

چکیده مقالات و نوشتارهای کوتاه برگزیده

«پنجمین گنجره پیشکامان پیشرفت»

اردیبهشت ماه ۱۳۹۳

فهرست مقالات

پیشگفتار / ۱

محور اول: پیشرفت اقتصادی

تبیین عوامل موثر بر سلامت نظام‌های اداری و سازمانی

/ زهرا نظریان / ۳

نقش دانشگاه در ترویج فرهنگ خودکفایی

/ فاطمه شرافتی، سوده حبیبی، بهنوش لاهوتی، منوچهر شامی نژاد / ۴

بررسی مدل ابری دولت الکترونیک در راستای تحقق اهداف اقتصادی کشور

/ فرهاد کریم خانی / ۵

نقش پارک های علم و فناوری و مراکز رشد در کارآفرینی و تحقق اقتصاد مقاومتی

/ سید محمد تابش / ۶

جرایم اقتصادی و تاثیر آن بر نظم و امنیت و پیشرفت کشور

/ مصطفی نادریان، فرزانه تاجری، شکیبا تاجری / ۷

کاهش فقر از نظر قرآن در اقتصاد اسلامی

/ جواد نقی ئی، مسلم یعقوبی / ۹

امیرالمومنین و مبارزه با مفسد اقتصادی در دوران حکومت

/ سجاد بخشی دستجردی، محمد اورنگی / ۱۰

تعامل گرایی: تعامل سازنده سیاسی و پیشرفت اقتصادی کشور

/ رحمان حبیبی / ۱۱

ایجاد سامانه های بازدید مجازی (virtual tour) راهکاری در جهت جذب گردشگر خارجی و توسعه اقتصادی و

فرهنگی کشور / صالح اصغری، فائزه فتوحی، طاهره فخار منش، ایرج اصغری / ۱۲

برآورد شاخص قاچاق کالا در ایران

/ روناک احمدزاده، محمدرضا ارسلان‌بد، محمود بابازاده / ۱۳

راهکارهای حقوقی مبارزه با فساد اقتصادی

/ حسن امامی / ۱۴

مطالعه یک خوشه صنعتی، ابزاری برای رشد اقتصادی

/ زهرا نظریان / ۱۵

اهمیت گیاهان دارویی در افزایش صادرات غیر نفتی و درآمد حاصل از آن

/ محمد هادی مهدی پور دره / ۱۶

چالشهای تأمین امنیت اقتصادی ایران برای جهانی شدن و راهکارهای مناسب

/ رضا حیدری، الهه زیبائزاد، محمد جواد آهکی ورزشه / ۱۷

نظریه توزیع اسلامی درآمد و ثروت و عملکرد اقتصاد ایران

/ فتانه رستمی / ۱۸

بررسی تأثیر صادرات غیرنفتی بر اشتغال بخش کشاورزی در پیشرفت اقتصادی ایران

/ مهناز کلانتری پور، شیرین طاهری، محبوبه کلانتری پور، فرحناز شهیاران / ۱۹

سیمای توسعه و پیشرفت اقتصادی در سیره امام خمینی (ره)

/ علی اصغر سعدآبادی، شبمن نوروزی کهرایی / ۲۰

تاکید بر نقش توسعه روستایی در تحقق اهداف اقتصاد مقاومتی با رویکرد ساختار خوشه های روستایی

/ محمد تیرگری سراجی، رضا هزاره، امیرحسن حسینی / ۲۱

صنعت گردشگری متفاوت از اقتصاد وابسته به نفت

/ کلتوم طالبی دارابی / ۲۲

ارتباط بین مدیریت تحولی و تبادلی با تعهد سازمانی کارکنان دانشگاه ها

/ بدرالدین اورعی یزدانی، محمد رضا بلوچی، شیما لکزایی / ۲۳

رشوه: فساد در برابر پیشرفت نظام اداری ایران و بررسی آن از دیدگاه اسلام

/ زهرا شکرانی / ۲۴

نقش مدیریت جهادی در پیشرفت اقتصادی

/ فروغ کروی، معین جلالی خلیل آبادی، مریم رضایی فر / ۲۵

بررسی رابطه بین عدالت اسلامی و عوامل پیشرفت با تاکید بر ایجاد سلامت اداری

/ فاطمه مطهری نژاد، سعید صمدی، رضا پوراصلان / ۲۶

بررسی نقش مکانیزاسیون کشاورزی در پیشرفت اقتصادی و توسعه پایدار

/ یونس غلامی، فردین کریمی، سید علی موسوی / ۲۷

فرهنگ، توسعه اقتصادی و راه کارهایی برای دستیابی به اقتصاد مقاومتی خانواده محور در روستاها و شهرهای

کوچک (مطالعه موردی؛ بخش کلات مورموری، شهرستان آبدانان، استان ایلام)

/ رستم فتحی، رضا یگانه / ۲۸

پیشرفت؟ امید پیشرفت یا آرزوی آن؟ شواهدی از صنایع کانی های غیر فلزی در ایران

/ محمد علی فیض پور، لیلا سادات مصطفوی، مریم عابدی، زهرا منتظری، فاطمه مظفری، سعیده کریمی، زهره

فتحی، فتانه بهلول وند، بهاره بهارلویی، حمیده رامتین، معصومه روز بهانی، لیلا پیر داده / ۲۹

افزایش سهم درآمد های مالیاتی راهکاری برای کاهش وابستگی به نفت

/ طیبه طاهری/۳۱

سرمایه اجتماعی زمینه ساز اعتماد به دولت و بستری مناسب برای هدفمندی یارانه ها

/ حمید نظری سرمازه، ابوالفضل معصومی، شروین مستغاثی، جعفر مرادیان، سارا کشاورزی/۳۲

بررسی اولویت های توسعه صنعت گردشگری با بهره گیری از آمایش سرزمین مطالعه موردی (منطقه سیستان)

/ علی صباغ زاده، صفورا هراتی صادق/۳۳

جایگاه باستان شناسی در پیشبرد اهداف اقتصاد مقاومتی

/ مرتضی خانی پور، محمد امین میرقادری/۳۴

بررسی نقش و جایگاه گردشگری در رشد اقتصادی ایران

/ سروش کیانی قلعه سرد، محمدرضا ارسلان بد، پربان کیانی/۳۵

تدوین راهبردهای اساسی پیشرفت توسعه بام سبز شهری در ایران با استفاده از مدل S.W.O.T

/ زهره فنی، سیدمحمد رضازاده، آرش قربانی سپهر/۳۶

ظرفیت های اکوتوریسم در راستای توسعه پایدار و اشتغال زایی

/ ابوذر میرزاخانی، کریم انجام/۳۷

کشاورزی ارگانیک

/ زهرا توکلی موسی آبادی، مصطفی ابراهیمی، ناصر پژوهیده/۳۸

بررسی تاثیرات صنعت گردشگری بر توسعه اقتصاد کشورها(با تأکید بر ایران)

/ هوشنگ سرور، منیژه لاله پور، حامد معصومی/۳۹

بکارگیری سیستم اطلاعات مکانی و مدل AHP جهت مکان‌گزینی دهکده گردشگری (منطقه مورد مطالعه: شهرستان

قروه)/ بهزاد یوسفی، سیدعارف موسوی نیا، داوود جمینی/۴۰

“The necessities and solutions for reducing oil dependency”

/مهسا مسگرانی/۴۱

کشاورزی ارگانیک، ضرورت توسعه پایدار در بخش کشاورزی

/ علیرضا دهش/۴۲

رابطه رشد بخش کشاورزی با آموزش و ترویج: مطالعه موردی استان آذربایجان غربی

/ مهدیه محمدپورهنگروانی، محمد رضا ارسلان بد/۴۳

پیش بینی میزان صادرات پسته ایران طی برنامه‌های پنجم و ششم توسعه

/ سپیده امیر تیموری، فرزاد نامدار/۴۴

شناسایی عوامل موثر بر پذیرش بیمه محصولات کشاورزی (مطالعه موردی چغندر کاران شهرستان ارومیه)

/ کاوس دشتی جورنی، محمد رضا ارسلان بد، لورنس انویه تکیه، حامد بابازاده/۴۵

بررسی ارتباط بین سبک زندگی سلامت محور، پیشرفت اقتصادی و توسعه پایدار

/ سید کمال سادات حسینی، محسن منوچهری نژاد/۴۶

برنامه‌ریزی حلقه مفقوده توسعه و پیشرفت در ایران

/ محمد زهدی گهرپور، محمدصادق زهدی گهرپور/۴۷

عوامل تاثیرگذار بر توسعه کار آفرینی از دیدگاه کارآفرینان: نتایج یک پیمایش

/ زهرا نظریان / ۴۸

بررسی تأثیر برون سپاری بر بهبود فعالیت های سازمانی در شهرداری مناطق اصفهان

/ حسین راجی فروشانی / ۴۹

مروری بر پیشرفت اقتصاد کشاورزی و تحلیل فقر روستایی، با رویکرد مدیریت منابع آب

/ مرتضی رحیم پور، شهرام کریمی گوغری، فرزانه مهدیان / ۵۰

بررسی عوامل مؤثر بر افزایش فروش فیروزه نیشابور بر اساس مدل آمیخته بازاریابی (p۴)

/ مهدی تقوائی، علیرضا شالچیان رابع / ۵۱

پیشنهاد اقتصاد مقاومتی به عنوان اصلی ترین راهکار تحول اقتصادی

/ مرتضی فروزان مهر / ۵۲

مدلسازی و تخمین سیستم بیواقتصادی برای ارزیابی تکنیک های مدیریت در شیلات (BIOMAS)

/ فاطمه نوری، هومن فرزانه، عظیم نعمتی دربندی / ۵۳

اثرپذیری رشد بخش کشاورزی از بخش دولتی

/ سمیه محمدی، محمدرضا ارسلان بد، احسان بشارت / ۵۴

رشد و توسعه در پرتو اقتصاد دانش بنیان؛ الزامات، چالش ها و راهکارها

/ مهسا مسگرانی، زهرا پزشکیان / ۵۵

الگوی اقتصاد مقاومتی در آرای مقام معظم رهبری (مدل مفهومی)

/ مسعود آرین فر، ابوالفضل سلیمانی / ۵۶

ساز و کارهای تحقق اقتصاد مقاومتی از دیدگاه مقام معظم رهبری

/ فریدون عبدی / ۵۷

نقش پیچیدگی اقتصادی در تحقق اقتصاد مقاومتی

/ زهرا پزشکیان، مهسا مسگرانی / ۵۸

اقتصاد اسلامی چه باید باشد؟

/ رضا هزاره / ۵۹

بررسی کاهش وابستگی به درآمدهای نفتی با تکیه بر اقتصاد دانایی محور (۱۳۹۰-۱۳۴۵)

/ لیلا عبدالله زاده رامهرمزی، حسین صادقی / ۶۱

اقتصاد مقاومتی، اقتصاد دانش بنیان

/ سجاد شهسواری / ۶۲

چیستی شناسی اقتصاد دانش بنیان و اقتصاد مقاومتی

/ فاطمه شرافتی، سوده حبیبی، ادريس موحدی / ۶۳

بررسی تاثیر درآمدهای ناشی از صادرات نفت و گاز بر ادوار تجاری ایران

/ نوید سالک، نرگس قاسمی بیژن / ۶۴

اقتصاد اسلامی و راه کارهایی در برابر چالش ها

/ سلمان احمدیان / ۶۵

راهکارهای رهایی از اقتصاد وابسته به صدور نفت خام

/ سارا شجاعی اصل/ ۶۶

راهکارهای مقابله و پیشگیری از جرایم اقتصادی

/ مصطفی نادریان، فرزانه تاجری/ ۶۷

اجتناب از ربا، راهکار اساسی تحول اقتصاد دولت ها

/ فروزان شفیعی، سید علیرضا قاضی عسگر/ ۷۱

هوشمند سازی و راهکارهای مبارزه با فساد اقتصادی

/ مجتبی شهبازی/ ۷۲

بررسی زمینه های پیشرفت اقتصادی بخش دولتی (با تمرکز بر بومی سازی الگوی استخدام و ارزشیابی شرکت های

خصوصی داخلی و خارجی)

/ فرزاد اصغری پور، حمید مظفری، امیر حسن اکبری خلیل آباد، تقی ابراهیمی سالاری/ ۷۳

فساد اقتصادی از دید اسلام

/ نرجس زارعی، رضا زارعی/ ۷۴

تأثیر بخش کشاورزی در اقتصاد ایران

/ فاطمه حسینی زاده، فروزان شفیعی/ ۷۵

راهکارهای پیشنهادی جهت توسعه اقتصاد غیر نفتی ایران

/ الناز غنیمت/ ۷۶

تحکیم و توسعه انضباط اقتصادی با پیشگیری از بروز فساد مالی و اداری

/ فریدون عبدی/ ۷۸

یادگیری بنگاه و پیشرفت اقتصادی

/ محمد علی فیض پور، مرجان حبیبی/ ۷۹

نگاهی به نظریه اقتصاد مقاومتی

/ فاطمه شرافتی، سوده حبیبی، بهنوش لاهوتی/ ۸۰

اهمیت بخش کشاورزی در پیشرفت اقتصادی

/ مریم رضایی فر، معین جلالی خلیل آبادی، فروغ کروئی/ ۸۱

مقایسه کارآمدی حذف یارانه ها و کنترل اجاره بر بهبود تولید کشاورزی

/ سینا کوهستانی اسبق سو/ ۸۲

اقتصاد مقاومتی، تعامل دولت و بازار

/ مظفر ولی محمدی، مهرداد محمدی، پرویز رسولی/ ۸۳

رهیافتی به آینده نگاری تولید و شناسایی عوامل کلیدی مؤثر بر آینده تولید در راستای تحقق سیاست های اقتصاد

مقاومتی / آیدا مهاجری، احسان شریفی/ ۸۴

اقتصاد دانش بنیان و نگاهی به وضعیت ایران در اقتصاد دانش بنیان

/ فرشته حجتی، وحیده حبیبی/ ۸۵

گفتمان اقتصاد مقاومتی (چیستی و بایستی) و چالش تحقق آن (مفاسد اقتصادی)

/ وحید توسلی / ۸۶

نقش مناطق آزاد تجاری - صنعتی در فرآیند متنوع سازی اقتصاد مبتنی بر نفت

/ کوروش بروجی، سمانه کیانرسی / ۸۷

تحریم به مثابه فرصتی برای تحقق اقتصاد مقاومتی، تأملی بر فرصت‌های ایجاد شده برای اصلاحات اقتصادی در اثر

تحریم / سید علی روحانی، داریوش ابوحمز / ۸۹

نقش منابع طبیعی در پیشرفت اقتصاد

/ پروانه محمدبیگی، معصومه بصیری راد، سیده مریم مرتضوی / ۹۰

راهکار تحقق اقتصاد مقاومتی

/ محمد ساجدی / ۹۱

تاثیر اقتصاد مقاومتی بر توسعه اقتصادی ایران؛ با تأکید بر کاهش وابستگی اقتصادی به نفت

/ سید مجتبی موسوی‌نژاد، رمضان شریفی، جمیل میلانی / ۹۲

ظرفیت‌های رها شده و چالش‌های صنایع تولیدی ایران

/ محمدعلی فیض‌پور، بهاره بهارلویی / ۹۳

نقش حسابداران و حسابرسان در مبارزه با مفاسد در تحقق سیاست اقتصاد مقاومتی

/ رضا حیدری، الهه زیبائزاد، محمد جواد آهکی ورز / ۹۴

بومی سازی تولید بذر و نهال اصلاح شده در جهت افزایش تولید، توسعه پایدار و بهبود صادرات محصولات کشاورزی

/ کریم انجام، رحیم انجام، هادی خسروبیگی / ۹۵

توانمندی های تولید و توسعه پایدار صادرات گل و گیاهان زینتی

/ کریم انجام، ابوذر میرزا خانی، رحیم انجام / ۹۶

تاثیر ساختار های اقتصادی بر رفتارهای حاکمیتی و حکمرانی خوب در جمهوری اسلامی ایران

/ حمید ایزانلو، حسین ابراهیمی / ۹۷

راهکارهای مدیریت زراعی و تغذیه در تولید محصولات کشاورزی در مناطق شور

/ حامد بخرد، امید نوروزی، مجیب الرحمان سپاهی / ۹۸

بررسی رابطه علی بین توسعه مالی با سرمایه گذاری و رشد بهره وری کل عوامل تولید بخش کشاورزی ایران

/ احسان بشارت، محمد رضا ارسلان بد / ۹۹

نقش استراتژیک گیاهان دارویی در توسعه اقتصادی ایران

/ مجتبی بلاژفام، داوود داداشی / ۱۰۰

فساد اقتصادی و پیامدهایش

/ مهدی پورانوش / ۱۰۱

بررسی استفاده از قند گیاه استویا تلاشی جهت پیشرفت استفاده از گیاهان دارویی

/ عبدالله جوان مهر، حجت دهقانی / ۱۰۲

اهمیت ورمی کمپوست در پیشبرد کشاورزی پایدار

/ سیدمجتبی حسینی، مسعود زرنندی، ابوطالب منظری توکلی / ۱۰۳

ضرورت تبیین حقوق مالکیت در الگو اسلامی ایرانی پیشرفت

- / مهدی طغیانی، احمد خسرویانی، امیرعباس اجری / ۱۰۴
- بررسی و رتبه بندی عوامل موثر جمعیت شناختی بر پذیرش الگوهای اقتصاد مقاومتی (مطالعه موردی : دانشکده مدیریت و حسابداری دانشگاه شهید بهشتی)
- / ابراهیم وکیلزادی، فاطمه خواجه فینی / ۱۰۵
- جوان ایرانی و اقتصاد مقاومتی، اقتصاد دانش بنیان؛ چالش ها و راهکارها
- / نیلوفر دست موزه، نسترن دست موزه / ۱۰۶
- بررسی نقش کشاورزی در کاهش آمار بیکاری
- / امید دوستی ایرانی، پیمان آذرکیش، امیرحسن حسینی، محمد تیرگری سراجی / ۱۰۷
- شاخص فضای کسب و کار معیاری برای پیشرفت اقتصاد ایران
- / محمد علی فیض پور، فاطمه دهقانی بزرگ آبادی / ۱۰۸
- جایگاه آموزش علم اقتصاد در ایران اسلامی و تحلیل آموزش این علم در پایه ریزی و سازماندهی اقتصاد مقاومتی
- / نستوه دیناروند / ۱۰۹
- اثر پذیری رشد اقتصادی از هزینه های تحقیقاتی (مقایسه ایران با کشورهای کره جنوبی و چین)
- / محمد صادق رستمیان / ۱۱۰
- بهره وری لازمه اقتصاد مقاومتی و پیشرفت همه جانبه کشور
- / حسین رضائی، وجیهه اصغرزاده، مریم مروی / ۱۱۱
- بررسی منابع انسانی در توسعه اقتصاد ایران
- / صدیقه رضائی برشنه / ۱۱۲
- توسعه اقتصادی مبتنی بر ظرفیت های مناطق مختلف کشور، راهکاری موثر در تضمین توسعه اقتصادی پایدار
- / تیمور رضاقلی / ۱۱۳
- بررسی عوامل موثر بر توسعه ناپایدار اصفهان
- / مهدی زارع پور / ۱۱۴
- آموزش و ارتقا سطح سواد تغذیه ای افراد جامعه راهی برای مقابله با سوء تغذیه
- / سیمین سبزچی، زهرا شاهی اصل، آزاده زاهدی، طلا رسولی / ۱۱۵
- بررسی اقتصاد مقاومتی از دیدگاه اسلام و اهل بیت (ع)
- / زهرا سیاه سر، مهسا هومن، عین الله ایمانی، نسیمه گنجعلی / ۱۱۶
- رتبه بندی شرکت های تجاری
- / حسین نجفی / ۱۱۷
- نقش و اهمیت منابع زیست محیطی در بهبود و توسعه شرایط اقتصادی کشور (بررسی تالاب ها)
- / علی صباغ زاده، زهرا عمونبی / ۱۱۸
- پیشرفت سیستماتیک اقتصاد و فرهنگ / وحید عزیزی / ۱۱۹
- بررسی تاثیر سیاست های بین المللی کشور های خارجی در قبال ایران بر انتظارات قیمتی مردم در کشور در بازه
- شش ماهه اول ۱۳۹۳ (مطالعه موردی شهر مشهد)
- / محمدرضا قائمی، علی دهقان، محمد سید حسینی / ۱۲۰

- بررسی پیشرفت اقتصادی در بخش شاخص های شهر سالم
/ سید محمدتقی رضویان، سید محمد رضا زاده، آرش قربانی سپهر/ ۱۲۱
- بررسی پدیده تحول و پیشرفت اقتصادی نخست شهری در ایران
/ زهره فنی، سید محمد رضا زاده، آرش قربانی سپهر/ ۱۲۲
- تاثیر پروژه های عمرانی چهار سال اخیر در تحول اقتصادی و رضایت شهروندان (مطالعه موردی: شهروندان قزوینی)
/ زهره فنی، سید محمد رضا زاده، آرش قربانی سپهر/ ۱۲۴
- پیشرفت اشتغالیا...؟ شواهدی از صنعت مواد غذایی و آشامیدنی ایران
/ محمدعلی فیض پور، سعیده کریمی/ ۱۲۵
- تحلیل فضایی و سطح بندی شاخص های اشتغال زنان در مناطق روستایی ایران
/ حسین کماسی/ ۱۲۶
- آیا قیمت های تضمینی اثربخش هستند؟
/ سینا کوهستانی اسبق سو/ ۱۲۷
- راهبرد آب مجازی در حفظ منابع آب و تامین آب مورد نیاز
/ علی نژادپور، فاطمه کیخا/ ۱۲۸
- امنیت غذایی، کشت بهینه و رشد کشاورزی ارگانیک
/ مهدیه محمد پور هنگروانی، محمدرضا ارسلان بد/ ۱۲۹
- بررسی چالش های مدیریتی مؤثر بر توسعه محصولات کشاورزی (مطالعه موردی: محصول برنج شهرستان تنکابن)
/ رضا محمدرضا بیکی/ ۱۳۰
- توسعه و پیشرفت مبتنی بر بهروری از انرژی های نو
/ امیرعباس مصلی نژاد، حسین عبادی/ ۱۳۱
- ریشه ها، پیامدها و راهکارهای مبارزه با فساد اقتصادی در جهت نیل به توسعه اقتصادی
/ تقی ابراهیمی سالاری، مجید مظلومی، ریحانه عباسی سرمزده/ ۱۳۲
- تأثیر تکنولوژی بر رشد بخش کشاورزی ایران (۱۳۸۹-۱۳۵۷)
/ مریم معدنی پور، محمد رضا ارسلان بد/ ۱۳۳
- ایجاد توسعه پایدار در استان کرمان از طریق اعمال مدیریت فرهنگی
/ محمد جواد مقبلی، سمیرا السادات حسینی/ ۱۳۴
- توسعه پایدار منطقه ای؛ دیدگاه ها و الزامات بومی
/ اسماعیل شیعه، سید حسین میرزاده/ ۱۳۵
- چالش های اساسی در برنامه های توسعه بخش کشاورزی
/ محمود نظرنیا/ ۱۳۶
- توریسم فرهنگی؛ راهکار رهایی از اقتصاد وابسته به نفت بر مبنای توسعه اجتماعی
/ حسین نوروزی/ ۱۳۷
- راهکارهایی جهت پیشرفت و کاهش هزینه های تولید در گلخانه های ایران
/ نوشین وکیلی قصریان، محمدرضا ارسلان بد/ ۱۳۹

قیمت‌گذاری صحیح آب آبیاری؛ ضرورتی برای مدیریت منابع آب کشور
/ رضا هزاره، سمیرا شایان مهر، ایمان فیضی/۱۴۰
تعامل و ملازمه جلب سرمایه‌گذاری خارجی و توسعه پایدار: توسعه پاک
/ مریم سلطانی مطلق، مونا سلیمی/۱۴۱
پیشرفت و توسعه و رشد اقتصادی در جامعه اسلامی
/ نسرین فیاضی بروجنی، رؤیا باباخانیان بروجنی، فرشاد باباخانیان/۱۴۲
تولید ملی، حمایت از کار و سرمایه ایرانی مطالعه موردی دیدگاه اساتید دانشگاه یزد
/ محمدعلی فیض پور، مریم عابدی/۱۴۳
آیا روش‌های تولیدی بر توزیع درآمد موثراند؟ مطالعه‌ی موردی از تولید گوجه‌فرنگی در شهرستان مشهد
/ سینا کوهستانی اسبق سو/۱۴۴

مخبر دوم: پیشرفت فرهنگی و معنوی

بررسی تئوری "ورزش برای همه" و تدوین استراتژی‌های توسعه آن در ایران
/ سید کمال سادات حسینی، محسن منوچهری نژاد/۱۴۷
شناسایی بسترهای سیاسی و اجتماعی کاهش "خودکشی" در چشم انداز آینده ایران
/ ابوالفضل معصومی، علیرضا معصومی، جعفر مرادیان/۱۴۸
بازنگری فرهنگ دینی در رفتارهای اقتصادی در حوزه کار و تولید
/ مجید عنان پور خیرآبادی، مهدی عنان پور خیرآبادی/۱۴۹
نقش رسانه در فرهنگ سازی، ایجاد ارزشها و هنجارهای ایرانی با تاکید بر سینمای کودک و نوجوان
/ جواد زنگوئی/۱۵۰
طبقه‌بندی علوم مبتنی بر غایت تمدن دینی (ارائه طرحی به منظور تحقق تحول همه جانبه دانشگاه ها و ترسیم نقشه
جامع علمی کشور)/ حامد مصطفوی فرد/۱۵۱
آسیب‌شناسی وضع موجود در تربیت فرهنگی
/ زرین تاج قناعت پیشه، مرتضی چراغی، مهسا دهدشتی/۱۵۲
تبیین جایگاه نهادهای مذهبی در تحقق توسعه فرهنگی جوانان
/ محمد جانی پور، محسن صمدانیان/۱۵۳
مسجد؛ محور مدیریت محله (مبتنی فرهنگ اسلامی ایرانی)
/ علی محمدزاده/۱۵۴
توسعه و مشارکت اجتماعی، لازم و ملزوم یکدیگر
/ سامان یوسفوند، محسن باقری نیا، علی یوسفوند، بهزاد علیزاده/۱۵۵

- تاثیرگفتمان فرهنگ ظلم ستیزی و مقابله با سلطه درانقلاب اسلامی ایران برخیزش‌های اسلامی اخیر خاورمیانه (با الهام از تحلیل های میشل فوکو و حسن حنفی) / سید زکریا محمودی رجا، هادی دست باز/ ۱۵۶
- نقش اخلاق اسلامی در پیشرفت مدیریت
/ فاطمه زندیه / ۱۵۷
- نقد و بررسی منشور حقوق شهروندی: مطالعه موردی فصل دوم ماده ۳
/ مهدیه حجتی، امیر مقامی، علی حجتی / ۱۵۸
- نگاهی گذرا بر مفاهیم هنر اسلامی، شاخصه‌ها و علل گسترش آن
/ حبیبه شریف، فاطمه آقایی نژاد / ۱۵۹
- نظریه‌های بازتولید فرهنگی با تمرکز بر نظریه سرمایه فرهنگی
/ الهام زمانی، کاظم منافی شرف‌آباد / ۱۶۰
- شکل‌گیری سبک زندگی مجازی و ظهور منابر دیجیتال، راهکاری در مسیر پیشرفت معنوی جوانان؛ مطالعه ی وبلاگ
های دینی روحانیون در ایران / صالح اصغری / ۱۶۱
- عدالت‌سازمانی: ضرورتی برای دستیابی به الگوی اسلامی - ایرانی پیشرفت
/ بهاره فرجلو مطلق / ۱۶۲
- رابطه مذهب با کیفیت زندگی دانشجویان
/ افسانه شهبازی راد، کیومرث شهبازی راد / ۱۶۳
- بررسی کارکردهای مساجد و ارائه مدل برنامه درسی معنوی در راستای پرورش دانش‌آموختگانی خودکفا
/ محمدرضا نیلی، ستاره موسوی / ۱۶۴
- توسعه و پیشرفت سیاسی از منظر امام خمینی (ره) با تأکید بر حفظ هنجارهای دینی
/ علیرضا خرم روز / ۱۶۵
- فقر و مسئولیت دولت در کلام و سیره نبوی (ص)
/ امین اویسی کهخا، طاهره خمر / ۱۶۶
- اقتصاد و فرهنگ در آیین پیشرفت پویا (ارائه راهکارهای عملی)
/ میلاد ترابی فرد / ۱۶۷
- کنکاشی پیرامون جنگ نرم فرهنگی؛ شاخص‌ها، اهداف و راهکارهای فرهنگی - اجتماعی
/ ملیحه نیکروش / ۱۶۸
- سویه‌های شرق‌شناسانه در سیاست خارجی آمریکا نسبت به جمهوری اسلامی ایران
/ ملیحه نیکروش / ۱۶۹
- مدیریت و نظام اداری از دیدگاه امام علی (ع)
/ نجمه السادات موسوی، زهراسادات ربانی، نعیمه امیری نیا / ۱۷۰
- ارتقاء سلامت معنوی با رویکردی اسلامی و روان‌شناختی
/ افسانه توحیدی، یاور سیفی سلسله، محمد رؤف انجم شعاع / ۱۷۱
- مفهوم پیشرفت و توسعه سیاسی در اندیشه‌ی امام خمینی (ره)، با تأکید بر مبانی معرفت‌شناختی ایشان
/ مرتضی علویان، حامد رضایی / ۱۷۲

پیشرفت اقتصادی در چارچوب سنت های الهی

/ مرتضی عربلو/ ۱۷۳

حکمرانی خوب، رهیافتی برای پیشرفت و توسعه در اندیشه و سیره امام علی(ع)

/ مهرداد حاتمی، سجاد عمرانی/ ۱۷۴

اثرات اقتصادی اطاله دادرسی و نقش سرمایه معنوی و کلا در کاهش آن

/ جواد اقدس طینت/ ۱۷۵

چگونگی پاسداشت هویت ملی در موزه های کشور

/ اعظم صفی پور/ ۱۷۶

گفتمان الگوی اسلامی - ایرانی پیشرفت و احیا و تحقق هویت در جامعه ایران

/ سید زکریا محمودی رجا، سیدعلی مجیدی نژاد/ ۱۷۷

مختصات شهر اسلامی - ایرانی در الگوی پیشرفت (با تاکید بر شهر جیرفت)

/ مسعود وطن خواه، علی خوشاب، مجتبی خاتونی، ریحانه علایی/ ۱۷۸

جوانان، جهانی شدن و فرهنگ کار

/ محسن نیازی، محمد کارکنان نصرآبادی/ ۱۷۹

تحلیل جامعه شناختی علل و پیامدهای مصرف گرایی و راهکارهای اسلامی مصرف

/ غلامرضا تاج بخش، سامان یوسفوند/ ۱۸۰

جایگاه زنان در سبک زندگی اسلامی

/ رقیه لرستانی/ ۱۸۱

مدیریت شهری، رضایت شهروندان؛ تحقق اهداف سند چشم انداز در افق

۱۴۰۴ / حسین کماسی، آرزو یاوری، آزاده یاوری/ ۱۸۲

بررسی عوامل اجتماعی موثر بر فرهنگ کار زنان استان مازندران

/ مطهره فولادی، سبیکه حسنی خورشیدی، مبین محمدی/ ۱۸۳

آموزه هایی از شرایط حاکم فرهنگی در زمان امام رضا (ع)؛ حرکت به سوی فرهنگ اصیل

/ حجت دهقانی/ ۱۸۴

۶ راهکار برای خروج از بحران سن ازدواج در پیشرفت همه جانبه کشور

/ مسلم امیدی/ ۱۸۵

نقش معنویت اسلامی در بروز رفتار شهروندی سازمانی با محوریت فرمایشات امام (ره) و مقام معظم رهبری (حفظه

الله) / مجید بیشه، حبیب رودساز، بهروز رضایی منش/ ۱۸۶

حضرت امام (ره) به مثابه سمبل ظلم ستیزی و مقابله با سلطه در نزد اندیشمندان و متفکران فرانسوی

/ علی علیشاهی، حسن نجفی، مسعود پاکروان فر/ ۱۸۷

مراقبت پژوهشی فعال، با پایگاههای دیده ور سبک زندگی جامعه نگر: رویکردی نو در نظام تحقیقات سلامت

/ ملیحه پیشوایی، پژمان باقری/ ۱۸۸

نقش امر به معروف و نهی از منکر در دانشگاه

/ سید محمد تابش/ ۱۹۳

نقش ورزش در سلامت روان و شادکامی زنان و تحکیم خانواده

/ المیرا حکیمی/ ۱۹۴

واکاوی اندیشه های امام خمینی (ره) در مورد پیشرفت و ترقی

/ جهانگیر حیاتی نیا/ ۱۹۶

محور روایت ها و داستانک ها: نماز، ارزش ها و باورهای مذهبی

/ فاطمه دبیری/ ۱۹۷

آزادی و عدالت

/ عزیز دوست نوشفق/ ۲۰۲

بررسی نقش تحقق الگوی پیشرفت در بازآفرینی سبک زندگی اسلامی - ایرانی

/ حمید دهقانیان، حسن خیری/ ۲۰۴

الگوی اسلامیا ایرانی «بیداری اسلامی»

/ سیدمحمد آقا رضوی، سیداحمد رضا رضوی/ ۲۰۵

هنر اسلامی ایرانی در مسجد

/ مزگان زاهد زاده، اکرم بسطامی رزم/ ۲۰۶

رابطه بین عدالت، معنویت و خلاقیت در افزایش بهره وری سازمانی (مطالعه موردی: جمعیت هلال احمر کازرون)

/ زینب زراعت پیشه، محمدجعفر شفیعی، محمد شدادی پور، محمد شفیعی سیف آبادی/ ۲۰۷

الگوی سبک زندگی مطلوب در خانواده اسلامی

/ کاظم منافی شرف آباد، الهام زمانی، علی مهدوی خواه/ ۲۰۸

جایگاه سنت حسنه وقف در سبک زندگی اسلامی با تأمل بر منابع مقدس قرآن و عترت

/ کاظم منافی شرف آباد، الهام زمانی/ ۲۰۹

چاقی و اضافه وزن، معضلات سلامت نسل فردا

/ سید کمال سادات حسینی، محسن منوچهری نژاد/ ۲۱۰

موانع عمق بخشی انقلاب اسلامی در جهان عرب

/ سجاد طالبی/ ۲۱۱

مقایسه تطبیقی هنجارهای جامعه شناسی مدرن با اندیشه های امام علی (ع) در نهج البلاغه

/ محسن طاهری آکردی، مهسا کلبادی نژاد/ ۲۱۲

اخلاق و سبک زندگی اسلامی از منظر اهل بیت (ع) مطالعه موردی: صحیفه سجادیه

/ علی علیشاهی، حسن نجفی، مسعود پاکروان فر/ ۲۱۳

تبیین "معنای زندگی" از دیدگاه معلمان در فرایند تربیت معنوی

/ بهنام قبادی، کیوان بلندهمتان/ ۲۱۴

حقوق اقتصادی زن در دین اسلام

/ حسینعلی قربانی/ ۲۱۵

انسان سالم در قرآن

/ زرین تاج قناعت پیشه، حجت اله فانی، مهسا دهدشتی/ ۲۱۶

نقش دین در پیشگیری از جرم

/ وحیده کریمیان بهنویی، شهین دارابی پناه/ ۲۱۷

نگاهی به تئاتر ایران و چالش های آن در تحقق هویت فرهنگی

/ مجید کیانیان/ ۲۱۸

گونه های موسیقایی پیشرفت؛ ابزاری کارآمد در خدمت پیشگامان پیشرفت (ایده های هنری که جهانی شد)

/ حمید گنجایش/ ۲۱۹

در زمین دیگران خانه مکن!

/ محمدرضا مانی فر/ ۲۲۱

ضرورت توجه به فرهنگ سازی در گفتمان اقتصاد مقاومتی

/ سیدزکریا محمودی رجا، امین نوذری گرمه خانی/ ۲۲۲

اهمیت ایران و معماری ایرانی اسلامی در معماری جهان و رابطه ی آن با دیگر کشورها

/ اسدالله مظفری/ ۲۲۴

بررسی نقش وام واژه های فرانسوی در تغییرات فرهنگی ایران

/ فاطمه معصومی، نرگسیزدانپور، طاهره اکبرنیا/ ۲۲۵

ارزش ها و آداب و رسوم ازدواج جوانان از دیدگاه قرآن و اسلام

/ نوید موید، سعید بدلی، شادی نوری/ ۲۲۶

دلایل عدم توسعه ایران و ضرورت تدوین الگوی ایرانی اسلامی پیشرفت

/ لیلا میرزایی/ ۲۲۷

سبک زندگی جاهلی مانعی برای رسالت پیامبر اسلام (ص) (با توجه به شعر جاهلی)

/ حسن نجفی، علی علیشاهی، مسعود پاکروان فر/ ۲۲۸

مکتب اسلام و مدیریت اسلامی

/ یونس نجف پور، حسن روشنی علی بنه سی، امین همایینی دمیرچی، امیرآشوب/ ۲۲۹

احیای قصه گویی خلاق برای کودکان به عنوان یکی از موارث تمدن ایرانی - اسلامی

/ ابراهیم ظاهری عبده وند، حسین یداللهی/ ۲۳۰

تأثیر سرمایه اجتماعی بر سلامت اجتماعی و بهداشتی با رویکرد جامعه شناختی

/ ملیحه پیشوایی/ ۲۳۱

جایگاه اسطوره سیاوش در باورهای آیینی مذهبی و حماسه فردوسی

/ لیلا تقوی/ ۲۳۲

تأثیر معنویت بر فرهنگ افزایش جمعیت با تأکید بر فرمایشات رهبری

/ فاطمه راجی روشانی/ ۲۳۳

محرور سوم: پیشرفت اجتماعی

تبیین جامعه شناختی «شورا به عنوان نمادی از مشارکت اجتماعی جوانان»

/ سید یوسف پنجه بند، سید یونس علوی/ ۲۳۶

نهادهای عدم تمرکز و تقویت جامعه مدنی با تأکید بر شوراها

/ مهسا کلبادی نژاد، محسن طاهری آکردی/ ۲۳۷

بررسی میزان اعتماد اجتماعی و عوامل موثر بر آن در بین دانشجویان

/ ملیحه پیشوایی، عبدالرضا ادهمی، حمید پوربوسفی، علیرضا عطارودی، زینب پیشوایی، پژمان باقری، وحید عطایی

مغانلو/ ۲۳۸

تحلیل نظام گسیختگی شیرازه زندگی اجتماعی در فیلم گاو داریوش مهرجویی

/ ریحانه بیرامی، لاله خرازیان/ ۲۳۹

بحران هویت جوانان، مانعی برای توسعه و پیشرفت

/ مصطفی درویشی/ ۲۴۰

بررسی رابطه مثبت اندیشی با سلامت روان و ابعاد مختلف کیفیت زندگی جوانان (مطالعه تحلیلی اثر مثبت اندیشی بر

کیفیت زندگی دانشجویان دانشگاه علامه طباطبائی)/ مرتضی مالمیر، سجاد بختیاری/ ۲۴۱

ارزیابی نقش جمعیت جوان در بازدارندگی نظامی؛ با تأکید بر اقتدار ملی

/ مجتبی خاتونی، مسعود وطن خواه، علی خوشاب/ ۲۴۲

بررسی نقش تکاملی خدمت مقدس سربازی در زندگی جوانان

/ محمد جواد مقبلی/ ۲۴۳

ارائه راهکارهایی جهت پیشرفت اجتماعی و فرهنگی، با رویکرد فناوری اطلاعات (پیشنهاد درگاه رصد ایرانیان)

/ سجاد صالحی پور باورصاد/ ۲۴۴

آموزش و پرورش و ارتقاء اجتماعی جوانان

/ میلاد غفاری لپندی/ ۲۴۵

بررسی عوامل شیوع مصرف مواد مخدر و اعتیاد در بین جوانان و دانشجویان

/ علی زمانی، سید کمال سادات حسینی، حدیث رضایی/ ۲۴۶

جوانان، فضای سایبرنتیک و چالش های پیش روی دولت

/ مجتبی خاتونی/ ۲۴۷

گنجینه هویت زبان ایرانی

/ پریسا حاج محمدی، فاطمه مهاجر/ ۲۴۹

نقش تربیتی خانواده در سلامت و امنیت با تأکید بر مبانی و اصول دینی (مطالعه موردی خراسان جنوبی)

/ هادی زینی ملک آباد، نصرت نیل ساز/ ۲۵۰

رهیافت علمی (روانشناسی - کوانتوم فیزیکی) چگونگی تاثیر فکر، انگیزه و خودباوری در پیشرفت جامعه

/ محمد جواد کمالی آشتیانی، آیلاز جودی، محمد بابایی/ ۲۵۱

نمودهای بالندگی و پیشرفت اجتماعی جوانان ایرانی در یاری رسانی به نظام سیاست جنایی ایران

/ جلال الدین حسانی، مهشید مکاریان/ ۲۵۲

دل نوشته ای در باب پیشرفت

/ سلمان مرادی کوچی/ ۲۵۳

بررسی الگوی پیشرفت اجتماعی از طریق تحول رسانه های اجتماعی

/ فرزاد اصغری پور، امیرحسن اکبری خلیل آباد، حمید مظفری، تقی ابراهیمی سالاری/ ۲۵۴

تعامل در فضای سایبر و تاثیر آن بر هویت زنان و امنیت اجتماعی

/ نیلوفر ابوسعیدی جیرفتی، فریبا صفی نتاج/ ۲۵۵

تأثیر تغییر تصویر بدنی بر رشد اجتماعی فرد

/ میلاد اسماعیلی حیدرآباد/ ۲۵۶

فرهنگ خود باوری جامعه

/ میلاد شریفی/ ۲۵۷

مختصات پیشرفت سیاسی جامعه در مکتب علوی

/ علی اصغر سعدآبادی/ ۲۵۸

ارتقاء سلامت جوانان: رویکردی با نگاه نو به آینده

/ علی معظمی گودرزی/ ۲۵۹

اهمیت ایفای نقش سازنده جوانان در نهادهای اجتماعی با تاکید بر مشارکت روستاییان

/ ماریا مرادی، ملیحه عارف پور، محمد نظری/ ۲۶۰

تأثیر بهزیستی روانی بر شکوفایی ذهنی جوانان

/ میلاد اسماعیلی/ ۲۶۱

مفهوم سرمایه اجتماعی و ارتباط آن با سرمایه انسانی

/ عبدالملک کرد تمینی/ ۲۶۲

نقش آموزش عالی در توسعه پایدار جامعه

/ الهام زمانی، زهرا زارعی، کاظم منافی شرف آباد/ ۲۶۳

جوان، مشارکت اجتماعی - اقتصادی و سیاست گذاری های کلان با تأکید بر رویکرد دین

/ هادی زینی ملک آباد، نصرت نیل ساز/ ۲۶۴

موانع نقش آفرینی مؤثر زنان در مسیر پیشرفت اقتصادی - اجتماعی کشور و راهکارهای توانمندسازی آنان

/ زهره کاظمی/ ۲۶۵

ابعاد مسئولیت پذیری اجتماعی جوانان

/ نجمه رضا سلطانی/ ۲۶۶

چالش های پیشرفت اجتماعی جوانان مطالعه موردی: قوم بلوچ

/ محمد رفیعی وردنجانی، سودابه مولوی/ ۲۶۸

راهبردهای عقلانی کاهش سن ازدواج

/ افسانه توحیدی، محمد رئوف انجم شعاع، صادق صیفوری/ ۲۶۹

- نقش خانواده در مسئولیت پذیری دانش آموزان
/ مستانه پروین/ ۲۷۰
- مسئولیت پذیری جوانان و انتظارات جامعه از آنان
/ سیدیوسف پنجه بند/ ۲۷۱
- عدالت در سلامت، از مفهوم تا کاربرد در نظام سلامت
/ ملیحه پیشوایی/ ۲۷۲
- چالش های اساسی تحقق پیشرفت اجتماعی و سبک زندگی اسلامی
/ محمد جانی پور، محسن صمدانیان/ ۲۷۳
- تحلیلی بر تأثیر مشارکت زنان فعال در بخش کشاورزی بر بهبود اقتصاد خانواده و شناسایی عوامل موثر بر آن (مورد: دهستان بدر شهرستان روانسر)/ داود جمینی، حسین کماسی، آیدا الالدین وندی/ ۲۷۴
- بررسی روحانیت ایران از منظر جوانان مقبولیت روحانیون با تاکید بر نظریات « تحول فرهنگی»
/ طاهر حسن پور، شیرین کبود مهری/ ۲۷۵
- شیوه کنونی گذران اوقات فراغت جوانان در ایران
/ مهدی فولادگر، مصطفی حقی کرم اله/ ۲۷۶
- بایسته های پیشرفت اجتماعی از منظر مقام معظم رهبری
/ محمد رفیعی وردنجانی/ ۲۷۷
- الگوی تربیت شهروند مطلوب در نهاد خانواده متناسب با ابعاد سه گانه: شناختی، نگرشی و مهارتی
/ کاظم منافی شرف آباد، الهام زمانی، علی مهدوی خواه/ ۲۷۸
- ورزش و فعالیت بدنی به عنوان یکی از راههای پیشرفت مهارتهای اجتماعی جوانان
/ پریش شکرچی زاده، جهانگیر کریمیان/ ۲۷۹
- نقش و جایگاه جوان در مدیریت تحولات کشور و لزوم توجه به آن در تدوین سند الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت
/ سید محمد طباطبایی، بهناز محمدی سربنایی، اسماعیل کرزهی/ ۲۸۱
- ویژگی های اجتماعی و فرهنگی الگوی ایرانی - اسلامی پیشرفت با کنکاشی در زندگانی و عملکرد شهید بهشتی
/ حسینعلی قربانی، مهدی زمانی/ ۲۸۲
- جوانان و تغییرات جهانی: مطالعه موردی رسانه های جمعی
/ عبدالطیف کاروانی/ ۲۸۳
- برنامه ریزی جنسیت محور و سلامت زنان (بررسی پارک های بانوان)
/ شکیبا کولیوند، سلیمان پاک سرشت/ ۲۸۴
- سرمایه اجتماعی مفهومی اساسی در الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت
/ حمید برقی، حمید نظری سرمازه، علی حسین طاهری، حامد عسکریان/ ۲۸۵

مخبر چهارم: پیشرفت علم، فناوری و نوآوری

- جهانی شدن، تنوع فرهنگی و لزوم تربیت شهروند جهانی
/ کاظم منافی شرف آباد، الهام زمانی، زهرا زارعی/ ۲۸۷
«نقش آموزش و پرورش در تحرک اجتماعی جامعه»
/ کاظم منافی شرف آباد، اعظم زمانی، الهام زمانی/ ۲۸۸
نگاهی گذرا بر ارتباط میان هنر و اخلاق
/ حبیبه شریف، فاطمه آقایی نژاد/ ۲۸۹
نقش رسانه های نوین بر فرآیند توسعه سیاسی
/ علیرضا بهمنی، مسلم اخوان فرشی، محمد سرایانی/ ۲۹۰
نگاهی به برنامه درسی تلفیقی در حوزه علوم انسانی به عنوان یک نوآوری برنامه درسی
/ محمدرضا نیلی، ستاره موسوی/ ۲۹۱
استقرار جامعه اطلاعاتی و برقراری نظام جریان آزاد اطلاعات در جهت پیشرفت
/ قاسم آزادی/ ۲۹۲
بررسی عوامل موثر بر پذیرش بازاریابی موبایلی از طرف مصرف کنندگان
/ مونا عبادی جلال، منیره حسینی/ ۲۹۳
چارچوب مدیریت نوآوری استراتژیک
/ امین بینایی باش، مهران کرمی فخرآبادی، مجتبی فیروزجائیان/ ۲۹۴
جایگاه کارآفرینی در توسعه اقتصادی جامعه
/ کاظم منافی شرف آباد، الهام زمانی/ ۲۹۵
نقش کارآفرینی دیجیتال بر وضعیت اشتغال ایران با رویکردی به سیاست های اقتصاد مقاومتی
/ سوما رحمانی/ ۲۹۶
آموزش به شیوه هنری و زیبایی شناسانه به منزله روشی کارآمد در تعلیم و تربیت اسلامی
/ سیده الهام آقایی، هادی رحیمیان/ ۲۹۷
جایگاه پیشرفت علمی در الگوی اسلامی - ایرانی پیشرفت تحلیل محتوای بیانات مقام معظم رهبری از سال ۱۳۶۸ تا
سال ۱۳۹۲/ محمد حسین اشتری لرکی، زهرا رضائیان/ ۲۹۸
بررسی میان رشته ای جبران خسارت معنوی؛ زمینه ساز پیشرفت علمی در دانش حقوق
/ راضیه مسعودی لمراسکی/ ۲۹۹
شناسایی راهکارهای تشخیص و جلوگیری از تخلفات علمی و پژوهشی
/ رقیه قضاوی، بهجت طاهری، نیره سادات سلیمان زاده نجفی/ ۳۰۰
طرح پیشنهادی جهت ارتقاء کیفیت و عملکرد سیستم آموزش عالی
/ حمزه امیری/ ۳۰۲
پیشرفت ایران در تولید علم طی ده سال اخیر (۲۰۰۲-۲۰۱۲)

- / محمدامین عرفان منش، طاهره بشیری/۳۰۳
ضرورت مدیریت یکپارچه پژوهش و تحقیقات دانشگاهی کشور
/ بهزاد معین/۳۰۴
بررسی وضعیت تولید علم در ایران
/ نفیسه موسی الرضایی گلپایگان/۳۰۵
آسیب شناسی پیشرفت فناوری اطلاعات در ایران
/ سجاد صالحی پور باورصاد/۳۰۶
تلفن همراه هوشمند، فناوری نوین آموزشی عصر حاضر
/ الهام زمانی، کاظم منافی شرف آباد، اعظم زمانی/۳۰۷
عوامل موثر بر استقرار موفق فناوری اطلاعات در حوزه سلامت : مدیریت، کاربران، اعتبارات، فرهنگ سازمانی
/ آصفه حدادپور، بهجت طاهری، مهران نصری/۳۰۸
الزامات حقوقی توسعه و پیشرفت
/ یونس دانش پژوه/۳۰۹
بهره‌گیری از فناوری اطلاعات در ارتباطات سازمانی برای بهبود رهبری سازمانی
/ سعید یعقوبی، مجیدکلانتری/۳۱۰
استفاده از گیاهان اقتصادی با نیاز آبی پایین راه حلی برای مقابله با بحران آب و تداوم کشاورزی (مطالعه موردی
دشت سرایان در خراسان جنوبی)
/ حسین کریمی سه قلعه، شیما تاج‌آبادی، سمیرا احمدی اردکانی، رسول پردل نوقابی/۳۱۱
ارزیابی پیشرفت علم، فناوری و نوآوری در ایران
/ رقیه قضاوی، بهجت طاهری، نیره‌السادات سلیمان‌زاده، مریم شهیدی/۳۱۲
علم و اخلاق
/ معصومه ذبیحی/۳۱۳
مدیریت دانش ملی و پیشگامان پیشرفت
/ محمد حسین میرسلیمانی، عباسعلی میرسلیمانی، محمد رضا میرسلیمانی/۳۱۴
منابع انسانی مهم‌ترین چالش تولید ملی در جهت پیشرفت اسلامی و ایرانی
/ فاطمه مطهری نژاد، طاهره رستمی، سعید صمدی، رضا پور اصلان/۳۱۵
پارک‌های علمی و فناوری و توسعه کارآفرینی جوانان
/ محسن نیازی، محمد کارکنان نصرآبادی/۳۱۶
پتانسیل‌ها و چالش‌های تجاری سازی دانش و فناوری
/ حسین واثقی دودران/۳۱۷
نقشه دانش سازمانی، فرصتی جهت استفاده بهینه از منابع انسانی در راستای نوآوری و پیشرفت سازمان
/ فریدون عبدی/۳۱۸
راهکارهای افزایش خلاقیت و نوآوری در راستای پیشرفت کشور
/ ثریا قیّم‌پور/۳۱۹

دانشگاه کارآفرین، حلقه ارتباط صنعت و دانشگاه و اهمیت آن از دیدگاه مقام معظم رهبری (مدظله العالی)

/ محسن کریم دوست/ ۳۲۰

ارزیابی علم و فناوری (آسیب شناسی و راهکارها)

/ فرشته اسپرایین، حمزه علی نورمحمدی/ ۳۲۱

آسیب شناسی جریان زیبایی شناسی در دیدگاه رایج جهانی با توجه به آموزه های اسلامی

/ سیده الهام آقایی، هادی رحیمیان/ ۳۲۲

کارآمدی و اثربخشی موسسات پژوهشی، آموزشی و ترویجی، الزام محوری پیشرفت است

/ محمدرضا ارسلان بُد/ ۳۲۳

علم بهتر است یا ثروت!؟

/ فرشته اسپرایین، حمزه علی نورمحمدی/ ۳۲۴

مهاجرت روستا - شهری و پیامدهای آن با مدل روستا شهری

/ علیرضا اکبری/ ۳۲۵

بررسی رابطه باورهای غیر منطقی، انگیزه پیشرفت و رضایت شغلی در مدیران رده بالا

/ سعیده ایزدی دهنوی/ ۳۲۶

آینده پژوهی علم و فناوری جمهوری اسلامی ایران در افق ۱۴۰۴

/ میثم بلباسی، طاهر حسن پور، شهرام اسفندیار/ ۳۲۷

ضرورت ها و نیازهای استفاده از شبکه اجتماعی دانش بنیان در نوآوری، شکوفایی علوم و فناوری و تولید ملی

/ امیر بهبودی، زهرا بهبودی/ ۳۲۸

کم آبیاری ناقص ریشه روشی برای مقابله با بحران

/ رسول پردل نوقابی، سمیرا احمدی اردکانی، شیما تاج آبادی، حسین کریمی سه قلعه/ ۳۲۹

استخر خورشیدی با شیب نمک (Solar Pond with Salinity Gradient)

/ علی پنجمیر، الهام دوست محمدی/ ۳۳۰

بررسی موانع تحول در علوم انسانی

/ مهدی خوش اخلاق/ ۳۳۱

طرح جایگاه دانش بومی / محلی در الگوی بومی توسعه (توسعه محلی)

/ ولی اله رستمعلی زاده/ ۳۳۲

نگارش علمیا نگارش قابل فهم؟: آسیب شناسی نگارش علمی (تولید علم) و ترویج علم و ارائه راهکارها

/ سمیه سه ترکی مقدم اصفهانی، سمیرا اسماعیلی/ ۳۳۳

بررسی و اولویت بندی راه کارهای ارتباط صنعت و دانشگاه

/ مرصاد شجاعی، سید کمال سادات حسینی/ ۳۳۴

نگاه اجمالی به پایان نامه «بررسی ریاضیات قومی اسلامی - ایرانی و قابلیت های آن در آموزش ریاضی»

/ علیرضا ضیاء توحیدی/ ۳۳۵

آسیب شناسی پیشرفت علم، فناوری و نوآوری در ایران

/ سعید عبادی شکرالهی، امید همائی، اسماعیل صدیقی/ ۳۳۹

- استفاده از روبات‌های سونوگراف راه دور برای استفاده در مناطق محروم
/ علیرضا عباسی مشایی ، فرشید نجفی / ۳۴۰
اصول اخلاقی در تولید علم و دانش
/ فریدون عبدی / ۳۴۱
- نسبت بنیان‌های فرهنگی اجتماعی گفتمان با الگوی اسلامی ایرانی با تأکید بر نقش علوم انسانی
/ ایمان عرفان منش / ۳۴۲
نقش فناوری اطلاعات و ارتباطات در توسعه پایدار روستایی ایران
/ الناز غنیمت / ۳۴۳
«جایگاه علوم در ایران و راه‌بیبیان توسعه و پیشرفت»
/ وحید فروزنده، مریم واعظ / ۳۴۵
چگونگی پیشرفت مسلمانان با نگاهی به ظهور عقل فلسفی (نهضت ترجمه) در تمدن اسلامی
/ حسینعلی قربانی / ۳۴۶
مروری بر پیشرفت‌های ایران در زمینه زیست‌فناوری پزشکی
/ منوچهر قره‌خانلو، احمد آقایی / ۳۴۷
ارزبابی پیشرفت علمی در حوزه‌های مختلف با تأکید بر تفاوت‌های بین رشته‌ها
/ رقیه قضاوی، نیره قضاوی، الهه باقرتقی / ۳۴۸
تحلیلی بر توسعه و مدیریت دانش، علم و فناوری کارکردی در کشور
/ جعفر کریمی / ۳۴۹
بررسی مقصد مهاجران بین‌المللی در کشورهای حوزه خلیج فارس، با تأکید بر ایران
/ احسان گنجعلی، احمد میرگل، نسیمه گنجعلی / ۳۵۰
بررسی علل و پیامدهای اقتصادی، اجتماعی حاشیه‌نشینی و اسکان غیر رسمی در شهرستان زاهدان (منطقه
شیرآباد) / احسان گنجعلی، ابوالفضل صدراپی، احمد میرگل، نسیمه گنجعلی / ۳۵۱
اهمیت فناوری اطلاعات و ارتباطات در یادگیری زبان‌های خارجی
/ فاطمه معصومی / ۳۵۲
ترجمان دانش: چالشی مهم در مسیر توسعه و پیشرفت
/ علی معظمی گودرزی / ۳۵۳
آموزه‌های فرانویگرایبی زمینه‌ساز پیشرفت نوآوری آموزش عالی
/ محمدرضا نیلی ، محمدجواد لیاقتدار، ستاره موسوی / ۳۵۴
اخلاق در سازمان (ارائه مدل بومی ایرانی-اسلامی)
/ سید امیرعباس موسوی، صادق قادری کنگاوری، سید عباس مرادی شیرازی، علی رزمی / ۳۵۵
بررسی آماری مهارت‌های مطالعه در بین دانشجویان
/ رضا مؤمنی، مهرداد راهواره / ۳۵۶
شناسایی و تحلیل موانع موجود در فرایند تبدیل ایده به ثروت
/ مهدی میرجلیلی، زهرا فقیه / ۳۵۸

مهاجرت؛ فرصت‌ها و پیامدهای آن بر پیشرفت

/ محمد نظری، ماریا مرادی/۳۵۹

اخلاق آزادی

/ مرضیه نیک منش/۳۶۰

معدن جایگزین نفت و گاز در آینده‌ای نه چندان دور و چالش‌های پیش روی ایران

/ وحید وزیری، امیرسقطفروش، صادق رئیسی و انانی/۳۶۱

گیاهان دارویی و نقش و جایگاه آن در ایران اسلامی

/ یوسف احمدی خاندانقلی/۳۶۲

ارائه مدل توسعه دانشگاه کارآفرین در نظام آموزش عالی کشور

/ کاظم منافی شرف آباد، الهام زمانی، زهرا زارعی/۳۶۳

نقش تقوا در سازمان

/ صفورا علی عسکری سهی/۳۶۴

پیشگفتار:

تعیین مسیر پیشرفت کشور در نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران و جهت گیری های اساسی آن باید با مشارکت گسترده و حضور همه جانبه دانشمندان، محققان، نخبگان دانشگاهی و حوزوی و جوانان این مرز و بوم صورت گیرد. این اقدام نخبگانی، سنخیت تام با روح و جان ساختار جامعه دارد.

به گواه تاریخ و تجارب گذشته، پیشرفتی همزمان با توفیق و استقبال خواهد بود که آموزه های اسلامی و ایرانی در آن، چنان حل شده باشد که طعم خوشایند پیروزمندی و ظفر را به ذائقه بشری بچشاند.

مجموعه پیش رو شامل چکیده مقالات و نوشتارهای کوتاه برگزیده پنجمین کنگره پیشگامان پیشرفت است که حاصل تلاش جمعی از دانشجویان و جوانان عزیز ایران اسلامی از جمله اعضای انجمن های علمی، کانون های فرهنگی، تشکل های دانشجویی است که در راستای محورها و موضوعات پنجمین کنگره پیشگامان پیشرفت تدوین شده، و بیانگر پویایی و استعداد این آینده سازان کشور است.

از مجموع ۱۰۸۷ اثر ارسالی به دبیرخانه و داوری آن تعداد، ۳۲۶ اثر نمره حد نصاب کسب نموده و در این مجموعه گردآوری شده است. انشاءالله که این تلاش بتواند در زمینه کمک به ایجاد گفتمان پیشرفت و عدالت، فرهنگ سازی و بهره مندی از دیدگاه های جوانان و دانشجویان در طراحی الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت موثر واقع شود.

در پایان از مساعدت ها و تلاش های ارزنده داوران، نویسندگان مقالات، پدیدآورندگان آثار و مراکز مختلف علمی، پژوهشی تقدیر و تشکر به عمل می آید.

امید است این کنگره که با شور و نشاط جوانی همراه است، بتواند افق های نو و روشنی را در پیش چشم جوانان اهل علم گشوده و هر روز در طی این مسیر والا، گام های بلندتر و عمیق تری برداشته شود که به قول نظامی گنجوی:

هر چه در این پرده نشانت دهند گر نپسندی، به از آنت دهند

ستاد برگزاری پنجمین کنگره پیشگامان پیشرفت

محور اول:

پیشرفت اقتصادی

تبیین عوامل موثر بر سلامت نظام‌های اداری و سازمانی

زهرا نظریان^۱

چکیده

سلامت نظام اداری معلول عوامل متعددی است که اگر اصلاح شوند بسیاری از معضلات و ناهنجاری‌های اخلاقی سازمان‌ها رفع خواهد شد. مطالعه حاضر با هدف شناسایی مهمترین عوامل موثر بر سلامت نظام‌های اداری کشورمان سامان یافته است. این مطالعه از جنبه هدف کاربردی و تا حدی توسعه‌ای می‌باشد و از لحاظ ماهیت، نوعی مطالعه‌ی توصیفی و پیمایشی محسوب می‌شود که در آن پس از انجام مصاحبه‌های عمیق و کیفی با خبرگان و شناسایی شاخص‌های موجود، با استفاده از پرسشنامه‌ای بسته به شیوه لیکرت و پایایی قابل قبول، مهمترین عوامل مشخص گردیده‌اند. نتایج پژوهش حاضر نشان می‌دهد که: عواملی چون عدم تناسب میان نرخ رشد تورم و نرخ رشد حقوق کارکنان، احساس نابرابری اقتصادی، عدم پایبندی جامعه به موازین اخلاقی و خویشاوندسالاری و فقدان مکانیزم‌های پایش و کنترل صحیح و کارآمد در سازمان‌ها و مشکلات مربوط به قوانین موجود و ناآشنایی ارباب رجوع با قوانین و مقررات از مهمترین مولفه‌های موثر بر سلامت اداری و سازمانی بوده‌اند.

واژگان کلیدی: سلامت اداری، فساد، فساد اداری

۱. مدرس گروه مهندسی صنایع دانشگاه پیام نور، z.nazarian184@gmail.com.

نقش دانشگاه در ترویج فرهنگ خودکفایی

فاطمه شرافتی^۱، سوده حبیبی^۲، بهنوش لاهوتی^۳، منوچهر شامی نژاد^۴

چکیده

در جهانی که شتاب توسعه و رقابت با سرعت غیر قابل پیش بینی در حال پیشرفت است هر کس به سهم خود در بقا و پیشرفت کشورش، مسئول است. در این میان دانشگاه مسئولیتی بزرگ و مهم دارد. تلفیق پیشرفت علمی و دفاع از هویت ملی وظیفه ای است که دانشگاه باید به آن بپردازد. در چند سال اخیر و با شدت یافتن تحریم‌های یک جانبه و غیرانسانی غرب علیه جمهوری اسلامی ایران با هدف متوقف کردن برنامه‌های صلح آمیز هسته‌ای ایران، واژه‌ی جدید «اقتصاد مقاومتی» به ادبیات اقتصادی کشور اضافه و به فراخور حال و روز اقتصاد کشورمان مورد بحث قرار گرفته است. اقتصاد ایران شرایطی دارد که به تعبیر مقام معظم رهبری، راهکار اوج گیری آن، پرداخت به اقتصاد مقاومتی است. اقتصادی که به خودکفایی ملی و دانش ملی منجر میشود. مقاله حاضر با استفاده از ابزار پرسش نامه باز و مصاحبه های حضوری، تلفنی و اینترنتی از مجموعه ای از دانشجویان در تمامی مقاطع تحصیلی و اساتید عضو هیئت علمی و نیز کنکاشی در نظرات و کلام بزرگان و رهبر معظم انقلاب، سعی در مشخص نمودن نقش دانشگاه در ترویج این اقتصاد مهم دارد. اهم نقش های دانشگاه عبارتند از باورسازی، ترویج آگاهی، فراهم آوردن تسهیلات، ترسیم مسیر صحیح موفقیت و در این راستا ابزارهایی نیاز است که در طول پژوهش به آنها اشاره می شود. باشد که موثر و مفید افتد.

واژگان کلیدی: اقتصاد، خودکفایی اقتصادی، اقتصاد مقاومتی، دانشگاه، نقش، ترویج

۱. دانشجوی کارشناسی مدیریت صنعتی، دانشگاه شیراز. Sherafati۶۷@gmail.com

۲. دانشجوی کارشناسی مدیریت بازرگانی دانشگاه فردوسی مشهد. soodeh.habibi@yahoo.com

۳. دانشجوی کارشناسی ارشد مدیریت بازرگانی - بین الملل دانشگاه پیام نور مرکز تهران غرب. lahooti.behnoosh۱۳۷۰@gmail.com

۴. دانشجوی کارشناسی ارشد فلسفه و کلام اسلامی. دانشگاه تبریز. Jshami۳۴۵@yahoo.com

بررسی مدل ابری دولت الکترونیک در راستای تحقق اهداف اقتصادی کشور

فرهاد کریم خانی^۱

چکیده

استفاده از فناوری ارتباطات و اطلاعات (ICT) یک تأثیر مثبت بر روی عملکرد کسب و کارها دارد. با در نظر گیری پیاده سازی موفقیت آمیز تجارت الکترونیک، دولت‌ها تصمیم گرفتند تا از ICT در امور عمومی استفاده نمایند تا از طریق آن، عملکرد سازمان‌های بخش عمومی را از طریق ارائه‌ی بهترین اطلاعات و خدمات ممکن به شهروندان، کسب و کارها و دیگر دولت‌ها بهبود بخشند. دولت الکترونیک یک پروژه بزرگ است که نیازمند حجم قابل توجهی از پول دولت می‌باشد. برخی از اختراعات در فناوری‌های پردازشی کمک کرده‌اند که هزینه‌ها کاهش یابند و بهره‌وری و انعطاف پذیری بر اساس نیازهای بخش‌های دولت افزایش یابد. یکی از اختراعات جدید، پردازش ابری می‌باشد به نحوی که اطلاعات و خدمات پردازشی به عنوان مزایا و امکانات فراهم آورده شده‌اند. استفاده از دولت الکترونیک ابر محور برای کمک به دولت‌ها برای فراهم سازی بهترین خدمات ممکن به شهروندان و کسب و کارها می‌باشد تا هزینه‌ها را کاهش دهند، زیرا در دولت الکترونیک ابر محور، دولت‌ها نیاز ندارند که تجهیزات ICT را خریداری و بر روی اماکن خود نصب نمایند. در این مقاله، ما پردازش ابری و کاربردهای آن را در قالب دولت الکترونیک آنالیز کردیم.

واژگان کلیدی: دولت الکترونیک؛ فناوری ارتباطات و اطلاعات (ICT)؛ توسعه اقتصادی، معماری خدمت محور (SOA)؛ پردازش ابری.

^۱ . دانشگاه آزاد اسلامی واحد ماکو، باشگاه پژوهشگران و نخبگان جوان، brfarhad@yahoo.com

نقش پارک های علم و فناوری و مراکز رشد در کارآفرینی و تحقق اقتصاد مقاومتی

سید محمد تابش^۱

چکیده

تحقق اقتصاد مقاومتی نیازمند توجه به مرکزیت و محوریت برای فعالیت در عرصه اقتصاد است تا فعالان این عرصه بتوانند اطلاعات و دستاورد های خود را در جایی اشتراک گذارند. فرماندهی هوشمند و متمرکزی برای هدایت فعالیت های این بخش و شناسایی و آموزش نیرو های مستعد برای فعالیت های علمی و عملیاتی در این زمینه لازم است. با بروز تحول در دانشگاه های سنتی و پذیرش نقش توسعه اقتصادی، دانشگاه کارآفرین علاوه بر آموزش و پرورش، عامل تحقق نوآوری فناورانه به ویژه در فضای فناوری های پیشرفته می گردد و از این طریق پایه های نظام ملی نوآوری مستحکم و زمینه برای تحقق توسعه مبتنی بر دانایی فراهم می شود که یکی از برون داده های تعاملات دانشگاهیان و صنایع، پارک های علمی فناوری و مراکز رشد (انکوباتورها) می باشد. این مجموعه ها که معمولاً در مجاورت قطب های دانشگاهی و یا صنعتی- اقتصادی شکل می گیرند، ضمن ایجاد فضای مناسب جهت انجام تحقیقات کاربردی و تجاری سازی نتایج آن و انتقال فناوری، موجبات رشد شرکتها را از رهگذر هم افزایی ناشی از مجاورت فیزیکی این واحد ها و نیز کاهش هزینه های سرمایه گذاری، فراهم می سازد. همچنین این مراکز می توانند قابلیت های کارآفرینی شامل دانش، مهارت و نگرش کارآفرینی را در دانش آموختگان ایجاد نماید و دانش آموختگان این قابلیت ها را در جامعه ترویج دهند. مقاله حاضر پارک های علمی فناوری را به عنوان یک نمونه عینی از دانشگاه کارآفرین معرفی می نماید؛ که نقش موثری در تحقق اقتصاد مقاومتی دارند.

واژگان کلیدی: اقتصاد، اقتصاد مقاومتی، پارک های علم و فناوری، کارآفرینی، دانشگاه کارآفرین، مراکز رشد

^۱. کارشناس ارشد مکانیک ماشین های کشاورزی دانشگاه شهید چمران اهواز، tabesh694@yahoo.com

جرایم اقتصادی و تاثیر آن بر نظم و امنیت و پیشرفت کشور

مصطفی نادریان^۱، فرزانه تاجری^۲، شکیبا تاجری^۳

مقدمه

جرایم اقتصادی آنچنان که از نامش پیداست، محل تلاقی حقوق کیفری و اقتصاد است و سخن از کیفیت این ارتباط، بیهوده گویی است. اما آنچه در این حوزه جای سخن و بررسی موشکافانه دارد، ارتباط این دو با سیاست و لاجرم آثار آنها بر حوزه ی امنیت است.

در نگاه نخست، پیش کشیدن حوزه ی سیاست در بررسی جرایم اقتصادی قدری تعجب برانگیز است ولی در ادامه خواهیم دید که علاوه بر نقش سیاست دولت ها در معرفی و توسعه مصادیق جرایم اقتصادی، تاثیر این جرایم بر حوزه سیاست، خصوصا ثبات یک دولت و حتی یک منطقه سیاسی، موضوعی انکار ناپذیر است.

درباره پشتیبانی حقوق کیفری از حوزه اقتصاد همین بس که بدانیم، جرم به طور مستقیم با حس مال اندوزی و رفاه طلبی، پیوند داشته است و علت این نکته شاید این باشد که در طول تاریخ بشریت همواره کسانی بوده اند که از دور نمای رفاه و ثروت آنچنان تحریک شوند و برای نیل به این اغراض مسیری برگزینند که الزاما این مسیر با گزاره ها و موازین حاکم بر جامعه، در بسیاری موارد، همخوانی نداشته باشد؛ بنابراین حقوق کیفری شاید تاکنون یگانه حربه موثر در مقابله با زر اندوزی های خلاف موازین معینه محسوب می شد.

در حوزه مصادیق قانونگذاری باید عنوان داشت همین ارتباط اقتصاد با پیشرفت هر ملتی باعث گردیده تا تامین حقوق اقتصادی به عنوان قسمتی از حقوق بشر در ماده ۲۲ اعلامیه حقوق بشر مورد تاکید قرار بگیرد و می بینیم که در بند ۲ ماده ۶ میثاق بین المللی حقوق اقتصادی _ اجتماعی و فرهنگی، تهیه لوازم توسعه مداوم اقتصادی منوط به اینکه آزادیهای اقتصادی افراد را نیز حفظ کند تاکید شده است .

^۱. کارشناسی ارشد حقوق دانشگاه شیراز، vakil.fars@yahoo.com

^۲. کارشناسی ارشد حقوق دانشگاه اصفهان، f.tajeri@yahoo.com

^۳. کارشناسی حسابداری دانشگاه اصفهان، shakibatajери@yahoo.com

جدا از سند فوق ، در سطح داخلی و با عنایت به آرمان های مقدس نظام جمهوری اسلامی و دیدگاه های رهبر کبیر انقلاب ، قانون اساسی ایران و قوانین عادی که مشهورترین آنها قوانین ۵ ساله مربوط به توسعه اقتصادی و اجتماعی و فرهنگی است ، همگی بر اهمیت توسعه اقتصادی و بسط عدالت و رفاه اجتماعی تاکید دارند .

کاهش فقر از نظر قرآن در اقتصاد اسلامی

جواد نقی ئی^۱، مسلم یعقوبی^۲

چکیده

قرآن تجارت و امور خیریه را به عنوان دو گزینه تشویق می کند. این مقاله به دنبال رهنمودهایی از قرآن است و یک مدل تئوریک سازمان تامین مالی خیریه اسلامی را توسعه می دهد. که می تواند به عنوان رویکردی برای کاهش فقر استفاده شود. مقاله توضیح می دهد که سازمان های تامین مالی خیریه اسلامی MFIS از لحاظ اجتماعی و تامین مالی قابل پذیرش می باشند چون این ها بر پایه مفاهیم اخوت و برادری و نوع دوستی داوطلبانه استوار هستند. MFIS پول را برای مصرف و همچنین تولید فراهم می کند بنابراین می توانند نیازهای اجتماعی فقیرترین افراد را هدف گیری کنند. آنها می توانند به کاهش بدهی ها و توزیع نابرابر ثروت در جامعه کمک کنند.

^۱ . کارشناسی ارشد علوم اقتصاد بوعلی سینا همدان، naghiee1990@gmail.com

^۲ . کارشناسی ارشد علوم اقتصاد بوعلی سینا همدان، yaghoobi.moslem@gmail.com

امیرالمومنین و مبارزه با مفسد اقتصادی در دوران حکومت

سجاد بخشی دستجردی^۱، محمد اورنگی^۲

چکیده

بر اساس اقوال موجود در تاریخ امیرالمومنین علی علیه السلام یکی و چه بسا عادل ترین دادگر طول تاریخ بوده اند. پیشوای اول شیعیان اصلاح توده مردم را منوط به اجرای عدالت می دانند و نتیجه آن که در همه دوران امامتشان چه زمانی که خلافت را بر عهده نداشتند و چه در دوران خلافتشان در اصلاح مفسد به خصوص تخلفات مالی تلاش بسیاری داشتند. ایشان در دوران سکوت ۲۵ ساله خود با مشورت ها و قضاوت های خود و در مدت زمان چهار سال و نیم حکومتشان با دقت نظر در عملکرد کارگزاران و با نظارت بر تقسیم بیت المال می کوشیدند تا حقوقی از مردم و به خصوص مستضعفان پامال نشود.

واژگان کلیدی: امام علی (ع)، فساد مالی، مبارزه، ناعدالتی، خلافت، عثمان، جنگ جمل، مستضعفان

^۱ آزاد اسلامی نجف آباد، sajjadbakhshi@gmail.com

^۲ m.orangi۷۲@gmail.com

تعامل گرایی: تعامل سازنده سیاسی و پیشرفت اقتصادی کشور

رحمان حبیبی^۱

چکیده

وابستگی متقابل، روابط خارجی کشورها را بیش از هر زمان دیگری گسترش داده است. از آنجایی که ایران پر قدرت ترین کشور در منطقه است، این شرایط نقش مهمی را در تعامل بین‌المللی و منطقه‌ای ایران و قدرتهای بزرگ ایفا می‌کند و این می‌تواند ظرفیت بزرگی را به جمهوری اسلامی ایران در رویدادها و روندهای مختلف اعطا کند. این تحقیق در پی پاسخ‌گویی به این سؤال است که چه لزومی دارد جمهوری اسلامی ایران وارد روابط و تعاملات بین‌المللی شود؟ بر اساس این مفروض که پیشرفت اقتصادی و تعاملات سیاسی هر کشوری با تعامل سازنده امکان پذیر است، می‌توان فرضیه‌های زیر را درباره لزوم ورود ایران به عرصه تعاملات بین‌المللی مطرح کرد. بر اساس سند چشم‌انداز بیست ساله ایران می‌خواهد به قدرت برتر منطقه‌ای تبدیل شود- بتواند ذخایر نفتی و گازی خود را به فروش برساند و سرمایه جذب کند تا اقتصاد درون را سامان دهد- در سایه این تعاملات بتواند از حالت تک محصولی خارج شود و به تبادل فناوری و تکنولوژی بپردازد. و از آنجایی که ایران از دو نظر در کانون توجه و مرکز تعاملات بین‌المللی قرار دارد؛ اول، موقعیت ژئوپلیتیک کشور و دوم، نقش حیاتی ایران در امنیت جهانی انرژی. پس جمهوری اسلامی ایران برای بهرمندی از این قابلیت‌ها و برای نفوذ بیشتر در صحنه بین‌المللی و تأثیرگذاری بر آن باید وارد مراوده و تعامل با دیگر کشورها شود.

واژگان کلیدی: وابستگی متقابل، تعاملات بین‌المللی، پیشرفت اقتصادی، ژئوپلیتیک، امنیت جهانی.

۱. دانشجوی کارشناسی علوم سیاسی دانشگاه شهید بهشتی، r.habibi2234@gmail.com

ایجاد سامانه های بازدید مجازی (virtual tour) راهکاری در جهت جذب گردشگر خارجی و توسعه اقتصادی و فرهنگی کشور

صالح اصغری^۱، فائزه فتوحی^۲، طاهره فخار منش^۳، ایرج اصغری^۴

چکیده

گسترش صنعت گردشگری، گسترش اقتصاد و گسترش تعاملات فرهنگی است. طبق نظر کارشناسان اقتصادی، سفر و توریسم در سال ۲۰۰۹ به میزان ۹/۳ درصد در تولید ناخالص ملی جهان سهم داشته و موفق به تولید بیش از ۲۱۰ میلیون شغل یا ۷/۴ درصد از کل بازار اشتغال جهانی شده است. در آمریکا، اروپا و آسیا رقابت شدیدی برای جذب توریست وجود دارد و هر کشوری با تقویت زیر ساخت های صنعت توریسم و امکانات رفاهی و تفریحی، در این رقابت پیروز شود. کشورمان ایران با بهره مندی از تاریخی کهن و تمدنی باشکوه در طول سالیان به عنوان مهد فرهنگ و تمدن جهان شناخته شده و با دارا بودن هزاران جاذبه تاریخی و باستانی و طبیعی به عنوان قطب جهانگردی و گردشگری در سطح جهان مطرح می باشد. اما متأسفانه سهم درآمد صنعت گردشگری و از سویی دیگر معرفی فرهنگ و تمدن کشور به سایر اقوام و ملت ها بسیار اندک است. این نوشتار با ارائه راهکاری در زمینه گسترش گردشگری مجازی، ایجاد سامانه های بازدید پانورامیک را راهکاری در جهت ارتقاء صنعت گردشگری کشور ارائه می نماید.

واژگان کلیدی: گردشگری مجازی، تصاویر پانوراما، تور مجازی، صنعت گردشگری، فرهنگ و تمدن

^۱. کارشناس ارشد مطالعات فرهنگی و مدرس دانشگاه موحدی ساوجی، saleh.asghari.cs@gmail.com

^۲. hadi.jni@gmail.com

^۳. ehsan.jni@gmail.com

^۴. iraj.jni@gmail.com

برآورد شاخص قاچاق کالا در ایران

روناک احمدزاده^۱، محمدرضا ارسلان‌بد^۲، محمود بابازاده^۳

چکیده

قاچاق کالا یکی از اجزای اقتصاد زیرزمینی بوده و به صورتی است که مستقیماً قابل مشاهده نیست، اما اطلاع از روند آن برای سیاست‌گذاران اقتصادی بسیار حائز اهمیت است زیرا رشد قاچاق کالا عواقب نامطلوبی بر عملکرد اقتصاد کلان و بخش مالی دارد. هدف از این مطالعه برآورد شاخص قاچاق کالا در ایران با استفاده از روش شاخص‌های چندگانه و علل چندگانه (MIMIC) ۴ برای دوره‌ی زمانی ۱۳۹۰-۱۳۵۳ است. نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که شاخص قاچاق کالا در ایران طی یک دوره‌ی پر فراز و نشیب از بیشترین مقدار خود در سال ۱۳۵۳ شروع می‌شود و به کمترین مقدار خود در سال ۱۳۶۱ می‌رسد. شایان ذکر است که شاخص قاچاق کالا طی چند سال اخیر روند فزاینده‌ای داشته است. نتایج این مطالعه حاکی از این است که تورم، آموزش، شاخص فساد و اندازه‌ی دولت برخی از مهم‌ترین علل قاچاق کالا در ایران و تقاضای پول و نابرابری توزیع درآمد نیز دو مورد از مهم‌ترین پیامدهای آن در ایران هستند.

واژگان کلیدی: شاخص قاچاق کالا، اقتصاد زیرزمینی، ایران، روش MIMIC

۱. دانش‌آموخته کارشناسی ارشد اقتصاد، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات، گروه اقتصاد، (برگرفته از پایان‌نامه کارشناسی ارشد)

Rounak.ahmadzadeh@yahoo.com

۲. عضو هیأت علمی دانشگاه ارومیه، M_Arsalanbod@yahoo.com

۳. عضو هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات، گروه اقتصاد، Babazadeh_ma@yahoo.com

۴. *Multiple Indicators and Multiple Causes*

راهکارهای حقوقی مبارزه با فساد اقتصادی

حسن امامی^۱

چکیده

فساد اقتصادی بطور خلاصه عبارت است از «سوء استفاده از قدرت و اختیارات دولتی به منظور تأمین منافع شخصی» این جرم معمولاً توسط مجرمین یقه سفید صورت می گیرد و این افراد باتوجه به ضعف های قانونی موجود و در سایه عنصر قانونی بودن جرایم معمولاً از لحاظ کیفری در حاشیه ی امنی قرار دارند و به نوعی کار خود را قانونی جلوه می دهند. در یک تقسیم بندی کلی علل و زمینه های ایجاد فساد اقتصادی را می توان به علل سازمانی و قانونی تقسیم کرد و از آنجا که مقابله با این معضل نیازمند تدوین شاخصهای جامع و بومی است که متناسب با اقتصاد ایران باشد در این مقاله علاوه بر بررسی علل حقوقی و قانونی این معضل، راهکارهای ارائه شده نیز باتوجه قوانین جاری کشور، فرمان ۸ ماده ای امام و بند "۱۹" سیاستهای اقتصاد مقاومتی بوده است .

^۱ . hsan77@yahoo.com

مطالعه یک خوشه صنعتی، ابزاری برای رشد اقتصادی

زهرا نظریان^۱

چکیده

از جمله راهکارهای تقویت قدرت رقابتی صنایع کوچک، تجمیع این صنایع در یک موقعیت جغرافیایی به همراه نهادهای واسطه و کانال‌های انتقال منابع و دانش است. مطالعه حاضر با توجه به تمرکز نسبتاً زیاد کارخانه‌های کلوچه و حجم عظیم سرمایه‌گذاری و با هدف بررسی خوشه صنعتی کلوچه در استان گیلان صورت پذیرفته است؛ که در آن پس از شناخت عوامل محیطی موثر، وضعیت درونی خوشه و نقاط ضعف و قوت آن شناسایی شده است. نتایج حاصل از بررسی نظرات ۳۰ نفر از مدیران ارشد کارخانه‌های کلوچه استان نشان می‌دهد که: صنعت کلوچه در استان گیلان از بعد وضعیت درونی و بیرونی به‌طور نسبی در وضعیت مطلوبی قرار گرفته ولی در زمینه وجود نهادهای موثر و همکاری در درون خوشه از وضعیت قابل قبولی برخوردار نیست.

واژگان کلیدی: خوشه صنعتی، صنعت کلوچه، عوامل داخلی و خارجی

^۱مدرس گروه مهندسی صنایع دانشگاه پیام نور، z.nazarian184@gmail.com

اهمیت گیاهان دارویی در افزایش صادرات غیر نفتی و درآمد حاصل از آن

محمد هادی مهدی پور دره^۱

چکیده

با توجه به افزایش روز افزون گرایش مردم به استفاده از گیاهان دارویی و فرآورده های حاصل از آن (داروهای با منشأ گیاهی) حجم مبادلات وسیعی پیرامون این موضوع شکل گرفته و تجارت گیاهان دارویی، بسیار سود آور است. ایران نیز با توجه به تنوع اقلیم و پوشش گیاهی می تواند در این تجارت پرسود سهیم بوده و به بهبود اقتصاد خویش کمک کند. صنعت تولید گیاهان دارویی و صادرات آن، وابستگی کشور را به صادرات نفتی و فرآورده های نفتی کم کرده و در رونق صادرات غیر نفتی بسیار مثمر ثمر است. از طرف دیگر پتانسیل بالای ایران در زمینه ی تولید محصول با کیفیت و مرغوب همواره می تواند امنیت اقتصادی مناسبی را برای این محصولات در سطح بازار های جهانی داشته باشد. در این مقاله سعی شده است پتانسیل های این صنعت در پیشبرد اقتصاد کشور را بررسی کرده و این نتیجه بسیار مبرهن بود که این صنعت در صورت توجه جدی می تواند به تنهایی بخش بزرگی از درآمد غیر نفتی کشور را شامل شده و در پیشرفت اقتصاد کشور نقشی مهم ایفا کند.

واژگان کلیدی: صادرات غیر نفتی، گیاهان دارویی، پیشرفت اقتصادی

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد فیزیولوژی و اصلاح گیاهان دارویی، ادویه ایی و عطری دانشگاه تهران، myth.baghban@gmail.com

چالشهای تأمین امنیت اقتصادی ایران برای جهانی شدن و راهکارهای مناسب

رضا حیدری^۱، الهه زیبائزاد^۲، محمد جواد آهکی ورزنده^۳

چکیده

امروز همه اذعان دارند که ابر جهانی شدن بر سر کشور ایران سایه افکنده است. امنیت اقتصادی عامل مهمی در جهانی شدن کشورها تلقی می شود. در جهان "بدون مرز" امروزی، اگر چه عوامل فراملی نقش انحصاری دولتها را به ویژه در عرصه فعالیت‌های اقتصادی به مخاطره افکنده اند، اما ساختار اقتصادی کشورها، مخصوصاً کشورهای در حال توسعه از جمله کشور ایران همچنان در برابر عوامل نامطلوب داخلی ضربه پذیر است. این عوامل با تأثیرگذاری بر امنیت اقتصادی کشورها، تمام عوامل و زمینه های تولید را مخدوش ساخته و روند تولید را از حالت طبیعی خارج می کند. در این مقاله ابتدا به بررسی چالشهای امنیت اقتصادی و راهکارهای اساسی بهتر شدن آن در ۱۲ محور که به عنوان عاملی مهم در جهانی شدن اقتصاد یک کشور می باشد، پرداخته ایم و در جمع بندی نهایی به ارائه ی راهکارهای دیگر اساسی تأمین امنیت اقتصادی از دیدگاه نویسندگان و محققان این مقاله پرداخته ایم.

واژگان کلیدی: چالش ، امنیت اقتصادی ، راهکار های اساسی ، جهانی شوی ، فراملی ، بانک جهانی ، مخاطره

^۱. دکترای مدیریت و اقتصاد ، دانشگاه ملی تاجیکستان (تحت نظارت مسکو روسیه) ، Reza1331.heydari@gmail.com

^۲. کارشناسی ارشد حسابداری؛ دانشگاه آزاد مبارکه ، Ezibanejad@gmail.com

^۳. دانشجو کارشناسی حسابداری ، دانشگاه پیام نور مرکز اصفهان ، Mrahaki@ymail.com

نظریه توزیع اسلامی در آمد و ثروت و عملکرد اقتصاد ایران

فتانه رستمی^۱

چکیده

عدالت زیربنای احکام و دستورات اسلام است و قوانین مربوط به توزیع درآمد و ثروت نیز به گونه‌ای است که عدالت تحقق یابد. با عنایت به انتظاری که از یک جامعه اسلامی می‌رود در این مقاله نحوه توزیع درآمد در جمهوری اسلامی ایران و میزان انطباق آن با توزیع اسلامی مورد بررسی قرار می‌گیرد. مقوله نحوه توزیع درآمد از آنجایی اهمیت می‌یابد که در جهان‌بینی اسلامی، ریشه مشکلات اقتصادی در توزیع نامناسب درآمدها و ثروت‌ها دیده می‌شود.

در نظام اقتصاد اسلامی معیار توزیع، کار و احتیاج است. سه مرحله توزیع قبل از تولید، توزیع بعد از تولید و توزیع مجدد در این نظام قابل بررسی می‌باشد. توزیع قبل از تولید مسأله توزیع ثروت طبیعی را مورد توجه قرار می‌دهد؛ توزیع بعد از تولید بر نحوه توزیع محصول تولید شده بین عوامل تولید از جمله نیروی کار، زمین، سرمایه و نظایر آن تمرکز دارد؛ توزیع مجدد بر احتیاج به عنوان عامل ایجاد کننده حق دلالت می‌کند.

مجموع قواعد اسلام در خصوص توزیع به این صورت است که توزیع بایستی به گونه‌ای صورت گیرد که عایدی همه افراد بتواند زندگی آنها را در حد متعارفی کفایت نماید.

در ایران شاخص‌های اندازه‌گیری توزیع درآمد از جمله ضریب جینی، نشان از بهبود توزیع بخصوص در طول دو سال اخیر دارند، لیکن مجموع شرایط حاکم بر اقتصاد کشور و نیز کاستی‌های موجود در شاخص ضریب جینی، بهبود نحوه توزیع درآمد را با ابهام مواجه می‌کند، به همین دلیل نتیجه‌ای که از مقاله حاضر استنتاج می‌شود آن است که استناد به این شاخص و دیگر شاخص‌های مشابه و نیز لحاظ آن در سیاست‌گذاری‌ها بایستی با احتیاط صورت پذیرد.

واژگان کلیدی: توزیع درآمد، عدالت، ضریب جینی، انفال، تکافل عمومی، مالیات‌های منصوص، مالیات‌های حکومتی.

^۱. دانشگاه شهید بهشتی، rostami.fataneh@yahoo.com

بررسی تأثیر صادرات غیرنفتی بر اشتغال بخش کشاورزی در پیشرفت اقتصادی ایران

مهناز کلانتری پور^۱، شیرین طاهری^۲، محبوبه کلانتری پور^۳، فرحناز شهریاران^۴

چکیده

بخش کشاورزی، یکی از بخشهای مهم اقتصاد کشور است که تأمین کننده سهم مهمی از تولید ناخالص داخلی، اشتغال، نیازهای غذایی، صادرات غیرنفتی و نیاز صنایع به محصولات کشاورزی است. اشتغال و میزان آن، تحت تأثیر عوامل مختلفی قرار می‌گیرد که از آن جمله می‌توان به میزان تولید، سرمایه‌گذاری، سطح دستمزدها، صادرات و مالیات اشاره کرد. با تغییر هر متغیر، میزان اشتغال به طور مستقیم و غیر مستقیم تحت تأثیر آن قرار می‌گیرد و سطح اشتغال و بیکاری تعیین می‌شود. توجه به صادرات غیرنفتی و اقدامات مؤثر در جهت بهبود آن در پیشرفت اقتصاد نیازمند ایجاد محیط رقابتی است و این امر خود حضور گسترده‌تر در بازارهای جهانی به ویژه عضویت در سازمان تجارت جهانی را ناگزیر می‌سازد. از این رو، در این مقاله به بررسی تأثیر صادرات غیرنفتی بر اشتغال بخش کشاورزی می‌پردازیم. بدین منظور با استفاده از تابع تقاضای نیروی کار و روش ARDL، تأثیر برخی از متغیرهای اثرگذار بر اشتغال بخش کشاورزی و به طور خاص متغیر صادرات غیرنفتی، مورد بررسی قرار داده شده است. نتایج حاصل از برآورد مدل مربوطه حاکی از تأثیر مثبت صادرات غیرنفتی بر سطح اشتغال بخش کشاورزی است.

واژگان کلیدی: بخش کشاورزی، اشتغال، پیشرفت اقتصاد، تابع تقاضا، صادرات غیرنفتی، ARDL.

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد اقتصاد کشاورزی، دانشگاه شهید باهنر کرمان، Mahnazkalantari92@gmail.com.

۲. دانشجوی کارشناسی ارشد اقتصاد کشاورزی، دانشگاه شهید باهنر کرمان، Shirin.024@gmail.com.

۳. کارشناس خدمات علوم اجتماعی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرمان، Mahbobekalantari92@gmail.com.

۴. کارشناس ارشد اقتصاد کشاورزی، دانشگاه شهید باهنر کرمان، Farahnaz.shahryaran@gmail.com.

سیمای توسعه و پیشرفت اقتصادی در سیره امام خمینی (ره)

علی اصغر سعدآبادی^۱، شبثم نوروزی کهرایی^۲

چکیده

پژوهش حاضر بر آن است تا به بررسی توصیفی _ تحلیلی گزاره‌های ناظر بر پیشرفت و تعالی اقتصادی جامعه در پرتو رهنمودهای امام خمینی (ره) در دوران قبل از انقلاب اسلامی بپردازد. لذا در این پژوهش و در گام اول، به منظور شناسایی گزاره‌های ناظر بر پیشرفت اقتصادی جامعه، متن نه جلد اول تفسیر نور که دربرگیرنده فرمایشات حضرت امام در دوران قبل از انقلاب شکوهمند اسلامی است، با استفاده از روش متن کاوی^۳، مورد تحلیل واقع قرار گرفت. در گام دوم و برای کامل کردن اطلاعات و بررسی تک تک داده‌ها و همچنین روابط احتمالی بین آنها از روش داده کاوی^۴ نیز استفاده کردیم. در گام سوم، طی فراگرد گردآوری و تحلیل داده‌های پژوهش، با بهره‌گیری از مصاحبه‌هایی نیمه ساختاریافته با خبرگان منتخب، داده‌های اولیه پژوهش که معطوف به شناسایی گزاره‌های پیشرفت و تعالی اقتصادی در سیره امام خمینی (ره) بودند، گردآوری شد. در گام چهارم، متن پیاده شده مصاحبه‌ها چندین مرتبه مورد مطالعه و بازبینی قرار گرفت و ۸۱ کد اولیه شناسایی و استخراج گردید. سپس در گام پنجم، کدهای اولیه با استفاده از نرم‌افزار MAXQDA چندین مرتبه مورد تحلیل و بازبینی قرار گرفته و ۲۹ مولفه مورد اجماع قرار گرفت؛ سرانجام در گام ششم، جهت آزمون نتایج از تکنیک دلفی فازی استفاده شد. در نهایت ۱۴ مضمون پایه پیشرفت اقتصادی از مجموعه داده‌ها شناسایی گردید. نوع پژوهش از لحاظ هدف کاربردی و روش آن بر اساس نحوه گردآوری داده‌ها توصیفی و از نوع پیمایشی می‌باشد. جامعه آماری این پژوهش، کلیه خبرگان و متخصصان علوم اسلامی، علوم اقتصادی، مدیریت دولتی، مدیریت تطبیقی و توسعه و علوم اقتصادی هستند که در حیطه پژوهش، صاحب رای و صاحب نظرند. نمونه آماری پژوهش، مشتمل بر ۲۳ نفر از اساتید مجرب و صاحب نظر در حیطه‌های فوق‌الذکر از حوزه علمیه قم، حوزه علمیه تهران، دانشگاه تهران، مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت و دانشگاه علامه طباطبایی در حیطه‌های فوق‌الذکر بوده که به روش گلوله برفی انتخاب گردیده‌اند.

واژگان کلیدی: الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت، پیشرفت اقتصادی، امام خمینی (ره)، صحیفه نور

^۱ دانشجوی دکتری سیاستگذاری علم و فناوری دانشگاه تهران alisedabadi@ut.ac.ir

^۲ دانشجوی کارشناسی ارشد مدیریت دولتی دانشگاه تهران

^۳ Text mining

^۴ Data mining

تاکید بر نقش توسعه روستایی در تحقق اهداف اقتصاد مقاومتی

با رویکرد ساختار خوشه های روستایی

محمد تیرگری سراجی^۱، رضا هزاره^۲، امیرحسن حسینی^۳

چکیده

مطابق آمار های رسمی بیش از ۳۰ میلیون نفر از جمعیت کشور در روستاها ساکنان بوده و که حضور آن ها در عرصه های اقتصادی می تواند به راهکار های اقتصاد مقاومتی سرعت و قوت دهد. بنابراین استفاده از رویکرد های موثر و تجربه شده برای استفاده از حضور حداکثری روستائیان برای پیشبرد اهداف اقتصاد مقاومتی ضروری است. یکی از رویکرد های موثر استفاده از خوشه های توسعه روستایی است. خوشه های توسعه از دهه ۱۹۸۰ میلادی توسط پورتر با استناد به اظهارات دانشمندان قبلی بسط داده شد و امروزه به یک راهکار عملیاتی در کشور های اروپایی و آمریکا تبدیل شده است. اهمیت خوشه ها از نظر سازمان های بین المللی نیز مغفول نماند و بسیاری از برنامه های توسعه مدارانه سازمان ملل در کشور های آفریقایی و آسیایی برقراری خوشه ها است. چرا که خوشه ها توانایی برقراری حقه دانش نا ثروت را دارند و از جنبش های مردمی برای رسیدن به اهداف استفاده می شود. در این مطالعه با مرور بخش شواهد و معرفی مبانی نظری خوشهها درصدد آن هستیم تا توجه سیاست گذاران و تصمیم گیران را معطوف به این راهبرد نوین و موثر نمایم.

واژگان کلیدی: اقتصاد مقاومتی، خوشه ها، توسعه روستایی، مشارکت مردم

^۱. دانشجوی مقطع کترشناسی ارشد دانشگاه فردوسی مشهد، mohammad.tirgari@yahoo.com

^۲. دانشجوی مقطع کارشناسی ارشد دانشگاه تربیت مدرس، hezareh_r@yahoo.com

^۳. دانشجوی مقطع کارشناسی ارشد دانشگاه فردوسی، amirhasan6887@yahoo.com

صنعت گردشگری متفاوت از اقتصاد وابسته به نفت

کلثوم طالبی دارابی^۱

چکیده

در ایران، نفت ابزاری است که کشور را به، یک اقتصاد وابسته و تک محصولی تبدیل کرده است که این امر نتیجه مستقیم کسب و صرف درآمدهای نفتی است. برای رهایی از این اقتصاد وابسته و تک محصولی می توان از امکانات بالقوه دیگری که طبیعت به ما ارزانی داشته همچون شرایط آب و هوایی مناسب، سواحل، محیط زیست، اماکن زیارتی و سیاحتی، تاریخ غنی و چهار فصل بودن ایران استفاده نمود و در غالب صنعت گردشگری برای پیشرفت و تعالی در بخش های مختلف کشور از جمله عوامل اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی از آنان بهره برد و به سطح درآمدی ارزی و غیر ارزی بالا رسید همچون کشورهایی مثل آمریکا، فرانسه، اسپانیا، ایتالیا، ترکیه که علاوه بر منابع ارزی، با تاکید بر صنعت جهانگردی درآمد ارزی چشمگیری به دست آوردند. از سوی دیگر صنعت گردشگری جزء سومین صنعت بعد از صنعت نفت و صنعت خودروسازی می باشد. در این پژوهش با استفاده از روش کتابخانه ای و توصیفی - تحلیلی سعی بر آن شد تا با توجه به مقالات و پژوهش های انجام شده در دو زمینه صنعت نفت و صنعت گردشگری و مرور بر آنان راهکاری برای جدایی از اقتصاد وابسته به نفت ارائه شود

واژگان کلیدی: نفت، اقتصاد تک محصولی، درآمدهای نفتی، اقتصاد وابسته، صنعت گردشگری

^۱ . دانشجوی کارشناسی رشته مدیریت جهانگردی دانشگاه مازندران، a.talebidarabi@chmail.ir

ارتباط بین مدیریت تحولی و تبادلی با تعهد سازمانی کارکنان دانشگاه ها

بدرالدین اورعی یزدانی^۱، محمد رضا بلوچی^۲، شیما لکزایی^۳

چکیده

موفقیت سازمان ها در گرو هدایت صحیح منابع، به ویژه منابع انسانی است، مدیران با استفاده از یافته های مدیریتی جدید و اتخاذ سبک های مدیریتی منطبق با علم امروز می توانند عهد و پابندی کارکنان به سازمان را افزایش دهند، یکی از جدیدترین نظریه ها، مدیریت تحولی و تبادلی می باشد. هدف این پژوهش تعیین ارتباط بین سبک مدیریت تحولی و تبادلی مدیران با تعهد سازمانی کارکنان دانشگاه های استان سیستان و بلوچستان می باشد. نوع پژوهش، توصیفی - همبستگی و به روش میدانی انجام گردید. تعداد نمونه آماری برابر ۲۵ نفر و به روش تصادفی - طبقه ای از بین کارکنان دانشگاه های استان سیستان و بلوچستان انتخاب شده اند. ابزار تحقیق، پرسشنامه های ویژگی های فردی، تعهد سازمانی میر و آلن، و رهبری چند عاملی (MLQ) استاندارد شده باس و برای آزمون فرضیه ها از آمار استنباطی، ضریب همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون دو متغیره استفاده شده است.

واژگان کلیدی: مدیریت تحولی، مدیریت تبادلی، تعهد سازمانی، منابع انسانی، سبک مدیریت

^۱ . استاد دانشگاه آزاد واحد علوم و تحقیقات زاهدان، lakzaei.sh89@yahoo.com

^۲ . دانشجو دانشگاه آزاد واحد علوم و تحقیقات زاهدان، mohamadrezabalochi@yahoo.com

^۳ . دانشجو دانشگاه آزاد واحد علوم و تحقیقات زاهدان، lakzaei.sh89@gmail.com

رشوه: فسادی در برابر پیشرفت نظام اداری ایران و بررسی آن از دیدگاه اسلام

زهرا شکرانی^۱

چکیده

طراحی شاخص سنجش رشوه ما ننده هریک از انواع فساد مالی و اقتصادی و اداری مستلزم تبیین مفهوم آن براساس الزامات روش شناسانه است لذا این مقاله سعی دارد که الف (واژگان اصلی رشوه را در قران کریم و روایات شناسایی کند و از نظر لغت و اصطلاح مورد بررسی قرار دهد ب) ایات و روایات قرانی را به منظور دست یابی به گزاره های مرتبط با رشوه بررسی و جمع آوری کند ج) اقوال و گفته های شاعران و شارحان سخن و همچنین بزرگان دین ، فقها و صلحای ان بیان نماید و سخنان ایشان را پس از جمع آوری مورد تجزیه و تحلیل قرار داده و بر این اساس یافته های تحقیقاتی را بیان نماید که عبارت اند از الف (رشوه کاربردی فراتر از مال دارد .

ب) رشوه بر موارد غیر مالی نیز اطلاق می شود

ج) رشوه در قالب ها و اشکال مختلفی صورت می پذیرد

د) رشوه فقط مختص قضاوت و قاضیان نیست بلکه به کارمندان دولتی و خصوصی و کارگزاران نیز مربوط می شود.

هـ) احکام مربوط به مجرمان و محکومان این گناه چیست ؟

پ) رشوه و دیدگاه حضرت علی (ع) در نهج البلاغه نامه ی ۴۰ امام به کارگزار خود

ج) رشوه یا هدیه کدام یک از اصطلاحات درست است؟

چ) راشی و مرتشی و رایش را به طور اختصار توضیح می دهیم

واژگان کلیدی: اسلام و رشوه، فساد اداری، اثر رشوه

^۱ . دانشجوی رشته مدیریت بازرگانی دانشگاه حضرت معصومه (ص)، gmail:shokrani92@gmail.com

نقش مدیریت جهادی در پیشرفت اقتصادی

فروغ کرویسی^۱، معین جلالی خلیل آبادی^۲، مریم رضایی فر^۳

چکیده

در مقاله حاضر ابتدا مفهوم مدیریت جهادی مورد بحث قرار گرفت و بر این نوع مدیریت به عنوان منطقی‌ترین و کارآمدترین الگوی مدیریتی برای تحقق آرمان‌ها و اهداف انقلاب و نظام اسلامی تاکید شد. در ادامه خودسازی و تزکیه دائمی به عنوان مهمترین ویژگی‌های مدیریت جهادی جهت خدمت به جامعه و مردم معرفی شدند و ضرورت مدیریت جهادی در دهه چهارم انقلاب مورد بحث و بررسی قرار گرفت. فصل "مفهوم رفتار جهادی در اقتصاد" به عنوان حلقه وصل مدیریت جهادی و پیشرفت اقتصادی در این مقاله محسوب می‌شود که براساس این مفهوم لزوم تحول و تغییر نگاه و رویکرد به مقوله اقتصاد ضرورت می‌یابد و در ادامه حول این محور بحث شد که تحقق رفتار جهادی در اقتصاد نیازمند تحول در فرهنگ اقتصاد است و سپس سایر موانع پیشروی مدیریت جهادی مورد بحث و بررسی قرار گرفته و راه حل‌هایی در جهت رفع و کاهش موانع ارائه شد. مهم‌ترین مسئله پس از تحقق مدیریت جهادی نهادینه شدن افکار و عقاید یک حکومت اسلامی در باور عموم معرفی شد که باعث جلوگیری از تاثیر جنگ نرم و ایجاد امنیت ملی می‌شود. در قسمت جمع بندی مطالب پیشنهاد شده که از فرهنگ جبهه و دفاع مقدس برای مدیریت جهادی استفاده شود و مدیران بلند پایه بیش از پیش با فرهنگ جهادی در عرصه اقتصادی آشنا شوند و آن را سرلوحه کار خود قرار دهند.

واژگان کلیدی: مدیریت، جهاد، پیشرفت، اقتصاد، جنگ نرم

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد گروه اقتصاد کشاورزی دانشگاه باهنر کرمان forughkoruei@yahoo.com

^۲ دانشجوی کارشناسی ارشد گروه اقتصاد کشاورزی دانشگاه باهنر کرمان

^۳ دانشجوی کارشناسی ارشد گروه اقتصاد کشاورزی دانشگاه تربیت مدرس

بررسی رابطه بین عدالت اسلامی و عوامل پیشرفت با تاکید بر ایجاد سلامت اداری

فاطمه مطهری نژاد^۱، سعید صمدی^۲، رضا پوراصلان^۳

چکیده

یکی از نیازهای اساسی و فطری انسان عدالت و اجرای آن است. عدالت بستری مناسب جهت توسعه و پیشرفت جوامع انسانی فراهم می‌کند. پژوهش حاضر به بررسی رابطه بین عدالت سازمانی و عوامل پیشرفت در جامعه می‌پردازد. رضایت کارکنان، افزایش کارایی و اثربخشی، انگیزش، عملکرد شغلی بالا، کاهش فساد اداری و ایجاد سلامت اداری عواملی هستند که می‌توانند زمینه ساز پیشرفت جامعه را فراهم آورند. بر اساس نتایج مشاهده شد که بین ادارک عدالت با رضایت، عملکرد شغلی، انگیزش، کارایی و اثربخشی و سلامت اداری رابطه مثبت و معناداری وجود دارد و با افزایش عدالت در سازمان، رضایت، عملکرد شغلی، انگیزش، کارایی و اثربخشی و سلامت اداری افزایش پیدا می‌کنند که همگی در پیشرفت و توسعه جامعه نقش بسزایی دارند و موجب رشد و شکوفایی کشور می‌شوند و همچنین بین عدالت و ترک شغل، تعارض با سرپرست و فساد اداری رابطه منفی و معناداری وجود دارد و با افزایش عدالت در سازمان و ترک شغل، تعارض با سرپرست و فساد اداری کاهش پیدا می‌کنند. در نتیجه عدالت و اجرای آن از اساس مهم طراحی الگوی اسلامی - ایرانی پیشرفت می باشد.

واژگان کلیدی: عدالت اسلامی، پیشرفت اسلامی و ایرانی، رضایت، عملکرد شغلی، انگیزش، کارایی و اثربخشی، سلامت اداری، ترک شغل، تعارض با سرپرست، فساد اداری.

^۱. کارشناس ارشد مدیریت بازرگانی، motahari_fatemeh@yahoo.com

^۲. کارشناس ارشد مدیریت بازرگانی

^۳. دانشجوی دکترا مدیریت بازرگانی

بررسی نقش مکانیزاسیون کشاورزی در پیشرفت اقتصادی و توسعه پایدار

یونس غلامی^۱، فردین کریمی^۲، سید علی موسوی^۳

چکیده

توسعه مکانیزاسیون کشاورزی یکی از عوامل مهم و مؤثر در دستیابی به تولید انبوه اقتصادی و پایدار در تولید محصولات کشاورزی می‌باشد. مطالعه حاضر به روش تحلیلی و به منظور بررسی نقش مکانیزاسیون کشاورزی در پیشرفت اقتصادی، توسعه پایدار و همچنین بررسی مشکلات و موانع موجود و ارائه راه‌کارهایی جهت توسعه این امر در کشور انجام شده‌است. ابزار گردآوری اطلاعات، مطالعات و پژوهش‌های انجام شده در این زمینه می‌باشد. یافته‌های مطالعه حاضر نشان می‌دهد که توسعه اقتصادی در بخش کشاورزی، گذار از جامعه کشاورزی معیشتی به جامعه پیشرفته صنعتی است. گسترش تکنولوژی ماشینی جایگاه مهمی در استراتژی‌های توسعه اقتصادی دارد. استفاده از فن‌آوری مناسب می‌تواند موجب افزایش بازدهی نیروی کار و زمین، انجام به موقع عملیات زراعی، دقت در انجام عملیات، کاهش هزینه‌های تولید و کاهش سختی کار و افزایش وقت آزاد کشاورز گردد. اما متأسفانه نتایج نشان می‌دهد که اغلب کشاورزان در کشور دچار چالش‌ها و مشکلات متعدد می‌باشند. به طوری که کشاورزان به علت وجود چنین موانعی نمی‌توانند دانش علمی، روشها، فنون و ابزار و ماشین آلات نوین کشاورزی را در عمل به کار گیرند. نتایج پژوهش حاضر، آموزش نیروی انسانی با به کارگیری مکانیزاسیون و پرورش نیروی متخصص را توصیه می‌کنند. همچنین ضرورت اعطای وظایف به بخش‌های غیر رسمی با حمایت بخش دولتی (هدایت و حمایت و نظارت) به وضوح به چشم می‌خورد.

واژگان کلیدی: مکانیزاسیون کشاورزی، اقتصاد، توسعه

^۱ دانشجوی مهندسی مکانیک ماشین‌آلات کشاورزی، دانشگاه جیرفت younesgholami28@yahoo.com

^۲ دانشجوی مهندسی مکانیک ماشین‌آلات کشاورزی، دانشگاه جیرفت fafa_20074@yahoo.com

^۳ دانشجوی مهندسی مکانیک ماشین‌آلات کشاورزی، دانشگاه جیرفت، seidalimoosavi@yahoo.com

فرهنگ، توسعه اقتصادی، و راه کارهایی برای دستیابی به اقتصاد مقاومتی خانواده محور

در روستاها و شهرهای کوچک

(مطالعه موردی؛ بخش کلات مورموری، شهرستان آبدانان، استان ایلام)

رستم فتحی^۱، رضا یگانه^۲

چکیده

توسعه اقتصادی در دهه های اخیر به عنوان آرمانی بی بدیل، همواره دل مشغولی های فراوانی برای جوامع بشری، به ویژه جوامع در حال توسعه پدید آورده است. بی تردید عامل های بسیار گسترده ای در سطوح گوناگون بر تحقق توسعه اقتصادی و به عبارت دیگر اقتصاد مقاومتی، نقش آفرینی می کنند. اما در این میان عامل هایی که می توانند عامل های دیگر را متاثر سازند، اهمیت بیشتری دارند. فرهنگ و عامل فرهنگی به جهت ارتباطات وسیع و تنگاتنگ با انسان، به عنوان عامل، محرک، محور و هدف غایی توسعه از یک سو، و اثرگذاری بر عامل های دیگر از سوی دیگر، می تواند نقش حساسی را در روند تحقق اقتصاد مقاومتی ایفا کند. در این بین، بازیابی جایگاه واقعی روستا و فرهنگ تولید پایدار و مداوم در آن، به عنوان عامل کلیدی در تولید ملی و کاهش فقر نسبی جامعه، نقش بسزایی در دستیابی به اهداف اقتصاد مقاومتی دارد. در سیاست گذاری های اقتصادی کشور که با توجه به نگاه حکیمانه رهبر معظم انقلاب (مدظله العالی) غایت آن، اقتصاد مقاوم است، توسعه اقتصادی باید از درون شکل گرفته و متکی به درون باشد و در این راستا، بر ساز و کارهای درونی بومی و مردم محور تاکید می شود. در این نگارش، به تعدادی از ظرفیت های اقتصادی خانواده محوری که در شهر مورموری و روستاهای آن، با سرمایه گذاری کافی قابل اجرا هست اشاره گردیده که می تواند نقش مهمی در اقتصاد مقاومتی داشته باشد. طرح نگهداری هر خانواده یک دام سنگین در منزل، سبزی کاری خانگی، گل کاری خانگی و پرورش زنبور عسل، پرورش مرغ محلی تخم گذار، قالیبافی در منزل، از فرصت های پیشنهادی است، که می تواند سهم زنان روستایی و خانوارها را در تولیدات محلی و ملی، افزایش دهد. از نتایج طرح های فوق می توان به ترویج فرهنگ کار، تولید، و اقتصاد مقاوم خانواده محور، افزایش درآمد خانوارها و کاهش هزینه های جاری آنان، و ... اشاره نمود.

واژگان کلیدی: فرهنگ، تولید، اقتصاد مقاومتی، تولیدات روستایی

^۱ . دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه ایلام، rostamfathe@gmail.com

^۲ . استادیار ماشین های کشاورزی دانشگاه ایلام، yeganeh@ilam.ac.ir

پیشرفت؟ امید پیشرفت یا آرزوی آن؟

شواهدی از صنایع کانی های غیر فلزی در ایران

محمد علی فیض پور^۱، لیلا سادات مصطفوی^۲، مریم عابدی^۳، زهرا منتظری^۴، فاطمه مظفری^۵، سعیده

کریمی^۶، زهره فتحی^۷، فتانه بهلول وند^۸، بهاره بهارلویی^۹، حمیده رامتین^{۱۰}، معصومه روز بهانی^{۱۱}، لیلا

پیر داده^{۱۲}

چکیده

اگر چه در میان صنایع تولیدی ایران صنایع کانی های غیر فلزی همواره از پر اهمیت ترین صنایع قلمداد گردیده است اما روندهای گذشته نشان داده است که جایگاه این صنعت در کشور دچار مشکلاتی شده و ادعا بر این است که یکی از اصلی ترین دلایل آن تولید و اشتغال در اندازه هایی کمتر از اندازه بهینه است. بر این اساس موضوع اندازه بهینه بر حسب تولید و اشتغال در این صنعت، خصوصاً برای آگاهی بنگاه های جدیدالورود، همچنین مفاهیم ظرفیت های تولیدی و اشتغال رها شده و در نتیجه توانایی های بالقوه تولیدی و اشتغال از موضوعات کلیدی مورد بررسی در این صنعت محسوب می شود. موضوعی که تخمین و بررسی روند آن هدف اصلی این مقاله را تشکیل می دهد. برای تعیین اندازه بهینه تولید یا آنچه از آن به عنوان حداقل اندازه کارا نیز یاد می شود از دو روش میانگین و کومانور- ویلسون استفاده شده است. داده های این پژوهش نیز داده های جمع آوری شده توسط مرکز آمار ایران در سطح بنگاه های تولیدی صنایع کانی های غیر فلزی طی سال های ۸۴-۱۳۷۵ است. در مجموع نتایج بررسی نشان می دهد که اندازه بهینه میزان اشتغال طی دوره مورد بررسی روند نزولی داشته و این در حالی است که اندازه بهینه تولید روندی صعودی در پیش داشته است. علاوه بر آن، بر اساس روش میانگین و کومانور- ویلسون سهم بنگاه های این صنعت که با معیار

^۱ . استادیار گروه اقتصاد دانشکده اقتصاد، مدیریت و حسابداری دانشگاه یزد، *m.a.feizpour@yazd.ac.ir*

^۲ . دانشجوی کارشناسی ارشد علوم اقتصادی دانشگاه یزد، *Leila.۲۰۲.lm@gmail.com*

^۳ . دانشجوی کارشناسی ارشد علوم اقتصادی دانشگاه یزد، *abedi.maryam.۰@gmail.com*

^۴ . دانشجوی کارشناسی ارشد علوم اقتصادی دانشگاه یزد، *montazeri.zahra۸۶@yahoo.co*

^۵ . دانشجوی کارشناسی ارشد علوم اقتصادی دانشگاه یزد، *zmzaffari۶۸@gmail.com*

^۶ . دانشجوی کارشناسی ارشد علوم اقتصادی دانشگاه یزد، *tabasom_۳۷۰@yahoo.com*

^۷ . دانشجوی کارشناسی ارشد علوم اقتصادی دانشگاه یزد، *zohre_fathi۲۰۱۲@yahoo.com*

^۸ . دانشجوی کارشناسی ارشد علوم اقتصادی دانشگاه یزد، *abohloolvand@yahoo.com*

^۹ . دانشجوی کارشناسی ارشد علوم اقتصادی دانشگاه یزد، *baharbaharlouei_۱۳۷۱@yahoo.com*

^{۱۰} . دانشجوی کارشناسی ارشد علوم اقتصادی دانشگاه یزد، *m.rouzbahani۱۹۸۹@gmail.com*

^{۱۱} . دانشجوی کارشناسی ارشد علوم اقتصادی دانشگاه یزد، *l.pirdadeh۶۷@gmail.com*

^{۱۲} . دانشجوی کارشناسی ارشد علوم اقتصادی دانشگاه یزد، *hamideh.ramtin@yahoo.com*

تولید و اشتغال در اندازه ای کمتر از اندازه بهینه فعالیت می نموده اند در حال افزایش است. این موضوع خود بیانگر آن است که با معیار مذکور و با روند گذشته امید به پیشرفت در این صنعت امیدی چندان واقعی نبوده و از این رو لزوم بازنگری در عملکرد آن از هر حیث ضروری است.

واژگان کلیدی: اندازه بهینه، صرفه های ناشی از مقیاس، روش کومانور- ویلسون، روش میانگین، صنعت کانی غیر

فلزی

افزایش سهم درآمدهای مالیاتی راهکاری برای کاهش وابستگی به نفت

طیبه طاهری^۱

چکیده

مالیات یک مقوله استراتژیک، وزیربنایی می‌باشد که در تحقق برنامه‌های توسعه و پیشرفت ملی کشورها نقش کلیدی را ایفا می‌کند. مالیات‌ها به طور معمول بخش قابل توجهی از درآمدهای دولت‌ها را تشکیل می‌دهند. مالیات‌ها ضمن اینکه نقش اصلی خود در تامین بخشی از هزینه‌ها را به عهده می‌گیرند، به عنوان یک اهرم اثرگذار در اجرای سیاست‌های اتخاذی دولت‌ها مورد توجه قرار می‌گیرند. افزایش توان به کارگیری تمام مولفه‌های مثبت اقتصادی با لحاظ نمودن مولفه‌های تاثیرگذار خارجی و تلفیق به موقع ابزارهای موثر در پویایی و پایداری اقتصاد باعث تقویت اهداف اقتصاد مقاومتی به معنای واقعی کلمه می‌گردد. با توجه به مبادی جذب درآمدهای دولت که به طور عمده به نفت، مالیات‌های مستقیم و غیرمستقیم و تولید علم و صادرات آن منحصر می‌گردد، مطلوب است نسبت به مدیریت برآمدها و هزینه کرد آن‌ها با توجه به محدود بودن این منابع، برنامه ریزی دقیق و هدفمند لحاظ گردد.

واژگان کلیدی: مالیات، اقتصاد مقاومتی، درآمدهای دولت، پیشرفت

^۱ کارشناسی ارشد پژوهشگاه علوم انسانی و اجتماعی، taheri598@yahoo.com

سرمایه اجتماعی زمینه ساز اعتماد به دولت و بستری مناسب برای هدفمندی یارانه ها

حمید نظری سرمازه^۱، ابوالفضل معصومی^۲، شروین مستغانی^۳، جعفر مرادیان^۴، سارا کشاورزی^۵

چکیده

در شرایط کنونی و باتوجه به گستردگی و پیچیدگی فعالیتهای کنونی و گستردگی و پیچیدگی فعالیتهای دولت، جز از طریق مشارکت و هم اندیشی با شهروندان در یک ساختار مشارکتی راه دیگری برای ادامه حیات مدیریت دولتی وجود ندارد. شاید مهمترین بعد کیفیت در بخش دولتی، رفتارمناسب و عادلانه با ارباب رجوع آنها باشد. یکی از مسائل که موجب از میان رفتن سرمایه اجتماعی می شود رفتار ناعادلانه با مردم توسط سازمانهای دولتی است. برای ایجاد سرمایه اجتماعی کارگزاران بخش دولتی باید بر این عارضه غلبه کرده و نوعی رفتار توأم با عدالت را با دیگران برقرار سازند. سازمانهای دولتی با سلوک و رفتار عادلانه با مردم قادر خواهندبود تا اعتماد شهروندان را به خود جلب کرده و در نتیجه سرمایه اجتماعی ایجاد کنند. سرمایه اجتماعی یعنی اعتماد موجود بین افراد . بنابراین هرچه قدر میزان اعتماد بین افراد یک گروه اجتماعی بیشتر باشد آن گروه از سرمایه اجتماعی بالاتری برخوردار است که این مهم می تواند به تسریع امور کمک کرده و موجبات اجرای طرح های مدنظر حکومت از جمله طرح هدفمندی یارانه ها را فراهم کند. از این رو ایجاد فرصت مشارکت برای افراد ، اولین بستر برای تولید سرمایه اجتماعی است . به همین دلیل پرداخت نقدی یارانه ها به مردم و به طور کلی سیاست هایی از این قبیل به جهت اینکه جامعه هدف آن طیف وسیعی از افراد جامعه را در بر می گیرد ، فراهم کردن زمینه موفقیت طرح و همچنین رضایت مردم ابزار بسیار مهمی برای ارتقای ارزش سرمایه اجتماعی هر کشوری محسوب می شود.

واژگان کلیدی: سرمایه اجتماعی، اعتماد، مشارکت اجتماعی، یارانه

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد جغرافیا دانشگاه اصفهان hamidns67@yahoo.com

۲. دانشجوی کارشناسی ارشد علوم سیاسی دانشگاه اصفهان، abolfazl92_69@yahoo.com

۳. دانشجوی کارشناسی ارشد جغرافیا دانشگاه اصفهان

۴. دانشجوی کارشناسی ارشد علوم سیاسی دانشگاه اصفهان

۵. دانشجوی کارشناسی ارشد جغرافیا دانشگاه اصفهان

بررسی اولویت های توسعه صنعت گردشگری با بهره گیری از آمایش سرزمین

مطالعه موردی (منطقه سیستان)

علی صباغ زاده^۱، صفورا هراتی صادق^۲

چکیده

امروزه صنعت گردشگری در دنیا، یکی از منابع مهم درآمد و در عین حال از عوامل موثر در تبادلات فرهنگی بین کشورهاست و به عنوان گسترده ترین صنعت خدماتی جهان، حائز اهمیت ویژه ای است. گردشگری، یکی از پویاترین فعالیت های اقتصادی عصر حاضر است که نقش مهمی در توسعه پایدار محلی ایفا می کند. این صنعت رو به رشد از طریق ترکیب و به کارگیری همزمان منابع اجتماعی، اقتصادی، زیست محیطی و فرهنگی به وجود می آید. از اینرو هدف تحقیق حاضر، بررسی اولویت های توسعه گردشگری در منطقه سیستان با بهره گیری از علم آمایش سرزمین و نقش آن در پیشرفت این منطقه دارای پتانسیل است. روش تحقیق بکار گرفته شده مبتنی بر کتابخانه ای، بررسی های میدانی و مصاحبه حضوری می باشد. در مرحله اول به تعریف شاخص ها و تدوین ایده ال ها پرداخته شد و در انتها تفسیر نتایج حاصله، نشان از وضع بسیار نامطلوب شاخص های توسعه صنعت گردشگری در منطقه سیستان می باشد. در نهایت پیشنهادات لازم با توجه به ملاحظات ویژه ارائه گردید.

واژگان کلیدی: صنعت گردشگری، سیستان، اقتصاد، ثروت ملت ها.

^۱ . دانشجوی دوره کارشناسی ارشد مهندسی محیط زیست دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات تهران، A.sabaghzadeh@yahoo.com

^۲ . دانشجوی کارشناسی ارشد مدیریت بازرگانی - مالی، دانشگاه سیستان و بلوچستان، safura.haratisadegh@yahoo.com

جایگاه باستان‌شناسی در پیشبرد اهداف اقتصاد مقاومتی

مرتضی‌خان‌پور^۱، محمد‌امین‌میرقادری^۲

چکیده

امروزه با توجه به تنگناهای وارده از آن‌سوی مرزهای کشور عزیزمان ایران در زمینه‌های اقتصادی، لزوم برخورداری از یک اقتصاد متکی به توانایی‌های بومی ضروری به نظر می‌رسد. اقتصاد مقاومتی زاینده این تفکر بالنده است. اقتصاد مقاومتی یعنی ارتباطات گسترده با بیرون و استفاده حداکثری از توانایی‌های داخلی و درون‌زا. در این میان نگاهی به گذشته می‌تواند فعالان اقتصادی ما را در پیشبرد برنامه‌های این شیوه اقتصادی راهنمایی کند. باستان‌شناسی با توجه به اهمیت ویژه‌ای که در میان سایر علوم دارد هنوز در جامعه ما ناشناخته باقیمانده است. توجه به این علم زیربنایی می‌تواند کمک شایان توجهی به پیشرفت جوامع نماید. شناخت گذشته خویش باعث غرور ملی شده و استفاده از تجارب گذشته می‌تواند در برنامه‌ریزی‌های درازمدت اجتماعی، سیاسی، اقتصادی و فرهنگی و پرهیز از اشتباه گذشتگان و تکرار نکردن آنها آموزنده باشد و از طرفی با برنامه ریزی در جذب گردشگر فرهنگی به طور مستقیم درآمدزایی کرد. باستان‌شناسی و توجه به آن به ما خواهد گفت که در چه زمینه‌های مادی و معنوی دارای نقاط تاثیرگذار هستیم و با توجه به پیشینه آن چگونه از آن در روزگار جدید بهره‌برداری نماییم. همچنین با ورود به مباحث گردشگری علاوه بر تامین نیازهای مادی، به صادرات فرهنگ اصیل و ناب ایرانی اسلامی بپردازیم.

واژگان کلیدی: باستان‌شناسی، اقتصاد مقاومتی، گردشگر فرهنگی، توسعه اقتصادی پایدار

^۱ - دانشجوی کارشناسی ارشد گروه باستان‌شناسی دانشگاه تهران *Khanipoor.m@ut.ac.ir*

^۲ - دانشجوی کارشناسی ارشد گروه باستان‌شناسی دانشگاه تهران

بررسی نقش و جایگاه گردشگری در رشد اقتصادی ایران

سروش کیانی قلعه سرد^۱، محمدرضا ارسلان بد^۲، پریان کیانی^۳

چکیده

امروزه از گردشگری به عنوان یک صنعت مهم در اقتصاد یاد می‌شود. صنعتی که نقش مهم و تاثیرگذاری در اقتصاد بسیاری از کشورها ایفا می‌کند. ایران به عنوان سرزمینی چهار فصل و با تمدنی چند هزار ساله، دارای جاذبه‌های متنوع و منحصر به فرد تاریخی، مذهبی، فرهنگی، طبیعی و... است و از نظر برخورداری از جاذبه‌های گردشگری در ردیف ده کشور اول جهان قرار دارد. توجه به این صنعت در ایران می‌تواند راهکار مناسبی برای بهبود وضعیت اقتصادی و همچنین کاهش وابستگی اقتصاد ایران به درآمدهای نفتی باشد. در این مطالعه با استفاده از داده‌های سالانه ۲۰۱۲-۱۹۹۵ به بررسی رابطه علی بین گردشگری و رشد اقتصادی در ایران با استفاده از رابطه علیت گرنجر پرداخته شد. نتایج نشان داد که رابطه علی دو طرفه میان گردشگری و رشد اقتصادی ایران وجود دارد. همچنین طبق نتایج برآورد الگوی روش اثرات ثابت مشخص گردید که اگر رشد اقتصادی ایران یک درصد افزایش یابد در این صورت گردشگری در ایران ۰/۶۷ درصد افزایش می‌یابد همچنین اگر تعداد گردشگر در ایران یک درصد افزایش یابد در این صورت تولید ناخالص داخلی ایران به میزان ۱/۰۴ درصد افزایش خواهد یافت. واژگان کلیدی: گردشگری، علیت گرنجر، اثرات ثابت، تولید ناخالص داخلی، ایران.

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد اقتصاد کشاورزی دانشگاه ارومیه Soroushkiani23@yahoo.com

^۲ دانشیار گروه اقتصاد کشاورزی دانشگاه ارومیه

^۳ دانشجوی کارشناسی اقتصاد نظری دانشگاه اصفهان

تدوین راهبردهای اساسی پیشرفت توسعه بام سبز شهری در ایران با استفاده از

مدل S.W.O.T

زهرة فنى^۱، سيد محمد رضازاده^۲، آرش قربانى سپهر^۳

چکیده

امروزه به علت کمبود زمین و قیمت بالای آن اکثر زمین‌های شهری توسط ساختمان‌ها و خیابان‌ها اشغال شده و ایجاد فضای سبز بسیار هزینه بر است. این در حالی است که اهمیت بارز فضای سبز در سلامت جسم و روان افراد دلیل قابل توجهی برای تلاش در جهت افزایش سرانه‌ی فضای سبز شهری محسوب می‌شود. به این دلیل استفاده از فناوری بام سبز در بهبود و کیفیت محیط‌های شهری راهکار مناسبی به نظر می‌رسد. با توجه به هدف مطالعه که تدوین راهبردهای توسعه بام سبز شهری در ایران می‌باشد در این مطالعه تلاش بر این است تا به این سؤال اساسی که چگونه می‌توان زمینه‌ها و فرصت‌های اجرا و توسعه‌ی بام سبز در ایران را به وجود آورده و یا گسترش داد پاسخ داده شود.

واژگان کلیدی: بام سبز، راهبردهای توسعه، مدل S.W.O.T

^۱ عضو هیئت علمی گروه جغرافیا و برنامه ریز شهری دانشگاه شهید بهشتی، z-fanni@sbu.ac.ir

^۲ دانشجوی کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه ریزی شهری دانشگاه شهید بهشتی، mo.rezazade@mail.sbu.ac.ir

^۳ دانشجوی کارشناسی آب و هواشناسی دانشگاه شهید بهشتی، arash.sepehr@yahoo.com

ظرفیت های اکوتوریسم در راستای توسعه پایدار و اشتغال زایی

ابوذر میرزاخانی^۱، کریم انجام^۲

چکیده

بررسی های جغرافیایی ایران و نیز امکان سنجی جاذبه های اکوتوریستی قابل سرمایه گذاری در کشور ما بیانگر آن است که "اکوتوریسم" در ایران یک منبع اقتصادی کم نظیر و مستعد پیشرفت می باشد. پتانسیل ها و جاذبه های اکوتوریسمی از ثروت های منحصر به فرد هر کشور محسوب می شوند و بهره گیری بهینه و مطلوب از آنها می تواند نقش مهمی در توسعه اقتصادی و اجتماعی و فرهنگی مناطق مختلف ایجاد نماید. کشور ایران به دلیل شرایط خاص جغرافیایی و تنوع پدیده های طبیعی از موقعیت ویژه ای جهت توسعه اکوتوریسم برخوردار است. کشور ما با وجود قابلیت ها و پتانسیل های بالقوه اکوتوریسمی و جاذبه های طبیعی بی نظیر و متنوع با مشکلات و موانع گوناگونی در جذب اکوتوریسم مواجه است. بنابراین شناخت جاذبه های اکوتوریسمی و عوامل تاثیر گذار بر آن و برنامه ریزی متناسب با شرایط منطقه به منظور توسعه گردشگری و دستیابی به توسعه پایدار ضروری به نظر می رسد. از مهمترین عوامل توسعه نیافتگی گردشگری و اکوتوریسم در کشور نبود زیر ساخت ها و امکانات لازم از قبیل راه های مناسب ریلی و زمینی، نبود مکان های اقامتی مناسب و ناکافی بودن تبلیغات در مورد شناخت جاذبه های طبیعی و اکوتوریسمی کشور می باشد. از این رو برنامه ریزی جامع در جهت توسعه پایدار اکوتوریسم منجر به رونق اقتصادی، اجتماعی و افزایش فرصت های شغلی و بالا بردن سطح درآمد و رفاه مردم و کاهش وابستگی به نفت و فرآورده های خام می شود و خواهیم توانست در آینده شاهد رونق صنعت گردشگری و اکوتوریسم در کشور عزیزمان باشیم.

واژگان کلیدی: اکوتوریسم، توسعه پایدار، گردشگری، فرهنگ، درآمدهای غیرنفتی

^۱. دانشجوی کارشناسی ارشد مهندسی علوم باغبانی دانشگاه تهران، Abouzar.mirzakhani@gmail.com

^۲. دانشجوی کارشناسی ارشد مهندسی علوم باغبانی، karim.anjam@ut.ac.ir

کشاورزی ارگانیک

زهرا توکلی موسی‌آبادی^۱، مصطفی ابراهیمی^۲، ناصر پژوهیده^۳

چکیده

هدف از نگارش این مقاله، توسعه‌ی کشاورزی ارگانیک^۴ در راستای توسعه‌ی پایدار بخش کشاورزی می‌باشد. یعنی با کاهش مصرف سموم و مواد شیمیایی که برای سلامت انسان بسیار مضر است، مواد غذایی سالم‌تری تولید کنیم. با تعاریفی از کشاورزی ارگانیک، فواید مصرف مواد غذایی ارگانیک، بررسی تأثیرات اجتماعی، اقتصادی، کشاورزی و زیست محیطی و همچنین اهمیت این سامانه در کشورهای در حال توسعه و با ارائه‌ی یک مثال به این نتیجه رسیدیم که توسعه و ترویج کشاورزی ارگانیک مستلزم اجرای برخی سیاست‌ها و اقدام‌هاست. گرایش و سمت‌گیری سیاست‌های کشاورزی دولت به سمت اهداف زیست محیطی و اجتماعی فرصت بسیار خوبی برای گسترش کشاورزی ارگانیک فراهم خواهد آورد. برای رفع مشکلات موجود در زمینه‌ی تجارت محصولات ارگانیک لازم است استانداردها و ضوابط صدور گواهی، تدوین و به اجرا درآید. آموزش مروجین کشاورزی برای اشاعه کشاورزی ارگانیک و نیز ارتقاء سطح آگاهی‌های عمومی ضروری است و مراکز تحقیقاتی می‌بایست برای حل مسائل فنی، اقتصادی و اجتماعی این راهکار نوین و اطمینان بخش، تلاش افزون‌تری به عمل آورند. ایجاد سامانه‌ی کشاورزی ارگانیک موجب رشد و توسعه‌ی پایدار کشورهای در حال توسعه می‌شود که برای رسیدن به این امر نیاز به حمایت‌های دولت می‌باشد.

واژگان کلیدی: کشاورزی، ارگانیک، توسعه، پایدار، سامانه، سیاست

^۱ . کارشناسی مهندسی اقتصاد کشاورزی، دانشگاه شهید باهنر کرمان، tavakoli.zahra.69@gmail.com

^۲ . کارشناسی مهندسی اقتصاد کشاورزی، دانشگاه شهید باهنر کرمان، ebrahimi.mostafa.2000@gmail.com

^۳ . کارشناسی مهندسی صنایع (تکنولوژی صنعتی)، دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرمان، pazhouhide.naser.68@gmail.com

^۴ .Organic

بررسی تاثیرات صنعت گردشگری بر توسعه اقتصاد کشورها (با تأکید بر ایران)

هوشنگ سرور^۱، منیژه لاله پور^۲، حامد معصومی^۳

چکیده

امروزه صنعت گردشگری، از جایگاه ویژه ای در توسعه اقتصادی کشورها و از جمله در کشورهای در حال توسعه برخوردار است. بطوریکه، در حال حاضر یکی از بزرگ ترین بخشهای اقتصادی در بسیاری از کشورها به شمار می رود. بررسی تجارب سایر کشورها نشان می دهد که پذیرفتن این اندیشه که گردشگری و سرمایه گذاری در این بخش می تواند در توسعه اقتصادی کشور مؤثر باشد و تدوین سیاستها، راهبردها و برنامه های عملی در راستای توسعه این صنعت اولین گام مؤثر در توسعه صنعت گردشگری محسوب می شود. کشور ایران نیز به لحاظ برخورداری از موقعیت ویژه جغرافیایی-ارتباطی و نیز منابع طبیعی و آثار ارزنده تاریخی از قابلیت های لازم برای توسعه گردشگری برخوردار است. توسعه گردشگری در ایران که، وابستگی شدیدی به درآمدهای نفتی دارد، می تواند به عنوان راهی برای رهایی از وابستگی به درآمدهای نفتی و خروج از اقتصاد تک محصولی باشد. ایران به عنوان کشوری که از یکسو دارای پتانسیل ها و توانمندی های فراوان در عرصه شاخه های گوناگون گردشگری است؛ و از سوی دیگر کشوری است دارای جمعیت جوان که نرخ بیکاری نسبتا بالایی دارد، می تواند با برنامه ریزیهای جامع در حوزه گردشگری، بر معضل بیکاری خود فائق آید. این مقاله با استفاده از روش توصیفی-تحلیلی و با بهره گیری از منابع کتابخانه ای، اسناد و گزارشهای مرتبط با موضوع انجام گرفته است. در این راستا به بررسی نظری جایگاه گردشگری در ایجاد اشتغال و نیز نقش سرمایه گذاری در توسعه صنعت گردشگری پرداخته شده است. در پایان نیز پیشنهاداتی در جهت توسعه گردشگری در ایران ارائه شده است.

واژگان کلیدی: صنعت گردشگری، تسهیلات گردشگری، اثرات اقتصادی، افزایش درآمد، ایران

^۱. استادیار گروه جغرافیا و برنامه ریزی شهری دانشگاه مراغه، masumi11@gmail.com

^۲. استادیار گروه جغرافیا و برنامه ریزی شهری دانشگاه مراغه

^۳. مراغه دانشجوی جغرافیا و برنامه ریزی شهری دانشگاه، masumi11@gmail.com

بکارگیری سیستم اطلاعات مکانی و مدل AHP جهت مکان‌گزینی دهکده گردشگری

(منطقه مورد مطالعه: شهرستان قروه)

بهزاد یوسفی^۱، سیدعارف موسوی نیا^۲، داوود جمینی^۳

چکیده

با برنامه‌ریزی اصولی می‌توان بسیاری از مشکلات اقتصادی و از جمله اشتغال را برطرف ساخت. از مهم‌ترین گام‌ها برای شروع برنامه‌ریزی می‌تواند مکان‌یابی یک سایت مناسب برای ارائه خدمات مختلف از جمله خدمات گردشگری در قالب دهکده گردشگری باشد. انتخاب بهترین مکان ایجاد دهکده گردشگری نیازمند شناسایی و تجزیه و تحلیل معیارها و شاخص‌های متعددی است. دریاچه سراب کوثر در فاصله یک کیلومتری جنوب شهر قروه قرار دارد. آب این دریاچه از چشمه‌های متعددی که در بستر دریاچه وجود دارند، تأمین می‌شود. در میان دریاچه یک جزیره کوچک سر از آب بیرون آورده که به نحو زیبایی نورپردازی شده و با عبور از پل آهنی می‌توان به آن رسید. از این رو در این پژوهش ابتدا معیارها و زیرمعیارهای تأثیرگذار در مکان‌یابی یک سایت مناسب برای ارائه خدمات به گردشگران شناسایی شد و سپس به دلیل تفاوت در میزان تأثیرگذاری شاخص‌ها، ۲۰ نفر از کارشناسان خبره در زمینه گردشگری با استفاده از تکنیک تحلیل سلسله مراتبی به مقایسه زوجی این مؤلفه‌ها پرداخته و وزن نهایی هر یک از آنها محاسبه شد. پس از آن با توجه به تعداد معیارها و وزن‌های نهایی زیرمعیارها، لایه‌هایی اطلاعاتی در محیط (GIS) ایجاد شد و برای انتخاب بهترین سایت مناسب برای دهکده گردشگری در حاشیه دریاچه سراب تجزیه و تحلیل گردید و در نهایت نیز نتایج حاصل از تلفیق لایه‌های اطلاعاتی سه محدوده، به عنوان سایت‌های مستعد ایجاد دهکده گردشگری به ترتیب و بر اساس میزان مطلوبیت اولویت‌بندی شد.

واژگان کلیدی: مکان‌گزینی، دهکده گردشگری، AHP، سیستم اطلاعات مکانی، دریاچه سراب.

^۱. دانشجوی کارشناسی ارشد سنجش از دور و سیستم اطلاعات جغرافیایی دانشگاه علوم و تحقیقات تهران، b_yousefi66@yahoo.com

^۲. دانشجوی کارشناسی ارشد خاورمیانه دانشگاه علامه طباطبایی تهران. Arash.m.1400@gmail.com

^۳. دانشجوی دکتری جغرافیای روستایی دانشگاه اصفهان. Davood.jamini@gmail.com

“The necessities and solutions for reducing oil dependency”

Mahsa Mesgarani¹

Abstract

Among oil producing nations, there has been some concerns about how the Asia Pacific, respectively Middle East will meet future demand for energy. We argue that crude oil, both regional and global, plays a vital role. Whereas, there are many concerns and uncertainties about energy markets specially oil market mostly for exporter countries which economies are so dependent on their oil revenues, (Roberto F. Aguilera, ۲۰۱۴), same as Iran. This paper tackles specific concerns about the future volatilities in oil market and world changes and plans through being energy independence, specifically from oil and substitute renewable energies. Therefore, first we will have a brief look at the problems and risks we currently face them, then we will analyse these problems and propose solutions and recommendations, based on long-run plans respecting to resistance economy indicators. At last, we would conclude which strategy can derive to the best response we are looking for.

Key words: oil, energy, market, consumption, risk, dependence, solutions

¹. Master of Art, Student of Energy Economics, University Of Ferdowsi Mashhad, mahsamesgarani@yahoo.com

کشاورزی ارگانیک، ضرورت توسعه پایدار در بخش کشاورزی

علیرضا دهش^۱

چکیده

مطالعه حاضر به روش تحلیلی و به منظور بررسی اهمیت کشاورزی ارگانیک، راه کارهای گسترش و معضلات پیش روی آن انجام شده است. یافته‌های مطالعه حاضر نشان می‌دهد که کشاورزی ارگانیک، سیستمی است که در صورتیکه از طرف مردم، دولت و نهادهای غیر دولتی به آن توجه شود، می‌تواند منجر به حفاظت و حاصلخیزی خاک در بلند مدت، سلامت و تولید بالای محصولات گیاهی و دامی، بالابردن کیفیت و امنیت غذایی، اثرات مثبت اجتماعی و در نتیجه سلامت جامعه، بازار مناسب و صرفه اقتصادی گردد. بر اساس یافته‌های حاضر، ضرورت حل مشکلات اقتصادی و گسترش آگاهی و شناخت مسائل مربوط به کشاورزی ارگانیک، در بین کشاورزان و کارشناسان کشور به وضوح به چشم می‌خورد؛ همچنین انتظار می‌رود دولت در عرصه تحقیق و توسعه کشاورزی همسو با اهدافی نظیر امنیت غذایی، حفظ منابع و محیط زیست، بهبود کیفیت محصولات و کاهش ضایعات و چالش‌هایی از این دست، سرمایه‌گذاری لازم را به عمل آورد.

واژگان کلیدی: کشاورزی ارگانیک، توسعه، سرمایه‌گذاری

^۱. دانشجوی دانشگاه چمران کرمان، alirezadehesh@yahoo.com

رابطه رشد بخش کشاورزی با آموزش و ترویج: مطالعه موردی استان آذربایجان غربی

مهديه محمدپورهنگرواني^۱، محمد رضا ارسلان بد^۲

چکیده

ترویج و آموزش کشاورزی نوعی آموزش غیررسمی به روستاییان و علاقمندان به کشاورزی برای آشنایی و استفاده از فناوری های نو جهت افزایش تولید، بهره وری، درآمد، ارتقای سطح زندگی تولیدکنندگان کشاورزی و رسیدن به اهداف توسعه کشاورزی و روستایی است. هدف از این تحقیق بررسی رابطه ی رشد کشاورزی با بخش آموزش و ترویج در استان آذربایجان غربی می باشد. روش مطالعه در این تحقیق با استفاده از مدل های اقتصاد سنجی و متغیرهایی چون مکانیزاسیون (تراکتور، کمباین، گاوآهن، دیسک، بذرکار، سمپاش، دروگر، خرمنکوب و...)، تعداد تعاونیها و تشکلهای (شرکت تعاونی های روستایی، تعاونی های روستایی زنان، خدمات جهاد کشاورزی، خدمات مشاوره ای فنی مهندسی وسایر تشکل ها)، تعداد نیروی انسانی شاغل با واحد نفر و وضعیت تحصیلی آنان، تجهیزات آموزشی-ترویجی (تلویزیون، اسلاید، ویدئو، دوربین و...) و وضعیت فضاها ی آموزشی-ترویجی (کلاس، سالن، کارگاه آموزشی، کتابخانه، خانه ی ترویج و...) با استفاده از نرم افزار stata می باشد. نتایج تحقیق نشان می دهد که ظرفیت بالقوه تولیدی استان بیشتر از میزان تولید فعلی در استان می باشد که می تواند ناشی از عدم پذیرش دانش آموختگان کشاورزی در سیستم کشاورزی به دلیل نبودن یک سیستم آموزشی و ترویجی مناسب، می باشد و این ناشی از این موضوع است که جز ترویج عوامل دیگر نیز در رشد کشاورزی دخیل می باشد؛ و هم چنین به عدم هماهنگی بین نهاد های بخش کشاورزی اشاره نمود، که باید به این موارد از جمله در ترویج توجه ویژه مبذول شود.

واژگان کلیدی: رشد کشاورزی، آموزش و ترویج، استان آذربایجان غربی

^۱ . دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه ارومیه، mohammadpour.۸۶@gmail.com

^۲ . دانشیار گروه اقتصاد کشاورزی دانشگاه ارومیه، m_arsalanbod@hotmail.com

پیش بینی میزان صادرات پسته ایران طی برنامه‌های پنجم و ششم توسعه

سپیده امیر تیموری^۱، فرزاد نامدار^۲

چکیده

یکی از مشکلات اقتصاد ایران، وابستگی به درآمدهای نفتی می‌باشد. توسعه صادرات غیرنفتی می‌تواند در این زمینه راهگشا باشد. پسته دومین کالای صادراتی غیرنفتی ایران است که ۱۴ درصد صادرات غیرنفتی را به خود اختصاص داده است. ایران اولین تولید کننده و صادرکننده این محصول در سطح جهانی می‌باشد. انجام پیش‌بینی می‌تواند به‌نحو مؤثری به تصمیم‌گیری‌های اقتصادی مساعدت کند. یکی از روش‌های پر کاربرد پیش‌بینی، به‌خصوص در دهه‌های اخیر، روش شبکه‌های عصبی مصنوعی است. لذا در این مطالعه به پیش‌بینی میزان صادرات پسته ایران طی برنامه‌های پنجم و ششم توسعه (۹۹-۱۳۹۰) با استفاده از مدل شبکه عصبی مصنوعی پرداخته شده است. از بین مدل‌های مختلف، مدل شبکه عصبی مصنوعی پیشرو انتخاب شد. سپس مدل‌های مختلف ساخته شدند و مدل شبکه عصبی با یک لایه پنهان و ۱۲ نرون در لایه پنهان به‌عنوان بهترین مدل انتخاب شد. نتایج نشان داد که میزان صادرات پسته طی سال‌های مورد بررسی صعودی خواهد بود.

واژگان کلیدی: پیش‌بینی، پسته، صادرات، شبکه عصبی مصنوعی.

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد رشته اقتصاد کشاورزی دانشگاه تربیت مدرس، sepidehamirtaimoori@yahoo.com

۲. دانشجوی کارشناسی ارشد رشته اقتصاد کشاورزی دانشگاه شهید باهنر کرمان، namdarfarzad@gmail.com

شناسایی عوامل مؤثر بر پذیرش بیمه محصولات کشاورزی

(مطالعه موردی چغندر کاران شهرستان ارومیه)

کاوس دشتی جوونی^۱، محمد رضا ارسلان بد^۲، لورنس انویه تکیه^۳، حامد بابازاده^۴

چکیده

در این مطالعه هدف اصلی بررسی و شناسایی عوامل مؤثر بر پذیرش بیمه چغندرکاران می باشد. در این راستا تحقیق حاضر در شهرستان ارومیه و در بین چغندر کاران این شهرستان به اجرا در آمد. اطلاعات و داده های لازم از طریق مصاحبه با چغندر کاران و همچنین بصورت مستقیم از کارخانه قند ارومیه جمع آوری گردید.

برای تجزیه و تحلیل داده ها از جداول توافقی (آزمون کی دو) و نرم افزار Spss استفاده گردید. نتایج حاصل از جداول توافقی نشان می دهد که، متغیرهای تولید، سطح زیر کشت، سن و عملکرد با پذیرش بیمه چغندرکاران رابطه مثبت و معنی داری دارند ولی متغیرهای درآمد هر هکتار و درآمد هر تن چغندر قند تأثیری بر پذیرش بیمه چغندرکاران ندارند.

واژگان کلیدی: بیمه کشاورزی، پذیرش بیمه، چغندر قند، جداول توافقی، ارومیه

^۱ . کارشناس ارشد موسسه غیر انتفاعی صبا، k_dashti62@yahoo.com

^۲ . دانشیار دانشگاه ارومیه دانشگاه ارومیه،

^۳ . دکتری هیئت علمی مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی

بررسی ارتباط بین سبک زندگی سلامت محور، پیشرفت اقتصادی و توسعه پایدار

سید کمال سادات حسینی^۱، محسن منوچهری نژاد^۲

چکیده

سلامتی، از جمله مهم‌ترین مفاهیم توسعه پایدار و پیشرفت اقتصادی هر جامعه به شمار می‌رود و دستیابی به توسعه، بدون برقراری سبک زندگی سلامت محور امکان‌پذیر نمی‌باشد، هدف از انجام پژوهش حاضر، مرور ادبیات مربوطه، شناسایی و بررسی مشکلات موجود و در نهایت، ارائه پیشنهادات اجرایی به منظور کمک به گسترش سبک زندگی سلامت محور در کشور، می‌باشد. مطالعه حاضر به روش تحلیلی و با استفاده از نظریات جامعه‌شناسی، اقتصادی و طرح‌های پژوهشی انجام شده در این زمینه نگارش شده است. یافته‌های پژوهش حاضر حاکی از آن است که توسعه و پیشرفت اقتصادی، زائیده سطح سلامت جامعه است؛ اما متأسفانه رابطه مهم بین اقتصاد و سلامت جامعه، در کشور ما مغفول مانده است. نتایج، نشان دهنده تأثیر متغیرهایی مانند: اشتغال، وضعیت تأهل، ایدئولوژی مذهبی، دانش و آگاهی، طبقه اجتماعی و میزان مشارکت در ورزش و فعالیت‌های بدنی، در توسعه سبک زندگی سلامت محور می‌باشند. با توجه به یافته‌های مطالعه حاضر، توجه به وضعیت سلامتی مردم خصوصاً اقشار آسیب‌پذیر جامعه، یکی از ضرورت‌های پیشرفت اقتصادی کشور است. تحقق این امر، نیازمند اعمال مداخلات و برنامه‌ریزی‌های صحیح جهت افزایش سطح آگاهی عمومی و عزم جدی مسئولین مربوطه می‌باشد.

واژگان کلیدی: سبک زندگی، سلامت، اقتصاد، توسعه

^۱ . پژوهشگر علوم ورزشی، دانشگاه جیرفت، kamalsadathosainy@yahoo.com

^۲ . دانشجوی دوره دکتری تربیت بدنی و علوم ورزشی، Mohsenmanochehri28@gmail.com

برنامه‌ریزی حلقه مفقوده توسعه و پیشرفت در ایران

محمد زهدی گهرپور^۱، محمدصادق زهدی گهرپور^۲

چکیده

توسعه مهم‌ترین مسأله فرا روی بشر عصر حاضر است. هر چند در نتیجه انقلاب‌های علمی و تکنولوژیکی فرصت‌های بسیاری در قرن بیستم به وجود آمد، هنوز بیش از یک میلیارد نفر یعنی تقریباً یک ششم جمعیت جهان، با درآمد روزی کمتر از یک دلار زندگی می‌کنند، توسعه یافتن کاری مشکل و پیچیده است اما در انجام آن نباید مأیوس شد. در طول پنجاه سال گذشته بسیاری از کشورهای عقب مانده جهان توانسته‌اند به مرحله مطمئنی از پیشرفت اقتصادی و اجتماعی برسند.

بسیاری از این کشورها دستاوردهای خوبی در زمینه‌های اقتصادی، بهداشتی و آموزشی داشته‌اند. به طوری که در برخی از آن‌ها درآمد ملی سرانه نسبت به گذشته (اوایل دهه ۱۹۶۰) پنجاه برابر افزایش داشته است، نرخ رشدی که در تاریخ بشری بی‌سابقه بوده است. بنابراین توسعه سریع و مستمر خیال و آرزویی دست نیافتنی نبوده است بلکه واقعیتی است قابل حصول. با این وجود بسیاری از کشورها نسبت به امکانات خود ضعیف عمل کرده و حتی در برخی از آن‌ها شاخص‌های زندگی در طول سی سال گذشته کاهش داشته است. به همین دلیل است که همچنان فقر به عنوان مسأله و مشکلی ترس‌آور و لاینحل باقی مانده است و هنوز ثمرات پیشرفت‌های علمی و فنی بشر در دهه‌های اخیر به میلیون‌ها نفر از افراد بشر نرسیده است.

نویسندگان این مقاله، در پی شناسایی دلایل و موانع نافرجام ماندن برنامه‌ریزی‌های توسعه در کشور هستند. یافته‌های تحقیق نشان می‌دهد که علاوه بر موارد تاریخی و دخالت بیگانگان در اقتصاد و سیاست کشور، نظام برنامه‌ریزی توسعه کشور نیز دارای کاستی‌ها و نقایصی است که به دو دسته عوامل درونی و بیرونی تقسیم بندی شده و به هر یک اشاره شده است.

واژگان کلیدی: توسعه، رشد، برنامه‌ریزی، ایران

^۱ . دانشجوی دکتری دانشگاه تهران، Mohammad_zohdi@ut.ac.ir

^۲ . دانشجوی کارشناسی ارشد مدیریت جهانگردی، موسسه آموزش عالی علامه قزوینی، mszg0059@yahoo.com

عوامل تاثیرگذار بر توسعه کار آفرینی از دیدگاه کارآفرینان: نتایج یک پیمایش

زهرا نظریان^۱

چکیده

یکی از شاخص‌های توسعه در کشورهای رو به رشد محسوب می‌گردد، بدلیل نقش ویژه‌ی کارآفرینان در روند پیشرفت و رشد اقتصادی بسیاری از دولت‌ها در کشورهای پیشرو تلاش می‌کنند تا با حداکثر امکانات از افراد و سازمان‌های کارآفرین حمایت کنند. در ایران نیز سالانه بسیاری از کارآفرینان نو ظهور اقدام به راه‌اندازی کسب و کار جدید می‌کنند اما تنها تعداد اندکی از آنها موفق به ایجاد یک شرکت پایدار می‌شوند. بیشترین کارآفرینان در مواجهه با موانع و مشکلات راه‌اندازی کسب و کار جدید؛ دست از تلاش می‌کشند. این مطالعه به بررسی موانع پیش روی کارآفرینان فعال در شهرک‌های صنعتی استان گیلان می‌پردازد. یافته‌های پیمایشی این تحقیق؛ نشان می‌دهد که محدودیت‌های حمایتی و زیربنایی؛ محدودیت‌های قانونی و اداری؛ محدودیت‌های نگرشی و فرهنگی؛ محدودیت‌های بازار و محیط کار؛ محدودیت‌های مالی و محدودیت‌های آموزشی به ترتیب پر اهمیت‌ترین موانع از نگاه کارآفرینان هستند.

واژگان کلیدی: کار آفرینی؛ عوامل راه‌اندازی کسب و کار؛ فرایند کار آفرینی

^۱. مدرس گروه مهندسی صنایع دانشگاه پیام نور، z.nazarian184@gmail.com.

بررسی تأثیر برون سپاری بر بهبود فعالیت های سازمانی

در شهرداری مناطق اصفهان

حسین راجی فروشانی^۱

چکیده

برون سپاری را می توان استفاده از تأمین کننده ای در خارج از سازمان دانست، به گونه ای که تأمین کننده، کالا یا خدمتی را که قبلاً به طور عادی در سازمان ارائه می شده است، در خارج از سازمان ارائه دهد. در این پژوهش سعی شده است که اثر برون سپاری بر بهبود فعالیت های سازمانی در مناطق شهرداری اصفهان، به عنوان جامعه آماری، مورد سنجش قرار گیرد. برای دستیابی به این هدف، پس از مطالعه های نظری، ابتدا شاخص های به دست آمده سنجش شدند و سپس با کمک نرم افزار لیزرل مدل معادلات ساختاری به دست آمده نشان داد که برون سپاری موجب بهبود فعالیت های سازمانی در جامعه آماری شده است.

واژگان کلیدی: برون سپاری، عوامل برون سپاری، فعالیت های سازمانی برون سپاری، معادلات ساختاری

^۱ . دانشجو کارشناسی ارشد علامه طباطبائی، hossein1081368@yahoo.com

مروری بر پیشرفت اقتصاد کشاورزی و تحلیل فقر روستایی، با رویکرد مدیریت منابع آب

مرتضی رحیم پور^۱، شهرام کریمی گوغری^۲، فرزانه مهدیان^۳

چکیده

در بسیاری از کشورهای در حال توسعه جهان، منابع آب بعنوان یکی از عوامل مهم افزایش تولید در بخش کشاورزی است. چرا که عده زیادی از مردم جهان در مناطق فقیر روستایی زندگی می کنند و عمدتاً راه درآمدی جز کشاورزی ندارد. وجود رابطه بین معشیت مردم در مناطق روستایی و مدیریت منابع طبیعی به ویژه منابع آبی بسیار مهم است و این رابطه جز با مدیریت آب در بخش کشاورزی حاصل نخواهد شد. هدف از این تحقیق جمع آوری مطالب در رابطه با نقش مدیریت آب کشاورزی خصوصاً آبرسانی و آبیاری در کاهش فقر می باشد. برای دست یافتن به این مهم ارتباط میان فقر و آبیاری، توسعه زیرساخت های کشاورزی، سطح تحصیلات افراد مورد بررسی قرار می گیرد. همچنین مکانیزم های مناسبی که از طریق آنها بتوان روی مدیریت آب در بخش کشاورزی سرمایه گذاری های مناسب انجام داد و مسیرهای امید بخش در جهت بهبود تأثیر مدیریت آب کشاورزی بر روی فقر بامثال های از نقاط مختلف دنیا بخصوص در مناطقی از کشورهای در حال توسعه ارائه شده است.

واژگان کلیدی: مدیریت آب در بخش کشاورزی، کاهش فقر، آبیاری، توسعه زیرساخت های روستایی، تحصیلات

۱. دانش آموخته بخش مهندسی آب، دانشکده کشاورزی، دانشگاه شهید باهنر، rahimpoor86@gmail.com

۲. استادیار بخش مهندسی آب، دانشکده کشاورزی، دانشگاه شهید باهنر

۳. کارشناس ارشد دانشگاه اصفهان

بررسی عوامل مؤثر بر افزایش فروش فیروزه نیشابور

بر اساس مدل آمیخته بازاریابی (۴p)

مهدي تقوائي^۱، عليرضا شالچيان رابع^۲

چکیده

فیروزه سنگی آبی رنگ است که سابقه استخراج و کاربرد آن در ایران قدمتی هفت هزار ساله دارد. یکی از بهترین و زیباترین انواع سنگ در دنیا تلقی می شود و گواه این مدعا وجود مجسمه گوساله ای مزین به قطعات فیروزه است که در موزه لوور پاریس نگهداری می شود (بر اساس شواهد تاریخی، قدیمی ترین سنگ فیروزه جهان که به دست انسان تراش داده شده است از عمق ۳/۵ متری زمین در ۲۰ کیلومتری نیشابور کشف شده که روی اسکلت انسانی ۵ هزار و ۵۰۰ ساله قرار داشت). فیروزه ایران که معادن اصلی آن در شمال شرق کشور واقع شده از مرغوب ترین انواع فیروزه است به طوری که هر نوع فیروزه مرغوب را فیروزه ایران می دانند و در اغلب نمایشگاه های جواهر می توان این سنگ را به عنوان سمبل کشور ایران مشاهده کرد. هدف از انجام این پژوهش شناسایی عوامل مؤثر بر افزایش فروش فیروزه نیشابور به منظور ترکیب بهینه این عوامل و ایجاد تغییر در امر بازاریابی این نوع سنگ قیمتی انجام گردیده است. در این میان از ترکیب بهینه عناصر بازاریابی در قالب آمیخته بازاریابی (معروف به ۴p) بر اساس مدل جروم مک کارتی در بازه زمانی مهر ماه سال ۱۳۹۲ بوده و از نرم افزار آماری Spss استفاده شده است.

جامعه آماری مورد مطالعه شامل کلیه افرادی است که توانایی خرید زیورآلات و مصنوعات با تزئین فیروزه را دارند یا زمینه خرید آن برای آن ها فراهم است و نمونه مورد مطالعه ۱۰۱ نفر از بین همین افراد بر اساس فرمول کوکران تعیین گردیده است

^۱. مدرس، گروه مدیریت بازرگانی و جهانگردی، دانشگاه پیام نور، mahditaghvae@gmail.com

^۲. کارشناس مدیریت جهانگردی، دانشگاه پیام نور، barbo221@gmail.com

پیشنهاد اقتصاد مقاومتی به عنوان اصلی ترین راهکار تحول اقتصادی

مرتضی فروزان مهر^۱

چکیده

تحول اقتصادی اصطلاحی است که اولین بار در دولت نهم مطرح شد و از آن حتی به عنوان جراحی بزرگ در نظام اقتصادی کشور نیز یاد شده است. تحول اقتصادی مبتنی بر هفت تغییر و تحول در حوزه های نظام بهره وری ، نظام یارانه ها ، نظام مالیاتی ، نظام گمرکی ، نظام بانکی ، نظام ارزش گذاری پول ملی و نظام توزیع کالا و صدور مجوزها است. از اقتصاد مقاومتی به عنوان کلید واژه بیانات رهبر معظم انقلاب اسلامی در حوزه اقتصاد می توان به عنوان رکن اصلی این طرح یاد کرد. آنچه که مقام معظم رهبری از اقتصاد مقاومتی ترسیم می کند : اقتصادی است که توانایی مقابله با شوک های وارد شده بر اقتصاد را دارد. بنابراین در چنین اقتصادی لازم است نگاه بلندمدت به سیاست های اقتصادی وجود داشته باشد و زیرساخت های اقتصاد به گونه ای طراحی شود تا در آینده چارچوب کلی در برابر انواع ناملایمات تقویت گردد . همچنین باید با توجه به شرایط جاری اقتصاد کشور و تحریم های بین المللی تحمیل شده سیاست های خاص و گاهی متفاوت از شرایط عادی اتخاذ گردد، در این صورت اقتصاد مقاومتی در یک بازه زمانی کوتاه مدت نیز قابل تعریف است که به منظور عبور از شرایط بحران کوتاه مدت طراحی شده است.

مقاله حاضر با عنوان طرح تحول اقتصادی ، چالش ها و راهکارها به تبیین این طرح پرداخته و چالش های پیش روی این طرح را شناسایی کرده است و در نهایت متناظر با هریک از این چالش ها راهکارهایی ارائه شده است.

این مقاله با هدف حساس سازی ، فعال سازی و اقدام عملیاتی بخش های دولتی و به ویژه مردمی تهیه شده است. در واقع در این نوشتار می خواهیم طرح تحول اقتصادی را برای مردم بشکافیم و از طریق گفتمان سازی مردم را وارد میدان عمل کنیم تا نقش خودشان را چرخه اقتصاد ایفا کنند.

واژگان کلیدی: اقتصاد مقاوم ، مقام معظم رهبری ، تحول اقتصادی

۱ . کارشناسی ارشد طراحی شهری دانشگاه آزاد اسلامی واحد مشهد، froozanmehr@gmail.com

مدلسازی و تخمین سیستم بیواقتصادی برای ارزیابی تکنیک های مدیریت در شیلات (BIOMAS)^۱

فاطمه نوری^۲، هومن فرزانه^۳، عظیم نعمتی دربندی^۴

چکیده

هدف اصلی جمع آوری داده‌ها برای بهره‌برداری از ذخایر ماهی است که در بسیاری از سازمان های مدیریت شیلات، اگرچه توانایی سریع و مقرون به صرفه برای ساخت و اجرای مدل، جهت ارزیابی استراتژی های مدیریت به دلیل عدم وجود اطلاعات کافی تا حد زیادی مانع توسعه آن می‌شود. این روش برای کاربران یک توانایی به سرعت در حال توسعه، برای گونه های تکی یا چند تایی، بر اساس طول جمعیت پویایی، مانند مدل‌هایی برای کشف استراتژی‌های مدیریت جایگزین را در یک چهار چوب مبتنی بر بیز فراهم می‌کند. این سیستم از لحاظ نظری، قادر به ترکیب هر تعداد از گونه ها، ناوگان ماهیگیری و محفظه‌های مکانی در یک مدل واحد است. از جمله شاخص‌های مبدل در ابزارهای مقایسه استراتژی‌های مدیریت جایگزین، استفاده از قابلیت پیش‌بینی سیستم است، که از طریق گنجاندن فرآیندهای تصادفی مانند فرایند خطا در محیط زیست و نوسانات قیمت گذاری، می‌باشد. در واقع هر استراتژی مدیریتی می‌تواند برای نیرومند نشان دادن خود و با استفاده از عدم قطعیت، ارزیابی شود. با تفکر بیشتر در مورد عدم قطعیت در نتایج مدل‌سازی، ابزارهایی از قبیل روش مدل‌سازی در این مقاله پیشنهاد شده‌اند. فقط به این دلیل این مدل‌ها بهتر است، که عدم دانش ما را در مورد سیستم های ماهیگیری را نیز شامل شده‌اند. خوشبختانه با استفاده از ابزار مدل‌سازی، و با درک روشن‌تر از منابع اصلی می‌توانید این عدم قطعیت را نشان دهید. علاوه بر این طراحی منحصر به فرد سیستم، این مدل به کاربران اجازه می‌دهد تا استراتژی‌های پژوهشی را ارزیابی کنند، که در آن می‌توان هزینه‌ها و مزایای انواع مختلف پژوهش را مورد مقایسه قرار داد. همچنین به مدیران و محققین، برای دیدن واضح تر مزایای یک پژوهش هدفمند، به منظور کاهش این عدم قطعیت، کمک می‌کند.

واژگان کلیدی: مدل‌سازی برای صید ماهی، پویایی جمعیت، ارزیابی استراتژی مدیریت، مدیریت صید ماهی، بیواقتصادی، عدم اطمینان

^۱ . *bio-economic modelling and assessment system* .

^۲ . Sagharaa@yahoo.com

^۳ . hooman.khf@gmail.com

^۴ . azim.nemati@gmail.com

اثرپذیری رشد بخش کشاورزی از بخش دولتی

سمیه محمدی^۱، محمدرضا ارسلان‌بد^۲، احسان بشارت^۳

چکیده

بخش کشاورزی ایران بخشی است که می‌تواند بارشد اقتصادی خود تاثیر مثبتی در ارتباط با رشد اقتصادی کل کشور داشته باشد. منظور از رشد بخش کشاورزی افزایش ارزش‌افزوده بخش کشاورزی می‌باشد. بنابراین توجه به عواملی که می‌تواند ارزش‌افزوده بخش کشاورزی را افزایش دهد دارای اهمیت زیادی می‌باشد و دولت سیاست‌های مختلفی در این رابطه اجرا می‌کند. یکی از این سیاست‌هایی که دولت اتخاذ کرده است پرداخت تسهیلات از سوی بانک‌های تخصصی به بخش کشاورزی است. بر همین اساس در این تحقیق نقش سهم اعتبارات تخصیص یافته بانک‌های تخصصی بر ارزش‌افزوده بخش کشاورزی طی سال‌های ۱۳۷۰-۱۳۸۹ مطالعه شده است. در این راستا از روش ARDL استفاده شده است. نتایج تحقیق نشان داد که در راستای اهداف توسعه کشور و رشد اقتصادی آن توجه به اعطای تسهیلات از سوی بانک‌های تخصصی کمک شایانی به رشد بخش کشاورزی و افزایش ارزش‌افزوده آن می‌کند به نتایج نشان می‌دهد یک واحد افزایش در تسهیلات ۰٫۵ واحد ارزش‌افزوده کشاورزی را افزایش می‌دهد.

واژگان کلیدی: تسهیلات، کشاورزی، ارزش‌افزوده، بانک تخصصی، ARDL

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد اقتصاد کشاورزی دانشگاه ارومیه، somayehm225@gmail.com

۲. دانشیار اقتصاد کشاورزی دانشگاه ارومیه

۳. دانشجوی کارشناسی ارشد اقتصاد کشاورزی دانشگاه ارومیه

رشد و توسعه در پرتو اقتصاد دانش بنیان؛

الزامات، چالش ها و راهکارها

مهسا مسگرانی^۱، زهرا پزشکیان^۲

چکیده

نقش علم و دانش در اقتصاد به دلیل ایجاد تخصص و بهبود بهره وری عوامل تولید از گذشته مورد توجه قرار گرفته و جایگاه فناوری و دانش به عنوان عوامل درون زا در رشد اقتصادی مورد تأکید قرار گرفته است. با توجه به اینکه در اقتصاد دانش بنیان، تولید، توزیع و کاربرد دانش و اطلاعات عامل و محرک اصلی رشد اقتصادی، تولید ثروت و اشتغال در تمامی فعالیت های اقتصادی است، فرایندهای خلق و ایجاد دانش، فراگیری و اکتساب آن، پخش و اشاعه و کاربرد عملی آن باید به دقت برنامه ریزی تا بازخورد بین فرایندهای مذکور، پیشرفت اقتصاد دانش بنیان را تضمین کند. در مقاله حاضر، پس از نگاه کوتاهی به پیشینه تحقیق، ابتدا تعریفی از اقتصاد دانش بنیان ارایه و سپس به بیان پیش شرط های لازم برای استقرار اقتصاد دانش بنیان در مسیر رشد و توسعه پرداخته می شود. در ادامه ویژگی های این اقتصاد مورد توجه قرار گرفته و با تبیین شاخص های اقتصاد دانش بنیان و سپس بررسی آن در کشور، مقایسه ای میان این شاخص ها در ایران با برخی کشورهای پیشرو در این زمینه، همچون مالزی و آمریکا صورت می گیرد و در نهایت به چالش های موجود در این زمینه و راهکارهای تحقق آن در ایران پرداخته می شود.

واژگان کلیدی: اقتصاد دانش بنیان، رشد، زیرساخت های فنی و اطلاعاتی، علم و دانش، شاخص های اقتصاد دانش بنیان

۱. کارشناسی ارشد دانشگاه فردوسی مشهد، mahsamesgarani@yahoo.com

۲. کارشناسی ارشد فردوسی مشهد

الگوی اقتصاد مقاومتی در آرای مقام معظم رهبری (مدل مفهومی)

مسعود آرین فر^۱، ابوالفضل سلیمانی^۲

چکیده

در سالیان اخیر، تأکید اصلی مقام معظم رهبری مباحث اقتصاد بوده و نام گذاری متوالی پنج سال اخیر، گویای اهمیت این مهم، می باشد. در سال گذشته، سیاست های اقتصاد مقاومتی به عنوان حلقه متصل کننده مجموعه راهبردهای اقتصادی به قوای کشور ابلاغ شد. اقتصاد مقاومتی، یک سیاست بلندمدت است و تنها، به دلیل شرایط ویژه سالهای اخیر تدوین نگردیده، لذا مطالعات پیرامون تبیین ایده اقتصاد مقاومتی، یکی از مطالبات مهم رهبری معظم انقلاب، از نخبگان و فعالان دانشجویی است. در مقاله پیش رو، با استفاده از روش اسنادی و با تحلیل محتوای سخنان رهبر معظم انقلاب در بین سالهای ۱۳۸۹ تا ۱۳۹۳، به تبیین و معرفی مفهوم اقتصاد مقاومتی و مؤلفه های آن پرداخته ایم. مطابق مدل مفهومی ارائه شده، عدالت اجتماعی، مردمی بودن، الگوی مصرف، درون زا بودن، مقابله با تهدیدها، رویکرد جهادی، امنیت اقلام و کالاهای اساسی، کاهش وابستگی به نفت، فساد ستیزی و دانش بنیان بودن ده مؤلفه الگوی اقتصاد مقاومتی می باشند.

واژگان کلیدی: رهبر معظم انقلاب، اقتصاد مقاومتی، مفاهیم، مؤلفه ها

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد مدیریت دولتی پردیس فارابی دانشگاه تهران، masoudarianfar@ut.ac.ir

۲. کارشناس ارشد علوم سیاسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد قم، irani_kashani@yahoo.com

ساز و کارهای تحقق اقتصاد مقاومتی از دیدگاه مقام معظم رهبری

فریدون عبدی^۱

چکیده

اقتصاد مقاومتی، اقتصادی است که برای یک ملت، حتی در شرایط فشار و تحریم، زمینه رشد و شکوفایی فراهم آورد. از این رو بررسی راهکارهای تحقق اقتصاد مقاومتی از دیدگاه مقام معظم رهبری، به عنوان، ولی فقیه، مرجعی عالیقدر و دانشمندی توانا، حائز اهمیت فراوانی بوده و ضرورتی دو چندان می‌یابد. لذا پژوهش مذکور که از نظر هدف کاربردی و از نظر نحوه گردآوری اطلاعات، کیفی و برای گردآوری داده‌ها از روش «گراند تئوری» استفاده شده است. نتایج بیانگر آن است که مقام معظم رهبری با دیدگاهی کل‌نگر ضمن تبیین مفهوم اقتصاد مقاومتی، ضرورت و اهمیت توجه به مقوله اقتصاد مقاومتی را با بیان مسائلی همچون علل و اهداف دشمن در تهاجم اقتصادی علیه نظام اسلامی مورد تأکید قرار داده و راهکارهای تحقق اقتصاد مقاومتی مانند: «اجرای کامل سیاست‌های اصل ۴۴ و برنامه پنجم توسعه، کاهش وابستگی به نفت، استقلال اقتصادی، مبارزه با مفاسد اقتصادی، تلاش مسئولین بخش اقتصادی، شفاف‌سازی مسائل اقتصادی برای مردم و برطرف کردن مشکلات معیشتی آنان، کنترل نقدینگی، پرهیز از اسراف و فرهنگ‌سازی، مدیریت مصرف و منابع ارزی، وحدت و انسجام ملی، تحقق عملی شعارهای سال، توانمندسازی بخش خصوصی و ایجاد شرکت‌های دانش بنیان، پرهیز از مصرف کالاهای خارجی و حمایت از تولید داخلی» را بیان و مورد تأکید فراوان قرار داده‌اند.

واژگان کلیدی: راهکار، اقتصاد، مقاومت، اقتصاد مقاومتی، امنیت اقتصادی

۱. پژوهشگر و عضو هیئت علمی دانشگاه امام علی (ع) و دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه آزاد، Abdifridon135@yahoo.com

نقش پیچیدگی اقتصادی در تحقق اقتصاد مقاومتی

زهرا پزشکیان^۱، مهسا مسگرانی^۲

چکیده

اقتصاد مقاومتی یک هدف و آرمان والا برای دستیابی یک ملت به استقلال و رشد اقتصادی متکی بر توان داخلی و دانش ملی و بومی است. حال اگر شرط دستیابی به این آرمان والا را اصل و محور قرار دادن علم و دانش بدانیم و در پی رسیدن به یک اقتصاد دانش بنیان باشیم، باید بیش از پیش به مفهوم "پیچیدگی اقتصادی" توجه نماییم. پیچیدگی اقتصادی را می‌توان به اختصار اینگونه تعریف کرد: "کثرت" و "تنوع" دانش مولد ثروت موجود در یک کشور و توانایی نهادها و سازمان‌های آن کشور در یکپارچه نمودن و استفاده کردن از آن دانش جهت تولید کالاهای پیچیده می‌باشد. در این مقاله هدف ما روشن نمودن مفهوم پیچیدگی اقتصادی و آشکار ساختن ارتباط آن با اقتصاد دانش بنیان و ارتباط اقتصاد دانش بنیان و پیچیدگی اقتصادی با اقتصاد مقاومتی می‌باشد. ما به تفصیل نشان می‌دهیم که حلقه رابط بین اقتصاد مقاومتی و اقتصاد دانش بنیان همان پیچیدگی اقتصادی است که با اصل قرار دادن تولید، توزیع و کاربرد دانش و اطلاعات شکل گرفته در ساختار مولد یک کشور و منسجم کردن شبکه دانش فردی موجود در آن کشور سعی در تحقق آرمان‌های اقتصاد مقاومتی دارد. در پایان نیز به ارائه چند راهکار جهت دستیابی به یک الگوی پیشرفت ایرانی و اسلامی می‌پردازیم.

واژگان کلیدی: پیچیدگی اقتصادی، اقتصاد دانش بنیان، اقتصاد مقاومتی، دانش مولد، ساختار مولد

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد علوم اقتصادی دانشگاه فردوسی مشهد، zpezeshkian1369@gmail.com

۲. دانشجوی کارشناسی ارشد اقتصاد انرژی دانشگاه فردوسی مشهد، mahsamesgarani@yahoo.com

اقتصاد اسلامی چه باید باشد؟

رضا هزاره^۱

بهبینه اسلامی

پیامبر اکرم(ص)، در یکی از دعاهای خویش از خداوند، ایمنی از علمی که نافع نباشد را خواست(۱). یعنی باید علم نقش مستقیمی یا غیر مستقیمی در رفاه و بهروزی بشر داشته باشد. در میان تمامی علوم، علم اقتصاد نیز از این قاعده مستثنی نمی باشد. اقتصاد اسلامی در حالی می تواند همچون اقتصاد مرسوم بر موضوعاتی مانند تخصیص و توزیع منابع متمرکز باشد، اما هدف اصلی اش باید عینیت بخشیدن به مقاصد باشد. مسلماً دستیابی به چنین هدفی نیازمند تعادلی در بازار می باشد. اما آن تعادلی بازاری بهینه خواهد بود که با مقاصد سازگار باشد و یا حداقل با آن مقاصد در تضاد نباشد.

از آنجایی که در اقتصاد مرسوم مفهوم بهینگی پارتو با هر تعادل بازاری پیوند خورده است، بنابراین در یک تفکر اسلامی می بایست مفهوم بهینه پارتو با بهینه اسلامی جایگزین گردد. در این راستا بهینه اسلامی زمانی محقق می گردد که تحقق همزمان سطوح بهینه ای از کارایی و برابری را در انطباق با مقاصد در بر داشته باشد.

در این صورت می توان ادعا کرد اقتصادی به کارایی بهینه خواهد دست یافت که قادر باشد از کل توانایی های انسانی و منابع مادی کمیاب خود استفاده کند، به طوری که بیشترین مقدار کالا و خدمات مورد نیاز بشر به همراه ثبات اقتصادی و رشد پایدار اقتصادی باشد. در واقع زمانی می توان به چنین کارایی رسید که نتوان بدون ایجاد عدم تعادل های بلند مدت کلان اقتصادی و زیست محیطی یا صدمه به بنیان خانواده یا انسجام اجتماعی یا بافت اخلاقی جامعه به نتیجه ای رسید که از لحاظ اجتماعی بیشترین مقبولیت را داشته باشد. در واقع اقتصاد در شرایطی به بهینگی می رسد که نیاز تمام افراد جامعه بدون در نظر گرفتن اینکه آنها غنی یا فقیرند، زن یا مرد هستند، مسلمان و یا غیر مسلمانند را به درستی تامین کند و توزیع برابری در درآمد و ثروت برقرار سازد به طوری که چنین توزیعی نتیجه عکسی بر کار، پس انداز و سرمایه گذاری نداشته باشد.

در صورتی که اقتصاد نتواند به تعادل برسد در واقع بازار دچار شکست شده است. عواملی بسیار در اقتصاد از جمله دخالت های دولت، کالاهای عمومی و اثرات خارجی را می توان در اقتصاد مرسوم نام برد که در اقتصاد اسلامی می توان اختلالات ناشی از

۱. کارشناسی ارشد اقتصاد کشاورزی دانشگاه تربیت مدرس ، Hezareh_r@yahoo.com

نقایص و شکست های اخلاقی جامعه، که منجر به انحراف سلیقه ها و ترجیحات مصرف کنندگان، انحراف نهادهای اجتماعی - اقتصادی و رفتار فردی و گروهی از آنچه که برای تحقق مقاصد لازم است را می بایست افزود.

نکته قابل توجه که می بایست مورد توجه باشد این است که رسیدن به این سطح از بهینگی در اقتصاد اسلامی نیازمند هزینه می باشد! در واقع رسیدن به این سطح نیازمند نرخ پایین رشد اقتصادی و رفاه مادی خواهد بود .

در واقع آنچه متفکران مسلمان از عدالت به عنوان ابزاری جهت رشد اقتصاد می داند تقویت انگیزه ها برای تلاش و نوآوری بیشتر که منجر به کارایی و رشد بیشتر می باشد. که خلاف این موضوع در دهه ۱۹۵۰ و ۱۹۶۰ توسط طیف گسترده ای از اقتصاددانان غرب به عنوان مکتبی جهت پیشرفت مرسوم بود. براساس آنها توزیع درآمد به نفع قشر فقیر جامعه منجر به کند شدن رشد و توسعه اقتصادی خواهد شد. اما تجربه کشورهای ژاپن، تایوان و کره جنوبی نشان داد که این مکتب که مخاف تفکر اسلامی است شکست خورده، در واقع می توان در کنار برابری اقتصادی رشد نیز داشت. به طوری که در کتب اقتصاد توسعه جدید صرفا به عنوان ((پاسدار عقلانیت)) شمرده نمی شد بلکه به ((امین طبقه فقیر)) تبدیل شده است. در واقع در اقتصاد اسلامی برخلاف دیدگاه اقتصاد غربی برابری بیشتر منجر به تقویت و رشد سریع تر و به نحو بهتری م ی تواند منجر به تحقق سطح بالاتری از کارایی و برابری گردد.

مقاصد

نکته مهمی دیگری که در اقتصاد اسلامی مورد بحث می باشد تعیین مقاصد می باشد. مطالب زیادی در متون مربوط به اصول فقه در باره مقاصد بیان شده است. براساس اندیشه های غزالی، هدف شریعت ارتقای رفاه و بهروری همه ابناء بشر است، این بهروری در گرو صیانت از ایمان مردم، جان مردم(نفس)، اندیشه مردم(عقل)، آیندگان (نسل) آنها و ثروت (مال) آنهاست. هر آنچه در جهت تقویت این پنج اصل باشد در راستای منافع عمومی بوده و از اینرو مطلوب واقع می گردد. در در حالیکه در اقتصاد مرسوم ایمان، هیچ جایگاهی ندارد و حیات، عقل و نفس نیز اگر چه مهم شمرده می شوند اما به ساحت متغیرهای برون زا رانده شده اند. از اینرو مورد توجه شایسته ای که باید بدانها شود، نیستند. بنابراین با توجه به مطالب بیان شده می بایست بازنگری به سطوح آموزشی و اجرایی اقتصادی کشور صورت گیرد تا بتوان در سایه اقتصاد اسلامی مشکلات کشورهای اسلامی رفع گردد.

واژگان کلیدی: اقتصاد اسلامی، بهینه اسلامی، عدالت، مقاصد

بررسی کاهش وابستگی به درآمدهای نفتی

با تکیه بر اقتصاد دانایی محور (۱۳۹۰-۱۳۴۵)

لیلا عبدالله زاده رامهرمی^۱، حسین صادقی^۲

چکیده

نیروی انسانی متخصص یا همان سرمایه انسانی از عوامل مهم افزایش ارزش افزوده و رشد اقتصادی در هر کشور محسوب می شود و این عامل بویژه در کشورهایی که رشد اقتصادی آنها بر اساس اقتصاد دانایی محور متمرکز است از اهمیت فوق العاده ای برخوردار می باشد. این استدلال از اوایل دهه ۶۰ به تدریج مورد پذیرش متولیان و سیاست گذاران اقتصاد و آموزش عالی کشور قرار گرفت، بطوریکه میزان سرمایه گذاری در بخش آموزش عالی ایران در دهه ۶۰ و ۷۰ به طور قابل ملاحظه‌ای افزایش یافت. متولیان و سیاست‌گذاران امور اقتصادی انتظار داشتند که سرمایه‌گذاری‌های آموزشی باعث افزایش ظرفیت‌های تولیدی نیروی انسانی آموزش دیده در آینده گردد و به عبارت دیگر سرمایه‌گذاری در آموزش عالی به رشد اقتصادی آتی کشور کمک نماید. اکنون سه دهه پس از پیروزی انقلاب اسلامی ایران این پرسش مطرح است که حاصل این سرمایه گذاری ها یا همان نیروی انسانی آموزش عالی دیده تا چه اندازه در فرآیند رشد اقتصادی کشور ایفای نقش نموده اند؟ به همین دلیل هدف مقاله حاضر، برآورد سهم نیروی انسانی متخصص و مقایسه آن با سهم نیروی انسانی غیر متخصص و سهم موجودی سرمایه فیزیکی در تولید ناخالص واقعی بدون نفت در ایران بوده است. بدین روی، تلاش شده در قالب الگوی کاب- داگلاس تعمیم یافته و با بهره گیری از رویکرد همگرایی غیر سیستمی خود بازگشتی با وقفه‌های توزیعی (ARDL) این سهم ها برای سال‌های ۱۳۹۰-۱۳۴۵ برآورد گردد. نتایج مطالعه نشان داد یک درصد افزایش در نیروی انسانی متخصص، غیر متخصص و سرمایه فیزیکی به ترتیب به ۰/۴۹، ۰/۳۰ و ۰/۴۸ درصد افزایش در تولید ناخالص واقعی بدون نفت کشور منجر می شود. از سوی دیگر ضرایب دو متغیر مجازی در مدل نشان داد که پیروزی انقلاب اسلامی در سال ۱۳۵۷ و شوک افزایش صادرات نفت طی سال های ۱۳۶۰ تا ۱۳۶۴، تاثیرات مثبتی بر تولید ناخالص واقعی بدون نفت داشته است.

واژگان کلیدی: آموزش عالی، سرمایه انسانی، رشد اقتصادی، الگوی پویای خود بازگشتی با وقفه‌های توزیعی

۱. دانشجوی دکتری علوم اقتصادی - دانشگاه آزاد اسلامی - واحد خوراسگان اصفهان، عضو استعدادهای درخشان باشگاه پژوهشگران جوان و نخبگان

Leila.abdollahzadeh۹۲@gmail.com

۲. عضو هیئت علمی دانشکده اقتصاد دانشگاه تربیت مدرس، sadeghih@modares.ac.ir

" اقتصاد مقاومتی، اقتصاد دانش بنیان "

سجاد شهسواری^۱

چکیده

رهبر معظم انقلاب اسلامی با ابلاغ سیاست‌های کلی «اقتصاد مقاومتی» بر اساس بند یک اصل ۱۱۰ قانون اساسی که پس از مشورت با مجمع تشخیص مصلحت نظام تعیین شده است، تأکید کردند: پیروی از الگوی علمی و بومی برآمده از فرهنگ انقلابی و اسلامی، عامل شکست و عقب نشینی دشمن در جنگ تحمیلی اقتصادی علیه ملت ایران خواهد شد. در چند سال اخیر رهبر معظم انقلاب با طرح اقتصاد مقاومتی و تأکید دوچندان روی آن، سعی در گفتمان سازی آن و لزوم اجرای آن داشته اند خصوصا در شرایط حساس این برهه از زمان که کشور از طرف دشمنان با خطرات مختلفی از جمله تحریم تهدید می شود. لذا در این مقاله با روش تحلیلی - توصیفی، اقتصاد مقاومتی و اقتصاد دانش بنیان که از مولفه های اساسی آن می باشد، مورد بررسی و تحلیل قرار گرفته است. در ابتدا اهمیت و حساسیت اقتصاد از دید رهبری مطرح گردیده است و در ادامه مفهوم و مولفه های اساسی اقتصاد مقاومتی بیان و مورد بررسی قرار گرفته است و پس از آن، تعاریف، شرائط و مولفه های اقتصاد دانش بنیان مطرح شده است و نتیجه اینکه باید تمام مسولتین و ارگان ها، این ابلاغیه رهبری را سرلوحه برنامه های خویش قرار دهند و در این برهه زمانی که دشمنان در پی تضعیف اسلام و نظام جمهوری اسلامی ایران هستند، قطعا بهترین شیوه مقابله با ترفند های دشمن که تکیه اصلی آنان بر تحریم می باشد، اقتصادی است که مبتنی بر تولید علم و دانش و پیشرفت های علمی است، یعنی اقتصاد دانش بنیان.

واژگان کلیدی: اقتصاد، اقتصاد مقاومتی، اقتصاد دانش بنیان

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد پیوسته معارف اسلامی و اقتصاد دانشگاه امام صادق(ع)، Sajjadshahsavary@yahoo.com

چیستی شناسی اقتصاد دانش بنیان و اقتصاد مقاومتی

فاطمه شرافتی^۱، سوده حبیبی^۲، ادريس موحدی^۳

چکیده

در جهان پرشتاب و رقابتی کنونی آنان که نمی دانند چقدر باید بدانند قطعاً راه به ناکجا آباد ها خواهند برد و از آنان بدتر کسانی هستند که از رهنمودهای دانایان استفاده نمی کنند. مقاومت و پایداری در راهی که بر حق است دستور صریح خداوند و پیشوایان دین است. امروزه با رهنمودهای امام خامنه ای جهت تلاش با هدف پیشرفت اقتصادی و علمی، اقتصاد مقاومتی و دانش بنیان، تبدیل به دو عنصر جدا ناشدنی شده اند. شناخت این دو عنصر برای ایجاد راه حل های ترکیب و توسعه اقتصادی که ریشه در دانش دارد و ثمره اش دست رنج مقاومت است ضروری به نظر می رسد. اقتصاد مقاومتی به معنی تشخیص حوزه های فشار یا در شرایط کنونی تحریم و تلاش برای کنترل و بی اثر کردن و در شرایط آرمانی تبدیل چنین فشارهایی به فرصت است، که قطعاً باور و مشارکت همگانی و اعمال مدیریت های عقلایی و مدبرانه پیش شرط و الزام چنین موضوعی است. اقتصادهای دانش بنیان، اقتصادهایی هستند که مستقیماً بر اساس محصول، توزیع و استفاده از دانش و اطلاعات پایه گذاری شده اند. مقاله حاضر به شناسایی ویژگی های این دو اقتصاد می پردازد.

واژگان کلیدی: اقتصاد، اقتصاد مقاومتی، اقتصاد دانش بنیان، دانش

۱. دانشجوی کارشناسی مدیریت صنعتی دانشگاه شیراز. sherafati۶۷@gmail.com

۲. دانشجوی کارشناسی مدیریت بازرگانی دانشگاه فردوسی مشهد. soodeh.habibi@yahoo.com

۳. کارشناس مهندسی بهداشت. Movahhedi.۲۲۱۹@gmail.com

بررسی تاثیر درآمدهای ناشی از صادرات نفت و گاز بر ادوار تجاری^۱ ایران

نوید سالک^۲، نرگس قاسمی بیژن^۳

چکیده

در مقاله حاضر با استفاده از روند حاصل از تولید ناخالص داخلی^۴ ایران در سال های (۱۳۹۱-۱۳۳۸) به استخراج تولید ناخالص بالقوه^۵ در سال های مذکور پرداخته و براساس آن ادوار تجاری در این مدت برآورد گردیده است. سپس ارزش صادرات نفت و گاز در مدت مذکور و رابطه آن با ادوار تجاری بررسی گردید که نشانگر رابطه مستقیمی میان این دو متغیر بوده است. هم چنین روابط اقتصاد سنجی حدود ۳۵٪ از تغییرات ادوار تجاری در ایران را ناشی از تغییرات ارزش صادرات نفت و گاز نشان داده است.

واژگان کلیدی: تولید ناخالص داخلی، تولید ناخالص بالقوه، ادوار تجاری

۱. Business cycles

۲. دانشجوی کارشناسی ارشد اقتصاد انرژی دانشگاه تهران، saleknavid@yahoo.com

۳. دانشجوی کارشناسی ارشد بانکداری اسلامی دانشگاه علامه طباطبائی، nargesghasemi6917@yahoo.com

۴. Gross domestic product

۵. Potential Gross domestic product

اقتصاد اسلامی و راه‌کارهایی در برابر چالش‌ها

سلمان احمدیان^۱

چکیده

برای نیل به این اهداف باید جامعه این ویژگی‌ها را داشته باشد: (۱) رهبر دل‌انگیز (۲) احساس مسئولیت (۳) استفاده کارآمد از قوای عقلی و تکیه بر خود (۴) غنیمت شمردن زمان (۵) هم‌راستایی کردار و رفتار با قرآن اسلام در رابطه با اقتصاد در دو مورد بحث می‌کند:

(۱) اقتصاد و اخلاق دینی

(۲) اقتصاد در فقه

پیشنهادها و راه‌کارهایی که اقتصاد را موفق می‌کند به طور مختصر عبارتند از: (۱) استفاده از زمان و منابع (۲) کاهش مصرف بی‌رویه (۳) وابسته نبودن به یک سرمایه (۴) استفاده از نیروهای با تجربه در کنار جوانان (۵) گسترش خصوصی‌سازی (۶) گسترش خدمات تجاری (۷) افزایش انعطاف‌پذیری (۸) انتخاب مشتریان با برنامه (۹) بیشتر کردن صادرات در برابر واردات و تکیه بر تولید داخل (۱۰) یادگیری دانش فن (۱۱) درک درست از نحوه کار (۱۲) استفاده از بهره سرمایه‌گذاری در عرصه ملی و خدمات رفاهی (۱۳) ایجاد ثبات در اقتصاد ملی (۱۴) شفاف‌سازی اقتصاد (۱۵) به‌کارگیری برنامه بلندمدت و وابسته نبودن به سرمایه‌گذاری زنجیره‌ای و ...

واژگان کلیدی: اقتصاد و اخلاق دینی، اقتصاد در فقه، راه‌کارهای اقتصادی و سرمایه‌گذاری

۱. دانشجوی کارشناسی اقتصاد دانشگاه پیام نور، omid_yavangi@yahoo.com

راهکارهای رهایی از اقتصاد وابسته به صدور نفت خام

سارا شجاعی اصل^۱

چکیده

نفت خام کالای تمام شدنی بوده و درآمد ناشی از آن بسته به شرایط اقتصاد جهانی دارای نوسان بوده و نمی تواند دائمی و ثابت باشد. بنابراین تکیه نمودن به آن و سوار شدن بر موج آن دیری نمی پاید که پشت ما را خالی می کند. در شرایطی که اقتصاد کشور وابسته به صادرات نفت باشد این معضل همیشه گریبانگیر ما خواهد بود که ورود ارز به داخل کشور و در پی آن خرید تجهیزات مورد نیاز برخی صنایع مانند صنعت خودرو وابسته و شکننده خواهد شد. از سوی دیگر اقتصاد کشور به طور کلی وابسته به صنایع خارجی خواهد ماند چرا که این نفت در حال خارج شدن از کشور بوده و در درون مولد صنعت و تجهیزات صنعتی نخواهد شد. هدف این است که از این بهره برداری ها به طور مستقیم در داخل بهره مند شد و تولید را به راه انداخت. این مهم می تواند این گونه میسر گردد که با پرورش نیروهای کارآمد و اهل فن در داخل و جذب متخصصین خبره خارج سیستم تولید به مصرف از خود نفت و مشتقات آن را در داخل راه اندازی نمود. این مهم نیاز به تقویت کارگاه ها و مراکز دانش بنیان از یک سو و از سوی دیگر ایجاد برنامه دقیق و حساب شده برای جذب مغزها از سراسر جهان است. چرا کشور ما از مراکز پناهنده نشدن مغزهای مبتکر و کارآفرین جهان نباشد؟ این مقاله در نظر دارد جایگزین های مناسب برای درآمدهای نفتی خام را پیشنهاد دهد.

واژگان کلیدی: نفت خام، جذب متخصصین، صنعت، نیروهای کارآمد

^۱. دانشجوی کارشناسی ارشد رشته حقوق اقتصادی، دانشگاه شهید بهشتی shojae.asl@gmail.com

راهکارهای مقابله و پیشگیری از جرایم اقتصادی

مصطفی نادریان^۱، فرزانه تاجری^۲

پیشنهاد این پژوهش این نکته است که پیشگیری بیشتر بر مقابله با اقدام مجرمانه شهروندان اعم از مقام و مسوول دولتی و شهروندان عادی و نیز اشخاص حقوقی خصوصی متمرکز گردد؛ زیرا سنخ پیشگیری از این دو دسته نزدیک به هم و تدابیر پیشگیرانه نیز عموماً قدرت به بار نشستن را دارند.

برای این منظور و در راستای سرکوب جرایم اقتصادی، ارباب معنوی پیگرد مجرمان اقتصادی دون پایه یا میان پایه را نباید نادیده انگاشت. این نکته نشان می دهد که در میان تدابیر پیشگیرانه، بیش از هر چیز تدابیر کیفی کارساز هستند و محاکمه علنی و نیز انتشار اسامی محکومان جرم اقتصادی در همین راستا تفسیر می شود.

پس هر چند تدابیر پیشگیرانه اجتماعی و وضعی در جای خود کارساز است ولی اگر جرم اقتصادی با نفوذ و قدرت و نیز زیرکی و سوء استفاده از حس اعتماد اجتماعی همراه گردد، پیشگیری کیفی تنها راه حل موثر و قابل انتظار خواهد بود.

با آنکه اثبات فرضیه امکان پیشگیری از جرایم اقتصادی باید توأم با اتخاذ تدابیر مناسب و قانونگذاری دقیق باشد، چندانکه بسیاری از کشورها این تدابیر را در پیش گرفته و با فساد و جرایم اقتصادی به مقابله برخاسته اند و موفقیت هایی نیز داشته اند ولی برای ایران فرضیه، عکس می گردد و آن اینکه به دلیل آشفتگی و انباشتگی سیاست‌ها و نبود قوانین مشخص، راهکارهای منسجم و تاثیرگذار برای پیشگیری از جرایم اقتصادی وجود ندارد.

واقعیت این است که در سیاست جنایی ایران، پیشگیری از جرایم اقتصادی، شکلی دارد و ماهیتی. از نگاه شکلی، پیشگیری از جرایم اقتصادی بسیار درخور توجه است. همه نهادهای حاکمیتی بخصوص مقام معظم رهبری با صدور فرمان هشت بندی، درگیر مقابله با جرم اقتصادی بوده، نسبت به این مقوله حساسیت نشان داده است و حتی در برخی موارد مانند ستاد مبارزه با مفاسد اقتصادی، اشتراک فعالیت چند قوه را در مبارزه با فساد و جرایم اقتصادی شاهد هستیم و این حساسیت همه نهادهای مهم حاکمیتی، ایران را در صدر کشورهای قرار می دهد که بسیاری از نهادهای خود را به پیشگیری از جرایم اقتصادی بسیج کرده است. ولی از نگاه ماهیتی، نهادهای متصدی پیشگیری هیچ برنامه و هدف مشخصی ندارند و حتی تکثر نهادهای مقابله گر با فساد اقتصادی خود سبب توسعه آن شده است. در واقع نتیجه جنجال مداوم بر سر مقابله با جرایم اقتصادی مانند جنجال و بحث چند

۱. کارشناسی ارشد حقوق جزا و جرمشناسی دانشگاه شیراز، vakil.fars@yahoo.com

۲. کارشناسی ارشد حقوق جزا و جرمشناسی دانشگاه اصفهان، f.tajeri@yahoo.com

ساله بر سر قانون ضد پولشویی بود که در نهایت در قالب به یک قانون بی دست و پا و بسیار ضعیف قانون مبارزه با پولشویی ۱۳۸۶ ظاهر شد که از میان ۱۲ ماده پیش بینی شده در این قانون که می بایست منشوری از مقررات پیشگیرانه باشد، زائد است. کیفر این جرم نیز که بماند، به چه اندازه حقوق کیفری و قاعده بنیادین تناسب بزه و کیفر را به سخره گرفته است.

در واقع از نظر ماهیتی، باید در گام نخست قانونگذار محدوده جرایم اقتصادی را مشخص کند تا مهری باشد بر دهان شعارگرایی در قبال مبارزه فساد که معلوم نیست چه جور پدیده‌ای است. سپس متولی تدابیر پیشگیرانه به طور مشخص معلوم گردد و در نهایت راه‌های پیشگیری نیز بدون تبعیض نسبت به هر نهادی و نسبت به هر شخصی اعمال گردد. پس حاصل دیگر این تحقیق در عدم انسجام در سیاست جنایی ایران در پیشگیری از جرایم اقتصادی تائید می شود و عدم انسجام را می توان با پیش بینی سیاست جنایی تقنینی، قضایی و اجرایی برابر و بدون تبعیض نسبت به هرکسی و نسبت به هر نهادی اعم از نظامی و غیر نظامی کم رنگ کرد.

هرچند راهکارهای تحقیق حاضر در دل نتیجه گیری مشخص شده اند ولی به عنوان پیشنهادها و راهکارهای مورد نظر نگارنده موارد ذیل قابل ذکر است:

۱- وضع قانون ماهوی متضمن تعریف صریح و شفاف جرم اقتصادی و بیان و احصاء مصادیق آن و همچنین جرم انگاری متضمن جرایم علیه عدالت قضایی و نیز پذیرش اصل مسئولیت کیفری اشخاص حقوقی و اضافه نمودن آن به مواد عمومی قانون مجازات اسلامی. مسئولیت کیفری اشخاص حقوقی به ویژه با رشد و شتاب فرآیند خصوصی سازی در ایران شاید بهترین دستاویز برای پیشگیری ماهوی از اشخاص حقوقی مجرم است. این مسوولیت را باید به شرکت های چندملیتی و نیز نهادها و سازمان های بین المللی نیز تسری داد و زمینه بحث مسوولیت سازمان ها و شرکت های دولتی که اعمال تصدی می کنند نیز باید فراهم گردد و سازو کارهای شکلی آن نیز تبیین شود.

۲- تدوین و تصویب مقررات ماهوی ناظر به پیشگیری غیر کیفری از جرایم اقتصادی که در برگیرنده تدابیر پیشگیرانه اجتماعی و وضعی ناظر بر یکایک جرایم اقتصادی باشد. مقررات پیشگیرانه وضعی همواره با چالش تحدید آزادی ها مواجه است از این رو رووس کلی آن باید توسط قانونگذار مشخص گردد .

۳- وضع قانون شکلی ناظر بر پیشگیری از جرایم اقتصادی که ساختار و تشکیلات واحد و ویژه پیشگیری کیفری از این جرایم را معرفی نماید. جرایم اقتصادی هم از جهت کشف جرم و هم از جهت پیگرد و در نهایت انتساب آن به مرتکب با پیچیدگی ها و چالش هایی همراه است. پیش بینی رسیدگی کیفری افتراقی که برخی از جلوه های آن را در حقوق کیفری ایران می تواند دید،

می تواند، به جهت دادگاهی و قضایی، جرایم اقتصادی را زباز کند و خود عاملی بسیار مهم برای ارباب همگانی از نحوه دادرسی سختگیرانه است.

سه پیشنهاد فوق الذکر، البته به گونه ای به عنوان وظایف قوه قضائیه در مقابله با فساد در قانون ارتقای سلامت نظام اداری و مقابله با فساد بیان شده است که باید دید در اجرایی کردن آن به چه میزان همت است و به چه اندازه سواد و دور اندیشی. در اینجا ماده ۱۱ قانون پیش گفته عینا نقل می شود تا تکراری باشد بر آنچه گفته شد.

شایسته است که قوه قضائیه :

الف - ظرف یک سال ضمن بازنگری قوانین جزائی مرتبط با جرائم موضوع این قانون و بررسی خلأهای موجود، لایحه ای جامع با هدف پیشگیری مؤثر از وقوع جرم از طریق تناسب مجازاتها با جرائم، تدوین نماید و در اختیار دولت قرار دهد تا دولت با رعایت ترتیبات قانونی اقدام لازم را به عمل آورد.

ب - ظرف یک سال لایحه جامعی به منظور رسیدگی به جرائم مربوط به مفساد اقتصادی و مالی مدیران و کارکنان دستگاههای دولتی و عمومی که به سبب شغل و یا وظیفه مرتکب می شوند شامل تشکیلات، صلاحیتها، آیین دادرسی و سایر موضوعات مربوط تهیه کند و به دولت ارائه دهد تا اقدامات قانونی را معمول دارد.

تبصره ۱- تا زمان ایجاد تشکیلات مذکور در هر حوزه قضائی با توجه به حجم جرائم اقتصادی و مالی موضوع این قانون، شعبه یا شعبی در دادسراها و دادگاهها با رعایت صلاحیتهای قانونی برای رسیدگی به جرائم مذکور اختصاص دهد. قضات این شعب باید دوره های مصوب آموزشهای تخصصی را گذرانده باشند.

تبصره ۲- شرایط قضات دادسرا و دادگاه و همچنین دوره های آموزشی تخصصی به موجب آیین نامه ای است که ظرف سه ماه توسط وزیر دادگستری تهیه می شود و به تصویب رئیس قوه قضائیه می رسد.

ج - پایگاه اطلاعات مدیریت پرونده های مطروحه در دستگاه قضائی را ظرف دو سال راه اندازی نماید به گونه ای که:

۱- نسخه الکترونیکی از اطلاعات، اسناد و پرونده های مطروحه حداکثر بیست و چهار ساعت پس از تولید یا دریافت در سامانه (سیستم) ثبت گردد.

۲- نوبت دهی رسیدگی به پرونده ها توسط سامانه تولید شود و فرآیند رسیدگی به پرونده ها قابل ردیابی و پیگیری باشد.

۳- ثبت کلیه نامه های وارده و لوایح ارسالی به مراجع قضائی با احراز هویت اشخاص به صورت متمرکز در هر واحد قضائی امکان پذیر گردد.

۴- امکان ارسال یا تحویل نسخه الکترونیک کلیه اوراق پرونده که مطالعه آن برای اصحاب دعوا مطابق قوانین، مجاز شناخته شده است میسر گردد.

۵ - پایگاه اطلاعات آراء صادره قضائی را راه‌اندازی نماید.

۶ - خلاصه اطلاعات کلیه پرونده‌های مطروحه در محلی مشخص در قوه قضائیه متمرکز و سرویس‌دهی اطلاعات لازم به کلیه دستگاه‌های نظارتی امکان‌پذیر گردد.

تبصره - آیین‌نامه این سامانه و زمان‌بندی اجرای آن و نیز موارد استثناء شامل موارد امنیتی، مصادیق خلاف اخلاق، عفت و نظم عمومی و اختلافات خانوادگی و نحوه دسترسی اشخاص و دستگاه‌های نظارتی و سایر موضوعات مرتبط، حداکثر ظرف سه ماه توسط وزیر دادگستری تهیه می‌شود و به تصویب رئیس قوه قضائیه می‌رسد.

د - ظرف سه سال لوایح معاضدت قضائی با اولویت کشورهای مهم طرف قرارداد تجاری با جمهوری اسلامی ایران را تهیه و جهت اقدام لازم قانونی به دولت ارسال نماید. قراردادهای دو جانبه باید حسب مورد حداقل یکی از موارد زیر را دربرگیرد:

۱- استرداد متهمان و مجرمان مفسد مالی

۲- استرداد اموال و دارایی‌های نامشروع و حاصل از اقدامات مجرمانه

۳- تبادل اطلاعات درباره موارد اثبات شده یا در حال پیگیری در مورد مفسد مالی.

۴- پیش‌بینی نهاد پژوهشی و آماری خاص جرایم اقتصادی تا بتواند جایگاه جرایم اقتصادی و زیان‌های حاصل از آن را در سطح ملی برآورد کند و راهکارهای خود را برای اصلاح قوانین یا اصلاح سیستم قضایی پیشنهاد دهد. این نهاد به ویژه با بهره‌گیری از روح و ظرفیت‌های قانون اساسی می‌تواند جایگاه قانونمندی و برابری را نسبت به همه اشخاص و نهادها تبیین کند؛ زیرا تنها در سایه برابری قانون و به زیر قانون بردن همه مسوولان و نهادها به ویژه نهادهای نظامی است که می‌توان از ابهت قانون اساسی به نفع مقابله جرایم اقتصادی و فساد بهره برد.

اجتناب از ربا، راهکار اساسی تحول اقتصاد دولت ها

فروزان شفیعی^۱، سید علیرضا قاضی عسگر^۲

چکیده

امروزه بدهی های مالی و مشکلات اقتصادی دولت ها و در رأس آنها آمریکا، از معضلات بزرگ کشورها می باشد. در حالی که دولت مردان و اقتصاددانان بزرگ دنیا راهکارهای زیادی را جهت برونرفت از شرایط کنونی پیشنهاد می کنند، اما هیچ دولتی تاکنون نتوانسته به صورت کامل از این منجلاب اقتصادی خارج گردد. در این مقاله، در شرایطی که بسیاری از دولتمردان راه حل مشکلات اقتصادی را وابستگی به آمریکا می دانند، نظر به مطالعات صورت گرفته بر شرایط اقتصادی کشورهایی همچون یونان و ایتالیا که با وجود وابستگی به آمریکا وضعیت اقتصادی مناسبی ندارند و پژوهش های انجام شده در قرآن کریم و سایر کتب مذهبی و انطباق آنها با علوم اقتصادی روز، اهمیت اجتناب از رباخواری و تأثیر آن بر حل مشکلات مذکور، با توجه به مفسد ربا و نتایج سوء آن در جامعه، تشریح گردیده است. در نتیجه قرض الحسنه به عنوان جایگزینی مناسب برای ربا که مفسده های بسیاری را به همراه دارد، یکی از بهترین راه ها به منظور حل مشکلات اقتصادی موجود معرفی شده است.

واژگان کلیدی: ربا، قرض الحسنه، نرخ بهره، اقتصاد مقاومتی.

۱. دانشجوی مهندسی مکانیک ماشین های کشاورزی-دانشگاه جیرفت، foroozan_y2@yahoo.com

۲. دانشجوی کارشناسی روابط عمومی-دانشگاه علمی کاربردی فرهنگ و هنر اصفهان، aghaziasgar@yahoo.com

هوشمند سازی و راهکارهای مبارزه با فساد اقتصادی

مجتبی شهبازی^۱

چکیده

فساد و مبارزه با آن امروزه در بسیاری از کشورهای مختلف جهان به عنوان یک مسئله اساسی مورد نظر است. فساد اقتصادی سبب کاهش سرمایه‌گذاری و کندی رشد اقتصادی و در نهایت باعث عدم تحقق اهداف توسعه اقتصادی در کشور می‌شود. درآمد های مالیاتی کاهش می‌یابد و کیفیت زیر ساخت‌های اقتصادی و خدمات عمومی تنزل پیدا می‌کند. در این میان باید راهکاری ارائه شود که در آن از نوع قوانین گرفته تا زیر ساخت های نهاد ها همه و همه بگونه ای تغییر کند تا کمترین سوءاستفاده از منابع شود. در حقیقت با وضع قوانین و بازرسی مستمر و هوشمندانه می‌توان به این مهم دست پیدا کرد. این هوشمند سازی دارای اولویت‌هایی است که در این مقاله به آن پرداخته شده.

واژگان کلیدی: مبارزه با فساد اقتصادی، هوشمند سازی، استفاده از ظرفیت‌ها، رسیدن به اقتصاد مقاومتی

۱. کارشناسی ارشد، فیزیک حالت جامد، دانشگاه بوعلی سینا همدان، mojtaba_shahbaz@hotmail.com

بررسی زمینه های پیشرفت اقتصادی بخش دولتی

(با تمرکز بر بومی سازی الگوی استخدام و ارزشیابی شرکت های خصوصی داخلی و خارجی)

فرزاد اصغری پور^۱، حمید مظفری^۲، امیرحسین اکبری خلیل آباد^۳، تقی ابراهیمی سالاری^۴

چکیده

این مقاله، مطالعه ای در ارتباط با "فرآیند استخدام و ارزشیابی عملکرد کارکنان" است. این فرآیند در سازمان های دولتی به شیوه ای کاملاً متفاوت از شرکت های خصوصی داخلی و خارجی انجام می گیرد. هر کدام از این روش ها موافقان و مخالفان خود را دارد. لکن نگارنده طی مصاحبه و گفتگو با همکاران بخش دولتی، متوجه نارضایتی آنها از شیوه اجرا و بکارگیری فرآیند فوق گردید. لذا نخست بوسیله یک مطالعه مقدماتی، این نارضایتی در سازمان های دولتی را بررسی نموده و سپس در صورت تأیید آن به بررسی هدف اصلی این مقاله می پردازیم. هدف اصلی این تحقیق، یافتن راهکاری برای برونرفت بخش دولتی از بن بست اقتصادی است. مطمئناً مطالعه و بررسی رزومه، شیوه ها و راهکارهای شرکت های خصوصی و مشخصاً کمپانی های خصوصی کشورهای توسعه یافته، پاسخ های فراوانی نصیب ما خواهد نمود. یقیناً می توان گفت نسخه ی بومی شده ی تعدادی از این یافته ها می تواند همان راهکار مورد نظر ما باشد. در این تحقیق ما تلاش می کنیم با تحلیل و بررسی مقالات داخلی و خارجی، ژورنال ها، بازدیدها و با استفاده از مصاحبه با افراد حقیقی در مسیر این هدف، گام برداریم.

واژگان کلیدی: استخدام^۵، ارزشیابی عملکرد کارکنان^۶، پیشرفت اقتصادی^۷، بخش دولتی^۸، الگوی بومی^۹.

۱. دانشجوی مقطع کارشناسی ارشد رشته علوم اقتصادی دانشگاه فردوسی مشهد، farzadkamy001@gmail.com

۲. دانشجوی مقطع کارشناسی ارشد رشته مدیریت اجرایی استراتژیک دانشگاه فردوسی مشهد، h.mozafari69@gmail.com

۳. دانشجوی مقطع کارشناسی ارشد رشته علوم اقتصادی دانشگاه فردوسی مشهد، a.hassanakbari@gmail.com

۴. عضو محترم هیئت علمی دانشگاه فردوسی مشهد، ebrahimi@um.ac.ir

۵. Employment

۶. Employee Performance Evaluation

۷. Economic Development

۸. Public sector

۹. Native pattern

فساد اقتصادی از دید اسلام

نرجس زارعی^۱، رضا زارعی^۲

چکیده

بی شک نظام جمهوری اسلامی ایران که برآمده از انقلابی مردمی و فرهنگی غنی و مبتنی بر احکام حیات بخش اسلام است باید با آسیب شناسی به موقع و شناختی دقیق از نقاط اثرگذار و ضعف آفرین زمینه های فساد را در مراحل اولیه از بین برده و زمینه را برای اصلاح و صلاح مسیر انقلاب و نظام آماده کند. از همین رو شناخت عوامل بوجود آورنده فساد و راه های مقابله با آن از ضروریات است و بر همه احاد جامعه واجب است. مقاله حاضر به بررسی فساد، عوامل موثر و راههای مبارزه با آن در اسلام می پردازد.

واژگان کلیدی: اسلام، فساد اقتصادی، رانت، فرهنگ سازمانی، فساد

۱. دانشجوی کارشناسی اقتصاد بازرگانی دانشگاه فردوسی مشهد، narjes_zareie@yahoo.com

۲. دانشجوی کارشناسی مدیریت بازرگانی دانشگاه هرمزگان، r.zarei۷۱@yahoo.com

تأثیر بخش کشاورزی در اقتصاد ایران

فاطمه حسینی زاده^۱، فروزان شفیع^۲

چکیده

توسعه هر جامعه در گرو فعالیت اقتصادی بخش‌های مختلف آن جامعه است و برای تحقق آن این فرصت و زمینه باید فراهم شود تا صنعت، خدمات، آموزش و کشاورزی درگیر با فرایند توسعه شوند. تردیدی نیست بخش کشاورزی با توان اشتغال، امکان کسب درآمد ارزی از طریق صادرات و همچنین صرفه جویی در مصارف ارزی در خصوص کاهش واردات محصولات کشاورزی از طریق افزایش تولیدات داخلی، استراتژیک بودن برخی محصولات این بخش، فراهم آوری برخی داده‌های مورد نیاز برای بخش‌های صنعت و خدمات و نیز بازاری برای ستاده سایر بخش‌ها دارای نقش مهمی در اقتصاد ملی است. در این مقاله سعی گردیده است تا ضمن بررسی جایگاه و نقش کشاورزی در توسعه موانع و مشکلات موجود در این زمینه مورد بررسی قرار گیرد و در این زمینه پیشنهادات مقتضی ارائه گردیده است.

واژگان کلیدی: اقتصاد کشاورزی، تجارت، هزینه، اشتغال.

۱. دانشجوی مهندسی ترویج و آموزش کشاورزی-دانشگاه جیرفت، fsh1373@yahoo.com

۲. دانشجوی مهندسی مکانیک ماشین‌های کشاورزی-دانشگاه جیرفت، foroozan_73@yahoo.com

راهکارهای پیشنهادی جهت توسعه اقتصاد غیر نفتی ایران

الناز غنیمت^۱

پیرو فرمایشات مقام معظم رهبری در جهت قطع وابستگی به درآمد های نفتی و با توجه به اینکه در افق ۱۴۰۴، ایران اسلامی باید به کشوری برتر در ابعاد مختلف در منطقه تبدیل شود. موضوع منابع نفتی و میزان وابستگی اقتصادی کشور به درآمدهای حاصل از این منابع خدادادی همواره موضوعی چالش برانگیز در اقتصاد ایران بوده و هست. در شرایطی که تحریم بیش از گذشته بر علیه ایران افزایش یافته است، کاهش وابستگی به درآمدهای نفتی از اهمیت بیشتری برخوردار است چرا که کاهش میزان وابستگی دولت به درآمدهای نفتی و تغییر آن به سمت درآمدهای غیرنفتی می تواند هرچه بیشتر استقلال اقتصادی ایران در اوج تحریم ها را به تثبیت برساند. تحریم نفت ایران فرصت مناسبی است تا بیماری اساسی اقتصاد کشور در وابستگی به درآمد نفتی درمان شود. جایگزین کردن صادرات غیر نفتی و درآمدهای مالیاتی به جای درآمدهای ارزی حاصل از فروش نفت راهبرد مناسبی است که باید در دستور کار مسئولان اقتصادی کشور قرار گیرد. نجات از وابستگی نفت خواسته مقام رهبری و ملت شریف ایران است. زمانی کاملاً از وابستگی نفتی خارج می شویم که تولیدات غیرنفتی به حد و اندازه ای باشد که بتوانیم صادرات غیرنفتی را جایگزین صادرات نفتی کنیم که در این راستا توجه بیش تر به صنعت و تولید کشور می تواند راهگشای این امر باشد. با توجه به امکانات عظیم خدادادی در بخش های مختلف از معادن گرفته تا مواد غذایی، صنایع دستی و غیر دستی به صورت بسیار واقع بینانه کشور ما می تواند در صادرات این محصولات و افزایش درآمدهای ارزی نسبت به سایر کشورهای منطقه پیشرو و خودکفا باشد.

- صنعت بسته بندی بحث مهمی در بخش صنعت است که ضمن ارتقای کیفیت باعث رونق اقتصادی کشور و نجات از وابستگی به نفت خواهد شد که در این راستا جلب اعتماد مشتریان و بازاریان کشورهای خارجی می تواند در تکمیل این پروسه تاثیر گذار باشد.

- یکی از راهکارهای مهمی که می توان از آن در مستقل شدن از درآمدهای نفتی استفاده کرد، بالا بردن متعادل درآمد مالیاتی دولت است که باید قسمت اعظم بودجه کشور به مالیات متصل شود. وقتی تولید افزایش پیدا کند درآمد مالیاتی نیز بالا می رود، بنابراین از سویی درآمدهای دولت بالا رفته و از طرفی هزینه های دولت کاهش می یابد و از این طریق وابستگی دولت به درآمد نفت خام کاهش خواهد یافت.

- سرمایه گذاری و توجه به نیروی جوان توانمند و تحصیل کرده

- حمایت همه جانبه از طرح های کسب و کار و حمایت از کارآفرینان جوان

۱ . دانشجوی کارشناسی ارشد مهندسی فناوری اطلاعات گرایش مدیریت سیستم های اطلاعاتی دانشگاه شیراز، eghanimat@yahoo.com

- برگزاری همایش‌های و مسابقات ایده‌های برتر جهت ایجاد بارش افکار در جامعه جهت گردآوری ایده‌های کلیه افراد جامعه نه تنها قشر و گروه خاصی از مردم
 - برگزاری دوره‌های آموزشی و علمی با هزینه‌های اندک در سطح شهرها و روستا جهت آموزش افراد جهت افزایش سطح آگاهی افراد جامعه و ارتقاء توانمندی‌های افراد
 - بسیج همگانی جهت توسعه اقتصادی و ترویج فرهنگ خوداشتغالی و آگاهی مردم از ضرورت‌های توسعه اقتصادی کشور و عدم وابستگی به درآمدهای نفتی در رسانه‌های از قبیل: تلوزیون، رادیو و
 - راه‌اندازی و توسعه مراکز ICT روستایی جهت افزایش آگاهی افراد جوامع محلی و ترویج فرهنگ کارآفرینی در محیط مجازی
 - تقویت بخش خصوصی که موجب قطع واقعی وابستگی به نفت در درازمدت خواهد شد. توسعه بخش‌های مختلف تولیدی افزون بر کاهش وابستگی دولت به نفت، درآمد ملی و نرخ شاخص‌های اقتصادی را افزایش می‌دهد.
 - توسعه صنعت گردشگری یکی از راهکارهای مهمی است که می‌تواند وابستگی به درآمدهای نفتی را کاهش دهد.
- ارزش گردشگری و فعالیت‌های مرتبط با آن، زمانی روشن‌تر می‌شود که بدانیم درآمد حاصل از آن هم‌ردیف درآمدهای نفتی است و امروزه از آن به عنوان صنعت گردشگری نام برده‌اند و شاخه الکترونیک آن، یعنی گردشگری الکترونیک را منشأ حرکت‌های اقتصادی و فرهنگی بالقوه دانسته و آن را انقلاب گردشگری نامیده‌اند. صنعت گردشگری با کسب درآمد ۹۴۴ بیلیون دلاری در سال ۲۰۰۸ و رشد ۸/۱ درصدی نسبت به سال ۲۰۰۷ و کسب بیش از ۱۰ درصد از ناخالص ملی در کشورهای جهان به یکی از درآمد سازترین و بزرگترین کسب و کارهای قرن بیست و یکم تبدیل شده است. گردشگری بهترین صنعت جایگزین صنعت نفت است و با رونق صنعت گردشگری می‌توان به کاهش اتکا به درآمدهای نفتی امیدوار بود. هر گردشگر خارجی موجب افزایش ثروت ملی و هر گردشگر داخلی موجب توزیع ثروت می‌شود و هر دو نهایتاً اشتغال‌زا هستند. اگر با توجه به مزایای صنعت گردشگری و تاثیر اقتصادی توسعه این صنعت در درآمدزایی و اشتغال‌زایی بتوانیم تنها به ۳۰ درصد از درآمد صنعت توریسم جهان دست پیدا کنیم، می‌توانیم سالانه سودی ۲ برابر ذخایر نفتی را وارد کشور کنیم. فناوری اطلاعات ابزاری قوی و فرصتی جدید برای کاهش تهدیدات و نقاط ضعف و افزایش نقاط قوت در فعالیت برنامه‌ریزی گردشگری و مدیریت آن است. استفاده از این فناوری نیاز به خدمات و زیرساخت‌های موجود را تا حدودی تغییر داده و در نهایت به تغییر در بازارها با الگوی گردشگری، جریان‌های گردشگری در منطقه مقصد، حجم میزان ساخت و سازها، زیرساخت‌ها و سرمایه‌گذاری‌ها منجر می‌شود. که به طور کلی می‌توان گفت که گردشگری الکترونیکی و صادرات صنایع دستی راهی در جهت کاهش وابستگی به درآمدهای نفتی است.

واژگان کلیدی: اقتصاد، درآمد نفتی، وابستگی

تحکیم و توسعه انضباط اقتصادی با پیشگیری از بروز فساد مالی و اداری

فریدون عبدی^۱

چکیده

انضباط اقتصادی فرآیندی است که باعث تحقق و تجلی نظم در امور اقتصادی و انجام وظایف در حدود موازین و مقررات تبیین شده، می‌گردد که تحکیم و توسعه آن با پیشگیری از بروز فساد مالی و اداری امکان پذیر است بنابراین پرداختن به مبحث فوق به عنوان یک نیاز مبرم پژوهشی حائز اهمیت فراوانی است. پژوهش مذکور از زمره تحقیقات کیفی است که از نظر هدف کاربردی و برای گردآوری اطلاعات، از روش «کتابخانه‌ای» استفاده شده است و سعی شده تا مبانی لازم جهت تبیین موضوع مطرح شده از همین منابع استخراج شود. فساد اداری و مالی مانند عفونتی است که اگر به اندام و پیکره جامعه راه یابد اعضای جامعه را یکی پس از دیگری عفونی کرده و از کار می‌اندازد، لذا پیشگیری از آن شرط لازم برای تحکیم و توسعه انضباط اقتصادی محسوب می‌شود. فراهم‌آوری و ایجاد زمینه پیشگیری از بروز فساد مالی و اداری به دلیل ماهیت اثرگذاری قوی که می‌تواند بر رفتار و عملکرد اقتصادی افراد جامعه داشته باشد، نقش بسیار مهمی در کنترل درونی فعالیت‌های اقتصادی آنان دارد و از نقش مهمی در پدید آوردن دگرگونی در رفتار و عملکردهای نامطلوب اقتصادی برخوردار است.

واژگان کلیدی: انضباط اقتصادی، تحکیم و توسعه، فساد اداری، فساد مالی

۱. پژوهشگر و عضو هیئت علمی دانشگاه امام علی (ع) و دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه آزاد، Abdifridon135@yahoo.com

یادگیری بنگاه و پیشرفت اقتصادی

محمد علی فیض پور^۱، مرجان حبیبی^۲

چکیده

پیشرفت اقتصادی هر جامعه یا عدم آن در سطح کلان نتیجه عملکرد بنگاههای اقتصادی آن جامعه در سطح خرد بوده و از این رو برای جامعه‌ای که به دنبال رشد و توسعه اقتصادی و در مفهومی جامع تر به دنبال پیشرفت باشد، لزوم شناسایی عوامل موثر بر عملکرد بنگاه‌های اقتصادی آن امری ضروری تلقی می‌شود. این در حالی است که در ایران بخش صنعت به عنوان محور توسعه اقتصادی قلمداد گردیده و از این رو شناسایی عوامل موثر بر عملکرد بنگاه‌های این بخش امری ضروری قلمداد می‌شود. در این میان، مقوله یادگیری در سطح بنگاه‌های اقتصادی در فرآیند پیشرفت جوامع از اهمیت بالایی برخوردار بوده و این موضوع توجه صاحب‌نظران بسیاری را به خود جلب کرده است. تجلی یادگیری یا عدم آن را نیز می‌توان در تغییراتی که با گذشت زمان از رفتار بنگاه‌ها هویدا می‌شود، دنبال نمود. بر این اساس، این مقاله می‌کوشد تا مقوله یادگیری را در سطح بنگاه‌های صنایع تولیدی ایران با تأکید بر صنعت تولید منسوجات بررسی نماید. این بررسی نیز بر اساس تغییر در توزیع اندازه بنگاه‌های جدیدالورود سال ۱۳۷۸ در طی دوره ۱۳۸۴-۱۳۷۸ و با معیار اشتغال صورت گرفته است. با بررسی دو توزیع لگ‌نرمال و پارتو، نتایج این پژوهش نشان داده است که توزیع اندازه بنگاه‌های این صنعت بعد از گذشت دو سال به سمت توزیع پارتو همگرا گردیده است و بنابراین حاکی از یادگیری بنگاه در جهت رشد و توسعه صنعت می‌باشد. این موضوع خود می‌تواند به عنوان روشی برای یادگیری بنگاه‌های سایر صنایع نیز در راستای نیل به پیشرفت قلمداد گردیده و از این رو بررسی آن برای سایر صنایع از هر حیث دارای اهمیت است.

واژگان کلیدی: پیشرفت، یادگیری بنگاه، توزیع اندازه بنگاه‌ها، صنایع تولیدی ایران.

۱. استادیار دانشکده اقتصاد، مدیریت و حسابداری، دانشگاه یزد، m.a.feizpour@yazd.ac.ir

۲. دانشجوی کارشناسی ارشد اقتصاد، دانشگاه یزد، m.habibi@stu.yazd.ac.ir

نگاهی به نظریه اقتصاد مقاومتی

فاطمه شرافتی^۱، سوده حبیبی^۲، بهنوش لاهوتی^۳

چکیده

مفوله اقتصاد به دلیل پیچیدگی خاصی که دارد همواره نیازمند تئوری های قوی و قابل اجراست. اقتصادهای خودکفا اقتصادهایی هستند که راه خود را در میان مسیرهای متعدد، درست انتخاب کرده اند. با توجه به جایگاه مهم و ارزشمند ایران در منطقه و جهان و علی الخصوص بیداری اسلامی در منطقه، استقرار نظام اقتصاد مقاومتی با استعانت از پروردگار متعال و در سایه ی تدبیر عالمانه مقام معظم رهبری می تواند به چرخ اقتصاد ایران اسلامی در عرصه ی اقتصاد جهانی توانی دوباره بخشد. این اقتصاد مقاومتی است که مقاومت در برابر جور بیگانه را امکان پذیر ساخته و مشعل راه می شود. اقتصاد مقاومتی یعنی ، اقتصادی فعال و پویا مبتنی بر دانش و سرمایه بومی، فرهنگ دینی و اسلامی که برای مصرف سیاست گذاری کرده و بوسیله آن می توان بر تحریم ها پیروز شد . این اقتصاد که اولین بار توسط مقام معظم رهبری نام گذاری شد بهترین شیوه سیاست گذاری اقتصادی برای شرایط ایران اکنون است. مقاله حاضر به شناخت مقاومت در فرهنگ قرآنی، مقابله با تحریم ،موانع اقتصاد مقاومتی و مقاومت اقتصادی در چارچوب اقتصاد مقاومتی در زمینه این نظریه اقتصادی با ارزش می پردازد.

واژگان کلیدی: اقتصاد مقاومتی، تحریم، شناخت نظریه، مقاومت قرآنی

۱. دانشجوی کارشناسی مدیریت صنعتی، دانشگاه شیراز. sherafati67@gmail.com

۲. دانشجوی کارشناسی مدیریت بازرگانی دانشگاه فردوسی مشهد. soodeh.habibi@yahoo.com

۳. دانشجوی کارشناسی ارشد مدیریت بازرگانی-بین الملل دانشگاه پیام نور مرکز تهران غرب. lahooti.behnoosh1370@gmail.com

اهمیت بخش کشاورزی در پیشرفت اقتصادی

مریم رضایی فر^۱، معین جلالی خلیل آبادی^۲، فروغ کروئی^۳

چکیده

مقاله حاضر به بررسی نقش رشد بخش کشاورزی در پیشرفت اقتصادی می پردازد. در این مقاله ابتدا دلایل اهمیت بخش کشاورزی که از جمله آنها چهار مساعدت تامین مواد غذایی و مواد خام اولیه؛ بهبود تراز پرداخت های بین المللی؛ تامین بازار کار عوامل تولید و بازار برای محصولات سایر بخش ها بیان شده است. در ادامه به اهداف بخش کشاورزی در فرآیند پیشرفت اقتصادی اشاره شده که می توان مواردی چون افزایش درآمد ملی، افزایش ظرفیت اشتغال و افزایش صادرات را جزء مهمترین این اهداف بر شمرد. در قسمت بعد این تحقیق ۳ مورد از مشکلات و چالش های پیش روی بخش کشاورزی مورد گفتگو قرار گرفته که عبارت اند از ناپایداری تولید به دلیل فشار جمعیت؛ محصولات استراتژیک و اسلحه غذا که در دست کشورهای پیشرفته هستند (تناقض اهداف دولتمردان و سیاست گذار که بر تولید پایدار تکیه دارد و کشاورزان که به دنبال افزایش سود هستند). در قسمت نتیجه گیری و بحث و ارائه پیشنهادات ابتدا بر اهمیت بخش کشاورزی در امنیت غذایی و پیشرفت اقتصادی تاکید و آمار ارقامی در مورد رشد سهم بخش کشاورزی در اقتصاد ارائه شده که این آمار نشان می دهد که اهمیت بخش کشاورزی در پیشرفت اقتصادی نادیده گرفته شده است در نتیجه پیشنهاد می شود در جهت جذب سرمایه یارانه انرژی تسهیلات بانکی، ارائه مشاوره های فنی علمی و ایجاد کشت و صنعت اعمال شود.

واژگان کلیدی: رشد بخش کشاورزی، پیشرفت اقتصادی، امنیت غذایی، اشتغال

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد گروه اقتصاد کشاورزی دانشگاه تربیت مدرس، Maryam.Rezaeifar@gmail.com

۲. دانشجوی کارشناسی ارشد گروه اقتصاد کشاورزی دانشگاه باهنر کرمان، moeinjalaly@gmail.com

۳. دانشجوی کارشناسی ارشد گروه اقتصاد کشاورزی دانشگاه باهنر کرمان، FOughkoruei@yahoo.com

مقایسه کارآمدی حذف یارانه‌ها و کنترل اجاره بر بهبود تولید کشاورزی

سینا کوهستانی اسبق سو^۱

چکیده

مطالعه حاضر با رویکرد تابع تولید و فرض بازار رقابت کامل برای نهاده‌ها و محصولات کشاورزی به بررسی علل نابهینگی و روش مناسب بهبود تولید محصولات کشاورزی در ایران و به طور موردی محصول سیب زمینی پرداخته است. نتایج نشان می‌دهد که اولاً کشاورزان در استفاده از بذر و نیروی کار عملاً در ناحیه‌ی سوم و ناکارای تولید قرار دارند و از این نهاده‌ها بیش از مقدار بهینه مصرف کرده‌اند. ثانیاً به علت عدم کشش پذیری کشاورزان به قیمت کود و بذر، اعطای یارانه و نیز حذف آن اثربخشی قابل توجهی بر تولید و تخصیص نهاده‌ها نداشته و دولت می‌تواند با حذف یارانه مربوطه از هدر رفت منابع مالی جلوگیری نماید با این حال با حذف یارانه‌ها نمی‌توان انتظار بهبود چشمگیری در شرایط تولیدی کشور داشت. ثالثاً اجاره زمین و دستمزد نیروی کار اثر مهمی بر وضعیت تولید دارند به گونه‌ای که تولیدکنندگان به علت اجاره‌های سنگین سعی می‌کنند سایر نهاده‌ها را جانشین زمین کنند و بنابراین ناکارایی تولید بیش از آنکه معلول یارانه‌ها باشد، تحت تأثیر اجاره‌ی زمین‌های کشاورزی است. بنابراین توصیه می‌شود دولت توجه بیشتری بر کنترل اجاره زمین داشته باشد.

واژگان کلیدی: اجاره، سیاست‌های کنترل قیمت، کارایی تولید، یارانه

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه ارومیه، sinakuestani@gmail.com

اقتصاد مقاومتی، تعامل دولت و بازار

مظفر ولی محمدی^۱، مهرداد محمدی^۲، پرویز رسولی^۳

چکیده

اقتصاد مقاومتی اصطلاحی است که این روزها نقل محافل خبری و اقتصاد کشور ماشده است و بسیاری آن را راهکارمناسبی رای این روزهای اقتصاد کشور و شرایط تحریمی بی سابقه که به کشور ما تحمیل شده است می داند. در این مقاله سعی شده است ضمن تشریح مفاهیم اقتصاد مقاومتی راهکارهای بهبود آن به نقش دولت تعاون دولت بازار در اجرای این طرح پرداخته است و در پایان پیشنهاداتی را در جهت کمک به دستیابی به اهداف این طرح و بهبود شرایط اقتصادی دوران تحریم ارائه شده است.

واژگان کلیدی: اقتصاد مقاومتی، تعامل دولت، بازار، بازار سرمایه

۱. فارغ التحصیل کارشناسی ارشد حسابداری دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم تحقیقات کرمانشاه، mvacc1987@yahoo.com

۲. فارغ التحصیل کارشناسی ارشد برنامه ریزی شهری دانشگاه هنر اصفهان، mehdad_mohammadi2012@yahoo.com

۳. فارغ التحصیل کارشناسی شهرسازی دانشگاه کردستان،

رهیافتی به آینده نگاری تولید و شناسایی عوامل کلیدی مؤثر بر آینده تولید در راستای تحقق سیاست های اقتصاد مقاومتی

آیدا مهاجری^۱، احسان شریفی^۲

چکیده

در راستای تحقق اهداف مندرج در سند چشم انداز ایران ۱۴۰۴، بهره گیری از تمهیدات آینده نگرانه جهت برنامه ریزی های کلان در زمینه های علمی و فناورانه ضروری است. با توجه به نقش و تأثیرگذاری مستقیم بخش تولید در تعیین جایگاه اقتصادی جامعه، توجه بیشتر و آگاهانه تر به این بخش می تواند اهمیتی بسزا در جهت رشد و اعتلای همه جانبه اقتصاد و نیز مواجهه احتمالی با چالش های بین المللی داشته باشد. این مقاله بر آن است ضمن شناسایی عوامل کلیدی مؤثر بر آینده تولید به تبیین اهمیت آینده نگاری بخش تولید در راستای تحقق سیاست های اقتصاد مقاومتی بپردازد که این همان مزیتی است که سازمان ها و جوامع را در برابر تهدیدات و چالش های خارجی مصون خواهد نمود. در این پژوهش با استفاده از روش مطالعات کتابخانه ای مهم ترین عوامل مؤثر بر آینده تولید مشتمل بر ۳۲ عامل از ادبیات موضوع استخراج شده که مبنایی حیاتی برای سناریو پردازی برای بخش تولید به شمار می آید.

واژگان کلیدی: آینده نگاری، تولید، عوامل کلیدی، اقتصاد مقاومتی

۱. دانش آموخته کارشناسی ارشد مدیریت اجرایی دانشگاه تهران، a.mohajeri۷۰۰@yahoo.com

۲. دانش آموخته کارشناسی ارشد مدیریت اجرایی دانشگاه تهران، ehsan.sharifiv@gmail.com

اقتصاد دانش بنیان و نگاهی به وضعیت ایران در اقتصاد دانش بنیان

فرشته حجتی^۱، وحیده حبیبی^۲

چکیده

در سالهای اخیر توجه ویژه ای به مقوله اقتصاد دانش بنیان بعنوان کلیدی برای رشد و توسعه جوامع و کشورها در جهانی متغیر با منابع محدود که باعث تشدید رقابت جهانی برای بهره گیری از این منابع شده است، مبذول شده است. در این رقابت جهانی که بر پایه اطلاعات و قدرت آنالیز و سرعت انتقال آن به منظور ارتقا سطح دانش موجود یا کسب و اشاعه دانش جدید و استفاده از آن جهت افزایش سطح تکنولوژی و کارایی بنا شده است، آشنایی و ادراک مقوله اقتصاد دانش بنیان امری اجتناب ناپذیرمی باشد. در این مقاله ما برآنیم که توصیف جامعی از این موضوع داشته و فضای کلی و ملزومات گذر از یک اقتصاد سنتی به اقتصاد دانش بنیان را بیان کرده و همچنین وضعیت کنونی و چالشهای موجود در کشور در این زمینه را بررسی کنیم.

واژگان کلیدی: اقتصاد دانش بنیان، وضعیت ایران

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد مدیریت فناوری اطلاعات دانشگاه تهران، hojjati_fereshteh@yahoo.com

۲. دانش آموخته کارشناسی ارشد مدیریت صنعتی دانشگاه تربیت مدرس، habibi_vahideh@yahoo.com

گفتمان اقتصاد مقاومتی (چیستی و بایستی) و چالش تحقق آن (مفاسد اقتصادی)

وحید توسلی^۱

چکیده

علاوه بر ابلاغ سیاست‌های کلی موضوعی و مرتبط اقتصاد، در تکمیل جهت‌گیری اقتصادی نظام در سالهای گذشته سیاست‌های کلی در خصوص اصل ۴۴ قانون اساسی و بند «ج» آن، اصلاح الگوی مصرف، اشتغال و تولید ملی، حمایت از کار و سرمایه ایرانی تدوین و ابلاغ شده که آخرین آن در انتهای سال قبل (۱۳۹۲) _ سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی _ در ۲۴ بند، به‌منظور تأمین رشد پویا و بهبود شاخص‌های اقتصادی و دستیابی به اهداف سند چشم‌انداز بیست‌ساله، توسط مقام معظم رهبری ابلاغ گردیده است. ایشان در متن ابلاغی پیروی از اقتصاد مقاومتی را راه فائق آمدن بر همه مشکلات اقتصادی می‌دانند و در یکی از بندها، موضوع تبدیل این سیاستها به گفتمان فراگیر و رایج ملی مطرح است. از سوی دیگر سیاست‌های کلی برای تحقق آرمانها و اهداف قانون اساسی می‌باشد که علاوه بر ذکر دیدگاه مبنایی اسلام به اقتصاد در مقدمه قانون اساسی، یکی از فصول قانون اساسی نیز اختصاص به اقتصاد و امور مالی دارد. در این مقاله سعی شده تا ضمن بیان تعاریف گفتمان، سیاست‌های کلی و بررسی موضوع اقتصاد در قانون اساسی در این راستا با روش کیفی و ارایه دسته‌بندی مفهومی در ۵ محور، چارچوب مناسبی برای تحلیل راهبردهای اقتصاد مقاومتی بدست آید؛ سپس با استفاده از بیانات معظم له در این رابطه، همچنین با ملاحظه سیاست‌های کلی مرتبط و مذکور، ضمن اشاره به چالش (مفاسد) و کاستیها در هر محور به تبیین چیستی و بایستی (الزامات) آن پرداخته و با اشاره به خدمات متقابل اقتصاد و فرهنگ در انتها از منظر برنامه‌ریزی جمع‌بندی ارایه گردیده است.

واژگان کلیدی: اقتصاد مقاومتی، سیاست‌های کلی، گفتمان، عدالت، مفاسد اقتصادی

۱. کارشناس ارشد برنامه‌ریزی شهری و منطقه‌ای، دانشگاه آزاد اسلامی تهران مرکز، tavassoli.vahid@chmail.ir

نقش مناطق آزاد تجاری - صنعتی در فرآیند متنوع سازی اقتصاد مبتنی بر نفت

کوروش بروجی^۱، سمانه کیانرسی^۲

یکی از ضعف های ما در اقتصاد است که منجر به سختی معیشت گروههایی از مردم شده است. وابستگی اقتصاد ما به نفت و بی اعتنایی به سیاست های کلان اقتصادی و تصمیمات پی در پی و روزمره از سوی مسئولان دو مورد از این ضعف های اقتصادی است.

مقام معظم رهبری (مدظله العالی)

چکیده

موفقیت و یا شکست هر سیستم اقتصادی شاید یکی از راه هایی باشد که ما را به سوی انتخاب نظامی استوار و پیروز رهنمود می سازد و میتوان از آن به عنوان یک نقشه راه در جهت بر طرف نمودن چالش ها و خلا های موجود و یا تقویت نمودن ساختارها و حتی بازسازی مجدد چینش ها و رویه ها استفاده نمود. در طول چند دهه گذشته به ویژه بعد از جنگ جهانی دوم، بازسازی و حتی نوساخت نظام های اقتصادی مشخصاً در دو قطب باز و برنامه ریزی شده انجام می گرفت. با گذر زمان، با نگاهی که به کشورها می افکنیم، مشاهده می شود کشورهایی که توانسته اند الگوی اقتصادی کشور خویش را به الگوی اقتصاد آزاد مبدل کنند، در عمل گوی سبقت را از دیگران ربوده اند. می توان گفت این کشورها مبنای نظام اقتصادی خود را از نگرش مبتنی بر اقتصاد درونگرایی بر اقتصاد برونگرایی و تجارت آزاد تغییر داده اند. در این راستا مناطق آزاد به عنوان ابزاری در تحول عظیم اقتصادی مورد توجه کشورها قرار گرفته اند. با نظر به اینکه عمده‌تاً مناطق آزاد با هدف افزایش توان صادرات و در نهایت رونق توسعه اقتصادی کشورتاسیس می شوند، از این رو اقتصاد ملی و مناطق آزاد کشور را نمی توان دو بخش منفک در نظر گرفت. تلاش در جهت رشد و ارتقاء سطح کیفی و کمی مناطق آزاد در کنار بهبود عملکرد سایر نهادهای اقتصادی و سیاسی می تواند به پیشبرد اهداف کلان اقتصادی منجر شود و به دنبال آن رشد ساختار کلی اقتصاد کشور را به همراه داشته باشد. در همین زمینه، باتوجه به اینکه از اهداف

۱. دانشجوی کارشناسی مدیریت بازرگانی دریایی، گرایش مناطق آزاد و ویژه- دانشگاه علوم و فنون دریایی خرمشهر، kboroji@yahoo.com

۲. دانشجوی کارشناسی مدیریت بازرگانی دریایی، گرایش گمرک- دانشگاه علوم و فنون دریایی خرمشهر، s.kianer30@yahoo.com

بلند مدت مناطق آزاد گسترش صادرات غیرنفتی جهت رهایی از اقتصاد تک محصولی می باشد، لذا به بررسی نقش آنها در این خصوص می پردازیم و جایگاه این مجموعه عظیم و موثر را در فرآیند تنوع بخشی اقتصادی روشن می نماییم.

واژگان کلیدی: مناطق آزاد، مناطق پردازش صادرات، اهداف مناطق آزاد، افزایش صادرات، متنوع سازی اقتصادی، توسعه اقتصادی

تحریم به مثابه فرصتی برای تحقق اقتصاد مقاومتی،

تأملی بر فرصتهای ایجاد شده برای اصلاحات اقتصادی در اثر تحریم

سید علی روحانی^۱، داریوش ابوحمزه^۲

چکیده

از ابتدای پیروزی انقلاب اسلامی ایران، تحریم های متعددی علیه کشورمان اعمال شده است. این تحریم ها در سالهای اخیر شدت گرفته و کلیه عرصه های تجاری، مالی و بانکی، نفت و گاز، علم و فناوری و... را شامل می گردد. به دلیل ضعفهای ساختاری دیرینه در اقتصاد ایران، این تحریم ها اثرات منفی بر اقتصاد کشور اعمال کرده و روند رشد اقتصاد را با دشواری هایی مواجه نموده است. در این میان آنچه غالباً مغفول است، فرصتهای قابل توجهی است که این تحریمها برای اصلاح ساختارهای معیوب اقتصاد کشور به دنبال داشته اند. در این مقاله بخشی از این فرصتهای بوجود آمده برای اصلاحات ساختاری و زیربنایی در نظام تجاری، نظام پولی و ارزی، و نظام بودجه ریزی مورد بررسی قرار می گیرد. لازم به ذکر است که در برخی حوزه ها استفاده بهینه از این فرصتها صورت گرفته و می توان آنها را برکات بالفعل تحریمها دانست، در حالی که در برخی حوزه ها فرصتهای مذکور به فعلیت نرسیده و می توان آنها را برکات بالقوه تحریم در نظر گرفت.

واژگان کلیدی: تحریم، اقتصاد مقاومتی، برکات تحریم، اصلاحات اقتصادی

۱. دانشجوی دکتری اقتصاد دانشگاه تهران و کارشناس مرکز پژوهشهای مجلس شورای اسلامی s.ali.rohani@gmail.com

۲. دانشجوی دکتری اقتصاد دانشگاه تهران و کارشناس مرکز پژوهشهای مجلس شورای اسلامی aboohamzeh@gmail.com

نقش منابع طبیعی در پیشرفت اقتصاد

پروانه محمدبیگی^۱، معصومه بصیری راد، سیده مریم مرتضوی

چکیده

منابع طبیعی به مواد و موجودات زنده ای اطلاق می گردد که به طور طبیعی به وجود آمده و انسان در پیدایش یا خلقت آنها هیچگونه دخالتی نداشته است و اگر به طور صحیح از آنها بهره برداری شود، هیچوقت تمام و یا غیرقابل استفاده نمی شوند مانند هوا، آب، خاک، جنگل، مرتع، حیات وحش و ماهی ها و... منابع طبیعی یکی از نعمت های خدادادی است که استفاده از آنها باعث رشد اقتصادی و پیشرفت کشورها شده، در مقابل، استفاده نادرست، پیامدهای ناگواری را به دنبال داشته، آفتی برای اصل رشد و توسعه اقتصاد شمرده می شود. با وجود قدمت طولانی اهمیت منابع طبیعی، اقتصاد منابع طبیعی شاخه جدید از اقتصاد محسوب می شود. موضوع بحث در اقتصاد منابع طبیعی یک بحث جامع اقتصادی است و هدف از آن، طرح روابط اصولی میان عرضه کنندگان و مصرف کنندگان منابع طبیعی و بهره برداری بهینه از این منابع می باشد. اینگونه نگرش اقتصادی، مانند اقتصاد عمومی با تخصیص و مصرف بهینه منابع سروکار دارد.

واژگان کلیدی: منابع طبیعی، رشد اقتصادی، پیشرفت

۱ . دانشگاه منابع طبیعی گرگان، parham1012@yahoo.com

راهکار تحقق اقتصاد مقاومتی

محمد ساجدی^۱

چکیده

این مقاله می‌خواهد تعریفی جدید از اقتصاد مقاومتی و راه حصول به آن ارائه دهد. بدین منظور ابتدا با روش تحلیل محتوایی مفهوم اقتصاد مقاومتی، موانع و دلایل آن را مورد بررسی قرار می‌دهد؛ سپس با تعریف و پیشنهاد روشی بنام "تحلیل سیستمی اقتصاد"، راهکاری تازه و بسیار کارا برای تدوین اقتصاد مقاومتی ارائه می‌کند. تحلیل سیستمی اقتصاد می‌تواند دانش اقتصادی را به جلو برده و پیش بینی رفتارهای اقتصادی فرد و جامعه در شرایط مختلف از جمله شرایط تحریم را، ممکن سازد. همچنین این روش می‌تواند برای ارائه راهکارهای مطمئن و نیز تعیین درصد اطمینان به این راهکارها، به کار برده شود. در این مقاله این مطلب و نیز کار برد روش تحلیل سیستمی اقتصاد، با ارائه نمونه‌ها و مثالها و همچنین اشاره به موارد واقعی جامعه، نشان داده می‌شود. در نهایت، نکات مهم و قابل توجه موضوع اقتصاد مقاومتی مطرح می‌گردد.

واژگان کلیدی: اقتصاد مقاومتی، تحلیل سیستمی، تحلیل سیستمی اقتصاد، نظام اقتصادی

۱. فارغ التحصیل مهندسی برق دانشگاه صنعتی شریف - دانشجوی کارشناسی ارشد فلسفه دین دانشگاه مفید، ms_sajedy@yahoo.com

تأثیر اقتصاد مقاومتی بر توسعه اقتصادی ایران؛

با تاکید بر کاهش وابستگی اقتصادی به نفت

سید مجتبی موسوی نژاد^۱، رمضان شریفی^۲، جمیل میلانی^۳

چکیده

هر کشوری که پرچم استکبارستیزی را برپا کند با فشارها و تحریمهایی روبرو خواهد شد، و از این رو نیازمند ارائه الگوهایی نوین و جدیدی مطابق با اوضاع و اقتصاد خود است. در سالهای اخیر فشارها و تحریمهای اقتصادی علیه ایران افزایش یافته است، از این رو کارشناسان، پژوهشگران و اقتصاد دانان ایران به دنبال راه حلی برای مقابله با این فشارها و تحریمها هستند، و راه حلهایی را نیز ارائه نمودند. یکی از این راه حلها " اقتصاد مقاومتی" است. اقتصاد ایران به دلیل وابستگیهای شدید درآمدهای دولت به نفت از یک طرف و نقش انکارناپذیر دولت در اقتصاد از طرف دیگر باعث شده است که از آثار مخرب اقتصادی در امان نباشد. از آنجایی که بر اساس سند چشم انداز ۱۴۰۴، وابستگی اقتصادی ایران به درآمدهای نفتی باید کاهش یابد، در نتیجه لازم است تدابیر لازم جهت کاهش و از بین بردن معضل وابستگی به نفت در برنامهها و سیاست گذاریهای دولت مشخص شود. این امر بر ضرورت پژوهش و بررسیهای بیشتر در این رابطه صحنه می گذارد. با توجه به تحریمهای نفتی اخیر بین المللی علیه ایران، و نیز با توجه به بحران مالی جهانی و تبعات آن برای کشورهای وابسته به درآمدهای نفتی و به تبع آن ایران، این مقاله سعی در بررسی و تدوین راهکارهای مؤثر برای توسعه اقتصادی ایران با تاکید بر کاهش وابستگیهای اقتصادی به درآمدهای نفتی و بر اساس الگوی اقتصاد مقاومتی دارد.

واژگان کلیدی: اقتصاد مقاومتی، توسعه اقتصادی، نفت، وابستگی اقتصادی.

۱. کارشناس ارشد روابط بین الملل دانشگاه خوارزمی تهران، mojtaba_persianguelf@yahoo.com

۲. کارشناس ارشد مطالعات منطقه ای دانشگاه تهران، sharifiram@yahoo.com

۳. کارشناس ارشد علوم سیاسی دانشگاه اصفهان، arayeshhasan@yahoo.com

ظرفیت‌های رها شده و چالش‌های صنایع تولیدی ایران

محمدعلی فیض پور^۱، بهاره بهارلویی^۲

چکیده

یکی از عوامل بقای بنگاه در صنعت، فعالیت بنگاه در حداقل اندازه‌ی کارآ است. حداقل اندازه کارآ به سطحی از تولید و اشتغال اطلاق می‌شود که در آن منحنی هزینه متوسط بنگاه در حداقل خود قرار دارد. لازم به ذکر است که اندازه بهینه برای صنعت محاسبه شده و برای بنگاه تحلیل می‌شود. براین اساس اگر بنگاه هنگام ورود به صنعت اطلاعاتی درباره‌ی اندازه بهینه آن صنعت در اختیار داشته باشد می‌تواند با رعایت این اندازه بهینه وارد صنعت شده و احتمال خروج خود از صنعت را تا حد زیادی کاهش دهد. بر این اساس موضوع اندازه بهینه صنعت و مفاهیمی مانند ظرفیت‌های تولیدی رها شده و توانایی بالقوه تولید، از موضوعات کلیدی مورد بررسی در این پژوهش است. این پژوهش نیز با تأکید بر شناخت اندازه بهینه صنعت تولید ماشین‌آلات مولد، انتقال برق و دستگاه‌های برقی طبقه‌بندی نشده در جای دیگر طراحی شده است. برای محاسبه حداقل اندازه کارآ از دو روش میانگین و کومانور-ویلسون^۳ و دو معیار تولید و اشتغال استفاده شده است. داده‌های این پژوهش نیز داده‌های جمع‌آوری شده توسط مرکز آمار ایران طی سال‌های ۱۳۷۵ تا ۱۳۸۴ است.

واژگان کلیدی: اندازه بهینه، حداقل اندازه کارآ، روش کومانور-ویلسون، صنعت تولید ماشین‌آلات مولد، انتقال برق و دستگاه‌های برقی طبقه‌بندی نشده در جای دیگر

۱. عضو هیئت علمی دانشکده اقتصاد، مدیریت و حسابداری، دانشگاه یزد [Email: m.a.feizpour@yazd.ac.ir](mailto:m.a.feizpour@yazd.ac.ir)

۲. دانشجوی کارشناسی ارشد علوم اقتصادی، دانشگاه یزد [Email: baharbaharlouei_1371@yahoo.com](mailto:baharbaharlouei_1371@yahoo.com)

۳. Comanor & Wilson

نقش حسابداران و حسابرسان در مبارزه با مفاسد در تحقق سیاست اقتصاد مقاومتی

رضا حیدری^۱، الهه زبانیژاد^۲، محمد جواد آهکی ورزنه^۳

چکیده

یکی از ارکان اصلی سیاست اقتصاد مقاومتی، مبارزه با مفاسد اقتصادی می باشد. نگاه سنتی که برخورد با مفاسد اقتصادی و تقلب را تنها وظیفه دولت و مراجع قضایی می داند، در اقتصاد پیچیده امروز جایگاه بالایی ندارد و همه عوامل دست‌اندرکار مشتمل بر مدیران، کارکنان، حسابرسان و حسابداران علاوه بر دولت و مراجع قضایی، نقش کلیدی در بحث مبارزه با فساد و تقلب را ایفا می‌کنند. در این مقاله در ابتدا ضمن تعریف فساد مالی، عوامل ایجاد آن و انواع فساد مالی را بیان کرده ایم و سپس به مرور انواع فساد، تخلف و تقلب در صورت های مالی پرداخته ایم و در ادامه ضمن معرفی حرفه ی حسابداری و حسابرسی و پیامد های فساد از نگاه حسابداران و حسابرسان و همچنین راهکارهای مبارزه با مفاسد اقتصادی، سعی کردیم به این سوال پاسخ دهیم که: جایگاه و نقش حسابداران و حسابرسان در مبارزه با مفاسد اقتصادی در جهت تحقق سیاست اقتصاد مقاومتی چیست؟.

واژگان کلیدی: اقتصادمقاومتی، مفاسد اقتصادی، صورتهای مالی، حسابداران، حسابرسان، تقلب، راهکار

۱. دکترای مدیریت و اقتصاد- برق و الکترونیک، عضو هیئت علمی دانشگاه خواجه نصیردین طوسی، Reza1331.heydari@Gmail.com

۲. کارشناسی ارشد حسابداری، دانشگاه آزاد مبارکه، Ezibanejad@Gmail.com

۳. دانشجوی کارشناسی حسابداری، دانشگاه پیام نور مرکز اصفهان، Mrahaki@Ymail.com

بومی سازی تولید بذر و نهال اصلاح شده در جهت افزایش تولید، توسعه پایدار و بهبود صادرات محصولات کشاورزی

کریم انجام^۱، رحیم انجام^۲، هادی خسروبیگی^۳

چکیده

کشاورزی مهم ترین و قدیمی ترین فعالیت بشری است که در حال حاضر پایه و اساس اقتصاد کشورهای زیادی را تشکیل می دهد. جهت رسیدن به ثبات غذایی و اقتصادی بازنگری در وضعیت تولید و افزایش محصول همراه با پایداری آن مهم است. افزایش تولید و پایداری آن از فاکتورهای مهم ثبات اقتصادی و سیاسی می باشند. ماشین آلات فرسوده، سیستم های تولید قدیمی با راندمان پایین و عدم استفاده از بذور و نهال نامرغوب از مهم ترین دلایل عدم افزایش و ثبات تولید می باشند. استفاده از بذر و نهال اصلاح شده موثرترین و ساده ترین راه جهت افزایش تولید و پایداری تولید است. سالانه مقادیر زیادی بذر وارد کشور شده که علاوه بر خروج ارز باعث شیوع آفات و بیماری های قرنطینه ای، فرسایش ژنتیکی بذرهای بومی و وابستگی تولید به خارج می شود. بنابراین با تولید بذرهای اصلاح شده در داخل علاوه بر جلوگیری از خروج ارز از ورود بیماری ها و آفات قرنطینه ای به کشور جلوگیری می نماید. تولید بذر در کشور سبب حفظ ذخایر ژنتیکی، اشتغال زایی، عدم وابستگی تولید به خارج، صادرات بذر و ارزآوری می شود. در صورت گسترش این صنعت درآمد سالیانه زیادی نصیب کشور شده و می تواند جایگزین بخش کوچکی از درآمدهای نفتی می گردد.

واژگان کلیدی: افزایش بهره وری، اصلاح بذر و نهال، توسعه پایدار، صادرات، اشتغال زایی، بیماری های قرنطینه ای

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه تهران، رشته مهندسی علوم باغبانی، Karim.anjam@ut.ac.ir

۲. دانشجوی کارشناسی دانشگاه سید جمال الدین اسدآبادی، رشته گیاهان دارویی و ادویه ای

۳. دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه تهران، رشته مهندسی علوم باغبانی

توانمندی های تولید و توسعه پایدار صادرات گل و گیاهان زینتی

کریم انجام^۱، ابوذر میرزا خانی^۲، رحیم انجام^۳

چکیده

ایران با برخورداری از تنوع اقلیمی، نیروی کار فراوان، وضعیت جغرافیایی و موقعیت ژئواستراتژیک به دلیل نزدیکی به بازارهای مصرف دارای موقعیت مناسبی برای تولید و عرضه گل و گیاهان زینتی است. در حال حاضر تولید گل و گیاهان زینتی به صنعتی بزرگ در جهان تبدیل شده است و دارای سرمایه در گردش بسیار زیادی است. ارزیابی پایین، متوسط عملکرد بالا در واحد سطح گلخانه، کشش پذیر بودن بازار مصرف و طول عمر پس از برداشت خوب به دلیل نور و شرایط آب و هوای خوب از دیگر مزیت های تولید و بازاریابی گل و گیاهان زینتی در ایران محسوب می شود. میزان ارزآوری و اشتغال زایی این صنعت بسیار بالا بوده و نقش مهمی را در کشورهای نظیر هلند بر عهده دارد. برای توسعه این صنعت زیر ساخت های مناسبی باید ایجاد گردد تا بتوان در بازارهای جهانی دوام آورد. مشکلات موجود در صنعت گلکاری شامل: ناکافی بودن هواپیماهای باربری و حمل و نقل هوایی، کافی نبودن خدمات پس از برداشت از جمله سردخانه، نبود توجه لازم به زمان مناسب برداشت، دسترسی نداشتن به مواد افزایش دهنده عمر گل های شاخه بریده و بسته بندی نامناسب که به هیچ عنوان قابل رقابت با اروپا نیست که همین عوامل از مهم ترین موانع تاخیر در صادرات گل های تولیدی ایران است که باعث می شود ۵۰ درصد از گل های تولیدی تبدیل به ضایعات شود. با بهبود این شرایط و به روز کردن علوم و تکنولوژی لازم جهت این صنعت می توان بخشی از وابستگی به تولید نفت و خام فروشی را کاهش داد.

واژگان کلیدی: گل و گیاهان زینتی، صادرات، پتانسیل تولید، اشتغال زایی، توسعه پایدار

^۱ . دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه تهران، رشته مهندسی علوم باغبانی، Karim.anjam@ut.ac.ir

^۲ . دانشجوی کارشناسی ارشد علوم باغبانی دانشگاه تهران

^۳ . دانشجوی کارشناسی گیاهان دارویی و ادویه ای دانشگاه سید جمال الدین اسدآبادی

تأثیر ساختار های اقتصادی بر رفتارهای حاکمیتی و حکمرانی خوب در جمهوری اسلامی ایران

حمید ایزانلو^۱، حسین ابراهیمی^۲

چکیده

در طی چند دهه گذشته ساختار اقتصادی جمهوری اسلامی ایران همواره بر پایه درآمدهای نفتی استوار بوده است و از طرفی همه امتیازات این بخش در دست دولت متمرکز می باشد. بنابراین ما با نوعی از اقتصاد رانتیری در ایران مواجه هستیم؛ تمرکز تمام درآمدهای حاصل از نفت در دست دولت سبب شده است که بین دولت و مردم روزبه روز شکاف ایجاد شده و فاصله آنها از یکدیگر بیشتر شود. از سوی دیگر استقلال مالی دولت از جامعه سبب اتخاذ رویه های اقتدار گرایانه در مناسبات خود با جامعه گردیده است در نتیجه شاهد ضعف نهاد های مدنی و گروه های اجتماعی در کشور هستیم. در همین راستا و برای اصلاح وضعیت اقتصادی و سیاسی و تحقق حکمرانی خوب بحث اصلاح ساختارهای اقتصادی در جوامع مختلف و از جمله در جمهوری اسلامی ایران مطرح شده است. حکمرانی خوب به عنوان الگویی جدید برای توسعه پایدار و تأثیر ساختار اقتصادی در این فرایند در دهه های اخیر جایگاه والایی را به خود اختصاص داده است. این الگو مبتنی بر همکاری، شراکت و تعامل سه بخش دولتی، خصوصی و تعاونی است و برای توسعه پایدار نیازمند دولتی مقتدر است که زمینه ساز تحقق مشارکت همه جانبه سایر بخش ها در توسعه می باشد. در این راستا این نوشتار با روش توصیفی - تحلیلی و با ابزار کتابخانه ای به دنبال پاسخ به این سوال است که تغییر ساختارهای اقتصاد رانتیری نفتی در ایران چه نقشی در دست یابی به حکمرانی خوب در جمهوری اسلامی ایران خواهد داشت؟ فرضیه ای که مطرح می شود این است که به نظر می رسد تغییر ساختارهای اقتصاد رانتیری نفتی در ایران به سوی اقتصاد تولیدی و خودکفا، می تواند منجر به پیدایش حکمرانی خوب در جمهوری اسلامی ایران شود.

واژگان کلیدی: جمهوری اسلامی ایران، ساختار های اقتصادی، رفتار های حاکمیتی، حکمرانی خوب، اقتصاد نفتی رانتیری

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد روابط بین الملل دانشگاه اصفهان، hamid.izanlow@yahoo.com

۲. دانشجوی کارشناسی ارشد روابط بین الملل دانشگاه شهید بهشتی، hossien.ebrahimi@ymail.com

راهکارهای مدیریت زراعی و تغذیه در تولید محصولات کشاورزی در مناطق شور

حامد بخرد^۱، امید نوروزی^۲، مجیب الرحمان سپاهی^۳

چکیده

بهترین راهکارها و روش‌های مهم مدیریتی که در کشاورزی مناطق شور از آنها می‌توان استفاده کرد، میزان بذر می‌باشد. که بهترین میزان بذر استفاده شده در خاک‌های شور ۲۵ درصد بیشتر از بذر مصرفی در شرایط نرمال می‌باشد. همچنین با استفاده از پرایمینگ می‌توان افزایش درصد سبز شدن گیاه و افزایش در تعداد کپسول دربته نسبت به شرایط شاهد را مشاهده کرد. که این کار می‌تواند باعث افزایش عملکرد گیاه در شرایط شور شود. کود سولفات آمونیوم در خاک‌های آهکی- سدیمی و در مناطق خشک و نیمه خشک مفیدتر بوده و نسبت به سایر کودهای حاوی ازت از ارجحیت بیشتری برخوردار است. کود نترات آمونیوم نیز به دلیل اینکه دارای ضریب شوری بالایی می‌باشد و سریعاً حل می‌شود و نسبت به کودهای ازته دیگر شوری بالاتری تولید می‌نماید، در خاک‌های شور و سدیمی توصیه نمی‌شود. از بین کودهای فسفره تفاوت چندانی ندارد که در خاک‌های شور از کدام کود استفاده کرد. همچنین بهترین روش برای اضافه این کود قبل از شخم می‌باشد که باید به زمین زمین داده شود تا پس از شخم در عمق ۲۰ سانتیمتری خاک قرار گیرد.

واژگان کلیدی: شوری، پیش تیمار، هیدروپرایمینگ، تبخیر و تعرق، کود شیمیایی

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه ولیعصر رفسنجان، Hamed.bekhrad@yahoo.com

۲. دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه شیراز

۳. دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه شیراز

بررسی رابطه علی بین توسعه مالی با سرمایه گذاری و رشد بهره وری کل عوامل تولید بخش کشاورزی ایران

احسان بشارت^۱، محمد رضا ارسلان بد^۲

چکیده

در این تحقیق رابطه بین متغیرهای توسعه مالی و ادغام جهانی با رشد بهره وری کل و سرمایه گذاری بخش کشاورزی ایران در طول سال های ۱۳۵۰ تا ۱۳۹۰ بررسی می شود. ده شاخص از سیستم بانکی به عنوان شاخص های توسعه مالی مرتبط با بخش کشاورزی تعریف شده و با استفاده از روش آماری تحلیل عاملی، این شاخص های مالی به یک شاخص جامع که بیانگر توسعه واسطه های مالی است تبدیل شده و با استفاده از آزمون علیت گرنجر، رابطه علی بین این متغیر (FD) و متغیر شاخص ادغام جهانی (TO) و متغیر اثر متقابل دو شاخص (FD \times TO) با متغیرهای رشد بهره وری کل کشاورزی و سرمایه گذاری این بخش مورد بررسی قرار گرفته است. نتایج نشان می دهد بین متغیرهای شاخص توسعه مالی و شاخص ادغام جهانی با سرمایه گذاری بخش کشاورزی یک رابطه علیت دو طرفه وجود دارد و بین شاخص اثر متقابل با سرمایه گذاری یک رابطه علیت یک طرفه وجود دارد و جهت علیت از شاخص اثر متقابل به سمت سرمایه گذاری بخش کشاورزی می باشد. علاوه بر این، نتایج نشان می دهد رابطه ای بین رشد بهره وری کل عوامل بخش کشاورزی ایران و متغیرهای فوق الذکر وجود .

طبقه بندی JEL: ۱۴Q، ۴۷O، ۱۵F

واژگان کلیدی: سرمایه گذاری، رشد بهره وری کل عوامل کشاورزی، توسعه مالی، ادغام جهانی، آزمون علیت

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد اقتصاد کشاورزی، دانشگاه ارومیه، ehsan.basharat1367@gmail.com

۲. دانشیار اقتصاد کشاورزی، دانشگاه ارومیه، m.arsalanbod@urmia.ac.ir

نقش استراتژیک گیاهان دارویی در توسعه اقتصادی ایران

مجتبی بلاژفام^۱، داوود داداشی^۲

چکیده

شرایطی که در حال حاضر در کشور ما وجود دارد وابستگی نسبتاً زیاد به درآمدهای منابع تجدیدناپذیری مثل نفت است. باید توجه داشت که امروزه درآمدهای نفتی را به جای مصرف مستقیم، باید صرف سرمایه‌گذاری روی صنایع مهم و سودآور نمود. رویکرد جهانی به سمت استفاده‌های مختلف درمانی، غذایی، صنعتی و ... از گیاهان دارویی و معطر، موجب تبدیل صنعت تولید و فرآوری این گیاهان به یکی از صنایع سودآور و مهم در سراسر دنیا گشته است. براساس آمار سازمان بهداشت جهانی ۷۵ درصد از مردم فرانسه، ۵۰ درصد از مردم کانادا، ۴۸ درصد از مردم استرالیا و ۴۰ درصد از مردم بلژیک و ... در حال حاضر از داروهای گیاهی برای درمان استفاده می‌کنند. مصرف رو به تزاید آن تنها اختصاص به کشورهای در حال توسعه نداشته، بلکه یکی از فاکتورهای مهم بهداشتی کشورهای پیشرفته نیز محسوب می‌گردد. کشور فلیپین حجم عظیمی از درآمدهای خود را از فروش گیاهان دارویی و گیاهان وحشی به دیگر کشورها بدست می‌آورد. ایران با داشتن خصوصیات اکولوژیکی و اقلیمی متنوع، می‌تواند یکی از کشورهای کم‌نظیر در تولید گیاهان مختلف باشد به طوری که ایران از ۱۳ اقلیم موجود در جهان، ۱۱ اقلیم را به خود اختصاص داده است. حدود ۳۰۰ روز آفتابی و تقریباً ۸۰۰۰ گونه گیاهی که معادل ۲ برابر فلور کل اروپا است از دیگر ویژگی‌های کشورمان می‌باشد، بنابراین، اگرچه در زمینه توسعه صنعت گیاهان دارویی و صنایع تبدیلی مربوط به آن در ابتدای راه هستیم، ولی می‌توانیم با برنامه‌ریزی صحیح، بخش قابل توجهی از بازارهای جهانی را به خود اختصاص دهیم.

واژگان کلیدی: گیاهان دارویی، اسانس، طب سنتی، صادرات، اشتغال‌زایی.

۱. فارغ التحصیل کارشناسی علوم باغبانی دانشگاه مراغه، m.belazhfam@yahoo.com

۲. فارغ التحصیل کارشناسی ارشد بیوتکنولوژی کشاورزی دانشگاه تهران، dadashi67.d@gmail.com

فساد اقتصادی و پیامدهایش

مهدی پورانوش^۱

چکیده

فساد امروزه در اکثر کشورهای جهان موضوع اصلی و اساسی می باشد که اکثر کشورها با موضوع فساد درگیر می باشند. وقوع فساد به عنوان یک پدیده نامطلوب اجتماعی، علل اقتصادی و اجتماعی متعددی داشته و با توجه به اهمیت موضوع فساد در کشورهای مختلف، در سال های اخیر مطالعات گسترده ای به منظور شناسایی و تبیین علل وقوع آن انجام شده است و مهمترین راه مبارزه با فساد شناسایی علل و پیامدهای آن می باشد. در این پژوهش با روش کتابخانه ای به بررسی فساد اقتصادی و پیامدهایش پرداختیم. یافته های این بررسی نشان می دهد که فساد، علل اقتصادی و اجتماعی متعددی دارد و باعث ناکارآمدتر شدن دستگاه حکومتی، فقر بیشتر و همچنین بیشتر شدن نابرابری در جامعه می شود و همچنین برای مبارزه با فساد به طور کلی و فساد اقتصادی باید اکثر نهادهای دولتی و در بعضی موارد نهاد های بین المللی بسیج شوند تا بتواند با این مسئله مبارزه کنند.

واژگان کلیدی: فساد، فساد اقتصادی، پیامدهای فساد اقتصادی

۱. کارشناسی ارشد مهندسی عمران دانشگاه شهید باهنر کرمان، Mehdi_pr@yahoo.com

بررسی استفاده از قند گیاه استویا تلاشی جهت پیشرفت استفاده از گیاهان دارویی

عبداله جوان مهر^۱، حجت دهقانی^۲

چکیده

استویا یک راهکار بزرگ در جایگزین کردن قندهای طبیعی به جای قندهای مصنوعی برای کسانی است که روزانه به مقدار کالری مصرفی خود توجه دارند. این گیاه اولین بار در پاراگوئه رشد کرد. می توان از قند حاصل از برگ های این گیاه به عنوان مکمل رژیمی استفاده کرد و نیز در نوشیدنی ها، شیرینی ها، شکلات ها، مربا، آدامس، سس و حتی ماست به کار برد. در هر هکتار معادل ۱۰۰۰ کیلو گرم گیاه استویا قابل برداشت است که معادل ۶۰ کیلوگرم پودر شیرین استویا می باشد. در کشت گلخانه ای این گیاه، با پوشش پلاستیکی، در هر متر مربع می توان ۱۴ عدد از این گیاه را کاشت و با این روش در هر هکتار ۵ تن گیاه تولید می گردد، به شرطی که با ۷/۶ تن کودپاشی شده باشد. از این ۵ تن گیاه می توان یک تن پودر بدست آورد. تکثیر گیاه استویا از طریق قلمه های کوچک تهیه شده از گیاهان مسن تر بسیار دشوار است؛ به همین دلیل اگر از راه تکثیر بافت گیاهی تلاش شود نتایج بهتری حاصل خواهد شد. پیشنهاد می گردد پیش از آن که کشت گسترده گیاه استویا در هر منطقه انجام گیرد، کمیته ای از کارشناسان به بررسی محل، شرایط آب و خاک و اقلیم و بازار فروش و فرآوری آن بپردازد.

واژگان کلیدی: گیاه دارویی، پیشرفت، دیابت، استویا، قند، پزشکی

۱. دانشجوی کارشناسی، مهندسی کشاورزی، دانشگاه جهرم، fisher1۳۷۰@yahoo.com

۲. دانشجوی کارشناسی، مهندسی کشاورزی، دانشگاه جهرم، hojjatd@ymail.com

اهمیت ورمی کمپوست درپیشبرد کشاورزی پایدار

سیدمجتبی حسینی^۱، مسعود زرنندی^۲، ابوطالب منظری توکلی^۳

چکیده

کشاورزی پایدار نوعی نظام تولید مواد غذایی است که علاوه بر کاهش استفاده از نهاده های شیمیایی به فکرسلامت خاک، سلامت و رفاه انسان و حفظ منابع طبیعی است. در این روش برای جلوگیری از مصرف نهاده های شیمیایی، از تناوب زراعی، کودهای آلی و ... استفاده می شود. در نتیجه میزان اثرات منفی به سلامت انسان، منابع طبیعی، محیط زیست و جامعه به حداقل کاهش می یابد. یکی از اهداف کشاورزی پایدار افزایش باروری خاک می باشد. تغذیه صحیح گیاهان تأثیر مستقیمی در سلامت انسان و دام دارد و باعث می شود تا یک جامعه ای پر از نشاط و امید داشته باشیم. از این رو جهت تولید محصولات سالم نیاز به خاک مناسب، مبارزه بیولوژیک و تغذیه پاک می باشد. تحقیقات ثابت کرده اند که کودهای آلی بیولوژیک سهم بسزایی در تغذیه و تولید محصولات سالم دارند. در بین کودهای آلی، ورمی کمپوست اقتصادی ترین منبع تولید نیتروژن است. در مورد اثرات مفید ورمی کمپوست می توان به بهتر شدن پایداری خاکدانه های خاک و کاهش خطر فرسایش اشاره کرد و این که کمپوست می تواند موجب افزایش تخلخل خاک و ظرفیت نگهداری آب خاک شود که این خود باعث حفظ منابع برای آیندگان می شود.

واژگان کلیدی: منابع طبیعی، محصولات سالم، کشاورزی پایدار، ورمی کمپوست

۱. دانشجوی دانشگاه فردوسی مشهد، seyedmojabahosseini۳۰۳۸@yahoo.com

۲. دانشجوی دانشگاه فردوسی مشهد، masoud_zarandea@yahoo.com

۳. دانشجوی دانشگاه فردوسی مشهد، abotavakkoli@yahoo.com

ضرورت تبیین حقوق مالکیت در الگو اسلامی ایرانی پیشرفت

مهدی طغیانی^۱، احمد خسرویانی^۲، امیرعباس اجری^۳

چکیده

الگو اسلامی ایرانی پیشرفت که از سوی مقام معظم رهبری مطرح گردید در جهت حرکت جامعه به سمت توسعه ایرانی و اسلامی؛ در واقع الگو متناسب با نیازهای کشور و دربرگیرنده توسعه مادی و معنوی باشد. در این پژوهش به بررسی نقش حقوق مالکیت و اهمیت پرداختن به آن و اینکه چرا باید تعریف حقوق مالکیت را جدا از سایر تعاریف کنونی انجام دهیم و اینکه نقش حقوق مالکیت در توسعه کشور چیست و چگونه باعث پیشرفت جامعه می‌شود. که به روش اسنادی به این سوالات پاسخ داده شده است. حقوق مالکیت در افزایش سرمایه گذاری، کاهش فقر، تخصیص بهینه منابع و انباشت سرمایه فیزیکی بسیار تاثیرگذار می‌باشد. همچنین به علت تفاوت در نظام مالکیت در اسلام با سایر مکاتب و چون ما کشوری اسلامی هستیم نیاز به یک تعریفی بومی و منسجم از حقوق مالکیت داریم. همچنین فقط تعریف حقوق مالکیت کفایت نمی‌کند بلکه باید تضمین و حفاظت از آن به درستی صورت گیرد که ابزار و اسناد مالکیتی و دادگستری به شکل ارزان و به راحتی در اختیار دیگران قرار بگیرد تا حقوق مالکیت در کشورمان به شکلی کارا عمل کند.

واژگان کلیدی: الگو اسلامی ایرانی پیشرفت، نهاد، حقوق مالکیت

۱. عضو هیئت علمی دانشگاه اصفهان mtoghyani@gmail.com

۲. کارشناسی ارشد اقتصاد اسلامی دانشگاه اصفهان ahmad.khosraviani1990@gmail.com

۳. کارشناسی ارشد اقتصاد اسلامی دانشگاه اصفهان

بررسی و رتبه بندی عوامل موثر جمعیت شناختی بر پذیرش الگوهای اقتصاد مقاومتی (مطالعه موردی : دانشکده مدیریت و حسابداری دانشگاه شهید بهشتی)

ابراهیم وکیل یزدی^۱، فاطمه خواجه فینی^۲

چکیده

مسئله اقتصاد در کشور ما در دوره پس از انقلاب اسلامی دچار تحولات بسیاری قرار گرفته است که وقوع برخی از این تحولات در دنیا کم سابقه است. از این جهت در شرایطی که نمی توان از الگوهای رایج اقتصادی در جهت پیشرفت و توسعه کشور استفاده کرد پیدا کردن راه حل های نو و ایده پردازی از سوی صاحب نظران اقتصادی اهمیت پیدا میکند. نخستین بار ایده اقتصاد مقاومتی در ایران از سوی مقام معظم رهبری برای تبدیل تهدیدات غرب به فرصت هایی در جهت بهبود شرایط کشور مطرح شد و مطالعه بیشتر در این زمینه بر عهده خبرگان اقتصادی گذاشته شد. حال با توجه به شرایط موجود بر آن شدیم که عوامل موثر بر پذیرش الگوهای اقتصاد مقاومتی شامل: سن، سطح تحصیلات، شغل افراد و جنسیت را رتبه بندی کنیم این تحقیق از نظر ماهیت و هدف کاربردی و از لحاظ جمع آوری داده ها از نوع توصیفی و تحلیلی است. جامعه آماری مورد بررسی دانشکده مدیریت و حسابداری دانشگاه شهید بهشتی می باشد و نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل داده ها نشان گر این مسئله است که پذیرش الگوهای اقتصاد مقاومتی در تمام ابعاد آن دارای عملکردی مطلوب و مثبت است اما باید فاصله مولفه های تحقیق تا نقطه ایده آل رعایت شود.

واژگان کلیدی: اقتصاد مقاومتی، جمعیت شناختی

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه شهید بهشتی Vakiliman@gmail.com

۲. دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه شهید بهشتی khajehfini@gmail.com

جوان ایرانی و اقتصاد مقاومتی، اقتصاد دانش بنیان؛ چالش‌ها و راهکارها

نیلوفر دست‌موزه^۱، نسترن دست‌موزه^۲

چکیده

جوانان ایرانی یکی از قدرتمندترین و آماده‌ترین اقشار جامعه اسلامی ما را تشکیل داده و از خلاقیت‌ها و استعدادهای بالایی برخوردارند. به همین جهت مشارکت جوانان در بحث توسعه سیاسی، اقتصادی، فرهنگی و محور قرار دادن آنها در این امر از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. ما معتقدیم توسعه سیاسی، اقتصادی و فرهنگی بدون حضور و مشارکت فراگیر جوانان امکان‌پذیر نیست. در یک کلام جامعه موفق، پیشرفته و توسعه‌یافته با حضور جدی، صادقانه، دلسوزانه و خالصانه جوانان امکان‌پذیر است. دانش به عنوان یکی از نیروهای بسیار مؤثر در تحولات اقتصادی و اجتماعی به شمار می‌آید و یک کالای عمومی محسوب می‌شود، زیرا می‌توان دانش را بدون کاهش و استهلاک، با دیگران به اشتراک گذاشت. در حقیقت دانش، به عنوان یک منبع دائمی، همواره در اختیار بنگاه‌های اقتصادی قرار می‌گیرد و با مشارکت مکرر در فرآیندهای گوناگون تولیدی و خدماتی، سبب افزایش مزیت رقابتی و ایجاد ارزش افزوده می‌شود. در نتیجه، این امر می‌تواند سبب گسترش رفاه اجتماعی و عامل کاهش فقر و بی‌عدالتی و موجب ارتقای روند توسعه‌ی پایدار گردد. اصطلاح اقتصاد مقاومتی در سال‌های اخیر توسط مقام معظم رهبری (مدظله العالی) مطرح و سپس به مفهوم رایج مباحث اقتصاد سیاسی تبدیل شده است. یکی از رویکردهای مناسب جهت تحقق اقتصاد مقاومتی رویکرد استراتژیک است. در برابر جنگ اقتصادی است که اقتصاد مقاومتی معنا پیدا می‌کند. برای تحقق اقتصاد مقاومتی شناسایی و به کارگیری ظرفیت‌های داخلی امری ضروری و توسعه شرکت‌های دانش‌بنیان یکی از راهبردهای مهم و اثرگذار می‌باشد.

واژگان کلیدی: جوانان ایرانی، توسعه اقتصادی، مقام معظم رهبری، اقتصاد مقاومتی

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه آزاد اسلامی لاهیجان، پست الکترونیک: dastmoozahn@yahoo.com

۲. دانشجوی دکتری دانشگاه شهید بهشتی

بررسی نقش کشاورزی در کاهش آمار بیکاری

امید دوستی ایرانی^۱، پیمان آذرکیش^۲، امیرحسن حسینی^۳، محمد تیرگری سراجی^۴

چکیده

در این مقاله نگاه کوتاهی به اهمیت بخش کشاورزی در توسعه و پیشرفت اقتصادی یک جامعه شده است. با توجه به پتانسیل بالای کشور در تولید محصولات کشاورزی در فصول مختلف سال لازم و ضروری است که با نگاهی مجدد به ساختار کشاورزی در ایران و بررسی راهکارهای جدید از این پتانسیل نهایت استفاده به عمل آید. یکی از مشکلات اساسی در کشور ما وجود آمار بالای بیکاری می باشد که به تبع آن مشکلات جدیدی به وجود می آید که از جمله آن ها می توان به مشکلات فرهنگی و اقتصادی اشاره کرد. فارغ التحصیلان بخش کشاورزی به عنوان یک پایگاه علمی اگر به صورت صحیح در حیطه علمی خود فعالیت نمایند، اساسی ترین گام در چیدمان زیر ساخت های کشاورزی برداشته می شود. از دیگر عواملی که مانع پیشرفت صنعت کشاورزی در کشور می گردد می توان به، عدم ارتباط نزدیک کشاورزی با صنعت و نبود صنایع تبدیلی، عدم توسعه مکانیزاسیون و ماشین آلات مطابق با استاندارد روز، عدم مدیریت آبهای روان، عدم وجود مجتمع های کشاورزی و نبود مشاوره های فنی و علمی رایگان در مراکز جهاد کشاورزی اشاره کرد. بنابراین نگاهی دوباره به بخش کشاورزی با در نظر گرفتن دلایل فوق می تواند کمک عظیمی به پیشرفت کشاورزی ایران کند.

واژگان کلیدی: کشاورزی، اشتغال زایی

-
۱. دانشجوی کارشناسی ارشد مهندسی مکانیک ماشین های کشاورزی، دانشگاه فردوسی مشهد، omiddoostiirani@yahoo.com
 ۲. دانشجوی کارشناسی ارشد مهندسی باغبانی، دانشگاه فردوسی مشهد، payman_azarkish@yahoo.com
 ۳. دانشجوی کارشناسی ارشد مهندسی باغبانی، دانشگاه فردوسی مشهد، amirhasan6887@yahoo.com
 ۴. دانشجوی کارشناسی ارشد اقتصاد کشاورزی، دانشگاه فردوسی مشهد، mohammad.tirgari@yahoo.com

شاخص فضای کسب و کار

معیاری برای پیشرفت اقتصاد ایران

محمد علی فیض پور^۱، فاطمه دهقانی بزرگ آبادی^۲

چکیده

بند پنجم سیاست‌های کلی اشتغال بر بهبود محیط کسب و کار و ارتقای شاخص‌های آن تأکید داشته و سیاست‌های کلی برنامه پنجم توسعه در چارچوب سند چشم انداز بیست ساله ابلاغی توسط مقام معظم رهبری در حوزه امور اقتصادی و در بند ۳-۲۱ بر بهبود فضای کسب و کار کشور با تأکید بر ثبات محیط اقتصاد کلان، فراهم آوردن زیرساخت‌های ارتباطی، اطلاعاتی، حقوقی، علمی و فناوری مورد نیاز، کاهش خطرپذیری‌های کلان اقتصادی، ارائه مستمر آمار و اطلاعات به صورت شفاف و منظم به جامعه تمرکز یافته است. بر این اساس، شاید بتوان بررسی شاخص فضای کسب و کار که خود از ده معیار اساسی تشکیل شده را به عنوان معیاری از پیشرفت در حوزه اقتصادی تلقی نمود. این در حالی است که دولت یازدهم در حوزه اقتصادی، بهبود فضای کسب و کار را به عنوان اصلی ترین محور خویش قلمداد نموده است. با چنین رویکردی این مقاله کوشیده است تا تصویری از فضای کسب و کار را در اقتصاد ایران در مقایسه با کشورهای منطقه سند چشم انداز جمهوری اسلامی ایران در افق ۱۴۰۴ ارائه نماید. نتایج این پژوهش نشان دهنده آن است که جایگاه ایران در مقیاس‌های جهانی و منطقه‌ای از حیث شاخص‌های فضای کسب و کار در طی سالیان گذشته نه تنها بهبود نیافته بلکه در مجموع رتبه ایران در طی این سال‌ها به شدت تنزل یافته است.

واژگان کلیدی: فضای کسب و کار، سند چشم انداز ایران

۱. دکترای اقتصاد صنعتی، اقتصاد صنعتی، دانشگاه یزد، m.a.feizpour@yazd.ac.ir

۲. کارشناس ارشد، مدیریت صنعتی، دانشگاه یزد، md.۴mmd@gmail.com

جایگاه آموزش علم اقتصاد در ایران اسلامی

و تحلیل آموزش این علم در پایه ریزی و سازماندهی اقتصاد مقاومتی

نستوه دیناروند^۱

چکیده

امروزه آموزش و توسعه دانش به عنوان یکی از مهم ترین عناصر پیشرفت در کشور های توسعه یافته به شمار می رود؛ و یا به نوع دیگری می توان گفت : داشتن سطح کمی و کیفی آموزش بالا ، خود عاملی مهم در رشد و توسعه یافتگی در کشورهای پیشرفته است. اقتصاد نیز به عنوان یک علم مدرن امروزی ، می بایست از آموزشی نوین و قابل قبول در کشور ما برخوردار باشد. متاسفانه عامل بسیاری از تنش های اقتصادی کشورمان در سال های اخیر ، ریشه در آموزش ناقص و ناکافی این علم در نظام آموزشی ما دارد. می توان دلایل ناقص بودن آموزش این علم در کشور را ، ریشه در مواردی چون نبود زیر ساخت های لازم برای آموزش این علم در کشور ، نا کافی بودن توجه مسوولان مربوطه به آموزش اصولی و کلی این علم در کشور و فراهم نیامدن شرایط لازم برای توسعه این علم در کشور ، آشنایی کم با این علم در کشور ، نبود انگیزش های لازم برای جذب داوطلبان ورود به دانشگاه برای ورود به این رشته و ... را نام برد. و در کل می توان گفت امروزه در ایران بیش ترین نیاز برای ترمیم و تکمیل بدنه اقتصاد کشور به طور مستقیم وابسته به آموزش کمی و کیفی بالای این علم در کشور دارد. و در یک نگاه کلی می توان گفت بالا بردن سطح آموزش علم اقتصاد در ایران ، قطعاً نقش زیادی در تشکیل و سازماندهی اقتصاد مقاومتی دارد و همان گونه که ذکر شد می توان رشد آموزش علم اقتصاد را در ایران اسلامی ، تحقق الگوی پیشرفت ایرانی اسلامی دانست. و این مقاله می کوشد تا با تحلیل جایگاه آموزش علم اقتصاد در کشور و ارایه راهکار های آموزشی این علم در کشور ، به خودی خود بتواند ، نقشی در شکوفایی اقتصاد ایران اسلامی و در نتیجه کمک به بنیان گذاری مکتبی اقتصاد مقاومتی و توسعه علوم اسلامی انسانی داشته باشد.

واژگان کلیدی: اقتصاد مقاومتی ، اقتصاد اسلامی ، آموزش علم اقتصاد ، پیشرفت اقتصادی

۱ . دانشجوی کارشناسی معارف اسلامی و اقتصاد دانشگاه امام صادق(ع) ، NASTOOH521@GMAIL.COM

اثر پذیری رشد اقتصادی از هزینه‌های تحقیقاتی

(مقایسه ایران با کشورهای کره جنوبی و چین)

محمد صادق رستمیان^۱

چکیده

سرمایه گذاری، نیروی کار و تکنولوژی سه عامل موثر بر رشد اقتصادی محسوب می‌شوند. اما بنا بر شرایط و محیط اقتصادی کشورها میزان اثر پذیری رشد اقتصادی از هر یک از این سه عامل متفاوت است. کشورها در مسیر توسعه یافتگی نیازمند هزینه بیشتر در مورد هر یک از این عوامل هستند. در این مطالعه با استفاده از داده‌های سال‌های ۱۹۹۶-۲۰۱۰ به تخمین میزان اثرپذیری رشد اقتصادی از عوامل مذکور با تاکید بر هزینه‌های تحقیقاتی (با استفاده از متغیر هزینه‌های تحقیق و توسعه) در کشورهای ایران، چین و کره جنوبی پرداخته شد. نتایج این مطالعه نشان می‌دهند کشورها در مسیر توسعه جهت افزایش رشد اقتصادی هزینه‌های بیشتری را صرف کارهای تحقیقاتی می‌کنند و در ادامه مسیر توسعه یافتگی افزایش این هزینه‌ها تاثیر مثبتی بر رشد اقتصادی ندارد و عامل بسیار مهم‌تر مخارج سرمایه گذاری است.

واژگان کلیدی: رشد اقتصادی، سرمایه گذاری، تحقیق و توسعه، ایران، کره جنوبی، چین.

۱. دانشجوی کارشناسی اقتصاد نظری دانشگاه ارومیه sadegh.rostamian@gmail.com

بهره وری لازمه اقتصاد مقاومتی و پیشرفت همه جانبه کشور

حسین رضائی^۱، وجیهه اصغرزاده^۲، مریم مروی^۳

چکیده

در سطح کشور فعالیت های گسترده ای در زمینه های مختلف اقتصادی، سیاسی، فرهنگی، ورزشی و ... صورت می گیرد ولی شاهد کمتر نتیجه ی از این دست فعالیت ها هستیم. در این مقاله به بررسی این موضوع می پردازیم که مسئولین کشور در درجه اول و شهروندان و مردم عادی در درجه بعد کمتر به این موضوع توجه می کنند و یا اگر توجه دارند مفهوم درست بهره وری را به خوبی درک نکرده اند. مفهوم بهره وری اختصاص به بخش اقتصادی و صنعتی کشور ندارد و در تمام شئون زندگی انسان جای دارد و انسان باید با در نظر گرفتن مفهوم بهره وری در تمامی عملکردهای خود موجبات افزایش آن را فراهم آورد. به همین دلیل ما در این مقاله بهره وری را در سطوح فرد، خانواده، سازمان و در نهایت کشور بررسی کرده و راهکارهایی برای رسیدن به حداکثر بهره وری ارائه خواهیم داد. از آن جا که در مبحث اقتصاد مقاومتی کشور باید ضمن مقاومت در مقابل فشارها همچنان به رشد و شکوفایی خود ادامه دهد بر همگان واجب است تا با استفاده از راهکارهایی که در مقاله به آن اشاره می شود با بهینه عمل کردن و افزایش بهره وری خود موجبات پیشرفت همه جانبه کشور را فراهم آورند.

واژگان کلیدی: بهره وری، پیشرفت، اقتصاد مقاومتی، بهره وری فردی، بهره وری سازمانی، بهره وری کشوری

۱. دانشجوی کارشناسی رشته مدیریت دانشگاه فردوسی مشهد، h.rezaei۸۷۹@gmail.com
۲. دانشجوی کارشناسی رشته مدیریت دانشگاه فردوسی مشهد، vajihe_asgharzadeh@yahoo.com
۳. دانشجوی کارشناسی رشته مدیریت دانشگاه فردوسی مشهد، maryam.marvi۱۲۳@gmail.com

بررسی منابع انسانی در توسعه اقتصاد ایران

صدیقه رضائی برشنه^۱

چکیده

در این مقاله منابع انسانی را به عنوان یکی از مهمترین عامل توسعه اقتصادی مورد بررسی قرار داده ایم. عامل نیروی انسانی را به ۲ طریق می توان افزایش داد، یکی افزایش تعداد نیروی انسانی که در کشورهای در حال توسعه خود مانعی برای توسعه است و دیگری کارآیی و بهره وری بیشتر نیروی انسانی است. در این مقاله به بررسی راه های مؤثر برای بهره وری بیشتر نیروی انسانی با هدف برآستن گامی به جلو، پرداخته شده است.

واژگان کلیدی: توسعه، بهره وری، منابع انسانی، شاخص، تولید ناخالص،

۱. فنی و حرفه ای دکتر شریعتی، rezaeisedigheh@yahoo.com

توسعه اقتصادی مبتنی بر ظرفیت های مناطق مختلف کشور، راهکاری موثر در تضمین توسعه اقتصادی پایدار

تیمور رضاقلی^۱

چکیده

در هر کشوری وجود منابع اقتصادی اعم از پتانسیل های کشاورزی ، معدنی ، جاذبه های گردشگری و موقعیت استراتژیک ژئوپلیتیکی از جمله امتیازهای محسوب می شود که متضمن اقتصاد پویا و توسعه پایدار در آن کشورها می باشد که نه تنها موجب تحولاتی شگرفی در عرصه پیشبرد اهداف و چشم اندازهای اقتصادی می باشد بلکه موجب توسعه زیر ساختهای و پیشرفت متناسب با برنامه های پیشبردی و چشم اندازهای توسعه ای نیز می باشد. با توجه به این مهم ، کشور ما نیز که از نظر موهبت های بالقوه توانشی و ذخیره ای در جایگاه مناسبی قرار دارد بایستی از این مواهب در جهت پیشبرد چشم اندازهای خود به نحو احسن استفاده کند. از این رو توسعه اقتصادی مبتنی بر ظرفیت های مناطق مختلف کشور در ایران می تواند بسیار کارآمد باشد. به دلیل وسعت کشور که حدود یک درصد خشکی های جهان را دارد؛ وجود معادن و پتانسیل های بالقوه مخازن عظیم هیدروکربوری ، قرارگرفتن کشور در موقعیت مکانی استراتژیک و ژئوپولیتیک قابلیت های بخش کشاورزی، وجود نیروی جوان و تحصیلکرده و ... از جمله کاتالیزورهای اجرای توسعه پایدار و پیشرفت متوازن مبتنی بر اقتصاد بومی - ملی ایران است که نسخه راهگشا در برابر عدم تعادل و نوسانات اقتصاد کشور است. نوسانات سینوسی کاهش یا افزایش ظرفیت های اقتصادی عاملی مهم در برابر آسیب پذیر بودن برنامه ها و چشم اندازهای پیشرفت کشور است که تنها با استفاده از پارامترهای مدرن و شیوه های نوین اقتصادی می توان از آسیب های جدی آن کاست.

واژگان کلیدی : منطقه بندی اقتصادی، توسعه اقتصادی، بومی سازی اقتصاد، چشم اندازهای توسعه ای

۱ . دانشجوی کارشناسی علوم زمین دانشگاه کردستان، Taimor۱۳۷۰@gmail.com

بررسی عوامل موثر بر توسعه ناپایدار اصفهان

مهدی زارع پور^۱

چکیده

بررسی اثرات زیست محیطی در دنیای امروز که جهان رهیافت توسعه پایدار را مد نظر قرار داده است حائز اهمیت می باشد. با توجه به اینکه اصفهان دارای پتانسیل های زیادی جهت رشد و توسعه در ابعاد مختلف می باشد، متأسفانه بر روند بروز ناپایداری ها افزوده شده است. روند افزایش مشکلات، کمبود آب و تخریبهای زیست محیطی نقش موثری را در تشدید بحران اصفهان دارد. هدف از این مقاله بررسی عوامل موثر بر توسعه ناپایدار اصفهان به صورت سیستمی بخصوص در ابعاد اجتماعی و زیست محیطی است که می تواند راه گشایی برای آگاهی افراد و مسئولین و برگشت به حالت پایدار باشد. مقاله حاضر به صورت مقاله مروری می باشد و حاصل مطالعه کتابخانه ای، اینترنتی، تجارب و مشاهده های نویسندگان است. به طور کلی می توان گفت اگر چه اصفهان در بعد اقتصادی توانسته به پیشرفت هایی نایل آید اما برای رسیدن به توسعه پایدار باید به دو بعد اجتماعی و زیست محیطی توجه بیشتری شود.

واژگان کلیدی: بررسی عوامل موثر بر توسعه ناپایدار اصفهان، اصفهان، توسعه ناپایدار، توسعه

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد توسعه روستایی، دانشگاه صنعتی اصفهان Mahdi.brd@gmail.com

آموزش و ارتقا سطح سواد تغذیه‌ای افراد جامعه راهی برای مقابله با سوء تغذیه

سیمین سبزیچی^۱، زهرا شاهدهی اصل^۲، آزاده زاهدهی^۳، طلا رسولی^۴

چکیده

با توجه به افزایش جمعیت جهان و فشارهای وارده بر کشاورزی، امروزه مردم جهان دچار سوءتغذیه گردیده‌اند، این سوءتغذیه و عدم امنیت غذایی نیروی کاری افراد جامعه را تحت تاثیر قرار می‌دهد و موجب بروز بیماری‌ها در افراد مختلف می‌گردد. در قانون اساسی کشور در چندین اصل و همچنین در برنامه توسعه‌ی پنجم ملی و ایران ۱۴۰۴ به مسئله‌ی سوءتغذیه پرداخته شده و قوانینی در جهت مبارزه و پیشگیری از سوءتغذیه وضع شده است. سوءتغذیه یک مشکل و خطر بزرگ برای هر جامعه‌ای تلقی می‌شود که کل جامعه را تحت تاثیر قرار داده و باعث کاهش درآمد ناخالص ملی می‌گردد. از این‌رو از راه‌های مختلفی با سوءتغذیه مبارزه می‌شود که ما در کنار همه‌ی این راه‌ها می‌توانیم با آموزش افراد جامعه و ارتقاء سواد تغذیه‌ای آنان در پیشگیری از سوءتغذیه موثر عمل کنیم بخصوص با آموزش زنان هر جمعیت زیرا در چرخه‌ی آماده سازی غذا نقش مهم را ایفا می‌کنند و همچنین در کنار زنان به کشاورزان آموزش داده شود تا علاوه بر توجه کمیت تولیدی محصولات کیفیت را نیز مورد توجه قرار دهند و با رفع سوء تغذیه باعث پیشرفت اقتصادی و تولیدی جامعه منجر گردد.

واژگان کلیدی: امنیت غذایی، سوءتغذیه، سواد تغذیه‌ای، آموزش، پیشرفت اقتصادی، پویایی جامعه

۱. کارشناسی زراعت و اصلاح نباتات دانشگاه مراغه، javani۱۳۷۰@yahoo.com

۲. کارشناسی زراعت و اصلاح نباتات دانشگاه مراغه، ss۷۰۷۰s@yahoo.com

۳. کارشناسی زراعت و اصلاح نباتات دانشگاه مراغه، azadeh.avazeh@yahoo.com

۴. کارشناسی زراعت و اصلاح نباتات دانشگاه مراغه، mohabatyollari@yahoo.com

بررسی اقتصاد مقاومتی از دیدگاه اسلام و اهل بیت (ع)

زهرا سیاہ سر^۱، مهسا هومن^۲، عین الله ایمانی^۳، نسیمه گنجعلی^۴

چکیده

اقتصاد مقاومتی مفهومی جدید در ادبیات اقتصادی جهان است که از سوی رهبر معظم انقلاب طرح گردید. این مفهوم با جهت گیری مقاومتی خود را برای عبور از سیاست های خصمانه دشمنان و پی گیری پیشرفت دانش با استفاده از قابلیت های کار آفرینی و تمرکز زدایی از فعالیت های دولتی طرح گردیده است. اهمیت جهاد اقتصادی تا آنجاست که در اسلام و در کلام اهل بیت (ع) برتر از جهاد با دشمنان در میدان جنگ معرفی شده است و این مهم ناشی از اهمیت استقلال اقتصادی در زندگی فردی و اجتماعی مسلمانان در سطح خرد و استقلال اقتصادی در سطح کلان می باشد. از مهمترین مصادیق مقاومت اقتصادی از منظر اهل بیت (ع) می توان به کار و تلاش، اهمیت تولید، عدالت و اخلاق اقتصادی اشاره کرد.

واژگان کلیدی: اقتصاد مقاومتی، جهاد اقتصادی، عدالت اقتصادی، استقلال اقتصادی

۱. مدرس دانشگاه علمی کاربردی سازمان زندانهای زاهدان، z.seasar@yahoo.com

۲. کارشناس ارشد مدیریت محیط زیست، h.mahsima@yahoo.com

۳. مدرس دانشگاه پیام نور، reza.imani64@yahoo.com

۴. کارشناس ارشد علوم سیاسی، nasibeh.ganjali@yahoo.com

رتبه بندی شرکت های تجاری

حسین نجفی^۱

چکیده

در دنیای بازرگانی شناخت طرف مقابل نقش بسیار ویژه‌ای در تضمین معاملات و قراردادهای دارد و سبب اطمینان خاطر در تجارت خواهد شد. شرکت‌های تجاری یکی از اشخاص عمده تاجرین محسوب می‌گردد که در قراردادهای امروز نقش ویژه‌ای دارند. در ایران هر چند شیوه‌های مختلفی در دسته‌بندی شرکت‌های تجاری دیده می‌شود؛ اما معیار مناسبی که نشانگر اعتبار این اشخاص باشد به چشم نمی‌خورد. قانونگذار ما در تدوین قانون تجارت خصوصاً لایحه شرکت‌های تجاری بر آن بود تا با وضع شرکت‌های مختلف، مردم را با توجه به تعداد شرکا و میزان سرمایه به یک نوع خاصی از شرکت‌های تجاری سوق دهد لکن در این کار موفق نبود و شرکت‌های تجاری در مدل‌های خود به کار برده نشدند. در گامی دیگر می‌توان شرکت‌های تجاری را با استفاده از مدل‌های رتبه‌بندی شناسایی کرده و بازرگانان و تجاری که تمایل به فعالیت در قالب شرکت‌های تجاری دارند را می‌توان به قالب مد نظر آنان هدایت کرد. باید گفت رتبه بندی این اشخاص همانند اعطای درجه به هتل‌ها طرف مقابل را آشنا به وضعیت شرکت تجاری خواهد کرد و این امر سبب افزایش ارکان تجارت یعنی اعتبار و سرعت خواهد شد. رتبه بندی شرکت‌های تجاری را با شیوه‌های متفاوتی می‌توان انجام داد که در نوشتار حاضر با معرفی برخی شاخصه‌ها و بررسی استفاده از این کار تلاش خواهیم کرد مزایای این اقدام را در ایجاد امنیت اقتصادی و تضمین قراردادهای بیان نماییم.

واژگان کلیدی: درجه بندی، شرکت‌های تجاری، اعتبار، سرمایه، شرکا

۱. کارشناسی ارشد حقوق شرکت‌های تجاری دانشگاه علوم قضایی، Hossein.najafi66@yahoo.com

نقش و اهمیت منابع زیست محیطی در بهبود و توسعه شرایط اقتصادی کشور

(بررسی تالاب ها)

علی صباغ زاده^۱، زهرا عمونبی^۲

چکیده

با وجود رشد آگاهی و دانش مردم نسبت به اهمیت محیط زیست و منابع طبیعی، بخصوص تالاب ها، هنوز درک واقعی از اهمیت، کارکرد و حساسیت این زیستگاههای حیاتی پایین است. بخش مهمی از تخریب تالاب ها به سبب عدم محاسبه درست ارزش خدمات ارائه شده توسط تالاب ها در شرایط بازاری صورت می گیرد. ارزشگذاری منابع زیست محیطی به منظور مانیتورینگ مسیر رشد اقتصادی، تشکیل حساب های ملی سبز و استفاده در تحلیل اقتصادی پروژه های سرمایه گذاری شکل گرفته است. تالاب ها بالاترین تولیدکننده اکوسیستم های آبی محسوب می شوند که چه از نظر اکولوژیکی و چه از نظر اقتصادی، اجتماعی نقش مهمی را ایفا می کنند. برآورد ارزش پولی خدمات تالاب ها راهی برای درک اهمیت سرمایه گذاری در راستای حفاظت، یا بهبود آنها است. پژوهش حاضر به مطالعه و بررسی ارزش ها و اهمیت های تالاب های ایران و نقش بی بدیل آنها در پیشرفت اقتصادی مناطق حاشیه ای و به طبع آن رونق اقتصادی کشور پرداخته و راهکارهایی جهت بهره مندی هرچه بیشتر از این مواهب خدادادی جهت را ارائه نموده است.

واژگان کلیدی: محیط زیست، تالاب، رشد اقتصادی، ارزش پولی، پیشرفت اقتصادی.

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد مهندسی محیط زیست، تنوع زیستی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات، تهران. a.sabaghzadeh@yahoo.com

۲. دانشجوی کارشناسی ارشد مهندسی محیط زیست، تنوع زیستی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات، تهران. Amonabi@ymail.com

پیشرفت سیستماتیک اقتصاد و فرهنگ

وحید عزیزی^۱

چکیده

همه متفکران مکاتب اقتصادی تا خیر و سعادت و رفاه عمومی را تامین کنند، و هر کدام از آنها بر مبنای خاصی که از مبدا و منتهی عالم هستی، فلسفه آفرینش، ماهیت انسان و جامعه، حرکت تاریخ و... دارند حل مشکلات و رسیدن به خیر و سعادت را به گونه ای معرفی میکنند. فلذا با این تفاسیر میتوان تاثیرات بنیادین فرهنگ و اعتقادات را بر اقتصاد درک کرد. سرنوشت اقتصاد و فرهنگ آنچنان به هم گره خورده که نمیتوان با نگاه تک بعدی این دو مغوله ی اجتماعی را تجزیه و تحلیل کرد، به همین خاطر ما در این مقاله قصد داریم با رویکردی کل نگر و نظام مند به این مسئله بپردازیم.

واژگان کلیدی: اقتصاد، فرهنگ، تولید، توزیع، مصرف، الگوهای رفتاری، توزیع عادلانه.

۱. دانشگاه رازی کرمانشاه، vahidazizi169@yahoo.com

بررسی تاثیر سیاست های بین المللی کشور های خارجی در قبال ایران بر انتظارات
قیمتی مردم در کشور در بازه شش ماهه اول ۱۳۹۳
(مطالعه موردی شهر مشهد)

محمدرضا قائمی^۱، علی دهقان^۲، محمد سید حسینی^۳

چکیده

مساله انتظارات قیمتی مردم از آینده همواره یکی از دغدغه های فکری مردم محسوب می شود و این به علت ارتباط تنگاتنگ قیمت ها با سطح درآمد و دستمزد مردم است. در این تحقیق به طور خاص به نحوه تاثیر گذاری سیاست کشورهای خارجی در قبال ایران بر سطح عمومی قیمت ها در چند بازار عمده از جمله (مسکن، خودرو، سکه و ارز و بورس و فناوری دیجیتال) و همچنین در بازارهای کالاهای مصرفی معمول از جمله (خوراک و پوشاک) پرداخته شده است. روش این تحقیق کتابخانه ای و میدانی می باشد به این صورت که برای تهیه ادبیات تحقیق از منابع کتابخانه ای و برای نظر سنجی از جامعه نمونه از ابزار پرسش نامه استفاده گردیده است و در آن سعی شده است با بررسی انتظارات مردم از قیمت ها فرضیه مناسبی برای رفع یکی از چالش های موجود در اقتصاد و ایجاد یک راه حل نو در زمینه رفتارهای قیمتی مردم ایجاد شود.

واژگان کلیدی: انتظارات قیمتی، سیاست کشورهای خارجی، بازار، مردم، اقتصاد

۱. دانشجوی کارشناسی رشته اقتصاد نظری دانشگاه فردوسی مشهد، m.ghaemi88@yahoo.com

۲. دانشجوی کارشناسی یزد، alidehghan7872@yahoo.com

۳. دانشجوی کارشناسی مشهد، dr.hammed@yahoo.com

بررسی پیشرفت اقتصادی در بخش شاخص های شهر سالم

سید محمد تقی رضویان^۱، سید محمد رضازاده^۲، آرش قربانی سپهر^۳

چکیده

با افزایش چشمگیر شهرها و شهرنشینی و به دنبال آن مشکلات ایجاد شده در آنها متخصصان رویای ایجاد شهرهای سالم و آرمانی را مطرح کردند، که آیا شاخص های ارائه شده از سوی سازمان ها و کارشناسان با شاخص های مورد نظر مردم یکی است؟ مفهوم شهرهای سالم عمدتاً از رهنمودها و توصیه های سازمان بهداشت جهانی WHO نشأت می گیرد. این سازمان مجموعه شاخص هایی را برای شهر سالم در ۳ گروه عمده ی شاخص های محیطی، شاخص های اجتماعی- جمعیتی و شاخص های بهداشتی دسته بندی کرده است، و بیشتر مفهوم بهداشت مدنظر قرار می گیرد، یعنی رابطه ی بین شرایط زندگی شهری و بهداشت. کارشناسان موفقیت پروژه های شهر سالم را در گرو مشارکت مردم در طرح ها، همکاری نهادهای شهری بایکدیگر، مشارکت های بین بخشی و حمایت های بالقوه و بالفعل جامعه می دانند. در این مقاله که با روش توصیفی- تحلیلی پیش خواهدرفت به دنبال این هستیم که شاخص های شهر سالم را مطرح کرده و در طی ادوار گذشته در ایران و جهان بررسی کنیم. و به سیر تاریخی و روند رشد شاخص های شهر سالم پرداخته و نمونه های موفق و بهترین شاخص ها را ارائه دهیم.

نمونه های شهرهای سالم کار شده در جهان و ایران حکایت از این دارند که با مشارکت مردم در طرح ها و مدیریت مدیران شهری شهرهایی با شرایط خوب برای زندگی را می توان ارائه کرد، که زمینه ساز رشد انسان باشد.

واژگان کلیدی: شهر سالم، شاخص ها، نمونه های موفق، پیشرفت اقتصادی، مشارکت مردمی.

۱. عضو هیئت علمی گروه جغرافیا و برنامه شهری دانشگاه شهید بهشتی، R-razavian@sbu.ac.i

۲. دانشجوی کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه ریزی شهری، دانشگاه شهید بهشتی، Mo.rezazade@mail.sbu.ac.i

۳. دانشجوی کارشناسی آب و هوا شناسی، دانشگاه شهید بهشتی، arash.sepehr91@yahoo.com

بررسی پدیده تحول و پیشرفت اقتصادی نخست شهری در ایران

زهرة فنى^۱، سيد محمد رضا زاده^۲، آرش قربانى سپهر^۳

چکیده

یکی از عوامل اصلی تاثیر گذار بر چگونگی پراکنش فعالیتهای اقتصادی و جمعیتی، شهرها هستند که امروزه در اغلب کشورها با توجه به برنامه ریزی متمرکز (بالا به پائین)، و در پی آن جذب اکثر فعالیتهای و صنایع به شهرهای با مرکزیت خاص (سیاسی، اقتصادی و ...)، پدیده‌ای با نام نخست شهری ظهور کرده است. آنچه که به عنوان سوال مطرح است این است که آیا می‌توان این کلانشهرها رامهار کرد و از نقاط ضعف آنها کاست و بر جنبه‌های مثبت آنها افزود؟ و اینکه آیا این پدیده نخست شهری خود میتواند با عنوان یک جنبه مثبت در شهر نشینی امروزی مطرح شود؟ بدین منظور، در این تحقیق سعی شده است با مقایسه انواع شاخصهای نخست شهری که تا این برهه زمانی توسط صاحب نظران مطرح گشته است و هم چنین با بررسی شاخصهای تمرکز، در سطح کشوری و در مرحله بعد در سطح استانهای برتر جمعیتی کشور این پدیده بررسی شود. روش مورد استفاده در این پژوهش بر تلفیقی از روش توصیفی - تحلیلی و بررسی شاخصهای نخست شهری استوار است. در این تحقیق، وضعیت شاخص نخست شهری و تمرکز شهری در نظام شهری ایران بررسی شده که طبق آن، وضعیت نخست شهری در ایران بر اساس دو شاخص نخست شهر و ۲ شهر، از سال ۱۳۳۵ الی ۱۳۶۵ سیر صعودی داشته است، که اوج آن در دهه ۱۳۶۵ می باشد و از سال ۱۳۶۵ تا ۱۳۷۵ روند نزولی را نشان می دهد که این امر می تواند بیانگر سیاست های تمرکز زدایی در سطح کشور، بویژه برای نقاط کلان جمعیتی می باشد و در سال ۱۳۸۵ به دلیل افزایش تعداد شهرها و تبدیل روستاهای بزرگ به شهر روند صعودی به خود گرفته است. البته در این راستا سیاست تمرکز زدایی از پایتخت خود می تواند جدا گانه بررسی شود، زیرا تهران با عنوان کلانشهر کل نظام شهری را تحت تاثیر قرار می دهد. در کل با بررسی این پدیده در ایران سعی در جواب دادن به پرسش های مطرح شده را داریم که در این راستا به نتایج کلی زیر رسیده ایم مبنی بر اینکه اولاً تحلیل این پدیده در قالب شاخص های صرف جمعیتی از نظر علمی اعتبار شکننده ای

۱. عضو هیئت علمی گروه جغرافیا و برنامه ریزی شهری دانشگاه شهید بهشتی، Z-fanni@sbu.ac.ir

۲. دانشجوی کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه ریزی شهری، دانشگاه شهید بهشتی، mo.rezazade@mail.sbu.ac.ir

۳. دانشجوی کارشناسی آب و هواشناسی، دانشگاه شهید بهشتی، arash.sepehr۹۱@yahoo.com

دارد ، دوم، اینکه در جوامع مختلف این پدیده تحت تاثیر عوامل بوجود آورنده ، متفاوت خواهد بود ، بنابر این مطرح کردن یک شاخص متناسب با شرایط خاص بومی آن کشور یا منطقه ضروری می نماید.

واژگان کلیدی: نخست شهری، نظام شهری، تحول اقتصادی ، تمرکز گرایی شهری، شاخص های نخست شهری

تاثیر پروژه های عمرانی چهار سال اخیر در تحول اقتصادی و رضایت شهروندان

(مطالعه موردی : شهروندان قزوینی)

زهرة فنى^۱، سيد محمد رضازاده^۲، آرش قربانى سپهر^۳

چکیده

امروزه فضاهای عمومی شهری، ضرورتی اساسی در برنامه های توسعه شهری یافته اند که این امر حکایت از نقش این فضاها در تقویت وجه فرهنگی، اجتماعی شهر دارد. بعبارتی فرهنگ الگوهای رفتاری را به وجود می آورد و سپس الگوهایی رفتاری تعیین کننده و بیان کننده چگونگی استفاده مردم از فضاها می شوند. پس طبیعی است که نحوه استفاده از این فضاهای عمومی در فرهنگ های مختلف متفاوت می باشد، ماهیت و چگونگی فعالیتهای که در فضاهای شهری صورت می گیرند را به دو عامل اساسی نسبت داد: یکی عامل فرهنگ و دیگری عامل محیط (یا خصوصیات فضایی-مکانی) هدف از این مقاله بررسی پروژه های عمرانی ۴ سال اخیر و تاثیر آن بر تحول اقتصادی و رضایتمندی شهروندان می باشد. سوالات مطرح در این پژوهش:

(۱) آیا شهروندان قزوینی از پروژه های عمرانی در ۴ سال اخیر رضایت داشته اند؟

(۲) آیا بخش خصوصی می تواند در احداث پروژه های عمرانی رضایت اکثریت جامعه را بر آورده سازد؟

روش تحقیق در این پژوهش از لحاظ هدف کاربردی- توسعه ای و از لحاظ روش پژوهش توصیفی- تحلیلی است و براساس ماهیت از نوع کمی است. چارچوب نظری با استفاده از روش کتابخانه ای و میدانی و مرور ادبیات مربوط به پروژه های عمرانی انجام شده است. نتایج نشان می دهد که سه متغیر سیاست های کلان، رضایت شهروندان و هویت بخشی به شهر سه متغیر اساسی در احداث پروژه های عمرانی می باشند.

واژگان کلیدی: فضا، پروژه های عمرانی، رضایتمندی، تحول اقتصادی، شهروندان، برنامه ریزی

۱. عضو هیئت علمی گروه جغرافیا و برنامه ریزی شهری دانشگاه شهید بهشتی، Z-fanni@sbu.ac.ir

۲. دانشجوی کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه ریزی شهری، دانشگاه شهید بهشتی، Mo.rezazade@mail.sbu.ac.ir

۳. دانشجوی کارشناسی آب و هوا شناسی، دانشگاه شهید بهشتی، Arash.sepehr۹۱@yahoo.com

پیشرفت اشتغال یا ...؟

شواهدی از صنعت مواد غذایی و آشامیدنی ایران

محمدعلی فیض پور^۱، سعیده کریمی^۲

چکیده

اشتغال از موضوعات اساسی مطرح شده در قانون اساسی ج.ا.و از اساسی‌ترین اهداف مطرح شده در سند چشم‌انداز ایران در افق ۱۴۰۴ است. این سند رشد مستمر و پر شتاب اقتصادی و دستیابی به اشتغال کامل را برای اقتصاد ایران در این افق ترسیم نموده. بعلاوه، کاهش نرخ بیکاری یکی از مهمترین اهداف تمامی برنامه‌های توسعه پس از انقلاب اسلامی می‌باشد. بر این اساس این مقاله با هدف تعیین حداقل اندازه کارا در صنعت مواد غذایی و آشامیدنی به عنوان یکی از اصلی‌ترین صنایع تولیدی ایران طی سال‌های ۱۳۷۵ - ۱۳۸۴ و تعیین میزان اشتغال و ظرفیت رها شده در این بخش طراحی شده است. در ادبیات اقتصاد صنعتی حداقل اندازه کارا مقداری است که منحنی هزینه متوسط بلندمدت بنگاه حداقل شود. برای محاسبه حداقل اندازه کارا از روش‌های مختلفی مانند کومانور - ویلسون^۳، میانگین و میانه و معیارهایی چون اشتغال، تولید و ارزش افزوده استفاده می‌شود، اما با توجه به هدف این پژوهش و ویژگی‌های ساختاری صنایع تولیدی ایران، روش انتخابی این پژوهش، روش میانگین با معیار اشتغال است. با استفاده از داده‌های مرکز آمار ایران، نتایج حاصل از این پژوهش بیانگر آن است که طی سال‌های مورد بررسی همواره بیش از ۸۰ درصد از ظرفیت این صنعت با معیار اشتغال رها شده قلمداد گردیده است. بر این اساس و با معیار فوق، بازنگری در سیاست‌های اشتغال‌زایی بخش صنعت به طور کلی و در صنعت مواد غذایی و آشامیدنی به صورت ویژه امری ضروری است، چه آنکه استفاده از ظرفیت‌های موجود در هر اقتصاد مشخصه قطعی پیشرفت آن محسوب می‌شود.

واژگان کلیدی: اشتغال، حداقل اندازه کار، صنعت مواد غذایی و آشامیدنی

۱. عضو هیأت علمی دانشکده اقتصاد، مدیریت و حسابداری، دانشگاه یزد، m.a.feizpour@yazd.ac.ir

۲. دانشجوی کارشناسی ارشد رشته علوم اقتصادی، دانشگاه یزد، tabasom_۳۷۰@yahoo.com

تحلیل فضایی و سطح بندی شاخص های اشتغال زنان در مناطق روستایی ایران

حسین کماسی^۱

چکیده

امروزه اشتغال یکی از مهمترین مولفه هایی است که بر تمام ابعاد زندگی انسان تأثیر می گذارد و به عنوان یکی از معیارهای سنجش توسعه کشورها به شمار می رود. توزیع عادلانه فرصت های شغلی در بین مناطق یک کشور از الزامات اساسی جهت توسعه متوازن و یکپارچه می باشد. پژوهش حاضر که از نوع توصیفی- تحلیلی است، با هدف تحلیل فضایی و تعیین جایگاه مناطق روستایی ایران به لحاظ برخورداری از شاخص های اشتغال زنان و تبیین میزان شکاف بین مناطق کشور در زمینه برخورداری از شاخص های مذکور انجام گرفته است. اطلاعات مربوط به ۱۱ شاخص مورد بررسی در زمینه اشتغال زنان، از مستندات سال ۱۳۹۰ مرکز آمار کشور جهت دستیابی به اهداف تحقیق استفاده شده است. تحلیل داده ها با استفاده از نرم افزار SPSS و مدل TOPSIS، سطح بندی استان ها بر اساس تحلیل خوشه ای و نمایش توزیع فضایی استان های کشور با استفاده از نرم افزار ArcGIS انجام گرفته است. نتایج پژوهش نشان می دهد که بین مناطق روستایی ایران به لحاظ برخورداری از شاخص های اشتغال زنان نابرابری و شکاف زیادی وجود دارد. استان گیلان با امتیاز ۰/۶۴۷ به عنوان برخوردارترین و استان کهگیلویه و بویر احمد با امتیاز ۰/۱۰۷ به عنوان محروم ترین استان ایران شناخته شدند که حاکی از اختلاف فاحش ۶ برابری بین برخوردارترین و محروم ترین استان کشور می باشد. نتایج تحلیل خوشه ای نشان داد که در مجموع حدود ۴۳ درصد استان های کشور در سطوح بسیار برخوردار و برخوردار، حدود ۱۷ درصد در سطح نسبتاً برخوردار و حدود ۴۰ درصد در سطوح محروم و بسیار محروم واقع شده اند. نهایتاً نتایج تحلیلی پژوهش براساس نمایش توزیع فضایی با استفاده از نرم افزار ArcGIS، نشان داد که میزان برخورداری از شاخص های اشتغال زنان در مناطق شمال غرب، شرق و شمال شرق ایران مطلوبتر و در مناطق مرکزی (به استثنای استان اصفهان) و جنوبی کشور وضعیت نامطلوبی دارند.

واژگان کلیدی: شاخص های اشتغال، زنان روستایی، توسعه یافتگی، تحلیل فضایی، مناطق روستایی ایران.

۱. مدرس دانشگاه پیام نور، واحد تهران جنوب، Komasi1366@gmail.com

آیا قیمت‌های تضمینی اثربخش هستند؟

سینا کوهستانی اسیق سو^۱

چکیده

سیاست قیمت تضمینی یکی از متداول‌ترین اشکال حمایت دولت از بخش کشاورزی است که تحت شرایط مختلف می‌تواند اثرات مثبت، خنثی و یا منفی بر تولید و عرضه محصولات کشاورزی داشته باشد. مطالعه‌ی حاضر با استفاده از الگوی تعدیل جزئی به بررسی اثرات کوتاه‌مدت و بلندمدت سیاست قیمت تضمینی بر عرضه چغندر قند در شش استان تولیدکننده عمده چغندر قند پرداخته است. نتایج نشان می‌دهد که اولاً تعدیل عرضه در واکنش به تغییرات قیمت‌ها، در مجموع روند کندی داشته و اتخاذ این سیاست باید مبتنی بر اهداف بلندمدت تولیدی کشور باشد. ثانیاً عرضه چغندر قند کاملاً تحت تأثیر نسبت قیمت تضمینی چغندر به قیمت تضمینی محصول رقیب قرار می‌گیرد. به طوری که قیمت چغندر قند حداقل می‌بایست به اندازه ۲۲٫۸٪ قیمت گندم تعیین گردد. ثالثاً واکنش کشاورزان استان‌های مختلف هم از نظر حساسیت قیمتی و هم از نظر سرعت تعدیل متفاوت بوده و عملکرد دولت در تعیین یک قیمت تضمینی برای تمام تولیدکنندگان کشور مناسب نیست.

واژگان کلیدی: ایران، قیمت تضمینی، عرضه چغندر قند، تعدیل جزئی

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه ارومیه، sinakuestani@gmail.com

راهبرد آب مجازی در حفظ منابع آب و تامین آب مورد نیاز

علی نژادپور^۱، فاطمه کیخا^۲

چکیده

مسئله کم آبی و تامین آب مورد استفاده در بخش های کشاورزی، صنعت، و آب شرب امروزه از اهمیت بسیاری در جوامع بین المللی برخوردار شده است و همگان را به فکر چاره اندیشی در این باره وا داشته است. بحران کم آبی و همچنین استفاده از منابع مختلف آبی نیازمند اندیشیدن تدابیری اساسی در این زمینه است که خود نیازمند صرف وقت و هزینه زیادی می باشد. از دیگر روش های تامین و حفظ و نگهداری منابع آب روش تقریباً نو پای آب مجازی میباشد که دارای مزایای اقتصادی و اجتماعی بسیاری می باشد. در این مقاله سعی بر توضیحی مختصر راجع به انتقال آب بین حوضه ای از حوضه آبخیز و همچنین راهبرد آب مجازی در حفظ منابع آب و تامین آب مورد نیاز منطقه و مقایسه این دو روش با یکدیگر و انتخاب راه حلی مناسب برای تامین آب و حفظ منابع آب داده شده است.

واژگان کلیدی: آب مجازی، بحران، کم آبی، تامین آب، حفظ منابع آب، حوضه آبخیز، معیشت، آبهای زیر زمینی

۱. دانشجوی دانشگاه زابل، alinejadpour@gmail.com

۲. دانشجوی دانشگاه زابل، f.keykha20@gmail.com

امنیت غذایی، کشت بهینه و رشد کشاورزی ارگانیک

مهديه محمد پور هنگروانی^۱، محمدرضا ارسلان بد^۲

چکیده

کشاورزی یکی از مهمترین زیربناهای هر کشور و اصلی ترین بخش در تامین امنیت غذایی است و به دلیل اشتغال‌زایی و امنیت غذایی برای هر کشوری اهمیت ویژه‌ای دارد و طی یک سال گذشته که جهان غرب به دنبال تهدید امنیت غذایی کشورمان است، بخش کشاورزی و سرمایه‌گذاری اهمیتی مضاعف پیدا کرده است. در طی سال‌های گذشته بخش کشاورزی مورد غفلت واقع شده و شاهد سرمایه‌گذاری اندک و راندمان پایین در بسیاری از موارد هستیم. در جهان امروز برای حضور در بازارهای رقابتی جهانی نیاز است که هزینه تمام شده محصولات بویژه محصولات کشاورزی کاهش یابد. به عنوان مثال، ضایعات بالا در چرخه تولید که از محل تولید تا حمل و نقل فراوری ادامه دارد و همچنین استفاده غیر معقول از بذر و سم و کودهای شیمیایی باید اصلاح شود. گفتنی است سیستم کشاورزی ارگانیک در طول دو دهه ی اخیر به طور فزاینده ای مورد توجه قرار گرفته است؛ بسیاری از کارشناسان این سازوکار را پاسخی برای برطرف کردن مشکلات کنونی کشاورزی در دنیا می دانند، به شیوه ای که از منظر حفاظت محیط زیست، منابع تجدید ناپذیر، بهبود کیفیت مواد غذایی، کاهش تولید فرآورده های مازاد و غیرضروری و جهت گیری بخش کشاورزی به سوی نیازهای بازار موثر است. در این مقاله یک تحقیق عملی وموردی نیز درمورد محصول کلم در استان آذربایجان غربی درحالت کشت عادی،بهینه و ارگانیک انجام شده و نتایج آن مورد بررسی قرار گرفته است.

واژگان کلیدی: کشاورزی، امنیت غذایی، کشت بهینه، کشت ارگانیک

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد اقتصاد کشاورزی دانشگاه ارومیه، mohammadpour.۸۶@gmail.com

۲. دانشیار گروه اقتصاد کشاورزی دانشگاه ارومیه، m_arsalanbod@hotmail.com

بررسی چالش‌های مدیریتی مؤثر بر توسعه محصولات کشاورزی

(مطالعه موردی: محصول برنج شهرستان تنکابن)

رضا محمدرضا بیکی^۱

چکیده

هدف پژوهش حاضر بررسی چالش‌های مدیریتی کارا و مؤثر بر توسعه محصولات کشاورزی به خصوص محصول برنج تولیدی شهرستان تنکابن می‌باشد. روش تحقیق مورد استفاده؛ کتابخانه‌ای و مصاحبه‌ای بوده است. بدین منظور از مقالات نوشته‌شده در این حوزه، کشاورزان و کارشناسان بهره گرفته شده است. عاملی که سبب کاهش انگیزه کشاورزان به کشت محصول برنج شده است، نبود سودآوری مطمئن و بهره‌وری است که عامل آن عدم مدیریت کارا و مؤثر در، هماهنگی بین سازمان‌های حمایت‌کننده، به‌روز نبودن صنعت کشاورزی در منطقه، سیاست‌های دولت همچون نبود برنامه‌ریزی در واردات برنج‌های خارجی، نبود برنامه جهت کشت محصولات مناسب در ۸ ماهه دیگر سال و . . . می‌باشد. با توجه به آن که کشاورزی به عنوان عامل مهم اقتصاد توانسته است، باعث پیشرفت و رشد روزافزون کشور شود. باید به برنج به عنوان یک محصول مهم و ضروری و نیاز هر روزه کشور توجه وافر داشته باشیم. حال برای موفقیت در این امر باید به عامل کلیدی تولید محصول برنج، یعنی مدیریت کارا و مؤثر بر عوامل توسعه آن توجه ویژه داشت .

واژگان کلیدی: عوامل توسعه، محصول برنج، کشاورزی، شهرستان تنکابن، مدیریت کارا و مؤثر، صنعت، بهره‌وری، سودآوری، سیاست.

۱ . دانشجوی کارشناسی دانشگاه امام صادق (ع)، Mohammadrezabeiky@isu.ac.ir

توسعه و پیشرفت مبتنی بر بهروری از انرژی های نو

امیرعباس مصلی نژاد^۱، حسین عبادی^۲

چکیده

با توجه به رشد روز افزون تکنولوژی و گسترده تر شدن پهنای علوم زندگی این نکته پذیرفتنی خواهد بود که برای پیشرفت نسبت به ادوار گذشته بایستی به منابع جدید و موثر تر روی آورد. یکی از این منابع که در بحث انرژی فعال می باشد، منابع انرژی های نو می باشند که خود به زیر مجموعه هایی همچون؛ انرژی خورشید، انرژی باد، انرژی آب، انرژی زیست توده و... تقسیم بندی می شوند. در این مطالعه سعی بر آن شده تا این منابع انرژی خدا دادی را که هم تمام نشدنی و هم پاک می باشند را در سه حوزه ی؛ فرهنگی، اقتصادی و سیاست مورد بررسی قرار دهد و نشان دهد که میتوان با استفاده از این انرژی های پاک پیشرفت های قابل توجهی در این سه حوزه داشت زیرا برای رسیدن به پیشرفت و تحقق یکی از اهداف اقتصاد مقاومتی یعنی ایجاد ارزش برای نهادها و کالاهای مصرفی در جامعه دستابی به سه حوزه ی مذکور الزامی است. از دیگر مزایای این رویکرد می توان به کاهش وابستگی نسبت به منابع نفتی و افزایش مقاومت در برابر تحریم ها اشاره کرد.

واژگان کلیدی: پیشرفت و ترقی، انرژیهای نو، ایجاد ارزش، رفع تحریم ها

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد مهندسی نانو فناوری دانشگاه تبریز، amirabbas1991@gmail.com

۲. hossein_ebadi69@yahoo.com

ریشه ها، پیامدها و راهکارهای مبارزه با فساد اقتصادی در جهت نیل به توسعه اقتصادی

تقی ابراهیمی سالاری^۱، مجید مظلومی^۲، ریحانه عباسی سرمزده^۳

چکیده

مبارزه با فساد اقتصادی بحث جدی تمامی اقتصادها اعم از اقتصادهای پیشرفته و در حال توسعه است. در جریان حرکت سریع کشورهای در حال توسعه به سوی اهداف بلند مدت امتیازاتی به بخش خصوصی اعطا می شود، این امتیازها گاهی سبب ایجاد چالش هایی در رفتار قانونمند موسسات اقتصادی می شود. حرکت اقتصاد ایران به سوی توسعه با وجود مشکلات فراوان، روندی رو به رشد به خود گرفته است، در کنار این روند افزایش برخی بزهکاری های اقتصادی موجب کند شدن روند توسعه شده است. برخورد سطحی با مسئله فساد اقتصادی نه تنها مشکلی را حل نمی کند بلکه عدم مقبولیت دولت در نزد مردم را افزایش می دهد، لذا توجه بنیادین و نهادی به مسئله فساد اقتصادی پیشنهاد می شود. در این مقاله سعی شده تا الگویی متناسب با نهادها و قواعد عرفی و فرهنگی شده رفتار ارائه گردد تا با ریشه های اصلی فساد اقتصادی برخوردی بنیادین شود و اقتصاد ایران با گام هایی استوار در مسیر توسعه و افزایش رفاه جامعه پیش رود.

واژگان کلیدی: فساد اقتصادی، توسعه، شاخص فساد اقتصادی

۱. استادیار و عضو هیئت علمی دانشگاه فردوسی مشهد، ebrahimi.profcms.um.ac.ir

۲. دانشجوی کارشناسی ارشد اقتصاد انرژی دانشگاه فردوسی مشهد، mr.m10001@yahoo.com

۳. دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه فردوسی مشهد، abbasi_reyhane@yahoo.com

تأثیر تکنولوژی بر رشد بخش کشاورزی ایران (۱۳۸۹-۱۳۵۷)

مریم معدنی پور^۱، محمد رضا ارسلان بد^۲

چکیده

هدف این مطالعه بررسی تأثیر استفاده از تکنولوژی نوین مکانیکی بر رشد بخش کشاورزی می باشد گسترش تکنولوژی ماشینی جایگاه مهمی در برنامه ریزی های توسعه اقتصادی دارد. باید به این نکته توجه کرد که کشور های در حال توسعه نیاز به تطبیق تکنولوژی های وارداتی از خارج با وضعیت موجود دارند. این موضوع به ویژه در بخش کشاورزی از اهمیت زیادی برخوردار است. با توجه به یافته های این تحقیق عامل فن آوری ماشینی بر روی رشد بخش کشاورزی تأثیر مثبت معناداری داشته است. در نتیجه با اتخاذ سیاست گذاری های مناسب در این زمینه می توان به رشد هر چه بیشتر این بخش کمک کرد.

واژگان کلیدی: تکنولوژی مکانیکی، سرمایه فیزیکی، ارزش افزوده بخش کشاورزی، روش حداقل مربعات معمولی

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد رشته اقتصاد کشاورزی دانشگاه ارومیه، Maryam.madanipoor@gmail.com

۲. دانشیار گروه اقتصاد کشاورزی دانشگاه ارومیه

ایجاد توسعه پایدار در استان کرمان از طریق اعمال مدیریت فرهنگی

محمد جواد مقبلی^۱، سمیرا السادات حسینی^۲

چکیده

مدیریت فرهنگی تعریفی بدین معنا دارد که تمامی وظایف سازمانی مدیریت بایستی در قلمرو امور و فعالیت فرهنگی انجام گیرد. یک مدیر فرهنگی با توانمندی های خاصی که در زمینه فرهنگ دارد میتواند کمکی مهم به توسعه و رشد ابعاد مختلف یک جامعه بنماید و این فرهنگ است که می تواند بستر ساز و گسترش دهنده توسعه باشد. با اعمال مدیریت فرهنگی در یک استان و کمک گرفتن از شاخص های مقوله مهم فرهنگ در مدیریت نه تنها شاهد توسعه استان هستیم بلکه با نهادینه شدن فرهنگ و به نوعی فرهنگ سازی، امانتی ماندگار را برای آیندگان بر جای گذاشته تا آنها نیز بدنبال توسعه و رشد باشند. در این مقاله با اشاره به ظرفیت های فرهنگی استان کرمان برای رسیدن به توسعه حداکثری در همه زمینه ها، نگاهی به اعمال مدیریت فرهنگی جهت تسهیل نمودن این دستیابی دارد.

واژگان کلیدی: فرهنگ، توسعه، مدیریت فرهنگی، ظرفیت های فرهنگی استان کرمان

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد رشته مدیریت دولتی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرمان، mjmoghbeli@gmail.com

۲. دانشجوی کارشناسی ارشد رشته مدیریت دولتی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد رفسنجان

توسعه پایدار منطقه‌ای؛ دیدگاه‌ها و الزامات بومی^۱

اسماعیل شیعه^۲، سید حسین میرزاده^۳

چکیده

در طول دهه‌های ۷۰-۵۰ قرن بیستم میلادی برنامه‌ریزی منطقه‌ای در کشورهای مختلف بر پایه نظریاتی با ماهیتی اقتصادی به اجرا در آمد. نتایج حاصل از این برنامه‌ها نشان می‌داد که نه تنها عدم تعادل فضایی در کشورهای فعال در این عرصه کاهش نیافته بلکه داشتن دید صرفاً اقتصادی به توسعه، سبب بروز مشکلات متعدد زیست‌محیطی، اجتماعی- فرهنگی و حتی سیاسی، به ویژه کشورهای در حال توسعه شده است. با شروع جریان فکری توسعه پایدار در عرصه برنامه‌ریزی فضایی و تلاش برای توجه به همه ابعاد توسعه، این جریان فکری از سوی برنامه‌ریزان منطقه‌ای نیز مورد توجه واقع شد. در ادبیات تخصصی برنامه‌ریزی منطقه‌ای، اصول توسعه پایدار شامل ۱- رشد اقتصادی، ۲- عدالت اجتماعی و ۳- حفاظت محیط زیست می‌شود. با وجود توافق بر این اصول کلی، بسیاری از صاحب‌نظران عرصه برنامه‌ریزی معتقدند باید برای هر منطقه با توجه به ویژگی‌های منحصر بفرد آن در ابعاد اقتصادی، زیست‌محیطی، اجتماعی، فرهنگی و حتی سیاسی، تعریف و اصول خاصی از توسعه پایدار ارائه گردد. در این پژوهش بر اساس مبانی نظری موجود در عرصه توسعه پایدار کشور، تعریفی بومی از توسعه پایدار برای برنامه‌ریزی در سطح منطقه‌ای در ایران مطرح گردیده است. نتایج این پژوهش بیانگر این است که اصول بومی برای توسعه پایدار منطقه‌ای در ایران، توجه به ۱- توسعه ۲- عدالت و ۳- حفاظت محیط زیست، در برنامه‌های منطقه‌ای است. در واقع در اصول پیشنهادی این مقاله، دو اصل ابتدایی توسعه پایدار مورد بازبینی واقع شده‌اند. در پژوهش حاضر از روش تحقیق بازننگری پژوهش برای بررسی ادبیات این عرصه استفاده شده است.

واژگان کلیدی: توسعه پایدار، برنامه‌ریزی منطقه‌ای، عدالت، محیط زیست، اقتصادی، اجتماعی

۱. این مقاله از پایان نامه کارشناسی ارشد با عنوان «بررسی الزامات اقتصادی و اجتماعی توسعه ناحیه‌ای پایدار، نمونه مورد مطالعه: شهرستان یزد» که توسط سید حسین میرزاده و با راهنمایی دکتر اسماعیل شیعه در دانشکده معماری و شهرسازی دانشگاه علم و صنعت ایران انجام شده، استخراج شده است.

۲. دکترای شهرسازی، دانشیار دانشگاه علم و صنعت ایران، es_shieh@iust.ac.ir

۳. دانشجوی کارشناسی ارشد برنامه ریزی منطقه ای دانشگاه علم و صنعت ایران، Hossein_mirzadeh@arch.iust.ac.ir

چالش‌های اساسی در برنامه‌های توسعه بخش کشاورزی

محمود نظرنیا^۱

چکیده

بخش کشاورزی گذشته از آنکه تأمین کننده مواد خوراکی و بخشی از مواد اولیه مورد نیاز بخش صنعت و مایه ایجاد کار و درآمد برای میلیون‌ها تن از شهروندان است، نقشی برجسته در حفظ محیط زیست کشور دارد. در پنج دهه گذشته، مناطق روستایی ایران دگرگونی‌های بزرگی به خود دیده است. مساحت زمینهای زیرکشت و ارزش افزوده بخش کشاورزی در این دوره به گونه چشمگیر افزایش یافته است. درآمد نفت، مهمترین منبع تأمین مالی سرمایه‌گذارهای کلان دولتی در بخش کشاورزی و زیر ساخت‌های اقتصادی در مناطق روستایی بوده است. گذشته از هزینه‌های مستقیم دولت در توسعه روستایی، وام‌های ارزان از سوی بانکهای دولتی در اختیار روستاییان قرار گرفته است. با این همه، نتایج برنامه‌های اجرا شده، کمتر از پیش بینی‌ها بوده، بهره‌وری زمین، نیروی کار و سرمایه اندک باقی مانده و نابرابری میان مناطق شهری و روستایی افزایش یافته است. با شکست برنامه‌های توسعه روستایی و شتاب گرفتن آهنگ کوچ از روستاهای فقیر به مناطق پرجمعیت شهری، بسیاری از روستاها از جمعیت مولد و کارآمد بی بهره شده‌اند و ادامه یافتن این وضع، چه بسا امنیت خوراکی کشور را به خطر اندازد.

واژگان کلیدی: کشاورزی، توسعه، اصلاحات

توریسم فرهنگی؛ راهکار رهایی از اقتصاد وابسته به نفت بر مبنای توسعه اجتماعی

حسین نوروزی^۱

چکیده:

ایران کشوری است با چند هزار سال تاریخ و تمدن که هیچگاه به طور کامل از این ظرفیت در جهت فرهنگ سازی داخلی و ایجاد جایگاه در خور شأن در روابط خارجی استفاده نشده است.

در طی این چند هزار سال، پادشاهان زیادی در ایران به قدرت رسیده اند که پایتخت تقریباً تمامی آنها در یکی از شهرهای ایران کنونی بوده و از این رو واضح است که کتابخانه های سلطنتی، خزانه ی جواهرات و کارگاه های صنایع هنری و ابزارهای ابزارآلات جنگی آنها نیز در نزدیکی مقرهای اصلی حکومت باشد و این گنجینه های گرانبها دست به دست و نسل به نسل در ایران ماندگار بوده و بسیاری از آنها به دلایل امنیتی و یا غیره هنوز در هیچ جا به نمایش گذاشته نشده است.

از این رو اگر شرایطی فراهم آید که این ثروت عظیم را در یک جا جمع کرد، موزه ای گویا از عظمت تاریخ و تمدن ایران را به نمایش عموم خواهیم گذاشت.

تصور کنید در یک تالار بزرگ قرار دارید که دور تا دور شما را اشیاء گرانبه و هنری، جواهرات سلطنتی، گنجینه ای از کتب نفیس، ابزارآلات علمی، ادوات جنگی و... فرا گرفته و خود را در خزانه ی پادشاهان ایران باستان ببینید؛ چه شکوه و هیجانی به شما دست می دهد.

بی شک از مجموع یک میلیارد و صد میلیون گردشگر سالانه ی جهان که یازده میلیون آنها در سال میلادی گذشته از موزه ی لوور فرانسه (که بیشتر اشیاء آن مربوط به کشورهای دیگر است و نه خود فرانسه) دیدن می کنند، ایران نصیبی بیش از دو برابر یعنی بیست میلیون گردشگر خواهد داشت زیرا اشیاء به نمایش گذاشته شده گویای بخشی از تاریخ خود ایران است نه کشورهای دیگر و دوم اینکه فرانسه در بین مردمان جهان کشوری شناخته شده است ولی ایران به واسطه ی سلطه ی استعمارگران بر رسانه های جهانی، تریبونی برای معرفی تاریخ، فرهنگ و تمدن خود نداشته و همچنان ناشناخته است و اگر اخبار این موزه ی منحصر به

۱. مربی آموزش و پرورش همدان، hossein89921@yahoo.com

فرد در جهان را به گوش مردم کشورهای دیگر برسانیم خیل عظیم کنجکاوان شناخت ایران و نیز علاقمندان به تاریخ کهن که تعدادشان بسیار زیاد است به سمت کشور خواهند آمد.

واژگان کلیدی: هویت بخشی ، معماری اسلامی-ایرانی ، اصلاح روابط خارجی ، پرونده ی هسته ای ، کمبود ارز ، کاهش نقدینگی ، رونق کشاورزی ، صادرات صنایع دستی

راهکارهایی جهت پیشرفت و کاهش هزینه‌های تولید در گلخانه‌های ایران

نوشین وکیلی قصریان^۱، محمدرضا ارسلان‌بند^۲

چکیده

هدف اصلی این مطالعه، ارائه راهکارهایی جهت پیشرفت و کاهش هزینه‌های واحدهای گلخانه‌ای در ایران می‌باشد. لذا به بررسی واحدهای گلخانه‌ای و مطالعه موردی در سنندج و بررسی هزینه‌ها و مشکلات سودآوری این واحدها پرداخته شد که نتایج نشان داده است که با ایجاد تغییراتی در مورد شرایط کار در محیط گلخانه و همچنین تغییر در میزان استفاده از منابع مورد نیاز می‌توان به تولید بیشتر و بنابراین سود بیشتری دست پیدا کرد، لذا به ارائه راهکارهایی جهت بهبود شرایط سودآوری و به خصوص بهبود جریان تولید در ایران پرداخته شده است، برای این کار به عنوان نمونه از میزان استفاده از نهاده‌ها و میزان تولید و سودآوری یک واحد تولیدی خیار گلخانه‌ای استفاده گردیده است و با حالت بهینه آن در بهترین حالت ممکن مقایسه گردیده است و در نهایت پیشنهادات لازم جهت پیشرفت ارائه شده است.

واژگان کلیدی: ایران، کاهش هزینه، پیشرفت اقتصادی، گلخانه.

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد اقتصاد کشاورزی دانشگاه ارومیه، nvakili@yahoo.com

۲. استادیار گروه اقتصاد کشاورزی دانشگاه ارومیه، m.arsalanbod@hotmail.com

قیمت‌گذاری صحیح آب آبیاری؛ ضرورتی برای مدیریت منابع آب کشور

رضا هزاره^۱، سمیرا شایان مهر^۲، ایمان فیضی^۳

چکیده

کمیابی منابع آب در تمام بخش‌ها بخصوص بخش کشاورزی یکی از مسایل مهم اقتصادی در یک اقلیم خشک و نیمه‌خشک محسوب می‌شود. کشور ایران یکی از مناطق خشک و نیمه خشک جهان است. لذا استفاده بهینه از آب مطرح می‌گردد، بخصوص در دهه اخیر که موضوع کمیابی و کمبود نسبی آب بیش‌تر حس شده و مدیریت تقاضای آب به عنوان رویکردی جدید جلوه نموده و در نتیجه قیمت‌گذاری آب نیز به عنوان سازکاری برای مدیریت آن مورد توجه واقع شده‌است. استفاده از سیاست‌های قیمتی به منظور مدیریت منابع آب، تنها بر روی تقاضا تأثیرگذار نیست، بلکه اثرات اقتصادی، اجتماعی و زیست‌محیطی خواهد داشت. بدین منظور این موضوع یکی از چالش‌های پیش روی دولت‌ها خواهد بود تا بتوان یک سیستم قیمت‌گذاری برای آب در نظر بگیرد که هر سه بعد اقتصادی، اجتماعی و زیست‌محیطی را پوشش دهد. لذا این پژوهش درصدد بررسی اثرات، اقتصادی، اجتماعی و زیست محیطی در تعیین قیمت آب آبیاری در اراضی تحت پوشش شبکه آبیاری دشت قزوین می‌باشد.

واژگان کلیدی: قیمت‌گذاری آب، مدیریت منابع آب، اثرات اقتصادی

۱. کارشناسی ارشد اقتصاد کشاورزی دانشگاه تربیت مدرس، hezareh_r@yahoo.com
۲. کارشناسی ارشد اقتصاد کشاورزی دانشگاه کردستان، samira_shayanmehr@yahoo.com
۳. دانشجوی کارشناسی ارشد اقتصاد کشاورزی دانشگاه تربیت مدرس، imanfeyzi@gmail.com

تعامل و ملازمه جلب سرمایه‌گذاری خارجی و توسعه پایدار: توسعه پاک

مریم سلطانی مطلق، مونا سلیمی^۱

چکیده

جلب سرمایه‌گذاری خارجی در ایران، که یکی از اهرم‌های قوی توسعه اقتصادی است، با تصویب قانون حمایت و تشویق سرمایه‌گذاری خارجی در سال ۱۳۸۱ نسبت به وضعیت پیشین در جایگاه مطلوب‌تری قرار گرفت. اینطور به نظر می‌رسد که سرمایه‌گذاری خارجی کلیدی برای توسعه اقتصادی و متعاقب آن توسعه پایدار خواهد بود. با این حال بعثت چالش‌های موجود، این شیوه تأمین منابع مالی در جهت توسعه اقتصادی پایدار عقیم مانده است. این مقاله در پی تبیین جایگاه توسعه پایدار در جلب سرمایه‌گذاری خارجی و بررسی رابطه انکارناپذیر حضور سرمایه‌گذاران خارجی در کشورمان و تخصیص منابع بین‌المللی در جهت توسعه اقتصادی و ملازمه آن با توسعه پایدار از یکسو و از سوی دیگر استفاده از پروژه‌های توسعه پاک، با عنایت به تجویز ساز و کار توسعه پاک برای کشورهای توسعه یافته در جهت ایفای تعهدات الزام‌آورشان در کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای حتی در سایر کشورها اعم از در حال توسعه و یا کمتر توسعه یافته، بعنوان روشی کارآمد و بهینه در جلب سرمایه‌گذاران خارجی و یکی از ابعاد تحقق توسعه پایدار می‌باشد.

واژگان کلیدی: سرمایه‌گذاری خارجی، توسعه اقتصادی، توسعه پایدار، توسعه پاک

پیشرفت و توسعه و رشد اقتصادی در جامعه اسلامی

نسرین فیاضی بروجنی^۱، رؤیا باباخانیان بروجنی^۲، فرشاد باباخانیان^۳

چکیده

امام خمینی (ره): هیچ ملتی نمی تواند استقلال پیدا کند رشد یابد و پیشرفت کند الا اینکه خودش خودش را بفهمد و تا زمانی که ملتها خودشان را گم کرده اند و دیگران را به جای خودشان نشانده اند، نمی توانند استقلال پیدا کنند (موسوی خمینی "ره"، ص، ۱۳۷۲، ۱۸۶).

در این تحقیق با توجه به موضوع تحقیق (پیشرفت و رشد اقتصادی و توسعه جامعه اسلامی) و با توجه به هدف تحقیق (بررسی نحوه ایجاد پیشرفت و رشد در اقتصادی یک جامعه اسلامی) محققین از روش کتابخانه ای و توصیفی استفاده نموده و به نتایجی دست یافته است.

واژگان کلیدی: توسعه، اقتصاد، نوسازی و خودکفایی، توسعه اقتصادی

۱. کارشناسی علوم تربیتی دانشگاه شهرکرد drvfb66@gmail.com

۲. کارشناسی امور تربیتی دانشگاه بحر العلوم شهرکرد marzieh_esmaeilzadehy1@yahoo.com

۳. دانشگاه شهرکرد، hossein.sari66@gmail.com

تولید ملی، حمایت از کار و سرمایه ایرانی

مطالعه موردی دیدگاه اساتید دانشگاه یزد^۱

محمدعلی فیض‌پور^۲، مریم عابدی^۳

چکیده

همزمان با شروع دهه‌ی پیشرفت و عدالت (دهه چهارم انقلاب) در سال ۱۳۸۷، مقام معظم رهبری از سال ۱۳۸۸ اقدام به نام‌گذاری سال‌ها به ترتیب با عناوین "اصلاح الگوی مصرف"، "همت مضاعف، کار مضاعف"، "جهاد اقتصادی"، "تولید ملی، حمایت از کار و سرمایه‌ی ایرانی"، "حماسه‌ی سیاسی، حماسه‌ی اقتصادی" و در ادامه سال ۱۳۹۳ سال "اقتصاد و فرهنگ، با عزم ملی و مدیریت جهادی" نموده‌اند. آنچه در این نام‌گذاری‌ها بیش از هر موضوع دیگری به چشم می‌آید توجه به نقش پررنگ مسائل اقتصادی در تحقق اهداف دهه‌ی چهارم انقلاب است. ضمن اینکه ایشان در سخنان خود مکرر عنوان کرده‌اند که این عناوین تنها متعلق به یک سال نیست و توجه به آن‌ها باید در سال‌های پس از آن نیز صورت پذیرد. بر این اساس، این پژوهش به بررسی میزان تحقق شعار سال ۱۳۹۱ "تولید ملی، حمایت از کار و سرمایه‌ی ایرانی" بر اساس معیارهای طرح شده از سوی معظم‌له، از دید اساتید دانشگاه یزد پرداخته است. جامعه‌ی مورد مطالعه، ۳۳۹ نفر از اعضای هیأت علمی دانشگاه یزد هستند که به روش جدول مورگان نمونه‌ای ۱۸۱ عضوی به صورت تصادفی از بین آن‌ها برگزیده شده و سپس پرسشنامه‌ای بر اساس ۲۲ معیار طرح شده توسط مقام معظم رهبری تدوین و در اختیار اعضای نمونه قرار گرفته است. نتایج این پژوهش نشان داده است که از نگاه اساتید این دانشگاه تحقق عملکرد معیارهای ۲۲ گانه‌ی مورد بررسی، عملکردی موفق نبوده است. بر این اساس توجه به معیارهای مذکور در سال جاری و سال‌های آتی همچنان امری لازم و ضروری است.

واژگان کلیدی: تولید ملی، حمایت از کار و سرمایه‌ی ایرانی، اساتید دانشگاه یزد

۱. داده‌های این مقاله با همکاری دانشجویان درس روش تحقیق رشته اقتصاد دانشگاه یزد، آقایان: نوید جزایری، محمدعلی دره‌شیری، میثم سالاری‌پناه، علی شمس‌اسفندآبادی و مهدی فاتحی و خانم‌ها: ساعده احمدی، سمانه امینی، پرنیا ثروت، فریبا حسن‌پور، الناز دهقان، فاطمه دهقان، محبوبه دهقان‌نیری، زینب زارع، فائزه زارع، زهرا صادقیان، پروانه طائی، سعیده کریمی، فاطمه لطفی، مینا مطهری و فرزانه منصوری جمع‌آوری شده است. نویسندگان این مقاله مراتب تقدیر خود را به همه این عزیزان اعلام می‌دارند.

۲. عضو هیأت علمی دانشکده‌ی اقتصاد، مدیریت و حسابداری، دانشگاه یزد، m.a.feizpour@yazd.ac.ir

۳. دانشجوی کارشناسی ارشد علوم اقتصادی، دانشگاه یزد، abedi.maryam@gmail.com

آیا روش‌های تولیدی بر توزیع درآمد موثراند؟

مطالعه‌ی موردی از تولید گوجه‌فرنگی در شهرستان مشهد

سینا کوهستانی اسبق سو^۱

چکیده

امروزه با پیشرفت علوم کشاورزی، محصولات زراعی را به روش‌های متنوعی می‌توان تولید کرد. کشت گلخانه‌ای یک روش تولید جایگزین برای کشت باغی و زراعی است که مورد توجه بسیاری از سیاست‌گذاران بخش کشاورزی می‌باشد. محصولات گلخانه‌ای در مقایسه با نوع باغی معمولاً گران‌تر بوده و ویژگی‌های کیفی بهتری دارند و انتظار می‌رود این روش تولید در کنار افزایش تولید در واحد سطح و افزایش درآمد کشاورزان، به توزیع عادلانه‌تر درآمد بین عوامل بازاریابی و بهبود کارایی بازار نیز کمک نماید. مطالعه‌ی حاضر برای بررسی تفاوت توزیع درآمد برای دو روش کشت باغی و گلخانه‌ای به صورت موردی به بررسی تفاوت سهم کشاورزان مشهدی، از قیمت گوجه‌فرنگی باغی (روش اول) و گوجه‌فرنگی گلخانه‌ای (روش دوم) پرداخته‌است. نتایج نشان می‌دهد که سهم کشاورزان و گلخانه‌داران از قیمت نهایی به ترتیب ۱۹٫۴۷٪ و ۲۰٫۵۷٪ است که تفاوت چندانی با یکدیگر ندارد. همچنین کارایی بازار برای نوع گلخانه‌ای ۵۷٫۱۴٪ است که در مقایسه با ۸۰٫۶۴٪ برای نوع باغی، عدد کوچکتری است. بنابراین اولاً به دلیل عدم تغییر سهم کشاورزان، کشاورزان تمایل چندانی به تغییر روش تولید ندارند و ثانیاً کارایی پایین بازار گوجه‌فرنگی گلخانه‌ای حاکی از آن است که به علت محبوبیت بیشتر محصول در مقایسه با گوجه‌فرنگی باغی، عوامل بازاریابی در مقایسه با هزینه‌ای که می‌کنند، اضافه مبلغ بیشتری برای خدمات خود از مصرف‌کننده دریافت می‌کنند. به نظر می‌رسد یافتن سیاستی که همزمان با

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه ارومیه، sinakuhestani@gmail.com

افزایش تولید، توزیع درآمد را نیز عادلانه‌تر کند چندان هم ساده نخواهد بود و تشویق کشاورزان به روش‌های نوین نیازمند اصلاحات بازاری شدیدی است.

واژگان کلیدی: توزیع درآمد، حاشیه بازاریابی، روش تولید، گوجه فرنگی

مخوردوم:

پیشرفت فرسنگی و معنوی

بررسی تئوری "ورزش برای همه" و تدوین استراتژی‌های توسعه آن در ایران

سید کمال سادات حسینی^۱، محسن منوچهری نژاد^۲

چکیده

با وجود نقش مهم ورزش و فعالیت‌های بدنی در سلامتی، بهبود کیفیت زندگی و توسعه اقتصادی و فرهنگی جامعه، امروزه اکثر افراد از فعالیت بدنی مناسبی برخوردار نمی‌باشند. این موضوع، ضرورت بررسی و تعمیم فعالیت‌های منظم، مستمر و همگانی را بیش از پیش نمایان می‌سازد. در مطالعه حاضر، ضمن بررسی مفاهیم تئوری "ورزش برای همه" و شناسایی و بررسی موانع و مشکلات موجود، پیشنهادهای اجرایی جهت کمک به گسترش فرهنگ مشارکت در ورزش همگانی ارائه می‌شود. ابزار گردآوری اطلاعات مطالعات و طرح‌های پژوهشی انجام شده طی سال‌های اخیر در کشور است. متأسفانه یافته‌ها نشان دهنده عدم حضور مناسب مردم کشور در ورزش همگانی است. به طور کلی جنبش ورزش برای همه در کشور ما به دلایل بسیار، نه در سطح حکومتی و نه در سطح مردم مورد توجه و عنایت قرار نگرفته است. با توجه به کثرت جمعیت و نیازی که در کشور به فعالیت‌های بدنی و ورزش وجود دارد و نیز جمعیت جوان و علاقمند و مشتاق به ورزش همگانی، مدیریت و برنامه‌ریزی صحیح در راستای توسعه ورزش همگانی در کشور امری ضروری است. نتایج مطالعه حاضر، استراتژی‌هایی نظیر سرمایه‌گذاری بیشتر دولت، تشویق و حمایت بخش خصوصی، توسعه خدمات اطلاع رسانی و فرهنگ‌سازی از طریق رسانه‌ها و بهره‌گیری از عناصر مذهبی، قومی و فرهنگی را جهت تشویق جامعه به ورزش و تحرک پیشنهاد می‌نماید.

واژگان کلیدی: ورزش همگانی، سبک زندگی، کیفیت زندگی، استراتژی توسعه

۱. پژوهشگر علوم ورزشی، دانشگاه جیرفت، kamalsadathosaini@yahoo.com

۲. دانشجوی دوره دکتری تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه شمال، Mohsenmanochehri28@gmail.com

شناسایی بسترهای سیاسی و اجتماعی کاهش "خودکشی" در چشم انداز آینده ایران

ابوالفضل معصومی^۱، علیرضا معصومی^۲، جعفر مرادیان^۳

چکیده

در چشم انداز الگوی اسلامی- ایرانی پیشرفت وقتی از رفع مشکلات و افزایش کیفیت زندگی انسانها سخن به میان می‌آید مطمئناً یکی از الزامات ضمنی چنین چشم اندازی شناخت، بررسی و ارائه راهکار برای معضلات اجتماعی است. این مقاله درصدد است به بررسی یکی از مشکلات و اختلالات اجتماعی یعنی مسئله "خودکشی" بپردازد که تاکنون توجه بسیاری از اندیشمندان را به خود جلب نموده است. چرا برخی آدم‌ها خودشان را می‌کشند؟ بی شک این سوال و پاسخ به آن تاریخچه و تاریخ منحصر به فردی دارد، انسانها با شنیدن اصطلاح خودکشی مفاهیم گوناگونی به ذهنشان متبادر می‌شود: ورشکست شدن، اعتیاد، مشکلات اقتصادی، ناکامی در عشق، بی‌آبرویی، رسوایی و ... این نوشتار در واقع تلاشی برای تبیین معنا و مفهوم، علل و انگیزه‌های افراد برای خودکشی و شناخت بسترهای سیاسی و اجتماعی آن برای کاهش خودکشی در چشم انداز آینده ایران است.

واژگان کلیدی: الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت، خودکشی، همبستگی اجتماعی، اختلالات اجتماعی

^۱. کارشناسی ارشد علوم سیاسی دانشگاه اصفهان abolfazl92_69@yahoo.com

^۲. کارشناسی الهیات دانشگاه فرهنگیان پردیس شهید باهنر اصفهان ali.hero1001@gmail.com

^۳. کارشناسی ارشد علوم سیاسی دانشگاه اصفهان jafar.moradiyan@yahoo.com

بازنگری فرهنگ دینی در رفتارهای اقتصادی در حوزه کار و تولید

مجید عنان پور خیرآبادی^۱، مهدی عنان پور خیرآبادی^۲

چکیده

تلفیق اقتصاد و فرهنگ در پیام نوروزی مقام معظم رهبری در سال ۹۳، فصل جدیدی از مباحث اقتصادی را پیش روی اندیشمندان قرار داده است.

زندگی انسانی یعنی فرهنگ او و فرهنگ هر انسانی یعنی شیوه زندگی او در باورها و رفتارها چه فردی و چه جمعی. در واقع اقتصاد، فرهنگ و سیاست، همگی ابعاد از زندگی انسان هستند که با بررسی مسائل پیرامون انسان اعم از شناخت، تمایلات، نیازها، هدف و سعادت می توان به پیوندی از فرهنگ و اقتصاد دست یافت.

در این نوشتار سعی بر آن داریم تا با توجه به پیام نوروزی مقام معظم رهبری، به تبیین فرهنگ کار و تولید از نگاه قرآن و روایت معصومین (ع) بپردازیم.

واژگان کلیدی: فرهنگ، تولید، کار، اسلام

^۱. کارشناس ارشد رشته معارف اسلامی و اقتصاد، دانشگاه امام صادق (ع)، enanpoor@isu.ac.ir

^۲. کارشناس ارشد رشته مدیریت، دانشگاه آزاد اسلامی – ایمیل mahdi_۸۶۷۹@yahoo.com

نقش رسانه در فرهنگ سازی ، ایجاد ارزشها وهنجارهای ایرانی

با تاکید بر سینمای کودک و نوجوان

جواد زنگوئی^۱

چکیده

ایران دارای پایگاه قدرت نرمی است که پایه های آن تشکیل شده از رهبری، فرهنگ و هویت ایرانی و اسلامی، جمهوری اسلامی با چنین پشتوانه قدرت نرمی در قرن بیستم علیه غرب مدرن به مقابله برخاست. غرب نیز در چنین مواجهه‌ای که در برابر تمام ارکان نظری و عملی خویش دید، به پاسخ و حمله پرداخته است. ابزار رسانه‌ها در خدمت چنین غرضی قرار گرفته و فناوری‌های نوین در خدمت جبهه معارض انقلاب اسلامی قرار گرفته است. یکی از مهم‌ترین ابزارها و تکنیک‌های جنگ نرم، رسانه است که این مهاجمین از آن استفاده می‌کنند. دشمنان چون در ۸ سال جنگ تحمیلی به این نتیجه رسیدند که جنگ سخت کاربرد لازم را در رسیدن به اهدافشان در ایران ندارد، پس مناسبترین گزینه را در بحث عملیات روانی و جنگ نرم و تخریب افکار و فرهنگ ایرانی و ایجاد ارزشها و هنجارهای ضد ایرانی دانستند. با توجه به مطالب فوق، رسانه یکی از بهترین گزینه در رسیدن به آن اهداف میباشد. این تحقیق به صورت توصیفی تحلیلی صورت گرفته و در جمع آوری مطالب از منابع کتابخانه ای استفاده شده است. محقق بر این عقیده است که رسانه نقش بسیار بسزایی در فرهنگ سازی ،ایجاد ارزشها وهنجارهای ایرانی ، در کشور ما دارد. لذا در این مقاله با مطالعه موردی به بررسی ابعاد این تاثیر خواهیم پرداخت. نتایج تحقیق حاکی از آن است که وجود تاثیر رسانه و استفاده از رسانه در فرهنگ سازی ،ایجاد ارزشها وهنجارهای ایرانی یک مساله غیر قابل انکار خواهد بود.

واژگان کلیدی: رسانه، فرهنگ، فرهنگ سازی ،ایجاد ارزشها ،هنجارهای ایرانی ، جنگ نرم

^۱ . کارشناسی مدیریت امور فرهنگی دانشگاه سوره، najibi87@yahoo.com

طبقه‌بندی علوم مبتنی بر غایت تمدن دینی (ارائه طرحی به منظور تحقق تحول همه جانبه دانشگاه ها و ترسیم نقشه جامع علمی کشور)

حامد مصطفوی فرد^۱

چکیده

نوع وضع هر طبقه‌بندی، بیانگر میزان اهمیت و محوریت موضوعات در اندیشه‌ی واضع آن است. تنظیم مدلی برای ارزیابی و بهینه‌سازی وضعیت فعلی علوم، راهی است که دیر یا زود، برای رفع نیازمندی‌ها و معضلات جوامع بشری و دستیابی به اصلاحات، باید پیموده شود؛ زیرا نه برای جمهوری اسلامی ایران امکان پذیر است که بر مبنای مدل سرپرستی غرب برنامه‌ریزی کند (به دلیل ناهماهنگی آن با نظام ارزشی اسلام) و نه روش‌های موجود می‌تواند پذیرای نظام ارزشی اسلام باشد. به عقیده بسیاری از صاحب‌نظران نیز، نابسامانی حاکم بر برنامه‌های جدید آموزشی در بیشتر کشورهای اسلامی، تا حد زیادی به سبب فقدان بینش مبتنی بر سلسله مراتب علوم است، که امروزه در نظام سنتی آموزش اسلامی دیده می‌شود. بنابراین ضرورت پی‌ریزی طرحی مبتنی بر اندیشه دینی امری مسلم و آشکار است. اما از طرف دیگر تکیه بر طرح‌های قدیمی نیز مشکل‌گشا نمی‌باشد، چراکه هر یک کاستی‌هایی دارند؛ چراکه هر طبقه‌بندی، از آنجا که اساسی نظری و بنیانی منطقی-فلسفی دارد، بر مبنای نظری یک مکتب معین فلسفی پدید آمده است. از اینرو معیار و ملاک اساسی که هر متفکر برای تعیین موقعیت علوم در فضای منظومه دانش‌ها در نظر می‌گیرد، با دیدگاه و فضای فکری‌اش هماهنگ است. از اینرو طبقه‌بندی‌های غربیان اهداف غایی تمدن دینی را تامین نمی‌کند و از طرف دیگر طبقه‌بندی‌هایی که پیشتر در حوزه تمدن اسلامی صورت گرفته‌اند، علاوه بر کاستی‌های ساختاری که دارند، ناظر به علوم زمانه خودند و لذا برای عصر امروز ناکارآمدند. از اینرو ما قصد داریم در این خامه به طرح‌ریزی طبقه‌بندی‌ای جدید بزنیم که در راستای اهداف و غایات تمدن دینی باشد. این طرح علوم را به دو دسته تعالی‌طلب و توسعه‌طلب تقسیم می‌کند و با توجه به فلسفه خلقت، فضیلت را به علوم تعالی‌طلب داده و سعی دارد تا با ایجاد توازن بین این دو دسته، از رشد بیش از اندازه یکی از آنها که موجب که‌ویران شدن هماهنگی و نسبت میان اشیاء است، جلوگیری کند و بدین طریق بحران‌های تکنولوژیکی که بر سر مردم عصر اخیر آمده است - و ریشه در رشد نامتوازن علوم دارد - را بکاهد.

واژگان کلیدی: طبقه‌بندی، تعالی‌طلبی، توسعه‌طلبی، تمدن اسلامی، تکنولوژی، نقشه جامع علمی.

^۱ دانشجوی دکتری دانشگاه فردوسی مشهد، Hamed_amf@yahoo.com

آسیب‌شناسی وضع موجود در تربیت فرهنگی

زرین تاج قناعت پیشه^۱، مرتضی چراغی^۲، مهسا دهدشتی^۳

چکیده

در عصر حاضر، آسیب‌های گوناگون فکری، اعتقادی، اخلاقی، روحی، تربیتی، اجتماعی، سیاسی، فرهنگی و ... نسل جوان ما را تهدید می‌کند که پیشگیری و درمان آن‌ها، از فوری‌ترین وظایف مربیان، والدین و تمامی افراد و سازمان‌ها و نهادهایی است که به نحوی مرتبط با جوانان و متصدی امور آنان هستند. هدف از تدوین این مقاله، بررسی دین و نقش آن در کاهش آسیب‌های روانی، اجتماعی، دینی و ... جوانان با محوریت خانواده است که با استفاده از کتب نگاشته شده در این زمینه به رشته تحریر در آمده است. از این رو ضرورت دارد، ضمن شناخت صحیح و دقیق آسیب‌ها، به خصوص آسیب‌های عصر مدرن، زمینه‌ها و بسترهای ایجاد آن، به خصوص در میان نسل جوان را شناخته و در جهت پیشگیری، رفع و دفع آن اقدام نمائیم. در این میان نقش دین و عالمان دینی در پیشگیری از آسیب‌های دینی و تربیتی جوانان بسیار مؤثر است.

واژگان کلیدی: آسیب‌شناسی، دین، تربیت و جوانان.

^۱. کارشناسی ارشد، رشته برنامه‌ریزی درسی، دانشگاه آزاد اسلامی مرودشت، z_ghanaatpishhe@yahoo.com

^۲. کارشناسی ارشد، رشته برنامه‌ریزی آموزشی، فارغ التحصیل دانشگاه آزاد اسلامی مرودشت، m_cheragh56@yahoo.com

^۳. کارشناسی، رشته علوم کامپیوتر، دانشگاه صنعتی سیرجان، mahsa.dehdashti@gmail.com

تبیین جایگاه نهادهای مذهبی در تحقق توسعه فرهنگی جوانان

محمد جانی‌پور^۱، محسن صمدانیان^۲

چکیده

بی شک در یک جامعه اسلامی، مهمترین وظیفه در راستای تحقق توسعه و پیشرفت فرهنگی - اجتماعی، بر عهده نهادهای مذهبی می‌باشد. در این میان، تلاش برای تحقق و تعالی این گونه خاص از توسعه، در میان نسل جوان جامعه از اهمیتی دوچندان برخوردار بوده که آینده آن نظام و جامعه را تضمین کرده و از این رهگذر می‌توان بسیاری از مفاهیم توسعه و پیشرفت اسلامی را در جامعه نهادینه کرد.

در این مقاله تلاش شده تا با توجه به یکی از مهمترین، گسترده ترین و تخصصی ترین نهاد مذهبی، یعنی مساجد، که دارای قابلیت و ظرفیت فراوان تأثیرگذاری فرهنگی و تربیتی بر روی نسل جوان جامعه و شکل‌دهی به شخصیت ایشان می‌باشد، به تبیین نقش و جایگاه این نهاد در تحقق توسعه و تعالی فرهنگی جامعه، بویژه نسل جوان آن پرداخته و از این رهگذر باید‌ها و نبایدهای این مسیر و چالش‌های فراروی آن بررسی گردد.

از این روی در این مقاله با استناد به آیات قرآن و کلام نورانی اهل بیت(ع)، وظایف این نهاد و نحوه تأثیرگذاری آن بر نسل جوان تبیین گشته و در نهایت با ارائه پیشنهادهایی، کیفیت ارتقاء زمینه‌های تحقق و تجلی هرچه بیشتر این کارکردها و نیز ایجاد فضایی شوق‌آفرین برای جذب نسل جوان، در مسیر توسعه فرهنگی جامعه اسلامی، بیان شده است.

واژگان کلیدی: جوانان، فرهنگ، توسعه، توسعه فرهنگی، تعالی فرهنگی، مسجد

^۱. دانشجوی دکتری علوم قرآن و حدیث دانشگاه امام صادق(ع)، janipoor@isu.ac.ir

^۲. استادیار گروه علوم قرآن و حدیث دانشگاه اصفهان

مسجد؛ محور مدیریت محله (مبتنی فرهنگ اسلامی ایرانی)

علی محمدزاده^۱

چکیده

اگر مدیریت امور شهر با مشارکت شهروندان همراه باشد، مدیران شهری را قادر می سازد تا در جهت خدمت رسانی بیشتر و بهتر به شهروندان، عملکرد مطلوبی داشته باشند. در شهرهای بزرگ که اداره بهینه امور شهر از عهده شورای چند نفره و دست اندرکاران مدیریت شهری خارج است، مدیریت محلات به ساکنان آن سپرده می شود تا در جهت حل مسائل جزئی هر محله و مشارکت شهروندان در مدیریت امور شهر، اقدامات سریع و مطلوبی صورت گیرد و مدیران شهری فرصت برنامه ریزی استراتژیک و رسیدگی به امور کلان شهر را داشته باشند. برخلاف کاستی های موجود، که مشارکت کمرنگ ساکنان محلات در مدیریت محله و به تبع آن مدیریت امور شهر را به همراه دارد، پیشنهاد می شود، با توجه به جایگاه رفیع مسجد در اسلام و نظام اسلامی و رسالت خطیر آن در کمک به بازیابی موارث اصیل فرهنگی و تمدنی اسلامی ایرانی و حفظ آن، مدیریت هر محله به مسجد محله سپرده شود و با برگزاری انتخاباتی در سطح محله، هیئت امنای مساجد به عنوان شورایاران محله معرفی شده و با محوریت روحانی مسجد، مدیریت محله را بر عهده گیرند.

واژگان کلیدی: مشارکت شهروندان، شورایاران محله، مدیریت محله، فرهنگ اسلامی ایرانی، مسجد

^۱ دانشجوی مقطع کارشناسی ارشد رشته مدیریت امور شهری دانشگاه تهران، amohammadzadeh@ut.ac.ir

توسعه و مشارکت اجتماعی، لازم و ملزوم یکدیگر

سامان یوسفوند^۱، محسن باقری نیا^۲، علی یوسفوند^۳، بهزاد علیزاده^۴

چکیده

توسعه و مشارکت به جهت ارتباط مستقیمی که با بسیاری از متغیرهای اجتماعی، اقتصادی و سیاسی دارند، مورد توجه بسیاری از اندیشمندان می باشند. رشته های علمی گوناگون از جمله جامعه شناسی، علوم سیاسی، اقتصاد، مدیریت و مطالعات سازمانی این دو مفهوم را مورد توجه خاص قرار داده اند. پدیده مشارکت به قدری با اهمیت و گسترده است که در بسیاری از تعاریف، مترادف توسعه معرفی شده است. توسعه نیز از دیرباز مورد توجه نظریه پردازان کلاسیک و معاصر بوده است، به گونه ای که از آغاز این قرن تاکنون کشوری را نمی توان یافت که در اندیشه نیل به توسعه در زمینه های مختلف اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی و ... نباشد. این مقاله با ارائه تعاریف و پیشینه تئوریک سعی می کند تا ارتباط و اهمیت این دو متغیر را به طور ملموس بیان کند.

واژگان کلیدی: مشارکت اجتماعی، توسعه، فرهنگ.

^۱ samanyousefvand@ut.ac.ir.

^۲ کارشناس ارشد جامعه‌شناسی دانشگاه خوارزمی

^۳ کارشناس ارشد روابط بین الملل دانشگاه علامه طباطبائی

^۴ کارشناس ارشد روابط بین الملل دانشگاه تهران

تأثیر گفتمان فرهنگ ظلم ستیزی و مقابله با سلطه در انقلاب اسلامی ایران بر خیزش‌های اسلامی اخیر خاورمیانه (با الهام از تحلیل‌های میشل فوکو و حسن حنفی)

سید زکریا محمودی رجا^۱، هادی دست باز^۲

چکیده

انقلاب اسلامی ایران به عنوان یکی از مهم‌ترین حوادث قرن بیستم که به نوعی عنوان آخرین انقلاب قرن از آن یاد می‌شود از منظرهای گوناگون مورد تحلیل و تبیین قرار گرفته است. این حرکت مردمی به رهبری فردی روحانی، با دستانی خالی در مقابل یکی از پنج قدرت نظامی برتر جهان با پیروزی خود در یکی از مهمترین مناطق استراتژیک جهان که از هم‌پیمانان اصلی غرب و نظام لیبرال - دموکراسی در دنیا به شمار می‌رفت همه را به تعجب واداشت و با اعلام موجودیت خود به عنوان یک قدرت مستقل بدون وابستگی به قطب‌بندی‌های موجود در جهان معادلات جهان را بهم ریخت و اندیشمندان و تحلیل‌گران زیادی را به واکاوی و تبیین این حادثه سترگ در جهان واداشت.

همین عامل باعث شد تا اندیشمندان نامی غرب، میشل فوکو دست به قلم بزند و انقلاب اسلامی ایران را "دمیده شدن روحی در یک جهان بی‌روح بداند" ویا اثری مثل "ایرانیان چه رویایی در سر دارند" را به نگارش در بیاورد و از سوی دیگر حسن حنفی جنبش‌های اسلامی اخیر را الهام گرفته مستقیم و غیره مستقیم از الگوی انقلاب ایران بدانند.

در این مقاله مساعی بر این شد با روشی توصیفی - تحلیلی به اثرات الهام بخش مستقیم و غیره مستقیم انقلاب اسلامی ایران به عنوان موفق‌ترین جنبش مردمی - مذهبی بر جنبش‌های اسلامی مورد بررسی قرار گیرد.

واژگان کلیدی: انقلاب اسلامی، بیداری اسلامی، میشل فوکو، معنویت‌گرایی، اسلام سیاسی، ظلم ستیزی و اراده مردم.

^۱. دانشجوی کارشناسی ارشد رشته علوم سیاسی دانشگاه اصفهان، S.z.mahmodi@gmail.com

^۲. دانشجوی کارشناسی ارشد تاریخ اسلام دانشگاه تهران، Hadidastbaz92@gmail.com

نقش اخلاق اسلامی در پیشرفت مدیریت

فاطمه زندیه^۱

چکیده

در طول سال های اخیر به دلیل پیشرفت جوامع در جهان و نیز تغییر و تحول سازمان ها گرایشات زیادی به سمت اخلاق صورت گرفته است. به گونه ای که سرمایه داران و فعالان اقتصادی بدون در نظر گرفتن وجدان کار، توسعه برابر، عدالت و از این قبیل اصطلاحات در مورد عرضه و تقاضا و بازاریابی حرف نمی زنند. حتی مردم نیز به عنوان مصرف کننده رعایت موازین اخلاقی را مهم تلقی میکنند. به طور کلی اخلاقیات در سازمان ها معیاری از ارزش هاست که بر اساس آن عمل بد از خوب متمایز می شود. مدیران نیز در سازمان ها می توانند با ایجاد تعادل در اخلاق و رفتارشان، سازمان را به مسیر صحیح خود هدایت کنند. لازمه انجام این کار دارا بودن صفات اخلاقی از قبیل: جاذبیت و دافعیت در گشاده رویی، وظیفه شناسی، منظم بودن، استفاده صحیح از قدرت و توکل به خداوند است. در اسلام هم که کامل ترین دین و مکتب آسمانی است، مقوله های اخلاقی برای مدیران و مسئولان جامعه ضرورت و اهمیت بالایی دارد. این اهمیت بیشتر از آن جهت است که قدرت و امکانات برای مدیران بیش از دیگران فراهم است. پس مدیران اسلامی باید در سلامتی نفس و تربیت درست نفس خود بکوشند و نسبت به سایرین در رأس باشند تا شایسته رهبری آن جمع قرار بگیرند. در این میان ممکن است منافع مدیر با مصالح مدیریت تضاد پیدا کند و مدیر تحت سلطه نفس خودخواهش، قرار بگیرد و به جای منافع سازمان به دنبال منفعت های خود باشد. در این مقاله به تعریف اخلاق، مفهوم آن، ابزار و صفات یک مدیر برای داشتن اخلاق اسلامی و توضیحات دیگر پرداخته می شود.

واژگان کلیدی: اخلاق اسلامی، اهمیت اخلاق اسلامی، ابزار مدیر در اخلاق اسلامی، ویژگی های مدیر در اخلاق اسلامی

^۱ . دانشجوی کارشناسی دانشگاه حضرت معصومه، FM10290@gmail.com

نقد و بررسی منشور حقوق شهروندی: مطالعه موردی فصل دوم ماده ۳

مهديه حجتی^۱، امير مقامی^۲، علی حجتی^۳

چکیده

هدف از پژوهش حاضر نقد و بررسی منشور حقوق شهروندی در سال ۱۳۹۲ بود که توسط معاونت ریاست جمهوری انتشار یافته است. این منشور در ۳ فصل و ۱۵ ماده تهیه شده است. که ماده ۳ شامل ۱۴۱ بند بوده که بندهای ۱-۱۰ شامل حیاط، سلامت و زندگی شایسته است. با مرور و بررسی تحقیقات گذشته مشخص شد که یکی از مهمترین راههای دستیابی به جامعه ای سالم و شاداب که می تواند کیفیت مطلوب زندگی را به دنبال داشته باشد موضوع پیشگیری از انواع بیماری ها است که مهمترین راه حل برای پیشگیری نهادینه کردن ورزش در جامعه است. این نقد را می توان به منشور حقوق شهروندی کشور وارد دانست که به مهمترین موضوع برای دستیابی به جامعه ای سالم که همان ورزش شهروندی است هیچ گونه حقی را قایل نشده است. و تمام تمرکز این منشور در ماده ۳ به بحث درمان بوده است.

واژگان کلیدی: سلامت، حقوق شهروندی، ورزش شهروندی

۱. کارشناسی ارشد حقوق بین الملل

۲. دکتری حقوق بین الملل

۳. کارشناسی ارشد روان شناسی ورزش، ali.hojjati.s@gmail.com

نگاهی گذرا بر مفاهیم هنر اسلامی، شاخصه‌ها و علل گسترش آن

حبیبه شریف^۱، فاطمه آقایی نژاد^۲

چکیده

با توجه به گستردگی جغرافیایی جهان اسلام از دیرباز محققان غربی، شرق شناسان و ایران شناسان، به هنگام بحث درباره‌ی هنر مربوط به این خطه‌ی پهناور، نام و عنوان «هنر اسلامی» را به مجموعه دستاوردهای هنری آن داده‌اند و ما، یعنی مسلمانان و ایرانیان نیز به علل و دلایل گوناگون اعتقادی و ایمانی، ملی، جغرافیایی، تمدنی و فرهنگی و نیز تمایل به دسته بندی و متمایز شدن از دیگران، هنرمان را به طور کلی اسلامی و گاه ایرانی و در بسیاری از اوقات اسلامی- ایرانی خوانده‌ایم. آنچه مسلم است هنر اسلامی مشخصه‌هایی دارد که آن را از هنرهای دیگر متمایز نموده و سبب گسترش آن گردیده است و در این پژوهش به آن پرداخته شده است. این مقاله با هدف بیان مفاهیم هنر اسلامی و علل گسترش آن، به شیوه‌ی تحلیلی- توصیفی تدوین یافته است. گردآوری اطلاعات در آن به روش کتابخانه‌ای و استفاده از سایت‌های اینترنتی معتبر صورت گرفته است.

واژگان کلیدی: مفهوم هنر اسلامی، معیارهای شناخت هنر اسلامی.

^۱. کارشناسی ارشد هنر اسلامی، مدرس دانشگاه جامع علمی و کاربردی جیرفت، habibe.sharif@yahoo.com
^۲. دانشجوی کارشناسی ارشد هنر اسلامی، دانشکده هنر و معماری، دانشگاه تربیت مدرس، f.aghaeinezhad@modares.ac.ir

نظریه‌های بازتولید فرهنگی با تمرکز بر نظریه سرمایه فرهنگی

الهام زمانی^۱، کاظم منافی شرف‌آباد^۲

چکیده

بسیاری از نظریه پردازان بر این نکته تأکید دارند که مدرسه را نمی‌توان، نظامی منفصل از دیگر نظام‌های جامعه دانست. به عقیده این گروه، سازماندهی موجود مدارس به گونه‌ای است که موجب بازتولید طبقاتی می‌گردد. فرضیه‌ی اساسی در نظریه‌های بازتولید فرهنگی این است که داخل نظام آموزشی، شکل خاصی از نظم اجتماعی وجود دارد و این نظم ناشی از شرایط اجتماعی و تاریخی خارج از نظام آموزشی است. نظم اجتماعی در نظام آموزشی کاملاً به شرایط خارجی وابسته است و در واقع کارکرد آموزش و پرورش، انتقال میراث فرهنگی جامعه است. مقاله‌ی حاضر به دنبال توصیف نظریه‌های بازتولید فرهنگی با تمرکز بر نظریه‌ی سرمایه فرهنگی بوده که به شیوه‌ی توصیفی و با استناد مطالعات کتابخانه‌ای نگارش یافته است. در چارچوب نظریه‌های بازتولید فرهنگی، سه نظریه‌ی؛ «الگوی زبان و پیشرفت فرهنگی بازیل برنشتاین»، دیدگاه موقعیت‌بودن» و «نظریه‌ی سرمایه فرهنگی پی‌یر بوردیو»، بسیار حائز اهمیت است که در مقاله‌ی حاضر به تفصیل به بحث گذارده شده است.

واژگان کلیدی: نظریه، بازتولید فرهنگی، سرمایه فرهنگی

۱. کارشناس ارشد برنامه‌ریزی درسی دانشگاه کاشان، Zamani.e.۸۸@gmail.com

۲. دانشجوی دکتری مدیریت آموزشی دانشگاه بوعلی سینا همدان، Kmsh۶۵@gmail.com

شکل گیری سبک زندگی مجازی و ظهور منابع دیجیتال، راهکاری در مسیر پیشرفت معنوی جوانان؛ مطالعه وبلاگ های دینی روحانیون در ایران

صالح اصغری^۱

چکیده

جوانان بیشترین قشر استفاده کننده از اینترنت به حساب می آیند. این فضا فرصتی را به جوانان می دهد تا ساحت های مختلف زندگی اعم از ارتباطات اجتماعی، تفریح و اوقات فراغت، خرید و پرسه زنی و مطالعه و حتی برخی اعمال دینی خود را در این فضا تجربه کنند. این کیفیت مصرف رسانه های نوین، سبک زندگی جدیدی را برای جوانان رقم زده است که فرصت ها و آسیب های قابل تاملی را با خود به ارمغان می آورد. روحانیون با فهم درست از ظهور این سبک جدید زندگی اقدام به ایجاد وبلاگ های دینی جهت پاسخگویی به نیازهای معنوی جوانان در این فضا نمودند. به نظر می رسد وبلاگ های دینی روحانیون به مثابه منابع دیجیتال بخشی از پیشرفت معنوی جوانان را در عصر دیجیتال و مبتنی بر سبک زندگی رسانه ای ایشان بر عهده دارد

این پژوهش که با استفاده از روش تحلیل محتوا بر روی ۳۰ وبلاگ و از منظر شیوه های برقراری ارتباط با مخاطب (معیارهای تعاملی بودن و ویژه نگاری) به تحلیل و ارزیابی وبلاگ های دینی روحانیون در ایران می پردازد. نتایج این پژوهش وبلاگ های روحانیون را از حیث تعاملی بودن در یک طیف ۵ نمره ای در وضعیت متوسطی ارزیابی نموده است. نتایج این پژوهش نشان داد که وبلاگ های روحانیون با تاکید بر جذب حداکثری مخاطبین از پتانسیل های ارتباطی وبلاگ به مثابه یک رسانه به خوبی بهره برده اند.

واژگان کلیدی: وبلاگ، روحانیون، تبلیغ دین، سبک زندگی مجازی، زندگی دوم، اینترنت

^۱. کارشناسی ارشد مطالعات فرهنگی دانشگاه علم و فرهنگ تهران، saleh.asghari.cs@gmail.com

عدالت سازمانی: ضرورتی برای دستیابی به الگوی اسلامی - ایرانی پیشرفت

بهاره فرجلو مطلق^۱

چکیده

عدالت یکی از نیازهای فطری انسان‌ها و لازمه پیشرفت جوامع می‌باشد. با توجه به اینکه انسان‌ها از لحظه تولد تا مرگ پیوسته با سازمانها روبرو هستند و تحقق عدالت در جامعه منوط به تحقق عدالت سازمانی است، اهمیت بررسی این مهم در سازمانها دو چندان خواهد بود. به همین منظور در این مقاله تلاش شده است تا ضمن تبیین مفهوم عدالت و ابعاد آن و لزوم اجرای آن در سازمانها، به نقش مهمی که عدالت در تحقق الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت خواهد داشت، اشاره شود. هم‌چنین از حیث اسلامی بودن این الگو، تفاسیر و مفاهیمی که در باب عدالت در منابع دین مبین اسلام آمده، استخراج گردیده است.

واژگان کلیدی: عدالت، عدالت سازمانی، الگو، پیشرفت، الگوی اسلامی - ایرانی پیشرفت

^۱ . دانشجوی کارشناسی مدیریت بازرگانی دانشگاه حضرت معصومه (س) قم، bahareh.farajlou@gmail.com

رابطه مذهب با کیفیت زندگی دانشجویان

افسانه شهبازی راد^۱، کیومرث شهبازی راد^۲

چکیده

پژوهش حاضر با هدف تعیین رابطه مذهب و کیفیت زندگی در بین دانشجویان انجام شد. جامعه آماری این پژوهش شامل کلیه دانشجویان دانشگاه رازی بود که از این جامعه نمونه‌ای برابر با ۳۰۰ نفر به روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای انتخاب شد. ابزارهای جمع‌آوری اطلاعات شامل پرسشنامه کیفیت زندگی (SF-۳۶) و بخش فعالیت مذهبی-اجتماعی پرسشنامه تجربیات معنوی غباری و همکاران (۱۳۸۴) و اطلاعات جمعیت شناختی بود. روش پژوهش از نوع همبستگی و داده‌ها به روش ضریب همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. یافته‌ها نشان داد که مذهب ۹٪ واریانس کیفیت زندگی را پیش‌بینی می‌کند و رابطه مثبتی بین مذهب و کیفیت زندگی وجود داشت ($P < 0/001$). با توجه به رابطه مثبت مذهب و کیفیت زندگی و این که متغیر مذهب پیش‌بینی کننده‌ی معناداری برای کیفیت زندگی بود، می‌توان با آموزش به افراد جهت ارتقاء و افزایش فعالیت‌های مذهبی و ترغیب افراد به انجام چنین اعمالی، کیفیت زندگی جوانان را ارتقاء بخشید.

واژگان کلیدی: کیفیت زندگی، مذهب، دانشجویان

^۱. دانشجوی دکتری روانشناسی دانشگاه لرستان، Ashahbazirad2020@gmail.com

^۲. کارشناس تربیت بدنی دانشگاه تهران

بررسی کارکردهای مساجد و ارائه مدل برنامه درسی معنوی

در راستای پرورش دانش آموختگانی خودکفا

محمدرضا نیلی^۱، ستاره موسوی^۲

چکیده

زیارت از مساجد و اماکن مذهبی ائمه معصومین علیهم السلام در مقام «اولیاء الله» و درخواست از آنان در جایگاه «شفیعان درگاه الهی» و «بندگان صالح پروردگار»، عین توحید و یکتاپرستی و سبب پرورش روح تقوا و ایمان است. ، در حقیقت عبادت در مساجد همانند مربی‌ای است که همواره در کنار متربی خود بوده و نکات لازم و ضروری را به او یادآور شده و او را تربیت می‌کند و نیز پیامدهای معنوی، فردی فراوانی برای انسان در پی دارد روش تحقیق مقاله حاضر توصیفی - تحلیلی است، محقق با مطالعه پایگاه‌های اطلاعاتی داخلی و خارجی در راستای کارکردهای مساجد بر زندگی انسانها و بررسی آموزه های روایی اسلام به تحلیل و تفسیر و استخراج پیامها و جایگاه مسجد در راستای تسهیل رشد دینی در جنبه های روانی، تربیتی و معنوی پرداخته است. در زیارت، تلقین و آموزه هایی است که انسان زائر را از جهل و گمراهی می رهند و او را به زندگی شایسته فردی و اجتماعی رهنمون می شود.

واژگان کلیدی: کارکردهای مساجد، برنامه درسی، جامعه اسلامی

^۱. دکتری تخصصی برنامه ریزی درسی، عضو هیات علمی دانشگاه اصفهان.

^۲. دانشجوی دکتری تخصصی، برنامه ریزی درسی، دانشگاه اصفهان. setarehmousavi@gmail.com

توسعه و پیشرفت سیاسی از منظر امام خمینی (ره) با تاکید بر حفظ هنجارهای دینی

علیرضا خرم روز^۱

چکیده

توسعه و پیشرفت سیاسی مفهومی است که همواره در جهان مورد بحث و مناقشه بوده است. این که پارادایم های یک پیشرفت صحیح بر چه هنجارهایی قرار دارد همواره مورد نظر متفکران عرصه ی سیاسی بوده است. امام خمینی (ره) به عنوان یک متفکر سیاسی و رهبر انقلابی توانست هنجارهای دینی را به عنوان اصول تدوین الگوی پیشرفت و توسعه ی سیاسی نمودار سازد. ارزش این تفکر زمانی هویدا می گردد که بتوان با یک نگاه تطبیقی تاریخ پیش و پس از انقلاب اسلامی را مورد مطالعه قرار داد. در این پژوهش سعی بر آن است که پس از اشاره به مفهوم توسعه ی سیاسی با بررسی مختصر تطبیقی، میان اندیشه ی امام (ره) و اندیشه توسعه مند پیش از انقلاب به یک دید کلی در اصول انگاری هنجارهای توسعه از منظر امام (ره) که بر پایه نگاه دینی قرار دارد، دست یابد. روش پژوهش در این حوزه توصیفی و با استناد از منابع کتابخانه ای صورت پذیرفته است.

^۱. دانشجوی کارشناسی ارشد مطالعات خاورمیانه و شمال آفریقا دانشگاه علامه طباطبایی (ره)، alirezakhoramruz@yahoo.com

فقر و مسئولیت دولت در کلام و سیره نبوی (ص)

امین اویسی کهخا^۱، طاهره خمر^۲

چکیده

یکی از پدیده های شومی که گریبان گیر مردم یک جامعه می شود فقر و محرومیت است که دولت مردان را به تلاش جهت برطرف ساختن آن وا می دارد. رهبران بزرگ و هوشیار راهکارهای خاصی جهت مقابله با آن در پیش می گیرند، که آشنایی با این گام ها و راه ها می تواند ما را در بر طرف نمودن این مشکل اجتماعی یاری رساند.

از این رو مقاله حاضر با روش توصیفی - تحلیلی دیدگاه ها و آرای پیامبر گرامی اسلام (ص) را بررسی کرده است.

مهم ترین یافته های پژوهش بیانگر این حقیقت است که آن حضرت بر مسئله فقر حساسیت ویژه ای داشته و همیشه بر امر رسیدگی به محرومان و فقیران و ایجاد عدالت و توازن اجتماعی در جامعه تأکید داشتند همان طور که در رفتار و عمل ایشان نیز شاهد برخورد عادلانه با فقرا، رسیدگی به امور ایشان، و رفع نیازمندی شان هستیم.

واژگان کلیدی: فقر و محرومیت، دولت اسلامی، عدالت اجتماعی.

^۱. دانشگاه علوم و تحقیقات سیستان و بلوچستان، aminoveisi_1990@yahoo.com

^۲. دانشگاه علوم و تحقیقات سیستان و بلوچستان، t.khamar207@yahoo.com

اقتصاد و فرهنگ در آیین پیشرفت پویا (ارائه راهکار های عملی)

میلاد ترابی فرد^۱

چکیده

طرح بحث پیشرفت در کنار عدالت به عنوان دو رکن اصیل ما برای تمدن سازی بسیار مهم است، اما ارائه یک راهکار برای عملیاتی کردن این دو در کنار همدیگر بسیار مهم تر به نظر میرسد، به همین منظور بنده دوست دارم تا توجه شما را به یک نکته از جنس "مسیر" جلب کنم و آنهم این است که برای طی مسیر مخصوصا که جامعه مومنین باشد باید طریق ولایت را در عمل پی گرفت و مخصوصا که در قرآن نیز به این مطلب اشاره شده است: **وَالْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتُ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ يَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَيُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَيُطِيعُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ أُولَئِكَ سَيَرْحَمُهُمُ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ** (سوره توبه آیه ۷۱)، در جامعه مومنین بر اساس یک سری شاخص ها (که میزان عمل آنهاست نه دانسته های آنها) برخی از مومنین ولایت بر دیگران دارند دقت دارید که مثلا در اینجا از برای نماز از یصلون استفاده نکرده بلکه از یقیمون استفاده کرده این به این معناست که نه تنها خود می خوانند بلکه آن را در جامعه احیا می کنند.

واژگان کلیدی: اقتصاد، فرهنگ، پیشرفت پویا، ولایت

^۱ . دانشجوی سال دوم کارشناسی رشته معارف اسلامی و اقتصاد دانشگاه امام صادق(ع) mstorabifard91@gmail.com

کنکاشی پیرامون جنگ نرم فرهنگی؛

شاخص ها، اهداف و راهکارهای فرهنگی - اجتماعی

ملیحه نیکروش^۱

چکیده

جنگ در طول تاریخ همزاد بشر بوده و در دوره های مختلف تاریخی، با توجه به پیشرفت های صورت گرفته در ابزار و فنون مختلف نظامی، جنگ نیز دچار تغییر و تحول شده است. امروزه جنگ تحت تأثیر انقلاب اطلاعات و فناوری ارتباطات، دچار تحول اساسی گردیده و از جنگ سخت به جنگ نرم استحاله یافته است. خاورمیانه نیز از دیرباز آماج تهاجم اشکال مختلف قدرت نرم غرب و آمریکا بوده است و در این میان، کشور ایران نیز به دلیل برخورداری از فرهنگ و تمدن کهن ایرانی-اسلامی، وسعت سرزمین، کمیت و کیفیت جمعیت، نفوذ منطقه ای و بین المللی، امکانات نظامی، درایت و توانمندی رهبران سیاسی و یکپارچگی و انسجام ملی به قدرتی کم نظیر تبدیل شده است به گونه ای که از دید کارشناسان سیاسی کشورهای غربی دیگر نمی توان با یورش نظامی و جنگ سخت با این مولفه های نرم افزاری ایران مقابله کرد بلکه تنها راه مقابله را در پیگیری مکانیسم های جنگ نرم یافتند. با توجه به مطالب عنوان شده، اهمیت تهاجمات خاموش و براندازانه مبرهن می گردد و از این رو، مذاقه در پدیده جنگ نرم در آراء مقام معظم رهبری یک امر خطیر محسوب می گردد. مقاله حاضر مترصد است با بهره گیری از روش اسنادی-اکتشافی و بهره گیری از منابع روزآمد و بیانات مقام معظم رهبری، جنگ نرم و تهاجم فرهنگی را بررسی نماید و در نهایت، راهبردهای مدنظر رهبری را در مقابله با جنگ نرم را ارائه دهد تا در سیاست گذاری ها مورد بهره برداری قرار گیرد.

واژگان کلیدی: جنگ سخت، جنگ نرم، تهاجم فرهنگی، بصیرت، غرب.

^۱ . کارشناس ارشد علوم سیاسی دانشگاه مازندران، malihenikraves@ymail.com

سؤیه های شرق شناسانه در سیاست خارجی آمریکا نسبت به جمهوری اسلامی ایران

ملیحه نیکروش^۱

چکیده

از همان زمانی که غرب و اروپای مسیحی کوشید هویتی مشخص برای خویش پردازش کند تعریف شرق به مثابه (دیگری) ضرورت یافت و غرب تلاش یافت خود را در تقابل با این دیگری تعریف کند. به بیان دیگر، شرق همواره در برابر غرب به عنوان دیگری تصور می شد که از این طریق خود را تعریف می کرد و هویت خویش را بر این اساس استوار می ساخت؛ اما این امر مستلزم شناخت این دیگری بود و در همین راستا شرق شناسی شکل گرفت. شرق شناسی از طریق دگرسازی منفی انگار، هویت بخشی به خود از راه انتساب ویژگی های منفی به شرقیان، غرب محوری و تعمیم ناروا و گاهی حتی با تحریف وقایع تاریخی، شرقیان را بازنمایی می نماید. حتی امروزه نیز شاهد سؤیه های شرق شناسانه در رفتار کشورهای غربی و در رأس آنها ایالات متحده آمریکا نسبت به جوامع شرقی از جمله جمهوری اسلامی ایران هستیم، آمریکا در موارد بسیاری ایران را متهم به نقض حقوق بشر و دموکراسی، حمایت از تروریسم و.. نموده است. یافته های پژوهش نشان می دهد که این سؤیه های شرق شناسانه تأثیر منفی بر امنیت ملی جمهوری اسلامی گذاشته و با توجه به قدرت و نفوذی که آمریکا در جهان دارد احتمال شکل گیری یک اجماع بین المللی علیه ایران را افزایش داده و همچنین موجب شکل گیری تصویری منفی از ایران و ایرانیان در سطح بین المللی شده است. البته جمهوری اسلامی ایران همواره اتهامات وارده از سوی آمریکا را رد کرده و آن را در راستای جنگ روانی علیه خویش می داند.

واژگان کلیدی: شرق شناسی، غرب، هویت، امنیت، غیریت، ایران.

^۱ کارشناس ارشد علوم سیاسی دانشگاه مازندران، malihenikraves@ymail.com

مدیریت و نظام اداری از دیدگاه امام علی(ع)

نجمه السادات موسوی^۱، زهراسادات ربانی^۲، نعیمه امیری نیا^۳

چکیده

اهمیت نظام اداری در پیشرفت و تکامل ملت‌ها بر کسی پوشیده نیست، مدیریت یکی از عوامل بنیادی در پیشرفت تمدن غربی می‌باشد و ضعف آن علت عقب ماندگی برخی کشورها قلمداد می‌گردد. همانگونه که می‌دانیم سنت‌های الهی، قرآن کریم و سایر منابع دینی اسلام، عمده‌ترین قوانین الهی حاکم بر جوامع و رفتار انسان‌ها می‌باشد که مسیر تکامل و پیشرفت مادی و معنوی را برای انسان‌ها به بهترین شکل ممکن رهنمون ساخته است. با بررسی شرایط سخت‌امروزی که جوامع بشری و به ویژه مسلمانان با آن روبرو می‌شوند و نگاهی کوتاه به گذشته‌ی پرافتخار و دستاوردهای مدیریتی موفق‌ی چون دوران حکومت امیرالمومنین (ع) و مقایسه آن با شرایط اسفناک امروز مسلمانان در اقصی نقاط جهان در می‌یابیم که فراموشی این احکام ناب الهی و اسلامی موجب عقب ماندگی جوامع گشته است، لذا بر آن شدیم تا با بهره‌گرفتن از نهج البلاغه به عنوان گنجینه‌ای سرشار از اندیشه‌های مدیریتی و دربردارنده‌ی مقدار زیادی از قوانین و روش‌های فن مدیریت به استخراج رهنمود مدیریتی جامعی برای رهایی از این عقب ماندگی و اصلاح امور مسلمانان جهان در پرتو احیای تمدن اصیل اسلامی ایرانی خود بپردازیم. اساس کار در این مقاله، پژوهشی کتابخانه‌ای و برگرفته از متون اصیل اسلامی چون آثار حضرت علی(ع) بوده است. تاریخ همواره ثابت کرده است که اسلام سازوکار بسیاری از تحولات و دگرگونی‌های اجتماعی و فردی را فراروی مسلمانان و حتی غیرمسلمانان قرار می‌دهد.

واژگان کلیدی: نظام اداری، مدیریت اسلامی، قوانین الهی، حکومت امیرالمومنین، تمدن اصیل اسلامی ایرانی

^۱. کارشناسی مدیریت بازرگانی دانشگاه شهید باهنر کرمان، soniamoosavi@yahoo.com

^۲. کارشناسی مدیریت بازرگانی دانشگاه شهید باهنر کرمان، z.rabbani@ymail.com

^۳. کارشناسی مدیریت بازرگانی دانشگاه شهید باهنر کرمان، amirinia@ymail.com

ارتقاء سلامت معنوی با رویکردی اسلامی و روان‌شناختی

افسانه توحیدی^۱، یاور سیفی سلسله^۲، محمد رؤف انجم شعاع^۳

چکیده

هدف پژوهش بررسی شاخص‌های سلامت معنوی در اسلام و ارتقاء بهزیستی معنوی با توجه به این شاخص‌ها بود. روش پژوهش توصیفی از نوع کتابخانه‌ای و روش تحلیل کیفی از نوع توصیفی بود. یافته‌ها نشان می‌دهند که شناخت خداوند اولین و مهم‌ترین شاخص سلامت معنوی در اسلام است که خداوند در قرآن بارها به آن اشاره کرده است. شاخص شناختی درک غایت و هدف خلقت، شاخص احساسی محبت و علاقه نسبت به آفریننده و درک محبت و لطف خداوند نسبت به انسان، و شاخص رفتاری رعایت نظم، مدی‌ری‌ت زمان، برنامه‌ریزی و الگو قرار دادن زندگی معصومان، بزرگان دین و پی‌روی از آنها است. معناخواهی، رسیدن به عشق خداوند و درک معنای رنج مهم‌ترین راه‌کارهایی هستند که انسان با توسل به آنها به تعالی دست می‌یابد. در نهایت نتیجه گرفته می‌شود که انسان تنها با رفتن به سوی خداوند و بهره‌گیری از تعالیم قرآنی به عنوان بهترین هدایت‌کننده، معنوی‌ت را ادراک کند و بتواند به سلامت معنوی برسد.

واژگان کلیدی: شاخص‌های سلامت معنوی، سلامت معنوی، اسلام، قرآن.

^۱. استادیار دانشگاه شهید باهنر کرمان dr.towhidi@yahoo.com

^۲. دانشجوی کارشناسی روان‌شناسی، دانشگاه شه‌ی‌د باهنر کرمان، yavar.saiify@yahoo.com

^۳. کارشناس روان‌شناسی، دانشگاه شه‌ی‌د باهنر کرمان، anjomshoaamohammad@yahoo.com

مفهوم پیشرفت و توسعه سیاسی در اندیشه‌ی امام خمینی (ره)،

با تأکید بر مبانی معرفت‌شناختی ایشان

مرتضی علویان^۱، حامد رضایی^۲

چکیده

توسعه از مفاهیم مهم در ادبیات سیاسی هر کشوری می‌باشد. در کشورهای تازه استقلال یافته و در حال توسعه، این مفهوم بسیار مورد توجه قرار می‌گیرد. ایران به عنوان کشوری در حال توسعه، بعد از انقلاب به رهبری امام خمینی (ره)، روش جدیدی برای توسعه در پیش گرفت. لذا با توجه به این مسأله ما به دنبال فهم روش توسعه، در اندیشه‌ی ایشان می‌باشیم. در این پژوهش ما با کاربست چارچوب معرفت‌شناسی در پی فهم مبانی معرفتی امام خمینی (ره) و تأثیر این معرفت در مفهوم توسعه در نظر ایشان هستیم. معرفت‌شناسی به معنای پایه شناخت اندیشه‌های هر اندیشمندی است. این‌که چگونه و با چه ابزاری می‌توان جهان را شناخت. سوال ما در این پژوهش این است که، امام خمینی (ره)، بر پایه‌ی چه مفاهیمی توسعه‌ی سیاسی در کشور را، بعد از انقلاب دنبال می‌کرد؟ در پاسخ به این سوال به این نتیجه رسیدیم که توسعه در نظر امام خمینی (ره) برگرفته از نوع معرفت‌شناسی ایشان به انسان، هستی، جامعه و حکومت می‌باشد. معرفت‌شناسی امام خمینی (ره)، بر پایه معرفت توحیدی استوار بوده و از نظر ایشان توسعه و پیشرفت باید ابزاری برای رسیدن به کمال انسانی باشد.

واژگان کلیدی: توسعه‌ی سیاسی، معرفت‌شناسی، امام خمینی (ره)

^۱. استادیار علوم سیاسی دانشگاه مازندران، M.Alavian@umz.ac.ir

^۲. دانشجوی ارشد علوم سیاسی دانشگاه مازندران، H.Rezaei@stu.umz.ac.ir

پیشرفت اقتصادی در چارچوب سنت های الهی

مرتضی عربلو^۱

چکیده

خداوند رب العالمین در قرآن کریم به سنت هایی اشاره کرده است که حاکم بر حوادث و اتفاقات جوامع انسانی است. اگر به دنبال پیشرفت اقتصادی هستیم بایستی ببینیم که در چارچوب سنت هایی که خداوند تعیین کرده و در زندگی جوامع مختلف جریان دارد، پیشرفت چگونه تحقق می یابد. در این نوشتار که بصورت نظری و به روش اسنادی انجام شده است با استفاده از سنت هایی مثل رازق بودن خدا، امداد خداوند برای هر دو گروه دنیا طلب و آخرت طلب از طریق قانون علل و اسباب، تقدیر روزی متناسب صلاح بندگان، آزمایش و ابتلاء، گشایش برکات به شرط ایمان و تقوا و سنت استدراج به دلالت هایی درباره پیشرفت اقتصادی حقیقی دست می یابیم که تمایز آنها با پیشرفت های ظاهری، موقتی و هلاک کننده آشکار می کند.

واژگان کلیدی: پیشرفت اقتصادی، سنت های الهی، قرآن کریم، ایمان، تقوا، اصلاح، ابتلاء.

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد رشته معارف اسلامی و اقتصاد دانشگاه امام صادق علیه السلام، m.arablou@isu.ac.ir

حکمرانی خوب، رهیافتی برای پیشرفت و توسعه در اندیشه و سیره امام علی(ع)

مهرداد حاتمی^۱، سجاد عمرانی^۲

چکیده

مفهوم حکمرانی خوب، قدمتی به اندازه تاریخ اندیشه سیاسی دارد. حکومت خوب (حکمرانی خوب) همواره دغدغه مصلحان و اندیشمندان در عرصه عمل و نظر بوده و خواهد بود. این مفهوم همواره در طول حیات بشر باز نمایی و باز تعریف شده است. حکمرانی خوب در سه دهه‌ی اخیر کانون توجه بسیاری از محافل بین‌المللی شد. این مفهوم در سال ۱۹۸۹ توسط بانک جهانی به عنوان یک طرح کامل برای توسعه و کشورداری مطرح شد. از طرفی در متون دینی ما که مشتمل بر تاریخ روایات و تجربه‌ای از یک حکومت اسلامی گزارش شده تحت رهبری امام علی (ع) در قرن هفتم میلادی شکل گرفته، بر آن شدیم که این شاخص‌ها در آموزه‌ها و آیین حکومت‌داری امام علی(ع) را با شاخص‌های حکمرانی خوب (آزادی شهروندان، پاسخگویی دولت، حاکمیت قانون، کارآمدی و اثر بخشی، رضایت عمومی، کنترل فساد) بررسی کنیم. به نظر می‌رسد با توجه به گذشت ۱۳ قرن از حکومت‌داری امام علی(ع)، این آموزه‌ها همچنان با شاخص‌های مطرح شده در حکمرانی خوب در قرن بیستم روایی و پایایی دارد. این پژوهش به روش تحلیلی- تطبیقی و اسنادی سازمان یافته است.

واژگان کلیدی: حکمرانی خوب، حکومت اسلامی، آموزه‌های امام علی(ع)، شاخص‌های حکمرانی خوب، پیشرفت.

^۱. کارشناس ارشدعلوم سیاسی دانشگاه مازندران، mehرداد.h۶۳۹۳@yahoo.com

^۲. کارشناس ارشدعلوم اجتماعی دانشگاه مازندران، omrani.sajjad@yahoo.com

اثرات اقتصادی اطلاع دادرسی و نقش سرمایه معنوی و کلا در کاهش آن

جواد اقدس طینت^۱

چکیده

طولانی شدن فرآیند دادرسی اثرات سوء بسیاری داشته و باعث دور شدن نظام قضایی از اهداف عالی خود و همچنین کاهش کارایی اقتصادی جامعه می شود. اطلاع دادرسی اگر چه خود برآمده از دل نظم حقوقی جامعه است اما کاملاً بر خلاف اهداف این نظم عمل می کند. نظام حقوقی سعی دارد جامعه را به سمت حداکثر نظم، عدالت و کارایی پیش برد و لاجرم برای این منظور باید از ابزارهایی استفاده کند اما مشکل اساسی این است که این ابزارها که باید در جهت اهداف کار کنند خود می توانند تبدیل به ضد هدف شده و کلاف سردرگمی را به وجود آورند که خروج از آن به سختی ممکن باشد. مشهور است که هم اکنون آیین دادرسی یکی از این ابزارهای ذکر شده بوده و تبدیل به ضد هدف شده است. به راحتی می توان مثال های زیادی بر شمرد که چگونه سوء استفاده از مواد قانونی آیین دادرسی موجب اطلاع دادرسی و نرسیدن حق به حق دار می شود. در مقابل عده ای از صاحب نظران نیز مشکل اصلی را در قوانین آیین دادرسی نمی دانند و اعتقاد دارند نیروی انسانی که در این حوزه مشغول فعالیت هستند با سوء استفاده از قانون موجب بروز این عدم کارایی ها می شوند و چاره کار نیز تغییر قوانین نیست بلکه چاره تغییر عملکرد نیروی انسانی فعال در حوزه قضایی و حقوقی است. مسلماً هم بهبود قوانین و هم تغییر عملکرد نیروهای انسانی به طور همزمان برای اصلاح وضعیت فعلی ضروری است. یکی از پیش نیاز های این تغییر عملکرد نیز رواج اخلاق مداری در بین وکلا، قضات و سایر فعالان حقوقی است که در ادبیات نوین اقتصادی از آن به عنوان افزایش سرمایه معنوی یاد می شود. در این تحقیق ضمن اشاره به اثرات اقتصادی اطلاع دادرسی به بررسی نقش و کلا در این خصوص پرداخته و بحث خواهد شد که چگونه افزایش سطح سرمایه معنوی جامعه و کلا می تواند منجر به افزایش کارایی اقتصادی جامعه گردد.

واژگان کلیدی: اقتصاد حقوق، سرمایه معنوی، سرمایه اجتماعی، اقتصاد نهادی، اطلاع دادرسی، توسعه قضایی

^۱ کارشناس ارشد علوم اقتصادی و دانشجوی کارشناسی حقوق دانشگاه پیام نور، javadaqdasi@yahoo.com

چگونگی پاسداشت هویت ملی در موزه‌های کشور اعظم صفی پور^۱

چکیده

امروزه موزه‌ها نقش مهمی در ترویج و توسعه فرهنگ عمومی کشورها دارند. بسیاری از کشورها مفاهیم فرهنگی خود را از طریق موزه به مردم انتقال می‌دهند، موزه‌ها همواره مورد استقبال عموم بوده و هستند. از اینرو به منظور جذب مخاطب و ترویج فرهنگ نکاتی در این باره باید در نظر گرفته شود. از جمله این موارد اشاعه و نمایش هویت ملی است. انواع موزه‌ها همچون موزه‌های علوم و فناوری، تاریخی، مردم‌شناسی همه و همه باید در راستای شناخت هویت ملی باشند. در هر یک از انواع موزه‌ها می‌توان به فراخور نوع موزه آنچه مربوط به فرهنگ این مرز و بوم است را نمایش داد. اغلب موزه‌های کشور مدعی نشان دهنده هویت ملی هستند اما به واقع آیا موزه‌های ایران تعریفی درباره هویت ملی دارند که بر اساس آن اشاعه‌دهنده چپستی جامعه ایرانی باشند؟ آیا باورها، زبان، فرهنگ، تاریخ، و بسیاری دیگر از مفاهیمی از این دست که در بردارنده هویت است در موزه‌های ایران نشان داده می‌شود؟ متأسفانه باید گفت چنین نیست و علی‌رغم گفته‌های زیادی که در این باره وجود دارد جای عمل آن خالی است، و فقط موزه‌های تاریخی و هنری به این مهم پرداخته‌اند که البته با توجه به نوع موزه ملزم به اشاعه تاریخ و فرهنگ ملی هستند. اما در مورد موزه‌های دیگر وضعیت چندان مطلوب نیست. موزه به منزله حافظه یک ملت نباید هویت ملی خود را فراموش سازد و با یادآوری غنای بالای علمی، فرهنگی و هنری جامعه خود در ادوار مختلف تاریخی سعی در نهادینه ساختن آن در ناخودآگاه ذهن ملت خود و ملل دیگر باشد.

واژگان کلیدی: هویت ملی، فرهنگ و هنر، موزه

^۱. کارشناس ارشد پژوهش هنر-دانشگاه هنر اصفهان، a.safipoor@gmail.com

گفتمان الگوی اسلامی - ایرانی پیشرفت و احیا و تحقق هویت در جامعه ایران

سید زکریا محمودی رجا^۱، سیدعلی مجیدی نژاد^۲

چکیده

هویت به عنوان مهمترین عنصر ذاتی شناخت افراد بشر در زندگی اجتماعی است که از یکطرف به معنی همسانی و یکنواختی مطلق واز سوی دیگر به معنی تمایز که در برگیرنده ثبات، تداوم در طول زمان است. به طور کلی هویت یعنی همانند دیگران بودن در طبقه‌ی خود و همانند خود بودن در گذر زمان و اینکه اشخاص و گروه‌های مختلف در یک جامعه بدانند کیستند و مقصدشان کجاست. در تحلیل اکثر اندیشمندان داخلی و خارجی عنصر هویت بخشی به افراد جامعه و احیای هویت و عزت از دست رفته‌ی اقشار و افراد موجود در جامعه را مهمترین ویژگی پیروزی انقلاب اسلامی ایران در نظر می‌گیرند. در راستا طراحی الگوی مدون و نهادینه‌جهت استقرار و احیای این مؤلفه از همان ابتدای انقلاب نهادها و متولیان فرهنگی مربوطه از آن جهت که هدف اصلی انقلاب را مباحث فرهنگی، هویت بخش و ارزشی در نظر می‌گرفتند؛ نهایت تلاش خود را به کار بردند. نهایتاً در دهه‌ی گذشته این رویکرد از سوی مقام معظم رهبری در قالب طرح چشم انداز افق ۱۴۰۴ با مدل الگوی اسلامی، ایرانی پیشرفت مورد تاکید جدی قرار گرفت.

واژگان کلیدی: الگوی اسلامی - ایرانی پیشرفت، اقتصاد مقاومتی، فرهنگ و تمدن ایرانی، هویت ملی، بیداری اسلامی

^۱ . دانشجوی کارشناسی ارشد علوم سیاسی دانشگاه اصفهان، S.z.mahmodi@gmail.com

^۲ . دانشجوی کارشناسی روابط بین الملل دانشگاه اصفهان، Alimagidinejad897@gmail.com

مختصات شهر اسلامی - ایرانی در الگوی پیشرفت (با تاکید بر شهر جیرفت)

مسعود وطن خواه^۱، علی خوشاب^۲، مجتبی خاتونی^۳، ریحانه علایی^۴

چکیده

سرگشتگی و گم‌گشتگی، تنهایی، شتابزدگی، سطحی شدن ارتباطات و... همه آنچه نظریه پردازان گفته اند، به شکلی واژگونه و خاص در شهرهای ما نمود یافته است. در حالی که معماری اسلامی - ایرانی در صدد تجمل و اسراف نیست و در مسیر پرهیز از بیهودگی و هماهنگی با اندازه‌ها شکل می‌گیرد. شهر جیرفت در جنوبی‌ترین نقطه استان کرمان متاسفانه در خواب معماری خالی از ارزش‌های اسلامی ایرانی به سر می‌برد. این تحقیق که به دنبال شناسایی مختصات شهر اسلامی ایرانی و معرفی آنان در وهله اول است در گام دوم خود به دنبال بررسی مهم‌ترین الگوها و ویژگی‌های معماری در شهر جیرفت از گذشته تا اکنون می‌باشد که با رویکردی توصیفی تحلیلی و تکیه بر منابع پر استناد و مستندهای صوتی، کتبی و استفاده از روایات و احادیث ویژگی‌های عمده شهر اسلامی را معرفی کرده و در نهایت با یک دید تاریخی نتایج قابل استنادی ارائه کرده است. نتایج این تحقیق نشان می‌دهد شهر اسلامی ایرانی شهری با ارزش‌های غنی از نیارش، پرهیز از بیهودگی، خودبسندگی و درونگرایی است سپس در پاسخ به سوال دوم که بررسی وضعیت الگوهای معماری و شهرسازی جیرفت در گذشته تا کنون بوده به این نتیجه رسیده است که معماری و شهرسازی شهر جیرفت در گذشته از اصول معماری اسلامی ایرانی تبعیت می‌کرده اما در حال حاضر به سمت معماری غربی حرکت میکند که این اعلان یک خطر جدی در فرهنگ شهرسازی و حرکت به سوی الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت است.

واژگان کلیدی: معماری اسلامی - ایرانی، مختصات شهر اسلامی، الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت، شهر جیرفت

^۱ . دانشجوی کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه ریزی کالبدی دانشگاه فردوسی مشهد، mv.vatankhah@gmail.com

^۲ . دانشجوی کارشناسی ارشد جغرافیا برنامه ریزی شهری دانشگاه فردوسی مشهد، khoshab_ali@yahoo.com

^۳ . دانشجوی کارشناسی ارشد جغرافیای سیاسی دانشگاه تهران mojtabakhatooni@ut.ac.ir

^۴ . دانشجوی کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه ریزی شهری دانشگاه فردوسی مشهد

جوانان، جهانی شدن و فرهنگ کار

محسن نیازی^۱، محمد کارکنان نصرآبادی^۲

چکیده

کار به عنوان مهمترین بخش فعالیت‌های انسان‌ها جهت تأمین نیازهای مادی و معنوی آن‌ها می‌باشد که سخت تحت تأثیر فرهنگ جوامع قرار دارد و فرهنگ نیز به عنوان پدیده‌ای اجتناب‌ناپذیر بر تمام بخش‌های زندگی بشر احاطه دارد. آینده فرهنگ و کار باعث شکل‌گیری فرهنگ کار شده است. فرهنگ کار به عنوان اساس اقتصاد سالم و پویا در هر جامعه‌ای است که توجه و اهتمام به آن و تقویت آن باعث پیشرفت و توسعه جامعه می‌گردد. کار، فرهنگ و فرهنگ کار در جامعه امروز دستخوش دگرگونی‌ها و تحولات عمده‌ای است که یکی از آن‌ها جهانی شدن می‌باشد. جهانی شدن در یک کلام محلی شدن امور و فشردگی زمان و مکان و گسترده شدن ارتباطات انسانی را می‌رساند.

در این نوشتار به تأثیراتی که جهانی شدن روی فرهنگ کار دارد اشاره شده و اینکه جهانی شدن دارای فرصتها و تهدیدهایی می‌باشد که در صورت برنامه ریزی علمی و استفاده از شرایط ایده آل و فرصتهای آن می‌توانیم فرهنگ کار قوی و مثبت را در جامعه به‌ویژه در بین نیروی جوان اشاعه و ترویج دهیم. بدین منظور راهکارهایی از جمله فرهنگ سازی، ایجاد تیم‌های کاری توانا، آموزش و همدلی و همگرایی همه جانبه نهادها و سازمانهای دولتی و غیر دولتی ارائه شده است.

واژگان کلیدی: کار، جهانی شدن، فرهنگ، فرهنگ کار، الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت

^۱. استاد و مدیر گروه علوم اجتماعی دانشگاه کاشان، niazim@kashanu.ac.ir

^۲. دانشجوی دکتری رفاه اجتماعی دانشگاه علامه طباطبائی تهران، m.karkonan@kashanu.ac.ir

تحلیل جامعه شناختی علل و پیامدهای مصرف‌گرایی و راهکارهای اسلامی مصرف

غلامرضا تاج‌بخش^۱، سامان یوسفوند^۲

چکیده

پژوهش حاضر که مطالعه‌ای توصیفی-تحلیلی می‌باشد، به بررسی علل و پیامدهای مصرف‌گرایی در قالب تحلیل جامعه‌شناختی و بهره گرفتن از دیدگاه‌های نظری از جمله نظریه ساختارگرایی و عاملیت‌گرایی انتونی گیدنز پرداخته است. در بخش ساختاری که ناظر بر دو بخش نوسازی و استعمار است؛ به ترتیب نتایجی مثل سرمایه‌داری و استعمار فرهنگی را به بار آورده‌اند و در نهایت منجر به واپس‌ماندگی و درماندگی فرهنگی در کشورهای جهان سوم شده‌اند. و در بعد عاملیتی؛ چهار عامل خودنمایی، فساد اخلاقی، تقلیدگرایی و ظاهرگرایی باعث بی ارزش شدن ارزش‌های هویتی و سنتی و همچنین تشخیص‌بخشی به خود جلوی صحنه و رها نمودن هویت اصلی و واقعی افراد در پشت صحنه شده است. در نتیجه تاثیر عوامل ساختاری و عاملیتی مصرف‌گرایی در جامعه رواج پیدا کرده است. و همچنین مسائلی از جمله افزایش وابستگی به بیگانگان، فروپاشی نظام اقتصادی، افسردگی، سقوط اخلاقی، ایجاد روحیه آزمندی و طمع‌ورزی در نتیجه پیامدهای مصرف‌گرایی ایجاد شده‌اند. و در نهایت راهکارهایی مبنی بر مصرف درست بر پایه مبانی اسلامی از جمله مصرف درست براساس نیاز حقیقی؛ نه بر پایه نیاز کاذب و زیاده‌خواهی؛ اعتدال و میانه‌روی در مصرف؛ پرداخت حقوق واجب مالی؛ پرهیز از اسراف و تبذیر؛ نوع‌دوستی و هماهنگی با وضعیت عمومی؛ قناعت، پرهیز از تجمل‌پرستی، انفاق در مورد دیگران مطرح شده است. با عنایت به آنچه گفته شد؛ دهه‌های توسعه را می‌توان به عنوان عصری که مدعی خاتمه ضرورت‌هاست، مطرح کرد. امروزه انسان دیگر از هنر تحمل ضرورت تعریف نمی‌شود. بلکه اکنون براساس کمبودهای تحمیلی که تبدیل به نیازها شده‌اند، فهمیده می‌شود. بنابراین انسان دیگر از طریق آنچه ما هستیم، آنچه با آن روبرو هستیم، آنچه می‌توانیم بدست آوریم، و آنچه ما در رویا می‌بینیم، تعریف نمی‌شود. بلکه انسان اینک بوسیله آنچه ما نداریم و بنابر نیازهای ما تعریف می‌شود. به بیان بهتر می‌توان گفت که انسان بعد از جنگ جهانی دوم شاهد تغییر طبیعت انسان از انسان معمولی به انسان نیازمند بوده است.

واژگان کلیدی: مصرف‌گرایی، انسان نیازمند، سرمایه‌داری، هویت، اسلام.

^۱. استادیار گروه علوم اجتماعی دانشگاه آیت‌الله بروجردی (ره)

^۲. دانشجوی دکتری جامعه‌شناسی توسعه اجتماعی دانشگاه تهران، samanyousefvand@ut.ac.ir

جایگاه زنان در سبک زندگی اسلامی

رقیه لرستانی^۱

چکیده

موضوع زنان و سبک زندگی یکی از موضوعاتی است که هدف آن معرفی زنان به عنوان بانیان ارائه سبک زندگی در خانه و اجتماع می‌باشد. در این مقاله سعی شده تا با معرفی جایگاه زنان و احیاء هویت آنان و احترام به مقام و منزلت زن نقش اصلی و اساسی‌اش را که همان برپایی سبک زندگی است را تبیین کنیم. در ابتدا نگاهی گذرا به مفاهیم اصطلاحی و کاربردی «سبک زندگی» انداخته و پس از آن جایگاه زنان در سبک زندگی دینی از بعد فردی و اجتماعی که شامل مباحثی از قبیل خانواده و اشتغال می‌باشد از طریق بررسی جایگاه الهی زن صورت گرفت و در آخر نیز اشاره مختصری بر عوامل مؤثر بر هویت زن از قبیل سلامت و رسانه مورد بحث قرار گرفت.

واژگان کلیدی: سبک زندگی، زنان، فرهنگ، خانواده

^۱. دانش آموخته دانشگاه علم و هنر یزد، r_1367_l@yahoo.com

مدیریت شهری، رضایت شهروندان؛ تحقق اهداف سند چشم انداز در افق ۱۴۰۴

حسین کماسی^۱، آرزو یآوری^۲، آزاده یآوری^۳

چکیده

امروزه با افزایش جمعیت شهرنشین و پیچیده‌تر شدن نیازهای شهروندان، وظایف مدیران شهری نیز متنوع‌تر شده است. با توجه به اهداف سند چشم انداز ۲۰ ساله ایران و همچنین راه‌های دست‌یابی به اهداف این سند، موفقیت در آن جز با مشارکت شهروندان امکان‌پذیر نمی‌باشد، مشارکت شهروندان نیز تا زمانی که رضایت آنان جلب نشود امکان‌پذیر نمی‌باشد. در این پژوهش بر آنیم که به ارزیابی عملکرد مدیریت شهری در تأمین رضایتمندی و جذب مشارکت شهروندان سنقر در راستای تحقق اهداف سند چشم انداز ۲۰ ساله ایران بپردازیم. این پژوهش از نوع توصیفی-تحلیلی بوده و جهت گردآوری داده‌ها از شیوه مطالعات کتابخانه‌ای، بررسی نقش و وظایف مدیریت شهری و میدانی (پرسشنامه و مصاحبه) صورت گرفته است. جامعه آماری تحقیق را شهروندان شهر سنقر تشکیل می‌دهد که با استفاده از روش نمونه‌گیری کوکران تعداد ۳۸۸ نفر به عنوان حجم نمونه در نظر گرفته شده است. جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم افزار SPSS و آزمون‌های آن (آزمون t تک نمونه‌ای) بهره‌گیری شده است. نتایج این پژوهش بیانگر آن است که مدیریت شهری سنقر در زمینه اجتماعی - فرهنگی عملکرد نسبتاً موفق داشته است طوری که نزدیک به ۶۱ درصد از شهروندان از عملکرد مدیریت شهری در این زمینه رضایت زیادی داشته‌اند اما در زمینه‌های کالبدی- عمرانی و اقتصادی، مدیریت شهری عملکرد موفق نداشته است چرا که در مجموع ۵۷ درصد شهروندان از عملکرد کالبدی- عمرانی و ۹۳ درصد آنان از عملکرد اقتصادی مدیریت شهری رضایت متوسط و کمی داشته‌اند، نتایج آزمون t نیز بیانگر همین واقعیت می‌باشد، لذا مدیریت شهری سنقر باید جهت دست‌یابی به اهداف سند چشم انداز نهایت تلاش خود را جهت کسب رضایت شهروندان در دو بعد یاد شده نماید که در متن اصلی مقاله راهکارهایی در این زمینه ارائه گردیده است.

واژگان کلیدی: مدیریت شهری، رضایت شهروندان، سند چشم انداز، مشارکت شهروندان، سنقر

^۱. مدرس دانشگاه پیام نور، واحد تهران جنوب، Komasi1366@gmail.com

^۲. دانشجوی کارشناسی جغرافیا و برنامه ریزی شهری، دانشگاه پیام نور، واحد تهران جنوب، yavariarezoo170@gmail.com

^۳. دانشجوی کارشناسی جغرافیا و برنامه ریزی شهری، دانشگاه پیام نور، واحد ری

بررسی عوامل اجتماعی موثر بر فرهنگ کار زنان استان مازندران

مطهره فولادی^۱، سبیکه حسنی خورشیدی^۲، مبین محمدی^۳

چکیده

بررسی عوامل اجتماعی موثر بر فرهنگ کار زنان استان مازندران، هدف کلی تحقیق حاضر بوده است. این پژوهش به روش کمی و پیمایشی انجام شده و جامعه آماری شامل کلیه زنان ۲۵ تا ۴۵ ساله شاغل در بخش دولتی ادارات کل استان مازندران می‌باشد. حجم نمونه با استفاده از فرمول کوکران تعداد ۲۱۵ نفر برآورده شده که به کمک روش نمونه‌گیری خوشه‌ای انتخاب گردیدند. ابزار گردآوری اطلاعات، پرسشنامه محقق ساخته در ۲۵ گویه بود و ضریب آلفای کرونباخ ۰/۷۱ گویای پایایی آن می‌باشد. داده‌های حاصل از پیمایش در بسته نرم افزاری علوم اجتماعی^۴ و با استفاده از آزمون‌های ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون خطی چندگانه تحلیل گردید. نتایج پژوهش حاضر حاکیست عوامل اجتماعی بر فرهنگ کار زنان تأثیر گذار می‌باشد. به طوری که بین رسانه‌های جمعی ($r=0,542$)، رضایت شغلی ($r=0,831$) و پایگاه اجتماعی و اقتصادی ($r=0,715$) با ابعاد عینی و ذهنی فرهنگ کار زنان، رابطه مستقیم و معناداری وجود دارد. همچنین نتایج آزمون رگرسیون نشان می‌دهد، رضایت شغلی ($\beta=0,321$)، مؤثرترین عامل اجتماعی در ارتقاء فرهنگ کار زنان بوده و ۶۶/۹ درصد از پراکندگی مشاهده شده در فرهنگ کار زنان توسط عوامل اجتماعی (رسانه‌های جمعی، رضایت شغلی و پایگاه اجتماعی-اقتصادی) توجیه می‌شوند.

واژگان کلیدی: فرهنگ کار، رضایت شغلی، زنان، عوامل اجتماعی

^۱ کارشناس ارشد جامعه‌شناسی، fooladi020@gmail.com

^۲ کارشناس ارشد مطالعات زنان

^۳ دانشجوی ارشد روانشناسی

^۴ *Sciences Statistical Package for the Social*

آموزه‌هایی از شرایط حاکم فرهنگی در زمان امام رضا (ع)؛

حرکت به سوی فرهنگ اصیل

حجت دهقانی^۱

چکیده

امام هشتم علی بن موسی‌الرضا (ع) یکی از اسوه‌های معصوم و ستارگان هدایت بشر است که پیروی از روش و سلوک آن حضرت توصیه‌ای الهی است و تنها را نجات و سعادت ابدی به شمار می‌رود. مقاله حاضر پرتویی است از سیره علمی، اخلاقی، فرهنگی و اجتماعی امام رضا (ع) که با استناد به کتاب‌های معتبر حدیثی، تاریخی و تفسیری معرفی می‌گردد. لذا با توجه به انحرافات فرهنگی بشر در عصر حاضر می‌توان از منادیان اخلاق در بین بشریت الگو گرفته و به اصلاح وضعیت فرهنگی جامعه و ترسیم نقشه راه با توجه به سیره این امام همام پرداخت. حرکت فکری و سیره علمی امام رضا (ع) در طول حیاتشان را می‌توان به سه بخش تقسیم کرد: ۱ - تشکیل مدرسه علمی در مدینه؛ ۲ - تألیف کتب علمی و اعتقادی؛ ۳ - تشکیل مجالس مناظره با فرقه‌های گوناگون. به حقیقت می‌توان گفت حرکت علمی امام رضا (ع)، از نظر تأثیر در بقای اسلام و عقاید مسلمانان، شبیه حرکت و جهاد عملی امام حسین (ع) در روز عاشورا بود.

واژگان کلیدی: فرهنگ، سیره معصومین، الگو، امام رضا، مناظره، کتاب

^۱ دانشجوی کارشناسی، مهندسی کشاورزی، دانشگاه جهرم، hojjatd@ymail.com

۶ راهکار برای خروج از بحران سن ازدواج در پیشرفت همه جانبه کشور

مسلم امیدی

چکیده

این مقاله حاوی ۶ راهکار برای خروج از بحران بالا رفتن سن ازدواج می باشد. از میان موانع اصلی ازدواج، ادامه ی تحصیل (دانشگاه) و خدمت سربازی تاثیر زیادی در افزایش سن ازدواج دارند که این ۶ راه پیشنهادی مرتبط با این ۲ مانع هستند. باتوجه به این که امروزه پژوهش های زیادی در مورد ازدواج و رابطه ی آن با پیشرفت فردی و اجتماعی صورت گرفته است و با بررسی نتایج کلی آن ها در می یابیم که ازدواج به موقع و صحیح هم پیشرفت فرد و هم پیشرفت هایی در حوزه هایی همچون جامعه، فرهنگ، سلامت، اقتصاد و ... را در پی خواهد داشت.

در کشور سن بلوغ رو به کاهش و سن ازدواج رو به افزایش است و این یعنی بحران! بحرانی که تنها راه علاج آن، رفع برخی موانع بوسیله ی برخی محدودیت های درونی آن هاست. دلایل اصلی بالا رفتن سن ازدواج محدودیت هایی است هم به صورت قانون تصویب شده اند و هم محدودیت هایی است که به اشتباه وارد فرهنگ ایرانی-اسلامی شده و در کل با فرهنگ ایرانی - اسلامی و سبک زندگی ایرانی - اسلامی تناقض دارد.

نقش معنویت اسلامی در بروز رفتار شهروندی سازمانی با محوریت فرمایشات امام (ره) و مقام معظم رهبری (حفظه الله) مجید پیشه^۱، حبیب رودساز^۲، بهروز رضایی منش^۳

چکیده

رفتار شهروندی سازمانی یک نوع رفتارهای فرانش هستند و به جنبه های مادی توجه ندارند و رفتارهای داوطلبانه هستند؛ به نظر می رسد معنویت می تواند در بروز و ارتقای چنین رفتارهایی نقش موثری داشته باشد. بنابراین پژوهش حاضر با هدف بررسی نقش معنویت اسلامی در بروز رفتار شهروندی سازمانی ارایه شده است. این پژوهش به لحاظ هدف، کاربردی و از نظر روش از نوع توصیفی - پیمایشی و همبستگی است. در این پژوهش که در حوزه ستادی سازمان ثبت احوال کشور انجام پذیرفت با پرسشنامه، نمونه‌ای از ۱۶۶ نفر مدیران و کارمندان به روش تصادفی - طبقه ای انتخاب و از آمار توصیفی و استنباطی استفاده شد. پایایی پرسشنامه از طریق مقدار آلفای کرونباخ و R^2 ترکیبی و روایی محتوی با نظرخواهی از اساتید و کارشناسان مذهبی و سازمانی تأیید و روایی سازه نیز از طریق تحلیل عاملی تأییدی، بررسی گردید. یافته های تحقیق بیانگر این است که میان معنویت اسلامی و رفتار شهروندی سازمانی رابطه معنادار و مثبتی وجود دارد؛ این اثرگذاری با توجه به ضرایب استاندارد در حد متوسطی نشان داده شده است. بطور کلی مجموع نتایج، فرضیات تحقیق را بطور تجربی تأیید می کند و از آنجا که نتایج تحقیق نشان داد معنویت اسلامی در بروز رفتار شهروندی سازمانی مؤثر و باعث افزایش رفتارهای فرانشی در سازمان ثبت احوال کشور می شود در پایان پیشنهادهایی ارائه شده اند.

واژگان کلیدی: اطاعت سازمانی^۴، جوانمردی^۵، رفتار شهروندی سازمانی^۶، مشارکت سازمانی^۷، معنویت اسلامی^۸

۱. دانشجوی دکتری مدیریت دولتی - دانشگاه علامه طباطبایی (ره)،

۲. استادیار دانشکده مدیریت و حسابداری - دانشگاه علامه طباطبایی (ره)،

۳. استادیار دانشکده مدیریت و حسابداری - دانشگاه علامه طباطبایی (ره)،

۴ - *Organizational Compliance*

۵ - *Sportsmanship*

۶ - *Organizational Citizenship Behavior*

۷ - *Organizational Participation*

۸ - *Islamic Spirituality*

حضرت امام (ره) به مثابه سمبل ظلم ستیزی و مقابله با سلطه در نزد اندیشمندان و

متفکران فرانسوی

علی علیشاهی^۱، حسن نجفی^۲، مسعود پاکروان فر^۳

چکیده

با وقوع انقلاب اسلامی ایران تحولات شگرف و بنیادین در تاریخ سیاسی و اجتماعی ایران معاصر و حتی جهان رقم خورد. این انقلاب توانست همه زیر ساخت‌های فرهنگی، اجتماعی، سیاسی و... را در ایران تغییر داده و منشأ اثرات عظیمی در منطقه و به نوعی در دنیا گردد و بسیاری از بنیان‌های علم سیاست را زیر سؤال برد. همچنین انقلاب اسلامی به رهبری حضرت امام خط بطلانی بر بسیاری از نظریه‌ها و تئوری‌های متفکران و نظریه پردازان کشید و امام امت چهره‌ی جدیدی از اسلام را ارائه نمود به گونه‌ای که سبب بروز تحولات و دگرگونی‌های عظیم در جهان اسلام گردید. از این رو، انقلاب اسلامی مسئله‌ای چالش برانگیز و مناقشه‌ای برای بسیاری از جامعه‌شناسان و ایران‌شناسان غربی گردید و این افراد نظریه‌ها و آرای جدیدی را نسبت به انقلاب ایران بیان داشتند. بنابراین در مقاله حاضر به بررسی نقش حضرت امام (ره) و تأثیرات گسترده انقلاب اسلامی به عنوان نماد ظلم ستیزی و مقاله با سلطه بیگانگان در جغرافیای کشورهای اسلامی و سایر نقاط جهان با تکیه بر سخنان صریح یا مستتر و ضمنی برخی از اندیشمندان فرانسوی که در این زمینه منتشر کرده‌اند خواهیم پرداخت.

واژگان کلیدی: حضرت امام (ره)، انقلاب اسلامی ایران، ظلم ستیزی، سلطه، اندیشمندان فرانسوی

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد مطالعات فرانسه دانشگاه اصفهان، alialishahi2010@yahoo.com

۲. دانشجوی کارشناسی ارشد ادبیات عربی دانشگاه اصفهان، hasannajafi2012@yahoo.com

۳. دانشجوی کارشناسی ارشد ادبیات فرانسه دانشگاه اصفهان، pakravan_masoud@yahoo.com

مراقبت پژوهشی فعال، با پایگاههای دیده ور سبک زندگی جامعه نگر:

رویکردی نو در نظام تحقیقات سلامت

ملیحه پیشوایی^۱، پژمان باقری^۲

دو یا سه دهه گذشته، مفهوم سبک زندگی به طور عام و سبک زندگی سلامت محور به طور خاص، توجه بسیاری از متفکران اجتماعی، پژوهشگران سلامت و جامعه‌شناسان پزشکی را به خود جلب کرده است. در یک نگاه دقیق، سبک زندگی سلامت‌محور به عنوان پدیده‌ای چند علتی، چند بعدی و چند دلالتی به الگوهای جمعی رفتار مربوط می‌شود که به مسایل تهدیدکننده سلامت افراد می‌پردازد تا از این طریق بتواند تضمین‌کننده سلامت ایشان باشد. نگاهی دقیق به ادبیات موضوع نشان می‌دهد که برخی پژوهشگران در پی تبیین الگوهای رفتاری سلامت هستند؛ در حالی که بعضی دیگر در پی تبیین آن با تعیین‌کننده‌هایی چون انتخاب‌های فردی برآمده‌اند

زندگی امروزی و نگاهی هرچند ساده به شرایط زندگی، نشانگر این واقعیت است که سبک و روش زندگی مردم در حال تغییر است. در حال حاضر رفتار و نگرش افشاری از مردم، مخصوصاً جوانان امروزی به ما این هشدار را می‌دهد که نگاه و نگرش بیشتر آنها با آن چیزی که دولتمردان جامعه اسلامی در ذهن و هدف خود داشته‌اند، تفاوت دارد و این تفاوت آنچنان مشهود است که مقام معظم رهبری به صراحت به آن اشاره و تأکید داشته‌اند. اقدامی که چه خوشایند باشد و چه ناخوشایند، سبک زندگی در ایران را دگرگون کرده است؛ تحولاتی که اگر مورد نقد و بررسی قرار نگیرد، می‌تواند نتایج ناخوشایندی به همراه داشته باشد. تبعاتی که رهبری در سخنان اخیر خود صراحتاً به آن اشاره و مسئولان را موظف به برنامه‌ریزی مناسب و تغییر سبک زندگی در کشور کرده است. سرمایه‌گذاری برای تربیت نسلی صالح و سالم زمانی فراهم می‌شود که بزرگان و گروه‌هایی که وظیفه تربیت و اصلاح نسل را دارند خود از صلاحیت اخلاقی و رفتاری برخوردار باشند. هنگامی که برای جامعه قوانینی در نظر گرفته می‌شود، مسئولان باید متوجه این امر باشند

۱. کارشناس ارشد جامعه‌شناسی، عضو گروه توسعه و سلامت اجتماعی، مرکز تحقیقات توسعه اجتماعی و ارتقای سلامت، دانشگاه علوم پزشکی گناباد،

Pismastery@yahoo.com

۲. عضو هیات علمی گروه اپیدمیولوژی دانشگاه علوم پزشکی

بدون اغراق این پرسش که سبک زندگی ما تحت تأثیر چه عواملی است، یکی از مهم ترین پرسش های جامعه امروز ماست. پرسش بعدی هم که در همین رابطه مطرح می شود این است که تا چه حد می توانیم این سبک زندگی را تغییر دهیم؟ آیا اصولاً دست ما برای تغییر باز است؟ و اگر بتوان تغییری داد، این کار از عهده چه نهادی برمی آید؟ آیا دولت ها قادرند که عهده دار چنین برنامه‌ئی شوند یا گروه های دیگر باید وارد این برنامه شوند؟ و اگر بتوان تغییری داد، این کار از عهده چه نهادی برمی آید؟ آیا دولت ها قادرند که عهده دار چنین برنامه‌ئی شوند یا گروه های دیگر باید وارد این برنامه شوند؟ در حال حاضر سیطره روزافزون عوامل مختلف در بین جامعه و پخش برنامه‌های گوناگون زمینه‌ساز تغییر سبک زندگی برای اقشاری از جامعه است و این روشی است که غربی‌ها چند سالی است آن را پیشه خود قرار داده و تا حدودی نیز موفق عمل کرده‌اند

بر اساس مستندات موجود، مهمترین عامل بیماریها و اختلالات بشری که اخیراً با توجه به مدرنیزه شدن جوامع، نقش آن پر رنگ تر شده، سبک زندگی یا الگوی زندگی افراد است. در حقیقت یکی از دلایل تغییر رویکرد پزشکی بالینی به سمت پزشکی اجتماعی یا جامعه نگر نیز همین امر می باشد.

در حال حاضر سیطره روزافزون عوامل مختلف در بین جامعه و پخش برنامه‌های گوناگون زمینه‌ساز تغییر سبک زندگی برای اقشاری از جامعه است و این روشی است که غربی‌ها چند سالی است آن را پیشه خود قرار داده و تا حدودی نیز موفق عمل کرده‌اند.

سبک زندگی، فعالیت های عادی و معمول روزانه است که افراد آن ها را در زندگی خود به طور قابل قبول پذیرفته اند؛ به طوری که این فعالیت ها روی سلامت افراد تأثیر می گذارند. سبک زندگی مفهومی بسیار مهم است که اغلب برای بیان " روش زندگی مردم " به کار می رود و منعکس کننده طیف کاملی از ارزش ها، عقاید و فعالیت های اجتماعی است. با توجه به ابعاد متنوعی همچون سلامت روان، الگوهای زندگیهای خانوادگی، الگوهای روابط افراد، مسائل اقتصادی و معیشتی و برخی موارد دیگر، آسیب شناسی سبک زندگی ناگزیر از دخول در این حوزه هاست.

سبک زندگی عبارت است از رفتارهایی که افراد در خصوص نوع تغذیه و عادت غذایی خود، چگونگی گذراندن اوقات فراغت، عادت به سیگار، فعالیت بدنی، استرس و چگونگی استفاده از خدمات بهداشتی درمانی انجام می‌دهند. سبک زندگی سالم به ارتقای سلامتی کمک کرده و سبک زندگی بد اثرات سوئی روی سلامتی دارد. از آنجا که دارا بودن یک سبک زندگی خاص دلالت بر انتخاب آگاهانه یا ناآگاهانه یک سری از رفتارها دارد. رفتارهای ارتقاء دهنده سلامتی، بخش لاینفک سبک زندگی افراد و تعیین کننده سلامتی آنهاست.

کاسیدی (۲۰۰۰) مینویسد: افرادی که سبک زندگی ناسالم دارند، احساس درماندگی بیشتری میکنند، آنان منبع کنترل بیرونی تری دارند، از حمایت اجتماعی و تحمل جسمانی کمتری برخوردارند و تحریک پذیری بیشتری دارند. بر عکس افراد دارای سبک زندگی سالم شیوه های مقابله ای مثبت تری دارند، نگرش مثبت تری به سلامتی و ورزش دارند، کمتر از مشکلات فرار میکنند؛ حمایت بیشتری دریافت میکنند و از نظر هیجانی کمتر تحریک پذیر هستند. بنابراین رفتار سالم، سلامتی را پیش بینی میکند و شناخت هایی که در رفتارهای سالم و ناسالم نقش دارند، در فرایند استرس و سلامتی نقش مهمی ایفا میکنند.

با وجود کثرت مستندات مربوط به حوزه سبک زندگی، به نظر می رسد هنوز تحلیل و تصور ما از ابعاد گوناگون سبک زندگی مشخص و روشن نیست. توجه به شاخصه ها و مؤلفه های مهمی که ساختار سبک زندگی امروزی را تشکیل داده اند همچون مصرف فرهنگی، نوع خرید، چگونگی تفریحات، ارتباطات انسانی، ضعف فرهنگ کار جمعی، عدم رعایت حقوق متقابل در روابط اجتماعی، رشد طلاق، ضعف فرهنگ و انضباط رانندگی، شهرنشینی بی رویه، الگوهای ناصحیح تفریح سالم، عدم صداقت، پرخاشگری ها و نابردباری ها در روابط اجتماعی، رویه غیر عقلانی و منطقی طراحی لباس ها و معماری شهرها، عدم رعایت حقوق افراد در رسانه ها و در اینترنت، قانون گریزی، ضعف وجدان کاری و انضباط اجتماعی، بی توجهی توانمندی های داخلی در سطح کلان کشور و مصرف گرایی و گسترش روحیه الگو برداری های فرنگی اهمیت این امر را بیش از پیش مشخص می کند. (۲).

با گذشت چند سال، فضاها، و دغدغه های افراد کاملاً تغییر می کند و همین ماجرا عامل بخشی از بیگانگی بین نسل های مختلف جامعه است. اگر بپذیریم خط مشی بسیاری از اولویتهای کشور را چالشهایی رقم می زند که منجر به شکل گیری بسیج فکری مسئولان و مردم در رابطه با برون رفت از بحرانهای پیش آمده می شوند، در آن صورت باید پیش از هر اقدامی برای تغییر در مهمترین آن چالشها که به نظر می رسد در چارچوب مفهومی این طرح، سبک زندگی است، پاسخ به پرسش های مطرح شده را بیابیم. واقعیت این است که تنها راه دستیابی به پاسخ های قابل قبول برای این پرسش ها، اتکا به دانش و علوم اجتماعی و به طور مشخص جامعه شناسی است. اگر معتقدیم که غربی ها برای نفوذ در جوامع دیگر از دانش های گوناگون مثل جامعه شناسی و روانشناسی سود می جویند، این امر بدان معناست که این علوم کارایی دارد و می تواند به شناخت ما از واقعیت و حتی راه های تغییر و تحول آن کمک کند. در این راستا نیز فارغ از گفتارهایی که بصورت پراکنده در رسانه های مختلف بیان می شوند، بیش از پیش نیاز به پایگاههایی دیده ور و پژوهش محور در کشور احساس می شود که با توجه به اهمیت موضوع مورد بررسی در این پایگاهها می توان در مورد باولویت بودن آن به قضاوت درستی نشست.

گامهایی که می توانند برای دستیابی به این هدف مدنظر قرار گیرند عبارتند از: نیازسنجی کیفی اولیه بر اساس عینیات مردمی و نه صرفاً دانش قبلی موجود بر اساس روش Hanlon، طبقه بندی اولویتهای اختصاصی جامعه به تفکیک گروهها و اقشار با

مشارکت مردم و مسئولان، گونه شناسی سبک‌های زندگی مختلف بومی (طرز تلقی، ارزش‌ها، شیوه‌های رفتاری، تغذیه، حالت‌ها و سلیقه‌ها)، تدوین سبک‌های زندگی بومی و محلی به تفکیک سبک‌های مفید و مضر، ارائه بازخورد به جمعیت هدف جهت آگاهی (رسانه سازی) و فراهم ساختن مقدمات مشارکت آموزشی، تعیین ریشه های تاریخی و اجتماعی سبک‌های زندگی بومی مختلف، ریشه یابی علیتی سبک های مختلف با مشارکت صاحب نظران محلی با محوریت بیانات مقام معظم رهبری (عوامل دموگرافیک، بیولوژیک، ارتباطات و حمایت ها)، تعیین ویژگی های سبک‌های بومی زندگی اجباری (غیرقابل تغییر) مثل شهرنشینی و غیراجباری و قابل تغییر، تعیین نهادهای مؤثر و ذیربط و توانا در تعدیل و تغییر سبک‌های زندگی، تعیین رسانه های گروهی در تغییر سبک زندگی، متمرکز کردن فعالیتهای شهرستانی حول محور سبک زندگی و ایجاد بانک مستندات سبک زندگی در پایگاه، راه اندازی سامانه الکترونیکی پایگاه جهت اطلاع رسانی و ایجاد زمینه های بسیج همگانی و آسیب شناسی طرح، ایجاد گروههای مطالعاتی با محوریت سبک زندگی اسلامی و استخراج گویه های اصیل و مذهبی، ایجاد خوشه های محلی سبک شناسی، تعیین دقیق شاخصهای خانوادگی و غیرخانوادگی مؤثر بر فرایند شکل گیری سبک‌های زندگی، تعیین اثرات دقیق فرایندهای نسلی بر بروز و ظهور سبک‌های نوظهور و نوین، تعیین اثرات افزایش جمعیت شهری و مهاجرت بی‌رویه به شهرها، تعیین اثرات استفاده از تکنولوژی و نفوذ فرهنگ بیگانه، تعیین اثرات سلامت جامعه و مسایل اجتماعی و فرهنگی بر فرایند شکل گیری سبک‌های زندگی و تعیین اثرات آموزش برنامه های سلامت کشوری بر شکل گیری سبک زندگی.

سبک زندگی از الگوهای فرهنگی، رفتاری و عاداتی شکل می گیرد و افراد به طور روزمره آنها را در زندگی فردی و اجتماعی خود به کار می گیرند. پایگاههای دیده ور، مراکز حساسی هستند که با دقت تمام، مشکلات و چالشها را رصد کرده و زمینه را برای اقدام به موقع فراهم می کنند. تجربه کارائی این پایگاهها در زمینه پایش و مدیریت بیماریها و اختلالات و کشف راههای برون رفت از آنها پیشتر به اثبات رسیده است. رویهم رفته تمامی مهارت ها و توانمندی های مورد نیاز برای ایجاد و رسیدن به اهداف پایگاه دیده ور به ۹ رکن تقسیم می شود : بررسی نیاز جامعه، تعیین استراتژی پایگاه، تعیین استراتژی روش شناختی، تعیین استراتژی محتویات، طراحی اصول کار، پیاده سازی، تولید محتوا، طراحی پیوستگی اطلاعات، مدیریت پروژه.

فصل ممیز عملکرد این پایگاه با مراکز تحقیقاتی فعلی که در شرایط کنونی متصدی امر اجرا و حمایت پژوهشهای مختلف هستند، علاوه بر اختصاصی بودن حیطه تحقیقاتی آن در بررسی سبک زندگی مردم هر منطقه، همچنین اینست که پایگاههای دیده ور با توجه به ماهیت و اهدافشان، برخوردار از شیوه مراقبت فعال پژوهشی مبتنی بر نیازسنجی، تشخیص، انعکاس و عمل بوده و خلاف جهت مراکز تحقیقاتی فعلی که دارای الگوی مراقبت پژوهشی غیرفعال هستند، حرکت می کنند. به نظر می رسد با این تفاسیر بایستی با الگوگیری از مراقبتهای فعال و غیرفعال درمانی، برای اولین بار الگوی مراقبت فعال و غیرفعال را در حوزه پژوهش و

تحقیقات با عناوین مراقبت فعال و غیرفعال پژوهشی، نیز به جامعه شناسانند. با بهره گیری از این رویکرد نوین، به نوعی بخش عمده ای از حلقه مفقوده سیکل معیوب کاربردی کردن یافته های تحقیقات تکمیل و اصلاح گردیده و عملاً تا اندازه زیادی جلوی تحقیقات عقیم گرفته می شود. جمع آوری مداوم و منظم اطلاعات مربوط به سبک زندگی، تجزیه و تحلیل اطلاعات و مداخله در روند پایش رویداد، سه عنصر مهم و اساسی هستند که فقط با ایجاد یک پایگاه دیده ور در این زمینه محقق خواهند شد و این مهمترین رسالت پایگاه دیده ور سبک زندگی است.

نقش امر به معروف و نهی از منکر در دانشگاه

سید محمد تابش^۱

چکیده

دو فریضه امر به معروف و نهی از منکر از جمله فرایض اساسی که موجب استمرار دو نهاد دین و جامعه است. جایگاه این دو فریضه در اندیشه دینی و روش عملی انبیاء و اولیا دین به گونه ای است که سایر فرایض منوط به اجرای این دو فریضه بزرگ است. در این مقاله نقش تشکل ها در تحقق فریضه امر به معروف و نهی از منکر در دانشگاه به عنوان نظام اجتماعی باز در تعامل با محیط درونی و بیرونی است مورد بحث قرار می گیرد. از دانشگاه به عنوان محل اجتماع صنفی و علمی نخبگان انتظار می رود تا با درک مشکلات و نارسایی های جامعه از قابلیت ها و ظرفیت های فکری، هنری، علمی و تخصصی خود به منظور توسعه همه جانبه استفاده کند و به مردم در جهت آموزش مستمر و مشارکت علمی- اجتماعی در سازندگی علمی و فرهنگی جامعه مدد رساند. دانشگاه علاوه بر رسالت آموزش، پرورش و فرهنگی دارای کارکرد اجتماعی است. دانشگاه بستری است که سرمایه، ارزش ها و هنجارهای اجتماعی را می آموزند. و به اصطلاح جامعه پذیر می شوند. در این مقاله پس از ترسیم جایگاه تشکل های دانشجویی در نظام دانشگاهی به چگونگی فرایند نظارت و گسترش فرهنگ امر به معروف از طریق تشکل ها با هدف افزایش درجه سلامتی دانشگاه و جامعه پرداخته می می شود. تاکید اصلی این مقاله علاوه بر تبیین امر به معروف و نهی از منکر به عنوان یک موضوع سازمان یافته، معرفی روش ها و راهکارهای اجرایی توسعه امر به معروف در نظام دانشگاهی است

واژگان کلیدی: امر به معروف و نهی از منکر، دانشگاه، تشکل های دانشجویی

۱. کارشناس ارشد مکانیک ماشین های کشاورزی دانشگاه شهید چمران اهواز، tabesh694@yahoo.com

نقش ورزش در سلامت روان و شادکامی زنان و تحکیم خانواده

المیرا حکیمی^۱

چکیده

با پیشرفت علم و فناوری و وفور امکانات رفاهی و مواد غذایی در مقایسه با سال های گذشته، مردم از رفاه بیشتری برخوردار شده اند، اما با وجود پیشرفت و رفاه مادی، ناراحتی های عصبی بی شماری همچون سر در گمی، بی هدفی، خشم، ضعف روحیه، افسردگی و هزاران ناراحتی دیگر به وجود آمده و اکثر مردم را تحت پوشش خود در آورده است. تا جایی که بنا بر نظر متخصصان، بیش از نیمی از ناراحتی های جسمی بیمارانی که به مراکز درمانی مراجعه می کنند، منشاء روانی دارد. تحقیقات نشان داده است که ورزش در رفع اضطراب، افسردگی و به طور کلی ناراحتی های روانی موثر بوده است. شرکت در فعالیت های جسمانی، به آمادگی قلبی - عروقی منجر می شود که این عامل با بهتر شدن سلامت روانی و خلق و خو ارتباط مثبتی دارد. تمرینات ورزشی موجب بهبود خلق و خو، سلامت روانی، افزایش خود باوری و عزت نفس افراد شرکت کننده می گردد. نه فاکتور در ایجاد شادکامی و سلامت روانی مهم است که یکی از مهمترین آن ها پرداختن به ورزش فعالیت های بدنی است نتایج به دست آمده در این خصوص، نه تنها در بین جوانان و افراد میانسال نمود دارد، بلکه افراد کهنسال نیز می توانند از این برنامه ها بهره مند شوند. بر اساس عقیده روان پزشکان و گروه متخصصان موسسه بین المللی بهداشت روانی، ورزش و تمرین بدنی تاثیر مثبتی بین فعالیت های جسمانی و تصور بدنی و رضایتمندی وجود دارد رضایت حاصل از فعالیت جسمانی موجب لذت و رضایت از زندگی می شود و ممکن است این احساس رضایت و لذت به سایر جنبه های زندگی سرایت کند. شادی یک راه درمانی برای معالجه بیماران نیست اما برای جلوگیری از ابتلا به بیماری روشی موثر می باشد. تحقیقات که در کشور انجام شده است نشان داد که میزان شادکامی زنان ورزشکار بالا تر از زنان غیر ورزشکار می باشد. همچنین رضایت از زندگی و عواطف مثبت زنان ورزشکار بالاتر از زنان غیر ورزشکار است. زن نقش کلیدی در خانواده را بازی می کند. در جامعه ایرانی میتوان گفت زن جوهره خانواده است. در این راستا می توان گفت اگر زن وارد حیطه ورزش شود جدا از اثرات مثبت آن در خانواده و شکل گیری یک خانواده شاد می تواند باعث الگو

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد روان شناسی ورزشی دانشگاه آزاد اسلامی کرج، elmira_hakimi2002@yahoo.com

سازی در میان فرزندان و همچنین همسران خانواده نیز شود که این موضوع نقش مهمی در تحکیم خانواده بازی می کند. نقش مهم دیگر ورزش به وجود آمدن ارتباطات ایرانی- اسلامی- اجتماعی است. زنان به وسیله ورزش وارد اجتماع می شوند و با تشکیل ارتباطات اجتماعی و علاوه بر سلامت فیزیکی، سلامتی روانی آنها نیز به وضوح تضمین می شود.

واژگان کلیدی: ورزش، زنان، خانواده، ارتباطات ایرانی- اسلامی- اجتماعی

واکاوی اندیشه های امام خمینی (ره) در مورد پیشرفت و ترقی

جهانگیر حیاتی نیا^۱

چکیده

در این مقاله به بررسی تفکرات ناب امام خمینی (ره)، همان کسی که راه و رسم زندگی اسلامی را به ما آموخت؛ می پردازیم؛ امام (ره) رهنمودهای کلیدی خاصی دارند که ترجیح دادیم به جای نظریه پردازی؛ نظریه های الهی ایشان را بازبینی کرده و توضیحات خود را در این زمینه ارائه دهیم. سوالات زیادی در اذهان سیاستمداران و مسئولان ما وجود دارد که بعضا به خاطر فاصله گرفتن از تفکرات امام (ره) اشتباه جواب داده شده که موجب تصمیم گیری های غلط می شود. همانگونه که نسل های قبلی ما با یکی کردن دیدگاههای خود با رهبرشان توانستند عزت و اعتبار امروز ایران را در مقابل زورگویان عالم رقم بزنند؛ ما نیز امروزه می توانیم از انفاس الهی ایشان استفاده کرده و در جاهایی که اختلاف نظر وجود دارد؛ با ترجیح دادن نظر امام و رهبری بر نظر خود، با دستیابی به کلمه واحد، اتحاد و تمرکز نیروها، به جای صرف انرژی جهت به کرسی نشاندن نظریه های خودمان، نیرویمان را صرف مقابله با دسیسه های شیاطین بزرگ عالم که با تمام قوای خود کمر به شکستن کمر اسلام ناب محمدی بسته اند بنماییم. لذا به مطرح کردن و تشریح بعضی نظرات امام که برگرفته از صحیفه امام (ره) می باشد می پردازیم.

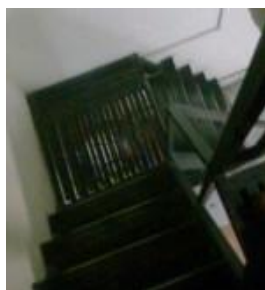
واژگان کلیدی: امام خمینی (ره)، پیشرفت، ترقی، خودباوری، توکل، اخلاص

۱. کارشناسی دانشگاه صنعتی خاتم الانبیا(ص) بهبهان، hayatinia۳۱۳@yahoo.com

محور روایت ها و داستانک ها: نماز، ارزش ها و باورهای مذهبی

فاطمه دبیری^۱

اولین اثر

۱-عنوان روایت: شیروانی

چند روزی میشد که گج پاشو باز کرده بود و به خوبی نمی تونست راه بره. روز جمعه که شد خواهرش گفت: «اگه امروز صبح نیای، دیگه نمی تونم باهات بیام.» گفت: «خب باشه بریم، خودم تنهایی حوصله م نمیکشه که برم.» ساعت یازده و نیم فیلم شروع میشد.

خیلی آروم راه میرفت و خواهرش ازش هی میفتاد جلو تا اینکه...

دیگه پاهاش نکشید و گفت: «واسا دیگه نمی تونم پیاده بیام، اینجوری بخوایم بریم دیر میرسیم.»

یه ماشین سوار شدند و به موقع رسیدند. خیلیا گفته بودند "معراجی ها" این بار بدک نیست و حالا فرصتی دست داده بود که بعد مدت ها خودشو بسپاره به عالم فیلم.

فیلم با وجود نقص هایی که داشت اثر خودشو گذاشت (لااقل بیشتر از چ) وقتی فیلم اثرشو بذاره (لااقل به اندازه ی چند قطره اشک) یعنی که تا حد زیادی موفقه. حال خوبی پیدا کرده بود و برای حال بد خودش متاسف بود. فیلم که تموم شد وقت نماز بود، رفت و پرسون پرسون به راهروی نمازخانه رسید. گفتن طبقه ی بالاست. از طبقه رفت بالا. طبقه تموم شد و نمازخانه ای دیده نمیشد به جز چند تا پله ی آهنی باریک، با شیب تیز که به شیروانی سینما منتهی میشد. نگاهی به پله ها کرد و نگاهی به پاش...

۱ . کارشناس ارشد زبان و ادبیات فارسی دانشگاه تهران، fhadabiri@yahoo.com

دیگه باید میرفت و رفت. با بسم الله ، آروم آروم رفت بالا و رسید به یه اتاقک با یه سقف کوتاه، بدون هیچ روزنه و منفذ هوا. یه اتاقک کوچیک که تهش زده بودن نمازخانه ی بانوان، رفت داخل و نگاهی به سقفش کرد که تبله کرده و ترک خورده بود و هر لحظه بیم این میرفت که بیاد رو سرش.

نمازش تموم شد، پایین اومدن براش سخت تر بود. با بسم الله بسم الله یواش یواش اومد پایین. حین پایین اومدن، سینما رو با یه نگاه از نظر گذروند. سالن های فیلم، کافی شاپ، رستوران، بوفه و...

رسید پایین و سراغ مسئول سینما رو گرفت. یه آقا رو بهش نشون دادن. رفت جلو و سلام کرد و از وضعیت نا به سامان نمازخانه براش گفت و اون گفت: «خانوم! تیپ شماها کم میان. کسی نمیدانم نماز بخونه.» دختر گفت: «آقا! خودتون حرفی که میزنید رو قبول دارید! توجیه خوبیه؟!» گفت: «چی بگم! آخه کجا بسازیم؟! سینما جا نداره!» دختر مکثی کرد و گفت: «خب این قبول! ولی با اون شرایط غیراستاندارد؟! با اون وضع؟! فقط برای رفع تکلیف؟! آدم سالمش نمی تونه بره بالا» گفت: «معمار بلد نبوده! حالا هم دیگه نمی تونیم کاریش کنیم. شما می خواستید نرید بالا»

دیگه چه حرفی میموند! مثل همیشه به جز تأسف کاری از دستش برنمیومد. سرش رو انداخت پایین و با درد پاش که حالا بیشتر هم شده بود راهی خونه شد...

.....

دومین اثر:

(نماز- نمازخانه - مسجد)- آسیب شناسی وضعیت نماز در جامعه تعطیل است!

پرده ی اول

ماه رمضان سال ۱۳۹۰ هجری شمسی است، به یک افطاری آن هم در یک رستوران بنام در یکی از خیابانهای بنام تهران دعوت شده ای.... از همان بدو ورود، دلشوره ی این را داری که نکند

در این رستوران بنام این خیابان بنام این شهر بنام و از همه مهمتر در شهر بنام تری به نام "رمضان" و در این زمان بس عزیز و گرانمایه ی اذان مغرب؛ نتوانی لحظات مختصری را بعد از اذان و قبل از افطار، نزد میزبان اصلی این مهمانی بروی و رسم ادبی به جا آوری!

از طبقه ی اول بالا می روی، چشم می اندازی تا مکان مناسبی پیدا کنی که با میزبانان خلوت کنی، اما نمی یابی!

به طبقه ی دوم می رسی اما باز هم هیچ دریچه ای، دری به آنجا که می خواهی، نمی یابی!

دور میز افطار، تعدادی نشستند، تو هم می نشینی. اندک اندک، جمع مستان می رسند و آنها هم دور میزهای افطار می نشینند. هنوز ناامید نشده ای و سرک می کشی تا شاید.....!!

کم کم به آن لحظه ی ملکوتی می رسی، خدمتگزاری را می بینی و سریع صدایش می کنی و از او سراغ آنچه در ذهنت برای خودت تصویر کرده ای را می گیری. زیاد منتظرت نمی گذارد، لبخندی می زند و با تعجب تکرار می کند: «نماز خانه!!» مکشی می کند و می گوید: «شرمنده، رستوران نمازخانه ندارد»

اذان را می دهند، به زحمت صدای اذان را می شنوی، دلت را- که طاقتش، چندی است، طاق شده است - به زحمت پای میز افطار می نشانی. اطرافت هم، همه نشستند و مثل تو بی خیال صاحبخانه ی اصلی شده اند و یک راست، سراغ مُخَلَّفَات سفره رفته اند. زمان از دست می رود و علامت سوالی(؟) آزاردهنده، داسی می شود و تمام کاشت هایت را ناباورانه درو می کند و تو هم تن می دهی به مخلفاتی که مسبب خلف وعده ی امروزت شده است.

و به این می اندیشی؛

چه شد که وسعتی به اندازه ی یک سجاده، خنده دار می شود؟!

چه شد که حرف های تو هر چند شعار، شعار می شود و همیشه به جرم شعار بودنش، دستآویز گریز از دین می شود و کم رنگ و کم رنگ تر می شود و در نهایت محو می شود؟!

کاش با غرور، با افتخار، دین داری می کردیم و کمتر به حربه و طناب نخ نمای تَوَهْم "ریا"، چنگ می زدیم و با آن دین، دار می زدیم.

مخلفات، برچیده می شود تا شام چیده شود.

هنوز، دست روی دست گذاشته ای و افسوس زمانی را می خوری که به همین آسانی، از دست دارد می رود.

و هنوز به وسعت سجاده ای می اندیشی که برایش نیندیشیدند.

.....

پرده ی دوم

اواخر ماه رمضان ۱۳۹۰ هجری شمسی است، افطاری دعوتی، اذان می دهند و هنوز منزل میزبان را پیدا نکرده ای و در خیابان سرگردانی. منزل میزبان اصلی را پیدا می کنی. به مسجد می رسی، خوشحال می شوی. آماده می شوی که خودت را داخل مسجد پرتاب کنی و این لحظه ی ناب را دریابی و به وعده ی کوچکت عمل کنی. به در مسجد می رسی، باورت نمی شود.. در، بسته است.....!!! در، بسته است.....!!!

کلماتی در ذهنت کنار هم ردیف می شود که در انتها، توالی اش جور در نمی آید و تو را حیران و میخکوب می کند؛

"اسلام - ایران - تهران - رمضان - اذان - مسجد بی مسجد - نماز بی نماز - افطار و"

ذهنت سریع، یک تکه کاغذ آویزان را پشت در مسجد تداعی می کند:

"تا اطلاع ثانوی تعطیل است" خدا تا آن اطلاع، از بنده اش توقع بندگی ندارد، بی خیال فراخوان خدا و وعده ای که با او داری! ثواب وعده ی افطاری، به تنهایی کفایت را می کند و تو را از ایمان این ماه فربه می کند. آن وعده که همیشه ی خدا هست، این وعده ی خدا را دریاب که همیشه بساطش به این مفصلی و چرب و چیلی، ردیف نیست.

مسلمانها! حالا اگر بنده ای از خودش توقع بندگی داشته باشد، چه!!؟

پرده ی آخر

ماه رمضان هم دیگر نیست که خیال کسی ناراحت باشد، عبور و مرور موقت شیطان هم که آزاد و دائم شده است.

دوباره به اجبار، گذرت در ساعت اذان مغرب به خیابان معروفی در تهران می افتد، در یک پاساژ شیک و معروف رایانه و دنیای مجازی. در به در طبقات را بالا می کنی و پایین می کنی. راست می روی و چپ می روی و از نگهبان و فروشنده ها سراغ نمازخانه را می گیری... اول کمی فکر می کنی، نمازخانه را در ذهنشان بخش می کنی و تکرار می کنی و مجازی تصویرش می کنی و می گویند: «آهان...! طبقه ی منهای ۲ - انتهای طبقه - ته راهرو - پله های زیر زمین... راستی خانم! فقط برای آقایان است.»

از آدرسشان سر در نمی آوری، یک نیم ساعتی پاساژ گردی می کنی و ته هر زیر پله ای را سرک می کشی تا به یک اتاق تاریک و مخوف و کثیف، ته همان طبقه های منهای مذهب می رسی و از کاغذ رویش متوجه می شوی به نمازخانه رسیده ای....!

به خودت جرئت می دهی و نزدیک اتاق می شوی، اما هر چه می ایستی کمتر جرئت می کنی داخل شوی. از پاساژ بیرون می روی. نیم ساعتی هم سراغ مسجد را می گیری و به مسجد می رسی، هنوز یک ساعت هم از اذان مغرب نگذشته است، خوشحالی

که دیگر خستگی ات در می رود. به در مسجد می رسی. باز؛

در، بسته است.....!!! در، بسته است!!

آن کاغذ دوباره در ذہنت تصویر می شود:

" تعطیل است "

آمار این تعطیلی ها زیاد شده است، حواستان هست!!!

چه انتظار زیادی است؛

اگر بخواهی که در یک مملکت اسلامی، همیشه درِ خانه ی خدا به رویت گشوده باشد!

اگر بخواهی هیچ جایی بدون نمازخانه نباشد!

اگر بخواهی هیچ وقت ، دل نگران پیدا نکردن جایی برای خواندن نماز نباشی!

اگر بخواهی انقدر سریع نمازخانه ها و مساجد را مہر و موم نکنند و برای خانه ی خدا، حساب و کتابهای زمینی نکنند.

به خدا شہدای اسلام و انقلاب و دفاع های مقدس، حقیقتاً برای حقیقتی، حقیقی حقیقی رفتند. آن وقت ما در دنیای جدید

مجازی مان با حقیقتهای دینمان ، شیک و آسوده و فارغ از همه ی ایثارها، بازی می کنیم و خیلی جاها خونهای ریخته شده را هم

به بازی می گیریم.

آزادی و عدالت

عزیز دوست نوشفق^۱

نقش نخبگان در نهضت پیشگامان پیشرفت، گفتمان بسیار گسترده ایست که در مجال کوتاه نمی‌گنجد، لذا ریشه و اساساً بنیان علمی را باید در تاریخ تحقیق و بررسی منصفانه بعمل آورد و شکی نیست این ریشه و اساس از اندیشه و تفکر تاریخ کهن سرزمین مقدس ایران سرچشمه و همواره نقشی بنیادین داشته است. حال شرایط اقلیمی و جغرافیایی و شعور و درک پیشینیان در دوران کهن از وجود و هستی، خود بحث جداگانه‌ای را می‌طلبد.

اینجانب در گردهمایی گفتمان آزادی، توسعه و عدالت درکنگره‌های پیشین مشارکت داشته، اما با تأسف هر بار سخنران و مدعو در جایگاه تریبون، فقط به حایشه‌ها پرداخته و در اصل اساسی گفتمان فوق، به جنبه‌های روانشناختی جامعه‌شناختی نپرداخته و جنبه‌های فطرت انسانی و روح و روان انسانی از حیث فردی، اجتماعی و تاریخی مد نظر قرار نداده، "اهداف مشترک در عدالت و آزادی و حد انسانی، برابری و حق در مقابل تکلیف"، این یعنی سلوک حقیقی در رسیدن به آزادی، توسعه و عدالت و البته برای بهره‌مند شدن و رسیدن به چنین جایگاه انسانی، رنج سفر باید در لوی تقوا با تزکیه و تهذیب میسر می‌گردد.

بواقع اکثر سخنرانیه‌ها غیر واقعی و یک مشت آراء و ارقام، در بحث از مسائل اصلی این وادی بدور بوده است. حال باید بررسی کرد آیا آزادی در کجای ساختار توسعه و عدالت جاری است و یا عدالت به چه نحو در جامعه مدرن اسلامی با آزادی ارتباط تنگاتنگی را داشته باشد و در پسا مدرن چگونه عمل خواهد شد؟ بطور خلاصه هنر یکی از ارکان مهم در جایگاه تمام نمای چهره آزادی و عدالت می‌تواند واقع شود، چه هنر در فرهنگ ما هم زیربنا و هم سرفصل و نزد ما ایرانیان از ارکان مهم و اساسی علوم و بطور اخص علوم انسانی و شاخصترین آن در تصویر در هر ساختاری که باشد، جایگاه خاص خود را دارد. حال همین هنر در غالب نثر و نظم وجهه‌ای قشری پیدا می‌کند و مختص همگان و جنبه عام و توده‌ای را شکل نمی‌دهد، در بعضی هم کتابهای وزین فقط شکل را به شالوده دکوراسیون می‌بخشد. نمایش نیز مختص شخصیت‌های خاص و افراد شاخص را جلب می‌کند. هنر سینما در این راستا نمود اجتماعی پیدا می‌کند اما به نمود و شاخص بحث فوق یا اصلاً نمی‌پردازد و یا بسیار مختصر. اما هنر در غالب گفتمان فوق بیشتر

۱. f_shafagh2005@yahoo.com

گریبان سیمای جمهوری اسلامی را که می‌تواند بسیار پویا و تاثیرگذار است، لکن این رسانه بسیار کوتاهی کرده و آزادی و عدالت در آرشیو و یا تحت سیطره و در قبضه از ما بهتران است.

آزادی و عدالت در مفهوم حقیقی، توسعه را بارور می‌سازد چون این وادی ارزشمند خدادادی و در جوانمردی و ایثار است و در یک پرناتز مهربانی است که آئینی از گذشته تاریخ کهن ایران زمین، ملموس و محسوس بوده است، اما پس از گذشتن از مرحله حاکمیت مردم و شوراها و پای گذاردن در رکاب قدرت، مرور زمان، این وادی رنگ می‌بازد و پس از طی چند هزارسال با ورود و استقرار حکومت نژادپرست ساسانیان، بکلی محو می‌شود و سند آن قتل عام ناجوانمردانه مانویان و خصوصاً مزدکیان در سراسر همه سرزمین. سنبل این نگرش در آزادی و عدالت، شخصیت بزرگ سلمان پارسی که خوب می‌شناسیم مظلوم و ناشناخته مانده است.

حتی پس از گرویدن ایرانیان به دین مبین اسلام و نزدیکی اندیشه و تفکر ایرانی با تشیع، ندای آزادی و عدالت جانی دوباره گرفته و گسترش یافته و به همین جهت همه تاریخ ایرانیان سلحشور و علما و دانشمندان، ترور و قتل عام می‌شوند.

دوران معاصر پس از پیروزی بر جنگ تحمیلی جهان استکبار، باز همچنان مردم ایران، جور و ستم فراوان را تجربه و تحمل کردند، غارتگران و منافقان در چهره‌ای ماسک‌زده از اسلام مترقی آمدند و رفتند و ماسون‌هایی که هنوز هستند و در ظاهر طلبکار اما بدهکار این مردم هستند.

اما ملت بزرگ ایران به خواست خداوند متعال امیدوار هستیم در آینده‌ای هر چه زودتر که مهمترین وظیفه هر شخص در لباس نخبه سیاسی - فرهنگی، خدمت به ایران و مردم ایران است، همراه با روح بزرگ ایرانی اسلامی فاصله طبقاتی را کوتاه کرده و دست امیتاز طلبان را که مانع جدی آزادی و عدالت و حق در برابر تکلیف است را، قطع کرده و حق مردم و بیت‌المال از حلقوم غارتگران به در آورند، امیدواریم در موارد فوق که تکلیف روشن است، تلاش مضاعفی صورت گیرد و عدالت و آزادی جوانمردانه تحقیق و بررسی گردد. به امید آن روز

بررسی نقش تحقق الگوی پیشرفت در بازآفرینی سبک زندگی

اسلامی - ایرانی

حمید دهقانیان^۱، حسن خیری^۲

چکیده

الگوی اسلامی - ایرانی پیشرفت و سبک زندگی اسلامی ایرانی واژگانی است که در چند سال اخیر نظر اندیشمندان علوم اجتماعی حوزه و دانشگاه را در کشور به خود جلب کرده است. هر چند پیرامون هر دو موضوع ادبیات علمی درخور توجهی شکل گرفته است لکن در مورد تحقق سبک زندگی مطلوب جامعه، اولاً بیشترین نوع نگاه از جنس تحلیل های آسیب شناختی بوده و ثانیاً فقدان نگاه کل گرایانه باعث گردیده است تحقیقات انجام گرفته نتواند الزامات ساختاری تحقق الگوی سبک زندگی را تبیین کند. آنچه مسلم است با تشکیل دولت مدرن در کشور ما در دوران معاصر (تحت عنوان نوسازی) ما شاهد تغییرات بنیادی در عرصه الگوی اداره کشور در قالب برنامه های توسعه با مبانی غربی و به تبع آن تغییرات محسوس در سبک زندگی مردم بودیم. با توجه به نظریات شکل گرفته در باره الگوی های توسعه و سیر تطوری آن از مدل و پارادایم های اقتصاد محور به رویکردهایی با عناوین کیفیت زندگی و توسعه انسانی در غرب آنچه مسلم است تاثیرات برجا مانده از اجرایی شدن این نوع الگوها در تغییرات سبک زندگی افراد در جامعه است. در این تحقیق با ترکیب دو روش تحلیل محتوی کیفی و روش نظریه پردازی داده بنیاد ضمن تحلیل اسناد موجود و کشف روابط بین الگو پیشرفت و سبک زندگی اسلامی - ایرانی، به شکل گیری مدل ارتباطی این دو بپردازیم. برای این مهم نخست مبانی نظری دوماوضوع می بایست تعریف و در ادامه برد تاثیرات اجتماعی آن مشخص گردد.

واژگان کلیدی: الزامات ساختاری، الگوی پیشرفت، توسعه، سبک زندگی اسلامی ایرانی

۱. دانشجوی دانشگاه قم، h.dehghanian63@gmail.com

۲. استاد دانشگاه قم، hassan.khairi@gmail.com

الگوی اسلامی ایرانی «بیداری اسلامی»

سیدمحمد آقا رضوی^۱، سیداحمدرضا رضوی^۲

چکیده

توسعه‌ی نهضت مقدس بیداری اسلامی در جهان شرق و غرب، نیازمند برآورده شدن انتظارات خاص و زمینه‌سازی برای تعریف الگوهای جدید است. فرهنگ اسلام و به خصوص تشیع، باشکل‌دهی الگو در ابعاد متفاوت، مناسب و هم‌نوا با فطرت حقیقت‌جوی بشر و با توانی ارزشمند و متعالی، قدرت در اختیار گرفتن نبض عالم را در دست خود دارا بوده و با حفظ حریم ارزش‌ها از آنان پاسداری کرده و راه‌کارهای درخور شأن بشر را به آنان ارائه می‌کند و می‌تواند در مسیر برون‌رفت از دغدغه‌های دینی، معنوی، جسمی و روانی، بامحمودترین روش علمی و نظری حل معضلات و تحلیل چالش‌ها، راه‌های سعادت را نمایانده و انسانیت در بند را رهایی بخشد. بدیهی است الگوپذیری از این فرهنگ که متبلور یافته در نظام ایران اسلامی است، نیاز قاطع و ضروری نهضت مقدس بیداری اسلامی است و تبیین شایسته‌ی مبحث الگوشناسی، نیازمند تحلیل و وظیفه‌ی دانشمندان بیدار و حقیقت‌جو است. در این پژوهش، با روش کاملاً تحلیلی و علمی، در جهت نیل به هدف «تبیین الگوی مناسب»، به بررسی این نیاز نهضت بیداری اسلامی پرداخته و ابعاد، لوازم و خصوصیات همه‌جانبه‌ی آن، در ضمن مقدمه و چهاربخش مورد بحث قرار می‌گیرد.

واژگان کلیدی: بیداری اسلامی، بهار عربی، الگوشناسی، پیشرفت

۱. محقق جامعه المصطفی العالمیه، واحد مشهد مقدس، mo.razavi44@yahoo.com

۲. دانشجوی کارشناسی ارشد آگرواکولوژی دانشگاه فردوسی مشهد، ahmad.razawi@stu-mail.um.ac.ir

هنر اسلامی ایرانی در مسجد

مژگان زاهد زاده^۱، اکرم بسطامی رزم^۲

چکیده

نگرش نمادین به هستی و پدیده های آن از گذشته های بسیار دور و در فرهنگ ها و هستی شناسی کهن مطرح بوده است. به ویژه در هستی شناسی که اساسا هستی را بسیار گسترده تر از جهان ماده و محسوس می دانستند و سرچشمه هستی را در ماورای ماده و در پیش این طبیعت می جستند.

نگاه نمادین و رمزی به عالم به اندازه تفکر انسان قدمت دارد. شاید بتوان گفت نمادین دیدن یا ظاهری دیدن هستی از نخستین اقدامات در عرصه اندیشه انسان است. یک نماد نتیجه فرآیند شناختی است که به تبع آن موضوع ورای استفاده از ابزاری معنایی ضمنی پیدا می کند. این فرایند شناختی در مسجد ایرانی با توجه به تبیین ساحات ظاهری و باطنی سنت اسلامی و تعریف دیدگاه معرفت اسلامی از نماد را در عنصر مهم این بنا ((ایوان)) مورد بررسی قرار می گیرد. ایوان که آورده ی معماری ایران به مسجد و جزء لاینفک مساجد ایرانی است، در بین عناصر مسجد که برای طی سلسله مراتب حرکت از ظاهر به باطن در کنار هم قرار گرفته اند، به عنوان اولین عنصر قرار گرفته در این سلسله مراتب، تاثیر گذارترین آن هاست. لیکن در این مقاله سعی شده است به اجزا و عواملی که در سنت و تفکر اسلامی یک عنصر ویژگی نمادین می بخشد، به بررسی ویژگی های نمادین ایوان به عنوان یکی از عناصر نمادین معماری مساجد ایرانی، بپردازد. با کشف ویژگی های سمبولیک و رمز آلود ایران در مسجد می توان به نگرش عمیق تری از جدایی وجود این عنصر در این کالبد مقدس و خاص پی برد و از نتایج به دست آمده در پیشرو استفاده هر چه بهتر و عمیق تر این عنصر در مسجد در اصلاح طرح های نادرست امروز از مسجد به کار گرفت.

واژگان کلیدی: مسجد، هنر اسلامی ایرانی، فرهنگ

۱. کارشناسی ارشد دانشگاه ارومیه، mojgan.zahed412@yahoo.com

۲. کارشناسی ارشد دانشگاه ارومیه، yous.truly@yahoo.com

رابطه بین عدالت، معنویت و خلاقیت در افزایش بهره‌وری سازمانی

(مطالعه موردی: جمعیت هلال احمر کازرون)

زینب زراعت پیشه^۱، محمدجعفر شفیعی^۲، محمد شدادی پور^۳، محمد شفیعی سیف آبادی^۴

چکیده

در عصر حاضر، توسعه سازمان‌ها از ابعاد مختلف به میزان بهره‌گیری مطلوب و بهینه از منابع انسانی جهت نیل به اهداف کلان و استراتژی آن‌ها بستگی دارد. توجه به کیفیت زندگی کاری بمعنی تأکید بر روشهایی است که سازمان را دگرگون می‌سازد تا رضایت شغلی و بهره‌وری کارکنان را افزایش دهد. برای بهبود کیفیت زندگی کاری، سازمان‌ها نیاز به شناسایی عوامل موثر بر آن دارند تا بهتر بتوانند در راستای بهبود آن گام بردارند. در این راستا معنویت باعث بینش عمیق‌تر، تعهد و معرفت بالاتر در سازمان‌ها، به منظور اجرای وظایف محوله و در نتیجه موجب نیل به اهداف سازمانی با کارایی و اثربخشی بیشتر می‌گردد. در پژوهش حاضر برای بررسی سوال‌های عمومی مطرح شده در پرسش‌نامه، از فنون آمار توصیفی و برای بررسی و تجزیه و تحلیل سوال‌های اختصاصی، از فنون آمار استنباطی (ضریب همبستگی گاما، تحلیل رگرسیون و تحلیل مسیر) استفاده شده است. داده‌های جمع‌آوری شده بوسیله پرسش‌نامه توسط نرم‌افزار SPSS مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته است. برای جمع‌آوری داده‌های مورد نیاز این پژوهش، تعداد ۴۵۰ پرسش‌نامه به صورت تصادفی بین اعضای هلال احمر کازرون توزیع گردید. نتایج این پژوهش نشان می‌دهد که کارکنان سازمان‌ها در شرایط معمول ۲۰ تا ۳۰ درصد از توانایی خود را صرف اهداف سازمانی می‌کنند، در حالی که کارکنان با معنویت بالاتر، درصد توانایی آنها برای کار در سازمان تا ۹۰ درصد هم افزایش می‌یابد. همچنین بهره‌وری هر سازمان بطور مستقیم به نحوه خلاقیت و معنویت کارکنان آن سازمان بستگی دارد.

واژگان کلیدی: عدالت، معنویت، خلاقیت، بهره‌وری سازمانی، جمعیت هلال احمر.

۱. مدرس دانشگاه، کازرون، دانشگاه علمی کاربردی، zpz258@gmail.com

۲. مدرس دانشگاه، کازرون، دانشگاه علمی کاربردی، mohammadjafarsh@gmail.com

۳. دانشجوی مهندسی برق، کازرون، دانشگاه آزاد اسلامی، mjshafiee@yahoo.com

۴. دانشجوی مدیریت سوانح و امداد، دانشگاه علمی کاربردی کازرون، mohammad.shaddadipoor@gmail.com

الگوی سبک زندگی مطلوب در خانواده اسلامی

کاظم منافی شرف آباد^۱، الهام زمانی^۲، علی مهدوی خواه^۳

چکیده

نهاد خانواده به عنوان اصلی‌ترین نهاد اجتماعی و زیربنای جوامع و منشأ فرهنگ‌ها و تمدن‌ها در تاریخ بشر بوده است. نهاد خانواده، هم تأمین‌کننده‌ی نیازهای روحی و عاطفی انسان‌هاست، هم روحیه‌ی ایثار و تعاون را زنده و تقویت می‌کند و زمینه‌ساز بروز استعدادهای انسان می‌شود. در قرآن کریم نیز، خانواده به عنوان یکی از نهادهای زیربنایی بنیاد هستی و از ساختارهای اصلی جامعه اسلامی مطرح شده است که همگام با دیگر ساختارهای جامعه در راه تحقق اهداف انسان، به عنوان خلیفه و جانشین خداوند، گام بر می‌دارد. هدف اساسی مقاله‌ی حاضر، تبیین الگوی مطلوب سبک زندگی قرآنی در نهاد خانواده به شیوه‌ی توصیفی-اسنادی با عنایت به مطالعه‌ی متون مقدس اسلامی به ویژه قرآن کریم و سایر منابع علمی مرتبط در این زمینه می‌باشد. بر مبنای نتایج اصلی پژوهش، الگوی مطلوب سبک زندگی قرآنی چهار نیاز اصلی معنوی، مادی، روحی و اجتماعی را دربر می‌گیرد. تأمین نیازهای معنوی شامل: جهان‌بینی الهی و پاسداری از اصول و ارزش‌های معنوی، تعلیم و تربیت دینی فرزندان و عفو و گذشت است. نیازهای مادی نیز شامل: تربیت صحیح جسمانی، کار و تأمین نیازهای مادی و معیشتی و تنظیم روابط جنسی می‌باشد. به علاوه نیازهای روحی؛ مودت و مهرورزی، تأمین سکون و آرامش و خوش‌بینی و مثبت‌اندیشی را دربر می‌گیرد و در نهایت نیازهای اجتماعی نیز شامل معیارهای تولید نسل و تربیت فرزند صالح، تربیت اجتماعی فرزندان و صله‌ی رحم و تقویت روابط خویشاوندی می‌باشد.

واژگان کلیدی: سبک زندگی قرآنی، نهاد خانواده، الگوی مطلوب، قرآن کریم

۱. دانشجوی دکتری مدیریت آموزشی دانشگاه بوعلی سینا همدان kms65@gmail.com

۲. کارشناس ارشد برنامه ریزی درسی دانشگاه کاشان zamani.e.88@gmail.com

۳. کارشناس ارشد برنامه ریزی آموزشی دانشگاه علامه طباطبایی alimahdavidikhah@gmail.com

جایگاه سنت حسنه وقف در سبک زندگی اسلامی

با تامل بر منابع مقدس قرآن و عترت

کاظم منافی شرف آباد^۱، الهام زمانی^۲

چکیده

وقف از جمله مختصات نظام حقوقی و اقتصادی اسلام بوده و از جایگاه و اهمیت عظیمی برخوردار است. این عمل صالح و باقی، مصداق روشن یاری رسانی و کمک کردن و انفاقی است که عاری از منت و احسانی خالی از اذیت و به دور از تحقیر شخصیت دیگران به شمار می‌آید، و تصدقی دایمی و مستمر و بدون ریا است، وام بدون بهره است که راه بسیار مناسبی برای جلوگیری از بروز اختلافات فاحش طبقاتی به شمار می‌آید، و برگ سبزی است که برای انسان ذخیره می‌شود. اگر این سنت جمیل مورد تبلیغ و ترویج قرار گرفته و همگان به آن هدایت و تشویق شوند، نه تنها آثار مثبت و ماندگار دنیوی بلکه ثمرات اخروی فراوانی نصیب واقف خواهد شد. در واقع، وقف عامل جاودانگی اعمال شخص است که نامه‌ی عمل واقف را جاودان می‌سازد. روش پژوهش به شیوه توصیفی و از نوع تحلیل اسنادی انجام شده است، بدین ترتیب که کلیه منابع و مطالعات مربوط به موضوع از طریق فرم‌های فیش برداری گردآوری شده و به شیوه کیفی به ارائه یافته‌های پژوهشی، پرداخته شده است. در این مقاله ابتدا به بیان مفهوم وقف، شرایط و اقسام آن، حقیقت وقف از دیدگاه قرآن و عترت پرداخته می‌شود، سپس جایگاه و اهمیت وقف از دیدگاه قرآن و عترت مورد بحث قرار می‌گیرد، در ادامه به مصادیق وقف در قرآن کریم اشاره می‌شود و نهایتاً به نمونه‌های فرهنگ وقف در زندگانی اهل بیت (ع) پرداخته خواهد شد.

واژگان کلیدی: وقف، قرآن، عترت، جایگاه و اهمیت، مصادیق

۱. دانشجوی دکتری مدیریت آموزشی دانشگاه بوعلی سینا همدان kmsh65@gmail.com

۲. کارشناس ارشد برنامه ریزی درسی دانشگاه کاشان zamani.e.88@gmail.com

چاقی و اضافه وزن، معضلات سلامت نسل فردا

سید کمال سادات حسینی^۱، محسن منوچهری نژاد^۲

چکیده

یافته‌های موجود در کشور حاکی از روند رو به رشد شیوع چاقی و اضافه‌وزن در کودکان و نوجوانان ایرانی است. از آن‌جا که سلامت نسل فردا تضمین کننده آینده جامعه است، لذا ارزیابی و شناسایی درست و بموقع عوامل و عوارض شیوع این معضلات به منظور مداخله مناسب و مؤثر جهت پیشگیری و تضمین سلامت نسل فردا، از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. مطالعه حاضر با هدف بررسی و آسیب‌شناسی این معضلات و به روش تحلیلی انجام شده‌است. ابزار گردآوری اطلاعات، مطالعات منتشر شده در سطح کشور بین سال‌های ۱۳۹۱-۱۳۸۲، می‌باشد. یافته‌ها نشان می‌دهد که چاقی و اضافه وزن در دوران کودکی با اعتماد به نفس پائین، اختلال هیجانی، اضطراب، افسردگی و انزوای اجتماعی همراه است و همچنین، عوارض نامطلوب بهداشتی، اقتصادی و اجتماعی را در بزرگسالی به دنبال خواهد داشت. بعلاوه یافته‌ها نشان دهنده سطح پایین آگاهی کودکان و نوجوانان در زمینه جوانب مختلف این مهم، است. لذا ضرورت اجرای برنامه‌های آموزشی جهت ارتقاء سطح آگاهی کودکان و نوجوانان در این زمینه، به وضوح به چشم می‌خورد. علاوه بر این، آموزش والدین در جلسات انجمن اولیا و مربیان در خصوص عادات غذایی درست، تغذیه صحیح، خطرات چاقی و عوامل مؤثر بر آن، امری ضروری بنظر می‌رسد.

واژگان کلیدی: چاقی، نسل فردا، فعالیت‌بدنی، آگاهی، سلامت

۱. پژوهشگر علوم ورزشی، دانشگاه جیرفت، kamalsadathosainy@yahoo.com

۲. دانشجوی دوره دکتری تربیت بدنی و علوم ورزشی، Mohsenmanochehri۲۸@gmail.com

موانع عمق بخشی انقلاب اسلامی در جهان عرب

سجاد طالبی^۱

چکیده

انقلاب اسلامی ایران به تعبیر بنیانگذار فرزانه آن، انفجار نوری بود که می رفت تا سراسر منطقه و جهان را با پیام استقلال، آزادی و انسان دوستی مجذوب خود گرداند و جهان را از موهبت های خود که با تلاش فراوان ملت تحت رهبری حکیمانه امام خمینی (ره) و به فضل الهی به دست آمده بود، بهره مند گرداند. در این میان عوامل زیادی دست به دست هم دادند تا جلوی نورافشانی بزرگترین انقلاب مردمی تاریخ معاصر جهان را بگیرند، آن را در مرزهای خود نگه دارند و مانع بروز حقایق آن در خارج از مرزها شوند. البته پدیده صدور و یا عمق بخشی انقلاب اسلامی در جهان خارج و کشورهای مختلف جهان با موانع و چالش های فراوانی رو به رو بوده است، اما این مقاله در صدد است به موانع عمق بخشی انقلاب اسلامی به طور خاص در جهان عرب بپردازد. جهان عرب از آنجایی برای ایران حائز اهمیت است که اولاً جهان عرب همسایه ایران و مجاور آن است و ثانیاً جهان عرب که از حجاز و عراق آغاز شده تا سواحل مدیترانه استمرار می یابد و به مغرب و موریتانی در سواحل اقیانوس اطلس ختم می شود، اصلی ترین قسمت جهان اسلام و یکی از بخش های جغرافیایی بسیار مهم در کل جهان محسوب می شود. لذا شناخت عواملی که مانع عمق بخشی انقلاب اسلامی در این کشورها در سی و پنج سال گذشته شده اند، می تواند به مسئولین و دست اندر کاران بخش های مختلف کشور چشم اندازی برای فعالیت های آینده و نحوه بازبینی در استراتژی های گذشته بدهد. در این مقاله موانع عمق بخشی انقلاب اسلامی در جهان عرب را در سه گروه کلی عوامل مرتبط به هویت و تمدن ایرانی، عوامل مرتبط با مذهب شیعی و عوامل مرتبط با هر دو عامل به صورت مشروح توضیح داده ایم.

واژگان کلیدی: انقلاب اسلامی، نفوذ و صدور، جهان عرب، ایران

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد پیوسته رشته معارف اسلامی و علوم سیاسی دانشگاه امام صادق علیه السلام، imamehazer@gmail.com

مقایسه تطبیقی هنجارهای جامعه‌شناسی مدرن با اندیشه‌های امام علی (ع) در نهج البلاغه محسن طاهری آکردی^۱، مهسا کلبادی نژاد^۲

چکیده

موضوعات مهمی وجود دارند که در مورد تاریخ پیدایش و پدید آورنده‌ی آنها مباحث زیادی وجود دارد. از جمله‌ی مهمترین موارد این موضوع، هنجارهایی است که در ادبیات امروز، تحت عنوان هنجارهای جامعه‌شناسی مدرن شناخته می‌شوند. بر اساس این موضوع، انسان‌ها بعد از شکل‌گیری جامعه‌ی مدرن و در ابتدا پس از انقلاب کبیر فرانسه، صاحب حقوقی مثل آزادی، عدالت، امنیت و به طور کلی حقوق بشر شده‌اند. از سوی دیگر اندیشه‌های اسلامی مدعی معرفی و حمایت از چنین حقوقی برای انسان است. لذا مقاله‌ای که در دست دارید، با روش تحلیل محتوا به بررسی تطبیقی اندیشه‌های امام علی (ع) در نهج البلاغه با هنجارهای جامعه‌شناسی مدرن پرداخته است تا به این سوال پاسخ دهد که آیا انسان‌ها پیش از دوران مدرن هم از چنین حقوقی برخوردار بوده‌اند؟ فرضیه‌ی مقاله‌ی حاضر این است که پیش از دوران مدرن و در اندیشه‌های امیرمومنان علی (ع) و در مسلک حکومتی ایشان چنین حقوقی، حقوق طبیعی هر انسانی در نظر گرفته شده و رعایت می‌شده‌اند. نتایج تحقیق فرضیه‌ی تحقیق را تایید کرده است.

واژگان کلیدی: اعلامیه‌ی حقوق بشر، نهج البلاغه، مشورت، آزادی، امنیت، حقوق شهروندی، حقوق بشر.

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد علوم سیاسی دانشگاه مازندران، Tirana_mta_akerd@yahoo.com

۲. دانشجوی کارشناسی ارشد علوم سیاسی دانشگاه مفید قم، Mahsa_kbn@yahoo.com

اخلاق و سبک زندگی اسلامی از منظر اهل بیت (ع)

مطالعه موردی: صحیفه سجادیه

علی علیشاهی^۱، حسن نجفی^۲، مسعود پاکروان^۳

چکیده

امروزه موضوع سبک زندگی یکی از مهمترین مسائل مورد بحث و بررسی در جوامع می‌باشد و نشان از فرهنگ هر ملتی است. سبک زندگی در واقع مجموعه‌ای از طرز تلقی‌ها، الگوها، ارزش‌ها، شیوه‌های رفتار، سلیقه‌ها و... است که غالباً اقدامی جمعی است و شماری از افراد در یک نوع سبک زندگی اشتراک‌هایی پیدا می‌کنند و این اشتراک‌ها بصورت نمادین در جامعه مطرح و موجب هویت بخشی به اشخاص و گروه‌های اجتماعی می‌شود. فلسفه‌های مادی و الهی هواره کوشیده‌اند تا طرحی برای سبک زندگی آدمیان تنظیم کنند. طبیعی است به اقتضای اسلامی بودن جامعه ایرانی، بر سبک زندگی اسلامی-ایرانی و بالطبع پیروی از مکتب اهل بیت (ع) تأکید ویژه‌ای گردد. در مناجات‌های آسمانی و پر رمز و راز امام چهارم شیعیان، بر ارتباط وثیق و معنادار میان اخلاق و سبک زندگی تأکید فراوان شده است، چرا که تحول در سبک زندگی آدمیان وابسته به تغییر در منش‌های اخلاقی آنان است. از این رو در پژوهش حاضر، با تبیین و واکاوی مبانی اخلاقی موجود در صحیفه سجادیه در پی پاسخ به این پرسش خواهیم آمد که چه گزاره‌های اخلاقی در ایجاد تحول بنیادین در سبک زندگی دخیل می‌باشند؟

واژگان کلیدی: امام سجاد (ع)، صحیفه سجادیه، اخلاق، سبک زندگی، تغییر و تحول

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد مطالعات فرانسه دانشگاه اصفهان، alialishahi2010@yahoo.com

۲. دانشجوی کارشناسی ارشد ادبیات عربی دانشگاه اصفهان، hasannajafi2012@yahoo.com

۳. دانشجوی کارشناسی ارشد ادبیات فرانسه دانشگاه اصفهان، pakravan_masoud@yahoo.com

تبیین "معنای زندگی" از دیدگاه معلمان در فرایند تربیت معنوی

بهنام قبادی^۱، کیوان بلندهمتان^۲

چکیده

هدف اصلی این نوشتار، تبیین دیدگاه معلمان در خصوص مفهوم "معنای زندگی"، "مؤلفه‌های انسان معنوی"، و نیز "چگونگی آشناسازی فراگیران عرصه‌ی تعلیم و تربیت با تجربه‌ی زندگی معنوی" در فرایند تربیت معنوی می باشد. رویکرد پژوهشی در این نوشتار، کیفی و مبتنی بر راهبرد پدیدارنگاری است. مشارکت‌کنندگان در پژوهش ۵ نفر بودند که از شهر سنندج و شیوه‌ی انتخاب آنها دردو فاز جداگانه و بر مبنای روش نمونه‌گیری ملاکی و نمونه‌گیری گلوله برفی، صورت گرفت. مصاحبه‌ی عمیق و نیمه-سازمان-یافته نیز، ابزار گردآوری داده‌های تحقیق بود. یافته‌های پژوهش ضمن همسویی بالا با اصول و مبانی مکتب معنادرمانی فرانکل، در خصوص مفهوم معنای زندگی، ناظر به هدفمندی زندگی، در ارتباط با مؤلفه‌های معنا بخش به زندگی، آزادگی، مسئولیت‌پذیری و پاسخگو بودن به ندای وجدان بشری، به عنوان شناسه‌های انسان معنوی (تجربه‌ی زندگی معنوی) مطرح شده و نیز، فرایند آشناسازی فراگیران با معنای زندگی به صورت رویارویی و آراستن فرد به ارزش‌های سه‌گانه‌ی معنا بخش به زندگی (خلاق، تجربی، نگرشی)، قابل بازشناسی بود.

واژگان کلیدی: معنای زندگی، فرانکل، معلمان، تربیت معنوی، پدیدارنگاری.

۱. کارشناسی ارشد برنامه ریزی آموزشی، behnam_ghobadi66@yahoo.com

۲. استادیار و عضو هیئت علمی دانشگاه کردستان، k.bolandhematan@gmail.com

حقوق اقتصادی زن در دین اسلام

حسینعلی قربانی^۱

چکیده

در زمانه‌ای که هجوم فرهنگی گفتمان‌های غربی به یکی از آسیب‌های جامعه ما بدل شده و مانع از خود باوری و رشد و توسعه جوانان ایرانی شده است، آگاهی از عقبه فرهنگی و دینی و بهره‌گیری از آن به عنوان پشتوانه مستحکم می‌تواند لوازم یک پیشرفت همه جانبه را میسر سازد. یکی از حوزه‌های فرهنگی و آسیب پذیر جامعه مسائل مربوط به زنان است. حقوق اقتصادی زنان (ارث، نفقه و مهریه) از جمله این مسائل است که در این مقاله به آن پرداخته شده است. دین اسلام و سیره عملی پیامبر وضعیت اقتصادی زنان را نسبت به ادوار قبل دچار دگرگونی می‌کند، به طوری که ما در امور اقتصادی رد پای فعالیت زنان را شاهد هستیم، پیامبر اکرم کار کردن زنان را به شرط عدم مباحثه با دین اسلام آزاد اعلام کرد و فعالیت آنان را مورد تأیید قرار داد.

واژگان کلیدی: حقوق اقتصادی زنان، نفقه، ارث، مهریه

۱. دانشجوی دکتری تاریخ پژوهشکده امام خمینی و انقلاب اسلامی. q.hosein@gmail.com

انسان سالم در قرآن

زرین تاج قناعت پیشه^۱، حجت اله فانی^۲، مهسا دهدشتی^۳

چکیده

تحقیق حاضر با هدف جایگاه انسان سالم در قرآن و با روش کتابخانه ای صورت گرفته است. یافته‌ها نشان داد که در میان موجودات جهان هیچ موجودی به اندازه انسان نیازمند به تفسیر نیست زیرا پیچیدگی‌هایی دارد که از همه‌ی دیگر اجزاء جهان بیشتر نیازمند به تفسیر و ترجمه است. انسان که موجودی پیچیده و ناشناخته است باز هم محدود است و خدا را با آثار محدودش می‌شناسد. داستان آدم پر نکته برای بالا بردن مقام انسان و اینکه اگر به مرحله تعلیم اسماء الهی برسد از فرشتگان بالاتر است و آن مقام خلیفه الهی است. آیاتی که در داستان آدم است استدلال بر خلقت استثنایی آدم بر توحید است. خداوند تدبیر خود را با خلقت توأم ساخته تا معلوم شود که او پروردگار انسان و هر موجود دیگر است و بر هر کس واجب است که تنها او را بپرستد و برایش شریکی نگیرد. (مومنون / ۱۲ تا ۱۴)

واژگان کلیدی: انسان، قرآن، تربیت، موجود ناشناخته، روح

۱. کارشناسی ارشد، رشته برنامه‌ریزی درسی، دانشگاه آزاد اسلامی مرودشت، z_ghanaatpishhe@yahoo.com

۲. دکترای فلسفه تعلیم و تربیت، فارغ التحصیل از دانشگاه تهران

۳. کارشناسی، رشته علوم کامپیوتر، دانشگاه صنعتی سیرجان، mahsa.dehdashti@gmail.com

نقش دین در پیشگیری از جرم

وحیده کریمیان بهنویی^۱، شهین دارابی پناه^۲

چکیده

پیشگیری از جرایم منوط به تقویت مبانی علمی و نظری آن از رهگذر تضارب آرا و یافته های علمی و پاسخ به مشکلات موجود در فرآیند پیشگیری از جرم می باشد. این امر علاوه بر تثبیت اهمیت پیشگیری از جرم و کمک به دانش جرم شناسی، راه را برای دست اندرکاران و تصمیم گیران هموار نموده و ایشان را در انجام وظایف یاری می نماید. پذیرش اصل برتری پیشگیری بر درمان، سیاست های قضایی و کیفری را بر این داشته است تا با گزینش شیوه های کارآمد افراد را از ارتکاب بزه باز دارند و با کاهش نرخ بزهکاری امنیت و سلامت جامعه را تضمین کنند. برای پیشگیری از جرم باید به عوامل محیطی و اجتماعی بیشتر توجه شود. مطالعات انجام شده در تمام کشورهای جهان، علی رغم اختلافات فرهنگی و اقتصادی بیانگر این مطلب است که اکثر بزه کاران افرادی متعلق به خانواده های مستضعف (معنوی و مادی) بوده که فقر فرهنگی، سستی اعتقادات مذهبی، بی قید و بند بودن از جهات اخلاقی و بی کاری از صفات آنان نسبت به خانواده هایی است که تعداد بزهکاران در آنها کم تر است. پایبندی به ارزش های دینی از عوامل مؤثر در کاهش گرایش به ارتکاب جرم می باشد، دور کیم به نقش دین و باورهای مذهبی با بازدارندگی از جرم تأکید دارد؛ که بصورت کنترل اجتماعی عمل می کند. دین با سیستم اعتقادی خود و تاباندن نور ایمان به زندگی و با تکیه بر فطرت و اخلاقی بشر، از وقوع اعمال مجرمانه در زندگی اجتماعی پیشگیری می کند.

واژگان کلیدی: دین، پیشگیری، جرم، بزهکاری

۱. کارشناس ارشد حقوق جزا و جرمشناسی دانشگاه علوم و تحقیقات اراک karimian_vahideh@yahoo.com

۲. کارشناس حقوق جزا و جرم شناسی دانشگاه علوم و تحقیقات اراک، sdarabipanah@yahoo.com

نگاهی به تئاتر ایران و چالش‌های آن در تحقق هویت فرهنگی

مجید کیانیان^۱

چکیده

این مقاله قصد دارد با مطالعه فعالیت‌های پژوهشی و اجرایی صورت گرفته در عرصه تئاتر ایران، به بررسی چالش‌های پیشروی این هنر، در مواجهه با مفهوم هویت فرهنگی در عرصه‌های بین‌المللی بپردازد. رویکرد نظری بحث برگرفته از صاحب‌نظران حوزه مطالعات فرهنگی و به طور مشخص تئاتر، امکان بررسی پتانسیل‌های تئاتر ایران برای حضور در مراودات جهانی را فراهم نمود. هدف پاسخ به این پرسش است که با وجود چالش‌های عمده در تحقق هویت فرهنگی تئاتر ایران، این هنر چگونه می‌تواند در عرصه مبادلات بین‌فرهنگی حضوری درخور فرهنگ ایرانی-اسلامی داشته باشد؟ روش تحقیق بیشتر بر مبنای مطالعات میدانی و کتاب‌خانه‌ای می‌باشد. بر این اساس ضمن مطالعه فعالیت‌های صورت پذیرفته در فضای پژوهشی تئاتر ایران به تحلیل چالش‌های هویتی و فرهنگی این هنر ایرانی در مبادلات بین‌فرهنگی بین‌المللی پرداخته خواهد شد. یافته‌های پژوهش‌گویی این واقعیت است که بر مبنای شاخص هویت مندی فرهنگی، تئاتر ایران از طریق عواملی چون: توجه ویژه به میراث فرهنگی گذشته با بهره‌گیری از دانش نوین؛ ارتقاء فعالیت‌های پژوهشی آکادمیک چه در داخل و چه در مبادلات علمی بین‌المللی در این زمینه؛ ارتقاء تبادل اندیشه میان دانشگاه و حوزه‌های اجرایی و ... می‌تواند برخی موانع موجود در جهت تحقق هویت تئاتری ایرانی را برای حضور در عرصه‌های جهانی از میان بردارد.

واژگان کلیدی: تئاتر ایران، هویت فرهنگی، نمایش‌های سنتی، مطالعات دانشگاهی، مبادلات بین‌فرهنگی

۱. کارشناسی ارشد ادبیات نمایشی، دانشکده هنر و معماری دانشگاه تربیت مدرس تهران، majid.kia60s@gmail.com

گونه‌های موسیقایی پیشرفت؛ ابزاری کارآمد در خدمت پیشگامان پیشرفت

(ایده‌ای هنری که جهانی شد)

حمید گنجایش^۱

چکیده

هنر دمیدن روح تعهد در انسان است و «موسیقی پیشرفت» به عنوان شاخه‌ای ممتاز از هنر کمال‌یافته انسانی در حقیقت همین رسالت را به خوبی ایفا می‌کند تا فکر و اندیشه جوانان را مهیا کند تا آنان با مسئولیت‌شناسی و احساس تکلیف و تعهد در زمینه پیشرفت کشور مشارکت حداکثری و پویا داشته باشند. این راهبرد و ایده هنری گرچه در سده‌های گذشته بخصوص در تمدن‌های باستانی حضور و نمود عینی داشته است اما در قرن حاضر این راهبرد هنری در کشورهای مختلف جهان مورد توجه ویژه قرار گرفته است به گونه‌ای که در مجامع جهانی مختلف بخصوص در بیشتر دانشگاه‌های مطرح دنیا گونه‌های موسیقایی پیشرفت به عنوان یک علم هنری و یا رشته تخصصی اثرگذار در پیشرفت و آبادانی کشورها تدریس و ترویج می‌شود. در پژوهش پیشرو نویسنده کوشیده است تا با اتخاذ روش اسنادی و پیمایشی این موضوع را مورد تحلیل و تبیین دقیق علمی قرار دهد. در روش اسنادی نویسنده کوشیده است تا نگاهی گذارا و موردی داشته باشد بر برخی از مهمترین پیشینه‌های تجربی و مبانی نظری در رابطه با موضوع و در روش پیمایشی پس از اعتبار و روایی پرسشنامه با انجام پرسشنامه سازمان‌یافته نقش و جایگاه تولید و پخش گونه‌های موسیقایی پیشرفت را در فعال‌سازی ظرفیت‌های بالقوه جوانان و دانشجویان کشور در زمینه پیشرفت و توسعه اسلامی کشور از نگاه خود دانشجویان مورد ارزیابی و سنجش قرار داده است. نتایج پژوهش نشان داد که بهره‌گیری از گونه‌های موسیقایی پیشرفت در کمک به توسعه و پیشرفت آینده کشور از الزام‌آورترین راهبرد هنری است که نمی‌توان از آن غافل شد. مسئله‌ای که تجارب جهانی و نظریات اندیشمندان مطرح دنیا و دیدگاه‌های دانشجویان و دانشگاهیان کشورمان بر آن صحه می‌گذارد. بنابراین نویسنده با این رویکرد ضرورت پژوهش در این موضوع را در پنجمین کنگره پیشگامان پیشرفت پر اهمیت دانست و با در نظر گرفتن محور پیشرفت فرهنگی، معنوی و اجتماعی فراخوان کنگره به تهیه و تنظیم چنین پژوهشی اقدام نموده است. امید است در

۱. دانشجوی کارشناس ارشد برنامه‌ریزی روستایی دانشگاه اصفهان، پژوهشگر صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران.
hamidgonjayeash@yahoo.com

سالی که به نام اقتصاد و فرهنگ با عزم ملی و مدیریت جهادی نام گذاری شده است به ابعاد گونه‌های موسیقایی پیشرفت و جایگاه این هنر متعالی در پیشرفت اسلامی کشور عنایت ویژه‌ای شود.

واژگان کلیدی: جوانان، پیشرفت، پشگامان پیشرفت، موسیقی، گونه‌های موسیقایی پیشرفت.

در زمین دیگران خانه مکن!

محمد رضا مانی فر^۱

چکیده

رقیبان، پیچیده‌تر از دیروز در امروز ما حاضر شده‌اند و با فتح سنگریه‌سنگر به چیزی جز اضمحلال ارزش‌ها رضایت نمی‌دهند. جبهه فرهنگی و رسانه‌ای رقیبان، در کنار کارخانه عظیم فیلم‌سازی «هالیوود» گسترده شده و از رادیو فردا تا تلویزیون Manoto را دربر گرفته است. سیاستگذاری‌ها و برنامه‌ریزی‌ها، و برنامه‌سازی‌ها و دیگر فعالیت‌ها، گرچه به ظاهر متنوع اما در باطن، همسو در حال انجام است. فعالیت‌های جذاب و هنرمندانه رقیبان، زنگ‌های خطر را برای «ما» به صدا درآورده است و ما اگر خود را نشناسیم و توانایی‌ها و ظرفیت‌های خود را به درستی به کار نگیریم؛ دیری نمی‌پاید که به «جاده صاف‌کن رقیبان» تبدیل می‌شویم و نقش و سرنوشتی جز این نمی‌یابیم. شخصیت مخاطب را فراتر از تیپ‌سازی‌های معمول بشناسیم و به جای حدس و گمان‌ها، بر مبنای واقعیت‌ها تدبیر مناسب اتخاذ کنیم. داستان «پیشرفت» ما، شخصیت‌ها و قهرمان‌هایی از جنس خود را می‌طلبد که باورپذیر و البته جذاب و اثرگذار باشند.

واژگان کلیدی: شخصیت‌پردازی، مدل‌سازی رسانه‌ها، مخاطب، رقیبان فرهنگی و رسانه‌ای.

۱. پژوهشگر صدا و سیما، جمهوری اسلامی ایران، mrmanifar@yahoo.com

ضرورت توجه به فرهنگ سازی در گفتمان اقتصاد مقاومتی

سیدزکریا محمودی رجا^۱، امین نوذری گرمه خانی^۲

چکیده

پیروزی انقلاب اسلامی ایران در بهمن ۱۳۵۷ که منجر به شکل گیری نظام جمهوری اسلامی ایران و احیای گفتمان جدید گردید، علاوه بر اینکه مدل بدیلی از حکومت را در سطح جهان اسلام و حتی عالم ایجاد کرد، زمینه را برای ایجاد سبک زندگی و ترویج کننده ی فرهنگ و ارزش های اسلامی در داخل، کشورهای منطقه و جهان مهیا کرد. در همین راستاست که اکثر اندیشمندان و تحلیل گران داخلی و خارجی انقلاب ایران را احیا کننده دوباره ی معنویت و ارزش های اخلاقی در عرصه زندگی سکولار و اومانیستی بشری می دانند. در اثر تحولات و تغییراتی که در سطح زندگی بشر پس از به وجود آمدن گفتمان مدرنیته و تجددمنجر شد، شاهد روی کار آمدن نظام های متفاوت و رقابت های سیاسی و ایدئولوژیکی در جهان هستیم؛ رقابت های که منجر به وجود آمدن امپریالیسم، نظام سرمایه داری، استعمار دیگر مناطق و... گردید.

با انقلاب ایران و آموزه های الهام گرفته ی بعد آن این منازعات و رقابت ها به دلیلی ایجاد مانعی قوی جهت گسترش و جهانشمولی اهداف خود، شکل دیگری به خود گرفت. در این زمان هردو بلوک خصوصا بلوک پیروز جنگ یعنی سران غرب و گروه موسوم به فرهنگ لیبرال - دموکراسی سعی در اتخاذ شدید ترین فشارها در تمام ابعاد و جنبه های موجود از جنگ نظامی، حمایت از تجزیه طلبان و مخالفان داخلی و بیرونی انقلاب و نهایتا جنگ نرم و مبارزات فرهنگی و تحریم های شدید اقتصادی جهت سرنگونی این طرز تفکر به عنوان رقیب و مانع اصلی خود دارند. بر همین مبنا مسئولان، مدیران سیاست گذاری داخلی و خارجی اندیشمندان و تحلیل گران در رأس آنها مقام معظم رهبری گفتمان کلان فرهنگ اقتصاد مقاومتی را جهت تداوم رشد جامعه و برون رفت از وضعیت به وجود آمده برای جامعه مطرح کرده اند.

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد علوم سیاسی دانشگاه اصفهان، S.z.mahmodi@gmail.com

۲. دانشجوی کارشناسی ارشد روابط بین الملل دانشگاه اصفهان، Amin.nozari@yahoo.com

در این مقاله با روش توصیفی - تحلیلی و بر مبنای مطالعات کتابخانه ای و اینترنتی در صدد تبیین ضرورت های گفتمان فرهنگ اقتصاد مقاومتی ، آسیب شناسی اتخاذ رویکرد های متولیان و نهاد های مربوطه جهت تحقق این مدل و تدوam پیشرفت و توسعه ی کشور بر مبنای مدل و سبک بومی اسلامی را مد نظر دارد.

واژگان کلیدی: اقتصاد مقاومتی، فرهنگ، مهندسی فرهنگی، سبک زندگی، الگوی اسلامی - ایرانی پیشرفت

اهمیت ایران و معماری ایرانی اسلامی در معماری جهان و رابطه ی آن با دیگر کشورها

اسدالله مظفری^۱

چکیده

ایران پیش از تاریخ در عین حالی که پلی میان دو تمدن بزرگ نخست، بین النهرین و دره ی رود سند، بود ارتباط عمیقی با بین النهرین داشت و قسمتی از خاک این کشور، جزء جدایی ناپذیر تمدن بین النهرین به شمار می آید. این شرایط به خودی خود اهمیت ایران در دوره ی باستان را نشان می دهد و تاثیری را که ایران بر معماری تمدن بین النهرین گذاشت را پیش بینی می کند. هخامنشیان با تاثیرگذاری بر هند دامنه ی تاثیرگذاری ایران را بیشتر می کنند و پس از آن ساسانیان احتمالاً بر روم تاثیر گذاشته باشند. با ورود اسلام به ایران این کشور به قدرتی نو تبدیل می شود که آثار معماری بزرگی را از خود به یادگار می گذارد و به نوبه ی خود ملت های دیگر را تحت تاثیر قرار می دهد یا با آن ها رابطه برقرار می کند. با شناخت این تاثیرات و رابطه ها نگاه ما به معماری ایران و اهمیت آن تغییر می کند و بر اساس استدلالات و شواهد بیان شده، به آن چه در کتاب های تاریخ هنر کمتر به آن پرداخته شده اهمیتی به مراتب بیشتر و به حق می دهد.

واژگان کلیدی: معماری ایران، معماری ایرانی اسلامی، معماری جهان

۱. دانشجوی کارشناسی رشته مهندسی معماری دانشگاه ارومیه، hyade@live.com

بررسی نقش وام واژه‌های فرانسوی در تغییرات فرهنگی ایران

فاطمه معصومی^۱، نرگس یزدانپور^۲، طاهره اکبرنیا^۳

چکیده

به دنبال پیشرفت تمدن‌ها و استعداد‌های بشری، زبان نیز پذیرای تحولات جدید بوده است؛ از جمله آن می‌توان به پدیده واژه سازی که یکی از شاخه‌های آن وام‌گیری واژگانی است اشاره نمود. زبان فارسی به عنوان زبان رسمی ایران، از دیرباز تا به امروز دستخوش تحولات فراوانی بوده است. تداول رابطه جامعه ایرانی با جوامع دیگر زمینه ورود واژه‌های جدید و در نهایت ساخت واژه‌ها را فراهم می‌کند. ورود این واژه‌ها در زبان گفتاری و نوشتاری سخنگویان بی‌شک بی‌تأثیر نبوده و نشانه‌هایی از این تأثیر در مؤلفه های فرهنگی نیز تبلور یافته است. بر همین اساس، نگارنده برای بازنمایی این سنخ تأثیرات، واژه‌های دخیل فرانسوی در زبان فارسی و تحولات فرهنگی ناشی از تداول آنها را مورد بررسی قرار می‌دهد. مقاله کنونی رابطه فشرده وام‌واژه‌های فرانسوی و مفاهیم فرهنگی مرتبط با آنها را ترسیم می‌کند. چنین مطالعه‌ای عمق ارتباط کارکرد واژه‌های فرانسوی و نقش آنها را در تغییرات فرهنگی مرتبط با آنها را ترسیم می‌کند. چنین مطالعه‌ای عمق ارتباط کارکرد واژه‌های فرانسوی و نقش آنها را در تغییرات فرهنگی بیان می‌دارد. هدف از این پژوهش شناخت وام‌واژه‌های فرانسوی و تأثیر آنها بر فرهنگ ایران می‌باشد. اهمیت تحقیق بر دو پایه استوار است: از جهتی می‌توان سیر تحولات و ارتقای فرهنگی را در ایران بررسی کرد و از جهتی دیگر می‌توان به رابطه بین کلمات، زبان و فرهنگ پی برد.

روشی که در مقاله حاضر به کار برده شده است، به اقتضای ساختار ماهوی آن، از نوع توصیفی-تحلیلی می‌باشد. پس از استخراج واژه‌های فرانسوی از فرهنگ لغت معین (۱۳۷۱)، مجموعه واژه‌ها تنظیم و گروه‌بندی شده و در پایان برحسب نقش دستوریشان، از بین طبقات مختلف، نمونه‌های محدودی برای توصیف و تبیین میزان تأثیر وام‌واژه‌ها مورد بررسی و تحلیل قرار گرفته‌اند.

واژگان کلیدی: فرهنگ سازی، نوواژه‌ها، وام واژه‌ها، فرهنگ پذیری، ارتباطات زبانی

۱. کارشناسی ارشد، آموزش زبان فرانسه، دانشگاه اصفهان، masoumimarziye@gmail.com

۲. کارشناسی ارشد، ادبیات فرانسه، دانشگاه اصفهان، narges_yazdanpour@yahoo.com

۳. کارشناسی ارشد، ادبیات فرانسه، دانشگاه اصفهان، t.akbarnia@yahoo.fr

ارزش ها و آداب و رسوم ازدواج جوانان از دیدگاه قرآن و اسلام

نوید موید^۱، سعید بدلی^۲، شادی نوری^۳

چکیده

مسئله مورد توجه مقاله ما عموماً ازدواج، خانواده و اهمیت آن برای جامعه است که سعی شده در آن به واکاوی دیدگاه غرب به زن و خانواده و همچنین به مسئله ازدواج و تشکیل بنیان خاودان توسط جوانان پرداخته شده و در مقابل به رهنمودهای قرآنی و اسلامی که در سنتهای اسلامی-ایرانی ما ریشه دارند و همچنین مورد توجه مقام معظم رهبری (مد ظل العالی) نیز هستند بپردازیم. هدف از تالیف این مقاله بررسی چگونگی بازگشت به اصل فرهنگ ناب اسلامی-ایرانی مخصوصاً در مورد ازدواج و بنیان خانواده و بررسی نقش عوامل ایفا کننده نقش در عرصه ازدواج مانند خانواده ها، جامعه و حاکمیت در این عرصه بسیار مهم است. و نیز در آن سعی شده به بیانات مقام معظم رهبری (مد ظل العالی) در این زمینه پرداخته و از دل این سخنان به همراه آموزه های اصیل اسلامی-ایرانی یک راهکار منسجم و کاربردی برای برنامه ریزی کلان کشوری در این عرصه خطیر فرهنگی که اتفاقاً به نام «سال اقتصاد و فرهنگ با عزم ملی و مدیریت جهادی» مزین است ارائه شود

واژگان کلیدی: ازدواج، خانواده، سنت، غرب، اسلام، قرآن

۱. کارشناسی روانشناسی بالینی دانشگاه تبریز navid.moayyed@yahoo.com

۲. کارشناسی روانشناسی بالینی دانشگاه تبریز sb2565@yahoo.com

۳. کارشناسی روانشناسی بالینی دانشگاه تبریز pinkparadise_sh@yahoo.com

دلایل عدم توسعه ایران و ضرورت تدوین الگوی ایرانی اسلامی پیشرفت

لیلا میرزایی^۱

چکیده

پیشرفت فرایندی مثبت و رو به گسترش است و شامل تغییراتی در مسیر تکامل می باشد که بشر را قادر می سازد آمال و آرزوهای خود را دنبال نموده و شرایط زندگی خویش را به سوی بهبود سوق دهد، البته پیشرفت در مفهوم همدیاف با مفاهیمی همچون رشد و توسعه قرار می گیرد، و این رشد و توسعه در هر جامعه ای ارتباطی تنگاتنگ با فرهنگ، تکنولوژی و انگیزه توفیق طلبی در میان افراد آن جامعه دارد، با گسترش و پیچیدگی جوامع و لزوم پیروی از برنامه ریزیهای راهبردی جهت تحقق پیشرفت پایدار و اثربخش، ضرورت حرکت به سوی تدوین الگوهای پیشرفت، متناسب با ساخت و بستر ویژه هر جامعه مطرح می گردد. این الگوها به مثابه نقشه راه می باشند که افراد جامعه را در جهت نیل به اهداف و چشم اندازهای آن جامعه یاری می دهند .

واژگان کلیدی: توسعه، توسعه پایدار، هویت فرهنگی، الگوی پیشرفت، الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت

۱ . دانشگاه حضرت معصومه(س)، mirzai68@yahoo.com

سبک زندگی جاهلی مانعی برای رسالت پیامبر اسلام (ص) (با توجه به شعر جاهلی)

حسن نجفی^۱، علی علیشاهی^۲، مسعود پاکروان فر^۳

چکیده

هر پیامبری برای ابلاغ رسالتش به اقتضای زمان و مکانی که در آن به رسالت برگزیده می‌شد، با مشکلات و موانعی روبه‌رو بوده است. از آنجایی که پیامبر اسلام (ص) در شبه جزیره عرب و دوره موسوم به عصر جاهلی به نبوت مبعوث شدند، با استناد به شعر و ادب جاهلی به عنوان آینه این عصر به بررسی موانع پذیرش رسالت آن حضرت پرداختیم و این موانع رسالت را عمدتاً در سه محور: جنگ طلبی و شجاعت بدون پشتوانه ایمانی و عقلی، سیطره اندیشه مادی و شرک و بت پرستی، بی‌اعتنایی به کرامت انسانی یافتیم. در این مقاله با بررسی این ویژگیها در شعر و ادب جاهلی و ذکر شواهد متعدد، سپس مقایسه آنها با مبانی اندیشه اسلامی که برای نمونه بر تقوی و تعقل و تعالی تاکید می‌کند، به بخشی از دشواری‌های رسالت پیامبر اسلام پی خواهیم برد.

واژگان کلیدی: عصر پیدایش اسلام، رسالت پیامبر(ص)، ادب جاهلی، سبک زندگی

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد ادبیات عربی دانشگاه اصفهان، hasannajafi2012@yahoo.com
۲. دانشجوی کارشناسی ارشد مطالعات فرانسه دانشگاه اصفهان، alialishahi2010@yahoo.com
۳. دانشجوی کارشناسی ارشد ادبیات فرانسه دانشگاه اصفهان، pakravan_masoud@yahoo.com

مکتب اسلام و مدیریت اسلامی

یونس نجف پور^۱، حسن روشنی علی بنه سی^۲، امین هماینی دمیرچی^۳، امیر آشوب^۴

چکیده

این تحقیق به بررسی فلسفه مدیریت اسلامی و ضرورت شکل گیری آن در جوامع اسلامی می پردازد و سعی دارد با شناخت صحیح از این موضوع لزوم توجه هرچه بیشتر از گذشته را به این مقوله یادآوری کند. روش مورد استفاده در این تحقیق با توجه به ماهیت موضوع، روش تحلیلی - اسنادی می باشد. مدیریت اسلامی روش مدیریتی است که با بهره گیری از تعالیم و آموزه های دین مبین اسلام و به کارگیری روش های نوین و با در نظر گرفتن مقتضیات زمان سعی دارد مدیریتی مبتنی بر اخلاق و منطق را ارائه دهد. اگر به دیگر مکاتب مدیریتی مثل (ایده آلیزم، رئالیزم، پراگماتیسم، اومانیزم و اگزستانسیالیزم) توجه داشته باشیم می بینیم که این مکاتب منبع آگاهی و شناخت را تنها در رابطه با یک جنبه از زندگی یا حیات مورد تأکید قرار می دهند و همان جنبه را در سبک مدیریتی خود لحاظ می کنند. در حالی که مکتب اسلام و به تبع آن مدیریت اسلامی، نسبت به انسان و جوامع انسانی تک بعدی نگاه نمی کند و انسان و جهان خلقت را به طور همه جانبه مورد بررسی قرار می دهد و در مدیریت و اداره کردن به همه جوانب توجه دارد. نتایج این تحقیق نشان دهنده آن است که سبک مدیریت اسلامی می تواند یکی از مهمترین و مؤثرترین سبکهای مدیریتی در اداره کردن سازمان های جهان امروزی باشد.

واژگان کلیدی: فلسفه، مدیریت، اسلام، مدیریت اسلامی، مکتب اسلام، اخلاق، مدیریت غیر اسلامی

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد رشته مدیریت آموزشی دانشگاه تهران، najafpooryones@gmail.com

۲. دانشجوی کارشناسی ارشد رشته برنامه ریزی درسی دانشگاه شهید بهشتی، h.roshani10@yahoo.com

۳. دانشجوی کارشناسی ارشد رشته مدیریت آموزشی دانشگاه تهران، aminhomayeni@yahoo.com

۴. دانشجوی کارشناسی ارشد رشته مدیریت آموزشی دانشگاه تهران، ashob.amir@yahoo.com

احیای قصه گویی خلاق برای کودکان

به عنوان یکی از مواریت تمدن ایرانی - اسلامی

ابراهیم ظاهری عبده وند^۱، حسین یداللهی^۲

چکیده

قصه ها، از کهن ترین میراث بشری اند که مطالعه و بررسی آنها می تواند نقش مهمی در جامعه معاصر داشته باشد. هدف از این مقاله پیشنهاد احیای قصه گویی خلاق برای کودکان به عنوان یکی از مواریت تمدن ایرانی اسلامی است. قصه ها در تمدن ایرانی - اسلامی سابقه بس درخشان دارد و شاعران و نویسندگان ایرانی بسیاری از اندیشه های گوناگون خود را از طریق قصه برای آیندگان به یادگار گذاشته اند؛ بنابراین از طریق احیای قصه گویی به شیوه خلاق ضمن آشنایی کودکان با مواریت اسلامی گذشته، می توان نیروی تخیل آنها را تقویت کرد و بر توانایی آنها در ساختن داستان افزود. در این مقاله ضمن تعریف قصه و جایگاه آن در تمدن ایرانی اسلامی از ارزش قصه در زندگی کودکان، قصه گویی خلاق و اهمیت و ضرورت احیای آن سخن گفته شده است.

واژگان کلیدی: قصه گویی خلاق، تمدن ایرانی اسلامی، کودکان، داستان پردازی

۱. دانشجوی دکتری زبان و ادبیات فارسی (گرایش ادبیات معاصر) دانشگاه شهرکرد، zaheri_1388@yahoo.com

۲. دانش آموز رشته مترجمی زبان انگلیسی دانشگاه شهرکرد، farvaharmy2@yahoo.com

تأثیر سرمایه اجتماعی بر سلامت اجتماعی و بهداشتی با رویکرد جامعه‌شناختی

ملیحه پیشوایی^۱

چکیده

سلامت اساسی‌ترین جزء رفاه جامعه به شمار می‌رود و بیش از مداخلات پزشکی به عوامل اجتماعی وابسته است. در واقع سلامت اجتماعی به نوعی بهداشت روانی، فردی و اجتماعی گفته می‌شود. مفهوم سرمایه اجتماعی به دلیل ماهیت و محتوایی که دارد تقریباً با تمامی موضوعات و مسایل مطرح شده در حوزه انسانی و اجتماعی ارتباط پیدا می‌کند. نتایج مختلف در بررسی‌های سرمایه اجتماعی نشان می‌دهد که اعتماد اجتماعی، حس تعلق و مشارکت در اجتماع هر یک رابطه معنی‌داری با پی‌آمدهای بهداشتی دارد و از اهمیت بالایی برخوردار است. در نتیجه مطالعات آتی می‌بایست تحقیقات مرتبط پیشین در جامعه‌شناسی پزشکی را بازسازی و نظریه‌پردازی نموده و مفاهیم مربوط مثل اعتماد اجتماعی، انسجام اجتماعی، پیوستگی اجتماعی، کنترل اجتماعی غیررسمی، حمایت اجتماعی و شبکه اجتماعی را به طو مستقل و جداگانه بررسی کند و نباید آنها را زیر یک چتر و با عنوان سرمایه اجتماعی گرد آورد، چرا که تصویر ارائه شده از این مفاهیم و نیز سرمایه اجتماعی بسیار مبهم جلوه خواهد نمود.

واژگان کلیدی: سلامت اجتماعی، جامعه، سرمایه

۱. کارشناس ارشد جامعه‌شناسی، عضو گروه توسعه و سلامت اجتماعی، مرکز تحقیقات توسعه اجتماعی و ارتقای سلامت، دانشگاه علوم پزشکی گناباد،

Pismaster70@yahoo.com

جایگاه اسطوره سیاوش در باورهای آیینی مذهبی و حماسه فردوسی

لیلا تقوی^۱

چکیده

آنچه اسطوره را دارای ارزش و وجوب بررسی در پژوهشهای ادبی، بطور اعم و در این مقاله بطور اخص می‌سازد جنبه‌های ذوقی و هنری آن و پیوستگی اسطوره بویژه با یک قسم از حماسه یعنی حماسه قهرمانی و قومی و آیین‌های نمایشی مردمی است. اسطوره‌ها روایت‌های شعری یا شبه شعری از آرمانها و آرزوهای بشری هستند که نسل به نسل و سینه به سینه منتقل شده‌اند و طبیعتاً افزونی مجهولات بشر، عنصر خیال را در اسطوره‌ها قویتر ساخته بود. فلذا اسطوره‌ها زلال‌تر و طبیعی‌تر بوده‌اند؛ همین بهره‌گیری بشر از خیال در اسطوره بود که زمینه ساز شعر گردیده است. به نظر می‌رسد پیوند بی‌واسطه آدمی با طبیعت قاهر، عاملی برای تقویت این خیال‌انگیزی و انعکاس آن در اسطوره‌ها به شمار می‌آید. وقتی این پا به میدان گذاشتن خیال مطرح شد، مجهولات ذهنی بشر، بشری که بسیار اندک موفق به کشف رمز و راز محیط خود شده بود سیر غلبه بر مجهولات یا تصویرسازی علیه مجهولات (که همان اسطوره‌ها باشند) به وسیله قدرت نمادسازی دوام یافتند تا زمانی که هنرمندان بزرگی برخاستند و از این سرمایه اندیشه مخیل نمادین یعنی اسطوره، با استمداد از ذوق سرشار خود، حماسه‌های اخلاقی، پهلوانی، ملی، عرفانی، دینی و تاریخی را خلق کردند. اسطوره سیاوش و جایگاهی که در باورهای مذهبی آیینی مردم و حماسه فردوسی یافته است یکی از این موارد به شمار می‌آید که در این مجال مورد تامل قرار می‌گیرد.

واژگان کلیدی: اسطوره. آیین. سیاوش. حماسه فردوسی.

۱. کارشناس ارشد نمایش، آموزش و پرورش شیراز ناحیه ۳. L_taghavi24@yahoo.com

تأثیر معنویت بر فرهنگ افزایش جمعیت با تأکید بر فرمایشات رهبری

فاطمه راجی فروشانی^۱

یکی از مسائلی که امروزه مورد بحث است مسئله بسیار مهم کاهش جمعیت است. علاوه بر مشکلاتی که مطرح می‌کنند - که بعضی از آنها قابل برطرف شدن است - باید برای پررنگ کردن فرهنگ بچه دار شدن در بین زوجین تلاش نمود؛ زیرا کشور ما با این امکانات طبیعی، دارا بودن منابع و غنای فراوان، ویژگی‌های جغرافیای سیاسی - دشمنان بسیاری چشم به آن دارند - نیاز به جمعیت بخصوص جمعیت جوان بیشتری دارد.

مقام معظم رهبری (مدّ ظلّه) می‌فرمایند: «بررسی‌های علمی و کارشناسی نشان می‌دهد که اگر سیاست کنترل جمعیت ادامه پیدا کند، به تدریج دچار پیری و در نهایت کاهش جمعیت خواهیم شد، بنابراین مسئولان باید با جدیت در سیاست کنترل جمعیت تجدید نظر کنند و صاحبان رسانه و تریبون از جمله روحانیون در جهت فرهنگ سازی این موضوع اقدام کنند.»

ایشان افزودند: «ما نمی‌خواهیم این قضیه را با شعار و با (صلوات بفرستید تمام شود) و مانند اینها پیش ببریم، می‌خواهیم مسئله به شکل عمیق و علمی حلّ شود.»

با توجه به بررسی‌های انجام شده اینطور به عمل می‌آید که یکی از دلایل کاهش جمعیت این است که بخاطر مشکلات اجتماعی، اقتصادی و بالا رفتن سطح توقع دختران و پسران و بسیاری دلایل دیگر سن ازدواج بیشتر از قبل شده و جوانان دیرتر از گذشته به فکر تشکیل زندگی مستقل و خانواده می‌افتند، علاوه بر این بعد از اینکه تشکیل خانواده می‌دهند بخاطر بهتر شدن وضعیت اقتصادی و اجتماعی و دلایل دیگری به مسئله بچه دار شدن توجه کمتری نشان می‌دهند.

بنابراین بالا رفتن سن زوجین و تأخیر انداختن بارداری می‌تواند مسئله باروری زن و مرد را تحت شعاع قرار دهد و با مشکل باروری و نازایی مواجه شوند.

مقام معظم رهبری (مدّ ظلّه) از جهتی دیگر بیان می‌کنند که: «یک نگاه مقلدانه ای به زندگی غربی یا به زندگی اروپایی وجود داشته که به اینجاها منتهی شده و میراث آن به ماها رسیده؛ ما هم در یک برهه ای از زمان غفلت کردیم، کاری که باید انجام بدهیم انجام ندادیم.»

۱ . کارشناسی ارشد، فلسفه و کلام اسلامی دانشگاه قم، fkoosar93@gmail.com

به این ترتیب به نظر می آید که این مشکل از ضعف ایمان و اعتقاد نداشتن به وعده های الهی و عدم توکل به خداوند می باشد؛ زیرا این مشکلات هم در گذشته وجود داشته اما آمار خانواده های پر جمعیت بالا بوده است. پس به این نتیجه می رسیم که دید مردم به زندگی عوض شده، جایگاه خداوند و مذهب در زندگی شان تغییر کرده و اعتقاداتشان کمرنگ گردیده است.

لذا اگر به سفارشات و بیانات خداوند و معصومین (علیهم السلام) توجه نماییم و عمل کنیم با این مشکلات مواجه نمی شویم، مثلاً برای حمایت مالی از طرف خداوند برای تشکیل خانواده در قرآن آمده است که: (وَ أَنْكِحُوا الْأَيَامَى مِنْكُمْ وَالصَّالِحِينَ مِنْ عِبَادِكُمْ وَإِمَائِكُمْ إِنْ يَكُونُوا فُقَرَاءَ يُغْنِهِمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ)؛ و البته باید مردان بی زن و زنان بی شوهر و کنیزان و بندگان شایسته خود را به نکاح یکدیگر در آورید، اگر آن مردان و زنان فقیرند خدا به لطف و فضل خود آنان را بی نیاز و مستغنی خواهد فرمود و خدا رحمتش وسیع و نامتناهی و (به احوال بندگان) آگاه است.

اگر فقط به همین آیه ایمان داشته باشیم و نگاهمان را تغییر دهیم نه تنها برای ازدواج و بچه دار شدن حتی برای اقدام به انجام کاری فقط مسائل مادی و اقتصادی را در نظر نمی گیریم بلکه اقدام به حرکت همراه امید به برکت از صاحب اصلی خود می نماییم، حتما اثر این ایمان را خواهیم دید؛ همان طور که افرادی با اعتقاد انجام دادند و نتیجه دیدند، امتحان کنید ضرر نمی بینید. از جهتی دیگر جامعه نیاز به زنان و مردان با ایمان، مقید به خانواده و با روح روان آرام دارد که بتوانند در امر خطیر تربیت موفق باشند. لذا باید در این زمینه باید کار شود، فرهنگ سازی شود و دولتمردان و مسئولین و روحانیون و همه و همه عزم خود را جزم کنند و به تکاپو بیفتند و به این مسئله و حاد بودن آن توجه نمایند، بطور گذرا و بی توجه از آن عبور نکنند، همه خود را در قبال لزوم افزایش جمعیت مسئول بدانند و دغدغه هر شخصی شود؛ اگر هر فردی قدمی بردارد کشور مان رو به رشد جمعیت حرکت میکند نه به رو به پیری و مصرف گرایی و بی تولیدی و ایستادن ماشین پیشرفت.

در آخر سخنی از مقام معظم رهبری (مد ظله) که فرمودند: «بنده همچنان معتقدم کشور ما کشور هفتاد و پنج میلیونی نیست؛ کشور ما کشور صد و پنجاه میلیونی (است)؛ حالا ما دست کم را گرفتیم صد و پنجاه میلیون؛ بیشتر هم می شود گفت. قطعاً این کشور با این سطح وسیع، با این تنوع آب و هوایی، با این امکانات فراوان زیرزمینی، با این استعداد بالقوه علمی که در این کشور وجود دارد، می تواند یک کشور پر جمعیتی باشد و ان شاءالله خودش هم این جمعیت را اداره کند؛ یعنی همچنان که ما فکر می کنیم که اگر چهار پنج بچه افتاد روی دوش یک خانواده وضع زندگی شان چگونه خواد شد، فکر این را هم بکنید که این چهار پنج بچه وقتی بزرگ شدند و کاری پیدا کردند چه کمکی می توانند به پیشرفت کشور بکنند؛ یعنی این را هم باید فکر کرد.»

واژگان کلیدی: کاهش جمعیت، افزایش جمعیت، معنویت، رهبری، فرهنگ.

مخبر سوم:

پیشرفت اجتماعی

تبیین جامعه شناختی

«شورا به عنوان نمادی از مشارکت اجتماعی جوانان»

سید یوسف پنجه بند^۱، سید یونس علوی^۲

چکیده

از منظر جامعه شناسی، مشارکت به عنوان فرایند تعاملی چند سویه مطرح می‌شود، که مداخله و نظارت جوانان و قابلیت سیاسی – اجتماعی نظام را در دستیابی به توسعه، همراه با عدالت اجتماعی در پی خواهد داشت. مشورت به معنی هم فکری در کارها و استفاده از رأی، عقل، علم و سلیقه دیگران و کسب اطلاع از رأی اهل خبره و اصحاب رأی در مسأله‌ای برای اختیار اصلح است. معنای لغوی مشورت، استخراج عسل از کندو و عرضه کردن یا نشان دادن چیز نفیسی است که پوشیده و پنهان باشد. در این مقاله از دو نظریه حقیقت توافقی و کنش ارتباطی هابر ماس استفاده شده است. بر اساس نظریه هابر ماس مشورت و شورا با فراهم کردن زمینه مشارکت جوانان جامعه در امور متفاوت، زمینه دموکراسی را فراهم می‌کند و مبنایی برای توسعه در جامعه ایجاد می‌کند. بر اساس نظریه نظام‌های چهارگانه کنش پارسونز، مشورت و شورا به شیوه‌های مختلف باعث افزایش میزان مشارکت جوانان در ابعاد متفاوت اجتماعی، سیاسی، اقتصادی و فرهنگی می‌شود.

واژگان کلیدی: مشارکت، مشورت، جوانان

^۱ . کارشناس ارشد پژوهش علوم اجتماعی، panjehband@yahoo.com

^۲ . کارشناسی ارشد مترجمی زبان انگلیسی

نهادهای عدم تمرکز و تقویت جامعه مدنی با تأکید بر شوراها

مهسا کلبادی نژاد^۱، محسن طاهری آکردی^۲

چکیده

امروزه با جهان شمول شدن حق‌های بشری، بخش اعظمی از قدرت دولت‌های مرکزی در نهادهای فراملی و مادون ملی فرو کاسته شده است و اجرای تمام و کمال این دسته از حقوق دیگر از توان دولت‌های مرکزی خارج گردیده است. یکی از برجسته‌ترین این دسته از حقوق حق بر مشارکت در اجرای امور و تصمیمات جاری در کشور می‌باشد که در پرتو مشارکت فعالانه تمامی شهروندان به منصله ظهور می‌رسد. راهکاری که می‌تواند مشارکت مؤثر تمامی شهروندان در عرصه اجتماعی را به همراه داشته باشد حضور نهادهای غیر متمرکز و تکثر در قدرت مرکزی می‌باشد. شوراها نمونه‌ای از این گونه نهادها هستند که می‌توانند با شرکت دادن تمامی شهروندان در تصمیم‌گیری و اجرای امور نه تنها نقش بسیار مهمی در بر آورده سازی حق تعیین سرنوشت افراد جامعه داشته باشند بلکه با ایجاد فضایی باز و آزاد بروز افکار متفاوت را داده که خود یکی از عوامل مهم در پیشرفت جوامع و دست‌یابی هر چه بیشتر شهروندان از امتیازات شهروندی می‌باشد. در این مقاله مفهوم عدم تمرکز به طور مختصر بیان شده است و به بررسی اهداف و پیامدهای تحقق شورای اسلامی در کشور و همچنین نقش شورا در شکل‌گیری جامعه مدنی پرداخته می‌شود. در پایان از مطالب ارائه شده نتیجه‌گیری خواهیم کرد.

واژگان کلیدی: نهادهای عدم تمرکز، شوراها، مشارکت، جامعه مدنی

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد علوم سیاسی دانشگاه مفید: mahsa_kbn@yahoo.com

^۲ دانشجوی کارشناسی ارشد علوم سیاسی دانشگاه مازندران: Tirana_mta_akerd@yahoo.com

بررسی میزان اعتماد اجتماعی و عوامل موثر بر آن در بین دانشجویان

ملیحه پیشوایی، عبدالرضا ادهمی، حمید پوربوسفی، علیرضا عطاردی، زینب پیشوایی، پژمان باقری،
وحید عطایی مغانلو

چکیده

اعتماد اجتماعی صورتی از روابط اجتماعی است که مفهوم تعامل و کنش اجتماعی جمعی اعضای جامعه در عرصه های مختلف اجتماعی، سیاسی، اقتصادی و فرهنگی است. هدف این مقاله بررسی جامعه شناختی میزان اعتماد اجتماعی دانشجویان و عوامل اجتماعی موثر بر آن است. این پژوهش بر روی دانشجویان دانشگاه تربیت معلم شهید شرافت و باهنر تهران (۵۷۳ نفر) و با حجم نمونه ۲۳۰ نفر که با روش طبقه بندی سیستماتیک انجام گردید، برای جمع آوری اطلاعات نیز از پرسشنامه‌ای محقق ساخته که روایی و پایایی آن تعیین شده بود، استفاده گردید. در این تحقیق از مولفه های گوناگونی از قبیل (سرمایه اجتماعی، اعتماد اجتماعی، روابط انسانی، تمایلات رفتاری، عدالت، امنیت و...) استفاده شده است و متغیرهای اصلی تحقیق بر اساس آنها استخراج گردیده‌اند. بررسی داده‌های حاصل از این پژوهش نشان می‌دهد بین متغیرهای جنسیت و اعتماد اجتماعی دانشجویان رابطه معنی داری مشاهده نگردید. همچنین تاثیر متغیرهای میزان احساس امنیت اجتماعی دانشجویان و دینداری آنان بیشتر از سایر متغیرها بوده است. متغیر احساس عدالت اجتماعی دانشجویان، پایگاه اجتماعی و اقتصادی آنان و اعتماد به عملکرد رسانه های اجتماعی نیز با سطح اعتماد اجتماعی رابطه داشته است. بطور کلی با افزایش سطح عدالت اجتماعی، اعتماد اجتماعی هم افزایش می یابد. از دیگر نتایج این مطالعه اثبات رابطه آماری معنی دار بین اعتماد اجتماعی و اعتماد به رسانه بود. به این معنی که با افزایش سطح اعتماد به رسانه، اعتماد اجتماعی بیشتر می گردد.

واژگان کلیدی: اعتماد اجتماعی، سرمایه اجتماعی، دینداری، عدالت اجتماعی، سلامت اجتماعی

تحلیل نظام گسیختگی شیرازه زندگی اجتماعی در فیلم گاو داریوش مهرجویی

ریحانه بیرامی^۱، لاله خرازیان^۲

چکیده

الزامات پیشرفت در قالب یک اثر سینمایی، از طریق نشانه‌های تصویری و مطابقت دادن با نشانه‌های متنی قابل بررسی می‌باشد. بدین منظور در این پژوهش تلاش شده است تا بواسطه ابزارهای نشانه‌شناختی و با داشتن نگاهی متفاوت به پدیده اقتباس بین دو نظام نشانه‌ای متن و سینما بررسی تطبیقی انجام شود و به برداشت نویسنده و کارگردان از نظام اجتماعی حاکم بر دهه چهل و پنجاه پی ببریم. در این‌جا این سوال مطرح می‌شود که تفکر ساعدی چه تاثیری بر بیان بصری مهرجویی در ارائه فیلم گاو داشته است و الزامات پیشرفت اجتماع چگونه در قالب یک اثر سینمایی نشان داده شده است. در این پژوهش اثر ادبی به عنوان پیش‌متن و اثر سینمایی به عنوان فرامتن در نظر گرفته شده است. با قیاس بین نشانه‌های تصویری فیلم گاو و داستان عزاداران بیل ساعدی به رابطه تفکر کارگردان و نویسنده پی می‌بریم.

این تحقیق شامل دو مرحله تحلیلی و توصیفی است و تجزیه و تحلیل فیلم گاو از نقطه نظر شناخت توانایی بیانی فیلم در جهت نشان دادن نظام گسیختگی شیرازه‌ی زندگی در جهت پیشرفت اجتماعی منطبق با دیدگاه نویسنده در متن عزاداران بیل هدف اصلی این تحقیق می‌باشد.

واژگان کلیدی: تحولات اجتماعی ایران، غلام حسین ساعدی، عزاداران بیل، فیلم گاو، داریوش مهرجویی

^۱. فوق لیسانس دانشگاه نیشابور، anaramrastan@yahoo.com

^۲. دکترای دانشگاه نیشابور

بحران هویت جوانان، مانعی برای توسعه و پیشرفت

مصطفی درویشی^۱

چکیده

به میزانی که افراد جامعه از حقوق، تکالیف و کارکرد خود در جامعه مطلع باشند و هنجارها و ارزشهای فرهنگی را که در زیست می‌کنند، بشناسند. می‌توان انتظار داشت آن جامعه، شاهد توسعه بیشتری باشد. اما هر چه افراد یک جامعه نسبت به هویت فرهنگی و اجتماعی بومی خود بیتفاوت و ناآگاه باشند، امکان و احتمال توسعه نیز کمتر خواهد بود. این نوشتار درصدد آن است که ضمن تعریف معنای هویت و تشریح ابعاد مختلف آن، به مفهوم بحران هویت در میان جوانان بپردازد؛ شاخصهها و زمینههای بحران هویت را معرفی کند. در این نوشتار، برای تشریح مفهوم هویت و بحران هویت از نظریه های کاستلز، اریک اریکسون و به ویژه آنتونی گیدنز استفاده شده است. چنانچه، جوانان به عنوان مهمترین سرمایه های انسانی کشور، در معرض بحران هویت قرار گیرند؛ ترقی و پیشرفت وضعیت کشور گرفتار پیامدهای جبراً نناپذیری خواهد شد یا روند توسعه کشور، دچار کندی و عقبماندگی میگردد.

واژگان کلیدی: توسعه، آسیب اجتماعی، بحران هویت، جوانان، جهانی شدن، توسعه

^۱. دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه تهران، darvishi1990@gmail.com

بررسی رابطه مثبت اندیشی با سلامت روان و ابعاد مختلف کیفیت زندگی جوانان

(مطالعه تحلیلی اثر مثبت اندیشی بر کیفیت زندگی دانشجویان دانشگاه علامه

طباطبائی)

مرتضی مال میر^۱، سجاد بختیاری^۲

چکیده

مثبت اندیشی چیزی فراتر از یک حس معمولی است و قدرت آن بر زندگی انسانها بسیار زیاد و شگفت انگیز است. خوشبین ها تقریباً در همه جنبه‌های زندگی بهتر از بدبین ها عمل می‌کنند و معمولاً به موفقیت‌های بیشتری نائل شده و از موفقیت‌های اجتماعی لذت بیشتری می‌برند. انسانهای خوشبین همچنین کمتر مستعد پذیرش افسردگی و بیماری های جسمی هستند. این تحقیق با هدف بررسی رابطه مثبت اندیشی با سلامت روان و کیفیت زندگی جوانان شکل گرفت. نمونه‌ی پژوهشی ۱۰۰ نفر از دانشجویان دانشگاه علامه طباطبائی تهران می‌باشند که به شیوه‌ی نمونه‌گیری تصادفی انتخاب شده و مورد ارزشیابی با استفاده از پرسشنامه‌ی کیفیت زندگی و پرسشنامه‌ی شادکامی آکسفورد قرار گرفته‌اند. یافته‌ها که با استفاده از همبستگی پیرسون و ضریب رگرسیون مورد بررسی قرار گرفت نشان داد مثبت اندیشی به شکل معناداری در سطح ۰/۰۰۰۱ باعث افزایش و بهبود متغیرهای کیفیت زندگی چون سطح کیفیت زندگی، روابط اجتماعی و روابط شغلی می‌شود. نتایج نشان می‌دهد با برنامه ریزی و آموزش خوش بینی از ابتدای زندگی به افراد و آموزش نگاه امیدوارانه به آینده، می‌توانیم جوانانی با سلامت روان و کیفیت زندگی بالاتر داشته باشیم و مسیر پیشرفت و سعادت و آبادانی جامعه هموارتر می‌گردد.

واژگان کلیدی: مثبت اندیشی، کیفیت زندگی، سلامت روان، جوانان

۱. دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران شمال، باشگاه پژوهشگران جوان و نخبگان، Mortezamf67@yahoo.com
۲. دانشجوی کارشناسی ارشد رشته مدیریت بازرگانی بین الملل واحد ملایر، sajad.bakhtiyari91@gmail.com

ارزیابی نقش جمعیت جوان در بازدارندگی نظامی؛ با تاکید بر اقتدار ملی

مجتبی خاتونی^۱، مسعود وطن خواه^۲، علی خوشاب^۳

چکیده

دولت های ملی به عنوان بستر قانونی حاکمیت بر سرزمین، مشروعیت خود را از مردم ساکن در آن، یعنی ملت می گیرند. قدرت یا اقتدار ملت ها حاصل تفاضل داشته ها و نداشته های آن هاست که به عنوان ابزار نیل به اهداف و آرمان های ملت ها از طریق ارتقاء جایگاه بین المللی آن ها عمل می کند. از مهمترین عوامل سازنده ی قدرت ملی، عامل نظامی و دفاعی است، که علاوه بر تاثیر مستقیم در سنجش قدرت ملی، از طریق ایجاد بازدارندگی نظامی، به عنوان بستر رشد اقتدار ملی عمل می کند. این پژوهش با روش توصیفی-تحلیلی و با استفاده از منابع کتابخانه ای در پی پاسخ به این سوال است که جمعیت جوان چه جایگاهی در بازدارندگی دفاعی و ساخت اقتدار ملی دارد؟ جمعیت به عنوان پایه ی تامین امنیت و استقلال کشورها و یکی از مهم ترین عوامل سازنده ی قدرت ملی است و با توجه به اینکه دانشمندان علوم دفاعی، قریب به اتفاق، نیروی انسانی را مهمترین و تعیین کننده ترین عامل در معادلات نظامی می دانند نتایج تحقیق نشان می دهد: جمعیت جوان به عنوان مهمترین بخش از نیروی انسانی، جایگاهی به مراتب تاثیرگذارتر در ساخت اقتدار ملی و بازدارندگی نظامی ایفا می کند.

واژگان کلیدی: اقتدار ملی، جمعیت جوان، بازدارندگی نظامی، امنیت

^۱ . دانشجوی کارشناسی ارشد جغرافیای سیاسی، دانشگاه تهران، mojtabhatooni@ut.ac.ir

^۲ . دانشجوی کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه ریزی کالبدی، دانشگاه فردوسی مشهد، mv.vatankhah@gmail.com

^۳ . دانشجوی کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه ریزی شهری، دانشگاه فردوسی مشهد

بررسی نقش تکاملی خدمت مقدس سربازی در زندگی جوانان

محمد جواد مقبلی^۱

چکیده

خدمت مقدس سربازی می تواند نقشی تکاملی در زندگی جوانان ایفا کند بدین صورت که جوانان پس طی مراحل مختلف زندگی و رشد ، با انجام خدمت مقدس سربازی ، مراحل پشت سر گذاشته در زندگی خود را تکمیل مینمایند و در گذر از دوران سربازی ، برای رسیدن به مراحل مهم در زندگی آمادگی لازم را کسب می نمایند. در این مقاله سعی شده است با اشاره به ویژگی های مهم دوران سربازی و نگاهی تکاملی به آن راهکارهایی بصورت مادی و معنوی پیرامون تاثیرات مثبت و منفی این خدمت بر زندگی جوانان ارائه و با بررسی جنبه های اجرایی هریک ، کمکی هرچند کوچک به نقش تکمیل کننده آن در زندگی یک فرد شود و خدمت مقدس سربازی با انسان سازی خوب، تاثیری مهم در ساختن یک جامعه خوب داشته باشد.

واژگان کلیدی: جوانان، سربازی و پیشرفت، سربازی، نقش تکاملی سربازی

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد رشته مدیریت دولتی ، دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرمان، mjmoghbeli@gmail.com

ارائه راهکارهایی جهت پیشرفت اجتماعی و فرهنگی، با رویکرد فناوری اطلاعات (پیشنهاد درگاه رصد ایرانیان)

سجاد صالحی پور باورصاد^۱

خداوند، سرنوشت هیچ قومی را تغییر نمی دهد مگر آنکه آنان خود تغییر کنند.^۲ جامعه ایرانی و اساسا هر ملت دارای ویژگیهای ذاتی غیرقابل تغییر نیست . هنجارها و ارزشهای یک جامعه در طول زمان، اگرچه به کندی یا با اینرسی زیاد، تغییر می کنند. در حالی که اسلام و هر دینی دارای آموزه های ثابتی است که در طول زمان تغییر نمی کند. به عبارتی می توان ایرانی بودن را ظرفی دانست که می تواند مظلوف های مختلفی را در زمانهای متفاوت در خود جای دهد، اما اسلام مظلوفی است که خصلت ذاتی خود را مستقل از آنکه در چه ظرف اجتماعی ریخته شود، حفظ می کند.

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد مدیریت فناوری اطلاعات، دانشگاه شهید بهشتی، sajad.salehipour@gmail.com

^۲ سوره مبارکه رعد آیه ۱۱

آموزش و پرورش و ارتقاء اجتماعی جوانان

میلاد غفاری لینی^۱

چکیده

در جستار حاضر در یک بخش سؤالی کردیم و اختصاراً نقش معلمان را در تربیت اجتماعی کودکان امروز و جوانان آینده را مورد بحث قرار دادیم، سپس چند نکته از سیرة تربیتی پیامبر اکرم اسلام(ص) بیان شد و در نهایت بخشی را به بحث کتب درسی اختصاص دادیم و در صدد این بودیم تا فقط طرح مسأله ای و فتح بابی در این موضوع کرده باشیم و الا این چنین مسأله مهمی در این حجم محدود نمی گنجد.

^۱. کارشناسی زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه شهید بهشتی، m.ghafari118@gmail.com

بررسی عوامل شیوع مصرف مواد مخدر و اعتیاد در بین جوانان و دانشجویان

علی زمانی^۱، سید کمال سادات حسینی^۲، حدیث رضایی^۳

چکیده

یافته‌های موجود در کشور نشان می‌دهد که مصرف مواد مخدر در بین جوانان و دانشجویان رو به افزایش است. اعتیاد قشر جوان و بخصوص دانشجویان به عنوان نیروی مولد و آینده ساز جامعه، بحرانی جدی است. مطالعه حاضر با هدف بررسی عوامل شیوع مصرف مواد مخدر در بین جوانان و دانشجویان کشور و همچنین بررسی معضلات و راه کارهای توسعه سبک زندگی سالم در میان این قشر، انجام شده است. این مطالعه به روش تحلیلی و با استفاده از نظریات جامعه‌شناسی و طرح‌های پژوهشی انجام شده در این زمینه نگارش شده است. نتایج مطالعه حاضر نشان دهنده ارتباط مؤلفه‌هایی از جمله محیط، شرایط خانوادگی، ویژگی‌های روان شناختی، مشکلات مالی، فشار از سوی گروه دوستان، گسترش بیکاری، دسترسی آسان به مواد مخدر، وجود افراد معتاد در نزدیکیان و بیماری‌های جسمی، با گرایش جوانان و دانشجویان به اعتیاد است. با توجه به نتایج مطالعه حاضر، اعمال مداخلات جدی و سیاستگذاری مناسب، جهت پیش‌گیری از گرایش جوانان و دانشجویان به مصرف مواد مخدر ضروری است. نتایج مطالعه حاضر، توجه ویژه به سلامت جسمی و روحی قشر جوان و مولد جامعه از طریق توجه به نقش ورزش در بهینه‌سازی اوقات فراغت جوانان، ایجاد زمینه‌های ازدواج و اشتغال برای جوانان و رشد و تقویت عوامل اجتماعی و مذهبی را پیشنهاد می‌نماید.

واژگان کلیدی: سبک زندگی، جوانان، دانشجویان، اعتیاد

^۱ دانشجوی کارشناسی زیست شناسی گیاهی، دانشگاه جیرفت، alizamani65@gmail.com

^۲ پژوهشگر علوم ورزشی، دانشگاه جیرفت، kamalsadathosainy@yahoo.com

^۳ دانشجوی کارشناسی زیست شناسی گیاهی، دانشگاه جیرفت

جوانان، فضای سایبرنتیک و چالش های پیش روی دولت

مجتبی خاتونی^۱

دولت های ملی مشروعیت خود را از مردم ساکن در سرزمین یا به عبارتی ملت به ودیعه دارند، حقوق ملت ها در راستای نیل به اهداف، آرمان ها، علائق و منافع ملی، چارچوب و حیطة ی فعالیت دولت های ملی را مشخص می کند. ظهور دولت های ملی ریشه در وقایع چهار قرن اخیر تاریخ سیاسی جهان دارد. با ظهور دولت های مدرن و تشکیل ساز و کار حاکمیتی، تامین امنیت، رفاه، تمامیت ارضی و استقلال، ثبات ساختار حکومت و... به عنوان کار ویژه های اصلی دولت ها شناخته شدند. رقابت های جاری در امور سیاسی، در مقیاس های فرو ملی و فراملی، چالش های جدیدی را در راه تحقق اهداف دولت ها (حکومت ها) به وجود آورد. با گذار از چالشگران سنتی که از آن ها با عناوینی چون ناحیه گرایی و واگرایی یاد می شود، رقابت ها در مقیاس محلی، ناحیه ای، ملی، منطقه ای و بین المللی و در عرصه های سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی نتیجه ای به نام حفره های دولت در فضای جغرافیایی را در بر داشت که توسط بازگران در سطوح مختلف، ایجاد و کنترل می شوند. از آنجا که "امنیت یکی از اساسی ترین عناصر برای استمرار حاکمیت است." (رضایی، ۱۳۸۶: الف) این حفره ها در جهت نیل به اهداف بازگران به امنیت دولت ها و حکومت ها را به چالش می کشند. اشاره شد که: از الزامات اولیه ی هر دولتی حفظ امنیت در سایه حاکمیت بر فضای جغرافیایی است. در عصر حاضر با گذار از چالشگران کلاسیک دولت، با پدیده هایی سازمان یافته که در مناطق خارج از نظارت دولت، حاکمیت آن ها و در نتیجه امنیت جوامع را به خطر می اندازند روبرو هستیم. این چالشگران نوین، حفره های دولت نامیده می شوند. حفره ها در عرصه های مختلف اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و فرهنگی توسط بازگران محلی، ناحیه ای، ملی، منطقه ای و جهانی (بین المللی) در چارچوب رقابت ها و منازعات سیاسی به وجود می آیند، تعمیق و گسترش می یابند و تاثیرات فضایی خاصی را به همراه دارند. در عصر فناوری های نوین ارتباطی و اطلاعاتی، فضای سایبرنتیک (آن بخش از فضای مجازی بستر ارتباطات اینترنت پایه است) بستری مناسب برای فرایندهای کسب منافع توسط بازگران در سطوح و عرصه های مختلف است. حفره های دولت از حیث ماهیت به چهار دسته ی اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و فرهنگی تقسیم می شوند. حفره های دولت در عرصه ی سرزمینی بروز می کنند اما ممکن است توسط بازگران فرو ملی یا فرا ملی ایجاد، توسعه و تعمیق یابند. بازگران در

^۱ . دانشجوی کارشناسی ارشد جغرافیای سیاسی، دانشگاه تهران، mojtabakhatooni@ut.ac.ir

سطوح محلی، ناحیه ای، ملی، منطقه ای و جهانی (بین المللی) به فرآیندهای رقابت و منازعه برای کسب منافع مشغول اند که پرداختن به حفره های دولت نیز در همین چارچوب، خلق میشوند. با توجه به کارکرد ها، ویژگی ها و امکانات فضای سایبرنتیک، به نظر می رسد این فضا به عنوان یک منشا رو به گسترش در مقوله حفره های دولت به شمار می آید و می تواند به عنوان ابزاری بسیار قوی در جهت رقابت ها و منازعات قدرت مورد استفاده قرار گیرد. پژوهشی که اخیرا توسط نگارنده ی این نوشتار، با عنوان " منشا سایبرنتیک حفره های دولت؛ مطالعه ی موردی: خوابگاه دانشجویان پسر دانشگاه تهران (کوی دانشگاه)" انجام پذیرفته و در انتظار انتشار در دو فصلنامه ی علمی پژوهشی " مطالعات بین رشته ای رسانه و فرهنگ" است حاکی از آن است که در حال حاضر فضای سایبرنتیک در محدوده ی مورد مطالعه (خوابگاه دانشجویان پسر دانشگاه تهران) به عنوان منشا مهمی در خلق، گسترش و تعمیق حفره های سیاسی و فرهنگی دولت خودنمایی می کند به شکلی که با کنار زدن سایر رقبای سنتی خود مانند: گروه ها و احزاب، فرقه ها و اقلیت ها، باندهای تبهکار و ... به عنوان اصلی ترین تهدید و عامل ایجاد، گسترش و تعمیق حفره های دولت عمل می کند. لذا ضروری می نماید رهیافتی بر پایه ی حفظ سرمایه های انسانی و اجتماعی برای مقابله با حفره های دولت اندیشیده شود.

واژگان کلیدی: فضای سایبرنتیک، جوانان، حفره های دولت، سرمایه اجتماعی

گنجینه هویت زبان ایرانی

پریسا حاج محمدی^۱، فاطمه مهاجر^۲

چکیده

هویت به معنی "چه کسی بودن" است و از نیاز طبیعی انسان به شناخته شدن و شناسانده شدن به چیزی یا جایی برمی آید. این حس تعلق، بنیادی ذاتی در وجود انسان دارد. برآورده شدن این نیاز، "خودآگاهی" فردی را در انسان سبب می‌شود و ارضای حس تعلق میان یک گروه انسانی، خودآگاهی جمعی و مشترک یا هویت بومی یا ملی آن گروه انسانی را تعیین می‌کند. لذا دارد و سایر خرده هویت در قالب فردی و ملی قابل تعریف است. هویت فردی شامل ویژگیهای شخصیتی یک فرد است که این ویژگیها موجب تمایز او از دیگری می‌شود. در حقیقت ابعاد مختلف شخصیت یک فرد هویت آن فرد را مشخص می‌کند. و اما هویت ملی عبارتست از باز تولید و باز تغییر دائمی الگوی ارزشها، نمادها، خاطرات، اسطوره ها و سنتهایی که میراث متمایز ملتها را تشکیل می‌دهند. هویت ملی مفهومی است که سعی می‌کند تعارضات موجود در هویت های گروهی را به نوعی کاهش داده و آنها را در ذیل یک هویت بالاتر یعنی هویت ملی همگرا سازد. از این رو هویت ملی در نهایت جنبه غالب و مسلط هویت ها در ذیل آن قرار می‌گیرند.

واژگان کلیدی: هویت ملی، خودآگاهی، نقش خانواده در هویت بخشی

^۱. کارشناسی دانشگاه مازندران، 3671parisa@gmail.com

^۲. کارشناسی دانشگاه مازندران، fatemeh.mohajerbastami@gmail.com

نقش تربیتی خانواده در سلامت و امنیت با تأکید بر مبانی و اصول دینی

(مطالعه موردی خراسان جنوبی)

هادی زینی ملک آباد^۱، نصرت نیل ساز^۲

چکیده

جامعه شناسان به خانواده به عنوان جامعه‌ای کوچک و تأثیرگذار در ساخت جوامع بزرگتر اذعان دارند؛ دین اسلام نیز به نقش خانواده با تأکید بر والدین در ساماندهی، سلامت و امنیت روانی جوامع بزرگتر تأکید فراوان نموده است؛ آیات قرآن و روایات معصومین (ع) نخستین و مهمترین نهاد تربیتی در دروه‌های مختلف رشد را خانواده معرفی نمود و مسئولیت اصلی را به والدین واگذار کرده است؛ جامعه شناسان و روانشناسان نیز به این امر اذعان کرده‌اند؛ از سویی با توجه به پیشرفت و گسترده‌گی نهادهای تربیتی رسمی و غیررسمی نقش خانواده به محاق رفته است و تضاد مبانی، دوگانگی و چندگانگی اهداف نهادهای مختلف نتایج تربیتی ناهمگونی به دنبال داشته است؛ این پژوهش با تأکید بر مبانی دینی و نیز نقش حکومت اسلامی در بنیانگذاری نهادهای رسمی با رویکرد جامعه شناختی استان خراسان جنوبی را مورد مطالعه قرار داده است؛ اصول مستخرج از منابع دینی با موقعیت کنونی استان مورد وزن کشی قرار گرفته است؛ بررسی های اولیه نشان می‌دهد با وجود داشتن پتانسیل کافی در استان خراسان جنوبی و نیز وجود منابع علمی، در حوزه عملی و کاربردی فعالیت‌های هدف داری صورت نگرفته است؛ بر اساس این پژوهش جلب مشارکت حداکثری خانواده‌ها با آموزش، همسوسازی فعالیت های نهادهای مختلف استانی با تأکید بر آموزه‌های دینی در قالب های متنوع از مهمترین راهکارهای اثر بخشی نقش خانواده در سلامت و امنیت روانی استان است.

واژگان کلیدی: خانواده، سلامت، امنیت، قرآن، رویکرد جامعه شناختی، خراسان جنوبی

^۱. دانشگاه تربیت مدرس تهران: hadi.zeini@modares.ac.ir

^۲. استادیار تربیت مدرس، nilsaz@modares.ac.ir

رهیافت علمی (روانشناسی - کوانتوم فیزیکی) چگونگی تاثیر فکر،

انگیزه و خودباوری در پیشرفت جامعه

محمدجواد کمالی آشتیانی^۱، آیلار جودی^۲، محمد بابایی^۳

چکیده

در این مقاله ما به بررسی ارتباط عامل مهم انگیزه، طرز فکر و خود باوری تک تک افراد جامعه در پیشرفت کل و همه جانبه جامعه از دو دیدگاه دو علم روانشناسی و فیزیک کوانتوم می پردازیم، چراکه معتقدیم: «یک جامعه توسعه یافته را انسانهای توسعه یافته می سازند». در پژوهش هایی که تا کنون صورت گرفته کمتر به بررسی این موضوع به صورت همزمان از دو دید متفاوت پرداخته شده است. ما ضمن بیان بعد روانشناسی مسئله به قدرت فکر، انرژی امواج مغزی، تاثیر موسیقی بر افکار انسان، نحوه عملکرد فیزیکی و اثبات چگونگی بعد کوانتوم فیزیکی مغز؛ به بررسی عوامل موثر در این زمینه مانند میزان مطالعه، فرهنگ جامعه و نحوه نگرش افراد پرداختیم. و در نهایت به این سوال پاسخ می دهیم که: «برای اینکه تک تک افراد جامعه پیشرفته شوند چه باید کرد؟» این علم که حدود ۱۷ سال است در کشورمان آغاز به فعالیت نموده و کاملاً نوپاست؛ این مقاله می تواند نقطه ی شروعی برای ادامه ی کارهای بزرگتری در این زمینه باشد.

واژگان کلیدی: انگیزه، خود باوری و پیشرفت، فیزیک کوانتوم، روانشناسی، قدرت فکر

^۱. کارشناسی ارشد، فیزیک ماده چگال، شهید بهشتی mj.kamali@mail.sbu.ac.ir

^۲. کارشناسی ارشد، مشاوره تربیتی، شهید بهشتی، a.joodi2010@yahoo.com

^۳. کارشناسی ارشد، فیزیک اتمی ملکولی، بوعلی سینا، babayimohamad@yahoo.com

نمودهای بالندگی و پیشرفت اجتماعی جوانان ایرانی در یاری رسانی به نظام سیاست جنایی ایران

جلال الدین حسانی^۱، مهشید مکاریان^۲

چکیده

جوانی دوره ای از زندگی است که به دلیل توان مندی های بالای روانی و بدنی اهمیت بسیاری در جرم شناسی دارد. سیاست جنایی به مفهوم پاسخ های کنشی و واکنشی به بزه کاری و انحراف است. سیاست جنایی هنگامی در مبارزه با آسیب های اجتماعی کامیاب است که از توان مندی های اجتماعی روزآمد و مناسب بهره برد. جوانان سرمایه ای اجتماعی هستند که در پرتو شکوفایی در فرهنگ اسلامی و ایرانی می توانند نظام سیاست جنایی جمهوری اسلامی ایران را به گونه ای آشکار یاری رسانند. مشارکت در برنامه های گوناگون پیشگیری از بزه کاری، یاری رسانی به نهادهای دادرسی و دادگاه در چپینش فرآیند کیفری و نیز شدت بخشیدن به روند آگاه سازی اجتماعی در شمار مهم ترین کارکردهای جرم شناختی جوانان در روندهای سیاست جنایی است که باید از این پس بیش از پیش در سیاست های جنایی تقنینی، اجرایی و قضایی مورد توجه قرار گیرد. نوشتار پیش رو که با روش توصیفی و با بهره مند از رویکردهای مطالعات میان رشته ای نگاشته شده، می کوشد تا کارکرد جرم شناختی نوینی را برای جوانان ایرانی در روند یاری رسانی به نظام سیاست جنایی کشورمان پیشنهاد نماید.

واژگان کلیدی: جوانان، سیاست جنایی، پیشرفت اجتماعی، پیشگیری، فرآیند دادرسی، بزه کاری

^۱ . دانشجوی دوره دکتری حقوق کیفری و جرم شناسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد قم، hassanijalal@gmail.com

^۲ . دانشجوی پزشکی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی شاهرود

دل نوشته ای در باب پیشرفت

سلمان مرادی کوچی^۱

چکیده

یک سالی هست که باهات آشنا شدم و تو این مدت چند باری سری به خونه ات زدم و از کارایی که انجام می دی با خبرم. تا اونجایی که می دونم تو سال ۹۰ واسه این متولد شدی تا «بستر طرح دیدگاه ها و ایده های اصیل و مستقل جوانان و دانشجویان ایرانی نسبت به پیشرفت کشور» باشی. جوان و دانشجوی این مملکت منم. اگه میخوای مشارکت مستقیم من رو تو پیشرفت جامعه جلب کنی اول باید ببینی من خودم پیشرفتی داشتم و تو مسیر موفقیت هستم تا اونوقت بتونم به پیشرفت کشورم کمک کنم؟ شاید جوابش نه باشه! اما چرا؟ با هم با دو تا از دلیلاش آشنا می شیم به این امید که با شناختشون بتونیم قدمی بلند به سمت پیشرفت بر داریم.

واژگان کلیدی: پیشرفت، خلاقیت، هدف گذاری، انگیزه، پایداری

^۱ . دانشگاه علامه، salmanmoradi67@gmail.com

بررسی الگوی پیشرفت اجتماعی از طریق تحول رسانه های اجتماعی

فرزاد اصغری پور^۱، امیرحسین اکبری خلیل آباد^۲، حمید مظفری^۳، تقی ابراهیمی سالاری^۴

چکیده

رسانه های اجتماعی ابزارهایی انقلابی هستند که به سرعت روش های ارتباط عمومی را تغییر داده است و تبدیل به بخش جدایی ناپذیر ارتباطات سازمانی برای بسیاری از شرکت ها شده است. امروزه رسانه های اجتماعی به یک مهارت جدید و مهم برای همه (حتی برای کسانی که درک بسیار بالایی از فناوری ندارند) تبدیل شده است. در سال های اخیر دسترسی میلیون ها کاربر در سراسر جهان به رسانه ها و شبکه های اجتماعی باعث شده است تا آن ها درکانون توجه جوامع مدرن و افراد زیادی قرار گیرند. همچنین رسانه های اجتماعی، ارتباطات سازمانی را متحول ساخته اند، ارتباطاتی که به سرعت در حال تغییر روش در برنامه ها و ارتباطات عمومی خود هستند. رسانه های اجتماعی ارتباطات شرکت ها را به جای استفاده از روش های سنتی، به تغییر جهت به سمت "گفت و گو" وادار کرده است که در آن افراد معمولی و نه فقط شرکت ها و سازمان ها، قدرتی بیش از پیش داشته باشند. این مقاله با هدف بررسی رابطه بین رسانه های اجتماعی و ارتباطات شرکت های بزرگ (به ویژه با تمرکز بر استفاده شرکت ها از رسانه های اجتماعی برای برقراری ارتباط عمومی) به تجزیه و تحلیل تغییراتی که در شرکت ها رخ داده است می پردازد. این تغییرات به عنوان نتیجه ی استفاده از ابزارهای رسانه های اجتماعی در شرکت ها و سازمان می باشد.

واژگان کلیدی: رسانه های اجتماعی، پیشرفت اجتماعی، ارتباطات سازمانی، بازاریابی.

۱. دانشجوی مقطع کارشناسی ارشد رشته علوم اقتصادی دانشگاه فردوسی مشهد، farzadkamy001@gmail.com

۲. دانشجوی مقطع کارشناسی ارشد رشته علوم اقتصادی دانشگاه فردوسی مشهد، a.hassanakbari@gmail.com

۳. دانشجوی مقطع کارشناسی ارشد رشته مدیریت اجرایی استراتژیک دانشگاه فردوسی مشهد، h.mozafari69@gmail.com

۴. عضو هیئت علمی دانشگاه فردوسی مشهد، ebrahimi@um.ac.ir

تعامل در فضای سایبر و تاثیر آن بر هویت زنان و امنیت اجتماعی

نیلوفر ابوسعیدی جیرفتی^۱، فریبا صفی نتاج^۲

چکیده

مباحث مربوط به زنان، هویت جنسی، شکل گیری و تغییرات آن و تاثیرات تعامل در فضای مجازی بر امنیت اجتماعی آنان از جمله حوزه هایی است که در سالهای اخیر در محافل آکادمیک و سیاسی- اجتماعی گسترش بسیاری یافته است. این امر تا حدود بسیاری بازتاب دگرگونی در خود زندگی اجتماعی است که سبب شده در پرتوی تازه به تفاوت‌های از پیش برقرار شده بین هویت و شیوه های رفتار نوعی زن و مرد نگرسته شود. تحولاتی که در دهه های اخیر در زمینه ارتباطات و فضای سایبر روی داده، سبب دگرگونی نقش های اجتماعی و آگاهی زنان شده است. افزایش تحصیلات زنان و مشارکت آنها در کارهای درآمدزا از سوی سبب کاهش مطلوبیت الگوی زن سنتی می شود و می تواند به تعارض هویتی زنان منجر شود و همچنین با افزایش استفاده زنان از رسانه های نوین از جمله فضای سایبر باعث به خطر افتادن امنیت اجتماعی آنان شده است. در این مقاله سعی میکنیم تاثیرات فضای سایبر بر هویت زنان و امنیت اجتماعی آنان را مورد مطالعه قرار دهیم. از این رو به دنبال پاسخ گویی به این سوال هستیم که تعامل در فضای سایبر تا چه حد بر هویت زنان در ایران و امنیت اجتماعی آنان تاثیر گذار بوده است؟ در این راستا استدلال اصلی مقاله حاضر این است که تعامل در فضای سایبر سبب دور شدن زنان ایرانی از هویت سنتی خود و به خطر افتادن امنیت اجتماعی آنان شده است. لازم به ذکر است روش مورد استفاده در این پژوهش، توصیفی- تحلیلی است.

واژگان کلیدی: هویت زنان، فضای سایبرنتیک، اینترنت، امنیت اجتماعی، آزار و اذیت زنان

^۱ . دانشجو دانشگاه جیرفت، n.aboosaeedi@gmail.com

^۲ . دانشجو دانشگاه جیرفت، f.safinetaj@gmail.com

تأثیر تغییر تصویر بدنی بر رشد اجتماعی فرد

میلاذ اسماعیلی حیدرآباد^۱

چکیده

ادراک فرد از نوع ظاهر خود بر ارتباطات فردی او اثر می‌گذارد. افراد با ادراک بدنی بالا پیوسته در اجتماع حضور می‌یابند و از مورد ارزیابی قرار گرفتن توسط دیگران نگران نیستند. با این وجود، افرادی که ادراک پایینی از ظاهر خود دارند، معمولاً آنزوا و گوشه‌گیری را ترجیح می‌دهند که این خود نوعی عامل بازدارنده برای رشد اجتماعی فرد است. فعالیت بدنی به دلیل اثرگذاری بر ادراک فرد از خود و رشد دادن آن می‌تواند برای این دسته از افراد مفید واقع شود. ورزش با بهبود تصویر بدنی فرد از خود، عزت نفس را افزایش می‌دهد. این‌گونه افراد از حضور در جمع نمی‌هراسند و پیوسته در تلاش برای نشان دادن توانایی‌های خود هستند. از این رو پیشنهاد می‌شود که زمینه‌های فعالیت جسمانی همه جوانان مهیا شود تا این فعالیت علاوه بر افزایش سلامت جسمانی، تصویر بدنی فرد را از خود بهتر کند و در نهایت منجر به داشتن جامعه‌ای پویا و با حضور تمامی افراد باشیم. این پویایی منجر به شکوفایی تمامی استعدادهای گروه‌های مختلف خواهد شد.

واژگان کلیدی: تصویر بدنی، رشد اجتماعی، ادراک از خویشتن

^۱. کارشناسی ارشد روان‌شناسی ورزشی دانشگاه تهران. M_esmaeili@ut.ac.ir

فرهنگ خود باوری جامعه

میلاذ شریفی^۱

چکیده

خودباوری جامعه از جمله بحث‌های مهم در جهان امروز است و مدتی است که بعد از تأکیدات رهبری، وارد ادبیات و فرهنگ کشورمان گشته است. در این مقاله سعی شده پس از تشبیه جامعه به انسان و بیان وجه تشابهات آن و ارائه نظرات بزرگان در باب این تشبیه و تعریف خود باوری در دنیای امروز و ضرورت رسیدن به آن، به چگونگی دست یابی به خود آگاهی و عزت ملی پرداخته شود و به طور مختصر به عواملی که باعث از بین رفتن این خود باوری و عزت ملت در طول تاریخ ایران گشته، اشاره شود و نیز راهکارهایی در جهت رسیدن به این خود باوری ارائه گشته و به اختصار به خود سازی که لازمه رسیدن به خود آگاهی و سپس خود باوری است بحث شده و در ادامه به راه‌های از دست دادن و به دست آوردن آن اشاره شده و سعی گشته تا در حد امکان به فواید خود باوری و عوارض کمبود آن بحث شود.

واژگان کلیدی: فرهنگ، خودباوری، جامعه، عزت، پیشرفت، توانستن.

^۱ دانشجوی کارشناسی رشته‌ی زبان و ادبیات فارسی دانشگاه شهید بهشتی، mi.sharifi224@gmail.com

مختصات پیشرفت سیاسی جامعه در مکتب علوی

علی اصغر سعدآبادی^۱

چکیده

بسیاری از کشورهای در حال توسعه، به ویژه کشورهای مسلمان مانند ایران اسلامی، به دنبال مدلی مناسب برای رسیدن به پیشرفت سیاسی پایدار هستند. علی‌رغم موفقیت‌های فراوان در عرصه پیشرفت سیاسی، جهان غرب از بعد معنوی و انسانی دچار معضلات و مشکلات عدیده‌ای در این حیطة است. آنچه سبب شد که پیشرفت سیاسی در غرب با این مشکلات مواجه شود، همانا نگاه تک‌بعدی و مادی غرب به انسان و خواسته‌های اوست. مدل‌های پیاده شده در کشورهای پیشرفته غربی، نمی‌تواند عیناً در کشورهای در حال توسعه پیاده شوند؛ زیرا این مدل‌ها علاوه بر نگاه تک‌بعدی به انسان، پیش‌زمینه‌های فرهنگی، اجتماعی و مذهبی این کشورها را نیز در نظر نمی‌گیرند. از این حیث، هر ملت به یک مدل جامع مطابق با ارزش‌ها و هنجارهای خود نیاز دارد. با توجه به انطباق فرمایشات امام با مسایل فرهنگی، اجتماعی و مذهبی کشور ما، به نظر می‌رسد پیشرفت علوی می‌تواند به عنوان مدلی مادر، جهت رسیدن به پیشرفت سیاسی پایدار مدنظر قرار گیرد. پژوهش حاضر بر آن است تا با استفاده از مدل سه شاخگی (۳C)، به بررسی توصیفی _ تحلیلی اهداف و شاخص‌های پیشرفت سیاسی در سه شاخه اصلی رفتاری، ساختاری و زمینه‌ای از دیدگاه امام علی (ع) بپردازد؛ لذا در این پژوهش ابتدا به روش تحلیل مضمون، شاخص‌های پیشرفت و تعالی سیاسی در پرتو رهنمودهای امام علی علیه‌السلام مورد شناسایی قرار گرفتند؛ سپس کدهای اولیه با استفاده از نرم‌افزار MAXQDA چندین مرتبه مورد تحلیل و بازبینی قرار گرفته و در نهایت ۳۹ مضمون پایه پیشرفت و تعالی سیاسی، از مجموعه داده‌ها شناسایی گردید.

واژگان کلیدی: پیشرفت سیاسی، مدل سه شاخگی، امام علی علیه‌السلام

^۱ دانشجوی دکتری سیاستگذاری علم و فناوری دانشگاه تهران، alisadabadi@ut.ac.ir

ارتقاء سلامت جوانان: رویکردی با نگاه نو به آینده

علی معظمی گودرزی^۱

چکیده

جوانان، یکی از مؤلفه‌های اصلی توسعه اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و سیاسی جوامع به شمار می‌روند، لذا ارتقاء سلامت آن‌ها جهت اتخاذ سبک زندگی سالم و بالا بردن کیفیت زندگی لازم و ضروری به نظر می‌رسد. راهبردهای ارتقاء سلامت جوانان شامل توانمندسازی، جلب حمایت همه جانبه و میانجی‌گری می‌باشد که برای رسیدن به سطح بالاتری از سلامت، فعالیت‌های اجتماعی عینی و کارآمدی در زمینه‌ی تعیین اولویت‌ها و تصمیم‌گیری‌ها مورد استفاده قرار می‌گیرند. توانمندسازی جوانان، فرایند قادر سازی آنان برای افزایش کنترل بر سلامتی خود و بهبود آن و نیز شناسایی و برآورده کردن نیازهای خودشان می‌باشد به نحوی که بتوانند محیط اطراف خود را تغییر دهند یا با آن کنار بیایند، در عین حال پیش نیازها و چشم انداز سلامت مستلزم انجام فعالیت‌های هماهنگ دولت، بخش سلامت و دیگر بخش‌های اجتماعی و اقتصادی، مؤسسات غیر دولتی و داوطلب، صنعت و رسانه‌ها می‌باشد. در واقع هدف فعالیت‌های ارتقاء سلامت جوانان شامل فراهم‌سازی محیط‌های حمایتی، دسترسی به اطلاعات، مهارت‌های زندگی، فرصت‌هایی برای ایجاد گزینه‌های سالم و میانجی‌گری بین علایق متضاد می‌باشد. به طور خلاصه ارتقاء سلامت جوانان، شرایط زندگی و کاری امن، محرک، رضایت بخش و لذت بخشی را فراهم می‌کند و نیروی جلو برنده خود اتکایی و توسعه است.

اقدامات موثر

- ✓ گوش کردن و شروع نمودن برنامه ریزی و اجرا بر اساس خواسته‌های جوانان
- ✓ به رسمیت شناختن و ارزش گذاری فرهنگ بومی و روش‌های سنتی
- ✓ تضمین مشارکت و قدرت کنترل معنی دار و برابر در تصمیم‌گیری در میان جوانان
- ✓ مشارکت دادن افراد علاقمند، موثر و افراد قدرتمند در همکاری‌ها جهت ایجاد تغییر و بهبود اوضاع
- ✓ آموزش، ظرفیت‌سازی و طراحی مداخلات ارتقاء سلامت بر اساس نیازها
- ✓ استفاده از منابع موجود جهت تضمین پایداری و افزایش سطح مشارکت اجتماعی آنان
- ✓ تضمین توانایی جمعیت جوان جهت دسترسی و استفاده از دانش و غلبه بر موانع

واژگان کلیدی: ارتقاء سلامت، سبک زندگی، توانمندسازی، جلب حمایت همه جانبه، میانجی‌گری

^۱. دانشگاه شهید بهشتی، fhobab@gmail.com

اهمیت ایفای نقش سازنده جوانان در نهادهای اجتماعی

با تاکید بر مشارکت روستاییان

ماریا مرادی^۱، ملیحه عارف پور^۲، محمد نظری^۳

چکیده

بی تردید نسل جوان، سرمایه اصلی کشور را تشکیل می‌دهد و در همه بخش‌های امور زندگی حضور مؤثر و اساسی دارند. نقش مهم این نیرو در تغییر و تکامل زیرساخت‌های مادی و معنوی جامعه از اهمیت خاصی برخوردار است. در کشوری مانند ایران که اکثریت نیروی فعال آن را جوانان تشکیل می‌دهند مشارکت این قشر از جامعه می‌تواند زمینه‌ساز توسعه شود. مشارکت در نزد صاحب‌نظران از چنان جایگاهی برخوردار است که توسعه را معادل مشارکت می‌دانند. روستاها نیز که بخشی از جمعیت کشور را شامل می‌شوند دارای جمعیت جوان هستند این قشر در جامعه روستایی توانایی‌های بسیاری دارند و در صورت استفاده از توانایی‌ها و استعداد‌های این قشر که در جامعه امروز بیشترشان متخصصان کشور هستند روستاها بسیار زودتر می‌توانند مسیر توسعه را بپیمایند. در جامعه روستایی استفاده از جوانان در نهادی مانند دهیاری می‌تواند این نوع مدیریت را در روستا توانمند سازد. این پژوهش با روش مروری به بررسی نقش و مشارکت جوانان در نهادهای اجتماعی پرداخته است. هرچند مشارکت جوانان می‌تواند باعث توسعه به خصوص در روستاها شود و از مهاجرت این قشر به شهرها جلوگیری کند و از عواقب بعدی آن ممانعت نماید اما تاکنون به دلیل نگرش موجود این مهم میسر نگردیده است.

واژگان کلیدی: جوانان، نهادهای اجتماعی، مشارکت، توسعه پایدار

^۱ . مدرس دانشگاه پیام نور، m.morady67@yahoo.com

^۲ . مدرس دانشگاه پیام نور زابل

^۳ . مدرس دانشگاه پیام نور، mohamad6363@yahoo.com

تأثیر بهزیستی روانی بر شکوفایی ذهنی جوانان

میلاذ اسماعیلی^۱

چکیده

شکوفایی ذهنی و ایجاد ایده‌های جدید و خلاقانه نیاز مبرم به عملکرد درست مغز و سیستم عصبی دارد. یکی از راه‌های افزایش سلامت سیستم عصبی اشتغال به فعالیت جسمانی منظم است. فعالیت جسمانی با افزایش آمادگی جسمانی و همچنین ارتقاء عملکرد شناختی مغز به کارکرد صحیح آن کمک می‌کند. این افزایش به وسیله افزایش جریان خونی رگ‌های تغذیه‌کننده سیستم عصبی به وجود می‌آید؛ بنابراین با توجه به اهمیت کارکرد شناختی باید در درجه نخست به افزایش سلامت روانی یا همان بهزیستی روانی توجه شود. این امر به وسیله شناسایی انگیزه‌های شرکت افراد و نیز ادامه فعالیت جسمانی آن‌ها امکان‌پذیر است. فردی که از نظر بهزیستی در شرایط خوبی قرار دارد، حس کنترل، احساس شایستگی، خود پنداره و همچنین عزت نفس بالاتری را تجربه می‌کند و در نتیجه خلاقیت او رشد کرده و می‌تواند ایده‌های جدیدی در شرایط گوناگون به دلیل کارکرد شناختی بالاتر ارائه دهد. این خلاقیت در نهایت به رشد فردی و اجتماعی کمک خواهد کرد.

واژگان کلیدی: بهزیستی روانی، کارکرد شناختی، انگیزه شرکت، عزت نفس

^۱. کارشناسی ارشد دانشگاه تهران، m_esmaeili@ut.ac.ir

مفهوم سرمایه اجتماعی و ارتباط آن با سرمایه انسانی

عبدالملک کرد تمینی^۱

چکیده

در این مقاله ابتدا مفهوم سرمایه اجتماعی از دیدگاه سه نظریه پرداز برجسته در این زمینه یعنی فرانسیس فوکویاما، جیمز کلنن و رابرت پاتنام بررسی شده و سپس به طور خلاصه دیدگاه‌های نظری مختلف در مورد سرمایه انسانی ارائه شده است. در نهایت رابطه بین سرمایه اجتماعی و سرمایه انسانی بررسی شده و نشان داده شده است که این دو مقوله در ارتباط با هم قرار دارند. تعریف مختصر و مجمل سرمایه اجتماعی و انسانی چنین است: سرمایه اجتماعی شکلی از سرمایه است که در روابط میان افراد خود را به شکل اعتماد، همکاری و همیاری نشان می‌دهد اما سرمایه انسانی به توانایی‌ها، تجربه‌ها، مهارت‌ها و دانش هر فرد اشاره دارد. شیوهی جمع‌آوری داده‌ها به شکل اسنادی و کتابخانه‌ای می‌باشد و علاوه بر ارائه و بررسی پژوهش‌های انجام شده توسط محققین خارجی، از پژوهش‌های انجام شده در داخل کشور نیز استفاده شده است. تمام تحقیقات نشان دهنده ارتباط سرمایه اجتماعی و سرمایه انسانی و خصوصاً تأثیر سرمایه اجتماعی والدین بر سرمایه انسانی فرزندان می‌باشد.

واژگان کلیدی: سرمایه اجتماعی، سرمایه انسانی، خانواده، پیشرفت تحصیلی فرزندان، توسعه

^۱ کارشناسی ارشد جامعه‌شناسی دانشگاه شهید باهنر کرمان، kord.abdolmalek@yahoo.com

نقش آموزش عالی در توسعه پایدار جامعه

الهام زمانی^۱، زهرا زارعی^۲، کاظم منافی شرف آباد^۳

چکیده

آموزش عالی در قرن حاضر به عنوان مهم‌ترین عامل تأثیرگذار بر جامعه به شمار می‌آید. بی‌تردید امروزه آموزش عالی، در مجموعه‌ی ساختار ملی اثرگذار است؛ چرا که تربیت متخصصان و نخبگان را بر عهده داشته و مبنایی برای جامعه برخوردار از فناوری ایجاد خواهد کرد، هم‌چنین نهادی فکری است که بر مجموعه‌ی فرهنگ، سیاست، اقتصاد و حتی روابط اجتماعی حاکم بر جامعه مؤثر است و به عنوان مهم‌ترین مرکز تولید دانش و اندیشه‌های نو، نقش اساسی در جوامع در حال گذر به سوی توسعه‌یافتگی ایفا خواهد نمود. لذا مؤسسات آموزش عالی به عنوان اصلی‌ترین مراکز توسعه‌دهنده‌ی شهروندان جهانی و حرفه‌ای، در مسیر دستیابی به توسعه‌ی پایدار مبتنی بر ملاحظات جهانی شدن نقش حساسی را بر عهده دارند. توسعه‌ی پایدار؛ یعنی برآوردن نیازها و ارتقای کیفیت زندگی نسل حاضر بدون به خطر افتادن موقعیت نسل آینده و یکی از اهداف مهم در برنامه‌های توسعه اقتصادی، اجتماعی کشورهای مختلف و تابع عوامل متعدد اقتصادی، سیاسی، فرهنگی و محیطی است که نظام آموزش عالی را می‌توان یکی از عوامل اصلی در حل مسائل مربوط به آن دانست. به طور کلی، توانایی نظام آموزش عالی در توسعه‌ی پایدار هر جامعه منوط به پرورش شهروندان جهانی انعطاف‌پذیر در مقابل تحولات، توانمند در یادگیری انعطاف‌پذیر و مداوم، دارای دانش و مهارت در حیطه‌های خاص، آگاه از ویژگی‌ها و مسائل فرهنگی، اجتماعی و محیط زیست و ارزش‌های اخلاقی و معنوی و دارای روحیه‌ی مشارکت‌جویانه است. در مقاله حاضر به بررسی نقش نظام آموزش عالی در توسعه‌ی پایدار به شیوه‌ی توصیفی و با استناد به مطالعات کتابخانه‌ای پرداخته شده است.

واژگان کلیدی: آموزش عالی، دانشگاه، توسعه‌ی پایدار

۱. کارشناس ارشد برنامه ریزی درسی دانشگاه کاشان zamani.e.88@gmail.com

۲. کارشناس ارشد فلسفه‌ی تعلیم و تربیت دانشگاه علامه طباطبایی zahrazarei56@gmail.com

۳. دانشجوی دکتری مدیریت آموزشی دانشگاه بوعلی سینا همدان kms65@gmail.com

جوان، مشارکت اجتماعی - اقتصادی و سیاست گذاری‌های کلان با تأکید بر رویکرد دین

هادی زینی ملک آباد^۱، نصرت نیل ساز^۲

چکیده

متون دینی سرشار از تأکیدات فراوان نسبت به جوانی و استفاده بهینه از این دوره است؛ تأکید نصوص دینی بر پاسداشت دوره جوانی و اغتنام فرصت این دوره نشان از ویژگی‌های خاص این دوران دارد؛ توانایی‌ها و استعدادهای فراوان جسمی، فکری و عقلانی انسان در این دوره از یک سو می‌تواند تحول آفرین بوده و پیشرفت مادی و تعالی روحی و معنوی را به دنبال داشته باشد و از دیگر سو می‌تواند با همان شدت خطر ساز باشد؛ در قرآن به قدرت و قوت جوانی تأکید شده است^۳ بنا بر این آیه ویژگی ممتاز این دوره همان توانمندی است که بر حسب این که در چه مسیری قرار گیرد می‌تواند نتایج مثبت و یا منفی داشته باشد. پرداختن به فعالیت‌های اقتصادی و تأکید جدی بر سیاست گذاری‌های مبتنی بر هدایت نیروی جوانی می‌تواند قدرت و قوت این دوران را در مسیر درستی هدایت نماید؛ زمینه سازی انجام فعالیت‌های دشوار اجتماعی و اقتصادی از سوی جوانان باید از سیاست های کلان دولتمردان باشد تا بدین وسیله این توانمندی در مسیر درست قرار گیرد؛ جهت دهی توان و قدرت دوران جوانی در ساحت‌های ورزشی از دیگر سیاست‌هایی است که می‌تواند در دستور کار قرار گیرد؛ اما آنچه در جامعه اسلامی ما مغفول ماند است جلب مشارکت ویژه جوانان در فعالیت‌های اجتماعی و اقتصادی است که در روایات اسلامی بدان عنایت ویژه‌ای شده است.^۴ سهم جامعه اسلامی در زمینه واگذاری امور اجتماعی و اقتصادی به جوانان هدایت و نظارت است. با تغییر نگرش و ایجاد بستر جلب مشارکت می‌توان از یک سو در مسیر پیشرفت گام برداشت و از سوی دیگر جلو بسیاری از آسیب‌هایی که می‌تواند به سبب جهت دهی نادرست توان منحصر به فرد این دوره باشد را بگیرد.

واژگان کلیدی: جوان، سبک زندگی، اجتماعی و اقتصادی، سیاست گذاری

^۱ . دانشجوی دکتری علوم قرآن و حدیث دانشگاه تربیت مدرس، hadi.zeini@modares.ac.ir

^۲ . استادیار دانشگاه تربیت مدرس تهران

^۳ . اللَّهُ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ ضَعْفٍ ثُمَّ جَعَلَ مِنْ بَعْدِ ضَعْفٍ قُوَّةً ثُمَّ جَعَلَ مِنْ بَعْدِ قُوَّةٍ ضَعْفًا وَ شَيْبَةً يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ وَ هُوَ الْعَلِيمُ الْقَدِيرُ (۵۴: روم)

^۴ . برای نمونه ر.ک: یازجی، زمیر مصطفی، شباب حول الرسول

موانع نقش آفرینی مؤثر زنان در مسیر پیشرفت اقتصادی - اجتماعی کشور و راهکارهای توانمندسازی آنان

زهرا کاظمی^۱

چکیده

در این پژوهش با روش تحلیل ثانوی از نتایج و یافته‌های تحقیقات قبلی دریافتیم که میزان پایین اشتغال زنان، تمرکز در مشاغل محدود و رده پائین، دستمزد کمتر، تعارض نقش‌های شغلی - خانوادگی، عدم محاسبه فعالیت‌های خانه‌داری در تولید ناخالص داخلی، بالا بودن میزان بیکاری و نادیده گرفتن بیکاران زن، حضور زنان در کارهای نیمه‌وقت، فراهم نبودن شرایط مناسب برای ارتقاء شغلی و ... از جمله موانع فرهنگی - اجتماعی مشارکت مؤثر زنان در مسیر پیشرفت اقتصادی - اجتماعی است. در مسیر برون رفت از این چالش، حلقه اتصال زن و پیشرفت، فرآیند توانمندسازی است که با در بر گرفتن دو جزء اقتصادی و اجتماعی، اتصال بهتری با فرآیند پیشرفت دارد و دو نظریه سرمایه انسانی و سرمایه اجتماعی مؤید آن است که ورود و حضور تمام افراد و گروه‌ها، از جمله زنان به عنوان یکی از گروه‌های مؤثر اجتماعی را می‌طلبد به گونه‌ای که با سرمایه‌گذاری در اطلاعات، دانش‌ها و مهارت زنان به عنوان شهروندان فعال، رشد GNP یا تولید ناخالص ملی را افزایش می‌یابد.

واژگان کلیدی: زنان، پیشرفت اقتصادی، پیشرفت اجتماعی، موانع فرهنگی - اجتماعی

^۱ . دانشجوی دکتری مطالعات زنان دانشگاه تربیت مدرس، z_kazemi@modares.ac.ir

ابعاد مسئولیت پذیری اجتماعی جوانان

نجمه رضا سلطانی^۱

چکیده

مسئولیت اشاره به حس وظیفه شناسی، پاسخگو بودن و تعهد دارد. متخصصان علوم اجتماعی مسئولیت پذیری را به عنوان یک احساس یا عمل تعریف کرده‌اند که در آن افراد در شرایط، موقعیت‌ها و نقش‌های خود به صورت مختار و آگاه نسبت به مسائل و امور مختلف اجتماعی، فرهنگی، سیاسی، اقتصادی و... از خود ابراز می‌کنند. مسئولیت پذیری انواع مختلفی دارد؛ ۱- مسئولیت پذیری در قبال خود: که به ارزش قائل شدن فرد نسبت به سلامت روح و جسم خود گفته می‌شود، ۲- مسئولیت پذیری در برابر دیگران: به مفهوم احترام قائل شدن و تعهد نسبت به افراد و اعضای خانواده و سایر مردم و شهروندان، ۳- مسئولیت پذیری در مقابل طبیعت و محیط زیست: یعنی احساس تعهد و مسئولیت نسبت به سالم نگه داشتن و حفظ محیط طبیعت، و ۴- مسئولیت پذیری در برابر خدا: یعنی مسئولیت اعمال، رفتار و کردار خود در برابر یزدان بی همتا.

مسئولیت پذیری اجتماعی همان مسئولیت پذیری در برابر دیگران است که آن را می‌توان از دیدگاه‌های مختلف مورد بررسی قرار داد. در این راستا بین محققین و متخصصان امر، توافق نسبی وجود دارد که ابعاد مختلف مسئولیت پذیری اجتماعی شامل ابعاد فرهنگی، جامعه‌ای، اقتصادی، سیاسی و زیست محیطی می‌باشد. مسئولیت پذیری اجتماعی را می‌توان در سطوح مختلف مورد بررسی قرار داد. مسئولیت پذیری نسبت به تک تک افراد جامعه، مسئولیت پذیری نسبت به گروه یا سازمانی که افراد در آن عضویت دارند و مسئولیت پذیری دولت و ملت نسبت به یکدیگر.

جوانان به عنوان قشر پرجمعیت و فعال کشور نیز باید از مسئولیت پذیری اجتماعی برخوردار باشند. در بعد اقتصادی، جوانان باید با استفاده از کارآفرینی و به‌کارگیری سرمایه‌ی خویش جهت ایجاد مشاغل تولیدی و خدماتی برای جامعه فعالیت نمایند. صرفه جویی و به‌کارگیری صحیح از کالاها و انرژی نیز می‌تواند یک مسئولیت پذیری اجتماعی برای جوانان تلقی شود. در بعد سیاسی، جوانان با مشارکت در رویدادها و فعالیت‌های سیاسی می‌توانند مسئولیت پذیری خود را در اعمال سیاسی نشان دهند. این اعمال نقش مهمی در تصمیم‌گیری‌های سیاسی کشور ایفا کنند. در بعد جامعه‌ای، جوانان با استفاده از رعایت قواعد، قوانین، ارزش‌ها، هنجارها و فرهنگ می‌توانند جهت هماهنگی، نظم بخشیدن و ارتباط میان فعالیت‌های اجتماعی بین افراد جامعه ایفای نقش کنند. این

^۱. کارشناس ارشد روانشناسی ورزشی دانشگاه تهران n.rezasoltani@gmail.com

ارزش‌ها و هنجارها می‌تواند شامل رعایت حقوق مدنی افراد جامعه، نوع دوستی، احترام، و... باشد. در بعد فرهنگی جوانان باید نسبت به شناسایی الگوهای فرهنگی کشور و جامعه، مشارکت در فعالیتهای فرهنگی جهت ترویج فرهنگ‌های مختلف قومی و قبیله‌ای و توجه به ابعاد مختلف فرهنگی اقدام کنند. بعد زیست محیطی نیز، فعالیت‌هایی همچون اهمیت به فضای سبز، عدم قطع درختان، عدم آلودگی صوتی و هوایی، بازیافت زباله، نریختن زباله در دامن طبیعت، عدم شکار حیوانات زیست محیطی و... را در بر می‌گیرد.

در نهایت باید گفت که جهت ترویج مسئولیت‌پذیری اجتماعی در جوانان باید ضمن فرهنگ‌سازی این مقوله‌ی مهم در میان جوانان و افراد جامعه، بسترها و آموزش‌های لازم را از دوران کودکی فراهم کنیم. از طرف دیگر با تشویق جوانان در جهت دانش‌افزایی عمومی و گسترش اطلاعات کلی زندگی می‌توان در جهت افزایش مسئولیت‌پذیری اجتماعی آنان گام برداشت.

واژگان کلیدی: مسئولیت‌پذیری اجتماعی، جوانان، مسئولیت‌پذیری در برابر دیگران

چالش‌های پیشرفت اجتماعی جوانان مطالعه موردی: قوم بلوچ

محمد رفیعی وردنجانی^۱، سودابه مولوی

چکیده

همواره برای ایجاد رشد و پیشرفت در کشوری، مسئولین مربوطه با مشکلات فراوانی مواجه می‌شوند که عبور از آن‌ها بدون داشتن نقش راه و برنامه منسجم امری ناممکن و طولانی خواهد بود. در این بین، جوانان نیز به واسطه داشتن ویژگی‌های خاص دوران جوانی، از شکنندگی بیشتری برخوردار هستند و در کنار آن، انعطاف بیشتری نیز دارا می‌باشند. لذا تدوین برنامه پیشرفت برای این قشر از جامعه باید بسیار دقیق باشد. با این وجود یکی از مهم‌ترین معضلاتی که سد راه پیشرفت اجتماعی قرار می‌گیرد مسئله وحدت درونی کشور است که تقریباً همه کشورها گریبان گیر آن شده‌اند. این امر در کشور ایران که تنوع قومی و مذهبی دارد از اهمیت دوچندانی برخوردار است. اگر با رویکردی غیر امنیتی با مسئله برخورد شود و با روش برخورد نرم به موضوع نگریسته شود، می‌توان ادعا کرد که یکی از مهم‌ترین چالش‌های پیشرفت اجتماعی که همان داشتن ساخت درونی منسجم قومی است، تبدیل به یک فرصت برای کشور شود. ما در این مقاله مصمم هستیم با اتکاء به نظریات مقام معظم رهبری، راهکاری برای مقابله با چالش‌های پیشرفت اجتماعی جوانان بالاخص در قوم بلوچ را ارائه دهیم. انشاء الله

واژگان کلیدی: وحدت درونی، پیشرفت اجتماعی، مقام معظم رهبری، قوم بلوچ، هندسه وحدت

^۱. دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه شهید بهشتی mrv110110@yahoo.com

راهبردهای عقلانی کاهش سن ازدواج

افسانه توحیدی^۱، محمد رؤف انجم‌شعاع^۲، صادق صیفوری^۳

چکیده

پیچیده‌تر شدن جوامع موجب شده است که ازدواج به عنوان یک پدیده اجتماعی با مسائل جدیدی مواجه شود. در این مقاله یکی از مهم‌ترین مسائل مربوط به ازدواج، یعنی بالا رفتن سن ازدواج مورد بررسی قرار گرفت. از همین رو راهکارهایی عقلانی در جهت کاهش سن ازدواج مطرح گردید که این راه‌کارها منطبق با فرهنگ جامعه اسلامی ایرانی عرضه شده است. در این پژوهش نمایان شد که اسلام به عنوان راهنمای بشریت، حکومت اسلامی و خانواده را موظف کرده است، تا شرایط ازدواج جوانان را فراهم کنند. علاوه بر این، محیا کردن رشد اجتماعی و عاطفی، استفاده از تقویت، یادگیری مشاهده‌ای، به کارگیری برنامه‌های آموزشی، مشاوره، خودکارآمدی و تغییر نگرش به عنوان راه‌کارهای روان‌شناختی و تربیتی کاهش سن ازدواج مطرح گردید. در حوزه‌ی راه‌کارهای اجتماعی- فرهنگی، تغییر نگرش خانواده و استفاده از برنامه‌های کارآمد در رسانه، مورد توجه قرار گرفت. در پایان نیز، به بررسی معضلات اقتصادی از قبیل شغل و مسکن که مهم‌ترین موانع ازدواج جوانان است، پرداخته شد.

واژگان کلیدی: ازدواج، کاهش سن ازدواج، راه‌کارهای کاهش سن ازدواج، عقلانیت.

۱. استادیار دانشگاه شهید باهنر کرمان dr.towhidi@yahoo.com

۲. کارشناس روان‌شناسی، دانشگاه شهید باهنر کرمان

۳. دانشجوی کارشناسی روان‌شناسی، دانشگاه شهید باهنر کرمان

نقش خانواده در مسئولیت‌پذیری دانش‌آموزان

مستانه پروین^۱

چکیده

این مقاله به بررسی نقش خانواده و مدرسه در مسئولیت‌پذیر کردن کودکان و دانش‌آموزان می‌پردازد. که چگونه خانواده‌ها و مدارس با شناخت کودکان و نوجوانان و واگذاری نقش‌های متعدد به آن‌ها می‌توانند آنان را مسئولیت‌پذیر بار آورند. چندین پیشنهاد، خانواده‌ها از همان اوایل کودکی به فرزندان خود نقش‌های متعدد که در حد توان کودکان است واگذار نمایند و اعتماد به نفس کودکان را بالا ببرند و از شکست در کارها آن‌ها را نهراسانند و مدارس هم با واگذاری نقش‌های متعدد مخصوص به دانش‌آموزان ضعیف‌تر و با اعتماد به نفس کمتر آن‌ها را برای پذیرش مسئولیت‌های بزرگ‌تر در آینده آماده نمایند.

واژگان کلیدی: مسئولیت‌پذیری، خودمختاری، عزت نفس، خانواده، مدرسه

۱. کارشناسی ارشد، علوم تربیتی، دانشگاه شاهد، parvinmastaneh@yahoo.com

مسئولیت پذیری جوانان و انتظارات جامعه از آنان

سید یوسف پنجه بند^۱

چکیده

جوانی دوره ای از زندگی هر فرد است که بنیان و آینده خود فرد و جامعه او را رقم می زند. جامعه و جوان در یک رابطه دو سویه ای با هم قرار دارند. اینکه جوان در نهادهایی مثل خانواده، آموزش پرورش و دانشگاه چگونه آموزش می بیند و چطور اجتماعی می شود، باعث می شود تا جوان بتواند در جامعه محل زندگی خود، مسئولیت های مهم (اجتماعی، سیاسی، اقتصادی، و فرهنگی) را به عهده بگیرد. تا جامعه زمینه پیشرفت جوان را فراهم نکند، نمی توان از جوان انتظار مسئولیت پذیری را داشت. مثلاً در بحث تشکیل خانواده، وقتی که جوان تحصیل کرده، شغل، درآمد و مسکن ندارد، چطور از جوان انتظار ازدواج کردن هست؟ وقتی که فرد خودش از عهده اداره کردن خودش بر نمی آید، با چه امیدی می خواهد بچه دار شود؟ وقتی اکثر افراد تحصیل کرده بیکارند، چه انگیزه ای برای مطالعه و تحصیل جوان وجود دارد؟

واژگان کلیدی: جامعه، جوانان، انتظارات، مسئولیت پذیری

۱. کارشناس ارشد پژوهش علوم اجتماعی، panjehband@yahoo.com

عدالت در سلامت، از مفهوم تا کاربرد در نظام سلامت

ملیحه پیشوایی^۱

چکیده

یکی از حیطه های عدالت اجتماعی که مورد توجه صاحب نظران قرار گرفته، سلامت است. عدالت در سلامت را می توان به عنوان فقدان نابرابریها یا تفاوت های سیستماتیک در بین گروه های مختلف اجتماعی تعریف کرد. البته باید توجه داشت که همه نابرابری های سلامت غیر عادلانه و غیر منصفانه نیست، بلکه تنها نوع خاصی از نابرابری سلامت که بطور سیستماتیک بین گروه های مختلف اجتماعی ایجاد شده، ناعادلانه شمرده می شود. از طرف دیگر می توان گفت که همه برابری ها نیز نمی تواند عادلانه تلقی شود. آنچه در این سرمقاله به اختصار بیان شده بررسی عدالت در سلامت درون مرزهای نظام سلامت به ویژه با توجه به هدف های عمده آن است. بنابر تعریف سازمان جهانی بهداشت نظام های سلامت دارای سه هدف بنیادین ارتقاء سلامت جمعیت تحت پوشش، پاسخگویی به نیازهای غیر پزشکی مردم و مشارکت عادلانه در تأمین منابع مالی می باشند. در راستای محقق ساختن آرمان عدالت در سلامت، حکومتها می توانند حداقل از سه طریق موثر باشند: نخست آنکه خدمات پایه را به شکلی منصفانه توزیع کنند (شامل مواردی همچون مراقبت های بهداشتی و آموزش). دوم اینکه می توانند چارچوب های قانونی و نظام مندی را ایجاد کنند که بر عمل خودشان و بخش های دیگر مؤثر باشد. سوم اینکه آنها می توانند وضعیت سلامت گروه های مختلف جمعیتی، پیامدهای سلامت ناشی از نابرابری های اجتماعی و اثرات و پیشرفت عملیات برای کاهش بی عدالتی ها را پایش نموده، با استفاده از این اطلاعات مداخلات مداوم را ایجاد کنند.

واژگان کلیدی: عدالت، نظام سلامت، مراقبت های بهداشتی، آموزش

۱. کارشناس ارشد جامعه شناسی، عضو گروه توسعه اجتماعی و ارتقای سلامت، مرکز تحقیقات دانشگاه علوم پزشکی گناباد،
pismaster۷۰@yahoo.com

چالش های اساسی تحقق پیشرفت اجتماعی و سبک زندگی اسلامی

محمد جانی پور^۱، محسن صمدانیان^۲

چکیده

از ابتدای طرح موضوع «سبک زندگی» توسط مقام معظم رهبری تاکنون، موج فزاینده‌ای بخصوص در دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی، توسط محققان و پژوهشگران، به حرکت درآمد تا این سرفصل گشوده شده را پیگیری و مورد کاوش و پژوهش قرار دهد. از آنجا که سبک زندگی اسلامی، همان پیشرفت جامعه در زندگی اجتماعی است، لذا تمامی ساحت‌های رفتاری فردی و اجتماعی را دربر می‌گیرد. از این روی شایسته است قبل از انجام هرگونه اقدامی در این زمینه؛ دامنه گسترده، تنوع چشم‌گیر، فراوانی موضوعات و بویژه الزامات و چالش های اساسی در این حوزه مورد بحث و بررسی قرار گیرد.

در این نوشتار، سعی بر آن است تا به سبک زندگی به مثابه موضوع اساسی پیشرفت اجتماعی نگاه شده و الزامات اولیه و چالش های اساسی تحقق این حوزه در راستای توسعه و پیشرفت جامعه و تحقق سبک زندگی اسلامی، ترسیم شود. بر این اساس هدف اصلی و نهایی این مقاله، تلاش برای شفاف سازی هرچه بیشتر مفهوم سبک زندگی و ارائه راهبردهای اساسی برای سامان بخشی به موضوعات متنوع در موضوع سبک زندگی با رویکرد توسعه و پیشرفت جامعه اسلامی می‌باشد.

واژگان کلیدی: سبک زندگی، توسعه، پیشرفت، زندگی اجتماعی، جامعه

۱. دانشجوی دکتری علوم قرآن و حدیث دانشگاه امام صادق (علیه السلام)، janipoor@isu.ac.ir

۲. استادیار گروه علوم قرآن و حدیث دانشگاه اصفهان

تحلیلی بر تأثیر مشارکت زنان فعال در بخش کشاورزی بر بهبود اقتصاد خانواده و

شناسایی عوامل موثر بر آن (مورد: دهستان بدر شهرستان روانسر)

داود جمینی^۱، حسین کماسی^۲، آیدا الالدین وندی^۳

چکیده

هدف از پژوهش حاضر، که به لحاظ هدف از نوع تحقیقات کاربردی و به لحاظ روش از نوع تحقیقات توصیفی - تحلیلی می‌باشد، بررسی تأثیر مشارکت زنان در بخش کشاورزی بر بهبود اقتصاد خانواده و شناسایی عوامل موثر بر میزان مشارکت آنان در فعالیت کشاورزی دهستان بدر می‌باشد. جامعه آماری پژوهش را کلیه زنان روستایی دهستان تشکیل می‌دهد که با استفاده از روش‌های آماری ۳۲۰، به عنوان نمونه انتخاب و با روش نمونه‌گیری تصادفی ساده مورد مطالعه قرار گرفته‌اند. ابزار اصلی جمع‌آوری اطلاعات میدانی پرسشنامه‌ای بود که روایی صوری آن با استفاده از نظرات اساتید دانشگاهی و کارشناسان مربوطه و پایایی آن با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ مورد تأیید قرار گرفت. جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم افزار SPSS و آزمون‌های مربوطه استفاده شده است. یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد که بین سن، بعد خانوار و میزان تحصیلات زنان روستایی با بهبود وضعیت اقتصاد خانواده رابطه معنی‌داری وجود دارد. همچنین، فعالیت‌های اقتصادی زنان روستایی در توسعه پایدار منطقه موثر است. این رابطه از نظر مسئولین منطقه با در نظر گرفتن سه بخش آموزش زنان روستایی، حمایت از فعالیت‌های اقتصادی آنها و تشکیل تعاونی‌های زنان روستایی مورد بررسی قرار گرفت و بر اساس آن آموزش زنان روستایی با میانگین ۳/۶۰ بیشترین مقدار را به خود اختصاص داده است.

واژگان کلیدی: زنان روستایی، فعالیت‌های کشاورزی، مشارکت زنان، اقتصاد خانواده، دهستان بدر.

۱. دانشجوی دکترای جغرافیا و برنامه‌ریزی روستایی دانشگاه اصفهان، davood.jamini@gmail.com

۲. دانشجوی دکترای جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری دانشگاه پیام نور تهران، komasi1366@gmail.com

۳. دانشجوی کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه‌ریزی روستایی دانشگاه سیستان و بلوچستان.

بررسی روحانیت ایران از منظر جوانان

مقبولیت روحانیون با تاکید بر نظریات « تحول فرهنگی »

طاهر حسن پور^۱، شیرین کبود مهری^۲

چکیده

نهاد روحانیت شیعه در ایران با سابقه طولانی و پیوندهای سیاسی - اجتماعی و دینی همواره با مردم در ارتباط بوده و از محبوبیت و مقبولیت چشمگیری در قیاس با سایر گروههای اجتماعی برخوردار بوده است. لذا بعد از برجیده شدن نظام سکولار پهلوی و حضور روحانیت در عرصه سیاست به صورت مستقیم و در دست گرفتن حوزههای اجرایی و مدیریتی کشور مبنای مقبولیت از ابعاد معنوی و سنتی به اعمال عینی و عملی تغییر پیدا کرده و با توجه به تحولات فرهنگی و ارزشی جوانان؛ چنین نهادی، به چشم نخبگان دارای قدرت که وظیفه اداره ی امور مملکتی به نحو احسن را داراست، نگریسته شد و میزان مقبولیت روحانیت نیز وابسته به نیازهای مادی و فرامادی نسل جوان امروز و میزان تامین این نیازها شد. حضور مستقیم روحانیون در عرصه سیاست مصادف شد با تغییر و تحولات جهانی و تحولات فرهنگی که از آن به مدرنیته و پسامدرنیته یاد میکنند و همچنین مواجهه روحانیت با پیچیدگی های جامعه و انطباق یا عدم انطباق روحانیت با روح زمانه از ملاکهای مقبولیت آنان نزد جوانان تلقی شد و لذا دیگر پاسخگویی نظری به مسائل فکری و معنوی آنان کافی دانسته نمی شود بلکه مهمتر از آن پاسخگویی عینی به مشکلات و نیازهای مادی آنان است که مورد توجه قرار می گیرد. در این نوشتار سعی شده است تا فرضیات مزبور با روشی علی (تبیینی) مورد بررسی قرار بگیرد و با هدف نظری و کاربردی به زوایای مختلف کاهش یا افزایش احتمالی مقبولیت روحانیت نزد جوانان پرداخته شود.

واژگان کلیدی: روحانیت، جوانان، مقبولیت، تحول فرهنگی

۱. کارشناس ارشد علوم سیاسی دانشگاه مازندران، hassanpoor_taher87@yahoo.com

۲. کارشناس حقوق دانشگاه پیام نور تالش، @yahoo.com89kaboodmehri_shirin

شیوه کنونی گذران اوقات فراغت جوانان در ایران

مهدی فولادگر^۱، مصطفی حقی کرم اله^۲

چکیده

در جهان امروز، اهمیت اوقات فراغت، تا بدان پایه است که تقریباً هیچ سیاست‌گذاری رفاهی و برنامه اجتماعی، در سطح خرد و کلان؛ وجود ندارد که نسبت به آن بی‌توجه باشد. پیشرفت بی‌وقفه فناوری‌های نوین ارتباطی، کاهش مستمر ساعات کار به واسطه تکنولوژی‌های نو، طولانی شدن دوران جوانی و اهمیت روزافزون سبک زندگی، در همه نقاط جهان، اوقات فراغت و برنامه‌ریزی برای آن را، به‌ویژه درباره جوانان، با مسایل تازه‌ای مواجه کرده است. با توجه به اینکه برخی ویژگی‌های جمعیتی جوانان ایرانی (در ذیل مفهوم سبک زندگی) همراه با مشخصه‌های فرهنگی و اجتماعی آن‌ها، به سرعت در حال تغییر است؛ این تغییر شتابان در ویژگی‌ها، تأثیر شتابان و گسترده خود را بر ذائقه‌های فرهنگی، سیاسی و اجتماعی آن‌ها نهاده است که بالتبع سبک‌های تازه زندگی را ثمر می‌دهد.

پژوهش حاضر با هدف بررسی شیوه امروزین گذران و تامین نیاز فراغتی در میان جوانان ایران، انجام شده است. بر همین اساس با شیوه «مطالعه اسنادی»، کتابخانه‌ای و «تحلیل ثانویه» از اطلاعات موجود حاصل از پیمایش‌های ملی، تغییرات در سبک زندگی (به صورت عام) و نیز سبک‌های فراغتی (به صورت خاص) را دنبال نموده است. این مقاله ضمن مروری بر مفهوم و نظریه‌های «اوقات فراغت»، با «تحلیل ثانویه» اطلاعات موجود و پیمایش‌های انجام شده در سازمان ملی جوانان و وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی؛ ویژگی‌های فراغتی جوانان ایرانی را توصیف می‌کند. محور بودن رسانه‌ها، خانگی شدن فراغت، فردی شدن، استفاده وسیع و روزافزون از وسایل ارتباطی نوین، اجتماعی نبودن ورزش و فاصله‌گیری از مطالعه جدی و موثر، برخی از این ویژگی‌ها را تشکیل می‌دهند.

واژگان کلیدی: فراغت جوانان، سبک زندگی، سبک‌های فراغتی، الگوی فراغتی جوانان

۱. کارشناسی ارشد، برنامه ریزی رفاه اجتماعی دانشگاه علامه طباطبائی، Mehdi.fouladgar@gmail.com

۲. کارشناسی ارشد، برنامه ریزی رفاه اجتماعی دانشگاه علامه طباطبائی، mostafahaghi59@yahoo.com

بایسته های پیشرفت اجتماعی از منظر مقام معظم رهبری

محمد رفیعی وردنجانی^۱

چکیده

پیشرفت اجتماعی از جمله موضوعاتی است که در کشور عزیز ما مطرح شده است و درباره آن سلسله نشست ها و اقدامات قابل توجه ای نیز انجام پذیرفته است. برای درک بهتر این موضوع، به نظر می رسد بهترین راهکار، تبیین مبانی و الزامات آن باشد، زیرا بنایی که بدون بنیان باشد نمی تواند پایدار و قاعده مند باشد. قاعدتاً در این باره نظریات و دیدگاه های مقام معظم رهبری که داعیه دار انقلاب اسلامی ایران می باشد، می تواند راه گشای مشکلات باشد. در این مقاله سعی شده است تا با درک درستی از نظریات ایشان، الزامات و بایسته های پیشرفت اجتماعی تدوین گردد. از همین جهت ادعای اصلی مقاله بر این فرض قرار داده شده است که از آنجایی که یکی از الزامات پیشرفت اجتماعی جوانان، دادن نقش هر چه بیشتر به آنان در امر حکومت داری است لذا تحقق نقش مردم محوری بر اساس دیدگاه های مقام معظم رهبری به عنوان داعیه دار این مملکت، می تواند الزامات مبنایی را برای این امر مهم فراهم سازد. در این مقاله سعی شده است با تبیین شاخص های مهم مردم داری در اندیشه مقام معظم رهبری به بررسی نقش مردم در آینده حکومت بالاخص در دستیابی به پیشرفت اجتماعی پرداخته شود. در این نوشتار از روش مولف محوری که در آن نیت مولف و اندیشمند مهم تلقی می گردند، در تبیین موضوع استفاده می شود.

واژگان کلیدی: پیشرفت اجتماعی، مردم داری، مقام معظم رهبری، حکومت الهی، شاخص پیشرفت

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه شهید بهشتی mrv110110@yahoo.com

الگوی تربیت شهروند مطلوب در نهاد خانواده

متناسب با ابعاد سه‌گانه؛ شناختی، نگرشی و مهارتی

کاظم منافی شرف‌آباد^۱، الهام زمانی^۲، علی مهدوی‌خواه^۳

چکیده

خانواده بنیادی‌ترین واحد اجتماعی و اصلی‌ترین نهاد اجتماعی است که نیازهای مادی، روانی، عاطفی، اقتصادی، رفاهی و معنوی انسان‌ها را پاسخ داده و برطرف می‌کند. این نهاد اجتماعی در طول تاریخ، نقش حیاتی برای رشد و پیشرفت و اجتماعی شدن نوع انسان ایفا کرده است. پژوهش حاضر درصدد ارائه‌ی الگوی تربیت شهروند مطلوب در نهاد خانواده متناسب با ابعاد سه‌گانه؛ شناختی، نگرشی و مهارتی می‌باشد که به شیوه‌ی توصیفی و از نوع تحلیلی انجام شده است. نتایج اصلی پژوهش بیانگر این است؛ خانواده نخستین محیط جامعه‌پذیری هر انسان به حساب می‌آید. رشد دانش و آگاهی‌ها، تعهد به ارزش و نگرش‌ها و هم‌چنین اکتساب رفتار و مهارت‌های ضروری فرد در خانواده به لحاظ شهروندی او را برای ورود به جامعه، آماده‌تر خواهد نمود. برای نیل به این هدف شایسته است خانواده‌ها با کمک به ایفای نقش‌های متعددی چون؛ شهردار خانواده (باغچیان خانواده)، پزشک خانواده (مسئول بهداشت خانواده)، جامعه‌شناس خانواده، برنامه‌ریز خانواده، فن‌آور خانواده، معلم خانواده، قاضی خانواده و کتابدار خانواده به اقتضای هر یک از مؤلفه‌های شناختی تربیت شهروندی؛ پلیس خانواده (مسئول انتظامات خانواده)، روحانی خانواده (مسئول امور مذهبی خانواده)، قاضی خانواده، مدیر خانواده روانشناس خانواده به اقتضای هر یک از مؤلفه‌های ارزشی تربیت شهروندی و در نهایت نقش‌هایی چون؛ مشاور و روانشناس خانواده در ارتباط با هر یک از مؤلفه‌های مهارتی تربیت شهروندی، به اقتضای رشد سنی و عقلی فرزندان، آن‌ها برای عمل به حقوق و وظایف شهروندی خود در سطوح مختلف؛ جامعه محلی، ملی و حتی جامعه جهانی آماده نمایند.

واژگان کلیدی: تربیت شهروندی، نهاد خانواده، ابعاد شناختی، نگرشی و مهارتی، الگو

۱. دانشجوی دکتری مدیریت آموزشی دانشگاه بوعلی سینا همدان KmsH65@gmail.com

۲. کارشناس ارشد برنامه‌ریزی درسی دانشگاه کاشان، Zamani.e.88@gmail.com

۳. کارشناس ارشد برنامه‌ریزی آموزشی دانشگاه علامه طباطبائی Alimahdavikhah@gmail.com

ورزش و فعالیت بدنی به عنوان یکی از راه‌های پیشرفت مهارت‌های اجتماعی جوانان

پریوش شکرچی زاده^۱، جهانگیر کریمیان^۲

مقدمه

نعمت سلامتی یکی از مهمترین نعمت‌هاست که می‌تواند از عوامل موفقیت در زندگی انسان باشد. تندرستی متضمن سلامت فکر، روان، احساسات، عواطف و تعقل انسانی بوده که ماحصل آن، انسان یا خانواده می‌تواند به یک زندگی متعادل، رضایت بخش و پر بار دست یابد. مقاله حاضر، به اثر ورزش و فعالیت بدنی منظم در سلامت جسمی، روحی، روانی و اعتقادی جوانان و نهایتاً خانواده و جامعه با تکیه بر کلید پیشرفت مهارت‌های اجتماعی جوانان پرداخته است.

روش: مطالعه حاضر به روش مروری و استفاده از برنامه‌های رایانه‌ای و بررسی متون، صورت گرفته و سعی شده که از منابع و مآخذ و مستندات در زمینه نقش فعالیت بدنی به عنوان راهکاری اساسی بر روی ارتقای مهارت‌های اجتماعی جوانان و نهایتاً پیشرفت روزافزون آنها و جامعه استفاده گردد.

باید توجه داشت که یک جامعه، یک سازمان و یا حتی یک خانواده تنها زمانی قادر خواهد بود راه ترقی و تکامل را طی کند که دارای افرادی سالم، با ارزش و نیک پندار باشد. چرا که هر چه قدر از هوش و مهارت و کمالات انسانی برخوردار باشد به همان میزان می‌تواند از سلامت و قدرت بدن برای استفاده از آن قابلیت‌ها، بهره‌مند شود و نهایتاً از آن همه دانش و کمال، بهره‌ای عاید جامعه، سازمان و خانواده خود بگرداند.

ورزش و فعالیت بدنی یکی از نظام‌های مهم تربیت اسلامی بوده که از پشتوانه‌های نیرومندی در قرآن کریم و سنت پاک برخوردار می‌باشد. دین مبین اسلام و پیامبر عظیم‌الشان اهمیت زیادی برای حفظ و ارتقای سلامت انسان‌ها قائل است مولفه‌هایی که در بیانات پیامبر اعظم (ص) است با اهمیت و کارآمدتر جلوه می‌کنند. همچنین حضرت علی (ع) در رابطه با نشانه‌های فرد عاقل سالم، روایت دارند که انسان عاقل سالم، ایمان به خدا دارد نیکی دیگران را زیاد و نیکی خود را اندک می‌شمارد. زیادی مال خود را انفاق و زیادی گفتارش را باز می‌دارد در طول عمر از دانش سیر نمی‌شود، مردم از شر و بدی او در امان و به خیر او امیدوارند.

۱. استادیار دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، shekarchizadeh@mng.mui.ac.ir

۲. دانشیار دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، karimian@mng.mui.ac.ir

در یک جمع بندی بایستی اذعان کرد با وجود دیدگاههای ائمه اطهار و محققین در زمینه ی اثرات مثبت فعالیت بدنی بر روی سلامت جسم و روان، متأسفانه این مقوله هنوز در خانواده های کشور ما جای اصلی خود را باز نکرده است به همین علت این سوال را مطرح نموده که آیا با شرکت در فعالیت بدنی می توان بهداشت جسمانی، روانی، اجتماعی و معنوی را ارتقای داد؟ و نهایتاً آیا تاثیرات مثبت و بسزایی، در پیشرفت مهارت های اجتماعی جوانان و جامعه ی اسلامی را شاهد خواهیم بود؟

همانطور که واضح است یکی از علل مهم ترقی و توسعه کشورهای مختلف اهتمام آنان به اصل مهم تربیت بدنی و ورزش و تعمیم آن در سطوح مختلف است از فعالیت بدنی در اوقات فراغت بیشتر به منظور غنی ساختن لحظات عمر و ایجاد لحظاتی شاد و احساس آرامش روح و روان یاد می شود. تمرین های اصولی و صحیح و منظم فعالیتها به عنوان قسمتی با اهمیت از وظایف روزانه هر فرد مسلمان، می تواند در سلامت و بهداشت جامعه و انجام وظایف و مسئولیتهای اجتماعی تاثیر گذار باشد

نتیجه: فعالیت بدنی بستر مناسب برای سلامت جوانان و جامعه ایجاد می کند و علاوه بر این که تاثیرات فیزیکی و فیزیولوژیک بر بدن انسان داشته بر روح و روان و شخصیت اجتماعی آنها تاثیر مطلوب می گذارد که نهایتاً باعث پیشرفت روزافزون آنها و سرانجام جامعه ای رو به گسترش و پیشرفت را به ارمغان خواهد آورد.

واژگان کلیدی: فعالیت بدنی، ورزش، مهارت های اجتماعی، جوانان، پیشرفت

نقش و جایگاه جوان در مدیریت تحولات کشور و

لزوم توجه به آن در تدوین سند الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت

سید محمد طباطبایی^۱، بهناز محمدی سربنایی^۲، اسماعیل کرزهی

چکیده

کشور ما ایران به عنوان یک کشور جوان در حال توسعه با میانگین سنی حدود ۳۰ سال است که دارای ظرفیت های عظیم اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، سیاسی و بین المللی فراوانی می باشد. از جمله این ظرفیت ها می توان به ذخایر عظیم نفت و گاز و معادن فلزات گران بهاء و پر مصرف در بعد ظرفیت های اقتصادی اشاره نمود. در بعد ظرفیت های اجتماعی نیز استحکام نسبی خانواده و روابط متناسب خانوادگی که مبنای دینی دارد و همچنین میانگین سنی پایین که کشور را در رده کشور های جوان قرار داده است بسیار حائز اهمیت است. لذا نقش جوان به عنوان مهم ترین نیروی محرک پیشرفت کشور باید مورد توجه ویژه قرار گیرد. همچنین با توجه به اینکه اکثریت جمعیت کشور را قشر جوان تشکیل می دهند و این موضوع نیز با توجه به فرمایش امام علی (ع) می تواند به عنوان یکی از توانمندی های بسیار حائز اهمیت که می تواند در جهت پیشرفت همه جانبه کشور از آن بهره برداری نمود. چراکه این قشر به عنوان مشاوران و مباحثران و کارگزاران طرح ها و برنامه ها عمل می نمایند. لذا در این مقاله تلاش خواهیم نمود تا به تشریح نقش قشر جوان جامعه در مدیریت تحولات کشور بپردازیم.

واژگان کلیدی: جوان، ظرفیت ها، تحولات کشور

۱. دانشجوی دانشگاه زابل، smt199077@yahoo.com

۲. دانشجوی دانشگاه زابل

ویژگی‌های اجتماعی و فرهنگی الگوی ایرانی - اسلامی پیشرفت

با کنکاشی در زندگانی و عملکرد شهید بهشتی

حسینعلی قربانی^۱، مهدی زمانی^۲

چکیده

شهید بهشتی بی‌گمان یکی از شخصیت‌های برجسته انقلاب اسلامی است که شایسته است سرمشق و الگوی توسعه و پیشرفت جوانان ایرانی قرار گیرد. چهره درخشان سیاسی همیشه بر چهره علمی و فرهنگی ایشان سایه انداخته است و کمتر به سایر ابعاد این شهید پرداخته شده است. توجه، تأمل و الگو برداری از گفتار و کردار ایشان می‌تواند زمینه ساز ساخت و پرداخت برخی از مهمترین الگوهای اجتماعی و فرهنگی پیشرفت و توسعه ایرانی - اسلامی باشد. اصلاح نابسامانی‌های موجود فرهنگی، آموزش علوم حوزوی، علوم مدرسه‌ای و دانشگاه و همچنین چگونگی تبلیغ و نشر احکام اسلامی و توجه به نسل جوان جامعه، همواره از مشغله‌های ذهنی ایشان بود. وی شیوه تدریس، نوع علوم و رشته‌های آموزشی، کیفیت کتب آموزشی و مدیریت آموزشی را در مدرسه و حوزه به دقت ارزیابی کرد و خود نیز که مراحل مدرسه، حوزه و دانشگاه را طی کرده بود و به نقایص آن سیستم‌ها آشنایی داشت، به ریشه‌یابی و چاره‌جویی پرداخت. در این جستار کوتاه کوشش بر آن بوده با غور و بررسی در سیره‌ی عملی شهید بهشتی چنین ویژگی‌هایی شناسایی و به مثابه‌ی رهیافت الگوی فرهنگی و اجتماعی پیشرفت معرفی شود.

واژگان کلیدی: شهید بهشتی، پیشرفت و توسعه، تعهد و تخصص، زیرساخت فرهنگی

۱. دانشجوی دکتری تاریخ انقلاب اسلامی پژوهشکده امام خمینی و انقلاب اسلامی، q.hosein@gmail.com

۲. کارشناس ارشد تاریخ اسلام دانشگاه شهید بهشتی، mehdizamani12@gmail.com

جوانان و تغییرات جهانی: مطالعه موردی رسانه های جمعی

عبداللطیف کاروانی^۱

چکیده

امروزه رسانه های جمعی متعددی در عصر حاضر وجود دارد. می توان گفت رسانه های مانند تلویزیون، اینترنت و شبکه های اجتماعی مجازی به علت فراگیر بودن بیشترین مخاطب را دارند و تبع ان این رسانه های جمعی نقش بسیار مهمی بر نحوه هویت یابی و سبک زندگی مخاطبان به خصوص قشر جوانان می توانند ایجاد کنند و باعث ایجاد تغییر در هویت و سبک زندگی جوانان شوند. در این پژوهش به بررسی نقش رسانه های جمعی به خصوص شبکه های ماهواره ای، اینترنت و شبکه های اجتماعی مجازی بر جوانان با استفاده از روش کتابخانه ای یا اسنادی پرداختیم. یافته های پژوهش نشان می دهد که رسانه های جمعی بر نحوه هویت یابی، ایجاد تغییر در هویت، ایجاد تغییر در سبک زندگی جوانان تاثیر بگذارد و باعث تغییرات زیادی در هویت و سبک زندگی جوانان بشود و اینکه رسانه های جمعی باعث به وجود آمدن سبک های در زندگی جوانان می شود که در تضاد با سبک زندگی اکثریت جامعه می باشد.

واژگان کلیدی: رسانه های جمعی، جوانان، هویت، سبک زندگی

۱. کارشناسی ارشد علوم اجتماعی دانشگاه شهید باهنر کرمان، abdollatifkarevani@yahoo.com

برنامه‌ریزی جنسیت محور و سلامت زنان (بررسی پارک‌های بانوان)

شکیبا کولیوند^۱، سلیمان پاک سرشت^۲

چکیده

امروزه، حضور گسترده زنان در عرصه اجتماع و نقش موثر آن‌ها در جامعه انکارناپذیر است. زنان، نیمی از جامعه انسانی را تشکیل می‌دهند و بدیهی است که توجه به این گروه، نقش به‌سزایی در بالندگی و پیشرفت کشور دارد. بدین سبب، بررسی نیازهای زنان و برآوردن آن‌ها یکی از ضرورت‌هایی است که مسئولان و برنامه‌ریزان اجتماعی و فرهنگی در جامعه بایستی بدان توجه و به‌دنبال طرح الگوها و راهکارهای مناسبی جهت ارتقای شرایط اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی زنان جامعه باشند. از این رو، می‌توان به احداث پارک‌هایی با هدف ارتقای توان فرهنگی، اجتماعی و مهارت‌های ورزشی بانوان اشاره نمود تا بتوان موجبات حضور آن‌ها را در عرصه‌های اجتماعی میسر گرداند. شهرداری تهران از سال ۱۳۸۴ درصد ساخت فضاهای جنسیتی در قالب «پارک‌های بانوان» بوده تا زنان در فضایی مختص به بانوان به فعالیت‌های فراغتی و انجام ورزش‌هایی برای بهبود سلامت جسمی و اجتماعی خود بپردازند. در این پژوهش سعی بر آن است تا با بررسی اصول و اهداف برنامه‌ریزی‌های جنسیت محور، به تفکراتی که در پشت این طرح‌ها وجود دارند نائل شویم و بر اساس اصول بنیادینی که برای این طرح‌ها بیان شده‌اند، این پروژه‌ها را مورد بررسی قرار دهیم؛ چراکه در جامعه‌ای چون ایران، نیاز به فضای شهری خاص زنان امری ضروری می‌باشد؛ در نتیجه، سیاست‌های مدیریت شهری در طراحی این فضاها بایستی بر مبنای سیاست‌های بنیادین (در زمینه‌های طراحی، مکان‌یابی، اهداف، مدیریت و...) پایه‌گذاری شوند تا بتوانند تأثیرات مثبت داشته و جامعه ایران را به سمت عدالت جنسیتی و عدالت اجتماعی سوق دهند و رشدی متعادل در همه بخش‌های جامعه را به ارمغان آورد.

واژگان کلیدی: فضاهای فراغتی، برنامه‌ریزی جنسیت‌محور، سلامت، پارک بانوان، زنان.

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد پژوهش اجتماعی، بوعلی سینا همدان. Shkolivand1990@gmail.com

۲. عضو هیات علمی گروه علوم اجتماعی، دانشگاه بوعلی سینا همدان.

سرمایه اجتماعی مفهومی اساسی در الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت

حمید برقی^۱، حمید نظری سرمازه^۲، علی حسین طاهری^۳، حامد عسکریان^۴

چکیده

تاکنون در بحث پیرامون الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت مباحث سیاسی، اقتصادی، فرهنگی مورد توجه جدی مسئولان و نخبگان مرتبط با تدوین الگوی بومی پیشرفت بوده است که بیشتر ذیل مسائلی از قبیل سرمایه‌های اقتصادی، سیاسی و... تعریف شده‌اند. این پژوهش درصدد است تا با بحث از سرمایه‌های اجتماعی که شاید تاکنون کمتر مورد توجه بوده‌اند به الگوی اسلامی- ایرانی پیشرفت بنگرد، بر این اساس تلاش شده تا با ارائه چارچوب بندی نظری از دو محور اساسی این پژوهش یعنی بحث از سرمایه‌های اجتماعی از یک سو و "الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت" از سوی دیگر، به بحث پیرامون شاخص‌های اصلی سرمایه اجتماعی و نقش و جایگاه آنان در الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت بپردازیم. از این منظر ضمن تاکید بر عناصر کلیدی و شاخصه‌هایی همچون: اعتماد اجتماعی، مشارکت اجتماعی، آگاهی، تعهد و مسئولیت اجتماعی، امنیت اجتماعی و... بر نقش تعیین کننده هر کدام از این عوامل در مسیر پیشرفت و تدوین الگوهای مرتبط با آن پرداخته ایم.

واژگان کلیدی: سرمایه اجتماعی، الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت، اعتماد اجتماعی، مشارکت اجتماعی، تعهد و

مسئولیت اجتماعی

۱. هیات علمی دانشکده جغرافیای دانشگاه اصفهان [h.barghi\[at\]geo.ui.ac.ir](mailto:h.barghi[at]geo.ui.ac.ir)

۲. دانشجوی کارشناسی ارشد جغرافیا دانشگاه اصفهان hamidns67@yahoo.com

۳. دانشجوی کارشناسی ارشد جغرافیای دانشگاه اصفهان، alihosein.taheri@yahoo.com

۴. دانشجوی کارشناسی ارشد جغرافیای دانشگاه اصفهان

مخوړ چهارم:

پيشرفت علم، فناوري و نوآوري

جهانی شدن، تنوع فرهنگی و لزوم تربیت شهروند جهانی

کاظم منافی شرف آباد^۱، الهام زمانی^۲، زهرا زارعی^۳

چکیده

هدف اساسی مقاله حاضر، تبیین لزوم تربیت شهروند جهانی با عنایت به مقوله‌ی جهانی شدن و تنوع فرهنگی می باشد. پژوهش به شیوه توصیفی و از نوع تحلیل اسنادی انجام شده است. در این راستا کلیه‌ی مطالعات و منابع داخلی و خارجی مرتبط و قابل دسترس، از طریق فرم های فیش برداری گردآوری شده و به ارائه‌ی یافته‌ی های پژوهشی حاصل از آن ها، پرداخته شده است. نتایج اصلی پژوهش نشان داد با گسترش ارتباطات بین انسان ها، جوامع شکل سنتی خود را از دست داده و ارتباطات نوینی در حال شکل گیری است. برای آنکه بخواهیم یک جامعه، کشور و یا جهانی سالم و انسانی داشته باشیم و همه‌ی انسان ها از هر قوم و نژاد و ملیتی و با هر دین و آیینی در کنار هم با صلح و صفا زندگی نمایند منوط به تربیت شهروندان جهانی می باشد، شهروندانی که در سطح فردی خلاق و مبتکر عمل کنند و در اجتماع خود به صورت فردی مفید و مؤثر برای گروه و اجتماع خود عمل کنند. مسلماً جهان پیشرفت نخواهد کرد مگر با همکاری، مشارکت، احساس مسئولیت انسانی و اخلاقی در قبال یکدیگر و داشتن روحیه مدارا و سعه‌ی صدر نسبت به یکدیگر، کسب مهارت های علمی و تکنولوژیکی و توسعه‌ی مهارت های گروهی که تحقق این مقوله ها جز از طریق تربیت شهروند جهانی میسر نیست.

واژگان کلیدی: جهانی شدن، تنوع فرهنگی، تربیت شهروند جهانی

۱. دانشجوی دکتری مدیریت آموزشی دانشگاه بوعلی سینا همدان kmsh65@gmail.com

۲. کارشناس ارشد برنامه ریزی درسی دانشگاه کاشان zamani.e.88@gmail.com

۳. کارشناس ارشد تاریخ و فلسفه تعلیم و تربیت اسلامی دانشگاه علامه طباطبایی zahrazarei56@gmail.com

"نقش آموزش و پرورش در تحرک اجتماعی جامعه"

کاظم منافی شرف آباد^۱، اعظم زمانی^۲، الهام زمانی^۳

چکیده

هدف اساسی مقاله حاضر، تبیین نقش آموزش و پرورش در تحرک اجتماعی جامعه با تمرکز بر تأثیرات آموزش و پرورش با تمرکز بر حوزه های اجتماعی جامعه می باشد. روش پژوهش به شیوه توصیفی و از نوع تحلیل اسنادی انجام شده است. در این راستا، مطالعات و منابع داخلی و خارجی مرتبط با هدف پژوهش، گردآوری شده و به شیوه ی کیفی به ارائه یافته های حاصل از پژوهش پرداخته شده است. نتایج اصلی پژوهش نشان می دهد؛ آموزش و پرورش در ارتباط با تحرک اجتماعی، دو اثر نمادین و کارکردی دارد. اثر نمادین زمانی است که اطلاعات و معلومات برای افراد، پرستیژ اجتماعی به همراه داشته باشد و افراد در جامعه از منزلت بالایی برخوردار شوند در عین حال آموزش و پرورش می تواند، اثر کارکردی نیز داشته باشد چنان چه تحصیلات علاوه بر شأن منجر به شغل و درآمد نیز برای همه افراد بشود. اگر آموزش و پرورش باعث شود که افراد علاوه بر دانستن و معلومات از شغل و مزایای مادی هم برخوردار شوند، در این جا اثر کارکردی آموزش و پرورش نمایان خواهد شد. شکی نیست که اثر نمادین آموزش و پرورش یعنی شأن و منزلت اجتماعی ارزشمند و قابل تحسین است؛ اما اگر آموزش و پرورش منجر به اثر کارکردی (شغل و درآمد اجتماعی) و به تبع آن صعود به مراحل بالاتر یعنی تحرک اجتماعی نشود، در این صورت در ایفای وظایف کارکردی خود، ناموفق عمل کرده است.

واژگان کلیدی: آموزش و پرورش، تحرک اجتماعی، جامعه.

۱. دانشجوی دکتری مدیریت آموزشی دانشگاه بوعلی سینا همدان kms65@gmail.com

۲. کارشناس آموزش ابتدایی-آموزگار آموزش و پرورش اصفهان a.zamani1390@gmail.com

۳. کارشناس ارشد برنامه ریزی درسی دانشگاه کاشان، zamani.e.88@gmail.com

نگاهی گذرا بر ارتباط میان هنر و اخلاق

حبیبه شریف^۱، فاطمه آقایی نژاد^۲

چکیده

بحث اخلاق از مهم ترین مباحث قرآنی است و از یک نظر مهم ترین هدف انبیای الهی را تشکیل می دهد، زیرا بدون اخلاق نه دین برای مردم مفهومی دارد و نه دنیای آن ها سامان می یابد؛ همان گونه که گفته اند: اقوام روزگار به اخلاق زنده اند. پژوهش حاضر با هدف بررسی ارتباط میان هنر و اخلاق و با این فرض که این دو، تأثیرات متقابلی بر یکدیگر دارند تدوین یافته است. این پژوهش به شیوه ی تحلیلی- توصیفی تدوین یافته است. گردآوری اطلاعات به روش کتابخانه ای بوده و جهت تکمیل اطلاعات، از برخی مقاله های معتبر علمی- پژوهشی استفاده شده است. حاصل این مطالعه بیان گر این مطلب است که وجود اخلاق در تمامی وجوه زندگی افراد لازم و ضروری بوده و هنر نیز از این قاعده مستثنی نبوده است. چرا که هنر بدون اخلاق رو به فساد و ابتذال رفته و ارزش و مقام خود را از دست می دهد.

واژگان کلیدی: هنر، اخلاق.

^۱. کارشناسی ارشد هنراسلامی، مدرس دانشگاه جامع علمی و کاربردی جیرفت، habibe.sharif@yahoo.com

^۲. دانشجوی کارشناسی ارشد هنراسلامی. دانشکده هنر و معماری، دانشگاه تربیت مدرس. f.aghaeinezhad@modares.ac.ir

نقش رسانه های نوین بر فرآیند توسعه سیاسی

علیرضا بهمنی^۱، مسلم اخوان فرشی^۲، محمد سرایانی^۳

چکیده

دیدگاه‌های توسعه زمانی که با نظریه‌های ارتباطی آمیخته می‌شوند زیبایی‌ها و چالش‌هایی را به وجود می‌آورند که در نوع خود قابل ارزیابی و بررسی‌اند، به خصوص دیدگاه‌های سیاسی که جذابیت‌های رسانه‌ای را بیشتر می‌کند، زیرا کارکرد رسانه‌ها به سیاست نزدیک است و امروزه این نزدیکی تا حدی بیشتر شده است که شاخه‌ای تلفیق یافته به نام حکومت از طریق وسایل ارتباط جمعی به وجود آمده‌اند. هیچ سیاست و حکومتی بدون نظارت، کنترل و حمایت رسانه‌ها نمی‌تواند شکل بگیرد و پایدار باشد. این امر به دلیل ارتباط تنگاتنگی است که وسایل ارتباط جمعی با افکار عمومی دارند و نهایتاً فکر خود را برخاسته از افکار عمومی و برای آن می‌دانند. در واقع حکومت‌هایی که بر مبنای دموکراسی عمل می‌کنند چون محتاج آراء مردمی‌اند مجبورند امتزاج و نزدیکی را با وسایل ارتباط جمعی برقرار کنند. نگارندگان مقاله در پی پاسخ دادن به این سوال اساسی می‌باشند که رسانه (در انواع و اشکال آن) و سیاستگذاری رسانه ای تا چه حد بر سیاست و بالاخذ توسعه سیاسی (موضوع مورد مطالعه در این مقاله) تاثیرگذار می‌باشد.

واژگان کلیدی: رسانه های نوین ، توسعه سیاسی ، دولت ها ، نظام های سیاسی ، ارتباطات

^۱ . کارشناسی ارشد روابط بین الملل پردیس دانشگاه گیلان، Bahmanimirzad@yahoo.com

^۲ . کارشناسی ارشد روابط بین الملل پردیس دانشگاه گیلان ، MoslemAkhavan@yahoo.com

^۳ . کارشناسی ارشد روابط بین الملل پردیس دانشگاه گیلان، mohamad.sarayani@yahoo.com

نگاهی به برنامه درسی تلفیقی در حوزه علوم انسانی به عنوان یک نوآوری برنامه درسی

محمد رضا نیلی^۱، ستاره موسوی^۲

چکیده

با توجه به اهمیت برنامه درسی در فرایند آموزش علوم انسانی و لزوم ارتقای کیفی آن، با استفاده از رویکرد تلفیقی و میان رشته ای برنامه درسی به عنوان یکی از مصداق های اساسی در نوآوری برنامه درسی به چگونگی تلفیق و چالش ها و ضرورت های آن پرداخته است. کاربرد رویکرد های تلفیقی و روش ها و قاعده های آن، گام عملی برای دست یابی به نوآوری برنامه درسی را امکان پذیر می سازد و نتیجه آن تغییر و بهسازی مراحل و اجزای برنامه درسی (هدف، محتوا، رویکردهای یاددهی - یادگیری و ارزشیابی) و ارائه خدمات بهتر به جویندگان دانش می باشد. مقاله حاضر نگاهی اجمالی ماهیت میان رشته ای، برنامه درسی میان رشته ای در علوم انسانی به عنوان نوآوری در برنامه درسی، مسائل و آسیب های برنامه درسی میان رشته ای در حوزه علوم انسانی و چالش های پژوهش میان رشته ای در برنامه درسی علوم انسانی کرده است.

واژگان کلیدی: برنامه درسی، علوم انسانی، برنامه درسی تلفیقی، نوآوری برنامه درسی، برنامه درسی تلفیقی در علوم انسانی

^۱. دکتری تخصصی، برنامه ریزی درسی، عضو هیات علمی دانشگاه اصفهان.

^۲. دانشجوی دکتری تخصصی، برنامه ریزی درسی، دانشگاه اصفهان. setarehmousavi@gmail.com

استقرار جامعه اطلاعاتی و برقراری نظام جریان آزاد اطلاعات در جهت پیشرفت

قاسم آزادی^۱

چکیده

رشد و توسعه دستاوردهای فناوری طی سال‌های گذشته، جامعه اطلاعاتی را به عنوان عامل محوری در دستیابی به جامعه دانایی و توسعه و تولید ثروت در کشورهای توسعه یافته تبدیل کرده است. به نحوی که کاربردهای فناوری اطلاعات به طور چشمگیری تبدیل به نیروی محرک رشد فرهنگ و اقتصاد دانایی محور و کارایی آنها شده و تغییراتی اساسی در دنیای پیرامون ما به وجود آورده است. اصولاً، جامعه اطلاعاتی یا پسا صنعتی جامعه‌ای است که در آن اطلاعات ارزشمندترین منبع، ابزار تولید و همچنین مهم‌ترین فرآورده می‌باشد. این مقاله به دنبال تبیین جایگاه جامعه اطلاعاتی به عنوان زیرساخت و پیش شرط توسعه و پیشرفت است.

واژگان کلیدی: جامعه اطلاعاتی، جریان آزاد اطلاعات، پیشرفت، توسعه.

^۱ دانشجوی دکترای علم اطلاعات و دانش‌شناسی دانشگاه خوارزمی، azadi_gh@yahoo.com

بررسی عوامل موثر بر پذیرش بازاریابی موبایلی از طرف مصرف‌کنندگان

مونا عبادی جلال^۱، منیره حسینی^۲

چکیده

با توجه به پتانسیل بسیار بالا و رو به رشد بازاریابی از طریق تلفن همراه، این مقاله به بررسی عوامل موثر بر پذیرش بازاریابی موبایلی از طرف مصرف‌کنندگان می‌پردازد. تکنولوژی موبایل اشاره به فرصت‌های زیادی برای بازاریابی بدون موانع زمانی یا مکانی دارد، به ویژه در ارتباطات مستقیم با مصرف‌کننده. اگرچه انواع بازاریابی موبایلی از جمله ارسال تبلیغات نیاز به تحقیقات بیشتری دارد، اما تأثیر این تکنولوژی بر کارآمدی تبلیغات ثابت شده است و تقریباً تمامی شرکت‌های بزرگ خواهان استفاده از این نوع تبلیغات می‌باشند. در این راستا مقاله پیش‌رو با هدف تعیین عوامل مؤثر بر بازاریابی موبایلی به مطالعه و بررسی مقالات موجود در این زمینه پرداخته و در نهایت مدلی مفهومی برای پذیرش بازاریابی موبایلی از طرف مصرف‌کنندگان ارائه شده است.

واژگان کلیدی: بازاریابی موبایلی، نگرش نسبت به بازاریابی موبایلی، پیامک تبلیغاتی

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد مهندسی فناوری اطلاعات-تجارت الکترونیکی، دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی، m_ebadi_j@yahoo.com

۲. استادیار دانشکده مهندسی صنایع، دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی، hosseini@kntu.ac.ir

چارچوب مدیریت نوآوری استراتژیک

امین بینایی باش^۱، مهران کرمی فخرآبادی^۲، مجتبی فیروزجائیان^۳

چکیده

امروزه شرکت‌ها با افزایش روزافزون رقابت و محیط اقتصادی آشوبناک و تغییرات فن‌آوری بسیار سریعی مواجه هستند. در حال حاضر تنها راه مقابله با این چالش‌ها برای شرکت‌ها، استفاده از نوآوری سودآور و پایدار در طول زمان است. نوآوری منبع اصلی رشد اقتصادی در سطح شرکت، منطقه، ملی و جهانی است. نوآوری فرآیند کسب ایده‌های نو و دانش جدید و تبدیل آنها به محصول و خدمات جدید است. از مهمترین نتایج نوآوری می‌توان به ارزش آفرینی برای مشتریان، افزایش کارایی و در نتیجه رشد تجارت اشاره کرد. نتایج مطالعات بر روی سازمان‌های موفق و متحول نشان می‌دهد آن‌ها بر «نوآوری استراتژیک» تأکید داشته‌اند. نوآوری استراتژیک به مفهوم رقابت در صنعت موجود به روشی کاملاً متفاوت است که ارزش‌های مشتری را مجدداً تعریف و ارتقا می‌بخشد. ما در این مقاله به هستی‌شناسی و لزوم نوآوری استراتژیک پرداخته و ضمن اشاره به تفاوت‌ها و مزایای آن با رویکردهای سنتی، چارچوب و عوامل کلیدی پیاده‌سازی آن را بیان کردیم.

واژگان کلیدی: نوآوری، مدیریت نوآوری، نوآوری استراتژیک، رشد اقتصادی

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد مدیریت استراتژیک، دانشگاه تهران، پردیس فارابی. Binaei.amin@ut.ac.ir

^۲ دانشجوی کارشناسی ارشد مدیریت استراتژیک، دانشگاه تهران، پردیس فارابی. Mehrankarami@ut.ac.ir

^۳ دانشجوی کارشناسی ارشد مدیریت اجرایی، دانشگاه سمنان Mojtaba.firouzjayan@gmail.com

جایگاه کارآفرینی در توسعه اقتصادی جامعه

کاظم منافی شرف آباد^۱، الهام زمانی^۲

چکیده

واژه‌ی کارآفرینی توجه بسیاری از اندیشمندان را به ویژه در طول دو دهه‌ی گذشته به خود معطوف نموده است. کارآفرینی فرآیند یا مفهومی است که در طی آن فرد کارآفرین با ایده‌های نو و خلاق و شناسایی فرصت‌های جدید، با بسیج منابع به ایجاد کسب و کار، سازمان‌های جدید و نوآور رشدیابنده مبادرت می‌ورزد. امروزه، کارآفرینی در نقش یک راهبرد در توسعه و شکوفایی و رشد جوامع انسانی، به جایگزین بی‌بدیلی تبدیل شده است که از طریق آن همه‌ی عوامل و منابع و امکانات یک جامعه به صورت خودجوش و از راه قرار گرفتن در یک روند تکاملی در جهت نیل به آرمان‌های بلند اجتماعی بسیج می‌شوند تا منشأ بسیاری از آثار و پیامدهای مثبت اقتصادی- اجتماعی گردند. هدف مقاله‌ی حاضر، بررسی جایگاه کارآفرینی در توسعه‌ی اقتصادی جامعه بوده که به شیوه‌ی تحلیلی و با عنایت به مطالعات نظری تدوین شده است. نتایج اصلی پژوهش بیان‌گر این است که کارآفرینی تأثیر مستقیمی بر توسعه‌ی اقتصادی و اجتماعی جامعه دارد. هرچه افراد جامعه بیشتر در فعالیت‌های کارآفرینانه شرکت کنند، جامعه سریع‌تر به توسعه‌ی اقتصادی و اجتماعی دست می‌یابد. جوامع امروزی به افرادی نیاز دارند که مصمم به کسب موفقیت و قادر به تبدیل رویا به حقیقت و دارای روحیه استقلال‌طلبانه برای کاوش موقعیت‌های جدید باشند. اگر به تأثیرات اقتصادی و اجتماعی کارآفرینی توجه شود، نقش متخصصان و دانش‌آموختگان در توسعه‌ی جامعه، آشکار خواهد شد و دانش‌آموختگان به نیازهای مختلف جامعه پاسخ می‌دهند.

واژگان کلیدی: کارآفرینی، فعالیت‌های کارآفرینانه، توسعه‌ی اقتصادی، جامعه

۱. دانشجوی دکتری مدیریت آموزشی دانشگاه بوعلی سینا همدان kmsh65@gmail.com

۲. کارشناس ارشد برنامه ریزی درسی دانشگاه کاشان zamani.e.88@gmail.com

نقش کارآفرینی دیجیتالی بر وضعیت اشتغال ایران

با رویکردی به سیاست های اقتصاد مقاومتی

سوما رحمانی^۱

چکیده

امروزه، شرکت های اینترنتی به سرعت در حال رشد هستند و هر روز سهم بیشتری در پیشرفت اقتصاد را به خود اختصاص می دهند. این پدیده به دلیل تغییر رفتار مصرف کننده ها می باشد که سبب ایجاد الگوی اقتصادی جدیدی در اینترنت شده است. کارآفرینی دیجیتالی یکی از جدیدترین و کاربردی ترین مفاهیم شکل گرفته در فضای اطلاعات و ارتباطات به شمار می آید. این مفهوم در فضای کسب و کار مبتنی بر فاکتورهای جهانی مجازی متولد شده و رشد پیدا می کند. از طرفی، ایران نیز تحت تاثیر تحولات اینترنت قرار گرفته است، لذا حضور جوانان ایرانی برای موفقیت در صحنه ی کسب و کار اینترنتی ضروری می باشد. با توجه به نرخ بالای بیکاری در ایران و از طرفی افزایش آگاهی افراد جامعه از کاربردهای تکنولوژی اطلاعات و ارتباطات و اینترنت، پرداختن به کارآفرینی دیجیتالی تاثیر بسیار زیادی در استفاده ی مفید از اینترنت، کاهش بیکاری و افزایش اشتغال زایی جوانان در راستای تحقق سیاست های اقتصاد مقاومتی، دارد.

واژگان کلیدی: کارآفرینی دیجیتالی^۲، کارآفرین اینترنتی^۳، اقتصاد مقاومتی^۴

^۱. کارشناسی ارشد مدیریت اجرایی گرایش استراتژیک، دانشگاه تهران، Somarahmani67@ut.ac.ir

^۲. *Digital Entrepreneurship*

^۳. *Netpreneur*

^۴. *economy Resistive*

آموزش به شیوه هنری و زیبایی‌شناسانه به منزله روشی کارآمد در تعلیم و تربیت اسلامی

سیده الهام آقایی^۱، هادی رحیمیان^۲

چکیده

با بررسی‌های به عمل آمده، به نظر می‌رسد انتقادات وارد بر غفلت نسبت به حوزه هنر و زیبایی‌شناسی در کشور بیشتر ناظر به جایگاه فرعی آموزش فعالیت‌های خاص هنری می‌باشد. هر چند این نوع آموزش در قالب رویکرد موضوع‌محور، درخور توجه و اعتنا است اما به نظر می‌رسد که آموزش به شیوه هنری و زیبایی‌شناسانه در قالب رویکرد دریافت احساس و معنا به عنوان فرابنامه-درسی و روح حاکم بر کل نظام آموزشی کشور مورد بی‌توجهی افزون‌تری است و مفهوم‌پردازی جامع و دقیقی از معنا، گستره این نوع آموزش به خصوص از منظر اسلامی صورت نگرفته است. در این پژوهش با بررسی آراء فیلسوفان اسلامی خصوصاً ملاصدرا در مورد هدف تربیت هنری و زیبایی‌شناختی؛ به رویکرد برگزیده وحدت‌گرای تشکیکی بنابر دیدگاه اسلامی رسیده و با توجه به اینکه رویکرد دریافت احساس و معنا ناظر به رویکرد وحدت‌گرای تشکیکی است، به تبیین ضرورت تغییر در رویکرد آموزش هنر به رویکرد دریافت احساس و معنا به منزله‌ی رویکرد اصلی و رویکرد موضوع‌محور به منزله رویکرد مکمل، پرداخته و در نهایت این نتیجه حاصل گردیده است که رویکرد وحدت‌گرای حاکم بر تمامی دروس باید با صبغه هنری و زیبایی‌شناسانه همراه باشد چرا که آموزشی که به این شیوه انجام می‌شود، می‌تواند هدف اصلی تعلیم و تربیت اسلامی را به زیباترین وجه تأمین کند.

واژگان کلیدی: آموزش، شیوه هنری و زیبایی‌شناسانه، تعلیم و تربیت اسلامی

^۱. کارشناسی ارشد رشته مدیریت آموزشی دانشگاه امام صادق (ع)، e.ghaie7@gmail.com

^۲. دانشجوی دکترا رشته فیزیک، دانشگاه یزد، raheali.hadi@gmail.com

جایگاه پیشرفت علمی در الگوی اسلامی - ایرانی پیشرفت

تحلیل محتوای بیانات مقام معظم رهبری از سال ۱۳۶۸ تا سال ۱۳۹۲

محمد حسین اشتری لرکی^۱، رهام رضائیان^۲

چکیده

این مقاله پژوهشی به بررسی موضوع پیشرفت علمی و جایگاه آن در پیشرفت کشور از منظر رهبری معظم انقلاب اسلامی پرداخته است. در این پژوهش ابتدا مفهوم توسعه بررسی شده و سپس توسعه در مکاتب و جوامع دیگر بیان گردیده است. در ادامه به ضرورت ارایه مدل اسلامی - ایرانی اشاره شده و جمع بندی از مسئله پیشرفت علمی و روند پیشرفت کشور در بیانات رهبری معظم انقلاب استخراج می شود. در این پژوهش فرمایشات رهبری معظم انقلاب از سال ۱۳۶۸ تا سال ۱۳۹۲ استخراج و بررسی شده است. داده های این پژوهش پس از مطالعات فراوان چکیده گیری شده و در مرحله بعد این داده ها به روش کد گذاری باز تفکیک شده و در گام بعد با استفاده از کد گذاری مجدد به ۵۱ محور اصلی تقسیم شده است و نهایتاً در ۷ محور جمع بندی شده است. و طراحی مدلی عملی رسیده ایم. این پژوهش از آن جهت که فراتحلیلی است و جمع بندی عملی بر پایه فرمایشات رهبری معظم انقلاب از موضوع جایگاه پیشرفت علمی در سند پیشرفت کشور ارایه می دهد در رسالت پژوهشی خود موفق بوده است.

واژگان کلیدی: پیشرفت علمی، تولید علم، مدل پیشرفت، الگوی توسعه ی بومی، نظریات و مکاتب توسعه، پیشرفت همه جانبه، توسعه بومی، الگوی اسلامی - ایرانی پیشرفت.

^۱ . دانشگاه علامه طباطبایی، m.ashtari@mecp.ir

^۲ . دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی، ۲۴۴۶۲@yahoo.com

بررسی میان رشته ای جبران خسارت معنوی؛

زمینه ساز پیشرفت علمی در دانش حقوق

راضیه مسعودی لمراسکی^۱

چکیده

بی-تردید توجه به مسائل حقوقی از جنبه-ی اجتماعی و مدنی دارای اهمیت بسیار است و توسعه-ی علمی این دانش زمینه-ساز عدالت، نظم و پیشرفت علمی و اجتماعی خواهد شد. یک از نتایج عادی زندگی اجتماعی، اصطکاک منافع و تعارض خواسته‌های افراد با یکدیگر است، در نتیجه این تعارضات موجب بروز اعمال زیان‌بار می-گردد. وقوع زیان و خسارت در اجتماع امری اجتناب ناپذیر است، اما نکته-ی مهم این است که زندگی اجتماعی و اعتماد شهروندان به یکدیگر دوام و استمرار داشته باشد. پس اشخاص ملزم به جبران خسارت هایی هستند که در نتیجه-ی گفتار و کردار آنها به دیگران وارد می-شود. دسته ای از خسارات وارد بر حیثیت و عواطف و سلامت روانی و حتی جسمی اشخاص ضرر معنوی نام دارد. رسیدن به دادگری آرمانی-ترین خواسته-ای است که همواره در این رشته مورد توجه قرار داشته و دارد. انتظار متعارف مردم این است که حقوق به خسارات وارده به ایشان بی-اعتنا نباشد و از ابزارهای مناسب برای جبران اینگونه ضررها استفاده کند. به نظر می-رسد این مهم با نگاهی میان رشته ای به دانش حقوق و ارتباط نزدیک آن با دانش روانشناسی بهتر ممکن می-گردد. با توجه به موضوع خسارت معنوی که مربوط به شخصیت و صدمه به سلامت روانی است می-توان برای رفع آسیب-های وارده بر این بخش از یافته-های دانش روانشناسی استفاده نمود. برای دست یافتن به این امر باید از مسایل بهداشت روانی که هدف آن تأمین سلامت روانی و سازگاری درست فرد با خود و محیط اجتماعی او و ایجاد محیطی سالم برای برقراری روابط صحیح انسانی است، یاری گرفت. لازم به ذکر است این دست پژوهش-های میان رشته-ای از نخستین گام-هایی است که در راه پیشرفت دانش حقوق انجام شده است.

واژگان کلیدی: خسارت معنوی، لزوم جبران خسارت، چگونگی جبران، عرف، روانشناسی.

^۱. دانشگاه شاهد، razieh.masoudi@gmail.com

شناسایی راهکارهای تشخیص و جلوگیری از تخلفات علمی و پژوهشی

رقیه قضاوی^۱، بهجت طاهری^۲، نیره سادات سلیمانزاده نجفی^۳

چکیده

هدف: این پژوهش با هدف شناسایی راهکارهایی که مراکز ذی‌ربط به کمک تکنولوژی و فن‌آوری اطلاعات جهت پیشگیری، تشخیص و جلوگیری از تخلفات علمی و پژوهشی، پیش روی مراکز پژوهشی و دانشگاهی، دفاتر مجلات و ناشران قرار می‌دهند، انجام شد.

روش‌شناسی: روش مقاله حاضر مروری می‌باشد. جهت گردآوری اطلاعات، از مطالعات کتابخانه‌ای استفاده شده است. نتایج و بحث: استانداردهای اخلاقی برای تحقیقات موسسات و دانشگاه‌ها وجود دارد ولی بعضی تخلفات و امور غیراخلاقی از این استانداردهای اخلاقی منحرف می‌شود. کمیته بین‌المللی دبیران مجلات پزشکی (ICMJE) وظیفه تعیین استانداردهای اخلاقی مرتبط با نویسندگان، محافظت از جان انسانها و حیوانات مورد آزمایش و ... را دارند. همچنین کمیته اخلاق نشر (COPE) نیز در زمینه تعیین استانداردهای اخلاقی پژوهش فعالیت می‌کند. موضوعات مرتبط با اخلاق پژوهش شامل؛ انسان‌ها و حیوانات درگیر در آزمایش، طراحی تحقیق، مدیریت داده‌ها، آنالیز داده‌ها، جعل داده‌ها، انتشارات، نویسندگی، تقلب، داوری همتایان، رایزنی، ارتباط علم و صنعت، مالکیت فکری و مسؤولیت اجتماعی است. انواع انحرافات شناسایی شده از جمله سرقت علمی و ادبی، ایجاد و جعل و دستکاری داده‌ها در تحقیقات می‌تواند به وسیله روش‌های شناسایی شده در فن‌آوری اطلاعات قبل از پذیرش و انتشار آن‌ها تشخیص داده شود. از جمله این نرم افزارها می‌توان به Turnitin، Eve^۲، Scan My essay، Safe Assign، Origin Pro، UN-SCAN-IT، SigmaPlot، و ... اشاره کرد.

نتیجه‌گیری کلی: با توجه به اهمیت تولیدات علمی به منظور تخصیص اعتبارات علمی و دانشگاهی و همچنین فرایند ارتقا، تخلفات در انجام پژوهش رو به فزونی است ولی متأسفانه این تخلفات ممکن است هیچگاه شناسایی نشود و یا بعد از مدت طولانی مورد شناسایی و نقد قرار گیرد که این امر منجر به تصمیم‌گیری ناصحیح و اتلاف هزینه و منابع می‌شود. با استفاده از روش‌های مورد

^۱ . کارشناس ارشد، علم سنجی، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، r.ghazavi2011@gmail.com

^۲ . کارشناس ارشد، علم سنجی، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، r.ghazavi2011@gmail.com

^۳ . کارشناس ارشد، کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، r.ghazavi2011@gmail.com

اشاره در این پژوهش مراکز نشر و موسسات پژوهشی و دانشگاهی می‌توانند قبل از پذیرش و تأیید و انتشار آثار علمی این تخلفات را شناسایی کنند.

واژگان کلیدی: تولیدات علمی، فن آوری اطلاعات، آسیب‌شناسی، تخلفات علمی

طرح پیشنهادی جهت ارتقاء کیفیت و عملکرد سیستم آموزش عالی

حمزه امیری^۱

چکیده

لازمه پیشرفت همه جانبه کشور وجود متخصصان مجرب و متعهد در همه زمینه ها می باشد. وظیفه تربیت این متخصصان را سیستم آموزش کشور به خصوص آموزش عالی بر عهده دارد. ضعف در سیستم آموزش عالی باعث عدم پیشرفت مناسب کشور می شود. مشکلات زیادی در سیستم آموزش عالی کشور وجود دارد که هر کدام نیازمند راه حل های خاص و مناسب خود هستند، اما یکی از این مشکلات که به نوعی موجب پیدایش سایر مشکلات نیز شده است، بحث انگیزه و هویت دانشجویان است که سیستم آموزشی هیچ گونه برنامه خاص، مدون و کاربردی برای دانشجویان جدیدالورود به این سیستم ندارد. در این مقاله طرحی پیشنهادی جهت هدایت دانشجویان جدیدالورود به وسیله جوانان ارائه شده است.

واژگان کلیدی: دانشجویان، انگیزه، آموزش عالی، پشتیبان، جوان

^۱ کارشناسی مهندسی زراعت و اصلاح نباتات دانشگاه شهید باهنر کرمان، hamze_amiri@yahoo.com

پیشرفت ایران در تولید علم طی ده سال اخیر (۲۰۰۲-۲۰۱۲)

محمدامین عرفان منش^۱، طاهره بشیری^۲

چکیده

مقاله حاضر به بررسی پیشرفت ایران در تولید علم طی سال‌های ۲۰۰۲ تا ۲۰۱۲ میلادی می‌پردازد. در این راستا، تعداد مقالات نمایه شده پژوهشگران کشور در پایگاه استنادی اسکوپوس در بیست و هفت حوزه موضوعی مورد بررسی قرار گرفته است. یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد که در نوزده حوزه از بیست و هفت حوزه موضوعی بررسی شده، ایران در میان بیست کشور برتر جهان در تولید علم قرار داشته است. بر این اساس، حوزه علوم مواد در رتبه دهم جهان، حوزه‌های مهندسی شیمی و انرژی در جایگاه دوازدهم، دامپزشکی، شیمی و مهندسی در جایگاه سیزدهم، علوم تصمیم‌گیری در جایگاه چهاردهم و حوزه‌های داروشناسی، علوم کامپیوتر و علوم محیطی در جایگاه پانزدهم جهان قرار دارند. از سوی دیگر اگرچه در حوزه‌هایی مانند هنر و علوم انسانی، تجارت، مدیریت و حسابداری، اقتصاد و اقتصادسنجی، پرستاری، روانشناسی، بهداشت و علوم عصبی در سال‌های اخیر شاهد رشد چشمگیری در تولید علم بوده‌ایم، اما درصد تولیدات این حوزه‌ها کمتر از ۱٪ تولیدات جهانی بوده و از این رو می‌توان گفت در حوزه‌های مذکور زیر خط فقر تولید علم هستیم. سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی در تولید علم می‌تواند در افزایش اقتدار علمی کشور که یکی از ارکان اقتدار ملی در سطح جهانی است، موثر باشد.

واژگان کلیدی: تولید علم، اقتدار علمی، علم سنجی

^۱. استادیار گروه علم اطلاعات و دانش‌شناسی، دانشگاه شهید بهشتی، amin.erfanmanesh@gmail.com

^۲. دانشجوی کارشناسی ارشد علم اطلاعات و دانش‌شناسی، دانشگاه شهید بهشتی، bashiri.t@gmail.com

ضرورت مدیریت یکپارچه پژوهش و تحقیقات دانشگاهی کشور

بهزاد معین^۱

چکیده

یکی از اهداف گسترش تحصیلات تکمیلی در کشور حل مشکلات موجود علمی، اقتصادی، فرهنگی و سیاسی و بهبود سطح رفاه و آسایش و سلامت در بین مردم می باشد. مطابق با اسناد بالادستی کشور جمهوری اسلامی ایران بایستی تا سال ۱۴۰۴ برخوردار از دانش پیشرفته و توانا در تولید علم و فن آوری باشد. اجرای طرحهای تحقیقی و پژوهشی لازمه رسیدن به مرزهای دانش و فن آوری در همه زمینه هاست. اهمیت و ضرورت اجرای طرح های تحقیقاتی به حدی است که شاید بتوان گفت، انجام چنین حرکت هایی، حتی اگر به نتیجه عملی هم در کوتاه مدت نرسد، راه را برای سایر محققان هموار و دست یافتنی می کند. چنانکه در حوزه امور فرهنگی، حرکت های علمی به ویژه پژوهش ها و تحقیقات در سازمان ها و مراکز علمی، از اساسی ترین ابعاد عناصر فرهنگ یک کشور و ملت به شمار می روند. لذا وحدت رویه و چارچوب در تحقیقات در سطح ملی، می تواند از عوامل تأثیرگذار در پیشرفت علمی و اقتصادی یک ملت باشد. از وظایف مهم پژوهشگران در بخش تحصیلات تکمیلی - کارشناسی ارشد و دکترا- جستجو به دنبال شناختن و یافتن گره های کور و مشکلات موجود در کشور و همچنین سعی در حل آن در قالب پژوهش های دانشگاهی می باشد. با نگاهی گذرا به تاریخچه تأسیس دارالفنون و دانشگاه در کشور و رشته های موجود دانشگاهی در بخش های مختلف به خوبی آشکار می شود که نیازهای جامعه در بخش هایی که دانشگاه ورود پیدا کرده است برطرف شده و در بسیاری از موارد دانشگاه کارکرد مناسب خود را نداشته که طرح و بررسی آنها از حوصله این نوشتار خارج است.

واژگان کلیدی: پژوهش، تحصیلات تکمیلی، سند چشم انداز، مرکز ملی تحقیق.

^۱. دکتری تخصصی، مهندسی عمران، دانشکده فنی، دانشگاه تهران، bemoein@ut.ac.ir

بررسی وضعیت تولید علم در ایران

نفیسه موسی الرضایی گلپان^۱

چکیده

در سالهای اخیر شاهد آمار و ارقامی در رابطه با بهبود رتبه علمی ایران در بین کشورهای جهان بوده ایم. این آمار که معمولاً بر مبنای بالا رفتن تعداد مقالات پذیرفته شده در ژورنال های معتبر بین المللی می باشد، به ظاهر نشان دهنده پیشرفت غافلگیر کننده ایران در محافل علمی به شمار میرود، اما آیا واقعاً این چنین است؟ آیا حجم وسیع مقالات ارسال شده از ایران بهبود وضعیت علمی کشور را بدنبال داشته یا تنها شاهد رقابت های بی ثمر ثبت مقاله در بین دانشگاهیان بوده ایم؟ در این مقاله سعی شده ابعاد مختلف این موضوع بررسی شود و سپس راهکارهایی برای بهبود وضعیت فعلی ارائه شده است.

واژگان کلیدی: تولید علم، صنعت، دانشگاه، مقالات علمی

^۱. کارشناسی ارشد امنیت اطلاعات دانشگاه بین المللی امام رضا(ع)، n.moosarrezayi@gmail.com

آسیب شناسی پیشرفت فناوری اطلاعات در ایران

سجاد صالحی پور باورصاد^۱

چکیده

پیشرفت فن آوری اطلاعات و پیچیدگی شرکتها و سازمانها باعث شده است تا شرکتها به فکر استفاده از فن آوری اطلاعات در کسب و کارهایشان شوند. دولت الکترونیک بعنوان رویکرد جدید خدمت رسانی در حقیقت پاسخی به چالشهای محیطی و سازگاری با این دنیای جدید کسب و کار است که مورد توجه مدیران کشورها در عصر اطلاعات و ارتباطات قرار گرفته است. اگردانائی را عین توانائی بدانیم، جوامعی از بشریت به توانائی و خودباوری خواهند رسید که زیرساخت مناسبی را برای سیستمهای آموزشی خود انتخاب و بر همین اساس حرکات هدفمند و سیستماتیک آموزشی را با تاکید بر عناصر متفاوت موجود در یک سیستم آموزشی، آغاز نمایند. در این مقاله ضمن بررسی تجارب دیگر کشورها در آینده نگاری در حوزه فناوری اطلاعات و همچنین نقش آن در توسعه منابع انسانی، به بررسی موانع توسعه دولت الکترونیک، آموزش الکترونیک و تجارت الکترونیک به عنوان مباحث مهم درحوزه فناوری اطلاعات پرداختیم.

واژگان کلیدی: فناوری اطلاعات، آسیب شناسی، آموزش الکترونیک، دولت الکترونیک، منابع انسانی

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد مدیریت فناوری اطلاعات، دانشگاه شهید بهشتی، sajad.salehipour@gmail.com

تلفن همراه هوشمند، فناوری نوین آموزشی عصر حاضر

الهام زمانی^۱، کاظم منافی شرف آباد^۲، اعظم زمانی^۳

چکیده

یادگیری سیار نوع متفاوتی از یادگیری از طریق فاوای آموزشی (ICTE) است که می تواند با استفاده از فناوری های بی سیم، تحولات بزرگی را در امر آموزش همگانی ایفا کند. امروزه تلفن های همراه با سرعت و گسترش بیشتری نسبت به رایانه ها در بین جوامع نفوذ کرده است و با گذشت چند سال از تولید تلفن های همراه و برطرف شدن نیازهای ارتباطات و سرگرمی، دغدغه اصلی متولیان تلفن همراه، برآوردن نیازها و خواسته های آموزشی متقاضیان می باشد. پژوهش حاضر با هدف، بررسی آموزش سیار (به وسیله تلفن همراه هوشمند) به مثابه ابزار نوین آموزشی در عرصه ی یاددهی-یادگیری انجام شده است و سعی بر آن است که به معرفی آموزش سیار به عنوان وسیله ای برای آموزش موضوعات مختلف پرداخته شود و مزیت های استفاده از آن در امر آموزش بررسی شود. این پژوهش از نوع نظری و با روش پژوهش توصیفی و با عنایت به تحقیقات کتابخانه ای انجام پذیرفته است. در این راستا مطالعات و منابع داخلی و خارجی مرتبط با هدف پژوهش، گردآوری شده است و به شیوه ی کیفی به ارائه یافته های حاصل از پژوهش پرداخته شده است. نتایج تحقیق نشان داد: آموزش سیار دارای قابلیت هایی از قبیل قابلیت دسترسی آسان، انعطاف پذیری از لحاظ زمان و مکان و سرعت دستیابی به منابع یادگیری است که فراگیر را از چالش های یادگیری سنتی می رها کند و می تواند همگام با رشد فزاینده ی اطلاعات و دانش بشری، حرکت کرده و نیازهای جامعه ی اطلاعاتی را با استفاده از اطلاعات به روز برآورده کند، همچنین استفاده از فناوری های سیار در آموزش باعث تشویق، همکاری و تحرک یادگیرنده می شود که نتیجه آن مزایای بسیاری است که برای یادگیرنده، والدین و معلمان در پی خواهد داشت.

واژگان کلیدی: آموزش سیار، فناوری نوین، فاوای آموزشی (ICTE).

^۱ zamani.e.۸۸@gmail.com

^۲ kmsh۶۵@gmail.com

^۳ a.zamani۱۴۹۰@gmail.com

عوامل موثر بر استقرار موفق فناوری اطلاعات در حوزه سلامت: مدیریت، کاربران، اعتبارات، فرهنگ سازمانی

آصفه حدادپور^۱، بهجت طاهری^۲، مهران نصری^۳

چکیده

امروزه فناوری اطلاعات سلامت در رأس چالش های استراتژیک و عملیاتی رهبری مراقبت سلامت قرار گرفته است. بحث در مورد عوامل موفقیت و شکست پروژه های فناوری اطلاعات، بحثی پیچیده و دارای ابعاد متعدد و متفاوتی مانند تعریف موفقیت و شکست برای هر سازمان از دیدگاه ذینفعان مختلف سازمان، انتظارات سازمانهای مختلف از پروژه های فناوری اطلاعات، عوامل سازمانی درگیر در موفقیت و شکست، عوامل فنی و تکنیکی و یا عوامل فرهنگی و اجتماعی سازمانها و... است. سازمانهای مراقبت سلامت به دلیل پیچیدگی وظایف کاری، فرهنگ سازمانی و حرفه ای حاکم بر این سازمانها و... دارای ظرایف و پیچیدگیهای منحصر به فرد هستند. بنابراین آشنا نمودن مدیران سلامت و هم چنین دانشجویان رشته های مختلف مدیریت و فناوری اطلاعات در خصوص مواردی از قبیل مدیریت تغییر و مدیریت ریسک (به دلیل نهفته بودن این دو موضوع در ذات و طبیعت فناوری اطلاعات)، اهمیت حمایت و رهبری در استقرار پروژه های فناوری اطلاعات و هم چنین آموزش اصول مدیریت پروژه به ویژه پروژه های فناوری اطلاعات و ریسک های مرتبط با این پروژه ها و تاثیراتی که این فناوری می تواند بر فرآیندهای کاری و حتی ساختار سازمانی ایجاد کند، می تواند نقش بسیار موثری در اجرای موفقیت آمیز پروژه های فناوری اطلاعات سلامت در حال و آینده داشته باشد.

واژگان کلیدی: فناوری اطلاعات سلامت، عوامل موفقیت و شکست، مدیریت پروژه، مدیریت تغییر

^۱ . کارشناس ارشد دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، haddadpoor@yahoo.com

^۲ . کارشناس ارشد دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، tbehjat@yahoo.com

^۳ . کارشناس ارشد دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، Mehran_nasri48@yahoo.com

الزامات حقوقی توسعه و پیشرفت

یونس دانش پژوه^۱

چکیده

قریب به یک دهه است که گفتمان توسعه و پیشرفت علمی یا به عبارتی «نهضت نرم افزاری»، مورد توجه مسئولان و صاحبان نظران قرار گرفته. توجه به این امر گرچه فی نفسه امری مطلوب و حاکی از عزم نوسازی علمی کشور است اما گام زدن در مسیر چنین هدفی، الزامات خاصی را می طلبد. این الزامات گاهی در حوزه های سیاستگذاری کلان کشور جای می گیرد که از آن جمله باید به دو حوزه قانونگذاری و قضایی اشاره کرد. این مقاله به دنبال طرح این پرسش است که توسعه و پیشرفت مستلزم چه حمایت های قانونی و حقوقی میباشد و تا چه حد در این حوزه موفق بوده ایم؟ در پاسخ به این سوال میتوان از سیاست های تقنینی مفیدی که تاکنون صورت گرفته نام برد؛ اما به نظر میرسد این حمایت های قانونی تا زمانی که در یک بسته جامع حقوقی تدوین و تقنین نشود و صرفاً ناظر بر حقوق سنتی باشد راه به جایی نخواهد برد. مراد از این بسته حقوقی عبارت است از «حقوق مالکیت فکری»

واژگان کلیدی: توسعه و پیشرفت، حقوق مالکیت فکری، مجلس، قوه قضائیه، اقتصاد دانش محور

^۱. کارشناسی ارشد حقوق مالکیت فکری دانشگاه شهید بهشتی، mryoones@gmail.com

بهره‌گیری از فناوری اطلاعات در ارتباطات سازمانی برای بهبود رهبری سازمانی

سعید یعقوبی^۱، مجید کلانتری^۲

چکیده

بارش‌دفع‌آوری اطلاعات و ارتباطات و در نتیجه گسترش ابزارها و تکنیک‌های این حوزه، مدیران سازمان‌ها با بهره‌گیری از این تکنیک‌ها، می‌توانند ارتباطات موثر و تعاملی را با ذینفعان پایه‌ریزی نمایند که این امر منجر به تحولات عظیم در رهبری سازمانی خواهد شد. ولی علیرغم اهمیت بحث فناوری اطلاعات و تاثیر آن بر رهبری سازمانی، چارچوبی که به تبیین این موضوع پرداخته و زوایای مختلف آن را مورد بررسی قرار دهد، ارائه نشده است. بنابراین، در این مقاله ضمن بیان خصوصیات شخصیتی رهبری و راه‌های تقویت جنبه‌های اکتسابی رهبر بر موضوع فن‌آوری اطلاعات و تاثیر آن در رهبری سازمانی تمرکز شده و چارچوبی برای آن تدوین شده است.

واژگان کلیدی: ارتباطات سازمانی، رهبری سازمانی، فناوری اطلاعات

^۱. دکترای مهندسی صنایع - استادیار دانشگاه علم و صنعت، دانشکده صنایع yaghoubi@iust.ac.ir

^۲. دانشجوی دکترای مدیریت، دانشگاه تجاری و مهندسی لندن m.kalantari@ghs-tech.com

استفاده از گیاهان اقتصادی با نیاز آبی پایین راه حلی برای مقابله با بحران آب و تداوم کشاورزی (مطالعه موردی دشت سرایان در خراسان جنوبی)

حسین کریمی سه قلعه^۱، شیما تاج آبادی^۲، سمیرا احمدی اردکانی^۳، رسول پردل نوقابی^۴

چکیده

با توجه به اینکه اکثر آب برداشتی از آبخوان‌های زیرزمینی در کشاورزی مصرف می‌شود، برای مقابله با مشکل افت سطح آب زیرزمینی، برنامه‌ریزی در این بخش ضروری می‌باشد. برای مقابله با این مشکل باید برداشت آب از آبخوان‌ها را کاهش دهیم. در این مطالعه راهکاری برای مقابله با افت منابع آبی ارائه شده است، به این صورت که برای تمام دشت‌هایی که با مشکل افت سطح آب مواجه‌اند، گیاهانی با ارزش اقتصادی بالا و نیاز آبی پایین که با شرایط منطقه نیز سازگار باشند، را شناسایی کرده و کشاورزان را به کشت این گیاهان ترغیب نموده و آنها باید برداشت از منابع را کاهش دهند تا بر اساس این طرح نیز به سود قبلی خود و یا بیشتر دست یابند و در مقابل آب کمتری از منابع برداشت شود و نیز کشاورزی تداوم یابد، البته برای جلب رضایت کشاورزان در چند سال اول باید به آنها ضمانت دهیم که حداقل به صرفه اقتصادی قبلی خود دست می‌یابند و در صورت ایجاد مشکل خسارت آن پرداخت می‌گردد. این طرح برای دشت سرایان که جزو دشت‌های ممنوعه بحرانی در استان خراسان جنوبی می‌باشد ارائه شده است که بر اساس آن کشاورزان در این منطقه با افزایش کشت گیاهانی از قبیل زعفران و زیره و پسته می‌توانند به همان سود قبلی در کشاورزی دست یابند و نیز در مقابل موظف می‌شوند تا برداشت از منابع را کمتر نمایند. در غیر این صورت با افت سطح آب زیرزمینی در این دشت و شور شدن آب چاه‌های موجود، دیگر امکان کاشت بسیاری از محصولات وجود نخواهد داشت.

واژگان کلیدی: آبخوان‌های زیرزمینی، افت سطح آب، گیاهان اقتصادی، برداشت

^۱. دانشجوی کارشناسی ارشد، آبیاری و زهکشی، دانشگاه فردوسی مشهد، h_karimi69@yahoo.com

^۲. دانشجوی کارشناسی ارشد، مدیریت منابع آب، دانشگاه فردوسی مشهد، tajabadi.sh.1991@gmail.com

^۳. دانشجوی کارشناسی ارشد، مدیریت منابع آب، دانشگاه فردوسی مشهد، s.ahmadi9010@yahoo.com

^۴. دانشجوی کارشناسی ارشد، آبیاری و زهکشی، دانشگاه فردوسی مشهد، rasoolpordel@yahoo.com

ارزیابی پیشرفت علم، فناوری و نوآوری در ایران

رقیه قضاوی^۱، بهجت طاهری^۲، نیره‌السادات سلیمان‌زاده^۳، مریم شهیدی^۴

چکیده

به منظور برنامه‌ریزی برای توسعه علم و فناوری هر کشور، تعیین وضعیت فعلی آن کشور در عرصه ملی و بین‌المللی از ملزومات اساسی می‌باشد. این ارزیابی‌ها امروزه در هر کشور به وسیله متولیان امر و مجموعه ابزارها و شاخص‌هایی در حال انجام است. در کشور ما نیز نهادهای مختلفی چون شورای عالی انقلاب فرهنگی، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، مرکز آمار ایران و ... با توجه به اهداف و نیازهای خود مسئولیت انجام این ارزیابی را بر عهده دارند. شاخص‌هایی که در این زمینه وجود دارد علاوه بر در نظر گرفتن جنبه‌های کمی روز به روز با تغییراتی که بر آن صورت می‌گیرد به سوی سنجش کیفیت نیز پیش می‌روند. علم‌سنجی امروزه به عنوانی علمی که به طور خاص موضوع سنجش علم و فناوری و نوآوری را بررسی می‌کند، مورد توجه متخصصان، مدیران و سیاستگذاران دخیل در این امر قرار گرفته است.

واژگان کلیدی: پیشرفت علم، فناوری و نوآوری، ارزیابی، شاخص‌ها، علم‌سنجی

^۱ . کارشناس ارشد، علم‌سنجی، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، r.ghazavi2011@gmail.com

^۲ . کارشناس ارشد، علم‌سنجی، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان

^۳ . کارشناس ارشد، کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان

^۴ . کارشناس، روابط عمومی، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان

علم و اخلاق

معصومه ذبیحی^۱

اهمیت نهادینه شدن ارزش های اخلاقی در دانش آموزان در این است که دانش آموز در زمان وموقعیت یاست که می تواند از این فرصت به عنوان یک فرصت طلایی در بهره گیری از ارزش های انسانی استفاده کند. انسان برای زندگی در اجتماع نیاز به معرفت در خصوص مسئولیت پذیری، احترام به حقوق دیگران، همکاری، صداقت، شجاعت ، عدالت و ... دارد. پس نیاز است که اطلاعاتی در این زمینه داشته باشد. نکته مهم این است که تمام مفاهیم و موضوعات فوق از طریق آموزش چه در خانه و چه در مدرسه قابل رشد و شکوفایی در دانش آموزان است. اسلام انسان را ذاتاً موجودی پاک و منزّه از اندیشه های گناه آلوده می داند. بر مبنای آیات شریف قرآنی هر کس مسئولیت اعمال خویش را برعهده دارد وجود بهشت و جهنم و رفتن فرد به بهشت و جهنم بر مبنای ارواح او تعیین می گردد. پذیرش و عمل به قوانین الهی نیروی های به ودیعه گذاشته شده درونی انسان را شکوفا کرده و ظرفیت ربانی فرد را گسترش می دهد لذا شناخت ارزش های اخلاقی و تعلیم آن به دانش آموزان برای تمامی خانواده ها ضروری است تا از این طریق بتوانند دانش آموزان را در همه ی شئون فردی و اجتماعی یعنی تمام مراحل زندگی به سوی معرفت دینی سوق دهند.

^۱ . دانشگاه آزاد شهرکرد، jafarifar.mh@gmail.com

مدیریت دانش ملی و پیشگامان پیشرفت

محمد حسین میرسلیمانی^۱، عباسعلی میرسلیمانی^۲، محمد رضا میرسلیمانی^۳

چکیده

تغییر و تکامل روزانه ی بشر یک حقیقت انکار نا پذیر است. تولید، دستیابی به دانش روز و کاربردی کردن آن یک عامل رقابتی هر کشور برای پیشرفت و توسعه ی پایدار و همه جانبه است. امروز از تولید، آگاهی و بکار بردن دانش روز بنام مدیریت دانش نام می برند که حاصل تلاش گروه های دانش، برگرفته از متخصصین(دانشجویان و اساتید)، صنعت است. پیشگامان پیشرفت با تفکر پیشتازی در عرصه ی علم ایران می تواند با برقراری ارتباط دانش محور بین صنعت و دانشگاه؛ بعنوان یک عامل مهم در مدیریت دانش ایران نقش بازی کند. مقاله ی حاضر سعی در توصیف اهمیت مدیریت دانش، نقش پیشگامان پیشرفت در مدیریت دانش ملی و فرا ملی و چالش ها و فرصت های پیش رو دارد.

واژگان کلیدی: مدیریت دانش، دانش کاربردی، کنگره پیشگامان پیشرفت

۱ . کارشناسی ارشد مدیریت ورزشی، mirsportlaw@yahoo.com

۲ . کارشناس برق قدرت دانشگاه آزاد آباده

۳ . مامور اجرایی محیط زیست استان فارس

منابع انسانی مهم‌ترین چالش تولید ملی در جهت پیشرفت اسلامی و ایرانی

فاطمه مطهری نژاد^۱، طاهره رستمی^۲، سعید صمدی^۳، رضا پور اصلان^۴

چکیده

تولید ملی در کشور ضمن پیشرفت‌های چشمگیری که در سال‌های گذشته داشته است در عین حال با چالش‌هایی روبه‌رو است و موانعی بر سر راه توسعه آن وجود دارد. می‌توان ابراز داشت که منابع انسانی مهم‌ترین چالش در سطح تولید ملی می‌باشد. منابع انسانی به عنوان اصلی‌ترین سرمایه اجتماعی، می‌بایست از دانش و مهارت لازم برخوردار باشد تا بتوانند با بهره‌گیری از خلاقیت و نوآوری تولید ملی را افزایش داده و زمینه‌های شکوفایی و بالندگی اقتصادی کشور را فراهم سازند. با ایجاد برنامه‌های آموزشی، آموزش هوش هیجانی، توسعه رفتار شهروندی سازمانی، ایجاد نظام جبران خدمت مناسب، ایجاد انگیزش در کارکنان، ایجاد اتحادیه‌ها و ارتقاء سطح روابط در بین کارکنان، حل تعارض‌های بین زندگی و کار، ایجاد کار شیفتگی، ارزیابی عملکرد می‌توان گام‌هایی برای توسعه منابع انسانی در جهت پیشرفت و ارتقاء سطح تولید ملی برداشت.

واژگان کلیدی: منابع انسانی، تولید ملی، پیشرفت اسلامی و ایرانی

^۱. کارشناس ارشد مدیریت بازرگانی، motahari_fatemeh@yahoo.com

^۲. لیسانس علوم سیاسی،

^۳. کارشناس ارشد مدیریت بازرگانی،

^۴. دکترای مدیریت بازرگانی،

پارک های علمی و فناوری و توسعه کارآفرینی جوانان

محسن نیازی^۱، محمد کارکنان نصرآبادی^۲

چکیده

دانشگاه تمدن ساز و کارآفرین به عنوان یکی از مهمترین استراتژی ها و راهبردهای مهم اشتغال در جوامع امروزی می باشد که این امر برای جوامع در حال توسعه از اهمیت دوچندانی برخوردار می باشد. دانشگاه کارآفرین محل تبدیل ایده به عمل می باشد که سه مرکز کارآفرینی، ارتباط صنعت و دانشگاه و مرکز رشد و انکوباتورها عهده دار این امر می باشند. مراحل نهایی تحقق دانشگاه کارآفرین در مراکز رشد می باشد. مهمترین مأموریت مراکز رشد فراهم کردن زمینه های مناسب برای تأسیس، رشد و توسعه شرکت های خصوصی نوپای فناور و ارائه حمایت های مادی و معنوی لازم به منظور تحقق اهداف آنها می باشد. پارک های علمی و فناوری به عنوان پدیده های مهم با هدف افزایش ثروت از طریق تشویق و ارتقای فرهنگ نوآوری مورد توجه می باشند. این مراکز در دو سه دهه اخیر در کشورهای مختلف، اعم از توسعه یافته و یا در حال توسعه، به شدت گسترش یافته اند و امروزه به عنوان یک الگوی به طور کامل موفق به تقریب در تمامی جوامع با رعایت اصل انطباق پذیری یا بومی سازی به کار گرفته می شوند. در این مقاله سعی ضمن بیان مفاهیم مراکز رشد و پارک های علمی و فناوری، سیر تکاملی، کارکردها و انواع آن به بررسی نقش فزاینده آنها در توسعه کارآفرینی پرداخته شده است. در این ارتباط به نظر می رسد مهمترین راهکار برای تحقق و توسعه کارآفرینی در ایران، ایجاد ارتباط مداوم و منطقی بین مراکز کارآفرینی، ارتباط با صنعت و انکوباتورها می باشد.

واژگان کلیدی: کارآفرین، کارآفرینی، دانشگاه تمئن ساز و کارآفرین، مراکز رشد، ارتباط با صنعت، مرکز کارآفرینی

^۱. استاد و مدیر گروه جامعه شناسی دانشگاه کاشان - niazim@kashanu.ac.ir

^۲. دانشجوی دکتری رفاہ اجتماعی دانشگاه علامه طباطبایی تهران - m.karkonan@kashanu.ac.ir

پتانسیل ها و چالش های تجاری سازی دانش و فناوری

حسین واثقی دودران^۱

چکیده

پارک های علم و فناوری یکی از مهمترین مؤلفه های نظام ملی نوآوری شناخته می شوند. این مراکز با هدف ایجاد شرایط مناسب جهت دستیابی سریعتر به نوآوری ها و فناوری های برتر ایجاد شده اند. نقش و جایگاه این پارک ها با توجه به توانایی های توسعه فناوری در هر کشور، اهداف، سیاست ها و زیرساخت های توسعه ای در آن کشور ارتباط مستقیم دارند. حذف شکاف های موجود بین دانشگاه ها و سایر بخش ها مانند صنعت، کشاورزی، بهداشت و ... همچنین روند انتقال فناوری و دانش می تواند از طریق نهادهای واسط در چرخه تحقیق تا بازار امکان پذیر شود. پارک های علم و فناوری تسریع کننده روند رشد و توسعه اقتصادی دانش محور هستند. این مراکز به عنوان واحدهای تحقیق و توسعه، می توانند خیلی از مشکلات موجود را از بین برده و به بهبود وضعیت و شرایط اقتصادی کشور کمک نمایند. با نگاه اجمالی بر فعالیت برخی از این واحدها، می توان پی برد که به بهترین وجه از این واحدها بهره گیری نشده است. پارک های علم و فناوری با دو هدف اصلی و اساسی ایجاد شده اند: هدف اول؛ تسهیل انتقال معلومات دانشگاهی در تخصص های مربوطه به شرکت های موجود در آن زمینه بوده و از طرفی توسعه و ترویج مؤسسات کوچک با تکنولوژی بالا می باشد. هدف دوم؛ سازماندهی توسعه اقتصاد منطقه ای است. اما در اصل هدف اصلی از ایجاد این پارک ها بازسازی ساخت صنعتی منطقه، بوسيله جذب شرکت های با تکنولوژی بالا به سمت پارک است. در این مقاله بعد از معرفی این مراکز به پتانسیل های این پارک ها در زمینه کمک به اقتصاد و چالش های پیش روی این مراکز اشاره شده است.

واژگان کلیدی: علم، فناوری، تحقیق، پارک علم و فناوری، مراکز رشد

^۱. کارشناسی ارشد دانشگاه تهران، h.vaseghi28@yahoo.com

نقشه دانش سازمانی، فرصتی جهت استفاده بهینه از منابع انسانی

در راستای نوآوری و پیشرفت سازمان

فریدون عبدی^۱

چکیده

نقشه دانش سازمانی طرح رده‌بندی سلسله مراتبی از محتوای دانش است که به توصیف چشم‌اندازی از افراد، منابع، روندها، محدودیت‌ها، فشارها و ظرفیت‌های دانش صرف نظر از تشکیلات سازمانی می‌پردازد و هدف از نقشه دانش، ردیابی روش‌های جمع-آوری دانش و اطلاعات، صلاحیت‌های افراد، گروه‌ها و متخصصان (خبرگان)، نمایش جریان دانش و ارج نهادن به حقوق سرمایه‌های ذهنی و فکری، مساعدت در انتخاب تیم‌های کاری و تطبیق فناوری است پژوهش مذکور از زمره تحقیقات کیفی بوده که از نظر هدف کاربردی است. برای گردآوری اطلاعات، از روش «کتابخانه‌ای» استفاده شده است و سعی شده تا مبانی لازم جهت تبیین موضوع مطرح شده از همین منابع استخراج شود. نتایج بیانگر آن است که نقشه دانش سازمانی عامل اساسی در تصمیم‌گیری مدیران جهت استفاده بهینه از منابع انسانی و سپردن پروژه‌های کاری و تحقیقاتی به نیروی مستعد در بخش‌های مختلف سازمانی است. لذا می‌توان جهت استفاده و به کارگیری بهینه از دانش موجود در سازمان از یک نقشه دانش که در واقع نشانگر محل و منبع ذخیره دانش است، بهره جست. از این رو می‌توان از این نقشه در جهت کاهش هزینه‌ها، جذب و بکارگیری نیروهای متخصص از درون و بیرون سازمان، استفاده موثر از زمان و نیروی فعال سازمانی، برنامه‌ریزی جهت ارتقای علمی و عملی کارکنان با اشراف به نیازهای آموزشی و پژوهشی آنها، افزایش کارایی مدیریت منابع انسانی، بهبود عملکرد منابع انسانی و در نهایت ارتقای نوآوری سازمانی و کمک به پیشرفت سازمان استفاده لازم را بعمل آورد.

واژگان کلیدی: مدیریت دانش، نقشه دانش، نیروی انسانی، ارتقای نیروی انسانی، نوآوری، پیشرفت

^۱ پژوهشگر و عضو هیئت علمی دانشگاه امام علی (ع) و دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه آزاد، Abdifridon135@yahoo.com

راهکارهای افزایش خلاقیت و نوآوری در راستای پیشرفت کشور

ثریا قیّم پور^۱

چکیده

در سال‌های اخیر، تکنولوژی در سطح جهان با سرعت در حال پیشرفت است. کشور ما علی‌رغم غنی بودن از نظر منابع، نیروی انسانی و استعداد ذاتی افراد، آن‌طور که باید به سطح بالای پیشرفت نرسیده است. یکی از راه‌های افزایش میزان پیشرفت کشور، خلق ایده‌های نو و بکارگیری آن در جهت پیشبرد اهداف کشور است. به عبارت دیگر، خلاقیت و نوآوری می‌تواند کمک بزرگی در عقب‌نماندن کشور از پیشرفت سریع تکنولوژی در جهان نماید. خلاقیت، بکارگیری توانایی‌های ذهنی برای ایجاد فکر یا مفهومی جدید بوده و نوآوری بکارگیری ایده‌های جدید ناشی از خلاقیت به شکل محصول، خدمت یا راه حل جدید می‌باشد. نداشتن اعتماد به نفس، ترس از شکست و مورد انتقاد قرار گرفتن، از بین رفتن انگیزه لازم برای خلق ایده، مدیریت اشتباه و نیز موانع قانونی، از جمله عوامل مؤثر بر خلاقیت و نوآوری هستند. در این مقاله، راهکارهایی چون پرورش استعداد ذاتی ذهن خلاق، افزایش امکانات، حمایت مالی نهادهای مربوطه، تخصصی شدن همایش‌ها و جشنواره‌های معرفی‌کننده طرح‌ها و ایده‌های برتر، انتخاب سرپرستان و مدیران با کارایی بالا و در نهایت توجه بیشتر به بخش تحقیق و توسعه در سازمان‌های دولتی و خصوصی جهت افزایش خلاقیت و نوآوری و در نتیجه پیشرفت کشور پیشنهاد گردیده است.

واژگان کلیدی: خلاقیت، نوآوری، پیشرفت، مدیریت، اعتماد به نفس، انگیزه

۱. دانشجوی دکترای تخصصی مهندسی نساجی - شیمی و علوم الیاف دانشگاه امیرکبیر، s.ghayempour@aut.ac.ir

دانشگاه کارآفرین، حلقه ارتباط صنعت و دانشگاه و اهمیت آن از دیدگاه مقام معظم

رهبری (مدظله العالی)

محسن کریم دوست^۱

چکیده

ساختار علمی اغلب کشورها، در پاسخگویی به نیازهای فزاینده اجتماعی و اقتصادی به دانش و فناوری، در حال تغییر و تحول است. نظریه دانشگاه کارآفرین یکی از مدل‌های مطرح شده برای تبیین چهره جدید و متحول شده دانشگاه‌ها می‌باشد که از ویژگی‌های مهم آن تعامل گسترده‌تر دانشگاه‌ها با جامعه است. تحولات اجتماعی، اقتصادی، محیطی و نیز تحولات درونی دانشگاه‌ها در سال‌های اخیر در پیدایش دانشگاه کارآفرین موثر بوده‌اند. دانشگاه کارآفرین به مفهوم داشتن فعالیت‌های کارآفرینانه در راهبردها، ساختارها و عملکردهای دانشگاه است که عملاً منجر به ایجاد ظرفیت‌های داخلی در آن برای انتقال فناوری و تاثیرگذاری در توسعه اقتصادی محلی و ملی و از طرف دیگر باعث افزایش درآمدهای دانشگاه می‌گردد. دانشگاه‌ها برای نیل به دانشگاه کارآفرین لازم است در ابعاد ساختاری، مدیریتی و فرهنگی خود را متحول ساخته و با گسترش زیرساخت‌های مورد نیاز، زمینه را برای ایفای کارکردهای جدید فراهم سازند. از طرفی ارتباط نزدیک دانشگاه و محیط کار و تعامل بین دانشگاه و صنعت که مهم‌ترین دست‌آورد‌های دانشگاه کارآفرین هستند، سال‌هاست که مورد تاکید مقام معظم رهبری (مد ظله العالی) می‌باشد و ایشان این‌ها را برای تحقق پیشرفت، هم در دانشگاه و هم در محیط‌های کار و صنعت، ضروری دانسته‌اند. اهتمام معظم له به سفارش و تاکید بر ارتباط نزدیک دانشگاه و محیط کار و ... نشان از جایگاه ویژه دانشگاه کارآفرین در الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت دارد.

واژگان کلیدی: دانشگاه کارآفرین، ارتباط صنعت و دانشگاه

۱. دانشجوی مقطع کارشناسی، رشته معارف اسلامی و مدیریت صنعتی، دفتر مطالعات صنعت - دانشگاه امام صادق (ع)، karimdoost@isu.ac.ir

ارزیابی علم و فناوری (آسیب شناسی و راهکارها)

فرشته اسپرایین^۱، حمزه علی نورمحمدی^۲

چکیده

عصر کنونی به درستی عصر علم و فناوری خوانده شده است. چرا که نقش علم و فناوری در جهت پیشرفت و توسعه، موضوعی اجتناب ناپذیر است و پیشرفت و توسعه کشورها بر مبنای آن استوار است. از این رو ارزیابی درست پیشرفت های علم و فناوری چنان اهمیت دارد که امکان برآورد درست از توان علم و فناوری در کشور را به ما می دهد و مسیر مناسبی را برای دستیابی به اهداف ترسیم می کند. از این رو مقاله حاضر با روش اسنادی و با هدف بررسی ضرورت و کاربردهای ارزیابی در تعیین جایگاه جهانی هر کشور، به آسیب شناسی ارزیابی های حاضر در ایران در حوزه علم و فناوری پرداخته و آنگاه برای افزایش کارایی و بهبود عملکرد نظام ارزیابی علم و فناوری، راهکارهایی ارائه می دهد تا بتوان در آینده برآوردهای درست و دقیق تری از توان علم و فناوری در کشور به دست آورد؛ چرا که تا کنون مطالعات مربوط به سنجش و ارزیابی علم و فناوری در ایران علی رغم تاکید و توجه سیاست گذاران، از ساختار سازمانی تعریف شده ای برخوردار نبوده است و در اکثر موارد فعالیت های سنجش علم و فناوری در کشور به صورت پراکنده به انجام رسیده است.

واژگان کلیدی: ارزیابی، علم و فناوری، آسیب شناسی، راهکارها

۱. کارشناسی ارشد علم سنجی دانشگاه شاهد، esparaein@yahoo.com

۲. استادیار علم سنجی دانشگاه شاهد

آسیب‌شناسی جریان زیبایی‌شناسی در دیدگاه رایج جهانی

با توجه به آموزه‌های اسلامی

سیده الهام آقایی^۱، هادی رحیمیان^۲

چکیده

از آنجا که بحث زیبایی‌شناسی در حوزه ارزش‌شناسی مطرح می‌شود؛ با بروز پست مدرنیسم و رواج نسبیت در همه حوزه‌ها از جمله ارزش‌شناسی، هنر و زیبایی‌شناسی نیز تحت شعاع قرار گرفته و در دیدگاه رایج جهانی، دیگر هنر نسبتی با اخلاق و ارزش‌ها ندارد. این در حالی است که در نگرش اسلامی، بحث زیبایی، کاملاً ارزشی و اخلاق‌مدارانه است. با رجوع به متن مقدس قرآن، دو مفهوم زیبایی صادق و نیز زیبایی کاذب (برآمده از شبکه مفهومی زیبایی) مطرح می‌شود. می‌توان از این کاربرد قرآنی چنین برداشت کرد که قرآن همان طور که به موقعیت صحیح توجه می‌دهد، ما را از موقعیت خطرناک یا تهدیدآمیز نیز به همان میزان پرهیز می‌دهد.

نکته اصلی که باعث ایجاد تفاوت میان دیدگاه اسلامی و دیدگاه رایج در زمینه مباحث زیبایی‌شناسی می‌شود؛ از متفاوت بودن ملاک و معیار زیبایی در این دو دیدگاه بر می‌خیزد لذا پژوهش حاضر ضمن شناسایی معیار صدق و کذب در زیبایی در نگرش اسلامی، به آسیب‌شناسی جریان زیبایی‌شناسی در دیدگاه رایج جهانی با توجه به آموزه‌های اسلامی پرداخته است. در نگرش اسلامی معیار در تشخیص زیبایی حقیقی از زیبایی کاذب، حقیقت‌نمایی است و برای تمییز این دو نیازمند تقوا هستیم. از آنجا که با توجه به رواج نسبیت چنین نگرش ارزش‌مدارانه نسبت به زیبایی در دیدگاه رایج جهانی مطرح نیست و معیار حقیقت-نمایی وجود ندارد؛ بنابراین مفهوم زیبایی صادق یا کاذب در دیدگاه رایج برخلاف دیدگاه اسلامی وجود نداشته و ملاک و معیاری هم برای آن قابل تعریف نیست.

واژگان کلیدی: آسیب‌شناسی، زیبایی‌شناسی، اسلام، دیدگاه رایج جهانی

۱. کارشناسی ارشد رشته مدیریت آموزشی دانشگاه امام صادق (ع)، e.ghaie7@gmail.com

۲. دانشجوی دکتری فیزیک دانشگاه یزد، raheali.hadi@gmail.com

کارآمدی و اثربخشی موسسات پژوهشی، آموزشی و ترویجی،

الزام محوری پیشرفت است

محمد رضا ارسلان بُد^۱

چکیده

انسان رشد، توسعه و تکامل یافته هم هدف پیشرفت است و هم وسیله پیشرفت می باشد. مهمترین بعد چنین انسانی دانش و آگاهی و به کار برنده آنها است. بنابراین موسساتی که وظیفه تربیت چنین انسانی را دارند باید به صورت کارآمد و اثربخش عمل کنند که برای رسیدن به هدف از امکانات موجود، که محدود هستند، استفاده بهینه صورت گیرد. به این منظور در این مقاله بعضی عوامل مؤثر بر کارآیی و اثربخشی موسسات پژوهشی، آموزشی و ترویجی کشور مورد بحث قرار گرفته است. ایجاد ترکیب بهینه ای از فعالیتهای علمی در بخشهای دولتی، تعاونی و خصوصی می تواند کارآیی و اثربخشی موسسات را به مقدار زیادی بهبود بخشد. مکان (Location)، مقیاس (Scale) و میدان (Scope) بهینه فعالیتهای نیز می تواند تاثیر مهمی بر کارآیی و اثربخشی این گونه موسسات داشته باشد. ایجاد فضای لازم برای جذب سرمایه، به ویژه سرمایه انسانی، به موسسات پژوهشی، آموزشی و ترویجی کشور و همچنین ایجاد فضای لازم برای ایجاد عشق و علاقه به کار، یادگیری و یاددهی، دانش اندوزی و دانش افروزی می تواند کارآیی و اثربخشی آنها را بسیار افزایش دهد. ایجاد وضعیت اشتغال کامل مفید و مولد و فضای بهره ور سالاری و اصلاحات اساسی در محتوای برنامه های آموزشی، پژوهشی و ترویجی می توانند به ایجاد فضاهای لازم کمک مؤثری نمایند. تولید و به کارگیری کارآمد و اثربخش دانش نیاز به فضای مناسب و سازمان بهینه دارد به گونه ای که باعث شوند هر فردی در هر زمان و مکانی و هر نوع سازمانی اعم از دولتی، تعاونی و خصوصی با عشق و علاقه به تولید دانش مولد و به کارگیری آن، که موتور محرکه رشد و توسعه و تکامل می باشد، بپردازد.

واژگان کلیدی: کارآیی و اثربخشی؛ موسسات پژوهشی، آموزشی و ترویجی؛ مکان، مقیاس و میدان بهینه فعالیتهای؛

فضای مناسب؛ سازمان بهینه.

۱. عضو هیئت علمی دانشگاه ارومیه m_ar_sal_anbod@yahoo.com

علم بهتر است یا ثروت؟!

فرشته اسپرایین^۱، حمزه علی نورمحمدی^۲

چکیده

امروزه در اختیار داشتن علم و فناوری و توان بکارگیری از آن به عنوان عامل خلق ثروت و قدرت برای بسیاری از کشورها از جمله ایران یک مزیت بشمار می آید. به سخن دیگر، اگر بخواهیم اقتصاد سالم و سازنده ای داشته باشیم، نیازمند تولید علمی هستیم تا در یک فرآیندی آن را به فناوری تبدیل کنیم زیرا زمانی که علم به هنر و فناوری تبدیل شود قابلیت بهره برداری دارد و مفهوم قابلیت بهره برداری همان ثروت است. از این رو باید پارک های علم و فناوری بعنوان پل های ارتباطی میان دانشگاه ها و صنعت استوار تر عمل کرده و زمینه را برای تجاری سازی علم و تولید ثروت مبتنی بر علم و دانش فراهم سازند. در این راستا در این مقاله سعی شده به بررسی رابطه علم و ثروت در مدل ها و دیدگاه های رهبری بپردازد و آنگاه بیان می کند زمانی جامعه به توسعه اقتصادی دست می یابد که ارتباط بین صنعت و دانشگاه قوی تر و محصول نهایی دانشگاه ها، علم ثروت آفرین باشد.

واژگان کلیدی: علم، فناوری، ثروت، توسعه اقتصادی، پارک های علمی

۱. کارشناسی ارشد علم سنجی دانشگاه شاهد، esparaein@yahoo.com

۲. استادیار دانشگاه شاهد

مهاجرت روستا - شهری و پیامدهای آن با مدل روستا شهری

علیرضا اکبری^۱

چکیده

بررسی های صورت گرفته بر اساس تحقیقات متعدد از طرف جامعه شناسان، اقتصاد دانان و جغرافی دانان نشان می دهد که مهمترین عامل اقدام به مهاجرت مسائل مالی و اقتصادی است که در اثر وجود اختلاف میان درآمد در مناطق روستایی و شهری است. یکی از مهمترین و شاخص ترین الگوها در این زمینه مدل هریس-تودارو می باشد که بخش عمده ای از عوامل و متغیرها موثر بر انگیزه های مهاجرت را توجیه می نماید و می تواند در سیاست های اشتغال و توسعه مناطق روستایی نقش تاثیر گذاری را داشته باشد. مهاجرت که خود نتیجه ی نابرابری های مکانی و بی عدالتی منطقه ای می باشد، به دلیل ویژگی های خاص مهاجران و علل مهاجرتشان پیامدهای منفی متعددی برای شهر ها و روستا ها به دنبال دارد که از جمله آن ظهور و گسترش پدیده ی حاشیه نشینی به خصوص در شهرهای بزرگ و میانه است. از علل گوناگون مهاجرت روستائیان به شهرها می توان به پراکندگی جغرافیایی روستاها، نبود صرفه اقتصادی، تخصصی نبودن کشاورزی، محدودیت اراضی و نبود مدیریت صحیح مسئولان اشاره کرد. و این در حالی است که در بیشتر مواقع روستائیان با مهاجرت به اهداف مورد نظر خود دست نمی یابند. در این تحقیق با استفاده از روش توصیفی و کتابخانه ای و با مدل مهاجرت روستا شهری پیامدهای مهاجرت جوانان روستایی در حوزه های مختلف اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی بررسی شده است.

واژگان کلیدی: مهاجرت، روستا، شهر، جوانان، پیامد ها

۱. کارشناس ارشد جغرافیا و برنامه ریزی شهری دانشگاه تبریز دانشکده جغرافیا و برنامه ریزی، akbarialireza997@yahoo.com

بررسی رابطه باورهای غیر منطقی، انگیزه پیشرفت و رضایت شغلی در مدیران

رده بالا

سعیده ایزدی دهنوی^۱

چکیده

مقدمه: به دلیل بالا بودن انگیزه ی پیشرفت و رضایت شغلی و پایین بودن باورهای غیر منطقی، هر یک می تواند در افزایش بهره وری مدیران رده بالا اثر داشته باشد. این پژوهش با هدف بررسی رابطه ی باورهای غیر منطقی، انگیزه ی پیشرفت و رضایت شغلی در مدیران رده بالا انجام گرفته است.

روش: این پژوهش با استفاده از روش نمونه گیری در دسترس در سال ۹۱-۹۲ روی مدیران رده بالای استان تهران، البرز و اصفهان انجام گردید. پرسشنامه های مورد استفاده، پرسشنامه ی باورهای غیر منطقی جونز^۲ (جونز، ۱۹۶۸)، انگیزه ی پیشرفت (ACMT) (وی پی باهارگاوا^۳، ۱۹۹۴) و رضایت شغلی JDI (اسمیت^۴، کندال^۵، هولین^۶، ۱۹۶۹، ۶) می باشد. به منظور بررسی این سه متغیر از آزمون پیرسون و رگرسیون چند متغیری استفاده شد. داده ها با نرم افزار SPSS ۲۱ تحلیل گردید.

یافته ها: یافته ها نشان می دهد بین میزان رضایت شغلی و باورهای غیر منطقی رابطه معناداری وجود ندارد. همچنین یافته ها نشان می دهد بین انگیزه پیشرفت و رضایت شغلی رابطه منفی معناداری وجود دارد. بین انگیزه پیشرفت و باورهای غیر منطقی نیز رابطه منفی معناداری وجود دارد. همچنین در مدل رگرسیونی حاصل شده متغیرهای نوع شغل و ارتقاء شغلی دارای تاثیر معنی داری بر انگیزه پیشرفت نیستند.

نتایج: بین رضایت شغلی و باورهای غیر منطقی رابطه ی معنی داری وجود ندارد؛ اما بین انگیزه ی پیشرفت و رضایت شغلی و همچنین انگیزه ی پیشرفت و باورهای غیر منطقی رابطه ی همبستگی منفی وجود دارد.

واژگان کلیدی: باورهای غیر منطقی، انگیزه ی پیشرفت، رضایت شغلی، مدیران رده بالا

۱. کارشناسی ارشد روانشناسی بالینی دانشگاه شاهد، saeidehizadi@yahoo.com

۲. Jones

۳. Vi pi bahargava

۴. Smith

۵. Kendall

۶. Hvlyn

آینده پژوهی علم و فناوری جمهوری اسلامی ایران در افق ۱۴۰۴

میثم بلباسی^۱، طاهر حسن پور^۲، شهرام اسفندیار^۳

چکیده

علم و فناوری، یکی از مسائل اصلی مورد توجه در سند چشم‌انداز است، به طوری که در این سند آمده است که در افق ۱۴۰۴: «ایران کشوری است برخوردار از دانش پیشرفته، دست یافته به جایگاه اول اقتصادی، علمی و فناوری در سطح منطقه آسیای جنوب غربی با تأکید بر جنبش نرم‌افزاری و تولید علم، رشد پرشتاب و مستمر اقتصادی، ارتقاء نسبی سطح درآمد سرانه و رسیدن به اشتغال کامل.» از آنجا که سند چشم‌انداز بیست ساله ج.ا.ایران، ترسیم آینده‌ای مطلوب در دنیایی پر از تحول و دگرگونی است، لذا به‌کارگیری روش‌های آینده‌پژوهی در طراحی نقشه راه و اتخاذ تصمیم‌های مناسب برای تحقق آن اهمیتی ویژه دارد تا هم اهداف سند چشم‌انداز عینی بشوند و هم گام‌های بعدی از تحقق سند چشم‌انداز به راحتی شناسایی و معرفی گردند. با این تفاسیر، سؤال اصلی مقاله حاضر این است که در آینده، روند و جایگاه علم و فناوری ایران در افق ۱۴۰۴ در منطقه چگونه است؟ برای پاسخ به سؤال مقاله از روش سناریونویسی بهره گرفته می‌شود. بدین صورت که با بررسی پنج هدف ناظر بر سامانه علم و فناوری کشور که عبارتند از: توسعه علمی، توسعه فناوری، تولید ثروت، ایجاد رفاه و سعادت، و الهام‌بخشی و فرهنگ‌سازی و بررسی شاخص‌های مؤثر بر آن‌ها؛ سه سناریوی ۱- رشد و توسعه شتابان علم و فناوری و رسیدن به اهداف سند چشم‌انداز یعنی جایگاه اول علم و فناوری منطقه، ۲- ادامه روند کنونی و میانه در علم و فناوری و کسب جایگاه دومی یا سومی در منطقه، ۳- کاهش رشد و توسعه علم و فناوری و نزول شدید جایگاه علمی و فناوری ایران در منطقه؛ مورد بررسی قرار می‌گیرد. دستاوردهای پژوهش، نشان از این دارد که با توجه به آمارهای آموزشی، علمی، پژوهشی، تولیدات فناورانه و رشد مداوم و روزافزون شاخص‌های علم و فناوری کشور و دستیابی به اهداف بنیادین، برنامه علم و فناوری ایران در افق ۱۴۰۴ به جایگاه اول اقتصادی، علمی و فناوری در سطح منطقه آسیای جنوب غربی با تأکید بر جنبش نرم‌افزاری و تولید علم می‌رسد.

واژگان کلیدی: آینده‌پژوهی، سند چشم‌انداز، علم و فناوری، تجاری‌سازی، ایران.

۱. کارشناسی‌ارشد علوم سیاسی دانشگاه مازندران، Belbasi.Meisam@yahoo.com

۲. کارشناسی‌ارشد علوم سیاسی دانشگاه مازندران، Hassanpoor_Taher@yahoo.com

۳. کارشناسی‌ارشد علوم سیاسی دانشگاه مازندران، Shahram_Esfandiyari@yahoo.com

ضرورت ها و نیازهای استفاده از شبکه اجتماعی دانش بنیان

در نوآوری، شکوفایی علوم و فناوری و تولید ملی

امیر بهبودی^۱، زهرا بهبودی^۲

چکیده

یکی از مولفه های اصلی رشد در امر اقتصاد، انباشت سرمایه های انسانی است. انباشت سرمایه انسانی به معنای افزایش آمار نیروی آموزش دیده به لحاظ تئوری و عملی می باشد. مهمتر اینکه ارزش نیروی انسانی زمانی محقق می شود که چرخه اقتصاد زمینه های جذب آن را داشته باشد و دانش نیروی انسانی مرتبط با فعالیت های تولیدی صورت گیرد. در غیر این صورت آموزش نیروهای انسانی در مواردی که زمینه فعالیت آنها در کشور وجود نداشته باشد، امری بیهوده و هزینه آور است. هدف از این نوشتار مطالعه و بررسی در راستای تبیین نقش شبکه های اجتماعی مجازی در عرصه تولید ملی است، که نخست به طرح موضوع، تعاریفی از دانش، خلاقیت و نوآوری و پارک علم و فناوری پرداخته، سپس به بیان ضرورت طراحی و ایجاد شبکه مجازی که به عنوان پل ارتباطی میان دانشگاهیان و پارک های علم و فناوری باشد می پردازد. شبکه اجتماعی نظامندی که با رایج ایده ها و نوآوری دانشجویان کشور به پارک های علم و فناوری و اشتراک ایده ها در بین افراد، آفرینش ایده های ناب و نوآوری های ارزشمند را برای پیشبرد اهداف کشور در پیمودن نقشه راه رقم می زند. شبکه ارتباطاتی که دانشجویان خلاق و نوآور را با سازمان ها و نهادهای دولتی و سرمایه گذار نزدیک میکند. جایی که تبادل نظرات و افکار متفکران صورت میگیرد. سرمایه های دانش کشور به جریان در می آید، مسیر خود را یافته و دریای بیکرانی از نظرهای خلاقانه و مبتکرانه شکل میگیرد. ایده ها که شکل می گیرند، رشد می یابند و اجرا می گردند.

واژگان کلیدی: دانش، نوآوری، شبکه های اجتماعی، تولید ملی، پارک علم و فناوری

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد مدیریت صنعتی، دانشگاه علامه طباطبایی، Behboodi921@atu.ac.ir

۲. دانشجوی کارشناسی مدیریت بازرگانی، دانشگاه زنجان

کم آبیاری ناقص ریشه روشی برای مقابله با بحران

رسول پردل نوقابی^۱، سمیرا احمدی اردکانی^۲، شیما تاج آبادی^۳، حسین کریمی سه قلعه^۴

چکیده

مشکلات منابع آب به صورت مشخص قابل مشاهده است. با توجه به آمارهای موسسه بین المللی آبدر سال ۲۰۲۵، ۴۵ کشور با کمبود آب مواجه خواهند شد و ایران نیز جزء این ۴۵ کشور است و با یک بررسی ساده میتوان به این مساله رسید که کشور در حال حاضر نیز دچار بحران کمبود آب است. همراه شدن این مساله با افزایش جمعیت ما را به این وادار میکند که به فکر افزایش سطح زیر کشت خود باشیم. مساله مهم در افزایش سطح زیر کشت نبود آب است. در این مقاله نظر بر این است که یک برنامه مدون برای افزایش سطح زیر کشت ارائه دهیم. این برنامه مدون کم آبیاری می باشد. کم آبیاری به روش های زیادی انجام می شود، انجام کم آبیاری به روش عادی باعث کاهش معنادار اجزای عملکرد خواهد شد، در این مقاله ما بیشتر به دنبال معرفی روش جدیدی در کم آبیاری هستیم. این روش کم آبیاری ناقص ریشه است که در آن به صورت متناوب دو طرف ریشه گیاه را مورد تنش قرار می دهیم. این روش باعث می شود تا علاوه بر این که عملکرد به صورت معنادار کاهش نیابد، کیفیت محصول انجام شده بالا رود.

واژگان کلیدی: بحران، کم آبیاری، کم آبیاری ناقص ریشه، عملکرد

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد، آبیاری و زهکشی، دانشگاه فردوسی مشهد rasoolpordel@yahoo.com

۲. دانشجوی کارشناسی ارشد، مدیریت منابع آب، دانشگاه فردوسی مشهد s.ahmadi9010@yahoo.com

۳. دانشجوی کارشناسی ارشد، مدیریت منابع آب، دانشگاه فردوسی مشهد tajabadi.sh.1991@gmail.com

۴. دانشجوی کارشناسی ارشد، آبیاری و زهکشی، دانشگاه فردوسی مشهد h_karimi69@yahoo.com

استخر خورشیدی با شیب نمک (Solar Pond with Salinity Gradient)

علی پنجمیر^۱، الهام دوست محمدی^۲

چکیده

از سال ۱۹۶۰ که قیمت سوخت های فسیلی افزایش ناگهانی و چشمگیری به خود دید ، برخی از کشورهای توسعه یافته شروع به توسعه ی برنامه هایی به منظور استفاده از انرژی های نو و تجدید پذیر کردند . یکی از مهمترین منابع انرژی تجدید پذیر ، انرژی حاصل از تابش خورشید است. برای به دام انداختن این انرژی راه های متفاوتی پیشنهاد شد ، اما یکی از کم هزینه ترین این راه ها استفاده از استخرهای خورشیدی یا حوضچه های خورشیدی است . استخر خورشیدی به مفهوم کلی یکی جمع کننده ی انرژی خورشیدی در مقیاس بزرگ برای فراهم کردن انرژی گرمایی و به تبع آن انرژی الکتریسیته می باشد . استخر خورشیدی در عمل این فرآیند را با توجه به ضریب شکست نور در محیطهای غلیظ نسبت به محیطهای رقیق به سرانجام می رساند و عاملی که منجر به این فرآیند می شود ، نمک است.

استخر خورشیدی می تواند به طور تاثیرگذاری جایگزین سوخت های فسیلی در صنایع شود . این استخرها می توانند به منظور پردازش گرما ، مبرد ، تولید و فرآوری و تصفیه نمک ، آبی پروری ، ... و از همه مهمتر تولید جریان برق بهره برداری و عملیاتی شوند.

واژگان کلیدی: استخر خورشیدی ، حوضچه خورشیدی ، انرژی های تجدیدپذیر ، گرادیان نمک

۱ . دانشجوی دانشکده فیزیک دانشگاه سمنان، Ali.panjmir@yahoo.com

۲ . دانشجوی دانشکده علوم پزشکی دانشگاه سمنان، Elhamdo92@gmail.com

بررسی موانع تحول در علوم انسانی

مهدی خوش اخلاق^۱

چکیده

پس از دوران رنسانس در اروپا، علوم طبیعی دستخوش تغییر و تحولات بسیار عمیقی گردید، به طوری که اثبات گرایی و تجربه گرایی شاخصه اصلی این علوم قرار گرفت و البته به دلیل پیشرفت های علمی ای که در این جهت به دست آورد، اندیشمندان علوم انسانی نیز برای کسب اعتبار ناچاراً اقدام به پذیرش این اصول نمودند که نتیجه ی آن نگاه های اومانستی بر انسان و قطع ارتباط وی با خداوند، ماوراءالطبیعه و در نتیجه تک بعدی انگاشتن وی گردید. در ایران نیز زمانی که دانشگاه به سبک نوین تأسیس گردید، در غرب عمری بیش از چهارصد سال داشت و در این مواجهه با عصر جدید، فرصتی برای اندیشیدن در مبانی معرفتی علوم انسانی وجود نداشت؛ البته پس از پیروزی انقلاب اسلامی ایده ی توسعه ی این علوم بر اساس معیارها و موازین اسلامی مطرح گردید و تا به امروز هم ایده ی علوم انسانی اسلامی همواره در مراکز آکادمیک به عنوان یک دغدغه ی بارز در ذهن اندیشمندان و محققین مطرح بوده است. در این مقاله سعی شده تا با استفاده از روش تحلیلی و توصیفی، در خصوص کاربردی کردن علوم انسانی اسلامی و در راستای تمدن سازی اسلامی به واکاوی چهار مورد از موانعی که در طول سی سال گذشته در رسیدن به اهداف عالی این طرح در کشورمان وجود داشته است، پرداخته شود و راه حلهایی برای برون رفت از این مشکلات پیشنهاد شود. این موانع عبارتند از: ۱- فقدان مطالعات تاریخی ۲- مشکلات مالی در امر پژوهش ۳- عدم اعتماد به نفس ۴- فقدان تیم های بین رشته ای.

واژگان کلیدی: موانع تحول در علوم انسانی اسلامی، تمدن اسلامی، فقدان مطالعات تاریخی، مشکلات مالی در امر

پژوهش ، عدم اعتماد به نفس ، فقدان تیم های بین رشته ای

۱ . دانشجوی کارشناسی ارشد اقتصاد دانشگاه بوعلی سینا ، همدان Me.khoshakhlagh@gmail.com

طرح جایگاه دانش بومی / محلی در الگوی بومی توسعه (توسعه محلی)

ولی اله رستمعلی زاده^۱

چکیده

این مقاله امکان طرح «جایگاه دانش بومی/محلی در الگوی بومی توسعه» را به بحث می‌کشد. هدف ابتدایی این مقاله طرح دانش در دو بعد از توسعه یعنی "روش و راهبرد توسعه" و دیگری طرح مسئله خود "توسعه" است. این تقسیم‌بندی از این جهت اهمیت دارد که مفهوم و اهداف توسعه زمانی مورد قبول است و راه و الگوی رسیدن به آن مورد مذاقه قرار می‌گیرد. مسئله دوم اما مربوط به خود توسعه، سبک توسعه، تعریف از آن و اهداف و ارزش‌های آن است. اینکه آیا خود توسعه را هم می‌توان تعریف و شکل‌بندی کرد؟ هدف دیگر مقاله این است که آیا می‌توان از دانش بومی در روش و راهبرد توسعه و در صورت امکان از الگوی بومی توسعه صحبت کرد و اینکه کدام دانش و با چه روش‌شناسی و معرفت‌شناسی می‌تواند به الگویی از توسعه دست یابد و نهایتاً اینکه تکلیف خود توسعه چه می‌شود. در اینجا تلاش شده است که به تفکیک دانش جهانی (رسمی) و دانش بومی و مولفه‌های هر کدام پرداخته شود. همچنین ارتباطات میان توسعه متعارف و گفتمان توسعه با دانش رسمی باز شود. با توجه به فرصت‌ها و چالش‌های موجود، می‌توان از دانش بومی در طرح توسعه بومی – محلی در اشکال الگو، روش و راهبرد توسعه بصورت روشن (در یک منطقه محدود بخصوص توسعه روستایی) و در تعریف خود توسعه با تردیدهایی مدد جست.

واژگان کلیدی: دانش بومی، دانش رسمی (جهانی)، توسعه، توسعه بومی (محلی).

۱. دکتری جامعه‌شناسی توسعه و عضو هیات علمی موسسه مطالعات و مدیریت جامع و تخصصی جمعیت کشور، v.rostamalizadeh@gmail.com

نگارش علمی یا نگارش قابل فهم؟: آسیب شناسی نگارش علمی (تولید علم)

و ترویج علم^۱ و ارائه راهکارها

سمیه سه ترکی مقدم اصفهانی^۲، سمیرا اسماعیلی^۳

چکیده

یکی از مسائل قابل توجه در ارتباط جامعه علمی با مخاطبان خود زبان نگارش است. از آن جایی که پژوهشگران و محققان در حیطه تخصصی و حرفه ای خود دارای زبان نگارش علمی واحدی هستند این مسئله مطرح می شود که تا چه حد طیف وسیعی از مخاطبان و ذینفعان به غیر از جامعه علمی هم رشته در دستیابی و یا آگاهی از یافته های علمی مد نظر قرار گرفته می شود. همچنین تا چه حد زبان نوشته های علمی، یافته ها و دستاوردها به زبان مخاطبان نزدیک است. از جمله آسیب های نگارش علمی، شکاف ارتباطی میان جامعه علمی و مخاطبان خود در گروه های مختلف چه متخصصان و چه حتی مدیران صنعت و برنامه ریزان است که همین مسئله باعث شده است بسیاری از یافته ها و دستاوردهای علمی دیده نشود و این خلاء در نشر علم دیده شود که برای ترویج یافته ها برای عموم ارزش کمتری از سوی پژوهشگران و دانشمندان صورت گیرد، تحقیق حاضر بر آن است تا با مطالعه و بررسی متون و منابع اطلاعاتی موجود، به بررسی آسیب های موجود در ارتباط با شیوه نگارش علمی و ترویج علم پرداخته و همچنین؛ راهکارهایی در این زمینه ارائه دهد.

واژگان کلیدی: نگارش علمی، ترویج علم، آسیب شناسی، علم و جامعه، ارتباط علمی

۱. Science Popularization

۲. سمیه سه ترکی مقدم اصفهانی، دانشجوی کارشناسی ارشد علم اطلاعات و دانش شناسی، دانشگاه شاهد s.moghadam1391@gmail.com

۳. سمیرا اسماعیلی، دانشجوی کارشناسی ارشد علم اطلاعات و دانش شناسی، دانشگاه شاهد esmaeily\ samira@gmail.com

بررسی و اولویت‌بندی راه‌کارهای ارتباط صنعت و دانشگاه

مرصاد شجاعی^۱، سید کمال سادات حسینی^۲

چکیده

ارتباط دو نهاد دانشگاه و صنعت از ضروری‌ترین مناسبات هر جامعه‌ای است که به رشد و شکوفایی این دو نهاد و نیز ارتقاء و بهبود شرایط جامعه یاری می‌رساند. هدف پژوهش حاضر، شناسایی راه‌کارهای ارتباط صنعت و دانشگاه در مؤسسات دانشگاهی و دیگر مراکز آموزش عالی و صنایع جمهوری اسلامی ایران است. مطالعه حاضر به روش تحلیلی و اسنادی و با هدف بررسی راه‌کارها و معضلات ارتباط صنعت و دانشگاه در کشور نگارش شده‌است. ابزار گردآوری اطلاعات، طرح‌های پژوهشی و مطالعات انجام شده در این زمینه می‌باشد. یافته‌های پژوهش حاضر حاکی از آن است که متأسفانه در کشور ما با وجود این که دغدغه رابطه این دو نهاد همیشه مطرح بوده است، تاکنون ارتباط پویا و موثری، بین صنعت و دانشگاه برقرار نشده‌است. با توجه به نتایج مطالعات انجام شده در کشور، به دلیل نبود یک نظام جامع در دستگاه‌های دولتی، سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی‌ها در سطح کلان به گونه‌ای نبوده است که دانشگاه و صنعت نقش واقعی خود را در اجرای برنامه‌های توسعه ملی ایفا کنند. لذا برنامه‌ریزی از ابتدا و تجدید ساختار در این زمینه ضروری است. نتایج مطالعه حاضر، کاربردی کردن تحقیقات دانشگاهی و حمایت صنایع از این تحقیقات در کنار ایجاد شرایط لازم و جاذب جهت اشتغال به کار فارغ‌التحصیلان دانشگاهی در صنعت را پیشنهاد می‌نماید. همچنین نقش حیاتی دولت در برقراری ارتباط بین این دو حوزه، از طریق حمایت‌های مادی و غیرمادی و ایجاد شرکت‌های واسط مرکب از دولت، دانشگاه و صنعت، در راستای شناخت و هدایت بخش صنعت به دانشگاه‌ها و مراکز تحقیقاتی به وضوح به چشم می‌خورد.

واژگان کلیدی: صنعت، دانشگاه، راهکارهای توسعه

۱. دانشجوی کارشناسی مهندسی مکانیک، دانشگاه جیرفت، mersad.shojaie@yahoo.com

۲. دانشجوی کارشناسی مهندسی مکانیک ماشین‌آلات کشاورزی، دانشگاه جیرفت، kamalsadathosainy@yahoo.com

نگاه اجمالی به پایان نامه «بررسی ریاضیات قومی اسلامی - ایرانی

و قابلیت‌های آن در آموزش ریاضی»

علیرضا ضیاء توحیدی^۱

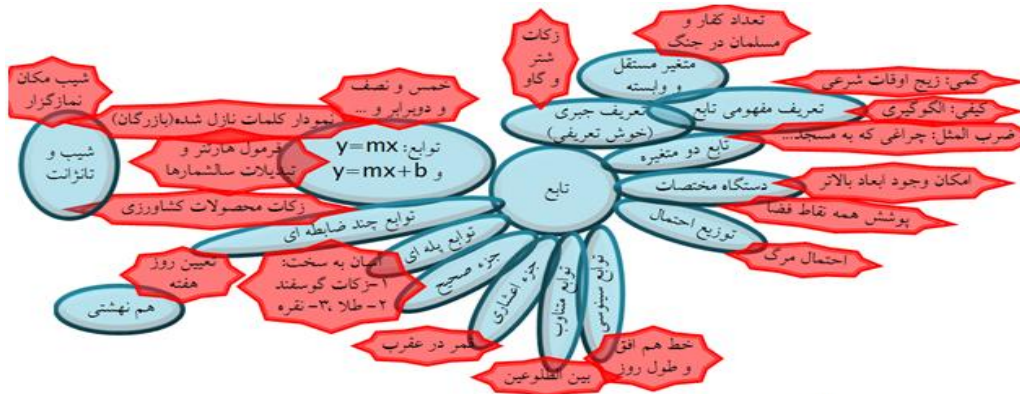
اصطلاح ریاضیات قومی، برای توصیف روش‌های ریاضی گروه‌های فرهنگی قابل شناسایی ابداع شد و به خصوص، گاهی برای اجتماعات بومی در مقیاس کوچک نیز استفاده می‌شود. اما در یک مفهوم وسیع‌تر، پسوند قومی بر هر گروه از جمله انجمن‌های ملی، اجتماعات کارگری، فرقه‌های مذهبی، طبقات پیشه‌وری و غیره، اشاره دارد و شامل اعمال ریاضی، نظام‌های نمادین، طرح‌های فضایی، تکنیک‌های کاربردی، ساخت روش‌های محاسباتی، اندازه‌گیری زمان و فضا، روش‌های خاص استدلال و استنتاج و سایر فعالیت‌های شناختی و بنیادی است که می‌توانند تفسیری برای معرفی رسمی ریاضی باشند (کرمیان، ۱۳۸۳). حال اگر فرهنگ اسلامی جامعه‌ی ایرانی، قسمتی از فرهنگ قومی و بومی، در نظر گرفته شود، ریاضیات اسلامی در واقع به آن قسمتی از ریاضیات قومی گفته خواهد شد که ناظر به فرهنگ دینی و اسلامی جامعه باشد. با این تعریف تاریخ ریاضیات اسلامی فقط بخشی از ریاضیات اسلامی خواهد بود.

اگر چه یکی از ویژگی‌های ریاضیات قومی این است که در محیط‌هایی نظیر خانواده و دوستان شکل می‌گیرد (یادگیری غیر رسمی)، اما بازگویی آن در مدرسه با هدف تدقیق و بهسازی ریاضیات قومی برای خود آن‌ها و همچنین استفاده از آن به منظور بهتر فهمیدن ریاضیات مدرسه‌ای کاملاً مفید است. همچنین دقیق شدن این ریاضیات در کلاس‌های درسی نزد معلم متخصص موجب خواهد شد تا دانش‌آموزان همان نکات را در جمع‌های غیر رسمی بیان کنند و یادگیری‌های غیر رسمی نیز ارتقا پیدا کند تا بار بیشتری از دوش معلمان در جریان آموزش‌های رسمی بردارد. بدیهی است ارتقای ریاضیات قومی اگر با روشهایی که پیش از آن به کار رفته است انجام شود، در گسترش و عمومی شدن آن نقش بهتری خواهد داشت. به عنوان مثال مسلمانان برای بیان حداکثر شیب مجاز برای مکان نمازگزار از ۴ انگشت اختلاف ارتفاع داشتن سجده گاه نسبت به سر انگشتان پا استفاده می‌کنند. در این پایان نامه پیشنهاد شده است که برای مقدار مایل بودن قبله در هر مکان با محاسبه تانژانت زاویه انحراف از انحراف چند انگشتی و

۱. کارشناس ارشد آموزش و پرورش، tohidi@mailfa.com

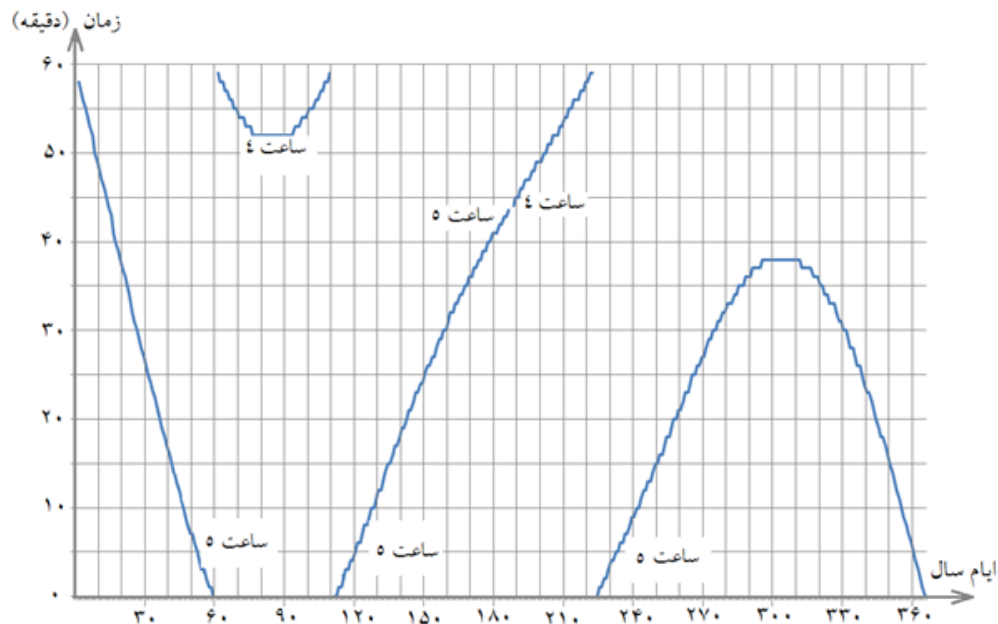
یا چند وجبی سخن برود. البته بررسی تمام مواردی که در این پایان نامه آمده است خارج از ظرفیت این نوشتار است اما به چند مورد آن اشاره می شود.

یکی از نتایج این تحقیق، اتصال موارد نزدیک به هم در موضوعات مختلف ریاضی است که می تواند مبنای طراحی برنامه درسی کتب ریاضی با رویکرد تدریس ریاضیات قومی قرار گیرد. (شکل ۱)

شکل ۱ - طرحواره و نقشه مفهومی ریاضیات اسلامی مرتبط با توابع

چند مورد از بررسی ریاضیات قومی: پژوهشگر ریشه‌ی استفاده از جداول اوقات شرعی را مفاهیم نجومی «ازیاج» یا «زیجات» می داند و پیشنهاد می دهد با توجه به این که هر زیج نشان دهنده‌ی یک تابع است، این اوقات روی نموداری نظیر شکل ۲ ترسیم شود در این صورت علاوه بر نمایش فشرده‌تر و نمایش تغییرات افقی‌های شرعی در مدت چند روز، کودکان با مفهوم تابع بصورت کاربردی آشنا خواهند شد.

شکل ۱- نمونه ای از نمودار تغییرات اوقات شرعی (اذان صبح)، این نمودار می تواند جایگزین جداول طولانی شود.

پژوهشگر یکی از ایرادهای ریاضیات قومی جامعه را استفاده نکردن از عبارتهای جبری و ساده نکردن الگوریتم می داند به عنوان مثال در اکثر کتب و وبلاگها برای محاسبه قمر در عقرب بودن الگوریتم زیر را بیان کرده اند: روز قمری را در عدد ۱۲,۲ ضرب و حاصل آن با روز شمسی جمع شود.

حاصل جمع را بر عدد ۳۰ تقسیم، و حاصل تقسیم با عدد برج شمسی جمع شود.

اگر عدد بدست آمده بیشتر از ۱۲ باشد، ۱۲ واحد نیز کم شود.

در حالی که اگر روز و ماه سال شمسی را به ترتیب d و m ، روز ماه قمری g و عدد صورت فلکی h در نظر گرفته شود الگوریتم بصورت زیر خلاصه می شود:

(علامت « $\equiv (\text{mod } 12)$ » نوعی تعمیم تساوی پیمانهای اعداد صحیح برای اعداد حقیقی است و اگر مقدار آن بین ۸ تا ۹ باشد نشان دهندهی قمر در عقرب بودن است.)

الگوریتم ساده تر قمر در عقرب «روز قمری دو برابر، تقسیم بر پنج، با عدد برج جمع، و حاصل به عدد صحیح بالاتر گرد شود.» نیز می تواند به فرمول $[0.4g + m]$ تبدیل شود که براحتی به ذهن سپرده می شود.

همچنین پژوهشگر این ایراد (استفاده نکردن از عبارات جبری) در درس تاریخ شناسی (کتاب پیش دانشگاهی رشته علوم انسانی) نیز مشاهده کرده است. این کتاب برای تبدیل تاریخها ضمن آنکه استفاده از فرمول ریاضی وار: «قمری $\times \frac{32}{33} + 622 =$ میلادی»، معروف به فرمول هارتنر را با چند مثال توضیح داده است، اما در تبدیل سال هجری قمری به هجری شمسی، الگوریتم زیر را (بدون توضیح علت) ارائه داده است. پژوهشگر علاوه بر توضیح علت، در پایان الگوریتم، فرمول آن را بدست آورده است:

الگوریتم معرفی شده برای تبدیل هجری قمری به شمسی:	علت: (سال قمری با شمسی ۱۱ روز اختلاف دارد).	تعبیر جبری الگوریتم: (Q سال قمری است)
ضرب سال هجری قمری در ۱۱.	محاسبه تعداد روزهای جلو افتاده.	
تقسیم آن بر ۳۶۵.	محاسبه تعداد سالهایی که قمری از هجری جلو افتاده.	
کم کردن از سال قمری.	بدست آمدن هجری شمسی.	

یعنی این رابطه بصورت $\frac{\text{شمسی}}{۳۵۴} = \frac{\text{قمری}}{۳۶۵}$ می‌باشد، که به یادسپاری آن راحت‌تر است. البته با تقریب خوبی می‌توان آن را به صورت

$\frac{\text{شمسی}}{۳۳} = \frac{\text{قمری}}{۳۳}$ نوشت. زیرا فاصله این دو نسبت کمتر از یک پنج هزارم است. این فرمول اگرچه در فرمول هارتر مستتر است ولی

نویسندگان کتب احتمالا بخاطر بی‌اطلاعی به آن اشاره نمودند. پژوهشگر یکپارچه عمل نکردن در تبدیل سالشمارها را دلیلی بر این مدعا می‌داند.

پژوهشگر به نقل از آیت‌الله مصباح یزدی (۱۳۸۸)، در مورد تربیت بیان می‌کند قرار دادن دین در عرض ابعاد دیگر، نادرست است و نه تنها خدمت به دین نیست، بلکه تخریب دین و خدمت به سکولاریسم است. ایشان تربیت دینی را در عرض و هم‌ردیف سایر دروس دیگر نمی‌داند بلکه آن را برآیندی از بخش‌های مختلف می‌دانند.

آسیب شناسی پیشرفت علم ، فناوری و نوآوری در ایران

سعید عبادی شکرالهی^۱ ، امید همائی^۲ ، اسماعیل صدیقی^۳

چکیده

زندگی پیچیده امروزی هر لحظه در حال تحول و نو شدن است و جامعه انسانی برای زنده ماندن و گریز از مرگ و ایستایی به تحول و نو آوری نیاز دارد. امروزه توسعه جوامع نیازمند پژوهش و مطالعه در همه ی زمینه های علمی است و نهادهای آموزشی همانند سایر نهادها نیز برای توسعه خود نیاز به پژوهش و تحقیقات دارند. متأسفانه در کشور ما نهادهای آموزشی به نقش اصلی خود نمی پردازند مثلاً آموزش عالی که متولی تحقیق و پژوهش در کشور است فقط به نقش آموزشی خود بسنده کرده است و همین امر باعث دور ماندن از نوآوری و خلاقیت می شود. علم پژوهش در کشور ما سابقه ای دیرینه دارد اما در طی سالیان گذشته علما ، دانشمندان و روشنفکران کشور ما نتوانستند فضای لازم را برای رشد پیدا کنند و حتی اگر حرکتی انجام می دادند با بن بست روبرو می شدند که در نهایت به مهاجرت و فرار این نخبگان به سایر ممالک می انجامید. تلاش برای رفع فاصله بین پیشرفت های علمی جهان سوم و کشورهای توسعه یافته، موضوعی است که باید مد نظر همه ی مسئولان قرار گیرد و این امر جز با رفع نقایص در زیر مجموعه های آموزشی به ویژه دانشگاه ها و آموزش و پرورش میسر نمی گردد. در این مقاله سعی شده تا مشکلات و آسیب های نهادهای آموزش بررسی شود و راه کارهایی برای حل آن ها پیشنهاد گردیده است.

واژگان کلیدی: نوآوری ، علم پژوهش ، آموزش عالی

۱. دانشجوی رشته مکانیزاسیون کشاورزی، مرکز آموزش عالی امام خمینی کرج، azaran37@gmail.com

۲. دانشجوی رشته شیمی کاربردی، دانشگاه صوفیان (تبریز)، azaran028@gmail.com

۳. دانشجوی رشته مکانیزاسیون کشاورزی، مرکز آموزش عالی امام خمینی کرج، sedighiesmail@yahoo.com

استفاده از روبات‌های سونوگراف راه دور برای استفاده در مناطق محروم

علیرضا عباسی مشایی^۱، فرشید نجفی^۲

چکیده

کمک رسانی به مناطق محروم همواره جزو موارد بسیار مهم در امور مختلف به خصوص بهداشت بوده است. استفاده از نیروهای جایگزین انسان یکی از راه‌های بسیار خوب و مفید در این زمینه بوده که در بسیاری از کشورهای دنیا به کار گرفته شده است. یکی از این موارد، سونوگرافی می‌باشد. براساس تحقیق‌های به عمل آمده یکی از راه‌های مفید نصب این روبات‌های سونوگراف راه دور در آمبولانس‌ها می‌باشد. به گونه‌ای که این آمبولانس‌ها در هر روز به چند ده یا روستا فرستاده شود و یک پزشک در یک مکان مشخص و متمرکز این روبات‌ها را کنترل می‌کند. کاربرد مهم دیگر این طرح در جنگ یا اتفاقات این گونه است، که نیاز به دسترسی سریع مجروح به پزشک می‌باشد. با این کار با حداقل هزینه می‌توان تمامی مناطق محروم را با حداکثر سرعت دارای امکانات مختلفی از جمله سونوگرافی کرد. براساس برآورد انجام شده کاهش هزینه‌های ناشی از این طرح- که شامل مواردی مانند عدم نیاز به ساخت مکانی برای انجام سونوگرافی، به کارگیری تنها یک پزشک برای هر مکان، به کارگیری پرسنل مانند منشی، برای هر مکان می‌باشد- تا یک بیستم هزینه عادی برای ایجاد امکان سونوگرافی در هر منطقه است.

واژگان کلیدی: روبات، سونوگرافی، سیستم راه دور

۱. کارشناسی ارشد مهندسی مکانیک دانشگاه تهران، al.abbasi@ut.ac.ir

۲. استادیار مهندسی مکانیک دانشگاه تهران، farshid_najafi@ut.ac.ir

اصول اخلاقی در تولید علم و دانش

فریدون عبدی^۱

چکیده

دانش پژوهی و تولید علم و دانش زمینه ساز پیشرفت و پیشتازی در عرصه‌های مختلف است و همچنین محور برتری، عامل قدرت و اقتدار، مانع آسیب و آفت‌ها و بهترین هدایتگر به سمت موفقیت و سعادت جامعه می‌باشد و جزء مسائل مهمی است که بکارگیری اصول اخلاقی در آن، اساس همه خوبی‌هاست. در واقع یکی از عوامل اصلی در بررسی مسائل مربوط به علم و دانش در عصر حاضر، توجه جدی به جایگاه اخلاق و بکارگیری اصول اخلاقی در تولیدات علم و دانش، مشارکت‌کنندگان در فعالیت‌های پژوهشی و مسئولیت‌های پژوهشگران در جامعه و مصرف‌کنندگان نتایج پژوهشی و به طور کلی در پیشرفت جوامع است. لذا این مقاله با هدف بررسی اصول اخلاقی در تولید علم و دانش، صورت گرفته است که از نظر هدف کاربردی و از نظر نحوه گردآوری داده‌ها، توصیفی است و برای گردآوری اطلاعات از منابع کتابخانه‌ای استفاده شده است. نتایج نشان می‌دهد که رعایت اصول اخلاقی در تولید دانش و فعالیت‌های تحقیقاتی حائز اهمیت فراوان بوده و نقش اساسی در سیر مراحل رشد واقعی دانش و همچنین هدایت جوامع به سمت موفقیت و سعادت دارد. بنابراین مهم‌ترین رفتاری که از تولیدکنندگان علم و دانش به خصوص محقق جامعه اسلامی انتظار می‌رود آن است که با بهره‌گیری از آموزه‌های اسلامی و با رجوع به معارف اسلامی، بکارگیری اصول اخلاقی را در تولید علم و دانش مورد تأکید قرار داده تا به اهداف واقعی در عرصه دست پیدا کنند.

واژگان کلیدی: اصول اخلاقی، تولید، علم، دانش

^۱ پژوهشگر و عضو هیئت علمی دانشگاه امام علی (ع) و دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه آزاد، Abdifridon135@yahoo.com

نسبت بنیان های فرهنگی اجتماعی گفتمان با الگوی اسلامی ایرانی

با تأکید بر نقش علوم انسانی

ایمان عرفان منش^۱

چکیده

شکل گیری جامعه و تمدن اسلامی ایرانی نیازمند گفتمانی است که با استعانت از مبانی معرفتی، اقدام به الگوسازی از نهادهای بنیادین جامعه نماید. بر این اساس، هر گفتمان دارای دو کفایت نظری و تجربی بوده که الگوسازی از نهادهای بنیادین جامعه یعنی سیاست، اقتصاد، تعلیم و تربیت و خانواده نمایانگر کفایت تجربی گفتمان خواهد بود. پس از انقلاب اسلامی ایران با تقویت تدریجی بُعد نظری گفتمان اسلامی ایرانی، قدرت گفتمان های دوگانه ی جهان یعنی شرق و غرب و شاکله ی الگوهای عینی آن ها تضعیف شده و رو به افول گذاشته است. از این رو، شایسته است تا گفتمان انقلاب اسلامی با تسریع در تدوین مبانی فرهنگی اجتماعی خود، زمینه ی تجلی عینی گفتمان در قالب الگوهایی منسجم از نهادهای بنیادین جامعه را فراهم آورد. جایگاه علوم انسانی، فراهم آوردن مبادی معرفتی و نظری گفتمان و استخراج الگوها می باشد. با کنار هم قرار گرفتن خُرده الگوهای سیاست، اقتصاد، تعلیم و تربیت و خانواده، الگوی کلان پیشرفت جامعه نمایان خواهد شد.

واژگان کلیدی: مبانی فرهنگی اجتماعی، بینش هنجاری، گفتمان اسلامی ایرانی، کفایت نظری، کفایت تجربی، الگو،

علوم انسانی

۱. دانشجوی دکترای تخصصی جامعه شناسی فرهنگی دانشگاه تهران. iman.erfanmanesh@gmail.com

نقش فناوری اطلاعات و ارتباطات در توسعه پایدار روستایی ایران

الناز غنیمت^۱

چکیده

در سال های اخیر در کشورهای در حال توسعه، توسعه روستایی به عنوان رویکردی غالب در فرآیند توسعه ملی پذیرفته شده است. نتایج حاصل از پیاده سازی الگوهای توسعه ای در اکثر کشورهای در حال توسعه نشان می دهد که سرعت گسترش و پیشرفت مناطق شهری نسبت به مناطق روستایی بالاتر است؛ به طوری که نه تنها در مناطق روستایی فاصله ای چشمگیر در زمینه سرمایه گذاری و تولید به چشم می خورد، بلکه این مناطق از حیث مسائل فرهنگی و اجتماعی نظیر آموزش، امنیت اجتماعی، بهداشت و سلامت که همه جزء پیش شرط های توسعه انسانی هستند نیز دارای عقب ماندگی های نسبت به مناطق شهری هستند. بررسی الگوهای توسعه در کشورهای ترکیه، چین، هند و کره جنوبی نشان می دهد که توسعه اقتصاد روستایی، می تواند افزایش نرخ رشد اقتصاد ملی را به همراه داشته باشد. در ایران از انقلاب اسلامی به بعد، موسسه ها و نهاد هایی عهده دار توسعه روستایی شده اند. ایران سرزمینی است با تنوع شرایط اقلیمی و چشم اندازهای طبیعی، با حدود ۶۰ هزار روستا که در این فضای متنوع ملی پراکنده اند. پیامدهای توسعه نیافتگی مناطق روستایی از قبیل فقر گسترده، نابرابری، بهداشت ضعیف، بیکاری، مهاجرت و ... موجب توجه به توسعه روستایی شده است. با توجه به موانعی که بر سر راه گسترش امکانات فیزیکی برای توسعه روستاها در کوتاه مدت وجود دارد، بهره گیری از فناوری اطلاعات و ارتباطات راه حلی منطقی به نظر می رسد و فناوری اطلاعات به عنوان ابزاری کارا می تواند بر بسیاری از این کاستی ها غلبه نماید و به عنوان یکی از اولویت های اساسی در توسعه روستایی کشور به شمار آید.

امروزه فناوری اطلاعات و ارتباطات از عمده ترین معیارهای توسعه و پیشرفت اقتصادی و صنعتی و یکی از شاخص های توسعه پایدار محسوب می شود؛ توسعه ی پایدار روستایی فرایندی چند بعدی است که موضوع آن بهبود و ارتقای کیفیت زندگی اقشار آسیب پذیر روستایی است. روستاها به دلیل ویژگی ها و ماهیت وجودشان به طور مستقیم به طبیعت پیرامون خود وابسته و متکی هستند. فناوری اطلاعات توانسته است در سال های اخیر در صنعت گردشگری تحولاتی را پدید آورد. بر اساس گزارش سازمان WTO صنعت گردشگری تا سال ۲۰۲۰ شاهد ۱/۶ میلیون توریست در سراسر جهان خواهد بود. این صنعت با کسب بیش از ۱۰ درصد از ناخالص ملی در کشورهای جهان به یکی از درآمد سازترین و بزرگترین کسب و کارهای قرن بیست و یکم تبدیل شده

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد مهندسی فناوری اطلاعات_گرایش مدیریت سیستم های اطلاعاتی، دانشگاه شیراز: eghanimat@yahoo.com

است. گردشگری روستایی به عنوان یکی از مردمی ترین اشکال گردشگری محسوب می شود و شامل کلیه فعالیت‌ها انجام شده در محیط‌های مختلف روستایی و پیرامون آن است. گردشگری روستایی می‌تواند زمینه‌های مختلف فعالیت‌های گردشگری چون سکونتگاه‌ها، رویدادها، جشنواره‌ها، ورزش‌ها و تفریحات گوناگونی را در برگیرد که در محیط روستا شکل می‌گیرند.

طی سالهای اخیر گردشگری روستایی به عنوان یکی از مهمترین صنایعی که از پتانسیل‌های لازم برای کمک به جوامع محلی در راستای توسعه فعالیت‌های اقتصادی برخوردار می‌باشد، مورد توجه قرار گرفته است. گردشگری روستایی را رهیافت جایگزین برای نیل به توسعه پایدار روستایی می‌دانند. با در نظر گرفتن جایگاه مناسب ایران از لحاظ دستیابی به جاذبه‌های طبیعی و نزدیکی سکونتگاه‌های روستایی به جاذبه‌های طبیعی و ...، توسعه گردشگری روستایی می‌تواند به رشد اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی افراد جوامع روستایی و غیرشهری بیانجامد. با بهره‌گیری از ابزارهای ICT^۱ در جهت رشد و توسعه گردشگری روستایی و ... می‌توان بسیاری از نیازهای جامعه روستایی را بر طرف نمود و حرکت آن را به سوی توسعه پایدار مهیا ساخت. بررسی‌ها نشان می‌دهد که توسعه گردشگری روستایی بر محیط روستا منجر به ایجاد اشتغال برای نیروی مازاد کار، تنوع اقتصاد روستایی در کنار دیگر بخش‌های اقتصادی، افزایش سطوح درآمدی خانوار روستایی، ایجاد تقاضا برای محصولات کشاورزی، صنایع دستی و دیگر محصولات، حفظ آثار باستانی، ابنیه تاریخی و جاذبه‌های طبیعی روستا می‌گردد و اثرات اجتماعی، فرهنگی گردشگری روستایی را به همراه دارد.

ICT می‌تواند سهمی در متنوع سازی اقتصادی و توسعه پایدار داشته باشد و با ایجاد اشتغال و درآمد موجب توسعه مناطق توسعه نیافته گردد. مطالعات نشان می‌دهد که فناوری اطلاعات و ارتباطات با ایجاد اشتغال، افزایش سطح درآمد، افزایش سطح آگاهی‌های اجتماعی و ایجاد روابط اجتماعی گسترده بین جامعه به حفاظت از محیط زیست و میراث فرهنگی کمک کرده و با جلوگیری از مهاجرت بی‌رویه و بهینه سازی بهره برداری از زمین به توسعه روستایی پایدار کمک می‌کند. گردشگری پایدار روستایی سبب توسعه پایدار روستاها می‌شود و نقش موثری در توسعه ملی ایفا می‌کند. به بیان دیگر می‌توان گفت که با نهادینه کردن ICT در زندگی روزمره روستاییان می‌توان به این قشر عظیم جامعه و برای رسیدن به اهداف تعیین شده در برنامه پنجم توسعه در راستای تعالی، پیشرفت و آبادانی کشور ایران کمک شایانی کرد.

واژگان کلیدی: توسعه روستایی، فناوری اطلاعات و ارتباطات، توسعه پایدار، گردشگری روستایی

۱. Information Communication and Technology (ICT)

«جایگاه علوم در ایران و راه بی‌پایان توسعه و پیشرفت»

وحید فروزنده^۱، مریم واعظ^۲

چکیده

تحقق توسعه همه‌جانبه در ایران به میزان زیادی وابسته به این امر است که به صورت جدی و روشن به بحث و گفتگو درباره مسائل مهم نظری و عملی آن بپردازیم و آن‌ها را مورد مطالعه و آسیب‌شناسی قرار دهیم. به نظر می‌رسد بررسی جایگاه علوم در ایران یکی از اصلی‌ترین این موضوعاتی است که باید درباره عدم تحقق توسعه متوازن و پایدار در ایران اسلامی از آن بحث کرد و به آسیب‌شناسی آن پرداخت. آنچه که تاریخچه ورود مدرنیته و علم جدید به ایران نشان می‌دهد این است که اغلب تلاش دولتمردان و حاکمان بصورت جدی از زمان امیرکبیر به این طرف با نگاه به دستاوردهای خیره‌کننده و فریب‌دهنده تکنولوژیک و فناوریانه غرب برای رسیدن به توسعه و پیشرفت معطوف به رشد و پرورش علوم فنی و مهندسی بوده است تا بتوانند بوسیله وارد کردن و پرورش دادن این علوم به توسعه و نوسازی ایران دست یابند، غافل از اینکه آنان فقط مجذوب و مفتون میوه‌های این درخت تنومند شده و از ریشه‌ها و بنیان‌های آن غفلت ورزیدند. این درحالی است که تکنولوژی و علوم فنی و مهندسی غرب بر بنیادهای فرهنگی و اجتماعی غنی و پایداری که با شرایط و بافت جامعه غربی همخوانی دارد استوار است. بنابراین توسعه و پیشرفت رخ نخواهد داد و به توسعه صنعتی و پیشرفت اقتصادی دست نخواهیم یافت مگر اینکه توجه خود را بر علوم انسانی و اجتماعی معطوف کرده و بدن ضعیف و نحیف آن را که بر اساس سیاست‌های اشتباه آموزشی و فرهنگی رو به موت است جانی تازه بخشیم و این علوم را در جایگاه اصلی خود بنشانیم.

واژگان کلیدی: آسیب‌شناسی علوم، توسعه فرهنگی - اجتماعی، علوم انسانی - اجتماعی، علوم فنی - مهندسی، مدرنیته ناقص

۱. کارشناسی رشته پژوهشگری علوم اجتماعی دانشگاه تهران، vahidforouzandeh@gmail.com

۲. کارشناسی رشته پژوهشگری علوم اجتماعی دانشگاه تهران، mvaez92@yahoo.com

چگونگی پیشرفت مسلمانان با نگاهی به ظهور

عقل فلسفی (نهضت ترجمه) در تمدن اسلامی

حسینعلی قربانی^۱

چکیده

یکی از علل و زمینه‌های پیشرفت و سردمداری مسلمانان در علوم به ویژه در قرون دوم تا پنجم هـ ق بی شک نهضت ترجمه بوده است. پیدایش نهضت ترجمه و ظهور عقل فلسفی نیز معلول عواملی چند است. شناخت این نهضت همراه با آگاهی از علل آن و اینکه چگونه مسلمانان توانستند پیشتاز علمی در جهان شوند، می‌تواند پشتوانه مناسبی برای توسعه و پیشرفت همه جانبه جوانان ایران اسلامی باشد. مهمترین علل ظهور عقل فلسفی و میزان اثرگذاری این علل بر ظهور عقل فلسفی مسئله اصلی این تحقیق است. نقش آفرینان این نهضت در درجه نخست دین اسلام و احادیث پیامبر(ص)، پس از آن اهمیت تاریخی برخی شهرهای جهان اسلام، خاندان‌های حکومتگر، ایرانیان، معتزله و اولین فیلسوفان و مترجمان بودند. در یک کلام می‌توان ارتباطات تمدنی مسلمانان با سایر ملل را در شکل‌گیری این نهضت حائز اهمیت اساسی دانست. روش پژوهش تحقیق، کتابخانه‌ای است.

واژگان کلیدی: نهضت ترجمه، مسلمانان، علم، انتقال علوم.

۱. دانشجوی دکتری تاریخ پژوهشکده امام خمینی و انقلاب اسلامی. Q.hosein@gmail.com

مروری بر پیشرفت‌های ایران در زمینه زیست‌فناوری پزشکی

منوچهر قره‌خانلو^۱، احمد آقایی^۲

چکیده

بسیاری از کشورهای در حال توسعه رویکرد مبتنی بر زیست‌فناوری (بیوتکنولوژی) را با هدف کم کردن فاصله خود با کشورهای صنعتی و پیشرفته اتخاذ کرده‌اند. بعضی از این کشورها، تنها بر روی یکی از شاخه‌های زیست‌فناوری متمرکز شده و سعی دارند در بازارهای جهانی با تولیدات محدود و تخصصی شناخته شوند. به عنوان نمونه، می‌توان به کشور سنگاپور اشاره کرد که در زمینه سلول‌های بنیادی سرمایه‌گذاری نموده است. بعضی از کشورها نیز علاقمند به توسعه تعداد بیشتری از شاخه‌های زیست‌فناوری هستند. کشور ایران را می‌توان به عنوان یکی از مثال‌های گروه دوم ذکر کرد. ایران با وسعت جغرافیایی و جمعیت نسبتاً زیاد، و بهره‌مندی از تنوع زیستی بالا و همچنین جمعیت دانشجویی قابل توجه، شرایط مناسبی جهت دستیابی به بازارهای جهانی تولیدات زیست‌فناوری را دارد. توسعه علوم زیستی در کشور به دهه ۱۹۲۰ میلادی برمی‌گردد، که با تأسیس انستیتوهای تحقیقاتی پاستور و رازی در زمینه تولید واکسن‌ها آغاز شد. ورود کشور ایران به حوزه زیست‌فناوری پیشرفته (مدرن) با ایجاد مرکز ملی تحقیقات مهندسی ژنتیک و زیست‌فناوری در دهه ۱۹۸۰ انجام شد. در مدت زمان کوتاهی پس از آن، جامعه تحقیقاتی کشور توانست به توانمندی‌های چشمگیری در زمینه‌های مختلف زیست‌فناوری دست یابد. بر اساس سند چشم‌انداز و سیاست‌های کلان ملی در حوزه زیست‌فناوری اولویت‌های کشور را می‌توان چنین برشمرد: داروهای زیستی، کیت‌های تشخیصی و سلول درمانی (در زمینه زیست‌فناوری پزشکی)، کودهای زیستی، آفت‌کش‌های زیستی و کشاورزی مولکولی (در زمینه زیست‌فناوری کشاورزی)، حس‌گرهای زیستی و پلیمرهای زیستی (در زمینه زیست‌فناوری صنعتی) و مدیریت پسماندها (در زمینه علوم زیست محیطی).

واژگان کلیدی: زیست‌فناوری، زیست‌فناوری پزشکی، پیشرفت علمی کشور

۱. دانشجوی کارشناسی رشته زیست‌شناسی سلولی و مولکولی - میکروبیولوژی دانشگاه مراغه، manouchehr90@gmail.com

۲. استادیار گروه زیست‌شناسی، دانشگاه مراغه، aghaee@maragheh.ac.ir

ارزیابی پیشرفت علمی در حوزه‌های مختلف با تأکید بر تفاوت‌های بین رشته‌ها

رقیه قضاوی^۱، نیره قضاوی^۲، الهه باقرتقی^۳

چکیده

پایش عملکرد پژوهشی در سطوح مختلف تجمع با در نظر گرفتن اهداف مختلف از جمله اهداف مدیریتی و آموزشی انجام می‌گیرد. به منظور ارزیابی عملکرد پژوهشی در سطح رشته‌های علمی نیز با بکارگیری روش‌های علم‌سنجی - همراه با ارزیابی همتایان و یا بطور مستقل- تاکنون تلاش‌هایی صورت گرفته است، ولی این نوع ارزیابی مشکلات و نواقصی دارد، از جمله اینکه این روش‌ها تنها در هر رشته به طور جداگانه قابل اعمال است و قابلیت کاربرد به منظور مقایسه رشته‌های مختلف را ندارند. از طرفی با توجه به تفاوت‌هایی که در عملکرد استنادی و انتشاراتی رشته‌های مختلف وجود دارد، استفاده از شاخص‌های یکسان برای همه آنها و مقایسه آن منجر به نتایج ناصحیحی می‌گردد، که تصمیم‌سازی بر مبنای آن بخصوص در سطوح کلان را با اشکال روبرو می‌کند. همچنین گردآوری داده‌هایی که مبنای کار ارزیابی قرار گیرد نیز مشکل است، چرا که پایگاه‌های اطلاعاتی موجود پوشش کافی از همه رشته‌ها، همه انواع منابع اطلاعاتی، همه گرایشها و همه زبان‌ها ندارند. با توجه به این موارد و موارد دیگری چون تفاوت در رفتار استنادی در هر رشته، نوع رسانه انتشاراتی غالب در هر رشته، ملی یا بین‌المللی بودن انتشارات رشته، رفتار پژوهش گروهی و انفرادی در هر رشته و سایر موارد، لازم است تا با در نظر گرفتن تمامی جنبه‌ها، نرمال‌سازی صحیح و مناسبی در شاخص‌های مورد استفاده صورت گیرد. همچنین عناصر مورد کاربرد در شاخص‌ها وزن‌دهی گردد، تا بدرستی بتوان نسبت انواع منابع اطلاعاتی را در هر رشته نسبت به رشته‌های دیگر تعیین کرد، تا ارزیابی براساس شاخص‌های نرمال شده و نسبت‌های صحیح صورت گیرد. در این پژوهش لزوم پایش عملکرد پژوهشی در سطح رشته، تفاوت رشته‌های علمی از ابعاد مختلف و راه‌حل‌های ارائه شده توسط محققان پیشین بیان خواهد شد.

واژگان کلیدی: علم‌سنجی، پایش عملکرد پژوهشی، حوزه‌های علمی، نرمال‌سازی، تفاوت رشته‌های علمی

۱. کارشناس ارشد، علم‌سنجی، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، r.g hazavi2011@gmail.com

۲. دانشجوی کارشناسی، پرستاری، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان

۳. دانشجوی کارشناسی ارشد، برنامه‌ریزی آموزشی، دانشگاه شاهد

تحلیلی بر توسعه و مدیریت دانش، علم و فناوری کارکردی در کشور

جعفر کریمی^۱

چکیده

تولید علم و فناوری از شاخص های اساسی توسعه یک جامعه تلقی می شود. داشتن جامعه ای مبتنی بر علم و دانایی می تواند راهگشای بسیاری از مسائل مهم باشد. کشور ایران نیز در این راستا تلاش هایی را انجام داده است ولی در این میان نتوانسته است به جایگاه متناسب نائل آید که بر این اساس نیازمند برنامه ریزی راهبردی و شناخت همه جانبه در این زمینه می باشد. این پژوهش نیز در این راستا و بر اساس روشی تحلیلی-توصیفی و بهره گیری از منابع موجود در این زمینه و استفاده از مدل راهبردی SWOT به تدوین استراتژی ها و راهبردهای اساسی در زمینه توسعه علم و فناوری در کشور اقدام نموده است. نتایج بیانگر آن بودند که؛ فراهم شدن زیرساخت های دسترسی به شبکه های اطلاعاتی با بهره مند شدن از امتیاز وزنی ۰/۵۶ در جایگاه نخست نقاط قوت، فقدان برنامه ریزی راهبردی در بخش علم و فناوری با امتیاز وزنی ۰/۳۷۲ در جایگاه نخست ضعف ها، توسعه فناوری اطلاعات و ارتباطات و اینترنت با امتیاز وزنی ۰/۶۰۸ بالاترین امتیاز وزنی را داشته و در مرتبه اول فرصت های موجود و تناسب کم نظام آموزش و پرورش و آموزش عالی با نیازهای علمی و نوآوری کشور با امتیاز وزنی ۰/۴۶ در جایگاه نخست تهدیدها قرار دارد. در این زمینه مهم ترین راهبردهای اساسی را نیز می توان، ارائه یک چهارچوب اساسی در گسترش فناوری اطلاعات و اینترنت در سطح جامعه به طور متوازن و هماهنگ، تأسیس و توسعه هر چه بیشتر مراکز رشد علمی و پارک های علم و فناوری در سطح جامعه و تلاش در راستای ایجاد جامعه ای دانش محور برای نیل به جامعه ای توانمند و کوشا و تلاش برای تناسب میزان نیاز و تولید نیروهای تحصیل کرده در کشور و استفاده بهینه از نیروهای جوان تحصیل کرده برای نیل به اهداف اساسی توسعه و پیشرفت، بیان کرد.

واژگان کلیدی: علم، فناوری، دانش محوری، توسعه، SWOT.

۱. دانشجوی دکتری جغرافیا و برنامه ریزی روستایی دانشگاه پیام نور تهران، Jkarimi15@yahoo.com

بررسی مقصد مهاجران بین‌المللی در کشورهای حوزه خلیج فارس، با تاکید بر ایران

احسان گنجعلی^۱، احمد میرگل^۲، نسیمه گنجعلی^۳

چکیده

بررسی روندهای مهاجرت بین‌المللی نشان می‌دهد، تعداد مهاجران بین‌المللی در جهان طی چند دهه گذشته به طور چشمگیری افزایش یافته است. یکی از مهمترین مولفه‌های اثر گذار بر سطح و روند مهاجرت‌های بین‌المللی مشخصه‌های جمعیتی کشورها می‌باشد. در دو دهه ۱۹۹۰-۲۰۱۰ کشورهای منطقه خاور میانه دارای بالاترین میزان مهاجر پذیری در بین کشورهای جهان بوده‌اند. کشور امارات، بحرین و قطر با بالاترین میزان خالص مهاجرت بیشترین مهاجر پذیری را در بین کشورها دارا می‌باشند. از میان کشورهای مهاجر فرست کشور ایران و عراق در صدر بالاترین کشورهای مهاجر فرست قرار گرفته‌اند. هدف اصلی مقاله بررسی مقصد مهاجران بین‌المللی در کشورهای حوزه خلیج فارس با تاکید بر ایران طی دوره ۱۹۹۰-۲۰۱۰ می‌باشد. روش مورد مطالعه اسنادی و تطبیقی است. مهمترین منابع اطلاعات و داده‌ها را بخش جمعیت سازمان ملل و بانک جهانی تشکیل می‌دهد. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم افزار EXCEL و SPSS استفاده کردیم. به لحاظ روش شناسی، با توجه به میزان خالص مهاجرت کشورها به دو دسته تقسیم شدند: الف) کشورهای مهاجرپذیر، هر چه کشورهای مورد مطالعه به لحاظ شاخص توسعه انسانی وضعیت بهتری داشته باشد، میزان مهاجرپذیری بالاتری دارند و کشورهایی که دارای ساختار سنی جوان هستند، عمدتاً مهاجرپذیر هستند و معمولاً جوانان ۳۹-۲۰ بیشترین درصد مهاجران را تشکیل می‌دهد ب) کشورهای مهاجر فرست: با میزان منفی مهاجرت، شاخص توسعه انسانی در مرتبه پایین تری قرار دارند و در گروه سنی ۶۴-۴۰ بیشترین درصد مهاجران را تشکیل می‌دهد. بنابراین این کشورها دارای ساختار سنی سالخورده هستند.

واژگان کلیدی: مهاجر پذیری، مهاجر فرستی، مقصد مهاجران، عوامل اقتصادی، جمعیتی، اجتماعی

۱. فوق لیسانس جمعیت شناسی از دانشگاه آزاد واحد تهران مرکزی، استاد مدعو دانشگاه پیام نور مرکز زابل، Ehsan.Ganjali@yahoo.com

۲. فوق لیسانس علوم تربیتی، عضو هیئت علمی دانشگاه پیام نور مرکز زابل، Mirgolahmad@yahoo.com

۳. فوق لیسانس علوم سیاسی از دانشگاه آزاد واحد علوم تحقیقات سیستان و بلوچستان، Nasibeh_Ganjali@yahoo.com

بررسی علل و پیامدهای اقتصادی، اجتماعی حاشیه نشینی و اسکان غیر رسمی در

شهرستان زاهدان (منطقه شیرآباد)

احسان گنجعلی^۱، ابوالفضل صدرايي^۲، احمد میرگل^۳، نسیمه گنجعلی^۴

چکیده

هدف اصلی این تحقیق بررسی علل و پیامدهای اقتصادی، اجتماعی حاشیه نشینی و اسکان غیر رسمی در منطقه شیرآباد (زاهدان) می باشد. و در پی پاسخ به این سوال است که چه عواملی بر ایجاد حاشیه نشینی در شهر زاهدان (منطقه شیرآباد) مؤثر است. روش مورد مطالعه این تحقیق، به دو روش کتابخانه ای و میدانی انجام شده و از روش نمونه گیری احتمالی (سیستماتیک) برای انتخاب جامعه آماری استفاده نموده ایم. برای چارچوب نظری از نظریه اورت لی در دهه ۱۹۶۰ ای.اس لی^۵ بعد از بازبینی و اصلاح نظریه روانشتاین راجع به مهاجرت به همبستگی عوامل مثبت و منفی در مبدأ و مقصد و عوامل ویژه فردی اشاره نمود و همچنین از نظریه سیاسی که تبیین مهاجرت با نگرش های سیاسی در وهله اول به قوانین و مقرراتی برمی گردد استفاده نمود. یافته های تحقیق نشان می دهد که با رشد شهرنشینی و شهری شدن فقر، در این گونه شهرها همراه است. به طوری که عده ای از ساکنان شهر توان جذب در مجموعه شرایط بازار کار و اسکان قانونی و رسمی شهر را ندارند بنابراین، عامل اصلی مهاجرت از مبدأ، فقر و بیکاری و انگیزه اصلی روی آوردن به این شهر پیدا نمودن نوعی کار و دسترسی به درآمد بوده و علت اصلی گرایش مهاجران به اسکان در شیرآباد، پایین بودن قیمتها از جمله زمین ارزان و اجاره پایین مسکن می باشد و در شاخص سطح سواد عامل بی سواد و کم سواد نقش بسیار مؤثری بر تمام جنبه های اجتماعی و اقتصادی دارد چرا که مسائلی مانند اشتغال کاذب، سن پایین ازدواج، عدم کنترل جمعیت، چند همسری، تمایل به انواع فعالیتهای غیرقانونی و همچنین بهره برداریهای غیرقانونی و بطور کلی فرهنگ بدمصرفی ریشه در بی سواد و فقر فرهنگی دارد.

واژگان کلیدی: حاشیه نشینی، اسکان غیر رسمی، عوامل اقتصادی- اجتماعی

۱. فوق لیسانس جمعیت شناسی از دانشگاه آزاد واحد تهران مرکزی، استاد مدعو دانشگاه بیان نور مرکز زابل، Ehsan.Ganjali@yahoo.com

۲. فوق لیسانس جغرافیا و برنامه ریزی شهری از دانشگاه آزاد واحد چالوس

۳. فوق لیسانس علوم تربیتی، عضو هیئت علمی دانشگاه پیام نور مرکز زابل، Mirgolahmad@yahoo.com

۴. فوق لیسانس علوم سیاسی از دانشگاه آزاد واحد علوم تحقیقات سیستان و بلوچستان، Nasibeh_Ganjali@yahoo.com

اهمیت فناوری اطلاعات و ارتباطات در یادگیری زبان‌های خارجی

فاطمه معصومی^۱

چکیده

مقاله حاضر به منظور بررسی اهمیت آموزش از طریق فناوری اطلاعات و ارتباطات (CIT) در یادگیری زبان‌های خارجی، ضمن بیان ضرورت استفاده از این پدیده نوین، تأثیر آن را در تحولات نظام آموزشی خاطر نشان می‌سازد. اساساً نقش فناوری اطلاعات و ارتباطات در تعمیق و تثبیت تجربیات فراگیران زبان خارجی غیر قابل چشم پوشی است و بی شک، موجبات نیل به گستره عظیمی از اطلاعات را در کمترین زمان و هزینه فراهم می‌آورد. با نظر به گستره فزاینده فناوری اطلاعات و ارتباطات، کاربرد جامع و هوشمندانه این فرآیند به عنوان عنصری مهم در پیشبرد یادگیری زبان‌های خارجی و تحقق اهداف زبان آموز قلمداد می‌گردد. هدف از این تحقیق، نخست افزایش میزان و سرعت یادگیری زبان خارجی و سپس، پایه‌ریزی آموزش الکترونیکی در نظام یادگیری زبان خارجی می‌باشد. این کار پژوهشی مبتنی بر این فرضیه است که یادگیری زبان خارجی با استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات روندی صعودی و رو به رشد و پیشرفت می‌پیماید. پژوهش حاضر از آن جهت حائز اهمیت است که مزایای استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات را در یادگیری زبان‌های خارجی بیان می‌کند و بر نقش مهم آن در افزایش یادگیری زبان‌آموزان صحنه می‌گذارد. روشی که در مقاله حاضر به کار برده شده است، به اقتضای ساختار ماهوی آن، از نوع توصیفی-تحلیلی می‌باشد. جامعه آماری در این پژوهش شامل دانشجویان دانشگاه اصفهان در رشته‌های مختلف زبان‌های خارجی اعم از انگلیسی، فرانسه، آلمانی، عربی، چینی و ارمنی در مقاطع تحصیلی کارشناسی، ارشد و دکتری می‌گردد.

واژگان کلیدی: آموزش الکترونیکی، یادگیری الکترونیکی، فناوری اطلاعات و ارتباطات، یادگیری زبان خارجی

۱. masoumimarziye@gmail.com

ترجمان دانش: چالشی مهم در مسیر توسعه و پیشرفت

علی معظمی گودرزی^۱

چکیده

سالانه تحقیقات زیادی در حوزه های مختلف انجام می شود اما یافته های منتج از آنها بصورت موثر بکارگرفته نمی شوند به عبارت دیگر برخی از تصمیم گیری ها بدون توجه به شواهد علمی موجود صورت گرفته و یا در جریان استفاده از این شواهد به بومی سازی آنها توجه نمی گردد بنابراین عواقبی چون عدم دسترسی عادلانه به خدمات اجتماعی، عدم دستیابی به شاخص های مطلوب اجتماعی - اقتصادی و عدم تحقق اهداف توسعه هزاره را در بر خواهد شد. در واقع با فرض موجود بودن دانش مفید، باید به حلقه مفقوده آن یعنی کاربرد اثربخش دانش در عمل توجه ویژه گردد. ترجمان دانش مفهومی است که در پاسخ به خلاء موجود در ارتباط میان علم و عمل مطرح گردیده است و تسریع کننده چرخه دانش است و هدف آن کارآمدی شواهد پژوهشی در تصمیم گیری ها است.

ترجمان دانش به عنوان تلفیق مؤثر و به موقع اطلاعات مبتنی بر شواهد در عملکرد متخصصین، تبادل و کاربرد دانش توسط ذینفعان مرتبط جهت تسریع دسترسی به منافع حاصل از نوآوری های جهانی و منطقه ای در تقویت سیستم های اجتماعی تعریف می گردد. این فرایند کلیه فعالیت ها از زمان شکل گیری «سوال پژوهش» تا ایجاد تغییر را در بر می گیرد. این چرخه شامل: مشارکت محققین و تصمیم گیران در نیازسنجی ها، تامین منابع، انتشار به موقع نتایج تحقیق، استفاده از نتایج تحقیقات (شواهد). لازم به ذکر است جهت اثربخشی بیشتر فرایند ترجمان بهتر است شواهد کاربردی با توجه به بستر جامعه در نظر گرفته شوند زیرا در این صورت می توان نیازها، ارزش ها، هزینه ها و منابع را بصورت عینی و کیفی ارزشیابی نمود و با تطبیق و ساده سازی یافته های تصمیم یافته از خطاهای احتمالی جلوگیری می شود.

بنابراین، ترجمان دانش با یک رویکرد مبتنی بر شواهد بهتر می تواند به تصمیم گیران در هزینه - اثربخش بودن برنامه ها کمک کند که این امر به نوبه خود منجر به حمایت همه جانبه از ایده های نو، ارزیابی موثر نوآوری ها، پرورش خلاقیت ها، پیامدهای واقع بینانه و در نهایت توسعه و پیشرفت کشور در کلیه زمینه ها خواهد شد.

واژگان کلیدی: ترجمان دانش، شواهد، دانش، بومی سازی

۱. دانشجوی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، fhobab@gmail.com

آموزه های فرانوگرایی زمینه ساز پیشرفت نوآوری آموزش عالی

محمد رضا نیلی^۱، محمد جواد لیاقتدار^۲، ستاره موسوی^۳

چکیده

هدف از این نوشتار بررسی تاثیرات آموزه ها و اصول فرانوگرایی در نوآوری سازمان می باشد. سازمانها برای موثر بودن باید بتوانند عدم قطعیت، پیچیدگی ها و نامعینی های محیط را اداره کنند. نوآوری مستمر در واقع تلاشی منظم برای یافتن شیوه ها و پاسخ های نو به فشارها و تغییر و تحولات محیطی است. در این نوشتار تاریخچه مفهوم فرانوگرایی و نوگرایی، ضرورت فرانوگرایی در مدیریت و سازمان، مؤلفه های مدیریت فرانوگرا و طرح نوآوری به عنوان یکی از اصول فرانوگرایی مطرح شده است این پژوهش از نوع مطالعات توصیفی می باشد و برای جمع آوری داده ها از اسناد و مدارک وسایتهای علمی و یافته های تحقیقاتی در زمینه فرانوگرایی و نوآوری در سازمان استفاده شده است. نتایج این پژوهش نشان می دهد که فرانوگرایی به دلیل اهمیتی که برای تمرکززدایی، ترغیب، خلاقیت، تنوع، خودرهبی، هم آفرینی، مشارکت، و ظرفیت انتقادی قایل است، با استقرار این آموزه ها و اصول دیگر نمی توان از سازمان به مفهوم کلاسیک آن سخن گفت و مفاهیم نوآوری و لزوماً خلاقیت مطرح می شود.

واژگان کلیدی: آموزه ها، فرانوگرایی، نوآوری، سازمان

۱. دکتری تخصصی، برنامه ریزی درسی، عضو هیات علمی دانشگاه اصفهان.

۲. دکتری تخصصی، برنامه ریزی درسی، عضو هیات علمی دانشگاه اصفهان.

۳. دانشجوی دکتری تخصصی، برنامه ریزی درسی، دانشگاه اصفهان. setarehmousavi@gmail.com

اخلاق در سازمان

(ارائه مدل بومی ایرانی-اسلامی)

سید امیرعباس موسوی^۱، صادق قادری کنگاوری^۲، سید عباس مرادی شیرازی^۳، علی رزمی^۴

چکیده

یکی از دغدغه‌ها و چالش‌هایی که سازمان‌های امروزی با آن مواجه هستند بحث اخلاق در سازمان است. چرا که انحطاط اخلاقی و شکسته شدن مرزهای اخلاقی، سازمان را با خسارت‌های جبران‌ناپذیری روبرو می‌کند. به همین دلیل با توجه به شرایط پیچیده و متغیر امروز یک عامل مهم و استراتژیک که می‌تواند بقای سازمان‌ها را تضمین نماید، بکارگیری اصول اخلاقی در سازمان است. به طور کلی اخلاقیات در سازمان‌ها به عنوان سیستمی از ارزش‌ها و بایدها و نبایدها تعریف می‌شود که بر اساس آن نیک و بدهای سازمان مشخص و عمل‌بد از خوب متمایز می‌شود. در این مقاله بر آنیم تا به بررسی اخلاق در سطح سازمان بپردازیم و مولفه‌های اصول اخلاقی و برنامه‌های آموزشی آن، مدیریت و اخلاق، رهبری و اخلاق بحث خواهد شد و نیز عناصر تشکیل‌دهنده اخلاق اسلامی-ایرانی همراه با مدل بومی ایرانی-اسلامی در سازمان آمده است.

کلیدواژه‌ها:

واژگان کلیدی: اخلاق، اصول اخلاقی، سازمان، مدیریت

۱. saamousavi@ut.ac.ir

۲. دانشجوی دکتری مدیریت استراتژیک دانشگاه تهران، Sadegh.ghaderi@ut.ac.ir

۳. دانشجوی دکتری منابع انسانی دانشگاه تهران، abbas_moradi@ut.ac.ir

۴. دانشجوی کارشناسی ارشد مدیریت دولتی دانشگاه تهران، Ali.razmi@ut.ac.ir

بررسی آماری مهارت‌های مطالعه در بین دانشجویان

رضا مؤمنی^۱، مهرداد راهواره^۲

زمینه و هدف: پیشرفت تحصیلی به دانش و کاربرد مؤثر مهارت‌های مطالعه بستگی دارد. از آن جایی که دانشجویان در دانشگاه در مقایسه با دبیرستان با حجم عظیمی از مطالب درسی مواجه می‌باشند که برای یادگیری و به خاطر سپردن آن‌ها با ید وقت زیادی را اختصاص دهند و با توجه به محدود بودن وقت و اینکه دانشجویان لازم است در یادگیری مطالب درسی به خود متکی باشند، دانستن و کاربرد مهارت‌های مطالعه می‌تواند در ایجاد رضایت و همچنین موفقیت تحصیلی نقش بسزایی داشته باشد. لذا این مطالعه با هدف بررسی مهارت‌های مطالعه در بین دانشجویان دانشگاه زابل انجام شده است.

روش کار: مطالعه حاضر به روش توصیفی-تحلیلی در بین ۹۰ نفر از دانشجویان دانشگاه به صورت تصادفی طبقه‌ای از بین دانشکده‌های مختلف انجام شده است. ابزار گردآوری اطلاعات پرسشنامه استاندارد مهارت‌های مطالعه دنیس کانگاس بود. توانایی خواندن متون درسی، یادداشت برداری، تقویت حافظه، آمادگی برای امتحان، افزایش تمرکز و مدیریت زمان خرده مقیاس‌های مورد بررسی در این پرسشنامه بودند. داده‌ها توسط نرم افزار آماری SPSS و به کمک شاخصهای توصیفی و آزمونهای آماری مناسب مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند.

نتایج و یافته‌ها: بر اساس رتبه بندی انجام شده نتایج نشان داد که ۴۷ درصد دارای مهارت‌های مطالعه ضعیف، ۴۲ درصد دارای مهارت‌های مطالعه در حد متوسط و ۱۱ درصد در حد خوب می‌باشند. میانگین نمرات مهارت‌های مطالعه در دانشجویان جدیدالورود کمتر از بقیه دانشجویان بود که این اختلاف از لحاظ آماری معنادار می‌باشد. همچنین میانگین نمرات مهارت‌های مطالعه در بین دانشجویان پسر و دختر یکسان نیست به طوری که یادداشت برداری، آمادگی برای امتحان و مدیریت زمان در دانشجویان دختر به طور معنی داری بیشتر از دانشجویان پسر می‌باشد. از طرفی میانگین نمرات مهارت‌های مطالعه در بین دانشکده‌های مختلف یکسان می‌باشد. همچنین مهارت‌های مطالعه دانشجویان با وضعیت تاهل ارتباط معناداری ندارد اما با پیشرفت

۱. دانشجوی دکتری آمار دانشگاه بیرجند، عضو هیأت علمی دانشگاه زابل، RM1360@GMAIL.COM

۲. کارشناس ارشد مدیریت منابع انسانی، کارمند دانشگاه زابل.

تحصیلی (معدل دانشجویان) یک رابطه مثبت معناداری دارد، یعنی هرچه میزان مهارت های مطالعه دانشجو بیشتر باشد دانشجوی دارای پیشرفت تحصیلی بیشتری (معدل بالاتری) می باشد.

بحث و نتیجه گیری: پیشرفت تحصیلی دانشجویان متأثر از عوامل مختلفی نظیر توانایی و استعداد دانشجو، حجم مطالب درسی، کیفیت آموزش و مهارت های مطالعه و یادگیری است. نتایج مطالعه حاضر نشان داد که اکثر دانشجویان دارای مهارت های مطالعه ضعیف و یا متوسطی هستند. مهارت های مطالعه نظیر یادداشت برداری، افزایش تمرکز، مدیریت زمان، افزایش توانایی خواندن و آمادگی برای امتحان از طریق آموزش قابل اصلاح هستند و نتیجه می گیرند که افزایش مهارت های مطالعه می تواند منجر به پیشرفت تحصیلی و در نتیجه افزایش انگیزش در بین فراگیران شود. لذا برگزاری کارگاه مهارت های مطالعه در بین دانشجویان جدیدالورود باعث افزایش آمادگی آن ها برای تحصیل در دانشگاه و همچنین بهبود عملکرد تحصیلی آنان می شود.

واژگان کلیدی: موفقیت تحصیلی، مهارت های مطالعه، دانشجویان.

شناسایی و تحلیل موانع موجود در فرایند تبدیل ایده به ثروت

مهدی میرجلیلی^۱، زهرا فقیه^۲

چکیده

یافته‌ها و نتایج تحقیقات تا هنگامی که در عرصه‌ی عمل استقرار نیابند نمی‌توانند منشأ رفاه عمومی و ثروت برای جامعه شوند که این موضوع با تجاری‌سازی تحقق می‌یابد. هر فناوری جدید برای تجاری شدن و رسیدن به بازار، نیازمند حرکت و پیشرفت در یک مسیر پر پیچ و خم، متغیر و پیچیده است. با مشاهده سیر نزولی کمیت اختراعات و موانع بسیار بر سر راه توسعه سطح اختراعات، نگرانی‌ها برای این امر بیشتر شده است. در این راستا، در تحقیق حاضر به شناسایی و رتبه بندی موانع بر سر راه محققین و مخترعین برای تبدیل ایده به ثروت، پرداخته شده است. موانع موجود در هر ۱۱ مرحله فرآیند ایده تا ثروت با پرسشنامه‌هایی که بین خبرگان قرار گرفت مشخص شد و تمامی موانع به ترتیب اهمیت اولویت بندی گردیدند. در نهایت مهمترین موانع در هر مرحله شناسایی و ارائه گردید.

واژگان کلیدی: تجاری سازی، فرایند ایده تا ثروت، فناوری

۱. کارشناس ارشد مدیریت صنعتی، mirjalili1400@gmail.com

۲. کارشناسی دانشگاه آزاد

مهاجرت؛ فرصت‌ها و پیامدهای آن بر پیشرفت

محمد نظری^۱، ماریا مرادی^۲

چکیده

مهاجرت از جمله مهم‌ترین تغییرات جمعیتی است که هم جوامع مقصد و هم مبدأ را تحت تأثیر قرار می‌دهد. این پدیده هم دارای آثار مثبت و هم دارای آثار منفی می‌باشد. جوانان و نیروی فعال جوامع روستایی و شهرهای کوچک به دنبال کار و شغل به شهرها و کلان‌شهرها مهاجرت می‌کنند. هرچند در شهرها برای افراد متخصص امکان و فرصت پیدا شدن کار وجود دارد اما به علت پیامدهای منفی زیاد مهاجرت بیشتر بر این مقوله تأکید شده است. مهاجرت به شهرهای بزرگ و حاشیه‌نشینی مانع از پیشرفت و توسعه شهرها و کشور می‌شود. این پدیده بزهکاری، جرم و جنایت، فساد، بیماری و ناامنی را به دنبال دارد که از جمله عواملی هستند که مانع از توسعه می‌شوند. این پژوهش به بررسی پیامدهای مهاجرت پرداخته است. مهاجرت در کشورهای در حال توسعه چهره زیبایی به شهرها نبخشیده است چون در بیشتر موارد موجب زاغه‌نشینی و اسکان غیررسمی می‌گردد. جامعه‌ای که از تجانس و هماهنگی برخوردار نباشد نمی‌تواند در طی مسیر توسعه موفق باشد.

واژگان کلیدی: مهاجرت، جمعیت، اشتغال، شهر، روستا.

۱. مدرس دانشگاه پیام نور، mohamad6363@yahoo.com

۲. مدرس دانشگاه پیام نور، m.morady67@yahoo.com

اخلاق آزادی

مرضیه نیک منش^۱

چکیده

در مکاتب مختلف بر اساس انسان شناسی و جهان بینی خاص هر مکتب، از آزادی تعاریف گوناگونی بعمل آمده است. برخی مکاتب آزادی را بصورت مطلق و بدون محدودیت در نظر گرفته اند و برخی دیگر انسان را فاقد هرگونه آزادی معرفی می کنند. آزادی در اسلام با آن معنا و مفهومی که در نزد جوامع غربی مطرح است، تعریف نمی شود. اسلام که مکتبی حیات بخش و میانه روست، تعاریف متعدد و زیبایی را از آزادی ارایه داده است که در عین به رسمیت شناختن حق آزادی برای انسان، آزادی مطلق را برای وی جایز نمی داند.

از منظر اسلام، اصل آفرینش انسان، بر مبنای آزادی است و انسان در انتخاب راه پس از هدایت، آزاد است. اما در کنار این حق آزادی که به وی عطا شده، محدودیتهایی نیز برای مصونیت و امنیت وی در نظر گرفته شده است تا در پناه این محدودیتهای، احساس آرامش روحی و جسمی کند و تأکید شده که در صورت سرپیچی از این حدود، دچار آسیب و زیان می شود.

واژگان کلیدی: اخلاق، آزادی، اسلام، مصونیت، محدودیت

۱. دانشگاه شهید چمران اهواز، vesal_poetice@yahoo.com

معادن جایگزین نفت و گاز در آینده‌ای نه چندان دور

و چالش‌های پیش روی ایران

وحید وزیری^۱، امیرسقطفروش^۲، صادق رئیسی وانانی^۳

چکیده

با توجه به روند افزایش جمعیت جهان و در نتیجه نیاز به تأمین انرژی مورد نیاز بشر در آینده، یافتن و اندیشیدن در مورد نحوه تأمین انرژی و منابع مرتبط با آن بسیار ضروری است. با توجه به موقعیت اقتصادی رو به رشد جمعیت دنیا، نیاز به تأمین انرژی در جهان بیشتر احساس می‌شود. در این مقاله با بررسی روند استخراج نفت و گاز طبیعی، پیش‌بینی شده است که پس از ۵۰ سال ذخایر نفت و گاز تمام می‌شوند در نتیجه در صورت وقوع چنین حالتی و عدم چاره‌اندیشی در مورد منابع انرژی، جهان با بحران منابع تأمین انرژی مواجه خواهد شد. زغال‌سنگ به عنوان یک جایگزین مناسب به جای نفت و گاز مورد بررسی قرار گرفته است که با توجه به افزایش قیمت نفت، بسیاری از این منابع قابلیت تبدیل شدن به ذخایر را دارند، می‌توان به زغال‌سنگ به عنوان یکی از منابع قابل توجه تأمین انرژی در آینده اشاره نمود. همچنین با در نظر گرفتن این موضوع که بخشی از زغال‌سنگ‌ها دارای قابلیت تبدیل شدن به نفت و گاز هستند، لذا این نگرانی که جانشین کردن منابع انرژی را صنایع، موجب خلل در کیفیت و کمیت تولید می‌شود مصداق نخواهد داشت.

واژگان کلیدی: پیشرفت، نفت و گاز، معدن، زغال‌سنگ

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد مهندسی معدن، دانشگاه تربیت مدرس، v.vaziri66@yahoo.com

۲. دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه تربیت مدرس، amir.saghatforosh@modares.ac.ir

۳. دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه تربیت مدرس، sreisi15@yahoo.com

گیاهان دارویی و نقش و جایگاه آن در ایران اسلامی

یوسف احمدی خاندانقلی^۱

چکیده

ایران با برخورداری از سابقه بسیار درخشان در طب و موقعیت استثنایی از لحاظ جغرافیایی و آب و هوایی که دارد مثلاً دارای ۱۱ اقلیم از ۱۳ اقلیم جهان و همچنین دامنه تغییرات دمای روزانه ۵۰ درجه و ۳۰۰ روز آفتابی در سال و شرایط زیست محیطی از نظر تنوع گونه‌های گیاهی پتانسیل تولید گیاهان مختلف را دارد. با وجود چنین قابلیت‌هایی در ایران و رشد روز افزون علم فارماکونوزی یا علم دارو شناسی و شناسای مواد مؤثره گیاهی و صنایع دارویی، شایسته است که تحقیقات در کلیه زمینه‌ها چه از نظر زراعی، روش‌های جمع‌آوری، عصاره‌گیری، شناسایی مواد مؤثره مفید و تاثیرات شفا بخش آنها در کشور عزیزمان با جدیت پیگیری و علاوه بر فواید عمومی یعنی سلامت جامعه از نظر اقتصادی به فعالیت‌های تجارتي رونق بخشید. اهمیت و نقش ویژه و رو به افزایش گیاهان دارویی در کشاورزی، صنعت، مدیریت پایدار، به‌ویژه توسعه اقتصادی و اشتغال زایی، بهداشت، زیست محیطی، فضای سبز شهری، امنیت غذایی و خودکفایی دارویی به حدی است که می‌توان امروزه روند تعمیق، احیا و نقش آنها را به‌ویژه در تأمین دارو و فضای سبز شهری به‌عنوان یکی از شاخص‌های توسعه در کشور مد نظر قرار داد.

واژگان کلیدی: گیاهان دارویی، مواد مؤثره، اقتصاد، اشتغال زایی، بهداشت.

۱. دانشجوی دانشگاه تهران. yahmadikh@ut.ac.ir

ارائه مدل توسعه دانشگاه کارآفرین در نظام آموزش عالی کشور

کاظم منافی شرف آباد^۱، الهام زمانی^۲، زهرا زارعی^۳

چکیده

دگرگونی‌های متنوع و پرشتاب جهان کنونی، چالش‌ها و ضرورت‌های نوینی را فراروی نظام‌های آموزش عالی قرار داده است. تطابق محصول تولیدی نظام‌های آموزشی با نیازهای بازار کار یا اثربخشی جامع نظام‌های آموزش عالی از مباحث روبه رشد دوره معاصر است. گرایش به سمت تولید برون‌دادهایی کارآفرین، خلاق و نوآور و بسط و گسترش مفاهیم کارآفرینی و توسعه قابلیت‌های کارآفرینی دانش‌آموختگان در دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی از طریق ایجاد و استقرار دانشگاه کارآفرین از جمله رویکردهای نوین نظام‌های آموزش عالی است که سعی دارند به منظور برون‌رفت از چالش‌های نیروی انسانی با کفایت و دستیابی به موفقیت‌های جامع‌تر در عرصه‌ی جهانی و توسعه پایدار از این رهگذر رویه‌ی موثری را اتخاذ و به کار گیرند. دانشگاه کارآفرین، فعالانه تلاش می‌کند تا در زمینه کسب‌وکارها به نوآوری بپردازد و می‌کوشد تا در شکل دادن آینده جامعه مثمرتر باشد بنابراین دانشگاهی نوآور، ریسک‌پذیر و پرورش‌دهنده‌ی رفتارهای کارآفرینانه در جامعه است. پژوهش حاضر، با هدف ارائه‌ی مدل به منظور توسعه‌ی دانشگاه کارآفرین در نظام آموزش عالی کشور، نگارش یافته است. برای این منظور، با استفاده از روش کیفی تحلیل اسنادی به مطالعه منابع داخلی و خارجی مرتبط با مسأله‌ی پژوهش پرداخته شده و پس از تبیین یافته‌های حاصل از پژوهش، مدل جامع توسعه دانشگاه کارآفرین در نظام آموزش عالی کشور، ارائه خواهد شد.

واژگان کلیدی: کارآفرینی، نظام آموزش عالی، دانشگاه کارآفرین، ارائه‌ی مدل

۱. دانشجوی دکتری مدیریت آموزشی دانشگاه بوعلی سینا همدان kms65@gmail.com

۲. کارشناس ارشد برنامه ریزی درسی دانشگاه کاشان zamani.e.88@gmail.com

۳. کارشناس ارشد فلسفه تعلیم و تربیت اسلامی دانشگاه علامه طباطبایی zahrazarei56@gmail.com

نقش تقوا در سازمان

صفورا علی عسکری سهی^۱

چکیده

از مباحث علمی ودقیق مدیریتی در سازمانها، اصول مدیریت است. مکاتب مختلف مدیریتی هرکدام دیدگاه های خود را نسبت به آن ارائه کرده ودیگران را نسبت به اجرای دقیق آنها توصیه نموده اند. اسلام به عنوان یک نظام جامع وکامل زندگی همچنان که به دیگر شئون حیات بشری از جمله مسائل اخلاقی، اجتماعی، سیاسی-فرهنگی و... پرداخته است درباره ی مدیریت نیز نظریات ارزشمندی ارائه کرده است که از آن جمله اصول مدیریت به عنوان یکی از عوامل مهم موفقیت مدیران درسازمان ها می باشد. در این مقاله یکی از اصول مدیریت در بخش مدیریت اسلامی ارائه شده است که عبارت است از تقوا .

واژگان کلیدی : تقوا ، اسلام، دین

۱. دانشجوی کارشناسی رشته مدیریت دانشگاه حضرت معصومه(س)، niloutehrani20@gmail.com